ECA NAZIONALE
8
47MB
30
ORIO EMANUELE

CON

TRID

SVB PAVL

ET PIO I

CEL

Pij IIII. *&* V. *B*

& Sacræ Sc

Nunc cum nouo I

demum S. D.

iuſſu rec

VENE

Apud

Per.

CONCILIVM TRIDENTINVM,

SVB PAVLO III. IVLIO III. ET PIO IIII. PONT. MAX. CELEBRATVM.

Acceſſere

Pij IIII. & V. Bullæ quædam Decreta explicantes, & Sacræ Scripturæ loci, in margine.

Nunc cum nouo Indice librorum prohibitorum, ac demum S. D. N. Clementis Papæ VIII. iuſſu recognitus, & publicatus.

8
47
B
30

Monrij S. Crucis in Hierusalem
J. Hilarionij Rancati

VENETIIS, M DC.

Apud Lucium Spinedam.

Permiſſu Superiorum.

BVLLA
INDICTIONIS
SACRI OECVMENICI,
ET GENERALIS
CONCILII TRIDENTINI,
SVB PAVLO III. PONT. MAX.

PAulus Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

Initio noſtri huius Pontificatus, quem non ob merita noſtra, ſed propter ſuam magnam bonitatē, Dei omnipotentis prouidentia nobis commiſit, cernētes iam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum ferè omnium noſtra Paſtoralis ſolicitudo, & vigilia eſſet vocata, cupiebamus quidem mederi Chriſtianę Reipub. malis, quibus illa iamdudum vexata, & propemodum oppreſſa eſt, ſed ipſi etiam, vt homines, circundati infirmitate, ad tātum onus tollendum impares, vires noſtras eſſe ſentiebamus. Nam cum pace opus eſſe intelligeremus ad liberandam, & conſeruandam à plurimis impēdentibus periculis Rempub. omnia inuenimus odijs, & diſſenſionibus plena, diſſentiētibus pręſertim Principibus ijs inter ſe, quibus ſumma rerum penè omnis à Deo permiſſa eſt. Cum vnum Ouile, & vnum paſtorem Dominici eſſe gregis, ad integritatē Chriſtianę religionis, & ad cœleſtium bonorum ſpem in nobis confirmandā,

neceſſarium duceremus; ſchiſmatis, diſſidijs, hæreſibus erat Chriſtiani nominis diuulſa iam penè; & lacerata vnitas. Cum tutam, atque munitam ab infidelium armis, atque inſidijs Rempub. optaremus, noſtris erratis, noſtraque cunctorum culpa, Dei videlicet ira peccatis noſtris imminente, Rhodus fuerat amiſſa, Vngaria vexata; conceptum & meditatum contra Italiam, contraque Auſtriam, & Illyricum terra marique bellum: cũ impius, & immitis hoſtis noſter Turca nullo tempore requieſceret, noſtrorumque inter ſe odia, & diſſeſiones ſuam bene gerendę res occaſione duceret. Igitur, vt dicebamus, in tanta hęreſum, diſſenſionum, bellorumque tẽpeſtate, tantiſq; excitatis fluctibus, cum eſſemus ad moderandã, & gubernandã Petri nauiculam vocati, nec viribus ipſi noſtris ſatis fideremus, primũ coniecimus in Domino cogitatus noſtros, vt ipſe nos nutriret, animũq; noſtrum firmitate, & robore, mentẽ, conſilio, ſapientiaq; inſtrueret; deinde, animo repetentes, maiores noſtros, ſapientia admirabili, & ſanctitate præditos, ſæpe in ſummis Chriſtianæ Reipub. periculis remedium optimũ, atque opportuniſſimũ, œcumenica Concilia, & Epiſcoporũ generales conuentus adhibuiſſe, ipſi quoq; animum ad generale habendum Concilium adiecimus; exquiſitisq; Principum ſententijs, quorũ nobis videbatur vtilis in primis, & opportuna ad hãc rem eſſe conſenſio: cũ eos tunc non alienos ab hoc tam ſancto opere inueniſſemus, œcumenicũ Concilium, & generalẽ eorum Epiſcoporum, aliorumq; Patrum, ad quos pertineret, conuentũ in ciuitate Mantuæ indiximus, anno Incarnationis Domini, ſicut literis, & monumẽtis noſtris teſtatũ eſt, mil-

leſimo

leſimo quingẽteſimo trigeſimoſeptimo, Pontificatus no. ſtri tertio, ad X. Kalend. Iun. inchoandum: ſpem prope certã habentes fore, vt cum illic in nomine Domini eſſemus congregati, ipſe, ſicut promiſit, Dominus in medio noſtrũ affuturus, & bonitati, ac miſericordia ſua omnes temporum procellas, omniaque pericula Spiritu oris ſui facile depulſurus eſſet. Sed, vt ſemper inſidiatur pijs actionibus humani generis hoſtis primũ contra omnem ſpem, & expectationẽ noſtram denegata fuit nobis Mãtuana ciuitas, niſi aliquas conditiones ſubiremus, ab inſtituitis maiorũ noſtrorũ, & conditione temporum, noſtraque ac huius ſanctæ Sedis, ac nominis Eccleſiaſtici dignitate, libertateq; prorſus alienas, quas in alijs noſtris literis expreſſimus. Quapropter aliũ inuenire locũ aliamq; deligere ciuitatem neceſſe habuimus: quæ cum nõ ſtatim nobis occurreret idonea, & apta, ad ſequentes Kalend. Nouemb. prorogare Concilij celebrationẽ fuimus coacti. Interim ſæuus, & perpetuus hoſtis noſter Turca, ingenti claſſe Italiam adortus, aliquot oppida in litoribus Apulię cepit, vaſtauit, diripuit, prædas hominũ abegit; nos in maximo timore, & periculo omnium muniendis litoribus noſtris, finitimisq; auxilio iuuãdis fuimus occupati: nec tamẽ interea deſtitimus conſulere, & hortari Chriſtianos Principes, vt, de idoneo ad habẽdum Concilium loco quid ſentirent, nobis exponerent: quorũ cum eſſent incertæ, variæq; ſententiæ, tempusq; diutius, quam erat opus videretur extrahi, nos optimo animo, atque, vt arbitrabamur, etiam conſilio Vincentiã elegimus, vrbem copioſam, & Venetorũ, qui eam nobis concedebant virtute, auctoritate potentia cũ aditum

patentem, tũ ſtationem omnibus liberam, atque tutã in primis in ſe habentem. ſed cum iã tempus longius progreſſum eſſet, nouæq; vrbis electionẽ omnibus ſignificari, cõueniret; iamq́; Kalendæ Nouemb. appetentes facultatẽ huius diuulgationis excluderent, hiemsq́; eſſet ꝓpinqua; rurſus altera prorogatione tempus Concilij differre in proximum ſequens ver, Maijq́; futuras Kalendas compulſi fuimus. Quare firmiter conſtituta, atque decreta, cũ & nos ipſos, & cætera omnia ad eum bene agendũ, Deo iuuante, celebrandumq́; conuentum pararemus, plurimũ reputantes intereſſe cũ celebrationis Cõcilij, tum vniuerſæ Chriſtianæ Reipub. Chriſtianos Principes pace inter ſe, & concordia conſentire, cariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Romanorum Imperatorem, ſemper Auguſtum, & Chriſtianiſſimũ Regẽ Franciſcum, duo præcipua Chriſtiani nominis firmamenta, atque ſubſidia, orare, atq; obſecrare inſtitimus, vt ad colloquium inter ſe, & nobiſcũ vna conuenirent: quorum quidem apud vtrunque literis, Nuncijs, & a latere noſtro miſſis, ex venerabiliũ fratrũ noſtrorũ numero, Legatis, ſæpiſſime egeramus, vt ex ſimultate, & diſſidijs ambo in vnum fœdus, & piam amicitiam vellent conuenire, labentibusq; ſuccurrere Chriſtianis rebus: quarũ ſeruandarũ cũ eſſet illis poteſtas a Deo præcipue tributa, ſi id non agerent, & ad commune Chriſtianorum bonũ ſua conſilia non dirigerẽt, acris, & ſeuera ratio eidẽ Deo ab ipſis reddenda eſſet. Qui aliquando precibus noſtris annuentes, Nicæam ſe contulere. quo nos quoque longũ iter, & ſenili ętati noſtræ vehementer contrariũ, Dei & pacis conciliãdæ cauſa ſuſcepimus, neq; prętermiſimus

miſimus interea, cum tempus Concilij prę ſtitutũ, Kalen
dæ videlicet Maię appropinquarent, tres Legatos ſum-
mę virtutis, ac auctoritatis, a latere noſtro, de numero
eorundẽ fratrũ noſtrorũ, S.R.E. Cardinalium, Vincen
tiã mittere, qui initiũ Concilij facerent. Prælatosq; vn-
diq; veniẽtes exciperent, & ea, quę iudicarẽt eſſe opus,
quę agerent, & tractarẽt, quoad nos, ab itinere, & nego
tio pacis reuerſi, omnia accuratius dirigere poſſemus.
Interim verò in illud ſanctũ opus, maximeq; neceſſa-
riũ, tractationem videlicet pacis inter Principes, incu-
buimus, & quidẽ omni animi ſtudio, omni pietate, ac di
ligentia. Teſtis eſt nobis Deus, cuius freti clementia noſ-
metipſos itineris, & vitæ periculo expoſuimus. Noſtra
teſtis cõſcientia, quę nihil habet hac re quidẽ, in quo nos
arguat, aut ꝑtermiſſę, aut nõ quęſitæ ad pacificandũ oc-
caſionis. Principes ipſi teſtes, quos tã ſæpe, tãq; vehemẽ
ter Nuncijs, literis, Legatis, monitis, hortatu, precibuſq;
omnibus obſecraueramus, vt ſimultates deponerent, vt
ſocietatem coirent, vt Chriſtianę Reipub. in maximũ, &
propinquũ iam adductę diſcrimen, cõmunibus ſtudijs,
& ſubſidijs opitularentur. Iam vero teſtes illæ vigilię,
atq; curę, illi diurni, nocturnique animi noſtri labores,
graueſq; ſolicitudines, quas ob hanc rẽ, & cauſam plu-
rimas iam ſuſcepimus: nec tamẽ ad optatũ exitũ noſtra
cõſilia, & acta adhuc perducta ſunt. ita enim viſum do
mino Deo eſt: quẽ tamen nõ deſperamus aliquando opta
ta noſtra benignius reſpecturum. ipſi quidẽ, quantum in
nobis fuit, nihil, quod eſſet noſtro Paſtorali officio debi-
tũ, in hac re omiſimus. Quod ſi qui ſunt, qui actiones pa
cis noſtras in aliã interpretentur partẽ, dolemus quidẽ,

ſed tamen in dolore noſtro, gratias Deo omnipotenti agimus, qui ad exemplũ, & doctrinam patientię noſtrę, ſuos voluit Apoſtolos haberi dignos, qui ꝓ nomine Ieſu, qui pax noſtra eſt, contumeliã paterentur. Verum in illo congreſſu, colloquioq; noſtro, quod Nicęæ habitum eſt, & ſi, peccatis noſtris impedientibus, inter duos Principes, vera & perpetua pax nõ potuit cõfici, indutię tamẽ decennales factę ſunt: quarũ opportunitate nos ſperantes, & ſacrũ Concilium cõmodius celebratũ iri, & deinde ex Concilij auctoritate perfici poſſe pacẽ; apud Principes inſtitimus, vt & ipſi venirẽt ad Conciliũ, & Prælatos ſuos pręſentes ducerẽt, abſenteſq; accerſerent. Qui cũ vtroq; ſe excuſaſſent, quod & ipſis redire in regna ſua tũ neceſſe eſſet, & Prelatos, quos ſecũ habuiſſẽt, itinere, atq; impẽſijs feſſos, atq; exhauſtos, recreari, & refici oporteret, nos hortati ſunt, vt aliã quoq; prorogationẽ temporis habendi Concilij decerneremus. Qua in re concedenda cũ eſſemus aliquantũ difficiles, literas interim a Legatis noſtris, qui Vincẽtię erant accepimus, tranſacto iam, & longius prꝑterito Concilij ineundi die vnũ vix aut alterũ ex externis nationibus Prelatum Vincentiã ſe contuliſſe. Quo nuncio accepto, cũ videremus eo tempore nulla iam ratione haberi Conciliũ poſſe, ipſis Principibus conceſſimus, vt differretur tempus agendi Concilij vſq; ad ſanctũ Paſcha, diemq; feſtũ futurę Dominicę Reſurrectionis. Cuius noſtri præcepti expectationiſq; decretæ literæ Genuæ, anno Incarnationis Domini M. D. XXXVIII. IIII. Kal. Iul. factæ, publicatęq; ſunt: atq; hanc dilationem eo propenſius fecimus, quod pollicitus eſt nobis vterq; Princeps Legatos

tos ſuos Romã ad nos ſe miſſurum, vt ea, quæ ad perfectionẽ pacis reliqua eſſent, neq; Nicææ ob breuitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ cõmodius coram nobis agerentur, & tractarentur. & ob hãc rationẽ etiam a nobis ambo petierũt, vt hæc pacificationis procuratio Concilij celebrationi præponeretur, cum ipſum Conciliũ pace facta, multo deinde vtilius, & ſalutarius Chriſtianæ Reipub. futurũ eſſet: ſemper enim hæc pacis ſpes nobis iniecta Principum nos voluntatibus aſſentiri hortata eſt. Quam ſpem vehementer auxit poſt diſceſſum a Nicęa noſtrum ipſorum duorũ Principum inter ſe beneuola amicaq; congreſſio: quæ maxima noſtra cũ lętitia a nobis intellecta confirmauit nos in bona ſpe, vt tandẽ aliquando noſtras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta eſſe crederemus. Hãc igitur pacis concluſionẽ cum & expeteremus, & vrgeremus; nec ſolum duobus ante dictis Principibus, verũ etiã cariſſimo in Chriſto filio noſtro, Ferdinando, Regi Romanorũ, uideretur, actionẽ Concilij, niſi pace facta ſuſcipi non oportere: cunctiq; a nobis per litteras ſuoſq; Oratores contenderent, ut alias rurſus temporis prorogationes faceremus; præcipue autem inſtaret Sereniſſimus Cæſar, promiſiſſe ſe demonſtrans ijs, qui a Catholica unitate diſſentiunt, ſe operã ſuam apud nos interpoſiturum, vt aliqua concordiæ ratio iniretur: quod ante ſuã in Germaniã profectionem apte non poſſet fieri: Nos, eadem ſemper ſpe pacis, & tantorũ Principum uoluntate adducti, cũ præſertim cerneremus, ne ad dictũ quidẽ Reſurrectionis feſtũ alios Prælatos Vincentiã conueniſſe, prorogationis nomen iã fugientes, quod tã ſæpe fruſtra fuerat repetitum,

tū,celebrationē generalis Concilij ad noſtrum,& Sedis Apoſtolicæ beneplacitū ſuſpēdere maluimus:itaq; fecimus,& de ſuſpēſione huiuſmodi litteras ad ſingulos ſupradictorū principū decima die Iun. M.D. XXXIX. dedimus,ſicut ex illis perſpicuę poteſt intelligi. Ea itaque ſuſpenſione neceſſario per nos facta,dum tempus illud magis idoneū a nobis, pacisq́; aliqua concluſio expectatur; quæ & dignitatē poſtea frequentiamq́; Concilio, & Chriſtianæ Reipub.præſentiorē ſalutē erat allatura: Chriſtianæ interea res in deterius quotidie plapſæ ſunt,Hungaris,Rege ipſorū mortuo, Turcā vocātibus, Ferdinando Rege bellū in eos mouente, Belgis ad defectionē a Cęſare ex parte quadā incitatis: cuius defectionis comprimendæ cauſa per Galliā amiciſſime,& cū Rege Chriſtianiſſimo concordiſſima,magno beneuolæ inter eos voluntatis indicio, tranſiens in Belgas Sereniſſimus Cæſar, & illinc deinde in Germaniā profectus, cōuētus Germaniæ Principū,& ciuitatū,tractandæ eius, quam dixerat, concordiæ cauſa habere cœpit.Sed cū,ſpe pacis iā deficiente, ille quoq; modus curandæ inconuentibus, tractandęq; concordię ad maiores potius diſcordias cōcitandas aptus eſſe videretur, inducti fuimus ad priſtinū Concilij generalis remediū reuerti; idq; per Legatos noſtros, S.R.E. Cardinales,ipſi Cęſari obtulimus; quod etiā poſtremo, & pręcipue in Ratiſponenſi cōuentu egimus;cū illic dilectus filius noſter,Gaſpar tit. S.Praxedis Cardinalis Contarenus,ſumma doctrina,& integritate, Legatū noſtrū ageret. Nam cū,id quod ne accideret,antea veriti eramus, ex eius cōuentus ſententia peteretur a nobis,vt ab Eccleſia differentiū quoſdā articulos

tole-

tolerandos declaremus, quo ad per œcumenicũ Conciliũ illi excuterentur, & deciderentur; idque nobis, vt concederemus, neq; Chriſtiana, & Catholica veritas, neque noſtra, & Sedis Apoſtolicę dignitas permittere; palam potius Conciliũ, vt quamprimũ fieret, proponi mandauimus. Neq; vero in alia vnquã ſententia, & voluntate fuimus, quã vt primo quoq; tempore Conciliũ ęcumenicũ, & generale cõgregaretur. ſperabamus enim ex eo & pacẽ populo Chriſtiano, & Chriſtianę religionis integritatẽ poſſe recuperari; verũtamen id cũ bona gratia & voluntate Chriſtianorũ principũ habere volebamus. Quam voluntatẽ dũ expectabamus, dũ obſeruamus tẽpus abſconditũ, tempus beneplaciti tui, o Deus: aliquando tandẽ decernere cõpulſi ſumus, omne eſſe tempus beneplacitũ Deo, cũ de rebus ſanctis, & ad Chriſtianã pietatẽ pertinentibus conſilia meuntur. Qua propter, vidẽtes, maximo quidẽ animi noſtri cũ dolore, rẽ Chriſtianã peius ruere, Hungaria a Turcis oppreſſa, Germanis periclitãtibus, ceteris omnibus metu, męroreq; afflictis, nullius iam Principis cõſenſum expectare, ſed tantum Dei omnipotentis voluntatẽ, & Chriſtianæ Reipub. vtilitatẽ attendere conſtituimus. Itaq; cũ Vincentiã amplius non haberemus, cuperemuſq; cũ vniuerſæ Chriſtianorũ ſaluti, tum Germanicę nationis incommodis in eligendo per nos noui Concilij habendi loco conſulere: aliquotq; locis propoſitis ipſam Tridentinã ciuitatẽ ab ipſis deſiderari videremus: nos etſi in citeriore Italia cõmodius omnia tractari poſſe iudicabamus, ad eorũ tamẽ poſtulationes noſtrã voluntatem paterna caritate deflex imus. itaq; Tridentum ciuitatẽ elegimus, qua in ciuitate œcumenicum

menicũ Concilium ad proxime venturas Kal. Nou. haberetur, idoneum locũ illum ſtatuẽtes, quo ex Germania quidẽ alijſq; Germaniæ finitimis nationibus facillime, ex Gallia, Hiſpania, ceteriſque prouincijs remotioribus non difficiliter Epiſcopi, & Prælati conuenire poſſent. Dies autẽ Cõcilij ea à nobis ſpectata eſt, quæ ſpatiũ in ſe haberet & publicãdi per Chriſtianas nationes noſtri huius decreti, & facultatis omnibus Prælatis ad veniẽdũ tribuendę. Quominus aũt annuum tẽpus præfiniremus mutando Concilij loco, ſicut quibuſdã conſtitutionibus alias perſcriptũ eſt, ea res fuit in cauſa, qđ lõgius extrahi ſpẽ ſanãdæ aliqua in parte Chriſtianę Reipub. quæ tot detrimentis, & calamitatibus affecta eſt, noluimus: & tamen videmus tempora; agnoſcimus difficultates: quid ſperati poſſit ex conſilijs noſtris, incertum eſſe intelligimus. ſed qa ſcriptũ eſt: Reuela domino viã tuã, & ſpera in eo, & ipſe faciet. magis Dei clementię, & miſericordiæ confidere, quã noſtræ imbecillitati diffidere, cõſtituimus, ſæpe enim fit in bonis operibus incipiẽdis, vt, quod humana conſilia non valent, diuina virtus efficiat. Huius igitur ipſius Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ac beatorum eius Apoſtolorũ, Petri, & Pauli auctoritate, qua nos quoq; in terris fungimur, freti, atque ſubnixi, de venerabiliũ itẽ fratrum noſtrorũ S.R.E. Cardinaliũ conſilio, & aſſenſu ſublata, amotaq; ſuſpenſione, de qua ſupra cõmemoratum eſt, quã per præſentes tollimus, & amouemus, ſacrũ œcumenicũ, & generale Concilium in ciuitate Tridentina, loco cõmodo, & libero, omnibuſq; nationibus opportuno, ad Kalend. proximas Nouemb. anni pręſentis ab Incarna-

tione Domini M. D. X L I I. incipiendũ, proſequendumq́, & eodẽ Domino adiuuante, ad ipſius gloriã, atque laudẽ, & Chriſtiani totius populi ſalutẽ abſoluendũ, perficiendumq; indicimus, annunciamus, conuocamus, ſtatuimus, atq; decernimus; omnes omnibus ex locis tã venerabiles fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, quã alios quoſcunq; quibus iure, aut priuilegio in Concilijs generalibus reſidendi, & ſententias in eis dicendi permiſſa poteſtas eſt, requirẽtes, hortãtes, admonentes, ac nihilominus eis vi iuſiurandi, quod nobis & huic ſanctæ Sedi præſtiterũt, ac ſanctæ virtute obedientiæ, alijsq; ſub pœnis iure aũt conſuetudine in celebrationibus Cõciliorum aduerſus nõ accedẽtes ferri, & proponi ſolitis, mandantes, arteq; pcipientes, vt ipſimet, niſi forte iuſto detineãtur impedimento, de quo tamen fidẽ facere compellantur, aut certe per ſuos legitimos procuratores, & nuncios ſacro huic Concilio omnino adeſſe, & intereſſe debeant. Supra autẽ dictos, Imperatorẽ, Regẽq; Chriſtianiſſimum, nec nõ cæteros Reges, Duces, Principes, eorum præsẽtia, ſi alias vnquã, hoc quidẽ tempore maxime ſanctiſſimæ Chriſti fidei, & Chriſtianorum omnium futura eſt ſalutaris, rogantes, atq; obſecrãtes per viſcera miſericordiæ Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti, cuius fidei veritas, & religio, & intus, & extra grauiter iam oppugnatur, vt, ſi ſaluã volunt Chriſtianã eſſe Rempub. ſi ſe Domino obſtrictos, & obligatos pro maximis illius erga ſe beneficijs intelligunt, ne deſerant ipſius Dei causã, & negotium: ipſimet ſacri Cõcilij celebratione veniant, in quo ipſorum pietas, atq; virtus cõmuni vtilitati, ſalutique

ſuæ,

ſuæ, ac cæterorum, & temporali, & æternæ, plurimum eſt profutura. Sin autẽ, id quod nollemus, accedere ipſi nõ poterunt: at graues ſaltẽ viros Legatos cum auctoritate mittãt, qui perſonã Principis ſui quiſque, & cum prudẽtia, & cum dignitate poſſint in Cõcilio referre. In primis vero id curẽt, quod ipſis facillimũ eſt, vt ex ſuis cuiuſq; regnis, ac prouincijs Epiſcopi, & Prælati, ſine tergiuerſatione, & mora ad Conciliũ proficiſcãtur: quod maxime quidẽ a Prælatis, principibuſq; Germaniæ Deũ ipſum, atq; nos impetrare æquũ eſt, vt cum eorũ præcipue cauſa, ipſiſq; cupientibus Concilium indictũ ſit, & in ea ciuitate indictum, quæ ab eis eſt deſiderata, nõ grauentur ipſi ſua cunctorum præſentia id celebrare, & ornare; quo melius, atq; commodius quæ ad integritatem, & veritatẽ Chriſtianæ religionis, quæ ad bonorũ morũ reductionẽ, emendationemq; malorum, quæ ad Chriſtianorum inter ſe, tã Principum, quã populorum pacẽ, vnitatem, concordiamq; pertineant, quæ ad repellendos impetus Barbarorum, & infidelium, quibus illi vniuerſam Chriſtianitatem obruere moliuntur, ſint neceſſaria, Deo noſtris cõſultationibus præeunte, & lumẽ ſapiẽtiæ ſuæ, ac veritatis mentibus noſtris proferente, agi in dicto ſacro œcumenico Concilio, & cõſpirante omnium charitate conſuli, tractari, confici, ad optatoſq; exitus deduci quãprimum, & quãoptime poſſint. Atque, vt noſtræ hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad notitiam cunctorũ, quorum oportet, præueniant, ne ve quis illorum ignorantiæ excuſationẽ prætendat, cum præſertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illæ eſſent intimandæ, tutus forſitan pateat acceſſus, volumus, & mandamus, vt

in

*in Baſilica Vaticana principis Apoſtolorũ, & in Eccle-
ſia Lateranenſi, cũ ibi multitudo populi ad audiendam
rẽ diuinã congregari ſolita eſt, palã clara voce per cu-
riæ noſtræ curſores, aut notarios aliquos publicos legan
tur, lectęq; in ualuis dictarum Eccleſiarũ, itemq; Can-
cellariæ Apoſtolicæ portis, & cãpi Floræ ſolito loco affi
gantur, ubi ad lectionẽ, & notitiã cunctorum aliquan-
diu expoſitæ pendeant: cumq; inde amouebuntur, earũ
nihilominus exempla in eiſdem locis remaneant affixa.
Nos.n.per lectionẽ, publicationẽ, affixionemq; huiuſ-
modi, omnes, & quoſcunq; quos antedictę noſtrę literę
cõprehendunt, poſt ſpatium duorũ menſiũ a die litera-
rũ publicationis, & affixionis, ita volumus obligatos
eſſe, atq; aſtrictos, ac ſi ipſimet illę corã lectę, & intima
tę eſſent, tranſumptis quidem earũ, quę manu publici
Notarij ſcripta, aut ſubſcripta, & ſigillo perſonæ alicu-
ius eccleſiaſticę in dignitate cõſtitutę, munita fuerint, vt
fides certa, & indubitata habeatur, mãdamus, atq; de-
cernimus. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã
noſtrę indictionis, annũciationis, cõuocationis, ſtatuti, de
creti, mãdati, præcepti, & obſecrationis infringere, vel
ei auſu temerario cõtraire. Si quis aũt hoc attentare prę
ſumpſerit, indignationẽ omnipotẽtis Dei, ac Beatorũ Pe
tri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.*

*Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno In-
carnationis Dominicæ, M. D. XLII. XI. Kal. Iun.
Anno VIII.*

Bloſius.

Hier. Dand.

D E V M   V E R V M,
vnum in Trinitate,

E T   T R I N I T A T E M
in vnitate adoramus.

SESSIO PRIMA.

SACROSANCTI OECVMENICI, ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI,

SVB PAVLO III. PONT. MAX.

Celebrata die 13. menſis Decemb. anno Domini, M. D. XLV.

Decretum de inchoando Concilio.

PLacetne vobis, ad laudem & gloriam ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianæ, ad extirpationem hæreſum, ad pacem, & unionem Eccleſiæ, ad reformationem Cleri, & populi Chriſtiani, ad depreſſionem, & extinctionem hoſtium Chriſtiani nominis, decernere, & declarare, ſacrum Tridentinum & generale Concilium incipere, & inceptum eſſe? Reſponderunt. Placet.

Indictio futuræ Seſſionis.

ET, cum proxima ſit celebritas Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ſubſequantur aliæ feſtiuitates labentis, & incipientis anni; Placente vobis, primam futuram Seſſionem habendam eſſe die Iouis poſt Epiphaniam, quæ erit ſeptima menſis Ian. anno Domini M.D.XLVI. Reſponderunt, Placet.

SESSIO SECVNDA, CELEBRATA DIE VII. MENSIS IANVARII, M. D. XLVI.

Decretum de modo viuendi, & alijs in Concilio ſeruandis.

*SAcroſancta Tridentina Synodus, in
Spiritu ſancto legitime congregata,
in ea Præſidentibus eiſdem tribus
Apoſtolicę Sedis Legatis, agno-
ſcens cum beato Iacobo Apoſtolo,* Iac. 1.
*quod omne datum optimum, & omne donum
perfectum deſurſum eſt, deſcendens a patre lu-
minum, qui ijs, qui poſtulant a ſe ſapientiam,
dat omnibus affluenter, & non improperat eis;
& ſimul ſciens, quod initium ſapientiæ eſt timor* Pſ. 110.
Domini; ſtatuit, & decreuit, omnes, & ſingulos Eccl. 1.
Chriſti fideles, in ciuitate Tridentina congrega- Prou. 1.
tos, exhortandos eſſe, prout exhortatur, vt ſe à ma- & 9.
*lis, & peccatis hactenus commiſſis emendate,
ac de cætero in timore Domini ambulare, & de-
ſideria carnis non perficere, orationibus inſtare,
ſæpius confiteri, Euchariſtiæ Sacramentum ſume-
re, eccleſias frequentare, pręcepta denique Domi-
nica, quantum quiſque poterit, adimplere, nec non
quotidie pro pace Principum Chriſtianorum, &*

vnitate Eccleſiæ priuatim orare velint: Epiſcopos vero, & quoſcunque alios in ordine ſacerdotali cõſtitutos, œcumenicum Concilium in ea ciuitate concelebrantes; vt aſſidue in Dei laudibus incumbere, hoſtias, laudes, & preces offerre, ſacrificium
Act. 2. *Miſſæ quolibet ſaltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & a mortuis reſurrexit, ac Spiritum ſanctum in diſcipulos infudit, peragere ſatagant, facientes, ſicut idem Spiritus ſanctus per*
1. Ti. 2. *Apoſtolum præcipit, obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarum actiones pro Sanctiſſimo Domino noſtro Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & ceteris, qui in ſublimitate conſtituti ſunt, & pro omnibus hominibus: vt quietam, & tranquillam vitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea hortatur, vt ieiunent ſaltem ſingulis ſextis ferijs, in memoriã paſſionis Domini, & eleemoſynas pauperibus erogent: in Eccleſia autem cathedrali ſingulis, quin-*
Inf. ſeſſ. 22. de decre. de obſeruand. in cele. mi. *tis ferijs celebretur Miſſa de Spiritu ſancto, cum letanijs, & alijs orationibus ad hoc inſtitutis: in alijs vero eccleſiis, eadem die dicantur ad minus letaniæ, & orationes: tempore autem, quo ſacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant; ſed ore, & animo, celebranti aſſiſtatur. Et quoniam oportet Epiſcopos eſſe irreprehen-*
Tit. 3. 1. Ti. 3. *ſibiles, ſobrios, caſtos, domui ſuæ bene præpoſitos, hortatur etiam, vt ante omnia, quilibet in menſa ſeruet ſobrietatẽ, moderationemque ciborum. Deinde,*

inde, cum in eo loco ſępe otioſi ſermones oriri ſo-
leant, ut in ipſorum Epiſcoporum menſis, diuina-
rum ſcripturarum lectio admiſceatur. Familia-
res uero ſuos vnuſquiſque inſtruat, & erudiat, ne
ſint rixoſi, uinoſi, impudici, cupidi, elati, blaſphe-
mi, & uoluptatum amatores, uitia demum fu-
giant, & uirtutes amplectantur: & in ueſtitu, &
cultu, & omnibus actibus, honeſtatē pręſeferant,
ſicut decet miniſtros miniſtrorum Dei. Ad hęc 1. Ti. 3.
cum huius ſacroſancti Concilij pręcipua cura, ſo-
licitudo, & intentio ſit, ut propulſatis hęreſum
tenebris, quę per tot annos operuerunt terram,
Catholicę ueritatis lux, Ieſu Chriſto, qui uera Ioan. 1.
lux eſt, annuente, candor puritaſque refulgeat, &
ea, quę reformatione egent, reformentur: ipſa Sy-
nodus hortatur omnes Catholicos hic congrega-
tos, & congregandos, atque eos pręſertim, qui ſa-
crarum litterarum peritiam habent, ut ſedula me
ditatione diligenter ſecum ipſi cogitent, quibus
potiſſimum vijs, & modis ipſius Synodi intentio
dirigi, & optatum effectum ſortiri poſſit, quo ma-
turius, & conſultius damnari damnanda, & pro
banda probari queant: ut per totum orbem om-
nes uno ore, & eadem fidei confeſſione glorificent Concil.
Deum, & patrem Domini noſtri Ieſu Chriſti. Tol. 11. c.1. Côc.

In ſententijs uero dicendis, iuxta Toletani Con Côſtan.
cilij ſtatutum, in loco benedictionis conſidentibus ſeſ. 1. in
Domini ſacerdotibus, nullus debeat aut immode- prin. c. in
ſtis uocibus perſtrepere, aut tumultibus perturba loco 5. quęſt. 4.

re; nullis etiam falſis vaniſve, aut obſtinatis diſceptationibus contendere: ſed, quidquid dicatur, ſic mitiſsima verborum prolatione temperetur, vt nec audientes offendantur, nec recti iudicij acies perturbato animo inflectatur.

Inſuper ipſa ſacra Synodus ſtatuit, ac decreuit, quod, ſi forte contigerit aliquos debito in loco non ſedere, & ſententiam, etiam ſub verbo, Placet, proferre, congregationibus intereſse, & alios quoſcunque actus facere, Concilio durante, nulli propterea præiudicium generetur, nulliq; nouum ius acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Seſsio ad diem Iouis, quartam menſis Febr. proxime venturi.

SESSIO TERTIA, CELEBRATA DIE IIII. MENSIS FEBRVARII, M. D. XLVI.

Decretum de Symbolo fidei.

IN nomine ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti.

Hæc ſacroſancta œcumenica, & generalis, Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea Præſidentibus eiſdem tribus

Apoſtolicæ Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum conſiderans, præſertim earum, quę duobus illis capitibus, de extirpandis hæreſibus, & moribus reformandis, continentur, quorũ cauſa præcipue eſt congregata: agnoſcens autem cũ
Eph.6. *Apoſtolo, non eſſe ſibi colluctationem aduerſus carnem & ſanguinem, ſed aduerſus ſpirituales nequitias in cæleſtibus; cum eodem omnes, & ſingulos in primis hortatur, vt confortentur in Domino, & in potentia virtutis eius, in omnibus ſumentes ſcutum fidei, in quo poſſint omnia tela nequiſſimi ignea extinguere, atque galeam ſpei ſalutis accipiant, cum gladio Spiritus, quod eſt verbum Dei. Itaque vt hæc pia eius ſolicitudo principium, & progreſſum ſuum per Dei gratiam habeat ante omnia ſtatuit, & decernit præmittendam eſſe confeſſionem fidei, Patrum exempla in hoc ſecuta, qui ſacratioribus Concilijs hoc ſcutum contra omnes hæreſes in principio ſuarum actionum apponere conſueuere: quo ſolo aliquando, & infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare ſymbolum fidei, quo Sancta Romana Eccleſia vtitur, tanquam principium illud in quo omnes, qui fidem Chriſti profitentur, neceſſario conueniunt: ac fundamentum firmum, & vnicum, contra quod portæ Inferi nunquam præualebunt, totidem verbis, quibus in omnibus eccleſiis legitur, exprimendũ eſſe cenſuit: quod quidem eiuſmodi eſt.*

CREDO

CREDO in unum Deum patrem omnipotentem, factorem cœli, & terræ, uiſibilium omnium, & inuiſibiliũ: Et in unum Dominũ Ieſum Chriſtum, filium Dei unigenitum, & ex patre natum ante omnia ſæcula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum uerum, de Deo uero; genitum non factum, conſubſtantialem patri, per quem omnia facta ſunt: Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem, deſcẽdit de cœlis, & incarnatus eſt de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt: Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt: Et reſurrexit tertia die, ſecundum ſcripturas: Et aſcendit in cœlum, ſedet ad dexteram patris: Et iterum uenturus eſt cum gloria iudicare uiuos, & mortuos; cuius regni non erit finis: Et in Spiritum ſanctum Dominum, & uiuificantem; qui ex patre, Filioque procedit: qui cum Patre, & filio ſimul adoratur, & conglorificatur; qui locutus eſt per Prophetas: Et unam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam eccleſiam: Confiteor unum baptiſma in remiſſionem peccatorum: Et expecto reſurrectionem mortuorum: Et uitam uenturi ſęculi. Amen.

Indictio futurę Seſſionis.

EAdem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spũ ſancto legitime cõgregata, in ea Pręſidentibus eiſdẽ tribus Apo-

ſtolicę

ſtolicę Sedis Legatis, intelligens multos Prælatos ex diuerſis partibus accinctos eſſe itineri, nonnullos etiam in viam eſſe, quo huc veniant; cogitanſque omnia ab ipſa ſacra Synodo decernenda eo maioris apud omnes exiſtimationis, & honoris videri poſſe, quo maiori fuerint, & pleniori Patrum conſilio, & præſentia ſancita, & corroborata ſtatuit, & decreuit, futuram Seſſionem poſt præſentem celebrandam eſſe die Iouis, quæ ſubſequetur Dominicam, Lætare, proximę futuram interim tamen non differri diſcuſsionem, & examinationem eorum, quæ ipſi Synodo diſcutienda, & examinanda videbuntur.

SES-

SESSIO QVARTA, CELEBRATA DIE VIII. MENSIS APRILIS, M. D. XLVI.

Decretum de canonicis ſcripturis.

SAcroſancta œcumenica et generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime cõgregata, Prę ſidẽtibus in ea eiſdẽ tribus Apoſtolicę Sedis Legatis, hoc ſibi perpetuo ante oculos proponens, vt ſublatis erroribus, puritas ipſa Euangelij in Eccle
ſia cõſeruetur; quod promiſſũ ante per Prophetas Hier.31. Pſ. 109.
in ſcritturis ſanctis, Dominus noſter Ieſus Chri- Marc.
ſtus, Dei filius, proprio ore primum promulgauit, vlt.
deinde per ſuos Apoſtolos, tanquã fontẽ omnis, Matth.
& ſalutaris veritatis, & morum diſciplinæ omni 28.
creaturę prędicari iuſſit; perſpicienſque hanc veritatẽ, & diſciplinã, contineri in libris ſcriptis, & ſine ſcripto traditionibus, quæ ab ipſius Chriſti ore ab Apoſtolis acceptę, aut ab ipſis Apoſtolis, Spiritu ſancto dictante, quaſi per manus traditæ, ad nos vſque peruenerunt; ortodoxorum Patrum
exempla ſecuta, omnes libros tam veteris, quam 2.Theſſ.
noui Teſtamenti, cum vtriuſque vnus Deus ſit 2.
auctor; nec non traditiones ipſas, tum ad fidem, 1.Cor. 11.
tum ad mores pertinentes, tanquam vel oretenus 2.Tim.3
à Chri-

a Chriſto,vel a Spiritu ſancto dictatas,& cõtinua ſucceſſione in Eccleſia Catholica conſeruatas, pari pietatis affectu,ac reuerentia ſuſcipit,& veneratur. Sacrorum vero librorum Indicem huic Decreto ad ſcribendum cenſuit,ne cui dubitatio suboriri poſſit,quinam ſint, qui ab ipſa Synodo ſuſcipiũtur.ſunt vero infraſcripti Teſtamenti ueteris, quinque Moyſi,ideſt,Geneſis, Exodus,Leuiticus, Numeri,Deuteronomium,Ioſue, Iudicum,Ruth, quatuor regum,duo Paralipomenon , Eſdræ primus,& ſecundus,qui dicitur Neemias,Thobias, Iudith,Heſter,Iob,Pſalterium Dauidicũ centum quinquaginta pſalmorum,Parabolę,Eccleſiaſtes, Canticum Canticorum, Sapientia, Eccleſiaſticus, Iſaias,Ieremias,cũ Baruch,Ezechiel,Daniel,duodecim Prophetę minores,ideſt,Oſea, Ioel,Amos, Abdias,Ionas,Micheas,Naũ, Abacuch,Sophonias,Aggęus,Zacharias,Malachias,duo Machabeorũ,primus,& ſecundus.Teſtamenti noui,quattuor Euangelia,ſecundum Matthæum, Marcum, Lucam,& Ioannem: Actus Apoſtolorum a Luca Euãgeliſta cõſcripti:quatuordecim Epiſtolę Pauli Apoſtoli,ad Romanos , duę ad Corinthios , ad Galatas,ad Epheſios,ad Philippenſes,ad Coloſſẽſes,duę ad Theſſalonicenſes, duę ad Timotheum, ad Titum,ad Philomenẽ,ad Hebręos:Petri Apoſtoli duę,Ioannis Apoſtoli tres , Iacobi Apoſtoli vna,Iudę Apoſtoli una,& Apocalypſis Ioannis Apoſtoli. Si quis autem libros ipſos integros cum

omnibus

omnibus ſuis partibus, prout in Eccleſia catholica legi conſueuerunt, & in veteri vulgata latina editione habentur, pro ſacris, & canonicis non ſuſceperit; & traditiones prædictas ſciens, & prudens contempſerit: anathema ſit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & via ipſa Synodus poſt iactum fidei confeſſionis fundamentum, ſit progreſſura, & quibus potiſſimum teſtimonijs, ac præſidijs in confirmandis dogmatibus, & inſtaurandis in Eccleſia moribus, ſit vſura.

Decretum de editione, & vſu ſacrorum librorum.

IN ſuper eadem ſacroſancta Synodus, conſiderans non parum vtilitatis accedere poſſe Eccleſiæ Dei, ſi ex omnibus latinis editionibus, quæ circumferuntur, ſacrorum librorum, quænam pro authentica habenda ſit, innoteſcat, ſtatuit, & declarat, vt hæc ipſa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot ſæculorum vſu in ipſa Eccleſia probata eſt, in publicis lectionibus, diſputationibus, prædicationibus, & expoſitionibus, pro authentica habeatur, & vt nemo illam reijcere quouis prætextu audeat, vel præſumat.

Præterea, ad coercenda petulantia ingenia, decernit, vt nemo ſuæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ædificationẽ doctrinæ Chriſtianæ pertinentium, ſacram Scripturam ad ſuos ſenſus contorquens, contra eum ſenſum, quem tenuit,

&

& tenet ſancta Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione Scripturarum ſanctarum, aut etiam contra vnanime conſenſum Patrum, ipſam Scripturam ſacram interpretari audeat, etiam ſi huiuſmodi interpretationes nullo vnquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contrauenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis a iure ſtatutis puniantur.

Sed & impreſſoribus, modum in hac parte, vt par eſt, imponere volens, qui iam ſine modo, hoc eſt, putantes ſibi licere quidquid libet, ſine licentia Superiorum Eccleſiaſticorum, ipſos ſacræ Scripturæ libros, & ſuper illis annotationes, & expoſitiones quorumlibet indifferenter, ſæpe tacito, ſæpe etiam emẽtio prælo, &, quod grauius eſt, ſine nomine auctoris imprimunt: alibi etiã impreſſos libros huiuſmodi temere venales habent; decernit, & ſtatuit, vt poſthac ſacra Scriptura, potiſſimum vero hæc ipſa vetus, & vulgata editio, quam emendatiſſime imprimatur; nullique liceat imprimere, vel imprimi facere, quo ſuis libros de rebus ſacris, ſine nomine auctoris; neque illos in futurum vendere, aut etiam apud ſe retinere, niſi primũ examinati, probatique fuerint ab Ordinario, ſub pœna anathematis, & pecuniæ in Canone Concilij nouiſſimi Lateranenſis appoſita. Et, ſi Regulares fuerint, vltra examinationem, & probationem huiuſmodi, licentiam quoque a ſuis Superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris,

Seſ. 10. de impreſſ. li.

libris, iuxta formam ſuarum ordinationum. Qui autem ſcripto eos communicant, vel euulgant, niſi antea examinati probatique fuerint, eiſdẽ pœnis ſubiaceant, quibus impreſſores. Et qui eos habuerint, vel legerint, niſi prodiderint auctores, pro auctoribus habeantur. Ipſa vero huiuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, atque ideo in fronte libri, vel ſcripti, vel impreſſi, authentice appareat: idque totũ, hoc eſt, & probatio, & examen gratis fiat; vt probanda probentur, & reprobentur improbanda. Poſthęc, temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quęque conuertuntur, & torquentur verba, & ſententię ſacrę Scripturæ, ad ſcurrilia ſcilicet, fabuloſa, vana, adulationes, detractiones, ſuperſtitiones, impias, & diabolicas incantationes, diuinationes, ſortes, libellos etiam famoſos; mandat, & pręcipit ad tollendam huiuſmodi irreuerentiã, & contemptum, ne de cętero quiſquam quomodolibet verba Scripturę ſacrę ad hęc, & ſimilia audeat vſurpare, vt omnes huius generis homines, temeratores, & uiolatores uerbi Dei, iuris, & arbitrij pęnis per Epiſcopos coerceantur.

Indictio futurę Seſſionis.

Item hęc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit, proximam futuram Seſſionem tenendã, & celebrandam eſſe feria quinta, poſt ſacratiſſimum feſtum proximum Pentecoſtes.

SES-

SESSIO QVINTA, CELEBRATA DIE XVII. MENSIS IVNII, M. D. XLVI.

Decretum de peccato originali.

Heb.11. *VT fides noſtra Catholica, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, purgatis errorib. in ſua ſinceritate integra, & illibata permaneat; ne populus Chriſtianus omni vento doctrinæ circumferatur; cum ſerpens ille antiquus, humani generis perpetuus hoſtis,*
Gen. 3. *inter plurima mala, quibus Eccleſia Dei his noſtris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, eiuſque remedio non ſolum noua, ſed vetera etiam diſſidia excitauerit: ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Pręſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicę Sedis Legatis, iam ad reuocandos errantes, & nutantes cōfirmandos accedere volens, ſacrarum Scripturarum, & ſanctorum Patrum, ac probatiſſimorum Conciliorum teſtimonia, & ipſius Eccleſiæ iudicium, & conſenſum ſecuta, hęc de ipſo peccato originali ſtatuit, fatetur, ac declarat.*

Si quis non confitetur, primū hominem Adam, cum mandatū Dei in Paradiſo fuiſſet tranſgreſſus, ſtatim ſanctitatem, & iuſtitiā, in qua conſtitutus fuerat, amiſiſſe, incurriſſeque per offenſam p̄uaricationis huiuſmodi iram, & indignationem Dei, atque ideo mortem, quam ante illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captiuitatem ſub eius poteſtate, qui mortis deinde habuit imperiū, Gen. 3.
hoc eſt Diaboli, totúmque Adā per illā præuaricationis offenſam, ſecundum corpus, & animam in deterius commutatum fuiſſe: anathema ſit.

Si quis Adæ præuaricationem ſibi ſoli, & non eius propagini aſſerit nocuiſſe; & acceptā a Deo ſanctitatem, & iuſtitiam, quam perdidit, ſibi ſoli, & non nobis etiam eum perdidiſſe, aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus huma-
num transfudiſſe, non autem & peccatum, quod
mors eſt animæ: anathema ſit: cum contradicat
Apoſtolo dicenti: Per vnum hominem peccatum Rom. 5.
trauit in mundum, & per peccatum mors, & 1. Co. 15.
a in omnes homines mors pertranſiit, in quo om
s peccauerunt.
Si quis hoc Adæ peccatū, quod origine vnum
, & propagatione, non imitatione transfuſum
ibus, ineſt vnicuiq; propriū, vel per humanæ
uræ vires, vel per aliud remedium aſſerit tol-
uam per meritum vnius mediatoris Domini
ri Ieſu Chriſti, qui nos Deo recōciliauit in ſan- 1. Ti. 2.

guine ſuo, factus nobis iuſtitia, ſanctificatio, & redemptio, aut negat ipſum Chriſti Ieſu meritum per Baptiſmi ſacramentum in forma Eccleſiæ rite collatum, tam adultis, quam paruulis applicari: anathema ſit: quia non eſt aliud nomen ſub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos ſaluos
Act. 4. *fieri. vnde illa vox: Ecce agnus Dei: Ecce qui tol-*
Ioan. 1. *lit peccata mundi. Et illa: Quicunque baptizati*
Gala. 3. *eſtis, Chriſtum induiſtis.*

S I quis paruulos recentes ab vteris matrum baptizandos negat, etiam ſi fuerint a baptizatis parentibus orti; aut dicit in remiſſionem quidem peccatorum eos baptizari, ſed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lauacro neceſſe ſit expiari ad vitam æternam conſequendam; vnde fit conſequens, vt in eis forma Baptiſmatis, in remiſſionem peccatorum non vera, ſed falſa intelligatur: anathema ſit: quoniam non aliter intelligendum eſt id, quod dixit Apoſtolus; Per unum hominem peccatum intrauit in mun-
Rom. 5. *dum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertranſiit, in quo omnes peccauerunt; niſi quemadmodum Eccleſia Catholica ubiq; diffuſa ſemper intellexit. propter hanc enim regula fidei ex traditione Apoſtolorum etiam paruuli, qui nihil peccatorum in ſemetipſis adhuc committere potuerunt, ideo in remiſſionem peccatorum ueraciter baptizantur, ut eis in regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Niſi enim*

quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei. Ioan. 3.

SI quis per Ieſu Chriſti Domini noſtri gratiã, quæ in Baptiſmate confertur, reatum originalis peccati remitti negat, aut etiam aſſerit non tolli totum id, quod ueram, & propriam peccati rationem habet; ſed illud dicit tantum radi, aut nõ imputari: anathema ſit. in renatis enim nihil odit Deus: quia nihil eſt damnationis iis, qui uere conſepulti ſunt cum Chriſto per Baptiſma in mortẽ: Rom. 6. *qui non ſecundum carnem ambulant, ſed ueterem hominem exuentes, & nouũ, qui ſecundum Deum creatus eſt, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti ſunt, hæredes quidem Dei, cohæredes aũt Chriſti, ita ut nihil prorſus eos ab ingreſſu cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiſcentiam uel fomitem, hæc ſancta Synodus fatetur, & ſentit: quæ cum ad agonem relicta ſit nocere non conſentientibus, & uiriliter per Chriſti Ieſu gratiam repugnantibus non ualet: quinimo, qui legitime certauerit, coronabitur. Hanc concupiſcentiam, quam aliquando Apoſtolus peccatum appellat, ſancta Synodus declarat Eccleſiam Catholicam nunquam intellexiſſe peccatum appellari, quod uere, & proprie renatis peccatum ſit, ſed quia ex peccato eſt, & ad peccatum inclinat. Si quis autẽ contrarium ſenſerit: anathema ſit.* Rom. 8. 2. Tit. 2. Coloſſ. 3.

Declarat tamen hæc ipſa ſancta Synodus, non

eſſe ſuæ intentionis comprehendere in hoc decreto, vbi de peccato originali agitur, beatam, & immaculatam Virginem Mariam, Dei genitricem; ſed obſeruandas eſſe conſtitutiones felicis recordationis Xyſti Papæ Quarti, ſub pœnis in eis conſtitutionibus contentis, quas innouat.

In extr. cõ. lib. 3. de rel. & ven. ſan.

Decretum de Reformatione. Cap. I.

EAdem ſacroſancta Synodus, pijs ſummorum Pontificum, & probatorum Conciliorũ conſtitutionibus inhærens; eaq; amplectẽs, & illis adijciens; ne cœleſtis ille ſacrorũ librorum theſaurus, quẽ Spiritus ſanctus ſumma liberalitate hominibus tradidit, neglectus iaceat; ſtatuit, & decreuit, quod in illis eccleſiis, in quibus præbenda, aut præſtimonium, ſeu aliud quouis nomine nuncupatũ ſtipendiũ pro lectoribus ſacræ Theologiæ deputatum reperitur, Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alij locorum Ordinarij, eos, qui præbendam, aut præſtimonium, ſeu ſtipendium huiuſmodi obtinent, ad ipſius ſacræ Scripturæ expoſitionem, & interpretationem per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneum ſubſtitutum ab ipſis Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, & alijs locorum Ordinarijs eligendum, etiam per ſubtractionem fructuum, cogant, & compellant. De cetero vero præbenda, præſtimonium, aut ſtipendium huiuſmodi non niſi perſonis idoneis, &

quæ per ſe ipſos id munus explicare poſſint, cōferātur, & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida. In eccleſiis autem Metropolitanis, vel Cathedralibus, ſi ciuitas inſignis, vel populoſa, ac etiam in collegiatis exiſtētibus in aliquo inſigni opido, etiā nullius diœceſis, ſi ibi Clerus numeroſus fuerit, vbi nulla præbenda, aut præſtimonium, ſeu ſtipendium huiuſmodi deputatum reperitur, præbenda quomodocunque, præterquā ex cauſa reſignationis, primo vacatura, cui aliud onus incompatibile iniunctum non ſit, ad eum vſum ipſo facto perpetuo conſtituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipſis eccleſiis nulla, vel non ſufficiens præbēda foret, Metropolitanus, vel Epiſcopus ipſe per aſſignationem fructuum, alicuius ſimplicis beneficij, eiuſdem tamen debitis ſupportatis oneribus, vel per contributionem beneficiatorum ſuæ ciuitatis, & diœceſis, vel alias, prout cōmodius fieri poterit, de Capituli cōſilio ita prouideat, vt ipſa Sacræ Scripturę lectio habeatur, ita tamen, vt quęcunque aliæ lectiones, vel conſuetudines, vel quauis alia ratione inſtitutæ propter id minime prætermittantur. Eccleſię vero, quæ eum annui prouentus tenues fuerint, & vbi tam exigua eſt Cleri, & populi multitudo, vt Theologię lectio in eis commode haberi non poſſit, ſaltem magiſtrum habeant ab Epiſcopo cum conſilio Capituli eligendum, qui Clericos, alioſque ſcholares pauperes grammaticam gratis doceat, vt dein-

Inf. ſeſ. 24. de ref. c. 15.

Inf. ſeſ. 24. c. de refor.

Inf. ſeſ. 23. de ref. c. 18.

ceps ad ipſa Sacræ Scripturæ ſtudia, annuente Deo, tranſire poſſit, ideoque illi magiſtro grammatices, vel alicuius ſimplicis beneficij, fructus, quos tamdiu percipiat, quamdiu in docendo perſtiterit, aſſignentur; dum tamen beneficium ipſum ſuo debito non fraudetur obſequio: vel ex capitulari, vel Epiſcopali menſa condigna aliqua merces perſoluatur, vel alias Epiſcopus ipſe aliquam rationem ineat ſuæ eccleſiæ, & diœceſi accommodam, ne pia hæc, vtilis, atque fructuoſa prouiſio quouis quæſito colore negligatur. In monaſterijs quoque monachorum, vbi commode fieri queat, etiam lectio Sacræ Scripturę habeatur, qua in re ſi Abbates negligētes fuerint, Epiſcopi locorum, in hoc vt Sedis Apoſtolicæ delegati, eos ad id opportunis remedijs compellant. In conuentibus vero aliorum Regularium, in quibus ſtudia commode vigere poſſunt, Sacræ Scripturæ lectio ſimiliter habeatur, quæ lectio a Capitulis generalibus, uel prouincialibus aſſignetur dignioribus magiſtris. In gymnaſiis etiam publicis, vbi tam honorificata, & cæterorū omnium maxime neceſſaria lectio hactenus inſtituta non fuerit, religioſiſſimorum Principū, ac Rerumpublicarum pietate, & caritate ad Catholicā fidei defenſionem, & incrementum ſaneque doctrinæ conſeruationem, & propagationem inſtituatur, & vbi inſtituta foret, & negligeretur, reſtituatur. Et, ne ſub ſpecie pietatis impietas diſſeminetur; ſtatuit

Abbatis officiū in lectore eligendo.

eadem

eadem ſancta Synodus, neminem ad huiuſmodi lectionis officium tam publice, quam priuatim ad mittendum eſſe, qui prius ab Epiſcopo loci, de vita, moribus, & ſcientia examinatus, & approbatus non fuerit. quod tamen de lectoribus in Clauſtris monachorum non intelligatur. Docentes vero ipſam Sacram Scripturam, dum publice in ſcholis docentes, & ſcholares, qui in ipſis ſcholis ſtudent, priuilegijs omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum ſuorum, in abſentia a iure communi conceſſis, plene gaudeant, & fruantur.

Caput II.

Qvia vero Chriſtianæ Reipublicę non minus neceſſaria eſt prædicatio Euangelij, quam lectio, & hoc eſt præcipuum Epiſcoporum munus, ſtatuit, & decreuit eadem ſancta Synodus, oẽs Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & oẽs alios eccleſiarum prælatos teneri per ſe ipſos, ſi legitime impediti non fuerint, ad prædicandum ſanctum Ieſu Chriſti Euangelium. Si vero contigerit Epiſcopos, & alios prędictos legitimo detineri impedimento, iuxta formam generalis Concilij, viros idoneos aſſumere teneantur ad huiuſmodi prędicationis officium ſalubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempſerit, diſtricte ſubiaceat vltioni. Archipresbiteri quoque, Plebani, & quicunque Parochiales, vel alias curam animarum habentes, eccleſias quocunque

Inf. ſeſſ. 24. c. 4. de ref.

Concil. Lat. ſub Innoc. III. capit. 10.

modo obtinent, per ſe, vel alios idoneos, ſi legitime impediti fuerint, diebus ſaltem dominicis, & feſtis ſolemnibus, plebes ſibi commiſſas, pro ſua & earum capacitate paſcant ſalutaribus verbis: docendo ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem: annunciandoque eis cum breuitate, & facilitate ſermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas ſectari oporteat, vt pœnam æternam euadere, & cæleſtem gloriam conſequi valeant. Id vero ſi quis eorum præſtare negligat, etiam ſi ab Epiſcopi iuriſdictione quauis ratione exemptum ſe eſſe prætenderet, etiam ſi eccleſiæ quouis modo exemptæ dicerentur, aut alicui monaſterio, etiam extra diœceſim exiſtenti, forſan annexæ, vel vnitæ, modo re ipſa in diœceſi ſint prouida paſtoralis Epiſcoporum ſolicitudo non deſit, ne illud impleatur, Paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaque vbi ab epiſcopo moniti trium menſium ſpatio muneri ſuo defuerint, per cēſuras Eccleſiaſticas, ſeu alias ad ipſius Epiſcopi arbitrium cogantur; ita vt etiam, ſi ei ſic expedire viſum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præſtet, honeſta aliqua merces perſoluatur, donec principalis ipſe reſipiſcens officiū ſuum impleat. Si quæ vero Parochiales eccleſiæ reperiantur ſubiectæ monaſterijs in nulla diœceſi exiſtentibus, ſi Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, a Metropolitanis, in quorum prouincijs diœceſes ipſæ ſitæ ſunt, tan-

Ier.thre. 4.

quam

quam quo ad hoc, Sedis Apoſtolicæ delegatis, cōpellantur, neque huius Decreti executionem conſuetudo, vel exēptio, aut appellatio, aut reclamatio, ſiue recurſus impedire valent, quouſque deſuper a cōpetēti iudice, qui ſummarie, & ſola facti veritate inſpecta procedat, cognitum, & deciſum fuerit. Regulares vero cuiuſcunque ordinis, niſi a ſuis ſuperioribus de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de corū licentia, etiam in eccleſiis ſuorum ordinum, prædicare non poſſint, cum qua licētia perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionē petere teneantur antequam prædicare incipiant. In eccleſiis vero, quæ ſuorum ordinum non ſunt, vltra licentiam ſuorum ſuperiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneātur, ſine qua in ipſis eccleſiis non ſuorum ordinum, nullo modo prædicare poſſint: ipſam autem licētiam gratis Epiſcopi concedant. Si vero, quod abſit, prædicator errores, (Inf. ſeſ. 24. c. 4. de ref.) aut ſcandala diſſeminauerit in populum, etiam ſi in monaſterio ſui, vel alterius ordinis prædicet, Epiſcopus ei prædicationem interdicat. Quod ſi hęreſes prędicauerit, contra eum ſecundum iuris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat, etiam ſi prædicator ipſe generali, vel ſpeciali priuilegio exemptum ſe eſſe prætenderet: quo caſu Epiſcopus auctoritate Apoſtolica, & tāquā Sedis Apoſtolicæ delegatus procedat. Curent autem Epiſcopi, ne quis prædicator, vel ex falſis infor-

matio-

mationibus, vel alias calumnioſe vexetur, in-ſtam ve de eis conquerendi occaſionem habeat.

Caueant præterea Epiſcopi, ne aliquem vel eorum, qui, cum ſint nomine Regulares, extra clauſtra tamen, & obedientiam religionum ſuarum viuunt; vel Presbiterorum ſæcularium, niſi ipſi noti ſint, & moribus atque doctrina probati, etiã quorumlibet priuilegiorum prætextu, in ſua ciuitate, vel diœceſi prædicare permittant, donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re ſancta Sed. Apoſtolica cõſulatur, a qua priuilegia huiuſmodi, niſi tacita veritate, & expreſſo mẽdacio ab indignis extorqueri veriſimile non eſt. Quæſtores vero eleemoſinarij, qui etiam quæſtuarij vulgo dicuntur, cuiuſcunque conditionis exiſtãt, nullo modo nec per ſe, nec per alium prædicare præſumant: & contrafacientes, ab Epiſcopis, & ordinarijs locorum, priuilegijs quibuſcunque non obſtantibus, opportunis remedijs omnino arceantur.

Inf. ſeſſ. ca. 9. de refor.

Indictio futuræ Seſſionis.

ITem hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit, primam futuram ſeſſionem tenendam, & celebrandam eſſe die Iouis, feria quinta poſt feſtum beati Iacobi Apoſtoli.

Prorogata deinde fuit Seſſio ad diem xiij. menſis Ianuarij. M. D. XLVII.

SESSIO SEXTA, CELEBRATA DIE XIII. MENSIS IANVARII, M. D. XLVII.

Decretum de Iuſtificatione:

PROOEMIVM.

CVm hoc tempore non ſine multarum animarũ iactura, & graui Eccleſiaſticæ, unitatis detrimento, erronea quædam diſſeminata ſit de iuſtificatione doctrina, ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Eccleſiæ trãquillitatẽ, & animarũ ſalutem, ſacroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime cõgregata, Pręſidẽtibus in ea nomine ſãctiſſimi in Chriſto Patris, & domini noſtri, Domini Pauli, diuina Prouidẽtia Papæ Tertij, Reuerẽdiſſimis Dominis, Dominis Io. Maria Epiſcopo Præneſtino, de Monte, & Marcello tit. Sãctę Crucis in Ieruſalem Presbitero, ſanctæ Romanæ Eccleſię Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis, exponere intendit omnibus Chriſti fidelibus verã ſanãque doctrinam ipſius iuſtificationis, quã ſol iuſti-

tię

tiæ Chriſtus Ieſus, fidei noſtræ auctor, & conſummator docuit, Apoſtoli tradiderunt, & Catholica Eccleſia, ſpiritu ſancto ſuggerente, perpetuo retinuit, diſtrictiús inhibēdo, ne deinceps audeat quiſquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præſenti Decreto ſtatuitur, ac declaratur.

De naturæ, & legis ad iuſtificandos homines imbecillitate. Cap. I.

1. Cor. 15. Rom. 5. Epheſi. 2. Sup. ſeſ. 5. ī prin. Rom. 2. & 3.

PRimum declarat ſancta Synodus ad iuſtificationis doctrinam probe, & ſincere intelligendam, oportere, vt vnuſquiſque agnoſcat, & fateatur, quod; cum omnes homines in præuaricatione Adæ innocentiā perdidiſſent, facti immundi, &, vt Apoſtolus inquit, natura filij iræ, quemadmodum in Decreto de peccato originali expoſuit, vſque adeo ſerui erāt peccati, & ſub poteſtate Diaboli ac mortis, vt non modo gentes per vim naturæ, ſed ne Iudæi quidem per ipſam etiam literam legis Moyſi inde liberari, aut ſurgere poſſent, tametſi in eis liberum arbitrium minime extinctum eſſet, viribus licet attenuatum, & inclinatum.

De diſpenſatione, & myſterio aduentus Chriſti. Cap. II.

2. Cor. 1 Gen. 49 Gala. 4.

QVo factum eſt, vt cęleſtis pater, pater miſericordiarum, & Deus totius cōſolationis Chriſtum

Xtum Ieſum filium ſuum, & ante legem, & legis Pſ.2.88
tempore, multis ſanctis Patribus declaratum, ac & 109.
promiſſum, cum venit beata illa plenitudo tem- Iere.33.
poris, ad homines miſerit; vt & Iudæos, qui ſub Abac.3. Oſee.6.
lege erant, redimeret; & gentes, quæ nō ſectaban- Baruc.3
tur iuſtitiam, iuſtitiam apprehenderent, atq; om- Dan.9.
nes adoptionem filiorum reciperent. Hunc propo- Eph.1.
ſuit Deus propitiatorem per fidem in ſanguine ip- Ro.3.& 5.
ſius pro peccatis noſtris, non ſolum autem pro no- Colo.2.
ſtris, ſed etiam pro totius mundi. 1.Ti.1. 1.Io.2. Eccl.17.

Qui per Chriſtum iuſtificantur. Cap. III.

VErum, etſi ille pro omnibus mortuus eſt, non 2.Co.5.
omnes tamen mortis eius beneficium reci- 1.Io.2.
piunt, ſed ij duntaxat, quibus meritum paſſionis Colo.1.
eius communicatur. Nam, ſicut reuera homines, Inf.c.1.
niſi ex ſemine Adæ propagati naſcerentur, non
naſcerentur iniuſti, cum ea propagatione, per ip-
ſum dum concipiuntur, propriam iniuſtitiam con-
trahant: ita, niſi in Chriſto renaſcerentur, nun-
quam iuſtificarentur, cum ea renaſcentia per me-
ritum paſſionis eius gratia, qua iuſti fiunt, illis tri-
buatur. Pro hoc beneficio Apoſtolus gratias nos Colo.1.
ſemper agere hortatur patri, qui dignos nos fecit
in partem ſortis ſanctorum in lumine, & eripuit
de poteſtate tenebrarum, tranſtulitque in regnum
filij dilectionis ſuæ; in quo habemus redemptio-
nem, & remiſſionem peccatorum.

Inſinua-

Inſinuatur deſcriptio iuſtificationis impij, & modus eius in ſtatu gratiæ.
Cap. IIII.

QVibus verbis iuſtificationis impij deſcriptio inſinuatur, vt ſit tranſlatio ab eo ſtatu, in quo homo naſcitur filius primi Adæ, in ſtatum
Galat.4 *gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per ſecundum*
Tit.3. *Adam Ieſum Chriſtum, Saluatorem noſtrum, quę*
1. Cor. 15. *quidem translatio poſt Euangelium promulgatū, ſine lauacro regenerationis, aut eius voto fieri non*
Ioan.3. *poteſt ſicut ſcriptum eſt: Niſi quis renatus fuerit ex aqua, Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.*

De neceſſitate pręparationis ad iuſtificationem in adultis, & vnde ſit. Cap. V.

DEclarat pręterea, ipſius iuſtificationis exordium in adultis a Dei per Chriſtum Ieſum pręueniente gratia ſumendum eſſe, hoc eſt, ab eius vocatione, qua nullis eorū exiſtentibus meritis vocatur; vt, qui per peccata à Deo auerſi erant, per eius excitantem, atque adiuuantem gratiam ad conuertendum ſe ad ſuam ipſorum iuſtificationem, eidem gratiæ libere aſſentiendo, & coope-
Inf.c.3. *rando, diſponantur, ita vt tangente Deo cor hominis per Spiritus ſancti illuminationem, neque homo ipſe nihilominus, inſpirationem illam reci-*

piens,

piens, quippe qui illam & abijcere poteſt, neque tamen ſine gratia Dei mouere ſe ad iuſtitiam coram illa libera ſua voluntate poſſit. vnde in ſacris literis, cum dicitur, Conuertimini ad me, & ego cõuertar ad vos: libertatis noſtræ admonemur. Cum reſpondemus: Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur, Dei nos gratia præueniri confitemur. Zach.1. Ioel.2. Ier. in fi ne orationis.

Modus preparationis. Cap. VI.

D*Iſponuntur autem ad ipſam iuſtitiam, dũ, excitati diuina gratia, & adiuti, fidem ex auditu concipientes, libere mouentur in Deum, credẽtes vera eſſe, quæ diuinitus reuelata, & promiſſa ſunt, atque illud in primis, a Deo iuſtificari impium per gratiam, eius per redemptionem, quę eſt in Chriſto Ieſu, & dum peccatores ſe eſſe intelligentes, a diuinæ iuſtitiæ timore, quo vtiliter concutiuntur, ad conſiderandam Dei miſericordiam ſe conuertendo, in ſpem eriguntur, fidentes Deum ſibi propter Chriſtum propitium fore, illumque tãquam omnis iuſtitiæ fontem diligere incipiunt, ac propterea mouentur aduerſus peccata per odiũ aliquod, & deteſtationem, hoc eſt, per eam penitentiam, quam ante Baptiſmum agi oportet denique dũ proponunt ſuſcipere Baptiſmum, inchoare nouam vitam, & ſeruare diuina mandata. De hac diſpoſitione ſcriptum eſt: Accedentem* Infr. ca. 14. & ſeſſ. 14. c. 4. de contrit. Heb. 11

ad

ad Deum, oportet credere quia eſt, & quod in quærentibus ſe remunerator ſit. Et, confide fili, re-
Matt.2. & 9. mittuntur tibi peccata tua. Et, timor Domini
Eccl.1. expellit peccatum. Et, Pœnitentiam agite, &
Act.2. baptizetur vnuſquiſque veſtrum in nomine Ieſu Chriſti, in remiſſionem peccatorum veſtrorum.
Matth. vlt. Et, Accipietis donum Spiritus ſancti. Et, Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in no-
Luc.24. mine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, docentes
1.Reg.7. eos ſeruare quæcunque mandaui vobis. Denique Præparate corda veſtra Domino.

Quid ſit iuſtificatio impij, & quæ eius cauſæ. Cap. VII.

HAnc diſpoſitionem, ſeu præparationem, iuſtificatio ipſa conſequitur, quæ non eſt ſola peccatorũ remiſſio, ſed & ſanctificatio, & renouatio interioris hominis per voluntariã ſuſceptionẽ gratiæ, & donorum, vnde homo ex iniuſto fit iu-
1.Tit.5. ſtus, & ex inimico amicus, vt ſit hæres ſecundum ſpẽ vitæ æternæ. Huius iuſtificationis cauſæ ſunt, finalis quidem, gloria Dei, & Chriſti, ac vita æterna: efficiens vero, miſericors Deus, qui gratuito abluit, & ſanctificat, ſignans, & vngens ſpiritu promiſſionis ſancto, qui eſt pignus hæreditatis noſtræ: meritoria autem, dilectiſſimus vnigenitus
Eph.1. ſuus, Dominus noſter, Ieſus Chriſtus, qui, cũ eſſemus inimici, propter nimiam caritatem, qua dilexit

xit nos, ſua ſanctiſſima paſſione in ligno crucis nobis iuſtificationem meruit, & pro nobis Deo patri ſatisfecit: inſtrumentalis item, Sacramentum Baptiſmi; quod eſt ſacramentum fidei ſine quã nulli vnquam contigit iuſtificato; demum vnica formalis cauſa eſt iuſtitia Dei, nõ qua ipſe iuſtus eſt, ſed qua nos iuſtos facit, qua videlicet ab eo donati, renouamur ſpiritu mentis noſtræ, & nõ modo reparamur, ſed verè iuſti nominamur, & ſumus, iuſtitiam in nobis recipientes, vnuſquiſque ſuã ſecundum menſuram, quam Spiritus ſanctus partitur ſingulis prout vult, & ſecundũ propriã cuiuſque diſpoſitionem, & cooperationem: quam quã enim nemo poſſit eſſe iuſtus, niſi cui merita paſſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti communicantur, id tamen in hac impij iuſtificatione fit, dum eiuſdẽ ſanctiſſimæ paſſionis merito per Spiritum ſanctum caritas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui iuſtificantur, atque ipſis inhæret. vnde in ipſa iuſtificatione cum remiſſione peccatorum hæc omnia ſimul infuſa accipit homo per Ieſum Chriſtum, cui inſeritur, fidẽ, ſpem, & caritatem: Nã fides, niſi ad eã ſpes accedat, & caritas, neq; vnit perfecte cum Chriſto, neque corporis eius vnũ membrũ efficit. qua ratione veriſſime dicitur Fidem ſine operibus mortuam, & otioſam eſſe. Et, in Chriſto Ieſu neq; circuncisionẽ aliquid valere, neque præputium, ſed fidem, quæ per caritatem operatur. Hanc fidem ante Baptiſmi Sacra-

Eph. 2. Phil. 3. Rom. 5. Inf. Cã. 10. Iac. 2. Gal. 5.

mentum ex Apoſtolorum traditione Cathecumeni ab Eccleſia petũt, cũ petunt fidem, vitam æternam præſtantem, quam ſine ſpe, & caritate fides præſtare nõ poteſt. vnde & ſtatim verbum Chri-
Matt.19 ſti audiunt. Si vis ad vitam ingredi, ſerua manda-
Loc. 15 ta. Itaque, veram, & Chriſtianam iuſtitiam accipientes, eam ceu primam ſtolam pro illa, quam
Rom.5. Adam ſua inobedientia ſibi, & nobis perdidit, per Chriſtum Ieſum illis donatam, candidam, &
Sup.ſeſ. 5. dē pec. origin. poſt pri. immaculatam iubentur ſtatim renati conſeruare, vt eam perferant ante tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti, & habeant vitam æternam.

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis iuſtificari. Cap. VIII.

Rom.3. CVm vero Apoſtolus dicit, iuſtificari hominem per fidẽ, & gratis, ea verba in eo ſenſu intelligenda ſunt, quẽ perpetuus Eccleſię Catholicæ conſenſus tenuit, & expreſſit, vt ſcilicet per fidẽ ideo iuſtificari dicamur, quia fides eſt humanę ſalutis initiũ, fundamentũ, & radix omnis iu-
Heb.11. ſtificationis, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, & ad filiorum eius conſortium peruenire: gratis autem iuſtificari ideo dicamur, quia nihil eorum,
Inf.c.9. quę iuſtificationem præcedunt, ſiue fides, ſiue ope-
Rom.10 ra, ipſam iuſtificationis gratiam promeretur: ſi
Eph.2. Tit. 3. enim gratia eſt, iam non ex operibus: alioquin, vt idem Apoſtolus inquit, gratia iam non eſt gratia.

Con-

Contra inanem hęreticorum fiduciam.
Cap. IX.

QVamuis autem neceſſarium ſit credere, ne- Tit. 3.
que remitti, neque remiſſa vnquam fuiſſe
peccata, niſi gratis diuina miſericordia propter
Chriſtũ, nemini: tamen fiduciã, & certitudinẽ re-
miſſionis peccatorum ſuorum iactanti, & in ea
ſola quieſcenti peccata dimitti, vel dimiſſa eſſe, di
cendum eſt; cum apud hęreticos, & ſchiſmaticos Inf. Cã.
poſſit eſſe, immo noſtra tempeſtate ſit, & magna 12.&13
contra eccleſiam Catholicam cõtentione prędice-
tur vana hęc ab omni pietate remota fiducia. Sed
neque illud aſſerendum eſt, oportere eos, qui vere
iuſtificati ſunt, abſque vlla omnino dubitatione
apud ſemetipſos ſtatuere ſe eſſe iuſtificatos, nemi-
nemque a peccatis abſolui, ac iuſtificari, niſi eum
qui certo credat ſe abſolutum, & iuſtificatum eſſe, Inf. Cã.
atque hac ſola fide abſolutionem, & iuſtificatio- 14.
nem perfici; quaſi qui hoc non credit, de Dei pro-
miſſis, deque mortis, & reſurrectionis Chriſti ef-
ficacia dubitet. nam ſicut nemo pius de Dei miſe-
ricordia, de Chriſti merito, deque Sacramentorum
virtute, & efficacia dubitare debet: ſic quilibet,
dum ſeipſum, ſuamque propriam infirmitatem,
& indiſpoſitionem reſpicit, de ſua gratia formida
re, & timere poteſt: cum nullus ſcire valeat cer-
titudine fidei, cui non poteſt ſubeſſe falſum, ſe gra
tiam Dei eſſe conſecutum.

De acceptę iuſtificationis incremento. Cap. X.

Pſal.83. SIc ergo iuſtificati, & amici Dei, ac domeſti-
Inf. Cā. ci facti, euntes de virtute in virtutem, renouan
24. tur, vt Apoſtolus inquit, de die in diem; hoc eſt,
2.Co.4. mortificando membra carnis ſuę, & exhibendo
Coloſſ. ea arma iuſtitię in ſanctificationem, per obſerua-
3. tionem mandatorum Dei; & Eccleſię in ipſa iu-
ſtitia per Chriſti gratiam accepta, cooperante, fi-
de, de bonis operibus, creſcunt, atque magis iuſtifi
Apoc. cantur; ſicut ſcriptum eſt; Qui iuſtus eſt, iuſtifi-
vlt. cetur adhuc. Et iterum: Ne verearis vſque ad
Eccl.18. mortem iuſtificari. Et rurſus: Videtis quoniam
Iac. 1. ex operibus iuſtificatur homo, & non ex fide tan-
tum. Hoc vero iuſtitię incrementum petit ſan-
cta Eccleſia, cum orat: Da nobis Domine fidei,
ſpei, & caritatis augmentum.

De obſeruatione mandatorum, deque illius neceſ-ſitate, & poſſibilitate. Cap. XI.

NEmo autem, quantumuis iuſtificatus, libe-
rũ ſe eſſe ab obſeruatione mandatorum pu-
1. Io. 5. tare dẽt; nemo temeraria illa, & a patrib. ſub a-
Inf. Ca. nethemate prohibita voce vti, Dei pręcepta ho-
18. mini iuſtificato ad obſeruãdũ eſſe impoſſibilia. nã
Deus impoſſibilia non iubet, ſed iubendo monet,
& facere quod poſſis, & petere quod non poſſis,

& adiuuat, vt poſſis. Cuius mandata grauia non ſunt, cuius iugum ſuaue eſt, & onus leue. qui enim ſunt filij Dei, Chriſtum diligunt: qui autem diligunt eum, vt ipſemet teſtatur, ſeruant ſermones eius. quod vtique cum diuino auxilio præſtare poſſunt. licet enim in hac mortali vita quantũuis ſancti, & iuſti in leuia ſaltem, & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant, non propterea deſinunt eſſe iuſti. nam iuſtorum illa vox eſt, & humilis, & verax: Dimitte nobis debita noſtra. quo fit, vt iuſti ipſi eo magis ſe obligatos ad ambulandum in via iuſtitiæ ſentire debent, quo liberati iam a peccato, ſerui autem facti Deo ſobrie, iuſte, & pie viuentes proficere poſſunt per Chriſtum Ieſum, per quem acceſſum habuerunt in gratiam iſtam: Deus nanque ſua gratia ſemel iuſtificatos non deſerit, niſi ab eis prius deſeratur. Itaque nemo ſibi in ſola fide blandiri debet, putans fide ſola ſe hæredem eſſe conſtitutum, hæreditatemq; conſecuturum, etiam ſi Chriſto non compatiatur, vt & conglorificetur. nam & Chriſtus ipſe, vt inquit Apoſtolus; cum eſſet filius Dei, didicit ex ijs, quæ paſſus eſt, obedientiam: conſumatus, factus eſt omnibus, obtemperantibus ſibi cauſa ſalutis æternæ. Propterea Apoſtolus ipſe monet iuſtificatos, dicens: Neſcitis, quod ij, qui in ſtadio currunt, omnes quidem currunt, ſed vnus accipit brauium: ſic currite, vt comprehendatis: Ego igitur ſic

Mat. 11 in fi. — Ioã. 14. — Matt. 6. Luc. 13. — Tit. 2. — Inf. Cã. 20. — Phil. 2. Heb. 5. — 1. Cor. 9 — Ibidem.

curro, non quaſi in incertum: ſic pugno, non quaſi aerem verberans; ſed caſtigo corpus meum, & in ſeruitutem redigo; ne forte, cum alijs prędicauerim, ipſe reprobus efficiar. Item princeps
2.Pet.1. *Apoſtolorum Petrus, Satagite, vt per bona opera certam veſtram vocationem, & electionem faciatis. Hæc enim facientes, non peccabitis aliquando.*
Inf.Cā. 25. *Vnde conſtat eos orthodoxæ religionis doctrinæ aduerſari, qui dicunt, iuſtum in omni bono opere ſaltem venialiter peccare, aut quod intolerabilius eſt, pęnas æternas mereri, atque etiam eos, qui ſtatuunt, in omnibus operibus iuſtos peccare, ſi in illis ſuam ipſorum ſocordiam excitando, & ſeſe ad currendum in ſtadio cohortando, cum hoc, vt in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam: cum ſcriptum ſit: Inclinaui cor meum ad faciendas iuſtificationes tuas propter retributionem.* Et de
Inf.Cā. 31.
Pſ. 118.
Heb.11 *Moſe dicat Apoſtolus, quod reſpiciebat in remunerationem.*

Prædeſtinationis temerariam prꝗſumptionem cauendam eſſe. Cap. XII.

Inf.Cā. 15.&16 *NEmo quoque, quamdiu in hac mortalitate viuitur, de arcano diuinæ prædeſtinationis miſterio vſq; adeo præſumere debet, vt certo ſtatuat ſe omnino eſſe in numero prædeſtinatorū, quaſi verum eſſet, quod iuſtificatus aut amplius*
Prouer. 29.
pec-

peccare non poſſit, aut, ſi peccauerit, certam ſibi reſipiſcentiam promittere debeat. nam niſi ex ſpeciali reuelatione ſciri non poteſt, quod Deus ſibi elegerit. Ezec. 18. Gala. 3.

De perſeuerantiæ munere. Cap. XIII.

Similiter de perſeuerantiæ munere, de quo ſcriptum eſt: Qui perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus erit: quod quidem aliunde haberi non poteſt, niſi ab eo, qui potens eſt eum, qui ſtat, ſtatuere, vt perſeueranter ſtet, & eum, qui cadit, reſtituere: nemo ſibi certi aliquid abſoluta certitudine polliceatur: tametſi in Dei auxilio firmiſſimam ſpem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, niſi ipſi illius gratię defuerint, ſicut cępit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere. Veruntamen, qui ſe exiſtimant ſtare, videant, ne cadant; & cum timore, ac tremore, ſalutem ſuam operentur in laboribus, in vigilijs, in eleemoſinis, in orationibus, & oblationibus, in ieiunijs, & caſtitate. formidare enim debent, ſcientes quod in ſpem glorię, & nondum in gloria renati ſunt, de pugna, quę ſupereſt cum carne, cum mundo, cum Diabolo: in qua victores eſſe non poſſunt, niſi cum Dei gratia Apoſtolo obtemperent, dicenti: Debitores ſumus non carni, vt ſecundum carnem viuamus. ſi enim ſecundum carnem vixeritis, moriemi- Matth. 19. & 24 Eze. 33. Phil. 1. 1. Cor. 18. Rom. 8.

ni: ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis.

De lapſis, & eorum reparatione.
Cap. XIIII.

Inf.Cā. 23. & 29. *QVi vero ab accepta iuſtificationis gratia per peccatum exciderunt, rurſus iuſtificari poterunt, cū, excitante Deo per Pœnitentię Sacramentum, merito Chriſti amiſſam gratiam recuperare procurauerint: hic enim iuſtificationis modus eſt lapſi reparatio, quam ſecundum poſt naufragium deperditæ gratiæ tabulam, ſancti Patres apte nūcuparunt. Etenim pro ijs, qui poſt Baptiſmum in peccata labuntur, Chriſtus Ieſus Sacramentum inſtituit Pœnitentiæ, cum dixit: Accipite Spiritum ſanctum; quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt. Vnde docendum eſt Chriſtiani hominis pœnitentiam poſt lapſum multo aliā eſſe a baptiſmali, eaque contineri non modo ceſſationem a peccatis, & eorum deteſtationem, aut cor contritum, & humiliatum, verum etiam eorundem ſacramentalem cōfeſſionem ſaltem in voto, & ſuo tempore faciendam, & ſacerdotalem abſolutionem; itemque Satisfactionem per ieiunia, eleemoſynas, orationes, & alia pia ſpiritualis vitæ exercitia; non quidem pro pœna æterna, quæ uel Sacramento, uel Sacramenti uoto una cum culpa*

Ioā.20. Mat. 16 Pſal.50.

remitti

remittitur, ſed pro pœna temporali; quæ, vt ſacræ litteræ docent, non tota ſemper, vt in Baptiſmo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam acceperunt, ingrati Spiritum Sanctum contriſtauerunt, & templum Dei violare non ſunt veriti. De qua pœnitentia ſcriptum eſt: Memor eſto, Eph. 4. vnde excideris: age pœnitentiam, & prima ope- 1.Cor.3 ra fac. Et iterum: Quæ ſecundum Deum tri- Apo. 2. ſtitia eſt, pœnitentiam in ſalutem ſtabilem opera- 2.Cor.8 tur. Et rurſus: Pœnitentiam agite, & facite fru- Matt.3. & 4. ctus dignos pœnitentiæ. Luc.3.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, ſed non fidem. Cap. XV.

Aduerſus etiam hominum quorundam callida ingenia, qui per dulces ſermones, & benedictiones ſeducunt corda innocētium, aſſerendū eſt, non modo infidelitate, per quam & ipſa fides amittitur, ſed etiam quocunque alio mortali peccato, quamuis non amittatur fides, acceptam iuſtificationis gratiā amitti, diuinæ legis doctrinam defendendo, quæ a regno Dei non ſolum infideles excludit, ſed & fideles quoque fornicarios, adulteros, molles, maſculorum concubitores, fures, auaros, ebrioſos, maledicos, rapaces, cæteroſque omnes, qui letalia committunt peccata, a quibus cum diuinæ gratiæ adiumento abſtinere poſſunt, & pro quibus a Chriſti gratia ſeparantur.

Inf. Cā. 27. Ro. 16. 1.Tim.1

De

tiæ Chriſtus Ieſus, fidei noſtræ auctor, & conſummator docuit, Apoſtoli tradiderunt, & Catholica Eccleſia, ſpiritu ſancto ſuggerente, perpetuo retinuit, diſtrictiús inhibẽdo, ne deinceps audeat quiſquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præſenti Decreto ſtatuitur, ac declaratur.

De naturæ, & legis ad iuſtificandos homines imbecillitate. Cap. I.

PRimum declarat ſancta Synodus ad iuſtificationis doctrinam probe, & ſincere intelligendam, oportere, vt vnuſquiſque agnoſcat, & fateatur, quod; cum omnes homines in præuaricatione Adæ innocentiã perdidiſſent, facti immundi, &, vt Apoſtolus inquit, natura filij iræ, quemadmodum in Decreto de peccato originali expoſuit, vſque adeo ſerui erãt peccati, & ſub poteſtate Diaboli ac mortis, vt non modo gentes per vim naturæ, ſed ne Iudæi quidem per ipſam etiam literam legis Moyſi inde liberari, aut ſurgere poſſent, tametſi in eis liberum arbitrium minime extinctum eſſet, viribus licet attenuatum, & inclinatum.

1. Cor. 15. Rom. 5. Epheſi. 2. Sup. ſeſ. 5. ĩ prin. Rom. 2. & 3.

De diſpenſatione, & myſterio aduentus Chriſti. Cap. II.

QVo factum eſt, vt cæleſtis pater, pater miſericordiarum, & Deus totius cõſolationis Chriſtum

2. Cor. 1 Gen. 49 Gala. 4.

ſtum Ieſum filium ſuum, & ante legem, & legis Pſ.2.88
tempore, multis ſanctis Patribus declaratum, ac & 109.
promiſſum, cum venit beata illa plenitudo tem- Iere.33.
poris, ad homines miſerit; vt & Iudæos, qui ſub Abac.3. Oſeæ.6.
lege erant, redimeret; & gentes, quæ nõ ſectaban- Baruc.3
tur iuſtitiam, iuſtitiam apprehenderent, atq; om- Dan.9.
nes adoptionem filiorum reciperent. Hunc propo- Eph.1.
ſuit Deus propitiatorem per fidem in ſanguine ip Ro.3.& 5.
ſius pro peccatis noſtris, non ſolum autem pro no- Colo.2.
ſtris, ſed etiam pro totius mundi. 1.Ti.1. 1.Io.2. Eccl.17.

Qui per Chriſtum iuſtificantur. Cap. III.

VErum, etſi ille pro omnibus mortuus eſt, non 2.Co.5.
omnes tamen mortis eius beneficium reci- 1.Io.2.
piunt, ſed ij duntaxat, quibus meritum paſſionis Colo.1. Inf. c.1.
eius communicatur. Nam, ſicut reuera homines,
niſi ex ſemine Adæ propagati naſcerentur, non
naſcerentur iniuſti, cum ea propagatione, per ip-
ſum dum concipiuntur, propriam iniuſtitiam con-
trahant: ita, niſi in Chriſto renaſcerentur, nun-
quam iuſtificarentur, cum ea renaſcentia per me-
ritum paſſionis eius gratia, qua iuſti fiunt, illis tri-
buatur. Pro hoc beneficio Apoſtolus gratias nos Colo.1.
ſemper agere hortatur patri, qui dignos nos fecit
in partem ſortis ſanctorum in lumine, & eripuit
de poteſtate tenebrarum, tranſtulitque in regnum
filij dilectionis ſuæ; in quo habemus redemptio-
nem, & remiſſionem peccatorum.

Inſinua-

Inſinuatur deſcriptio iuſtificationis impij, & modus eius in ſtatu gratiæ.
Cap. IIII.

QVibus verbis iuſtificationis impij deſcriptio inſinuatur, vt ſit tranſlatio ab eo ſtatu, in quo homo naſcitur filius primi Adæ, in ſtatum
Galat.4 gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per ſecundum
Tit.3. Adam Ieſum Chriſtum, Saluatorem noſtrum; quę
1. Cor. quidem translatio poſt Euangelium promulgatũ,
15. ſine lauacro regenerationis, aut eius voto fieri non
Ioan.3. poteſt ſicut ſcriptum eſt: Niſi quis renatus fuerit ex aqua, Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.

De neceſſitate prępárationis ad iuſtificationem in adultis, & vnde ſit. Cap. V.

DEclarat pręterea, ipſius iuſtificationis exordium in adultis a Dei per Chriſtum Ieſum pręueniente gratia ſumendum eſſe, hoc eſt, ab eius vocatione, qua nullis eorũ exiſtentibus meritis vocatur; vt, qui per peccata à Deo auerſi erant, per eius excitantem, atque adiuuantem gratiam ad conuertendum ſe ad ſuam ipſorum iuſtificationem, eidem gratiæ libere aſſentiendo, & coope-
Inf.c.3. rando, diſponantur, ita vt tangente Deo cor hominis per Spiritus ſancti illuminationem, neque homo ipſe nihilominus, inſpirationem illam recipiens,

piens, quippe qui illam & abijcere poteſt, neque tamen ſine gratia Dei mouere ſe ad iuſtitiam coram illa libera ſua voluntate poſſit. vnde in ſacris literis, cum dicitur, Conuertimini ad me, & ego cõuertar ad vos: libertatis noſtræ admonemur: Cum reſpondemus: Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur, Dei nos gratia præueniri confitemur. Zach.1. Ioel.2. Ier. in fine orationis.

Modus preparationis. Cap. VI.

Diſponuntur autem ad ipſam iuſtitiam, dũ, excitati diuina gratia, & adiuti, fidem ex auditu concipientes, libere mouentur in Deum, credẽtes vera eſſe, quæ diuinitus reuelata, & promiſſa ſunt, atque illud in primis, a Deo iuſtificari impium per gratiam, eius per redemptionem, quę eſt in Chriſto Ieſu, & dum peccatores ſe eſſe intelligentes, a diuinæ iuſtitiæ timore, quo vtiliter concutiuntur, ad conſiderandam Dei miſericordiam ſe conuertendo, in ſpem eriguntur, fidentes Deum ſibi propter Chriſtum propitium fore, illumque tãquam omnis iuſtitiæ fontem diligere incipiunt, ac propterea mouentur aduerſus peccata per odiũ aliquod, & deteſtationem, hoc eſt, per eam pęnitentiam, quam ante Baptiſmum agi oportet denique dũ proponunt ſuſcipere Baptiſmum, inchoare nouam vitam, & ſeruare diuina mandata. De hac diſpoſitione ſcriptum eſt: Accedentem Infr. ca. 14. & ſeſ. 14. c. 4. de contric. Heb. 11

ad

ad Deum, oportet credere quia eſt, & quod inquirentibus ſe remunerator ſit. Et, confide fili, remittuntur tibi peccata tua. Et, timor Domini expellit peccatum. Et, Pœnitentiam agite, & baptizetur vnuſquiſque veſtrum in nomine Ieſu Chriſti, in remiſſionem peccatorum veſtrorum. Et, Accipietis donum Spiritus ſancti. Et, Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, docentes eos ſeruare quæcunque mandaui vobis. Denique Præparate corda veſtra Domino.

Matt. 2. & 9. Eccl. 1. Act. 2. Matth. vlt. Luc. 24. 1. Reg. 7.

Quid ſit iuſtificatio impij, & quæ eius cauſæ. Cap. VII.

Hanc diſpoſitionem, ſeu præparationem, iuſtificatio ipſa conſequitur, quæ non eſt ſola peccatorũ remiſſio, ſed & ſanctificatio, & renouatio interioris hominis per voluntariã ſuſceptionẽ gratiæ, & donorum, vnde homo ex iniuſto fit iuſtus, & ex inimico amicus, vt ſit hæres ſecundum ſpẽ vitæ æternæ. Huius iuſtificationis cauſæ ſunt, finalis quidem, gloria Dei, & Chriſti, ac vita æterna: efficiens vero, miſericors Deus, qui gratuito abluit, & ſanctificat, ſignans, & vngens ſpiritu promiſſionis ſancto, qui eſt pignus hæreditatis noſtræ: meritoria autem, dilectiſſimus vnigenitus ſuus, Dominus noſter, Ieſus Chriſtus, qui, cũ eſſemus inimici, propter nimiam caritatem, qua dilexit

1. Tit. 5. Eph. 1.

xit nos, ſua ſanctiſſima paſſione in ligno crucis nõ
bis iuſtificationem meruit, & pro nobis Deo pa- Eph.2.
tri ſatisfecit: inſtrumentalis item, Sacramentum
Baptiſmi; quod eſt ſacramentum fidei ſine quã
nulli vnquam contigit iuſtificato; demum vnica
formalis cauſa eſt iuſtitia Dei, nõ qua ipſe iuſtus
eſt, ſed qua nos iuſtos facit, qua videlicet ab eo dõ
nati, renouamur ſpiritu mentis noſtræ, & nõ mo-
do reparamur, ſed verè iuſti nominamur, & ſu-
mus, iuſtitiam in nobis recipientes, vnuſquiſque
ſuã ſecundum menſuram, quam Spiritus ſanctus
partitur ſingulis prout vult, & ſecundũ propriã
cuiuſque diſpoſitionem, & cooperationem: quam
quã enim nemo poſſit eſſe iuſtus, niſi cui merita
paſſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti communican- Phil.3.
tur, id tamen in hac impij iuſtificatione fit, dum
eiuſdẽ ſanctiſſimæ paſſionis merito per Spiritum Rom.5.
ſanctum caritas Dei diffunditur in cordibus eo-
rum, qui iuſtificantur, atque ipſis inhæret. vnde Inf. Cã.
in ipſa iuſtificatione cum remiſſione peccatorum 10.
hæc omnia ſimul infuſa accipit homo per Ieſum
Chriſtum, cui inſeritur, fidẽ, ſpem, & caritatem: Iac. 2.
Nã fides, niſi ad eã ſpes accedat, & caritas, neq;
vnit perfecte cum Chriſto, neque corporis eius vi
nũ membrũ efficit. qua ratione veriſſime dicitur
Fidem ſine operibus mortuam, & otioſam eſſe, Gal.5.
Et, in Chriſto Ieſu neq; circunciſionẽ aliquid va-
lere, neque præputium, ſed fidem, quę per carita-
tem operatur. Hanc fidem ante Baptiſmi Sacra-

mentum ex Apoſtolorum traditione Cathecumeni ab Eccleſia petũt, cũ petunt fidem, vitam æternam præſtantem, quam ſine ſpe, & caritate fides præſtare nõ poteſt. vnde & ſtatim verbum Chri-
Matt.19 ſti audiunt. Si vis ad vitam ingredi, ſerua manda-
Luc. 15 ta. Itaque, veram, & Chriſtianam iuſtitiam accipientes, eam ceu primam ſtolam pro illa, quam
Rom.5. Adam ſua inobedientia ſibi, & nobis perdidit, per Chriſtum Ieſum illis donatam, candidam, &
Sup.ſeſ. 5. de pec. origin. poſt pri. immaculatam iubentur ſtatim renati conſeruare, vt eam perferant ante tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti, & habeant vitam æternam.

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis iuſtificari. Cap. VIII.

Rom.3. CVm vero Apoſtolus dicit, iuſtificari hominem per fidẽ, & gratis, ea verba in eo ſenſu intelligenda ſunt, quẽ perpetuus Eccleſię Catholicæ conſenſus tenuit, & expreſſit, vt ſcilicet per fidẽ ideo iuſtificari dicamur, quia fides eſt humanę ſalutis initiũ, fundamentũ, & radix omnis iu-
Heb.11. ſtificationis, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, & ad filiorum eius conſortium peruenire: gratis autem iuſtificari ideo dicamur, quia nihil eorum,
Inf.c.9. quę iuſtificationem præcedunt, ſiue fides, ſiue ope-
Rom.10 ra, ipſam iuſtificationis gratiam promeretur: ſi
Eph.2. enim gratia eſt, iam non ex operibus: alioquin, vt
Tit. 3. idem Apoſtolus inquit, gratia iam non eſt gratia.

Con-

Contra inanem hȩreticorum fiduciam.
Cap. IX.

QVamuis autem neceſſarium ſit credere, ne- Tit. 3.
que remitti, neque remiſſa vmquam fuiſſe
peccata, niſi gratis diuina miſericordia propter
Chriſtũ, nemini tamen fiduciã, & certitudinẽ re-
miſſionis peccatorum ſuorum iactanti, & in ea
ſola quieſcenti peccata dimitti, vel dimiſſa eſſe, di-
cendum eſt; cum apud hȩreticos, & ſchiſmaticos Inf. Cã.
poſſit eſſe, immo noſtra tempeſtate ſit, & magna 12. & 13
contra eccleſiam Catholicam cõtentione prȩdice-
tur vana hȩc ab omni pietate remota fiducia. Sed
neque illud aſſerendum eſt, oportere eos, qui vere
iuſtificati ſunt, abſque vlla omnino dubitatione
apud ſemetipſos ſtatuere ſe eſſe iuſtificatos, nemi-
nemque a peccatis abſolui, ac iuſtificari, niſi eum
qui certo credat ſe abſolutum, & iuſtificatum eſſe, Inf. Cã.
atque hac ſola fide abſolutionem, & iuſtificatio- 14.
nem perfici; quaſi qui hoc non credit, de Dei pro-
miſſis, deque mortis, & reſurrectionis Chriſti ef-
ficacia dubitet. nam ſicut nemo pius de Dei miſe-
ricordia, de Chriſti merito, deque Sacramentorum
uirtute, & efficacia dubitare debet: ſic quilibet,
dum ſeipſum, ſuamque propriam infirmitatem,
& indiſpoſitionem reſpicit, de ſua gratia formida
re, & timere poteſt: cum nullus ſcire valeat cer-
titudine fidei, cui non poteſt ſubeſſe falſum, ſe gra
tiam Dei eſſe conſecutum.

De acceptę iuſtificationis incremento.
Cap. X.

Pſal.83. Inf. Cã. 24. 2.Co.4. Coloſſ. 3. *SIc ergo iuſtificati, & amici Dei, ac domeſtici facti, euntes de virtute in virtutem, renouantur, vt Apoſtolus inquit, de die in diem; hoc eſt, mortificando membra carnis ſuę, & exhibendo ea arma iuſtitię in ſanctificationem, per obſeruationem mandatorum Dei; & Eccleſię in ipſa iuſtitia per Chriſti gratiam accepta, cooperante, fide, de bonis operibus, creſcunt, atque magis iuſtificantur; ſicut ſcriptum eſt; Qui iuſtus eſt, iuſtificetur adhuc. Et iterum: Ne verearis vſque ad mortem iuſtificari. Et rurſus: Videtis quoniam ex operibus iuſtificatur homo, & non ex fide tantum. Hoc vero iuſtitię incrementum petit ſancta Eccleſia, cum orat: Da nobis Domine fidei, ſpei, & caritatis augmentum.* Apoc. vlt. Eccl.18. Iac. 1.

De obſeruatione mandatorum, deque illius neceſſitate, & poſſibilitate. Cap. XI.

1. Io. 5. Inf. Ca. 18. *NEmo autem, quantumuis iuſtificatus, liberũ ſe eſſe ab obſeruatione mandatorum putare dẽt; nemo temeraria illa, & a patrib. ſub anathemate prohibita voce vti, Dei pręcepta homini iuſtificato ad obſeruãdũ eſſe impoſſibilia. nã Deus impoſſibilia non iubet, ſed iubendo monet, & facere quod poſſis, & petere quod non poſſis,*

& adiuuat, vt poſſis. Cuius mandata grauia non Mat. 11
ſunt, cuius iugum ſuaue eſt, & onus leue. qui in fi.
enim ſunt filij Dei, Chriſtum diligunt: qui autem
diligunt eum, vt ipſemet teſtatur, ſeruant ſermo-
nes eius. quod vtique cum diuino auxilio præſtare Ioã. 14.
poſſunt. licet enim in hac mortali vita quantumuis
ſancti, & iuſti in leuia ſaltem, & quotidiana, quæ
etiam venialia dicuntur, peccata quandoque ca-
dant, non propterea deſinunt eſſe iuſti. nam iuſto-
rum illa vox eſt, & humilis, & verax: Dimitte Matt.6.
nobis debita noſtra. quo fit, vt iuſti ipſi eo magis Luc.13.
ſe obligatos ad ambulandum in via iuſtitiæ ſenti-
re debent, quo liberati iam a peccato, ſerui autem
facti Deo ſobrie, iuſte, & pie viuentes proficere
poſſunt per Chriſtum Ieſum, per quem acceſſum Tit. 2.
habuerunt in gratiam iſtam: Deus nanque ſua Inf. C.
gratia ſemel iuſtificatos non deſerit, niſi ab eis 20.
prius deſeratur. Itaque nemo ſibi in ſola fide
blandiri debet, putans fide ſola ſe hæredem eſſe
conſtitutum, hæreditatemq; conſecuturum, etiam
ſi Chriſto non compatiatur, vt & conglorifice-
tur. nam & Chriſtus ipſe, vt inquit Apoſtolus; Phil.2.
cum eſſet filius Dei, didicit ex ijs, quæ paſſus Heb.5.
eſt, obedientiam: conſumatus, factus eſt omni-
bus, obtemperantibus ſibi cauſa ſalutis æternæ.
Propterea Apoſtolus ipſe monet iuſtificatos, di- 1.Cor.9
cens: Neſcitis, quod ij, qui in ſtadio currunt,
omnes quidem currunt, ſed vnus accipit brauium:
ſic currite, vt comprehendatis: Ego igitur ſic Ibidem.

curro, non quaſi in incertum: ſic pugno, non quaſi aerem verberans; ſed caſtigo corpus meum, & in ſeruitutem redigo; ne forte, cum alijs prędicauerim, ipſe reprobus efficiar. Item princeps
2.Pet.1. *Apoſtolorum Petrus, Satagite, vt per bona opera certam veſtram vocationem, & electionem faciatis. Hæc enim facientes, non peccabitis ali-*
Inf.Cā. 25. *quando. Vnde conſtat eos orthodoxæ religionis doctrinæ aduerſari, qui dicunt, iuſtum in omni bono opere ſaltem venialiter peccare, aut quod intolerabilius eſt, pęnas æternas mereri, atque etiam eos, qui ſtatuunt, in omnibus operibus iu-*
Inf.Cā. 31. *ſtos peccare, ſi in illis ſuam ipſorum ſocordiam excitando, & ſeſe ad currendum in ſtadio cohortando, cum hoc, vt in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam: cum ſcri-*
Pſ. 118. *ptum ſit: Inclinaui cor meum ad faciendas iuſtificationes tuas propter retributionem. Et de*
Heb.11 *Moſe dicat Apoſtolus, quod reſpiciebat in remuneratione.*

Prædeſtinationis temerariam pręſumptionem cauendam eſſe. Cap. XII.

Inf.Cā. 15.& 16 *NEmo quoque, quamdiu in hac mortalitate viuitur, de arcano diuinæ prædeſtinationis miſterio vſq; adeo præſumere debet, vt certo*
Prouer. 29. *ſtatuat ſe omnino eſſe in numero prædeſtinatorũ, quaſi verum eſſet, quod iuſtificatus aut amplius*

pec-

peccare non poſſit, aut, ſi peccauerit, certam ſibi reſipiſcentiam promittere debeat. nam niſi ex ſpeciali reuelatione ſciri non poteſt, quod Deus ſibi elegerit. Ezec. 18. Gala. 3.

De perſeuerantiæ munere. Cap. XIII.

Similiter de perſeuerantiæ munere, de quo ſcriptum eſt: Qui perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus erit: quod quidem aliunde haberi non poteſt, niſi ab eo, qui potens eſt eum, qui ſtat, ſtatuere, vt perſeueranter ſtet, & eum, qui cadit, reſtituere: nemo ſibi certi aliquid abſoluta certitudine polliceatur: tametſi in Dei auxilio firmiſſimam ſpem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, niſi ipſi illius gratię defuerint, ſicut cępit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere. Veruntamen, qui ſe exiſtimant ſtare, videant, ne cadant, & cum timore, ac tremore, ſalutem ſuam operentur in laboribus, in vigilijs, in eleemoſinis, in orationibus, & oblationibus, in ieiunijs, & caſtitate. formidare enim debent, ſcientes quod in ſpem glorię, & nondum in gloria renati ſunt, de pugna, quę ſupereſt cum carne, cum mundo, cum Diabolo: in qua victores eſſe non poſſunt, niſi cum Dei gratia Apoſtolo obtemperent, dicenti: Debitores ſumus non carni, vt ſecundum carnem viuamus. ſi enim ſecundum carnem vixeritis, morięmi- Matth. 19. & 24 Eze. 33. Phil. 1. 1. Cor. 18. Rom. 8.

ni: ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis.

De lapſis, & eorum reparatione.
Cap. XIIII.

Inf.Cã. 23. & 29. QVi vero ab accepta iuſtificationis gratia per peccatum exciderunt, rurſus iuſtificari poterunt, cũ, excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Chriſti amiſſam gratiam recuperare procurauerint: hic enim iuſtificationis modus eſt lapſi reparatio, quam ſecundum poſt naufragium deperditæ gratiæ tabulam, ſancti Patres apte nũcuparunt. Etenim pro iis, qui poſt Baptiſmum in peccata labuntur, Chriſtus Ieſus Sacramentum inſtituit Pœnitentiæ, cum dixit: Ioã.20. Mat. 16 Accipite Spiritum ſanctum; quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt. Vnde docendum eſt Chriſtiani hominis pœnitentiam poſt lapſum multo aliã eſſe a baptiſmali, eaque contineri non modo ceſſationem a Pſal.50. peccatis, & eorum deteſtationem, aut cor contritum, & humiliatum, verum etiam eorundem ſacramentalem cõfeſſionem ſaltem in voto, & ſuo tempore faciendam, & ſacerdotalem abſolutionem; itemque Satisfactionem per ieiunia, eleemoſynas, orationes, & alia pia ſpiritualis vitæ exercitia; non quidem pro pœna æterna, quæ uel Sacramento, uel Sacramenti uoto una cum culpa

remitti

remittitur, ſed pro pœna temporali; quæ, vt ſacræ
litteræ docent, non tota ſemper, vt in Baptiſmo
fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam acce-
perunt, ingrati Spiritum Sanctum contriſtaue-
runt, & templum Dei violare non ſunt veriti.
De qua pœnitentia ſcriptum eſt: *Memor eſto* Eph. 4.
vnde excideris: age pœnitentiam, & prima ope- 1. Cor. 3
ra fac. Et iterum: *Quæ ſecundum Deum tri-* Apo. 2. 2. Cor. 8
ſtitia eſt, pœnitentiam in ſalutem ſtabilem opera- Matt. 3.
tur. Et rurſus: *Pœnitentiam agite, & facite fru-* & 4.
ctus dignos pœnitentiæ. Luc. 3.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, ſed non fidem. Cap. XV.

ADuerſus etiam hominum quorundam cal- Inf. Cã. 27.
lida ingenia, qui per dulces ſermones, & be-
nedictiones ſeducunt corda innocẽtium, aſſerendũ Ro. 16.
eſt, non modo infidelitate, per quam & ipſa fides
amittitur, ſed etiam quocunque alio mortali pec-
cato, quamuis non amittatur fides, acceptam iu- 1. Tim. 1
ſtificationis gratiã amitti, diuinæ legis doctrinam
defendendo, quæ a regno Dei non ſolum infideles
excludit, ſed & fideles quoque fornicarios, adul-
teros, molles, maſculorum concubitores, fures,
auaros, ebrioſos, maledicos, rapaces, cæteroſque
omnes, qui letalia committunt peccata, a quibus
cum diuinæ gratiæ adiumento abſtinere poſſunt,
& pro quibus a Chriſti gratia ſeparantur.

De

De fructu iuſtificationis, hoc eſt, de merito bonorum operum, deque ipſius meriti ratione. Cap. XVI.

HAc igitur ratione iuſtificatis hominibus, ſiue acceptam gratiam perpetuo conſeruauerint, ſiue amiſſam recuperauerint, proponenda
1. Cor. *ſunt Apoſtoli verba: Abundate in omni opere bo*
15. *no, ſcientes quod labor veſter nō eſt inanis in Do-*
Heb. 6. *mino. non enim iniuſtus eſt Deus, vt obliuiſcatur operis veſtri, & dilectionis, quam oſtendiſtis in*
Heb. 10 *nomine ipſius. Et, Nolite amittere confidentiam*
Inf. Cā. *veſtrā, quæ magnā habet remunerationem. Atq;*
26. *ideo bene operantibus vſque in finem, & in Deo ſperantibus proponēda eſt vita ęterna, & tāquā gratia filijs Dei per Chriſtum Ieſum miſericorditer promiſſa; & tanquam merces, ex ipſius Dei promiſſione bonis ipſorum operibus, & meritis fideliter reddenda. hęc eſt enim illa corona iuſtitię, quam poſt ſuum certamen, & curſum repoſitam*
.Tim.4 *ſibi eſſe aiebat Apoſtolus, a iuſto iudice ſibi reddendā, non ſolum autem ſibi, ſed & omnibus, qui*
Ioā. 15. *diligunt aduentum eius. cum enim ille ipſe Chri-*
1.Cor. *ſtus Ieſus tanquā caput in membra, & tanquam*
11. *vitis in palmites, in ipſos iuſtificatos iugiter virtutem influat, quę virtus bona eorum opera ſemper antecedit, & comitatur, & ſubſequitur: & ſine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria eſſe poſſet, nihil ipſis iuſtificatis amplius deeſſe credēdum*

dum eſt, quo minus plene illis quidem operibus,
quæ in Deo ſunt facta, diuinæ legi pro huius vitæ
ſtatu ſatisfeciſſe, & vitam æternam ſuo etiã tem-
pore, ſi tamen in gratia deceſſerint, cõſequendam,
vere promeruiſſe cenſeantur, cum Chriſtus, Sal-
uator noſter, dicat: Si quis biberit ex aqua, quam Ioan.4.
ego dabo ei, nõ ſitiet in æternũ, ſed fiet in eo fons
aquę ſalientis in vitam ęternã. Ita neque propria
noſtra iuſtitia, tanquam ex nobis propria ſtatui-
tur, neque ignoratur, aut repudiatur iuſtitia Dei,
quę enim iuſtitia noſtra dicitur, quia per eã nobis
inhęrentẽ iuſtificamur, illa eadem Dei eſt, quia a
Deo nobis infunditur per Chriſti meritum. Ne-
que vero illud omittendum eſt, quod licet bonis
operibus in ſacris literis vſque adeo tribuatur, vt Matth.
etiam qui vni ex minimis ſuis potum aquę frigi- 10.
dę dederit, promittat Chriſtus eum non eſſe ſua Marc.9.
mercede cariturum, & Apoſtolus teſtetur, id 2. Cor.
quod in pręſenti eſt momentaneum, & leue tribu- 4.
lationis noſtrę, ſupra modum in ſublimitate ęter-
num glorię pondus operari in nobis: abſit tamen, 1.Cor.1.
vt Chriſtianus homo in ſe ipſo vel confidat, vel 2. Cor.
glorietur, & non in Domino, cuius tanta eſt erga 10. Galat.6
omnes homines bonitas, vt eorum velit eſſe meri- Ierẽ. 9.
ta, quę ſunt ipſius dona. Et quia in multis offen- Iac. 3.
dimus omnes, vnuſquiſque ſicut miſericordiam,
& bonitatem, ita ſeueritatem, & iudicium ante
oculos habere debet; neque ſe ipſum aliquis, etiã
ſi nihil ſibi conſcius fuerit, iudicare: quoniam om-

nis

nis hominum vita non humano iudicio exami-
1.Co.4. *nanda, & iudicanda eſt, ſed Dei, qui illumina-*
bit abſcondita tenebrarum, & manifeſtabit con-
Mat.26 *ſilia cordium. & tunc laus erit vnicuique a Deo,*
Rom.6. *qui, vt ſcriptum eſt, reddet vnicuique ſecundum*
opera ſua.

Poſt hanc Catholicam de iuſtificatione doctrinam, quam niſi quiſque fideliter, firmiterque receperit, iuſtificari non poterit; placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubiungere, vt omnes ſciant, non ſolum quid tenere, & ſequi, ſed etiam quid vitare, & fugere debeant.

DE IVSTIFICATIONE.

Canon I.

Sup.c.1. 3.Ro.3. 1. Cor. 15. *SI quis dixerit, hominem ſuis operibus, quæ vel per humanę naturę, vel per legis doctrinam fiant, abſque diuina per Ieſum Chriſtum gratia poſſe iuſtificari coram Deo: anathema ſit.*

Canon II.

SI quis dixerit, ad hoc ſolum diuinã gratiam per Chriſtum Ieſum dari, vt facilius homo iuſte viuere ac vitam æternam promereri poſſit, quaſi per liberum arbitrium ſine gratia vtrumque, ſed ægre tamen, & difficulter poſſit: anathema ſit.

Canon III.

Sup.c.5. Rom.5. *SI quis dixerit, ſine præueniente Spiritus ſancti inſpiratione, atque eius adiutorio hominem*

credere,

credere, ſperare, diligere, aut pœnitere poſſe ſicut oportet, vt ei iuſtificationis gratia conferatur: anathema ſit.

Canon IIII.

SI quis dixerit, liberum hominis arbitrium a Deo motum, & excitatum, nihil cooperari aſſentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam iuſtificationis gratiã ſe diſponat, ac præparet, neque poſſe diſſentire ſi velit; ſed veluti inanime quodam nihil omnino agere, mereque paſſiue ſe habere: anathema ſit.

Canon V.

SI quis liberum hominis arbitrium poſt Adę peccatum amiſſum, & extinctum eſſe dixerit, aut rem eſſe de ſolo titulo, immo titulum ſine re figmentum denique a Satana inuectum in Eccleſiam: anathema ſit. Sup.c.5

Canon VI.

SI quis dixerit non eſſe in poteſtate hominis, vitas ſuas malas facere, ſed mala opera ita vt bona, Deum operari, non permiſſiue ſolum, ſed etiam proprie, vt per ſe, adeo vt ſit proprium eius opus, non minus proditio Iudę, quam vocatio Pauli: anathema ſit.

Canon VII.

SI quis dixerit, opera omnia, quę ante iuſtificationem fiunt, quacunque ratione facta ſint, vere eſſe peccata, vel odium Dei mereri, aut, quanto vehementius quis nititur ſe diſponere ad Ioan. 1.

gra-

1.Ioã.5. *Iuſtificato; & ſub gratia conſtituto, eſſe ad obſer-*
Ro. 13. *uandum impoſſibilia: anathema ſit.*

Canon XIX.

SI quis dixerit, nihil pręceptum eſſe in Euangelio pręter fidem, cętera eſſe indifferentia, neque pręcepta, neque probibita, ſed libera; aut decem pręcepta nihil pertinere ad Chriſtianos: anathema ſit.

Canon XX.

Sup. ca. 11. *SI quis hominem iuſtificatum, & quãtumlibet perfectum dixerit non teneri ad obſeruãtiam mandatorum Dei, & Eccleſiæ, ſed tantum ad credendum quaſi vero Euangelium ſit nuda, & abſoluta promiſſio vitæ æternæ, ſine conditione obſeruationis mandatorum; anathema ſit.*

Canon XXI.

Iob 19. Ioã. 15. Phil. 4. *SI quis dixerit, Chriſtũ Ieſum a Deo hominibus datum fuiſſe vt redemptorem, cui fidant non etiam vt legislatorẽ, cui obediant: anathema ſit.*

Canon XXII.

Sup. ca. 13. *SI quis dixerit, iuſtificatum vel ſine ſpeciali auxilio Dei in accepta iuſtitia perſeuerare poſſe, vel cum eo non poſſe: anathema ſit.*

Canon XXIII.

Sup. ca. 14. *SI quis hominem ſemel iuſtificatum dixerit amplius peccare non poſſe, neque gratiam amittere, atque ideo eum, qui labitur, & peccat, numquam vere fuiſſe iuſtificatum, aut contra, poſſe in tota vita peccata omnia, etiam venalia, vitare,*

niſi

niſi ex ſpeciali Dei priuilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Eccleſia: anathema ſit.

Canon XXIIII.

SI quis dixerit, iuſtitiam acceptam non conſeruari atque etiam non augeri coram Deo per bona opera; ſed opera ipſa fructus ſolummodo, & ſigna eſſe iuſtificationis adeptæ, non autem ipſius augendæ cauſam: anathema ſit. Sup. ca. 10.

Canon XXV.

SI quis in quolibet bono opere iuſtum ſaltem venialiter peccare dixerit, aut, quod intolerabilius eſt, mortaliter, atque ideo pœnas æternas mereri; tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera nõ imputet ad damnationẽ: anathema ſit. Sup. ca. 11. in fi.

Canon XXVI.

SI quis dixerit, iuſtos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare, & ſpectare æternam retributionem a Deo per eius miſericordiam, & Ieſu Chriſti meritum, ſi bene agendo, & diuina mandata cuſtodiendo vſque in finem perſeuerauerit: anathema ſit. Sup. c. 16 Ioan. 3. Pſ. 118. Heb. 21

Canon XXVII.

SI quis dixerit, nullum eſſe mortale peccatum niſi infidelitatis, aut nullo alio, quantumuis graui & enormi, præterquam infidelitatis peccato, ſemel acceptam gratiam amitti: anathema ſit. Sup. ca. 15.

Canon XXVIII.

SI quis dixerit, amiſſa per peccatum gratia ſimul & fidem ſemper amitti, aut fidẽ, quæ rema- Sup. c. 14

mentum ex Apoſtolorum traditione Cathecumeni ab Eccleſia petũt, cũ petunt fidem, vitam æternam præſtantem, quam ſine ſpe, & caritate fides præſtare nõ poteſt. vnde & ſtatim verbum Chri-
Matt.19 *ſti audiunt. Si vis ad vitam ingredi, ſerua manda-*
Luc. 15 *ta. Itaque, veram, & Chriſtianam iuſtitiam accipientes, eam ceu primam ſtolam pro illa, quam*
Rom.5. *Adam ſua inobedientia ſibi, & nobis perdidit, per Chriſtum Ieſum illis donatam, candidam, &*
Sup.ſeſ. *immaculatam iubentur ſtatim renati conſeruare,*
5. đ pec. *vt eam perferant ante tribunal Domini noſtri Ie-*
origin. poſt pri. *ſu Chriſti, & habeant vitam æternam.*

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis iuſtificari. Cap. VIII.

Rom.3. *CVm verò Apoſtolus dicit, iuſtificari hominem per fidẽ, & gratis, ea verba in eo ſenſu intelligenda ſunt, quẽ perpetuus Eccleſię Catholicæ conſenſus tenuit, & expreſſit, vt ſcilicet per fidẽ ideo iuſtificari dicamur, quia fides eſt humanę ſalutis initiũ, fundamentũ, & radix omnis iu-*
Heb.11. *ſtificationis, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, & ad filiorum eius conſortium peruenire: gratis autem iuſtificari ideo dicamur, quia nihil eorum,*
Inf.c.9. *quę iuſtificationem præcedunt, ſiue fides, ſiue ope-*
Rom.10 *ra, ipſam iuſtificationis gratiam promeretur: ſi*
Eph.2. *enim gratia eſt, iam non ex operibus: alioquin, vt*
Tit. 3. *idem Apoſtolus inquit, gratia iam non eſt gratia.*

Con-

Contra inanem hęreticorum fiduciam. Cap. IX.

QVamuis autem neceſſarium ſit credere, neque remitti, neque remiſſa vmquam fuiſſe peccata, niſi gratis diuina miſericordia propter Chriſtũ, nemini tamen fiduciã, & certitudinẽ remiſſionis peccatorum ſuorum iactanti, & in ea ſola quieſcenti peccata dimitti, vel dimiſſa eſſe, dicendum eſt; cum apud hęreticos, & ſchiſmaticos poſſit eſſe, immo noſtra tempeſtate ſit, & magna contra eccleſiam Catholicam cõtentione prędicetur vana hęc ab omni pietate remota fiducia. Sed & neque illud aſſerendum eſt, oportere eos, qui vere iuſtificati ſunt, abſque vlla omnino dubitatione apud ſemetipſos ſtatuere ſe eſſe iuſtificatos, neminemque a peccatis abſolui, ac iuſtificari, niſi eum qui certo credat ſe abſolutum, & iuſtificatum eſſe, atque hac ſola fide abſolutionem, & iuſtificationem perfici; quaſi qui hoc non credit, de Dei promiſſis, deque mortis, & reſurrectionis Chriſti efficacia dubitet. nam ſicut nemo pius de Dei miſericordia, de Chriſti merito, deque Sacramentorum uirtute, & efficacia dubitare debet: ſic quilibet, dum ſeipſum, ſuamque propriam infirmitatem, & indiſpoſitionem reſpicit, de ſua gratia formidare, & timere poteſt: cum nullus ſcire valeat certitudine fidei, cui non poteſt ſubeſſe falſum, ſe gratiam Dei eſſe conſecutum.

Tit. 3.

Inf. Cã. 12. & 13

Inf. Cã. 14.

De acceptę iuſtificationis incremento. Cap. X.

Pſal.83. *SIc ergo iuſtificati, & amici Dei, ac domeſti-*
Inf. Cā. 24. *ci facti, euntes de virtute in virtutem, renouan-*
tur, vt Apoſtolus inquit, de die in diem; hoc eſt,
2.Co.4. Coloſſ. 3. *mortificando membra carnis ſuę, & exhibendo*
ea arma iuſtitię in ſanctificationem, per obſerua-
tionem mandatorum Dei; & Eccleſię in ipſa iu-
ſtitia per Chriſti gratiam accepta, cooperante, fi-
de, de bonis operibus, creſcunt, atque magis iuſtifi-
Apoc. vlt. *cantur; ſicut ſcriptum eſt; Qui iuſtus eſt, iuſtifi-*
Eccl.18. *cetur adhuc. Et iterum: Ne verearis vſque ad*
Iac. 1. *mortem iuſtificari. Et rurſus: Videtis quoniam*
ex operibus iuſtificatur homo, & non ex fide tan-
tum. Hoc vero iuſtitię incrementum petit ſan-
cta Eccleſia, cum orat: Da nobis Domine fidei,
ſpei, & caritatis augmentum.

De obſeruatione mandatorum, deque illius neceſſitate, & poſſibilitate. Cap. XI.

NEmo autem, quantumuis iuſtificatus, libe-
rũ ſe eſſe ab obſeruatione mandatorum pu-
1. Io. 5. *tare dēt; nemo temeraria illa, & a patrib. ſub a-*
Inf. Ca. 18. *nathemate prohibita voce vti, Dei pręcepta ho-*
mini iuſtificato ad obſeruãdũ eſſe impoſſibilia. nã
Deus impoſſibilia non iubet, ſed iubendo monet,
& facere quod poſſis, & petere quod non poſſis,
&

& adiuuat, vt poſſis. Cuius mandata grauia non Mat. 11
ſunt, cuius iugum ſuaue eſt, & onus leue. qui in fi.
enim ſunt filij Dei, Chriſtum diligunt: qui autem
diligunt eum, vt ipſemet teſtatur, ſeruant ſermones eius. quod vtique cum diuino auxilio præſtare Ioã. 14.
poſſunt. licet enim in hac mortali vita quantũuis ſancti, & iuſti in leuia ſaltem, & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant, non propterea deſinunt eſſe iuſti. nam iuſtorum illa vox eſt, & humilis, & verax: Dimitte Matt. 6.
nobis debita noſtra. quo fit, vt iuſti ipſi eo magis Luc. 13.
ſe obligatos ad ambulandum in via iuſtitiæ ſentire debent, quo liberati iam a peccato, ſerui autem facti Deo ſobrie, iuſte, & pie viuentes proficere
poſſunt per Chriſtum Ieſum, per quem acceſſum Tit. 2.
habuerunt in gratiam iſtam: Deus nanque ſua Inf. Cã.
gratia ſemel iuſtificatos non deſerit, niſi ab eis 20.
prius deſeratur. Itaque nemo ſibi in ſola fide blandiri debet, putans fide ſola ſe hæredem eſſe conſtitutum, hæreditatemq; conſecuturum, etiam ſi Chriſto non compatiatur, vt & conglorificetur. nam & Chriſtus ipſe, vt inquit Apoſtolus; Phil. 2.
cum eſſet filius Dei, didicit ex ijs, quæ paſſus Heb. 5.
eſt, obedientiam: conſumatus, factus eſt omnibus, obtemperantibus ſibi cauſa ſalutis æternæ.
Propterea Apoſtolus ipſe monet iuſtificatos, di- 1. Cor. 9
cens: Neſcitis, quod ij, qui in ſtadio currunt, omnes quidem currunt, ſed vnus accipit brauium:
ſic currite, vt comprehendatis: Ego igitur ſic Ibidem.

curro, non quaſi in incertum: ſic pugno, non
quaſi aerem verberans; ſed caſtigo corpus meum,
& in ſeruitutem redigo; ne forte, cum alijs prę-
dicauerim, ipſe reprobus efficiar. Item princeps
2.Pet.1. *Apoſtolorum Petrus, Satagite, vt per bona ope-*
ra certam veſtram vocationem, & electionem fa-
ciatis. Hæc enim facientes, non peccabitis ali-
Inf.Cã. *quando.* Vnde conſtat eos orthodoxæ religionis
25. *doctrinæ aduerſari, qui dicunt, iuſtum in omni bo-*
no opere ſaltem venialiter peccare, aut quod in-
tolerabilius eſt, pęnas æternas mereri, atque
etiam eos, qui ſtatuunt, in omnibus operibus iu-
Inf.Cã. *ſtos peccare, ſi in illis ſuam ipſorum ſocordiam*
31. *excitando, & ſeſe ad currendum in ſtadio cohor-*
tando, cum hoc, vt in primis glorificetur Deus,
mercedem quoque intuentur æternam: cum ſcri-
Pſ. 118. *ptum ſit: Inclinaui cor meum ad faciendas iu-*
ſtificationes tuas propter retributionem. Et de
Heb.11 *Moſe dicat Apoſtolus, quod reſpiciebat in re-*
munerationem.

Prædeſtinationis temerariam pręſumptionem
cauendam eſſe. Cap. XII.

Inf.Cã. 15.& 16 *NEmo quoque, quamdiu in hac mortalita-*
te viuitur, de arcano diuinæ prædeſtinatio-
nis miſterio vſq; adeo præſumere debet, vt certo
Prouer. *ſtatuat ſe omnino eſſe in numero prædeſtinatorũ,*
29. *quaſi verum eſſet, quod iuſtificatus aut amplius*

pec-

peccare non poſſit, aut, ſi peccauerit, certam ſibi reſipiſcentiam promittere debeat. nam niſi ex ſpeciali reuelatione ſciri non poteſt, quod Deus ſibi elegerit. Ezec.18. Gala. 3.

De perſeuerantiæ munere. Cap. XIII.

Similiter de perſeuerantiæ munere, de quo ſcriptum eſt: Qui perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus erit: quod quidem aliunde haberi non poteſt, niſi ab eo, qui potens eſt eum, qui ſtat, ſtatuere, vt perſeueranter ſtet, & eum, qui cadit, reſtituere: nemo ſibi certi aliquid abſoluta certitudine polliceatur: tametſi in Dei auxilio firmiſſimam ſpem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, niſi ipſi illius gratiæ defuerint, ſicut cœpit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere. Veruntamen, qui ſe exiſtimant ſtare, videant, ne cadant, & cum timore, ac tremore, ſalutem ſuam operentur in laboribus, in vigilijs, in eleemoſinis, in orationibus, & oblationibus, in ieiunijs, & caſtitate. formidare enim debent, ſcientes quod in ſpem gloriæ, & nondum in gloria renati ſunt, de pugna, quæ ſupereſt cum carne, cum mundo, cum Diabolo: in qua victores eſſe non poſſunt, niſi cum Dei gratia Apoſtolo obtemperent, dicenti: Debitores ſumus non carni, vt ſecundum carnem viuamus. ſi enim ſecundum carnem vixeritis, morięmi- Matth. 19.& 24 Eze.33. Phil.1. 1. Cor. 18. Rom.8.

ni: ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis.

De lapſis, & eorum reparatione.
Cap. XIIII.

Inf.Cā. 23. & 29. *QVi vero ab accepta iuſtificationis gratia per peccatum exciderunt, rurſus iuſtificari poterunt, cū, excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Chriſti amiſſam gratiam recuperare procurauerint: hic enim iuſtificationis modus eſt lapſi reparatio, quam ſecundum poſt naufragium deperditæ gratiæ tabulam, ſancti Patres apte nūcuparunt. Etenim pro ijs, qui poſt Baptiſmum in peccata labuntur, Chriſtus Ieſus Sacramentum inſtituit Pœnitentiæ, cum dixit: Accipite Spiritum ſanctum; quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt. Vnde docendum eſt Chriſtiani hominis pœnitentiam poſt lapſum multo aliā eſſe a baptiſmali, eaque contineri non modo ceſſationem a peccatis, & eorum deteſtationem, aut cor contritum, & humiliatum, verum etiam eorundem ſacramentalem cōfeſſionem ſaltem in voto, & ſuo tempore faciendam, & ſacerdotalem abſolutionem; itemque Satisfactionem per ieiunia, eleemoſynas, orationes, & alia pia ſpiritualis vitæ exercitia; non quidem pro pœna æterna, quæ uel Sacramento, uel Sacramenti uoto una cum culpa*

Ioā.20. Mat.16 Pſal.50.

remitti

remittitur, ſed pro pœna temporali; quæ, vt ſacræ litteræ docent, non tota ſemper, vt in Baptiſmo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam acceperunt, ingrati Spiritum Sanctum contriſtauerunt, & templum Dei violare non ſunt veriti. De qua pœnitentia ſcriptum eſt: Memor eſto, vnde excideris: age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum: Quæ ſecundum Deum triſtitia eſt, pœnitentiam in ſalutem ſtabilem operatur. Et rurſus: Pœnitentiam agite, & facite fructus dignos pœnitentiæ.

Eph. 4. 1. Cor. 3 Apo. 2. 2. Cor. 8 Matt. 3. & 4. Luc. 3.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, ſed non fidem. Cap. XV.

ADuerſus etiam hominum quorundam callida ingenia, qui per dulces ſermones, & benedictiones ſeducunt corda innocẽtium, aſſerendũ eſt, non modo infidelitate, per quam & ipſa fides amittitur, ſed etiam quocunque alio mortali peccato, quamuis non amittatur fides, acceptam iuſtificationis gratiã amitti, diuinæ legis doctrinam defendendo, quæ a regno Dei non ſolum infideles excludit, ſed & fideles quoque fornicarios, adulteros, molles, maſculorum concubitores, fures, auaros, ebrioſos, maledicos, rapaces, cæteroſque omnes, qui letalia committunt peccata, a quibus cum diuinæ gratiæ adiumento abſtinere poſſunt, & pro quibus a Chriſti gratia ſeparantur.

Inf. Cã. 27. Ro. 16. 1. Tim. 1

De

De fructu iuſtificationis, hoc eſt, de merito bonorum operum, deque ipſius meriti ratione. Cap. XVI.

HAc igitur ratione iuſtificatis hominibus, ſiue acceptam gratiam perpetuo conſeruauerint, ſiue amiſſam recuperauerint, proponenda
1. Cor. 15. *ſunt Apoſtoli verba: Abundate in omni opere bo*
Heb. 6. *no, ſcientes quod labor veſter nõ eſt inanis in Domino. non enim iniuſtus eſt Deus, vt obliuiſcatur operis veſtri, & dilectionis, quam oſtendiſtis in*
Heb. 10 *nomine ipſius. Et, Nolite amittere confidentiam*
Inf. Cã. 26. *veſtrã, quæ magnã habet remunerationem. Atq; ideo bene operantibus vſque in finem, & in Deo ſperantibus proponẽda eſt vita ęterna, & tãquã gratia filijs Dei per Chriſtum Ieſum miſericorditer promiſſa; & tanquam merces, ex ipſius Dei promiſſione bonis ipſorum operibus, & meritis fideliter reddenda. hęc eſt enim illa corona iuſtitię, quam poſt ſuum certamen, & curſum repoſitam*
.Tim. 4 *ſibi eſſe aiebat Apoſtolus, a iuſto iudice ſibi reddendã, non ſolum autem ſibi, ſed & omnibus, qui*
Ioã. 15. *diligunt aduentum eius. cum enim ille ipſe Chri-*
1. Cor. 11. *ſtus Ieſus tanquã caput in membra, & tanquam vitis in palmites, in ipſos iuſtificatos iugiter virtutem influat, quę virtus bona eorum opera ſemper antecedit, & comitatur, & ſubſequitur: & ſine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria eſſe poſſẽt, nihil ipſis iuſtificatis amplius deeſſe credẽdum*

dum eſt, quo minus plene illis quidem operibus, quæ in Deo ſunt facta, diuinæ legi pro huius vitæ ſtatu ſatisfeciſſe, & vitam æternam ſuo etiã tempore, ſi tamen in gratia deceſſerint, cõſequendam, vere promeruiſſe cenſeantur, cum Chriſtus, Saluator noſter, dicat: Si quis biberit ex aqua, quam Ioan.4.
ego dabo ei, nõ ſitiet in æternũ, ſed fiet in eo fons aquę ſalientis in vitam ęternã. Ita neque propria noſtra iuſtitia, tanquam ex nobis propria ſtatuitur, neque ignoratur, aut repudiatur iuſtitia Dei, quę enim iuſtitia noſtra dicitur, quia per eã nobis inhęrentẽ iuſtificamur, illa eadem Dei eſt, quia a Deo nobis infunditur per Chriſti meritum. Neque vero illud omittendum eſt, quod licet bonis operibus in ſacris literis vſque adeo tribuatur, vt Matth.
etiam qui vni ex minimis ſuis potum aquę frigi- 10.
dę dederit, promittat Chriſtus eum non eſſe ſua Marc.9.
mercede cariturum, & Apoſtolus teſtetur, id 2. Cor.
quod in pręſenti eſt momentaneum, & leue tribu- 4.
lationis noſtrę, ſupra modum in ſublimitate ęternum glorię pondus operari in nobis: abſit tamen, 1.Cor.1.
vt Chriſtianus homo in ſe ipſo vel confidat, vel 2. Cor.
glorietur, & non in Domino, cuius tanta eſt erga 10.
omnes homines bonitas, vt eorum velit eſſe meri- Galat.6
ta, quę ſunt ipſius dona. Et quia in multis offen- Ierẽ. 9.
dimus omnes, vnuſquiſque ſicut miſericordiam, Iac. 3.
& bonitatem, ita ſeueritatem, & iudicium ante oculos habere debet; neque ſe ipſum aliquis, etiã ſi nihil ſibi conſcius fuerit, iudicare: quoniam omnis

nis hominum vita non humano iudicio exami-
1.Co.4. *nanda, & iudicanda eſt, ſed Dei, qui illuminabit abſcondita tenebrarum, & manifeſtabit con-*
Mat.26 *ſilia cordium. & tunc laus erit vnicuique a Deo,*
Rom.6. *qui, vt ſcriptum eſt, reddet vnicuique ſecundum opera ſua.*

Poſt hanc Catholicam de iuſtificatione doctrinam, quam niſi quiſque fideliter, firmiterque receperit, iuſtificari non poterit; placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubiungere, vt omnes ſciant, non ſolum quid tenere, & ſequi, ſed etiam quid vitare, & fugere debeant.

DE IVSTIFICATIONE.

Canon I.

Sup.c.1. 3.Ro.3. 1. Cor. 15. *SI quis dixerit, hominem ſuis operibus, quæ vel per humanę naturę, vel per legis doctrinam fiant, abſque diuina per Ieſum Chriſtum gratia poſſe iuſtificari coram Deo: anathema ſit.*

Canon II.

SI quis dixerit, ad hoc ſolum diuinā gratiam per Chriſtum Ieſum dari, vt facilius homo iuſte viuere ac vitam æternam promereri poſſit, quaſi per liberum arbitrium ſine gratia vtrumque, ſed ægre tamen, & difficulter poſſit: anathema ſit.

Canon III.

Sup.c.5. *SI quis dixerit, ſine præueniente Spiritus*
Rom.5. *ſancti inſpiratione, atque eius adiutorio hominem*

credere,

credere, ſperare, diligere, aut pœnitere poſſe ſicut oportet, vt ei iuſtificationis gratia conferatur: anathema ſit.

Canon IIII.

SI quis dixerit, liberum hominis arbitrium a Deo motum, & excitatum, nihil cooperari aſſentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam iuſtificationis gratiã ſe diſponat, ac pręparet, neque poſſe diſſentire ſi velit; ſed veluti inanime quodam nihil omnino agere, mereque paſſiue ſe habere: anathema ſit.

Canon V.

SI quis liberum hominis arbitrium poſt Adę peccatum amiſſum, & extinctum eſſe dixerit, aut rem eſſe de ſolo titulo, immo titulum ſine re figmentum denique a Satana inuectum in Eccleſiam: anathema ſit. Sup.c.5

Canon VI.

SI quis dixerit non eſſe in poteſtate hominis, vitas ſuas malas facere, ſed mala opera ita vt bona, Deum operari, non permiſſiue ſolum, ſed etiam proprie, vt per ſe, adeo vt ſit proprium eius opus, non minus proditio Iudę, quam vocatio Pauli: anathema ſit.

Canon VII.

SI quis dixerit, opera omnia, quę ante iuſtificationem fiunt, quacunque ratione facta ſint, vere eſſe peccata, vel odium Dei mereri, aut, quanto vehementius quis nititur ſe diſponere ad gra- Ioan. 1.

gratiam, tanto eum grauius peccare: anathema ſit.

Canon VIII.

Pſal. 17. Luc. 12. & Mar. 9. *SI quis dixerit, gehennæ metum, per quem ad miſericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel a peccando abſtinemus, peccatum eſſe, aut peccatores peiores facere: anathema ſit.*

Canon IX.

Sup. c. 7 & 8. *SI quis dixerit, ſola fide impium iuſtificari, ita vt intelligat nihil aliud requiri, quod ad iuſtificationis gratiam conſequendam cooperetur, & nulla ex parte neceſſe eſſe eum ſuæ voluntatis motu præparari, atque diſponi: anathema ſit.*

Canon X.

Sup. c. 7. Gala. 2. & 3. Eph. 1. & 4. *SI quis dixerit homines, ſine Chriſti iuſtitia, per quem nobis meruit iuſtificari, aut per eam ipſam formaliter iuſtos eſſe: anathema ſit.*

Canon XI.

Sup. c. 8. Rom. 5. *SI quis dixerit, homines iuſtificari vel ſola imputatione iuſtitiæ Chriſti, vel ſola peccatorum remiſſione, excluſa gratia, & caritate, quæ in cordibus eorum per Spiritum ſanctum diffundatur, atque illis inhæreat; aut etiam gratiam, qua iuſtificamur, eſſe tantum fauorem Dei: anathema ſit.*

Canon XII.

Sup. c. 9. *SI quis dixerit, fidem iuſtificatam nihil aliud eſſe quam fiduciam diuinæ miſericordiæ peccata remittentis propter Chriſtum, vel eam fiduciam ſolam eſſe, qua iuſtificamur: anathema ſit.*

Canon

Canon XIII.

SI quis dixerit, omni homini ad remiſſionem peccatorum aſſequendam neceſſarium eſſe, vt credat certo, & abſque vlla hæſitatione propriæ infirmitatis, & diſpoſitionis, peccata ſibi eſſe remiſſa: anathema ſit. Sup.c.9

Canon XIIII.

SI quis dixerit, hominem a peccatis abſolui, ac iuſtificari ex eo quod ſe abſolui, ac iuſtificari certo credat; aut neminẽ vere eſſe iuſtificatũ, niſi qui credat ſe eſſe iuſtificatũ: & hac ſola fide abſolutionem, & iuſtificationẽ perfici: anathema ſit. Sup.c.9

Canon XV.

SI quis dixerit, hominem renatum, & iuſtificatum teneri ex fide ad credendum; ſe certo eſſe in numero prędeſtinatorum: anathema ſit. Sup.c.12

Canon XVI.

SI quis magnum illud vſque in finem perſeuerantiæ donum ſe certo habiturum abſoluta, & infallibili certitudine dixerit; niſi hoc ſpeciali reuelatione didicerit: anathema ſit. Sup. ca. 12.&13 Gala.3. Ezec.3. Prouer. 29.

Canon XVII.

SI quis iuſtificationis gratiam non niſi prædeſtinatis ad uitam contingere dixerit; reliquos vero omnes, qui vocantur vocari quidem, ſed gratiã non accipere, vtpote diuina poteſtate prędeſtinatos ad malum: anathema ſit.

Canon XVIII.

SI quis dixerit, Dei præcepta homini etiam iuſtifi- Sup. ca. 11.

1.Ioã.5. *Iuſtificato; & ſub gratia conſtituto, eſſe ad obſer-*
Ro. 13. *uandum impoſſibilia: anathema ſit.*

Canon XIX.

SI quis dixerit, nihil preceptum eſſe in Euangelio preter fidem, cetera eſſe indifferentia, neque precepta, neque prohibita, ſed libera; aut decem precepta nihil pertinere ad Chriſtianos: anathema ſit.

Canon XX.

Sup. ca. 11. *SI quis hominem iuſtificatum, & quãtumlibet perfectum dixerit non teneri ad obſeruãtiam mandatorum Dei, & Eccleſiæ, ſed tantum ad credendum quaſi vero Euangelium ſit nuda, & abſoluta promiſſio vitæ æternæ, ſine conditione obſeruationis mandatorum; anathema ſit.*

Canon XXI.

Iob 19. Ioã. 15. Phil. 4. *SI quis dixerit, Chriſtũ Ieſum a Deo hominibus datum fuiſſe vt redemptorem, cui fidant non etiam vt legislatorẽ, cui obediant: anathema ſit.*

Canon XXII.

Sup. ca. 13. *SI quis dixerit, iuſtificatum vel ſine ſpeciali auxilio Dei in accepta iuſtitia perſeuerare poſſe, vel cum eo non poſſe: anathema ſit.*

Canon XXIII.

Sup. ca. 14. *SI quis hominem ſemel iuſtificatum dixerit amplius peccare non poſſe, neque gratiam amittere, atque ideo eum, qui labitur, & peccat, numquam vere fuiſſe iuſtificatum, aut contra, poſſe in tota vita peccata omnia, etiam venalia, vitare,*

niſi

niſi ex ſpeciali Dei priuilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Eccleſia: anathema ſit.

Canon XXIIII.

SI quis dixerit, iuſtitiam acceptam non conſeruari atque etiam non augeri coram Deo per bona opera; ſed opera ipſa fructus ſolummodo, & ſigna eſſe iuſtificationis adeptæ, non autem ipſius augendæ cauſam: anathema ſit. Sup. ca. 10.

Canon XXV.

SI quis in quolibet bono opere iuſtum ſaltem venialiter peccare dixerit, aut, quod intolerabilius eſt, mortaliter, atque ideo pœnas æternas mereri; tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera nõ imputet ad damnationẽ: anathema ſit. Sup. ca. 11. in fi.

Canon XXVI.

SI quis dixerit, iuſtos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare, & ſperare æternam retributionem a Deo per eius miſericordiam, & Ieſu Chriſti meritum, ſi bene agendo, & diuina mandata cuſtodiendo vſque in finem perſeuerauerit: anathema ſit. Sup. c. 16 Ioan. 3. Pſ. 118. Heb. 11

Canon XXVII.

SI quis dixerit, nullum eſſe mortale peccatum niſi infidelitatis, aut nullo alio, quantumuis graui & enormi, præterquam infidelitatis peccato, ſemel acceptam gratiam amitti: anathema ſit. Sup. ca. 15.

Canon XXVIII.

SI quis dixerit, amiſſa per peccatum gratia ſimul & fidem ſemper amitti, aut ſi dẽ, quæ rema- Sup. c. 14

D net,

net non eſſe veram fidem, licet non ſit viua, aut eum, qui fidem ſine charitate habet, non eſſe Chriſtianum: anathema ſit.

Canon XXIX.

Sup. ſeſſ. 14. can. 15. de pœnit. *SI quis dixerit eum qui poſt Baptiſmum lapſus eſt non poſſe per Dei gratiam reſurgere, aut poſſe quidem, ſed ſola fide amiſſam iuſtitiam recuperare ſine ſacramento pœnitentię, prout ſancta Romana, & vniuerſalis Eccleſia, a Chriſto domino, & eius Apoſtolis edocta, huc uſque profeſſa eſt, ſeruauit, & docuit: anathema ſit.*

Canon XXX.

SI quis poſt acceptam iuſtificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti culpā remitti, & reatum æternę pœnæ deleri dixerit, vt nullus remaneat reatus pęnæ temporalis exoluēdæ vel in hoc Inf. ſeſſ. 25. in prin. *ſæculo, vel in futuro in Purgatorio, antequam ad regna cælorū aditus patere poſſit: anathema ſit.*

Canon XXXI.

Sup. ca. 11. in fi. *SI quis dixerit, iuſtificatum peccare, dū intuitu æternæ mercedis bene operatur: anathema ſit.*

Canon XXXII.

SI quis dixerit hominis iuſtificati bona opera ita eſſe dona Dei, vt non ſint etiam bona ipſius iuſtificati merita, aut ipſum iuſtificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiā, & Ieſu Chriſti meritum, cuius viuum membrum eſt, fiunt, non vere mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipſius vitæ æternę, ſi tamen in gratia de-

ceſſerit, conſecutionem, atque etiam gloriæ augmentum: anathema ſit.

Canon XXXIII.

SI quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de iuſtificatione a ſancta Synodo hoc præſenti Decreto expreſſam, aliqua ex parte gloriæ Dei vel meritis Ieſu Chriſti Domini noſtri, derogari, & non potius veritatem fidei noſtræ, Dei denique ac Chriſti Ieſu gloriam illuſtrari: anathema ſit.

DECRETVM DE Reformatione.

Caput I.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiuſdem Præſidentibus Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad reſtituendũ collapſam admodũ Eccleſiaſticam diſciplinã, deprauatosq́; in Clero, & populo Chriſtiano mores emẽdãdos, ſe accingere volẽs, ab ijs, qui maioribus eccleſiis prę ſunt, initium cenſuit eſſe ſumendum: integritas enim præſidentium ſalus eſt ſubditorum. Confidens itaque per Domini ac Dei noſtri miſericordiã, prouidamque ipſius Dei in terris Vicarij ſolertiam omnino futurum, vt ad eccleſiarum regimen, onus quippe angelicis humeris formidandum; qui maxime digni fuerint, quorumque prior vita, ac omnis ætas, a puerilibus exordijs vſque ad perfectiores annos per diſciplinę ſtipẽdia Eccleſiaſticę laudabiliter acta

teſtimonium prębeat, ſecundum venerabiles beatorum Patrum ſanctiones aſſumantur, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus eccleſiis quibuſcunque quouis nomine, ac titulo, prę fectos monet, ac monitos eſſe vult, vt attendētes ſibi, & vniuerſo gregi, in quo Spiritus ſanctus poſuit eos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſiuit ſanguine ſuo, vigilent, ſicut Apoſtolus præcipit, in omnibus laborent, & miniſterium ſuum impleant, implere autem illud ſe nequaquam poſſe ſciant, ſi greges ſibi commiſſos mercenariorum more deſerant, atque ouium ſuarum, quarum ſanguis de eorum eſt manibus a ſupremo iudice requirendus, cuſtodie minime incumbant: cum certiſſimum ſit non admitti paſtoris excuſationem, ſi lupus oues comedit, & paſtor neſcit. Ac nihilominus quia nonnulli, quod vehemēter dolendū eſt, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiā ſalutis immemores, terrenaque cæleſtibus, ac diuinis humana pręferentes, in diuerſis curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium ſolicitudine, ouili derelicto, atque ouium ſibi commiſſarum cura neglecta, ſe detinent occupatos: placuit ſacroſanctæ Synodo, antiquos canones, qui temporum, atque hominum iniuria pene in deſuetudinem abierunt, aduerſus nō reſidentes promulgatos innouare, quemadmodum virtute præſentis Decreti innouat, ac vlterius, pro firmiori eorumdem reſidentia, & reformādis in Eccleſia moribus,

Inf. ſeſ. 24. de ref. c. 1. Actuū 20.

1. Tim. 4. Ioan. 10.

Ezec. 3. Act. 20. Inf. ſeſ. 24. de ref. c. 1.

Cap. p. uenit. cū multis ſequē. 7 q. 1. de cler. nō reſid. p totū. & c. cū ex eo. de elec. in 6.

ribus,

ribus, in hunc, qui ſequitur, modum ſtatuere, atque ſancire.

Si quis a Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, ſeu Cathedrali eccleſia, ſibi quocūque titulo, cauſa, nomine, ſeu iure commiſſa, quacunque illa dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimēto, ſeu iuſtis, & rationabilibus cauſis ceſſantibus, ſex mēſibus cōtinuis extra ſuā diœceſim morando abfuerit; quartæ partis fructuum vnius anni, fabricæ eccleſiæ, pauperibus loci, per ſuperiorē eccleſiaſticum applicandorū, pœnam ipſo iure incurrat. Quod ſi per alios ſex menſes in huiuſmodi abſentia perſeuerauerit, aliam quartam partem fructuum ſimiliter applicādam eo ipſo amittat. *Inf. ſeſ. 23. de ref. c. 1. 2. & ſeſ. 24. c. 12 de ref. & ſeſ. 20. de ref. ca. 3.* Creſcente vero contumacia, vt ſeueriori ſacrorum Canonum cenſuræ ſubijciatur, Metropolitanus Suffraganeos Epiſcopos abſentes, Metropolitanū vero abſentem Suffraganeus Epiſcopus antiquior reſidens, ſub pœna interdicti ingreſſu eccleſiæ eo ipſo incurrenda infra tres menſes per literas, ſeu nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur, qui in ipſos abſentes, prout cuiuſque maior, aut minor contumacia exegerit, ſuæ ſupremæ Sedis auctoritate animaduertere, & eccleſiis ipſis de paſtoribus vtilioribus prouidere poterit, ſicut in Domino nouerit ſalubriter expedire.

Caput II.

Epiſcopis inferiores, quæuis beneficia Eccleſiaſtica perſonalem reſidentiam de iure, ſiue con-

conſuetudine exigentia, in titulum, ſiue commendam obtinentes, ab eorum Ordinarijs, quemadmodum eis pro bono eccleſiarum regimine, & diuini cultus augmento, locorũ, & perſonarum qualitate penſata, expediens uidebitur, opportunis iuris remedijs reſidere cogantur, nullique priuilegia, ſeu indulta perpetua de non reſidendo, aut de fructibus in abſentia percipiendis, ſuffragentur. Indulgentijs uero, & diſpenſationibus temporalibus ex ueris, & rationabilibus cauſis tantum conceſſis, & eorum Ordinario legitime probandis in ſuo robore permanſuris; quibus caſibus nihilominus officium ſit Epiſcoporum, tamquam in hac parte a Sede Apoſtolica delegatorum, prouidere; ut per deputationem idoneorum Vicariorum, & congruæ portionis fructuum aſſignationem, cura animarum nullatenus negligatur; nemini, quo ad hoc, priuilegio, ſeu exemptione quacunque ſuffragante.

Caput III.

Eccleſiarum Pręlati ad corrigendum ſubditorum exceſſus prudenter, ac diligenter intendant, & nemo ſęcularis Clericus, cuiuſuis perſonalis, uel regularis, extra monaſterium degens, etiam ſui ordinis priuilegijs prętextu tutus cenſeatur, quominus, ſi deliquerit, ab Ordinario loci, tamquam ſemper hoc a Sede Apoſtolica delegato, ſecundum canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi ualeat.

Caput

Caput IIII.

Capitula Cathedralium, & aliarum maiorum eccleſiarum, illorumque perſonæ, nullis exemptionibus, conſuetudinibus, ſententijs, iuramentis, concordijs, quę tantum ſuos obligent auctores non etiam ſucceſſores, tueri ſe poſſint quominus a ſuis Epiſcopis, & alijs maioribus prelatis, per ſe ipſos, vel illis, quibus ſibi videbitur, adiunctis; iuxta canonicas ſanctiones, toties, quoties opus fuerit, viſitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate apoſtolica poſſint, & ualeant.

Inf. ſeſſ. vlti. de ref. c. 6.

Caput V.

Nulli Epiſcopo liceat cuiuſuis priuilegij prætextu Pontificalia in alterius diœceſi exercere, niſi de Ordinarij loci expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubiectas tantum: ſi ſecus factum fuerit, Epiſcopus ab exercitio Pontificalium, & ſic ordinati ab executione ordinum ſint ipſo iure ſuſpenſi.

Inf. ſeſſ. 1. de ref. ca. 2. 3. & 8.

Indictio futuræ Seſſionis.

PLacetne vobis proximam futuram Seſſionem celebrari die Iouis, feria quinta poſt primam Dominicam ſubſequentis Quadrageſimæ quæ erit dies tertia menſis Martij? Reſponderunt, Placet.

SESSIO VII.

CELEBRATA DIE III. MENSIS MARTII, M. D. XLVII.

Decretum de Sacramentis.

PROOEMIUM.

AD conſummationem ſalutaris de iuſtificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proxima Seſſione uno omnium Patrũ conſenſu promulgata fuit; conſentaneum uiſum eſt de ſanctiſſimis Eccleſia Sacramentis agere, per quæ omnis uera iuſtitia uel incipit, uel cępta augetur, uel amiſſa reparatur: propterea ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiriru ſancto legitime congregata, Præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad errores eliminandos, extirpandas hæreſes, quæ circa ſanctiſſima ipſa Sacramenta hac noſtra tempeſtate, tum de damnatis olim a Patribus noſtris hæreſibus ſuſcitatæ, tum etiam de nouo adinuentę ſunt, quæ Catholicę Eccleſiæ puritati, & animarum ſaluti

magnoperè officiunt, ſanctorum ſcripturarum doctrinæ, Apoſtolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum, & Patrum conſenſu inhærendo, hos præſentes Canones ſtatuendos, & decernendos cenſuit, reliquos, qui ſuperſunt ad cœpti operis perfectionem, deinceps, diuino ſpiritu adiuuante, editura.

DE SACRAMENTIS.

Canon I.

SI quis dixerit, ſacramenta nouæ legis non fuiſſe omnia a Ieſu Chriſto Domino noſtro, inſtituta, aut eſſe plura, vel pauciora, quā ſeptem, videlicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam,

ſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, aut etiam aliquod horum ſeptem non eſſe vere, & proprie ſacramentum: anathema ſit.

Canon II.

SI quis dixerit, ea ipſa nouæ legis ſacramenta a ſacramẽtis antiquæ legis nõ differre, niſi q̃a cæremoniȩ sũt aliȩ, et aliȷ ritus externi: anathema ſit.

Canon III.

SI quis dixerit, hæc ſeptem ſacramenta ita eſſe inter ſe paria, vt nulla ratione illud ſit alio dignius: anathema ſit.

Canon IIII.

Sup.ſeſ. 6. de Iuſtifi.c.7. & can.5 *SI quis dixerit, ſacramenta nouȩ legis non eſſe ad ſalutem neceſſaria, ſed ſuperflua; & ſine eis, aut eorum voto per ſolam fidem homines a Deo gratiam iuſtificationis adipiſci, licet omnia ſingulis neceſſaria non ſint: anathema ſit.*

Canon V.

SI quis dixerit, hæc ſacramẽta propter ſolam fidem nutriendam inſtituta fuiſſe: anathema ſit.

Canon VI.

SI quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non continere gratiam, quam ſignificant; aut gratiam ipſam non ponentibus obicem non conferre, quaſi ſigna tantum externa ſint accepta per fidem gratiȩ, vel iuſtitiæ, & notæ quædam Chriſtianæ profeſſionis, quibus apud homines diſcernuntur fideles ab infidelibus: anathema ſit.

Canon

Canon VII.

S I quis dixerit, non dari gratiam per huiuſmodi Sacramenta ſemper, & omnibus, quantum eſt ex parte Dei, etiam ſi rite ea ſuſcipiant, ſed aliquando, & aliquibus: anathema ſit.

Canon VIII.

S I quis dixerit, per ipſa nouæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, ſed ſolam fidem diuinę promiſſionis ad gratiam conſequendam ſufficere: anathema ſit. Sup.ſeſ. 5.de pec ca.orig.

Canon IX.

S I quis dixerit, in tribus Sacramentis, Baptiſmo ſcilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc eſt ſignum quoddam ſpirituale, & indelebile, unde ea iterari non poſſint: anathema ſit.

Canon X.

S I quis dixerit, Chriſtianos omnes in uerbo, & omnibus Sacramentis adminiſtrandis habere poteſtatem: anathema ſit. Inf.ſeſſ. 14. de pęn.c.6

Canon XI.

S I quis dixerit, in miniſtris, dum ſacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem ſaltem faciẽdi, quod facit Eccleſia: anathema ſit.

Canon XII.

SI quis dixerit, miniſtrũ in peccato mortali exiſtẽtẽ, modo omnia eſſẽtialia, quę ad ſacramẽtũ cõficiendũ, aut conferendũ pertinent, ſeruauerit, nõ cõficere, aut conferre ſacramentum: anathema ſit.

Canon

Canon XIII.

SI quis dixerit, receptos, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus, in ſolenni ſacramentorum adminiſtratione adhiberi conſuetos, aut contemni, aut ſine peccato à miniſtris pro libito omitti, aut in nouos alios per quemcunque eccleſiarum Paſtorem mutari poſſe: anathema ſit.

DE BAPTISMO.

Canon I.

SI quis dixerit, Baptiſmum Ioannis habuiſſe eandem vim cum Baptiſmo Chriſti: anathema ſit.

Canon

Canon II.

SI quis dixerit, aquam veram, & naturalem non eſſe de neceſſitate Baptiſmi, atque ideo verba illa Domini noſtri Ieſu Chriſti, Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, ad metaphoram aliquam detorſerit: anathema ſit. Ioan. 3.

Canon III.

SI quis dixerit, in Eccleſia Romana, quæ omnium eccleſiarum mater eſt, & magiſtra, non eſſe veram de Baptiſmi Sacramento doctrinam: anathema ſit.

Canon IIII.

SI quis dixerit, Baptiſmum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, cum intentione faciendi quod facit Eccleſia, non eſſe verum Baptiſmum: anathema ſit.

Canon V.

SI quis dixerit, Baptiſmum liberum eſſe, hoc eſt non neceſſarium ad ſalutem: anathema ſit.

Canon VI.

SI quis dixerit, Baptizatum non poſſe, etiam ſi velit, gratiam amittere quantumcunque peccet, niſi nolit credere: anathema ſit.

Canon VII.

SI quis dixerit, Baptizatos per Baptiſmum ipſum ſolius tantum fidei debitores fieri, non

autem vniuerſæ legis Chriſti ſeruandæ: anathema ſit.

Canon VIII.

SI quis dixerit, baptizatos liberos eſſe ab omnibus ſanctæ Eccleſię præceptis, quæ vel ſcripta, vel tradita ſunt, ita vt ea obſeruare non teneantur, niſi ſe ſua ſponte illis ſubmittere voluerint: anathema ſit.

Canon IX.

SI quis dixerit, ita reuocandos eſſe homines ad Baptiſmi ſuſcepti memoriam, vt vota omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt vi promiſſionis, in Baptiſmo ipſo iam factæ, irrita eſſe intelligant, quaſi per ea, & fidei, quam profeſſi ſunt, detrahatur, & ipſi Baptiſmo, anathema ſit.

Canon X.

SI quis dixerit, peccata omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, ſola recordatione, & fide ſuſcepti Baptiſmi vel dimitti, vel venialia fieri: anathema ſit.

Canon XI.

SI quis dixerit, verum, & rite collatum Baptiſmum iterãdum eſſe illi, qui apud infideles fidem Chriſti negauerit, cum ad pœnitentiam conuertitur: anathema ſit.

Canon XII.

SI quis dixerit, neminem eſſe baptizandum, niſi ea ætate, qua Chriſtus baptizatus eſt, vel in ipſo mortis articulo: anathema ſit.

Canon

Canon XIII.

SI quis dixerit, paruulos, eo quod actum credendi non habẽt, ſuſcepto Baptiſmo, inter fideles computandos non eſſe, ac propterea, cum ad annos diſcretionis peruenerint, eſſe rebaptizandos; aut præſtare omitti eorum Baptiſma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in ſola fide Eccleſię: anathema ſit. Sup. ſeſ. 5. de pecca. orig. §. ſi quis paruulos.

Canon XIIII.

SI quis dixerit, huiuſmodi paruulos baptizatos, cum adoleuerint, interrogandos eſſe, an ratum habere velint, quod patrini, eorum nomine, dum baptizentur, polliciti ſunt, & , vbi ſe nolle reſponderint, ſuo eſſe arbtrio relinquendos, nec alia interim pœna ad Chriſtianam vitam cogendos, niſi vt ab Euchariſtia, aliorumque ſacramentorum perceptione arceantur, donec riſipiſcant: anathema ſit. Sup. ibi.

DE CONFIRMATIONE.

Canon I.

SI quis dixerit, Confirmationem baptizatorum ocioſam cærimoniam eſſe, & non potius verum, & proprium Sacramentum, aut olim nihil aliud fuiſſe, quam cathecheſim quãdam, qua adoleſcentiæ proximi fidei ſuæ rationem coram eccleſia exponebant: anathema ſit.

Canon II.

SI quis dixerit, iniurios eſſe Spiritui ſancto

eos,

s, qui ſacro Confirmationis chriſmati virtutem
iquam tribuunt: anathema ſit.

Canon III.

SI quis dixerit, ſanctæ Confirmationis ordi-
rium miniſtrum non eſſe ſolum Epiſcopum,
l quemuis ſimplicem ſacerdotem: anathema
.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiſdem Præſi- Sup. ſeſ.
dentibus, & Legatis, inceptū reſidentiæ, & 6. c. 2. &
ormationis negotium ad Dei laudem & Chri- inf. ſeſſ.
anæ religionis incrementū proſequi intendens, 23. c. 1.
ſequitur, ſtatuendum cenſuit, ſalua ſemper in Inf. ſeſſ.
nibus Sedis Apoſtolicæ auctoritate. vlti. de ref. c. 21.

Caput I.

Ad Cathedralium eccleſiarum regimen nul- Inf. ſeſſ.
niſi ex legitimo matrimonio natus, & ætate 22. c. 2.
tura, grauitate morum, literarumq; ſcientia & ſeſſ.
ta conſtitutionem Alexandri Tertij, quæ in- 24. c. 1.
t, cum in cunctis, in Concilio Lateranenſi de ref. c.
nulgatam, præditus aſſumatur. cum in cunctis. de elec.

Caput II.

Nemo quacumq; etiam dignitate, gradu, aut Inf. ſeſſ.
minentia præfulgens, plures Metropolitanas 24. de
Cathedrales eccleſias: in titulum, ſiue cōmen- ref. c. 17.
, aut alio quouis nomine, contra ſacrorum Ca
um inſtituta, recipere; & ſimul retinere præ-

ſumat; cũ valde fœlix ſit ille cenſendus, cui vnam eccleſiam bene, ac fructuoſe, & cum animarum ſibi commiſſarum ſalute regere contigerit. Qui autem plures eccleſias contra præſentis Decreti tenorem nunc detinent, una, quam maluerint, retenta, reliquas infra ſex menſes, ſi ad liberam Sedis Apoſtolicę diſpoſitionem pertineant, alias infra annum dimittere teneantur. alioquin eccleſię ipſæ, ultimo obtenta duntaxat excepta, eo ipſo uacare cenſeantur.

Caput III.

Inferiora beneficia eccleſiaſtica, præſertim curam animarum habentia, perſonis dignis, & habilibus, & quæ in loco reſidere, ac ꝑ ſe ipſos curã ipſam exercere ualeant, iuſta conſtitutionẽ Alexandri Tertij, in Lateranenſi, quæ incipit, Quia nonnulli; & aliam Gregorij Decimi, in generali Lugdunenſi Concilio, quę incipit, Licet canon, editam conferantur. aliter autem facta collatio, ſiue prouiſio, omnino irritetur, & ordinarius collator pœnas conſtitutionis Cõcilij generalis, quæ incipit, Graue nimis, ſe nouerit incurſurum.

c. q̃a nõ nulli. de cler. nõ reſiden. ca. licet canon. de elect. in 6. ca. graue nimis. de præben. Inf. ſeſ. 24. de ref. c. 17. Sup. c. 2. c. q̃ multa. de ꝑben.

Caput IIII.

Quicunque de cætero plura curata, aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica, ſiue per uiam unionis ad uitam, ſeu commendæ perpetuę, aut alio quocunque nomine, & titulo, contra formam ſacrorum Canonum, & præſertim conſtitutionis Innocentij Tertij quæ incipit,

De

)emulta, recipere, ac ſimul retinere præſumpſe-it, beneficijs ipſis, iuxta ipſius conſtitutionis di-poſitionem, ipſo iure, etiam præſentis Canonis vi ore, priuatus exiſtat.

Caput V.

Ordinarij locorum quoſcumque plura cura- , aut alias incompatibilia beneficia eccleſia- ica obtinentes, diſpenſationes ſuas exhibere di- riƈte compellant, & alias procedant, iuxta con- itutionem Gregorij Decimi, in generali Lugdu- nſi Concilio editam, quæ incipit, Ordinarij, quã dem ſanƈta Synodus innouandam cenſet, & nouat, addens inſuper, quod ipſi Ordinarij etiã r idoneorum Vicariorum deputationem, & ngruæ portionis fruƈtuum aſsignationem om- no prouideant, ut animarum cura nullatenus gligatur, & beneficia ipſa debitis obſequijs mi me defraudentur: appellationibus, priuilegijs exemptionibus quibuſcunque, etiam cum iu- cum ſpecialium deputatione, & illorum inhibi- nibus in præmiſſis nemini ſuffragantibus. Inf. ſeſſ. 24. c. 17. c. ordinarij de offi. ord. in 6. Inf. c. 7. & ſup. ſeſſ. 6. de ref. c. 2. in fine.

Caput VI.

Vniones perpetuæ, a quadraginta annis ci- factæ, examinari ab Ordinarijs, tamquam a de Apoſtolica delegatis, poſſint, & quę per reptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, tę declarentur. Illę vero, quæ a diƈto tempo- itra conceſſe, nondum in toto, vel in parte ſor- ſunt effeƈtum, & quę deinceps ad cuiuſuis in- Inf. ſeſſ. 24. de ref. c. 12. & ſeſſ. 25. de ref. c. 9. & ſeſſ. 14. c. 9.

ſtantiam fient, niſi eas ex legitimis, aut alias rãtionabilibus cauſis corã loci Ordinario, vocatis, quorum intereſt, verificandis, factas fuiſſe conſtiterit, per ſubreptionem obtente præſumantur: ac propterea, niſi aliter a Sede Apoſtolica declaratum fuerit, viribus omnino careant.

Caput VII.

Inf. ſeſſ. 14. c. 9. de ref. Beneficia Eccleſiaſtica curata, quæ Cathedralibus, collegiatis, ſeu aliȷs eccleſiis, vel monaſterȷs, beneficȷs, ſeu collegȷs, aut pȷs locis quibuſcũque perpetuo vnita, & annexa reperiũtur, ab Ordinariȷs locorum annis ſingulis viſitentur: qui ſolicite prouidere procurent, vt per idoneos Sup. c. 5. Vicarios, etiã perpetuos, niſi ipſis Ordinariȷs pro bono eccleſiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cũ tertiæ partis fructuum, aut maiori, Inf. ſeſſ. vlti. de ref. c. 6. vel minori, arbitrio ipſorũ Ordinariorum, portione, etiã ſuper certa re aſſignanda, ibidem deputãdos, animarũ cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, priuilegȷs, exemptionibus, etiam cum iudicũ deputatione, & illorũ inhibitionibus quibuſcumque in præmiſſis minime ſuffragantibus.

Caput VIII.

Inf. ſeſſ. 24. de ref. c. 9. & ſeſ. 21. c. 8. Locorum Ordinarȷ eccleſias quaſcunque, quomodolibet exemptas, auctoritate Apoſtolica, ſingulis annis viſitare teneantur, & opportunis iuris remedȷs prouidere, vt, quæ reparatione indigent, reparentur: & cura animarum, ſi qua illis immineat aliȷsque debitis obſequȷs minime defrauden-

*raudentur: appellationibus, priuilegijs, conſue-
udinibus, etiam ab immemorabili tempore præ-
riptis, iudicum deputationibus, & illorum inhi
itionibus penitus excluſis*

Caput IX.

AD maiores eccleſias promoti munus conſe- rationis infra tempus a iure ſtatutum ſuſcipiãt, r prorogationes vltra ſex menſes conceſſæ nulli ffragentur. Inf. ſeſſ. 23. de ref. c. 2.

Caput X.

NON liceat Capitulis eccleſiarum, Sede acante, infra annum a die vacationis, ordinan- i licentiam, aut literas dimiſſorias, ſeu reueren- as, vt aliqui vocant, tam ex iuris communis di- oſitione, quam etiam cuiuſuis priuilegij, aut onſuetudinis vigore, alicui, qui beneficij eccle- iaſtici recepti, ſiue recipiendi occaſione arctatus on fuerit, concedere. Si ſecus fiat, Capitulum ontraueniens Eccleſiaſtico ſubiaceat interdicto: r ſic ordinati, ſi in minoribus ordinibus conſti- iti fuerint, nullo priuilegio clericali, præſertim criminalibus, gaudeant; in maioribus vero, ab recutione ordinum, ad beneplacitum futuri præ ti, ſint ipſo iure ſuſpenſi. Inf. ſeſſ. 23. de ref. cap. 10.

Caput XI.

Facultates de promouendo a quocunque m ſuffragentur, niſi habentibus legitimam cau m, ob quam a proprijs Epiſcopis ordinari non ſſint, in literis exprimendam: & tũc non ordi-

nentur, niſi ab Epiſcopo in ſua diœceſi reſidente, aut pro eo Pontificali exercente, & diligenti prguio examine.

Caput XII.

Facultates de non promouendo, præterquam in caſibus a iure expreſſis, conceſſę, ad annum tantum ſuffragentur.

Caput XIII.

Inf. ſeſſ. 14. c. fi. de ref. & ſeſſ. 25. c. 9.

Pręſentati, ſeu electi, uel nominati a quibuſuis Eccleſiaſticis perſonis, etiam Sedis Apoſtolicę Nuncijs, ad quęuis Eccleſiaſtica beneficia non inſtituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam pretextu cuiuſuis priuilegij, ſeu conſuetudinis, etiam ab immemorabili tempore pręſcriptę, niſi fuerint prius a locorum ordinarijs examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quo minus examen ſubire teneatur: pręſentatis tamen, electis, ſeu nominatis ab uniuerſitatibus, ſeu collegijs generalium Studiorum exceptis.

Caput XIIII.

Cap. 1. de priu. in 6.

Inf. ſeſſ. 14. de ref. c. 6. in fi.

IN exemptorum cauſis conſtitutio Innocentij Quarti, quę incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſeruetur, quam eadem ſacroſancta Synodus innouandam cenſuit, & innouat, addendo inſuper, quod in ciuilibus cauſis mercedem, & miſerabilium perſonarum clerici ſeculares, aut regulares, extra monaſterium degentes, quomodolibet exempti, etiã ſi certum

um iudicem a Sede Apoſtolica deputatum, in
artibus habeant, in alijs uero, ſi ipſum iudicem
on habuerint, coram locorum Ordinarijs, tam-
uam in hoc ab ipſa Sede delegatis, conueniri, &
ure medio ad ſoluendum debitum cogi, & com-
elli poſſit: priuilegijs, exemptionibus, conſer-
atorum deputationibus, & eorum inhibitioni-
us aduerſus pręmiſſa nequaquam ualituris.

Caput XV.

Curent Ordinarij, ut hoſpitalia quæcunque a
uis adminiſtratoribus, quocumque illi nomine
enſeantur, etiam quomodolibet exemptis, fide-
ter, & diligenter gubernentur; conſtitutionis
oncilij Viennenſis, quæ incipit, Quia contingit, Clemé. quia cō tigit. de reli. do. & ſeſſ. vlti. de ref. c. 8.
orma ſeruata. quam quidem conſtitutionem ea-
em ſancta Synodus innouandam duxit, & in-
ouat, cum derogationibus in ea contentis.

Indictio futurę Seſſionis.

Item hęc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & de-
reuit, proximam futuram Seſſionem habendam,
& celebrandam eſſe die Iouis, feria quinta poſt
equentem Dominicam in Albis, quę erit xxi.
enſis Aprilis, pręſentis anni M.D.XLVII.

FACVLTATIS TRANSFERENDI CONCILII.

PAulus Epiſcopus,ſeruus ſeruorum Dei, Venerabili fratri,Ioãni Mariæ,Epiſcopo Præneſtino,& dilectis filijs, Marcello tit. S. Crucis in Ieruſalem Presbytero,ac Reginaldo S.Mariæ in Coſmedin Diacono,Cardinalibus noſtris,& Apoſtolicæ Sedis Legatis de latere,ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. REGIMINI vniuerſalis Eccleſiæ, meritis licet imparibus,diſponente Domino,præſidentes,noſtri officij partes eſſe putamus,vt,ſi quid grauius cauſæ Reipub. Chriſtianæ conſtituẽdum ſit,id non modo tempore opportuno, verum etiam loco commodo & idoneo perficiatur. Cum itaque nos nuper, poſtquã ſuſpenſionem celebrationis ſacri œcumenici, & vniuerſalis Concilij, alias per nos in ciuitate Tridentina ex cauſis tunc expreſſis, de venerabilium fratrum noſtrorum S. R.E. Cardinalium conſilio & aſſenſu indicti ex certis alijs etiam tunc expreſſis cauſis, vſque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de ſimili conſilio, & aſſenſu factam, audita pace inter cariſſimos in Chriſto filios noſtros,Carolum Romanum Imperatorem ſemper auguſtum. & Frãciſcum Francorum Regem Chriſtianiſſimum, conciliata, pari conſilio, & aſſenſu ſuſtuleramus, & amoueramus, nequeuntes ipſi,tunc legitime impediti,ad dictam ciuitatem perſonaliter accedere,& eidem Concilio intereſſe, vos noſtros, & Apoſtolicæ Sedis Legatos de latere, in eodem

odem Concilio de ſimili conſilio conſtituerimus & epurauerimus, voſque ad eandem ciuitatem, tamquã acis angelos, deſtinauerimus, prout in diuerſis noſtris eſuper confectis literis plenius continetur; Nos, ne tã nctum celebrationis Concilij huiuſmodi opus ex incommoditate loci, aut alias quouis modo impediatur, ut plus debito differatur, opportune prouidere volen- ,s, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ oteſtatis plenitudine, parique conſilio & aſſenſu, vo- is in ſimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo im- dimento detento, ſeu inde forte abſente, quandocun- ue vobis videbitur, Concilium prædictum de eadem uitate Tridentina ad quamcunque aliam commodio- m, & opportuniorem, ſeu tutiorem ciuitatem, de qua obis etiam videbitur, trãsferendi, & mutandi, ac illud ipſa ciuitate Tridentina ſupprimendi, & diſſoluendi: ec non Prælatis, & alijs perſonis Concilij huiuſmodi, e in eo ad vlteriora in dicta ciuitate Tridentina pro- edant, etiam ſub cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis inhi- endi, ac idem Concilium in alia ciuitate huiuſmodi, d quam illud transferri, & mutari contigerit, conti- uandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & ias perſonas Concilij Tridentini huiuſmodi, etiam ſub eriurij, & alijs in literis indictionis Cõcilij huiuſmodi xpreſſis pœnis, euocandi, eidemque ſic tranſlato & mu to Concilio, nomine & auctoritate prædictis, præſidẽ ,ac in eo procedendi, cæteraque in præmiſſis, & cir- ea neceſſaria, & opportuna, alias iuxta priorum vo- s directarum literarum continentiam, & tenorem, fa- endi, ſtatuendi, ordinandi, & exequendi, plenam & li- eram Apoſtolica auctoritate tenore præſentium con- dimus poteſtatem, & facultatem; ratum, & gratum ha turi, quidquid per vos in præmiſſis factum, ſtatutum, dinatum executumve fuerit, idque facturi, auctore omino, inuiolabiliter obſeruari: non obſtantibus con tutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque

con-

contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Rómæ, apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, M. D. X [illegible] I I [illegible] V I I I. Kal. Mart. Pontificatus noſtri Anno X I.

Fab. Epiſcopus Spol.

B. Motta.

SES-

ESSIO OCTAVA, CELEBRATA DIE XI. MENSIS MARTII, M. D. XLVII.

Decretum de tranſlatione Concilij.

PLACETNE vobis decernere & declarare, de huiuſmodi morbo ex præmiſſis, & alijs allegatis ita manifeſte & notorie conſtare, vt Prælati in hac ciuitate ſine vitæ diſcriine commorari, & in ea iccirco inuiti minime reneri poſſint, & debeant? Itemque attento receſ multorum Prælatorum poſt proxime prǫteritã ſſionẽ, & attentis proteſtationibus aliorũ quãuriũ Prælatorũ in congregationibus generalis factis, hinc omnino timore ipſius morbi abire lentium, qui iuſte detineri non poſſunt, & ex orum diſceſſu Concilium vel diſſolueretur, vel paucitate Prælatorum bonus eius progreſſus pediretur, & attento etiam imminenti pericu vitæ, & alijs cauſis per aliquos ex partibus in ipſis Cõgregationibus allegatis, vtpote notorie ris, & legitimis; placetne vobis ſimiliter decer re, & declarare, pro conſeruatione, & proſecune ipſius Concilij, ſecuritate vitæ ipſorum Prælatorum,

latorum, Concilium ipſum ad ciuitatem Bononię, veluti ad locum magis paratum, ſalubrem, & idoneum, pro tempore transferendum eſſe, & ex nunc transferri, & ibidem Seſſionem iam indictam, ſtatuta, die vigeſima prima Aprilis, celebrandam eſſe, & celebrari; & ſucceſſiue ad vlteriora procedendum, donec Sanctiſsimo Domino noſtro, & ſacro Concilio expedire videbitur, vt ad hunc, ſeu alium locum, communicato etiam conſilio cum Inuictiſſimo Cæſare, Chriſtianiſſimo Rege, & alijs Regibus, ac Principibus Chriſtianis, ipſum Concilium reduci poſsit, & debeat? Reſponderunt, Placet.

ESSIO NONA,
BONONIÆ CELEBRATA
DIE XXI. MENSIS APR.
M. D. XLVII.

Decretum de prorogatione Seſsionis.

H Aec ſacroſancta œcumenica, & genera lis Synodus quæ dudum in ciuitate Tridenti congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu ſancto legitime congre- ta, Præſidentibus in ea nomine Sanctiſsimi in riſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli uina prouidentia Papæ Tertij, eiſdem Reueren ſſimis Dominis, D. Io. Maria, Epiſcopo Præneſti ,de Monte, & Marcello, tit. S. Crucis in Ieruſa- m Presbytero S. R. E. Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis, conſiderans uod die vndecima menſis Martij, præſentis nni, in generali publica ſeſſione, in eadem ciui- te Tridenti, & in loco cōſucto celebrata, omni- uſque agendis de more peractis, ex cauſis tunc ſtantibus, vrgentibus, & legitimis, interuenien etiam auctoritate S. Sedis Apoſtolicæ, eiſdem euerendiſsimis Præſidentibus etiam ſpecialiter nceſſa, decreuit, & ordinauit; Concilium ex loco in hanc ciuitatem transferendum eſſe, cuti tranſtulit; itemque ſeſſionem pro præſenti

die

die uigeſima prima Aprilis, illic indictam, ut de ſacramentorum, & reformationis materijs; de quibus tractandum propoſuerat, Canone ſancirentur, & promulgarentur; in hac ipſa ciuitate Bononiæ celebrari debere: conſideranſque nonnullos ex partibus, qui in hoc Concilio intereſſe conſueuerunt, his ſuperioribus, maioris hebdomadæ, & ſolennitatis Paſchalis, diebus in proprijs eccleſiis occupatos, aliquos etiam, aijs impedimentis detentos, huc nondum acceſſiſſe, quos tamen breui affuturos ſperandum eſt, ac propterea factum eße, ut non ea, quam ſancta Synodus deſiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipſæ ſacramentorum, & reformationis examinari, & diſcuti: ut omnia maturo conſilio, cum dignitate, & grauitate debita fiant, bonum, opportunum, & expediens cenſuit, cenſetque ſeſsionem prædictam, quę hoc ipſo die, ut pręfertur, celebranda erat, ad diem Iouis, infra octauam Pentecoſtes proxime futuram, quo ad ipſas materias expediendas differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, ac prorogat. quam diem & rei gerendę maxime opportunam, & Patribus prę-ſertim abſentibus percommodam, iudicauit, & iudicat. Hoc tamen adiecto, quod terminum ipſum, ipſa ſancta Synodus, pro eius arbitrio, & uoluntate, ſicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in priuata Congregatione reſtringere, & imminuere poßit, & ualeat.

SES-

SESSIO DECIMA,

BONONIÆ CELEBRATA

DIE II. MENSIS IVNII, M. D. XLVII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

VAmuis hæc ſacroſancta œcumenica, & generalis Synodus, Seſſionem, quæ die vigeſima prima menſis Aprilis proxime præteriti, ſuper Sacramẽtorum, & reformatio-s materijs in hac inclita ciuitate Bononiæ, ex ecreto, in vrbe Tridentina, in publica Seſsione, e vndecima menſis Martij promulgato, celebrã erat propter aliquas cauſas, ac præſertim pro-er abſentiam nonnullorum Patrum, quos bre-affuturos ſperabat, ad hunc præſentem diem ferendam, & prorogandam eſſe decreuerit: vo-s tamen cum ijs, qui non venerunt, etiam ad-c benigne agere: eadem ſacroſancta Synodus, Spiritu ſancto legitime congregata, Præſiden-us in ea eiſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardi libus, & Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & ernit Seſsionem ipſam, quam hac die ſecunda nſis Iunij, præſentis anni milleſimi quingente-i quadrageſimi ſeptimi, celebrare decreuerat,

ad

ad diem Iouis poſt feſtum Natiuitatis beatæ Mariæ Virginis, quæ erit decimaquinta menſis Septembris proxime futuri, quo ad prædictas, & alias materias expediendas, differendã, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, & prorogat; ita tamen, quod proſecutio diſcuſſionis, & examinationis, tam eorum, quæ ad dogmata, quã ad reformationem pertinent, interim non omittatur; & terminum ipſum, ipſa ſancta Synodus, pro eius libito, & voluntate, etiam in priuata Cõgregatione, abbreuiare, & prorogare libere poſſit, & valeat.

Die XIIII. Sept. M.D.XLVIII. in Congregatione generali, Bononiæ, prorogata fuit Seſſio, quæ futura erat die ſequenti, ad beneplacitum ſacri Concilij.

BVL-

BVLLA RESVMPTIONIS CONCILII TRIDENTINI,

Sub Iulio III. Pont. Max.

Iulius Epiſcopus, Seruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

CVm ad tollenda religionis noſtræ diſſidia, quæ in Germania, longo tempore, non ſine totius Chriſtiani orbis perturbatione, & ſcandalo viguerunt; bonum, opportunum, & expediens eſſe videatur, ſicuti etiam cariſſimus in Chriſto filius noſter Caro-
s Romanorum Imperator, ſemper Auguſtus, nobis
r ſuas literas, & nuncios ſignificari fecit, vt ſacrum
cumenicum generale Concilium per fel. recor. Pau-
n Papam III. prædeceſſorem noſtrum, indictum, &
r nos tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ip
s prædeceſſoris nomine, vna cum duobus alijs San-
e Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, ipſi Concilio præ-
entes, inceptum, & ordinatum, & continuatum, in
o plures publicæ, & ſolennes habitæ fuerunt Seſſio-
s, pluraque tam in cauſa fidei, quàm reformationis
omulgata decreta, multaque etiam ad vtranque cau-
n pertinentia examinata & diſcuſſa, ad ciuitatem Tri
ntinam reducatur: Nos ad quos, & ſummos pro tem-

pore Pontifices ſpectat generalia Concilia indicere, & dirigere, vt Eccleſiæ pacem, & Chriſtianæ fidei atque orthodoxæ religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, &, quantum in nobis eſt tranquillitati ipſius Germaniæ, quæ ſane prouincia retroactis temporibus in vera religione, ac ſacrorum Conciliorum, & ſanctorum patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis pontificibus, Chriſti Redemptoris noſtri in terra Vicarijs, debita obedientia, & reuerentia, nulli Chriſtianorum prouinciæ fuit vmquam ſecunda, paterne conſulamus, ſperantes per ipſius Dei gratiam, & benignitatem futurum, vt reges omnes ac Principes Chriſtiani, iuſtis pijſque noſtris in hac re votis annuant, faueant, atque aſſiſtant: venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, omneſque alios, & ſingulos, qui de iure vel conſuetudine, vel priuilegio Concilijs generalibus intereſſe debent, quoſque idem prædeceſſor noſter in ſuis Indictionis, & alijs quibuſcunque deſuper confectis, & publicatis literis, Concilio intereſſe voluit, per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti, hortamur, requirimus, & monemus, vt proximis futuris Kal. Maij, quem diem ad ipſum Concilium in eo, in quo nunc reperitur, ſtatu reſumendum, & proſequendum, præuia matura deliberatione, & ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium fratrum noſtrorum, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, in ipſa ciuitate Tridenti, legitimo ceſſante impedimento, conuenire, & ſe congregare, ac ipſius Concilij continuationis, & proſecutioni, omni mora poſtpoſita, incumbere velint. Nos enim operam ſedulo daturi ſumus, vt eodem tempore, in eadem ciuitate noſtri omnino adſint Legati, per quos, ſi per ætatem noſtram, valetudinem, & Sedis Apoſtolicæ neceſſitates, perſonaliter adeſſe nequiuerimus, Spiritùs ſancto duce, ipſi Con

cilio

-ilio præſidebimus: quacunque ipſius Concilij tranſla-
ione,ſuſpenſione,cæteriſque contrarijs, quæ idem præ-
deceſſor noſter in ſuis literis prædictis, quas cum om-
ibus,& ſingulis in eis contentis clauſulis, & decretis in
uo robore permanere volumus, atque decernimus, &
uatenus opus ſit,innouamus, noluit non obſtare; irri-
um nihilominus decernentes, & inanes, ſic ſecus ſuper
is a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel igno-
anter contigerit attentari. Nulli ergo omnino homi-
um liceat hanc paginam noſtrorum,hortationis,requi
tionis,monitionis, ſtatuti,declarationis,innouationis,
oluntatis, & decretorum infringere,vel ei auſu teme-
ario contraire.Si quis autem hoc attentare præſumpſe
t,indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Pe-
i, & Pauli, Apoſtolorum eius,ſe nouerit incurſurum.
Datum Romæ, apud Sanctum Petrum,Anno Incar-
ationis Dominicæ M. D. X L V I I I. Kal. Decemb.
ontificatus noſtri anno primo.

M.Card. Creſcen.

Rom. Amaſæus.

SACROSANCTI OECVMENICI, ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI.

SESSIO XI.

Quæ eſt prima ſub Iulio III. Pont. Max.

CELEBRATA KAL. MAII, M. D. LI.

Decretum de reſumendo Concilio.

Placetne vobis, ad laudem & gloriam ſanctę & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrum œcumenicū, & generale Cōcilium Tridentinum, iuxta formā, & tenorem literarū Sanctiſſimi Domini noſtri, reſumi debere, & procedendum eſſe ad vlteriora? Reſponderunt, Placet.

Indictio futuræ Seſſionis.

Placetne vobis proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe in futuris Kal. Septembris? Reſponderunt, Placet.

SES-

ESSIO XII.
QVAE EST II.
SVB IVLIO III.
PONT. MAX.

ELEBRATA DIE PRIMA.
SEPTEM. M. D. LI.

Decretum prorogationis Seſſionis.

S*Acroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs, quæ in proxi-*
e præterita Seſſione ſequentem hanc hodie ha-
ndam, & ad vlteriora procedendum eſſe, de-
cuerat, cum ob inclytę Germanicę nationis, cu-
s pręcipue cauſa agitur, abſentiam, ac non ma-
nam cæterorum Patrum frequentiam procedere
actenus diſtulerit, de venerabilium in Chriſto
atrum, & filiorum ſuorum, Maguntini, & Tre-
erenſis Archiepiſcoporum, ac ſacri Romani Im-

perij Principum Electorum, & complurium ipſius, aliarumque prouinciarum Epiſcoporum, ſub hanc ipſam diem aduentu in Domino exultans, & dignas ipſi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque ſpem concipiens quamplurimos alios, tã ipſius Germanicæ, quam aliarum nationum Prælatos, & ſui officij debito, & hoc exemplo commotos propediem eſſe venturos, futuram Seßionem ad quadrageſimam diem, quæ erit vndecima menſis Octobris, proxime ſequentis, indicit; & Concilium ipſum in ſtatu, in quo reperitur, proſequendo, cùm in præteritis Seſſionibus de ſeptem Sacramentis nouæ legis in genere, & in ſpecie de Baptiſmate, & Confirmatione definitum fuerit, ſtatuit, & decernit de ſanctißimæ Euchariſtiæ Sacramento, necnon, quod ad reformationem attinet de reliquis, quæ ad faciliorem, & commodiorem Prælatorum reſidentiam pertinent, agi & tracta-
Matt.4. *ri debere; ac monet, & hortatur omnes Patres, vt*
Marc.1. *interim, Domini noſtri Ieſu Chriſti exemplo, quan-*
Luc. 4. *tum tamen humana fragilitas patietur, ieiunijs,*
Ioan.17. *& orationibus vacent, vt tandem placatus, qui in*
Luc.6. *ſæcula ſit benedictus Deus corda hominum ad veræ ſuæ fidei agnitionem, & ſanctæ matris Eccleſiæ vnitatem, ac recte viuendi normam reducere dignetur.*

SES-

SESSIO XIII.

QVÆ EST TERTIA SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XI. OCT. M. D. LI.

Decretum de ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitima congregata, Præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs, etſi in eum finem non abſque peculiari Spiritus ſancti ductu & gubernatione conuenerit, vt veram, & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret: vt hæreſibus omnibus, & alijs grauiſſimis incommodis, quibus Dei Eccleſia miſere nunc exagitatur, & in multas, & varias partes ſcinditur, remediũ afferret; hoc præſertim iã inde a principio in votis habuit, vt ſtirpitus cõuelleret zizania exacrabiliũ errorũ, & ſchiſmatũ: quæ inimicus homo his noſtris calamitoſis tẽporibus, in doctrina fidei vſu, & cultu ſacroſanctę Euchariſtiæ ſuperſeminauit; quam alioqui Saluator noſter in Eccleſia ſua tanquã ſymbolũ reliquit eius vni- Matt.13

tatis, & caritatis qua Christianos omnes inter ſe coniunctos, & copulatos eſſe uoluit. Itaque eadẽ ſacroſancta Synodus, ſanam, & ſincerã illam de uenerabili hoc, & diuino Eucharistiæ Sacramento doctrinã tradens, quam ſemper Catholica
Eph. 4. *Eccleſia, ab ipſo Ieſu Chriſto, Domino noſtro, &*
Luc. 12. *eius Apoſtolis, erudita, atq; a Spiritu ſancto, illi*
Inf. ſeſſ. 21. c. 1. *omnem ueritatem in dies ſuggerente, edocta, retinuit, & ad finem uſque ſeculi conſeruabit; om-*
& ſup. Seſſ. 5. *nibus Chriſti fidelibus interdicit, ne poſthac de ſanctiſſima Eucharistia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam ut eſt hoc preſenti Decreto explicatum, atque definitum.*

De reali præſentia Domini noſtri Ieſu Chriſti in ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. Cap. I.

PRincipio docet ſancta Synodus, & aperte, ac ſimpliciter profitetur in almo ſanctæ Eu-
Ioan. 1. *chariſtię Sacramento, poſt panis, & uini cõſecra-*
Sup. ſeſ. 3 i ſymbolo. *tionẽ, Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum, uerum Deum atque hominem, uere, realiter, ac ſubſtan-*
Eph 1. *tialiter ſub ſpecie illarum rerum ſenſibilium con-*
Pſal. 15. *tineri, nec enim hęc inter ſe pugnant, ut ipſe Sal-*
& 109. *uator noſter ſemper ad dexteram Patris in cœlis*
Matth. 22. *aſſideat, iuxta modum exiſtendi naturalem; &*
Marc. 12. *ut multis nihilominus alijs in locis ſacramentali-*
& 16. *ter præſens ſua ſubſtãtia nobis adſit, ea exiſtẽdi*

ratione, quam etſi uerbis exprimere uix poſſumus poſsibilem tamen eſſe Deo, cogitatione per fidem illuſtrata, aſſequi poſſumus, & conſtantiſſime credere debemus; ita enim maiores noſtri omnes, quotquot in uera Chriſti Eccleſia fuerũt, qui de ſanctiſsimo hoc Sacramẽto diſſeruerũt, apertiſſime profeſſi ſunt, hoc tã admirabile ſacramẽtũ in ultima cœna Redemptorẽ noſtrũ inſtituiſſe, cũ poſt panis, uiniq; benedictionẽ, ſe ſuũ ipſius corpus illi prebere, ac ſuum ſanguinem, diſertis, ac perſpicuis uerbis teſtatus eſt. quę uerba a ſanctis Euangeliſtis commemorata, & a diuo Paulo poſtea repetita, cum propriam illã, & apertiſsimam ſignificationem pręſeferãt, ſecundũ quã a Patribus intellecta ſunt; indigniſſimũ ſane flagitiũ eſt, ea a quibuſdam cõtentioſis, & prauis hominibus ad fictitios, & imaginarios tropos, quibus ueritas carnis, & ſanguinis Chriſti negatur, cõtra uniuerſum Eccleſię ſenſum detorqueri. qua, tamquam columna, & firmamentum ueritatis, hęc ab impijs hominibus excogitata cõmenta, uelut Satanica, deteſtata eſt, grato ſemper, & memore animo pręſtãtiſſimũ hoc Chriſti beneficiũ agnoſcẽs.

Heb. 10
Act. 17.
Colo. 3.
Matt. 19
Luc. 19.
Mat. 26
Marc. 14
Luc. 22.
Sup. ſeſ. 4 de edi. lib.
1. Ti. 3.

De ratione inſtitutionis ſanctiſſimi huius Sacramenti. Cap. 11

Ergo Saluator noſter, diſceſſurus ex hoc mundo ad Patrem, ſacramẽtũ hoc inſtituit, in quo

diuitias

diuitias diuini ſui erga homines amoris velut ef-
Pſ. 110. fudit, memoriam faciens mirabilium ſuorum, &
Luc. 22. in illius ſumptione colere nos ſui memoriam, præ-
cepit, ſuamque annunciare mortem, donec ipſe ad
1. Cor. 11. iudicandum mundum veniat. Sumi autem vo-
luit Sacramentum hoc, tamquam ſpiritualem ani
marum cibum, quo alantur, & confortentur vi-
Ioan. 6. uentes vita illius, qui dixit: Qui manducat me,
& ipſe viuit propter me & tamquam antidotũ,
quo liberemur a culpis quotidianis, & a peccatis
Eph. 2. mortalibus præſeruemur. Pignus præterea id eſſe
1. Cor. 11. voluit futuræ noſtræ gloriæ, & perpetuæ felici-
Eph. 5. tatis: adeoque ſymbolum vnius illius corporis, cu
Rom. 12. ius ipſe caput exiſtit, cuique nos tamquam mem-
1. Cor. 5. bra arctiſſima, fidei ſpei, & caritatis connexione
adſtrictos eſſe voluit, vt id ipſum omnes dicere-
mus, Nec eſſent in nobis ſchiſmata.

De eccellentia ſanctiſſimæ Euchariſtiæ ſuper reliqua ſacramenta. Cap. III.

Commune hoc quidem eſt ſanctiſſimæ Eucha riſtiæ cum cæteris Sacramentis, ſymbolum eſſe rei ſacræ, & inuiſibilis gratiæ formam viſibilem. verum illud in ea excellens, & ſingulare reperitur, quod reliqua ſacramenta tunc primum ſanctificandi vim habent, cum quis illis vtitur; at in Euchariſtia ipſa ſanctitatis auctor ante vſũ
Luc. 22. eſt nondum enim Euchariſtiam de manu Domini

Apoſtoli

Apoſtoli ſuſceperant, cũ vere tamen ipſe affirma-ret corpus ſuum eſſe, quod præbebat. & ſemper hæc fides in eccleſia Dei fuit, ſtatim poſt conſecra-tionem verum Domini noſtri corpus, verumque eius ſanguinem ſub panis, & vini ſpecie vna cum ipſius anima & diuinitate exiſtere. Sed corpus qui-dem ſub ſpecie panis, & ſanguinem ſub vini ſpe-cie, ex vi verborum, ipſum autem corpus ſub ſpe-cie vini, & ſanguinẽ ſub ſpecie panis, animamq; ſub vtraq; vi naturalis illius connexionis, & cõ-comitãtiæ, qua partes Chriſti Domini; qui iam ex mortuis reſurrexit, non amplius moriturus inter ſe copulantur: Diuinitatem porrò propter admi-rabilem illam eius cũ corpore, & anima hypoſta-ticam vnionem. Quapropter veriſſimũ eſt tantũ-dem ſub alterutra ſpecie, atque ſub vtraque conti-neri: totus enim, & integer Chriſtus ſub panis ſpe-cie, & ſub quauis ipſius ſpeciei parte, totus itèm ſub vini ſpecie, & ſub eius partibus exiſtit.

Mat. 26. Marc. 14. 1. Cor. 11. Inf. can. 1.

Rom. 6.

Inf. can. 3.

Inf. ſeſſ. 21. c. 3.

De tranſubſtantiatione. Cap. IIII.

QVoniam autem Chriſtus; Redemptor no-ſter, corpus ſuum id, quod ſub ſpecie panis offerebat, vere eſſe dixit; ideo perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, idque nunc denuo ſancta hæc Synodus declarat, per conſecrationem panis, & vini conuerſionem fieri totius ſubſtantiæ panis in ſubſtantiã corporis Chriſti, Domini noſtri, & to-

Luc. 22. Ioan. 6. 1. Cor. 11.

tius

tius ſubſtantiæ vini in ſubſtantiã ſanguinis eius, quæ conuerſio conuenienter, & proprie a ſancta Catholica Eccleſia Trãſubſtãtiatio eſt appellata.

De cultu, & veneratione, huic ſanctiſſimo ſacramento exhibenda. Cap. V.

NVllus itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes Chriſti fideles pro [redacted], in Catholica Eccleſia ſemper recepto [redacted], qui vero Deo debetur, huic ſanctiſſimo ſacramento in veneratione adhibeant. neque enim ideo minus eſt adorandum; quod fuerit a Chriſto Domino, vt ſumatur, inſtitutum: nam illum [redacted] Deum præſentem adeſſe credimus, quem Pater æternus
Heb. 1. *introducens in orbem terrarum, dicit: Et ado-*
Pſal. 96. *rent eum omnes Angeli Dei; quem Magi pro-*
Matt. 2. *cidentes adorauerunt; quem denique in Galilea*
Mat. 18. *ab Apoſtolis adoratum fuiſſe, ſcriptura teſtatur. Declarat præterea ſancta Synodus, pie & religioſe [redacted] in Dei eccleſiam inductum fuiſſe hunc morem, vt ſingulis annis peculiari quo-*
Inf. cã. 6. *dam, & feſto die præcelſum hoc, & venerabile ſacramentum ſingulari veneratione, ac ſolennitate celebraretur, vtque in proceſſionibus reuerenter & honorifice illud per vias & loca publica circũferretur. [redacted] eſt enim ſacros aliquos ſtatutos eſſe dies, cum Chriſtiani omnes ſingulari, ac rata quadam ſignificatione gratos, & memores teſtentur animos erga communem Dominum, &*

Redemptorem pro tam ineffabili, & plane diuino beneficio, quo mortis eius victoria, & triumphus repræſentatur. atque ſic quidem opportuit victricem veritatē de mendatio, & hæreſi triumphum agere; vt eius aduerſarij in conſpectu tanti ſplendoris, & in tanta vniuerſæ Eccleſiæ letitia poſiti, vel debilitati, & fracti tabeſcant, vel pudore affecti, & confuſi aliquando reſipiſcant. 1. Cor. 15. Hebr. 2.

De aſſeruando Sacræ Euchariſtiæ Sacramento, & ad infirmos deferendo. Cap. VI.

Conſuetudo aſſeruandi in ſacrario ſanctam Euchariſtiam, adeo antiqua eſt, vt eā ſæculū etiam Niceni Concilij agnouerit. Porrò deferri ipſam ſacrā Euchariſtiā ad infirmos, & hunc vſum diligenter in eccleſiis conſeruari, præterquā quod cum ſumma æquitate, & ratione coniunctum eſt, tum multis in Concilijs præceptum inuenitur, & vetuſtiſſimo Catholicæ Eccleſię more eſt obſeruatū. Quare ſancta hęc Synodus retinendum omnino ſalutarem hunc, & neceſſarium morem ſtatuit. Inf. can. 7. Con. Car. 4. Con. Re. c. 2. Conc. Later. ſub Innoc. III. cap. 26.

De præparatione, quæ adhibenda eſt, vt digne quis ſacram Euchariſtiam percipiat. Cap. VII.

Si non decet ad ſacras vllas functiones quempiam accedere, niſi ſancte, certe, quo magis ſanctitas, & diuinitas cœleſtis huius Sacramenti

viro

viro Chriſtiano comperta eſt, eo diligentius caueré ille debet, ne abſque magna reuerentia, & ſanctitate ad id percipiendum accedat; præſertim cũ illa plena formidinis verba apud Apoſtolum legamus, Qui manducat, & bibit indigne, iudicium ſibi manducat, & bibit, non dijudicās corpus Domini. Quare communicare volenti reuocandum eſt in memoriam eius præceptum: Probet ſeipſum homo. Eccleſiaſtica autem conſuetudo declarat, eam probationem neceſſariam eſſe, vt nullus ſibi conſcius mortalis peccati, quantumuis ſibi contritus videatur, abſque præmiſſa ſacramentali Confeſſione ad ſacram Euchariſtiam accedere debeat; quod a Chriſtianis omnibus, etiam ab ijs ſacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc ſancta Synodus perpetuo ſeruandum eſſe decreuit, modo non deſit illis copia confeſſoris, quod ſi neceſſitate vrgente ſacerdos abſque præuia confeſſione celebrauèrit, quamprimum confiteatur.

1. Cor. 10.

1. Cor. 11.

Inf. cap. 11.

De vſu admirabilis huius Sacramenti. Caput VIII.

Quoad vſum autem, recte, & ſapienter Patres noſtri tres rationes hoc ſanctum ſacramentum accipiendi diſtinxerunt, quoſdam enim docuerunt ſacramentaliter dumtaxat id ſumere, vt peccatores, alios tantum ſpiritualiter illos nimirum, qui voto propoſitum illum cæleſtem panem edentes, fide viua, quæ per dilectionem operatur,

Inf. ſeſ. 22. c. 6: de celeb. miſ.

fructum

fructum eius, & vtilitatem ſentiunt: tertios porró ſacramentaliter ſimul, & ſpiritualiter; hi autẽ ſunt, qui ita ſe prius probent, & inſtituũt, vt veſtem nuptialem induti ad diuinam hanc menſam accedunt. In ſacramentali autem ſumptione ſemper in Eccleſia Dei mos fuit, vt laici a ſacerdotibus communionem acciperent, ſacerdotes autem celebrantes ſeipſos communicarent. qui mos, tanquam ex traditione Apoſtolica deſcendens, iure, ac merito retineri debet. Deum autem paterno affectu admonet ſancta Synodus, hortatur, rogat; & obſecrat per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, ut omnes, & ſinguli, qui Chriſtiano nomine cenſentur, in hoc unitatis ſigno, in hoc uinculo caritatis, in hoc concordiæ ſymbolo iam tandem aliquando conueniant, & concordent; memoreſque tantæ maieſtatis, & tam eximij amoris Ieſu Chriſti, Domini noſtri qui dilectã animã ſuam in noſtræ ſalutis pretium, & carnem ſuam nobis dedit ad manducandũ, hęc ſacra myſteria corporis, & ſanguinis eius, ea fidei conſtantia, & firmitate, ea animi deuotione, ea pietate, & cultu credãt, et uenerentur, ut panem illum ſuperſubſtãtialem frequenter ſuſcipere poſſint, & is uere eis ſit anima, uita, & perpetua ſanitas mentis, cuius uigore confortati, ex huius miſerę peregrinationis itinere ad cœleſtem patriam peruenire ualeant, eundem panem Angelorum, quem modo ſub ſacris uelaminibus edunt, abſque ullo uelamine manducaturi.

Galat. 5
Inf. c. 8. Matth. 22.
Inf. c. 10.
Heb. 5. & 7.
Ioan. 6.
Pſal. 77.

Quo-

Quoniam autem non eſt ſatis veritatem dicere, niſi detegantur, & refellantur errores; placuit ſanctæ Synodo, hos Canones ſubiungere, vt omnes iam agnita Catholica doctrina, intelligant quoque, quæ ab illis hæreſes caueri, vitarique debeant.

De Sacroſancto Euchariſtiæ Sacramento.

Canon I.

Sup.c.3. *SI quis negauerit, in ſanctiſſimæ Euchariſtię Sacramento cōtineri vere, realiter, & ſubſtantia-*

liter corpus, & ſanguinẽ vna cum anima, & diui nitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, ac proinde totum Chriſtum; ſed dixerit tantummodo eſſe in eo, vt in ſigno, vel figura, aut virtute: anathema ſit.

Canon II.

SI quis dixerit, in ſacroſancto Euchariſtiæ Sacramento remanere ſubſtantiam panis, & vini, vna cum corpore, & ſanguine Domini noſtri Ieſu Chriſti, negaueritq; mirabilem illam & ſingularem conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinẽ, manentib. duntaxat ſpeciеb. panis & vini; quam quidem conuerſionem Catholica Eccleſia aptiſſime Tranſubſtantiationem appellat: anathema ſit. Sup.c.4

Canon III.

SI quis negauerit, in venerabili Sacramento Euchariſtiæ ſub vnaquaque ſpecie, & ſub ſingulis cuiuſque ſpeciei partibus ſeparatione facta, totum Chriſtum contineri: anathema ſit. Sup.c.3. Inf. ſeſ. 21.c.1.de ref.

Canon IIII.

SI quis dixerit, peracta conſecratione, in admirabili Euchariſtiæ Sacramento nõ eſſe corpus, & ſanguinem Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſed tantum in vſu, dum ſumitur, non antẽ ante, vel poſt; & in hoſtijs, ſeu particulis conſecratis, quæ poſt communionem reſeruantur, vel ſuperſunt, non remanere verum corpus Domini: anathema ſit. Sup.c.3.

Canon V.

SI quis dixerit, vel præcipuum fructum ſan- Sup.c.2.

ctiſſimę Euchariſtiæ eſſe remiſſionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus prouenire: anathema ſit.

Canon VI.

Sup.c.5 *SI quis dixerit, in ſancto Euchariſtiæ ſacramento, Chriſtum vnigenitum Dei filium non eße cultu latriæ, etiam externo, adorandum, atque ideo nec feſtiua peculiari celebritate venerandum; neque in proceſſionibus, ſecundum laudabilem, & vniuerſalem Eccleſiæ ſanctæ ritum, & conſuetudinem, ſolenniter circumgeſtandum, vel non publice, vt adoretur, populo proponendum, & eius adoratores eße idololatras: anathema ſit.*

Canon VII.

Sup.c.6 *SI quis dixerit, non licere ſacram Euchariſtiam in ſacrario reſeruari, ſed ſtatim poſt conſecrationem aſtantibus neceſſario diſtribuendam; aut non licere, vt illa ad infirmos honorofice deferatur: anathema ſit.*

Canon VIII.

Sup.c.8 *SI quis dixerit, Chriſtum in Euchariſtia exhibitum, ſpiritualiter tantum manducari, & non etiam ſacramentaliter, & realiter, anathema ſit.*

Canon IX.

Inf. ſeſ. 14. can. 8. de pęnit. *SI quis negauerit, omnes, & ſingulos Chriſti fideles vtriuſque ſexus, cum ad annos diſcretionis peruenerint, teneri ſingulis annis, ſaltem in Paſchate, ad communicandum, iuxta præceptum ſanctæ matris Eccleſiæ: anathema ſit.*

Canon

Canon X.

SI quis dixerit, non licere ſacerdoti celebranti, ſeipſum communicare, anathema ſit. Sup.c.8 & 17.

Canon XI.

SI quis dixerit, ſolam fidem eſſe ſufficientem præparationem ad ſumendum ſanctiſſimæ Eucharistiæ ſacramentum: anathema ſit. Et, ne tantum ſacramentum indigne, atque ideo in mortem, & condemnationem ſumatur; ſtatuit, atque declarat ipſa ſancta Synodus, illis, quos conſcientia peccati mortalis grauat, quantumcunque etiam ſe contritos exiſtiment, habita copia Confeſſoris, neceſſario præmittendam eſſe Confeſſionem ſacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, uel pertinaciter aſſerere, ſeu etiam publice diſputando defendere præſumpſerit, eo ipſo excommunicatus exiſtat.

Decretum de Reformatione. Cap. 1.

EAdem ſacroſancta Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs, intendens nonnulla ſtatuere, quæ ad iuriſdictionem pertinent Epiſcoporum, vt, iuxta proximæ Seſſionis decretum, illi in commiſſis ſibi Eccleſiis eo libentius reſideant, quo facilius, & commodius ſibi ſubiectos regere, & in uita, ac morum honeſtate continere potuerint; il-

Tim.1. 1.Ti.1. 1.Pet.5. *lud primum eos admonendos cenſet, vt ſe Paſtores, non percuſſores, eſſe meminerint, atque ita præeſſe ſibi ſubditis oportere, vt non in eis dominentur, ſed illos, tamquam filios, & fratres diligant; elaborentque, vt hortando, & monēdo ab illicitis deterreant; ne vbi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur. Quos tamen, ſi quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa*

1.Tit.4. *Apoſtoli eſt ab eis ſeruanda preceptio; vt illos arguant, obſecrent, increpent in omni bonitate, & patientia: cum ſæpe plus erga corrigendos agat beneuolentia, quam auſteritas; plus exhortatio, quam comminatio; plus caritas, quam poteſtas. Sin autem ob delicti grauitatem virga opus fuerit; tunc cum manſuetudine rigor, cum miſericordia iudicium, cum lenitate ſeueritas adhibenda eſt: vt ſine aſperitate diſciplina populis ſalutaris, ac neceſſaria conſeruetur; & qui correpti fuerint emēdentur; aut, ſi reſipiſcere noluerint, ceteri, ſalubri in eos animaduerſionis exemplo, a vitijs deterreantur: cum ſit diligentis: & pij ſimul paſtoris officium, morbis ouium leuia primum adhibere fomenta; poſt, vbi morbi grauitas ita poſtulet, ad acriora, & grauiora remedia deſcendere: ſin autem ne ea quidem proficiant illis ſubmouendis, cæteras ſaltem oues a contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum plerumque ad euitandas pœnas, & Epiſcoporum ſubterfugienda iudicia, querelas, & grauamina ſimulent, & appellatio-*

pellationis diffugio iudicis proceſſum impediant, ne remedio, ad innocentiæ præſidium inſtituto, ad iniquitatis defenſionem abutantur, vtque huiuſmodi eorũ calliditati, & tergiuerſatione occurratur: ita ſtatuit, & decreuit. In cauſis viſitationis, & correctionis, ſiue habilitatis & inhabilitatis, nec non criminalibus, ab Epiſcopo, ſeu illius in ſpiritualibus Vicario generali, ante definitiuam ſententiam, ab interlocutoria, vel alio quocunque grauamine, non appelletur; neque Epiſcopus, ſeu Vicarius appellationi huiuſmodi, tãquã friuolæ, deferre teneatur: ſed ea, ac quacunque inhibitione ab appellationis iudice emanata, nec non omni ſtylo, & conſuetudine, etiam immemorabili contraria, non obſtante, ad vlteriora valeat procedere, niſi grauamen huiuſmodi per definitiuam ſententiam reparari, vel ab ipſa definitiua appellari nõ poſſit. quibus caſibus ſacrorum, & antiquorum Canonum ſtatuta illibata perſiſtant.

Inf. ſeſſ. 22. ca. 1. & ſeſſ. 24. c. 20 de ref.

c. vt debitus. de app. cũ ſimil.

Caput II.

A ſententia Epiſcopi, vel ipſius in ſpiritualibus Vicarij generalis, in criminalibus appellationis cauſa, vbi appellationi locus fuerit, ſi Apoſtolica auctoritate in partibus eam committi contigerit, Metropolitano, ſeu illius etiam Vicario in ſpiritualibus generali, aut ſi ille aliqua de cauſa ſuſpectus foret, vel vltra duas legales diætas diſtet, ſeu ab ipſo appellatum fuerit, vni ex vicinioribus Epiſcopis, ſeu illorũ Vicarijs,

 non

non autem inferioribus iudicibus committatur.

Caput III.

Reus, ab Epiſcopo, aut eius Vicario in ſpiritualibus generali, in criminali cauſa appellans, coram iudice, ad quem appellauit, acta primæ inſtantiæ omnino producat: & iudex, niſi illis viſis, ad eius abſolutionem minime procedat. Is autem, a quo appellatum fuerit, intra triginta dies, acta ipſa poſtulanti gratis exhibeat; alioqui abſq; illis, cauſa appellationis huiuſmodi, prout iuſtitia ſuaſerit, terminetur.

Caput IIII.

Degradatio actualis, quomodo facienda. c. ſi quis. cū ſeq. 14. q6. 7. c. degradatio: de pę. in 6.

Cum vero tam grauia nō nunquā ſint delicta, ab Eccleſiaſticis commiſſa perſonis, vt ob eorum atrocitatem, ſacris Ordinibus deponendæ, & curiæ ſint tradendæ ſeculari; in quo ſecundum ſacros Canones certus Epiſcoporum numerus requiritur; quod ſi omnes adhibere difficile eſſet, debita iuris executio differetur; ſi quando autem interuenire poſſent, eorum reſidentia intermitteretur: propterea ſtatuit, & decreuit, Epiſcopo per ſe, ſeu illius Vicarium in ſpiritualibus generalem, contra Clericum, in ſacris etiam presbyteratus Ordinibus conſtitutum, etiam ad illius condēnationem, nec non verbalem depoſitionem, & per ſe ipſum etiam ad actualem, atque ſolennem degradationem ab ipſis Ordinibus, & gradibus Eccleſiaſticis, in caſibus, in quibus aliorum Epiſcoporū præſentia in numero a Cononibus definito, requiritur,

ritur, etiam abſque illis procedere liceat; adhibitis tamen, & in hoc ſibi aſſiſtentibus totidem Abbatibus, vſum mitræ & baculi ex priuilegio Apoſtolico habẽtibus, ſi in ciuitate, aut diœceſi reperiri, & commode intereſſe poſſint; alioquin alijs perſonis, in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutis, quæ ætate graues, ac iuris ſcientia cõmendabiles exiſtant.

Caput V.

Et quoniam per fictas cauſas, quæ tamen ſatis probabiles videntur, interdum accidit, vt nonnulli eiuſmodi gratias extorqueant, per quas pęnæ, illis Epiſcoporum iuſta ſeueritate inflictæ, aut remittuntur omnino, aut minuuntur; cum non ferendum ſit, vt mendacium, quod tantopere Deo diſplicet, non modo ipſum impunitum ſit, verum etiam alterius delicti veniam impetret mentienti, iccirco, vt ſequitur, ſtatuit & decreuit: Epiſcopus, apud eccleſiam ſuam reſidens, de ſurreptione, & obreptione gratiæ, quæ ſuper abſolutione alicuius publici criminis, vel delicti, de quo ipſe inquirere cœperat, aut remiſſione pęnæ, ad quam criminoſus per eum condemnatus fuerit, falſis precibus impetratur, per ſeipſum, tamquam Sedis Apoſtolicę delegatus, etiam ſummarie cognoſcat, ipſamque gratiam, poſtquam per falſi narrationem, aut veri taciturnitatem obtentam eſſe, legitime conſtiterit, non admittat.

Exo. 23 Leu. 10. Prou. 6. 8. 10. 12. & 19.

Caput VI.

Quoniam vero ſubditi Epiſcopo, tametſi iure

Inf. ſeſ. 24. de ref. c. 1. correpti fuerint, magnopere tamen eum odiſſe, & tamquam iniuria affecti ſint, falſa, illi crimina obijcere ſolent; vt quoquo pacto poſſint, ei moleſtiam exhibeant; cuius vexationis timor plerumque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta ſegniorem reddit: idcirco, ne is magno ſuo, & Eccleſiæ incommodo gregem ſibi creditum relinquere, ac non ſine Epiſcopalis dignitatis deminutione vagari cogatur, ita ſtatuit, & decreuit: Epiſcopus, niſi ob cauſam, ex qua deponendus, ſiue priuandus veniret, etiam ſi ex officio, aut per inquiſitionem, ſeu denunciationem, vel accuſationem, ſiue alio quouis modo procedatur, vt perſonaliter compareat, nequaquam citetur, vel moneatur.

Caput VII.

Teſtis in cauſa criminali ad informationem, vel indicia, ſeu alias in cauſa principali contra Epiſcopum, niſi conteſtes, & bonæ conuerſationis, exiſtimationis, & famæ fuerint, non recipiantur: & ſi odio, temeritate, aut cupiditate aliquid depoſuerint, grauibus pœnis mulctentur.

Caput VIII.

Cauſæ Epiſcoporum, cum pro criminis obiecti qualitate comparere debeant, coram Pontifice Max. referantur, ac per ipſum terminentur.

Decre-

Decretum prorogationis, definitionis quatuor articulorum de Sacramento Euchariſtiæ, & Salui conductus, Proteſtantibus dandi.

EAdem ſancta Synodus errores omnes, qui ſuper hoc ſanctiſſimo Sacramento repullularunt, tanquam vepres ex agro Domini euellere, ac omniũ fidelium ſaluti proſpicere cupiens, quotidianis precibus, Deo omnipotenti pie oblatis, inter alios, ad hoc Sacramentum pertinentes, articulos, diligentiſſima veritatis Catholicæ inquiſitione tractatos plurimis, accuratiſſimiſque pro rerum grauitate diſputationibus habitis, cognitis quoq; præſtantiſſimorũ Theologorũ ſententijs, hoc etiam tractabat: An neceſſarium ſit ad ſalutem, & diuino iure præceptum, vt ſinguli Chriſti fideles ſub vtraque ſpecie ipſum venerabile Sacramẽtum accipiant. Et: Num minus ſumat, qui ſub altera, quam qui ſub vtraque cõmunicat. Et: An errauerit ſancta mater Eccleſia, laicos, & nõ celebrantes ſacerdotes, ſub panis ſpecie duntaxat cõmunicando. Et: An paruuli etiam communicandi ſint. Sed quoniã ex nobiliſſima Germania prouincia ij, qui ſe Proteſtantes nominant, ſuper his ipſis articulis, antequam definiantur, audiri a ſancta Synodo cupiunt, & eam ob cauſam fidem publicam ab illa poſtularunt, vt ipſis tuto huc venire, & in hac vrbe commorari, ac libere coram

Inf. ſeſ. 21. c. 1. cum ſequenti. & can. 1.

Inf. ſeſ. 22. in decr. de pet. cal.

Inf. ſeſ. 21. ca. 4. & ca. vltimo.

Synodo

Synodo dicere, atque proponere quæ ſenſerint, & poſtea, cum libuerit, recedere liceat: ſancta ipſa Synodus, licet magno deſiderio eorum aduentum multos antea menſes expectarit; tamē, vt pia mater, quæ ingemiſcit, & parturit, ſummopere id deſiderans, ac laborans, vt in iis, qui Chriſtiano nomine cenſentur, nulla ſint ſchiſmata; ſed, quemadmodum eundem omnes Deum, & Redemptorem agnoſcunt, ita idem dicant; idem credāt, idem ſapiant: confidens Dei miſericordia, & ſperans fore, vt illi in ſanctiſſimam, & ſalutarem vnius fidei, ſpei, caritatiſque concordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens, ſecuritatem, & fidem, vt petierunt, publicam, quam ſaluum conductum vocāt, quod ad ſe pertinet, eius, qui infraſcriptus erit, tenoris, dedit, atque conceſſit; & eorum cauſa definitionem illorum articulorum ad ſecundam Seſſionem diſtulit, quā, vt illi cōmode ei intereſſe poſſint, in diem feſtum conuerſionis D. Pauli, quę erit vigeſimaquinta die menſis Ianuarij, anni ſequentis, indixit. Illudque præterea ſtatuit, vt in eadem Seſſione de ſacrificio Miſſæ agatur, propter magnam vtriuſque rei connexionem. Interea Seſſione proxima de Pœnitētiæ, & Extremæ vnctionis Sacramentis tractandum. illam autem die feſto D. Catherinæ virginis, & martyris, qui erit vigeſimaquinta Nouembris, habendam eſſe decreuit. ſimulque vt in vtraque materiam reformationis proſequatur.

CONDVCTVS
datus Proteſtantibus.

Sacroſancta generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs, omnibus, & ſingulis, ſiue Eccleſiaſticis, ſiue ſæcularibus perſonis vniuerſæ Germaniæ, cuiuſcunque gradus, ſtatus, conditionis, & qualitatis ſint, quæ ad œcumenicum hoc & generale Concilium accedere voluerint, vt de ijs rebus quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipſum œcumenicum Concilium libere & tuto venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, tam ſcripto, quam verbo, offerre, proponere, & cum Patribus, ſiue ijs, qui ab ipſa ſancta Synodo delecti fuerint, conferre, & abſque vllis conuitijs, & contumelijs diſputare, nec non, quando illis placuerit, recedere poſſint, & valeant, publicam fidem, & plenam ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant, cum omnibus, & ſingulis clauſulis, & decretis neceſſarijs, & opportunis, etiam ſi ſpecialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quę pro expreſſis haberi voluit quantum ad ipſam ſanctam Synodum ſpectat, concedit. Placuit præterea ſanctæ Synodo, vt, ſi pro maiori libertate, ac ſecuritate eorum, certos tam pro commiſſis, quam pro committendis per eos delictis iudices eis deputari cupiant, ſibi beneuolos nominent, etiam ſi delicta ipſa quantumcunque enormia, ac hæreſim ſapientia fuerint.

SESSIO XIIII.
QVAE EST QVARTA SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XXV. NOV. M. D. LI.

Doctrina de ſanctiſsimis Pœnitentiæ, & Extremæ Vnctionis Sacramentis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicę Legato, et nuncijs: quãuis in Decreto de Iuſtificatione multus fuerit de Pęnitentię Sacramẽto, propter locorum cognationem, neceſſaria quadam ratione ſermo interpoſitus, tanta nihilominus circa illud noſtra hac ætate diuerſorum errorum eſt multitudo, ut non parum publicæ vtilitatis retulerit, de eo exactionẽ, & pleniorem definitionem tradidiſſę; in qua demonſtratis, & conuulſis, Spiritus ſancti præſidio vniuerſis erroribus, Catholica veritas perſpicua, & illuſtris fieret; quam nũc ſancta hæc Synodus Chriſtianis omnibus perpetuo ſeruandã proponit.

Sup. ſeſ. 6.

De

De neceſſitate, & inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ. Caput I.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum eſſet, ut iuſtitiam in Baptiſmo, ipſius beneficio, & gratia ſuſceptam, conſtanter tuerentur; non fuiſſet opus, aliud ab ipſo Baptiſmo Sacramentū ad peccatorum remiſſionem eſſe inſtitutum. Quoniam autem Deus, diues in miſericordia, cognouit figmentū noſtrum; illis etiam uitæ remedium contulit, qui ſe ſe poſtea in peccati ſeruitutem, & Dæmonis poteſtatem tradidiſſent, ſacramentum videlicet Pœnitentiæ, quo lapſis poſt Baptiſmum, be-

Iuſ. c.1. Pſ. 102. Eph. 2.

Sup. ſeſ. 6. *beneficium mortis Chriſti applicatur. Fuit quidem Pœnitentia vniuerſis hominibus, qui ſe mortali aliquo peccato inquinaſſent, quouis tempore ad gratiam, & iuſtitiam aſſequendam neceſſaria, illis etiam, qui Baptiſmi Sacramento ablui petiuiſſent, vt, peruerſitate abiecta, & emendata, tantam Dei offenſionem cum peccati odio, & pio*
Eze. 18. & 33. & Ioel. 2. Luc. 13. Act. 2. *animi dolore deteſtarentur. vnde Propheta ait: Conuertimini, & agite penitentiam ab omnibus iniquitatibus veſtris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit: Niſi penitentiam egeritis, omnes ſimiliter peribitis. Et Princeps Apoſtolorum Petrus, peccatoribus Baptiſmo initiandis, pœnitentiam commendans, dicebat: Penitentiam agite, & baptizetur vnuſquiſque veſtrum. Porrò nec ante aduentum Chriſti Penitentia erat Sacramentum, nec eſt poſt aduentum illius cuiquam ante Baptiſmum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè inſtituit, cum, a mortuis excitatus, inſufflauit*
Ioã. 20. Matt. 16. & 18. & inf. ca. 8. & can. 1. *in diſcipulos ſuos, dicens: Accipite Spiritum ſanctum; quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt. Quo tam inſigni facto, & verbis tam perſpicuis, poteſtatem remittendi, & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles, poſt baptiſmum lapſos, Apoſtolis, & eorum legitimis ſucceſſoribus fuiſſe communicatam, uniuerſorum Patrum conſenſus ſemper intellexit; & Nouatianos, remittendi poteſta-*

teſta-

teſtatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Eccleſia Catholica, tanquam hæreticos, exploſit, atque condemnauit. Quare veriſſimum hunc illorum verborum Domini ſenſum, ſancta hæc Synodus probans, & recipiens; damnat eorum commentitias interpretationes; qui, verba illa ad poteſtatem prædicandi verbũ Dei, & Chriſti Euangelium annunciandi, contra huiuſmodi Sacramenti inſtitutionem falſo detorquent.

De differentia ſacramenti Pœnitentiæ, & Baptiſmi. Cap. II.

CAeterum hoc ſacramentum multis rationibus a Baptiſmo differre dignoſcitur. nam præterquam quod materia, & forma quibus ſacramenti eſſentia perficitur; longiſſime diſſidet; conſtat certe Baptiſmi miniſtrum iudicem eſſe non oportere, cum Eccleſia in neminẽ iudicium exerceat, qui non prius in ipſam per Baptiſmi ianuam fuerit ingreſſus. Quid enim mihi, inquit Apoſtolus, de ijs, qui foris ſunt, iudicare; ſecus eſt de domeſticis fidei, quos Chriſtus Dominus lauacro Baptiſmi ſui corporis membra ſemel effecit. nam hos, ſi ſe poſtea crimine aliquo cõtaminauerint, nõ iam repetito Baptiſmo ablui, (cum id in Eccleſia Catholica nulla ratione liceat) ſed ante hoc tribunal, tanquã reos, ſiſti uoluit, vt per ſacerdotum ſententiam non ſemel, ſed quoties ab admiſſis peccatis

Sup. ſeſ. 6. de Iuſtifi. c. 11. c. 2.

1. Cor. 5

catis

Gala. 3. & 2. Cor. 5. *catis ad ipſum pęnitentes confugerent, poſſent liberari. Alius præterea eſt Baptiſmi, & alius pęnitentiæ fructus: per Baptiſmum enim Chriſtum induentes, noua prorſus in illo efficimur creatura, plenam, & integram peccatorum omnium remiſſionem conſequentes; ad quam tamen nouitatem & integritatem, per ſacramentum Pęnitentiæ, ſine magnis noſtris fletibus, & laboribus; diuina id exigente iuſtitia, peruenire nequaquam poſſumus; vt merito Pęnitentia laborioſus quidam Baptiſmus a ſanctis Patribus dictus fuerit. Eſt autem hoc ſacramentum Pœnitentiæ lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium, vt nondum regeneratis ipſe Baptiſmus.*

De partibus, & fructu huius Sacramenti. Caput III.

Docet præterea ſancta Synodus, ſacramenti Pęnitentiæ formam, in qua præcipue ipſius vis ſita eſt, in illis miniſtri verbis poſitā eſſe: Ego te abſoluo, &c. Quibus quidem de Eccleſiæ ſanctę more preces quædam laudabiliter adiunguntur: ad ipſius tamen formæ eſſentiam nequaquam ſpectant, neq; ad ipſius Sacramenti adminiſtrationē ſunt neceſſariæ. Sunt autē quaſi materia huius ſacramenti ipſius pœnitentis actus, nempe Cōtritio, Cōfeſſio, & Satisfactio. qui quatenus in pęnitente ad integritatē ſacramēti, ad plenamque, & perfectam

Sup. ſeſ. 6. de Iuſtifi. c. 14. & infra can. 4.

etiam peccatorum remiſſionem ex Dei inſtitutione requiruntur, hac ratione Pœnitentiæ partes dicũtur. Sane uero res, & effectus huius ſacramenti, quantum ad eius vim, & efficaciam pertinet, reconciliatio eſt cum Deo, quam interdum in viris pijs, & cum deuotione hoc ſacramentum percipientibus, conſcientiæ pax, ac ſerenitas cum uehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſolet. Hæc de partibus, & effectu huius Sacramenti, ſancta Synodus tradens, ſimul eorum ſententias damnat, qui Pœnitentiæ partes incuſſos conſcientiæ terrores, & fidem eſſe contendunt.

De Contritione. Cap. IIII.

Contritio, quę primum locum inter dictos Pœnitentis actus habet, animi dolor, ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo, cum propoſito nõ peccandi de cætero. Sup. ſeſ. 6. de Iuſtifi. c. 6. *Fuit autem quouis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic contritionis motus neceſſarius, & in homine poſt Baptiſmum lapſo ita demum præparat ad remiſſionem peccatorum, ſi cum fiducia diuinæ miſericordiæ, & voto præſtandi reliqua, cõiunctus ſit, quæ ad rite ſuſcipiendum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur ſancta Synodus, hanc Contritionem,* Iaſ. ca. 5 *non ſolum ceſſationem a peccato, & uitæ nouæ propoſitum, & inchoationem, ſed veteris etiam odium continere, iuxta illud: Proijcite à vobis omnes iniquitates veſtras, in quibus præuari-* Ezec. 18

cati eſtis: & facite vobis cor nouum, & ſpiritum nouum. Et certe, qui illos ſanctorum clamores con-
Pſal. 50. *ſiderauerit. Tibi ſoli peccaui, & malum coram te*
Pſa. 6. *feci, Laboraui in gemitu meo; lauabo per ſingulas noctes lectum meum, Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine aīæ meę, & alios huiuſmodi generis, facile intelliget eos ex vehementi quadam anteactę vitę odio, & ingenti peccatorū deteſtatione manaſſe. Docet prętereà, & ſi Contritionem hanc aliquando caritate perfectam eſſe contingat, hominemque Deo reconciliare, priuſquam hoc Sacramentum actu ſuſcipiatur, ipſam nihilominus reconciliationem ipſi Contritioni ſine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non eſſe adſcribendam. Illam vero Contritionem imperfectam, quæ Atritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati conſideratione, vel ex gehennę, et pœnarum metu communiter concipitur; ſi voluntatem peccādi excludat, cum ſpe venię; declarat non ſolum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, uerum etiam donum Dei eſſe, & ſpiritus ſancti impulſum, nō adhuc quidem inhabitantis, ſed tantum mouentis, quo pœnitens adiutus viam ſibi ad iuſtitiam parat. Et quamuis ſine Sacramento Pœnitentię per ſe ad iuſtificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentię impetrandam diſponit. hoc enim timore vtiliter con-*
Ionæ 3. *cuſſi Niniuitę, ad Ionę prędicationē plenam ter-*

roribus

roribus pœnitentiam egerunt, & miſericordiam a domino impetrarunt. Quamobrem falſo quidam calumniantur Catholicos ſcriptores, quaſi tradiderint Sacramentum Pœnitẽtiæ, abſque bono motu ſuſcipientium, gratiam conferre, quod nunquam Eccleſia Dei docuit, nec ſenſit, ſed & falſo docet, Contritionem eſſe extortam, & coactam, non liberam, & voluntariam. Matth. 12. Luc. 11.

DE CONFESSIONE. Caput V.

Ex inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ iam explicata, vniuerſa Eccleſia ſemper intellexit, in- Luc. 5. & 17.

Iac. 5. ſtitutam etiam eſſe a Domino integram peccato-
1. Io. 1. rum Confeſſionem, & omnibus poſt baptiſmum
Inf. c.6. lapſis iure diuino neceſſariam exiſtere, quia Do-
Ioã.20. minus noſter Ieſus Chriſtus, e terris aſcenſurus
Mat.26 ad cœlos, ſacerdotes ſui ipſius Vicarios reliquit, tamquam præſides, & iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Chriſti fideles ceciderint; quo, pro poteſtate clauium remiſſionis, aut retentionis peccatorum ſententiam pronuncient. Conſtat enim, ſacerdotes iudicium hoc incognita cauſa, exercere non potuiſſe, neque æquitatem quidem illos in pœnis iniungendis ſeruare potuiſſe, ſi in genere duntaxat, & non potius in ſpecie, ac ſigillatim ſua ipſi peccata declaraſſent.

Inf. c.6. Ex his colligitur oportere a pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum poſt diligentem ſui diſcuſſionem conſcientiam habent, in Confeſſione recenſeri, etiam ſi occultiſſima illa ſint, & tan-
Deut.5. tum aduerſus duo vltima Decalogi præcepta
Exo.20 commiſſa, quæ nonunquam animum grauius ſauciant, & periculoſiora ſunt iis, quæ in manifeſto
Sup. ſeſ. admittuntur: nam venialia, quibus a gratia Dei
6. de Iu non excludimur, & in quæ frequentius labimur,
ſtifi. ca. quamquam recte, & vtiliter, citraque omnẽ præ-
11. ſumptionem in Confeßione dicantur, quod piorũ hominum vſus demonſtrat, taceri tamen citra culpam, multiſque aliis remediis expiari poſſunt.

Eph. 2. Verum, cum vniuerſa mortalia peccata etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos red-
dant:

dant: neceſſum eſt omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda confeſſione, à Deo quærere. Itaque, dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Chriſti fideles confiteri ſtudent, proculdubio omnia diuinæ miſericordiæ agnoſcendæ exponant. qui vero ſecus faciunt, & ſcienter aliqua retinent, nihil diuinæ bonitati per ſacerdotem remittendum proponunt. ſi enim erubeſcat ægrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur præterea, etiam eas circunſtantias in Confeſſione explicandas eſſe, quæ ſpeciem peccati mutant: quod ſine illis peccata ipſa neque à pœnitentibus integre exponantur, nec iudicibus innoteſcant; & fieri nequeat, vt de grauitate criminum recte cenſere poſſint, & pœnam, quam oportet, pro illis, pœnitenti imponere. vnde alienum à ratione eſt, docere circunſtantias has ab hominibus otioſis excogitatas fuiſſe; aut vnam tantum circunſtantiam confitendam eſſe, nempe peccaſſe in fratrem. Sed & impium eſt, Confeſſionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impoſſibilem dicere, aut carnificinam illam conſcientiarum appellare: conſtat enim, nihil aliud in Eccleſia à pœnitentibus exigi, quam vt, poſtquam quiſque diligentius ſe excuſſerit, & conſcientiæ ſuæ ſinus omnes, & latebras explorauerit, ea peccata confiteatur, quibus ſe Dominum, & Deum ſuũ mortaliter offendiſſe meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligen-

ter cogitanti nō occurrunt, in uniuerſum, eadem Confeſſione incluſa eſſe intelliguntur: pro quibus
Pſal. 18. *fideliter cū Propheta dicimus: Ab occultis meis munda me Domine. Ipſa uero huiuſmodi Confeſſionis difficultas, ac peccata detegendi uerecūdia grauis quidem uideri poſſet, niſi tot, tantiſq; commodis, & conſolationibus leuaretur, quæ omnibus digne ad hoc Sacramentum accedentibus, per Abſolutionem certiſſime conferuntur. Cæterum, quo ad modum confitendi ſecreto apud ſolum ſacerdotem, etſi Chriſtus non uetuerit, quin aliquis in uindictam ſuorum ſcelerum, & ſui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Eccleſiæ offenſæ ædificationē, delicta ſua publice confiteri poßit: non eſt tamen hoc diuino præcepto mandatum, nec ſatis conſulte humana aliqua lege præciperetur, vt delicta, præſertim ſecreta, publica eſſent Confeſſione aperienda, vn-*
In Concil. Capil. c. 8. & 33. Inf. can. 8. & 14. Concil. Lat. ſub Innoc. III. ca. 21. *de, cum a ſanctißimis, & antiquiſſimis Patribus, magno, vnanimique conſenſu, ſecreta Confeſſio ſacramentalis, qua ab initio Eccleſia ſancta vſa eſt, & modo etiam vtitur, fuerit ſemper commendata; manifeſte refellitur inanis eorū calumnia, qui eam a diuino mandato alienam, & inuentum humanum eſſe, atque a Patribus, in Concilio Lateranenſi congregatis, initium habuiſſe, docere non verentur. neq; enim per Lateranenſe Concilium Eccleſia ſtatuit, vt Chriſti fideles confiterētur; quod iure diuino neceſſariū, & inſtitutū eſſe*

intelle-

intellexerat; ſed vt pręceptum Confeſſionis, ſaltem ſemel in anno, ab omnibus, & ſingulis, cum ad annos diſcretionis perueniſſent, impleretur: vnde iam in vniuerſa Eccleſia, cum ingenti animarum fidelium fructu, obſeruatur mos ille ſalutaris confitendi, ſacro illo, & maxime acceptabili tempore Quadrageſimę: quem morem hęc ſancta Synodus maxime probat, & amplectitur, tamquam pium, & merito retinendum.

De miniſtro huius Sacramenti, & Abſolutione. Cap. VI.

Circa miniſtrũ autẽ huius ſacramenti, declarat ſancta Synodus, falſas eſſe, & a veritate Euangelij penitus alienas doctrinas omnes, quę ad alios quoſuis homines, pręter Epiſcopos, Inf. can. 10. *& ſacerdotes, Clauiũ miniſterium pernicioſe extendunt; putantes verba illa Domini: Quęcun-* Mat. 16. *que alligaueritis ſuper terram, erunt alligata; & in cœlo: Et, Quęcunque ſolueritis ſuper terram, erunt ſoluta & in cœlo: Et, Quorum remiſeritis* Ioã. 20. *peccata, remittuntur eis: Et, Quorum retinueritis,* Sup. ſeſ. 7. de Sacr. c. 10. *retenta ſunt: ad omnes Chriſti fideles indifferenter, & promiſcue, contra inſtitutionẽ huius Sacramẽti, ita fuiſſe dicta, vt quiuis poteſtatẽ habeat remittẽdi peccata publica quidẽ per correptionem, ſi correptus acquieuerit; ſecreta uero per ſpontaneam confeſſionem, cuicumque facta. Docet quo-*

que etiam ſacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus ſancti, in ordinatione collatam, tamquam Chriſti miniſtros, functionẽ remittẽdi peccata exercere; eoſque praue ſentire, qui in malis ſacerdotibus hanc poteſtatem nõ eſſe contendunt. Quamuis autem Abſolutio ſacerdotis alieni beneficij ſit diſpenſatio; tamen non eſt ſolum nudum miniſterium, vel annunciandi Euãgelium, vel declarãdi remiſſe eſſe peccata; ſed ad inſtar actus iudicabilis ab ipſo, velut a iudice, ſententia pronunciatur. atque ideo non debet pœnitens adeo ſibi de ſua ipſius fide blandiri, vt, etiã ſi nulla illi adſit contritio, aut ſacerdoti animus ſerio agendi, & vere abſoluendi deſit; putet tamen ſe, propter ſuam ſolã fidem, vere, & coram Deo eſſe abſolutum. nec enim fides ſine Pœnitentia remiſſionem vllam peccatorum præſtaret: nec is eſſet, niſi ſalutis ſuæ negligentiſſimus, qui ſacerdotem iocò ſe abſoluentem cognoſceret; non alium, ſerio agentem, ſedulo requireret.

Inf. ca. 9

De caſuum reſeruatione. Cap. VII.

QVoniam igitur natura, & ratio iudicij illud expoſcit, vt ſententia in ſubditos duntaxat feratur, perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei, fuit, & veriſſimum eſſe Synodus hęc cõfirmat, nullius momenti Abſolutionem eam eſſe debere, quam ſacerdos in eum profert, in quem ordinarium, aut ſubde-

ſubdelegatã nõ habet iuriſdictionem. Magnopere vero ad Chriſtiani populi diſciplinam pertinere, ſanctiſſimis Patribus noſtris viſum eſt, vt atrociora quædam, & grauiora crimina non a quibuſuis, ſed a ſummis dumtaxat ſacerdotibus abſoluerentur. vnde merito Pontifices Max. pro ſuprema poteſtate, ſibi in Eccleſia vniuerſa tradita, cauſas aliquas criminum grauiores ſuo potuerunt peculiari iudicio reſeruare. Neque dubitandum eſt, quando omnia, quæ a Deo ſunt, ordinata ſunt, quin hoc idem Epiſcopis omnibus in ſua cuique diœceſi, in ædificationem tamen, non in deſtructionem, liceat, pro illis in ſubditos tradita ſupra reliquos inferiores ſacerdotes, auctoritate, præſertim quo ad illa, quibus excommunicationis cenſura annexa eſt. Hanc autem delictorum reſeruationem, conſonum eſt diuinæ auctoritati, non tantum in externa politia, ſed etiam coram Deo vim habere. veruntamen pie admodũ, ne hac ipſa occaſione aliquis pereat, in eadem Eccleſia Dei cuſtoditum ſemper fuit, vt nulla ſit reſeruatio in articulo mortis: atque ideo omnes ſacerdotes quoſlibet pœnitẽtes a quibuſuis peccatis, & cenſuris abſoluere poſſunt; extra quem articulum ſacerdotes cum nihil poſſint in caſibus reſeruatis, id unum pœnitentibus perſuadere nitantur, vt ad Superiores, & legitimos iudices pro beneficio abſolutionis accedant.

De

De ſatisfactionis neceſſitate, & fructu. Caput VIII.

DEmum quoad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quemadmodum a Patrib. noſtris, Chriſtiano populo fuit perpetuo tempore commendata: ita una maxime noſtra ætate ſummo pietatis prętextu, impugnatur ab ijs, qui ſpeciem pietatis habent, uirtutem autem eius abnegarunt: ſancta Synodus declarat, falsũ
Inf.can. 12. *omnino eſſe, & a uerbo Dei alienum, culpã à Domino nunquam remitti, quin uniuerſa etiam pœ-*
Gen. 3. *na condonetur. perſpicua enim, & illuſtria in ſa-*
2. Reg. 12. Nũ. *cris literis exempla reperiuntur, quibus, pręter*
12. & 20 *diuinam traditionem, hic error quam manifeſtiſſime reuincitur. Sane & diuinæ iuſtitię ratio exigere uidetur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptiſmum per ignorantiam deliquerint: aliter uero, qui ſemel a peccati, & Dæmo-*
1.Cor.5. *nis ſeruitute liberati, & accepto Spiritus ſancti*
Eph 4. *dono, ſcientes, templum Dei uiolare, & Spiritum ſanctum contriſtare non formidauerint. Et diuinã clementiam decet, ne ita nobis abſque ulla Satiſfactione peccati dimittantur, ut, occaſione accepta, peccata leuiora putantes, uelut iniurij, & cõ-*
Rom.2. *tumelioſi Spiritui ſancto, in grauiora labamur,*
Iac. 5. *theſaurizantes nobis iram in die irę: procuIdubio enim magnopere a peccato reuocant, & quaſi freno quodam coercent hę ſatisfactorię pœnę, cau-*

tioreſque,

tioreſque, & vigilantiores in futurum pęnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquijs, & uitioſos habitus, male uiuendo comparatos, contrarijs virtutum actionibus tollunt. Neque vero ſecurior ulla via in Eccleſia Dei umquã exiſtimata fuit ad amouendam imminentẽ a Domino pœnam, quam vt hęc pœnitentię opera homines cum uero animi dolore frequentent. Accedit ad hæc, quod, dum ſatisfaciendo patimur pro peccatis, Chriſto Ieſu, qui pro peccatis noſtris ſatiſfecit, ex quo omnis noſtra ſufficientia eſt, conformes efficimur, certiſſimam quoque inde arrham habentes, quod ſi compatimur, & conglorificabimur. Neque uero ita noſtra eſt ſatisfactio hæc, quam peccatis noſtris exoluimus, ut non ſit per Chriſtum Ieſum: nam qui ex nobis, tamquam ex nobis, nihil poſſumus; eo cooperante, qui nos confortat, omnia poſſumus. Ita non habet homo unde glorietur: ſed omnis gloriatio noſtra in Chriſto eſt: in quo uiuimus, in quo meremur, in quo ſatisfacimus: facientes fructus dignos pœnitentiæ, qui ex illo uim habent: ab illo offeruntur Patri: & per illum acceptantur a Patre. De bent ergo ſacerdotes Domini, quãtum ſpiritus, & prudentia ſuggeſſerit, pro qualitate criminum, et pęnitentium facultate ſalutares, & conuenientes ſatisfactiones iniungere: ne, ſi forte peccatis conniueant, & indulgentius cum pęnitentibus agãt, leuiſſima quædam opera pro grauiſsimis delictis

Eze.33. Ionæ 3. Iere. 3. 18. & 25. Iſa. 30. Eccl. 12. Marc. 3. 4. 17. & 18. Eph. 4. Act. 3. Rom. 5. 1. Ioã. 2. 2. Cor. 3. Rom. 8. 2. Cor. 5 Phil. 4. 1. Cor. 1. 2. Cor. 10. Gala. 6. Act. 17. Matth. 3. 4. Luc. 3. 10. & 17.

iniun-

iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem pre oculis, vt Satisfactio, quam imponunt, non ſit tantum ad nouæ vitæ cuſtodiam, & infirmitatis medicamentum; ſed etiam ob præteritorum peccatorum vindictam, & caſtigationem: nam Claues ſacerdotum non ad
Matt.6. *ſoluendum duntaxat, ſed & ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres & credunt, & do-*
Ioã.20. *cent. nec propterea exiſtimarunt, Sacramentum*
Sup.c.2. in 6. *Pœnitentiæ eſſe forum iræ, vel pœnarum, ſicut*
Inf.can. 3.& vlt. *nemo vmquam Catholicus ſenſit ex huiuſmodi*
de pœn. *noſtris ſatisfactionibus vim meriti, & ſatisfactio*
Inf.c.3. *nis Domini noſtri Ieſu Chriſti, vel obſcurari, vel aliqua ex parte imminui: quod dum Nouatores intelligere nolunt, ita optimam Pœnitentiam nouam vitam eſſe docent, vt omnem Satisfactionis vim, & vſum tollant.*

De operibus ſatisfactionis. Cap. IX.

Docet præterea, tantam eſſe diuinæ munificentiæ largitatem, vt non ſolum pœnis, ſponte à nobis pro vindicando peccato ſuſceptis, aut ſacerdotis arbitrio pro menſura delicti impoſitis, ſed etiam, quod maximum amoris argumentum eſt, temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis, apud Deum
Act.14. *patrem per Chriſtum Ieſum ſatisfacere valea-*
Rom.5 *mus.*

Do-

Doctrina de Sacramento Extremæ Vnctionis.

Viſum eſt autem ſanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de Pœnitentia adiungere ea, quæ ſequuntur de Sacramento extremę Vnctionis: quod non modo Pęnitentiæ, ſed & totius Chriſtianæ vitæ, quæ perpetua Pœnitentia eſſe debet, conſummatiuum exiſtimatum eſt a Patribus. Primum itaque circa illius inſtitutionem, declarat, & docet, quod clementiſſimus Redemptor noſter, qui ſeruis ſuis quouis tempore voluit de ſalutaribus

Inf. can. 1. de Sacra. extr. Vnct.

Eph. 4.

ribus

ribus remedijs aduerſus omnia omnium hoſtium tela eſſe proſpectum, quemadmodum auxilia maxima in Sacramentis alijs præparauit, quibus Chriſtiani conſeruare ſe integros, dum viuerent, ab omni grauiore ſpiritus incommodo poſſint; ita extremæ Vnctionis Sacramento finem vitæ, tamquam firmiſſimo quodam præſidio, muniuit: nam etſi aduerſarius noſter occaſiones per omnem vitam quærat, & captet, vt deuorare animas noſtras quoquo modo poſſit; nullum tamen tempus eſt, quo vehementius ille omnes ſuæ verſutiæ neruos intendat ad perdendos nos penitus, & a fiducia etiam, ſi poſſit, diuinæ miſericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum vitæ perſpicit.

1. Pet. 5 Gen. 3. Inf. c. 11. in ſ.

De inſtitutione Sacramenti extremæ Vnctionis.
Cap. I.

INſtituta eſt autem ſacra hæc Vnctio infirmorum, tamquam vere, & proprie Sacramentum noui Teſtamenti, a Chriſto Domino noſtro, apud Marcum quidem inſinuatum, per Iacobum autem Apoſtolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in vobis: inducat presbyteros Eccleſiæ, & orent ſuper eum, vngentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei ſaluabit infirmũ, & alleuiabit eum Dominus: &, ſi in peccatis ſit, dimittentur

Marc. 6. Iac. 5.

tentur ei, Quibus verbis, vt ex Apoſtolica traditione per manus accepta, Eccleſia didicit, docet materiam, formam proprium miniſtrum, & effectum huius ſalutaris Sacramēti. intellexit enim Eccleſia, materiam eſſe oleum ab Epiſcopo benedictum. nam Vnctio aptiſſime Spiritus ſancti gratiam, qua inuiſibiliter anima ægrotantis inungitur, repræſentat; formam deinde eſſe illa verba, Per iſtam Vnctionem, &c.

De effectu huius Sacramenti. Cap. II.

Res porrò, & effectus huius Sacramenti, illis verbis explicatur: Et oratio fidei ſaluabit infirmum, & alleuiabit eū Dominus: &, ſi in peccatis ſit, dimittentur ei: res etenim hęc gratia eſt Spiritus ſācti: cuius Vnctio delicta, ſi quæ ſint adhuc expianda, ac peccati reliquias abſtergit, & ægroti animā alleuiat, & confirmat, magnā in eo diuinæ miſericordiæ fiduciā excitando; qua infirmus ſubleuatus, & morbi incōmoda, ac labores leuius fert, & tētationib. dæmonis, calcaneo inſidiantis, facilius reſiſtit, & ſanitatem corporis interdum, vbi ſaluti animæ expedierit, conſequitur.

Iac. 5. Inf. can. 2. de Sacra. ext. Vnctio. Gen. 3.

De miniſtro huius Sacramenti, & tempore quo dari debeat. Cap. III.

Iam vero, quod attinet ad præſcriptionem eorum,

rum, qui & ſuſcipere, & miniſtrare hoc ſacramẽtum debent, haud obſcure fuit illud etiam in verbis prædictis traditum: nã & oſtenditur illic, proprios huius ſacramẽti miniſtros eſſe Eccleſiæ Presbyteros. quo nomine eo loco, non ætate ſeniores, aut primiores in populo intelligendi veniunt, ſed aut Epiſcopi, aut ſacerdotes, ab ipſis rite ordina-
1. Ti.4. *ti, per impoſitionem manuum presbyterij. Declaratur etiam, eſſe hanc Vnctionem infirmis adhibendam, illis vero præſertim, qui tam periculoſe decumbunt, vt in exitu uitæ conſtituti uideãtur: unde & ſacramentum exeuntium nuncupatur. Quod ſi infirmi poſt ſuſceptam hanc Vnctionem conualuerint, iterum huius ſacramenti ſubſidio iuuari poterunt, cum in aliud ſimile uitæ diſcrimen inciderint. Quare nulla ratione audiẽdi ſunt*
Iac. 5. *qui contra tam apertam, & dilucidã Apoſtoli Iacobi ſententiam docent, hanc Vnctionem, uel figmentum eſſe humanum, uel ritum a Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promiſſionem gratiæ habentem, & qui illam iam ceſſaſſe aſſerunt, quaſi ad gratiam curationum duntaxat in primitiua Eccleſia referẽda eſſe; & qui dicũt, ritum, & uſum, quem ſancta Romana Eccleſia in huius ſacramenti adminiſtratione obſeruat, Iaco-*
Inf.c.3. de Sacr. ext. Vnctio. *bi Apoſtoli ſententia repugnare, atque ideo in aliam commutandum eſſe; & denique, qui hanc extremam Vnctionem a fidelibus ſine peccato cõtemni poſſe affirmant: hæc enim omnia manifeſtiſſime*

ſtiſſime pugnant cũ perſpicuis tanti Apoſtoli uerbis. Nec profectò Eccle. Romana, aliarum omniũ mater, & magiſtra, aliud in hac adminiſtran da Vnctione, quantum ad ea, quę huius ſacramen ti ſubſtantiam perficiunt, obſeruat, quam quod Beatus Iacobus pręſcripſit. Nec vero tanti ſacramenti contemptus abſque ingenti ſcelere, & ipſius ſpiritus ſancti iniuria eſſe poſſet. Sup. ſeſ. 7. can. 3. de bapt.

Hęc ſunt, quę de pœnitentię, & extremę Vnctionis ſacramentis ſancta hæc œcumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Chriſti fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inuiolabiliter ſeruandos eſſe tradit, & aſſerentes contrarium perpetuò damnat, & anathematizat.

DE SANCTISSIMO Pęnitentię Sacramento.

Canon I.

SI quis dixerit, in Catholica Eccleſia pœnitentiam non eſſe vere, & proprie ſacramentum pro fidelibus, quoties poſt Baptiſmum in peccata labuntur, ipſi Deo reconciliandis, a Chriſto Domi no noſtro inſtitutum: anathema ſit. Sup. c. 1. Ioã. 20. Matth. 16. Luc. 13.

Canon II.

SI quis, ſacramenta confundẽs, ipſum Baptiſmum Pœnitentiæ ſacramentum eſſe dixerit quaſi hæc duo ſacramenta diſtincta non ſint, atque ideo Sup. ca. 2. & ſeſ. 6. & ca. 14. de iu ſtific.

Pœnitentiam non recte ſecundam poſt naufragium tabulam appellari: anathema ſit.

Canon III.

Ioã 20. Matt.16 Sup. c2. 1. & ſeſ. 6. c. 14. de iuſti. *SI quis dixerit, verba illa Domini Saluatoris, Accipite ſpiritum ſanctum, quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta ſunt; non eſſe intelligenda de poteſtate remittendi, & retinendi peccata in ſacramento Pœnitētiæ, ſicut Eccleſia Catholica ab initio ſemper intellexit; detorſerit autem, contra inſtitutionem huius ſacramenti, ad auctoritatem prędicandi Euangelium: anathema ſit.*

Canon IIII.

Sup.c.3. de pęn. *SI quis negauerit, ad integram, & perfectam peccatorum remiſſionem requiri tres actus in pœnitente, quaſi materiam ſacramenti pœnitentiæ, videlicet, Contritionem, Confeſſionem, & Satisfactionem, quæ tres Pœnitentiæ partes dicūtur, aut dixerit, duas tantum eſſe pœnitentiæ partes, terrores ſcilicet incuſſos conſcientię, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euangelio, vel abſolutione, qua credit quis ſibi per Chriſtum remiſſa peccata: anathema ſit.*

Canon V.

Sup.eo. c. 4. *SI quis dixerit, eam Contritionem, quæ paratur per diſcuſſionem, collectionem, & deteſtationē peccatorum, qua quis recogitat annos ſuos in*
Iſa.38. *amaritudine animæ ſuæ, ponderando peccatorum ſuorum grauitatem, multitudinem, fœditatem,*

amiſſio-

amiſſionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incurſum, cum propoſito melioris vitæ, non eſſe verum, & vtilem dolorem, nec præparare ad gratiam, ſed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demũ, illam eſſe dolorẽ coactũ, & non liberum, ac voluntariũ: anathema ſit.

Canon VI.

SI quis negauerit, confeſſionem ſacramenta- Sup.c.5. de pœn.
lem, vel inſtitutam, vel ad ſalutem neceſſariam eſſe iure diuino, aut dixerit modum ſecrete confitendi ſoli ſacerdoti, quem Eccleſia Catholica ab initio ſemper obſeruauit, & obſeruat, alienum eſſe ab inſtitutione, & mandato Chriſti, & inuentum eſſe humanum: anathema ſit.

Canon VII.

SI quis dixerit, in ſacramento Pœnitentiæ ad Sup.c.
remiſſionem peccatorum, neceſſarium non eſſe iure diuino, confiteri omnia, & ſingula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ
ſunt contra duo vltima Decalogi præcepta, & cir Deut.5.
cunſtantias, quæ peccati ſpeciem mutant, ſed eam Confeſſionem tãtum eſſe vtilem ad erudiendum, & cõſolandum pœnitentem, & olim obſeruatam fuiſſe tantum ad ſatisfactionem canonicam imponendam, aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri ſtudent, nihil relinquere velle diuinę miſericordię ignoſcendum, aut demum, non licere confiteri peccata venialia: anathema ſit.

Canon VIII.

Sup.c.5. & ſeſ.13 can. 9. de ſacr. Euchar. Cõc.Later. ſub Innoc. III.c.1. & c. omnis. de pœn. & remiſ.

SI quis dixerit, Confeſſionem omnium peccatorum, qualem Eccleſia ſeruat, eſſe impoſſibilem, & traditionem humanam, a pijs abolendam, aut, ad eam non teneri omnes, & ſingulos, vtriuſque ſexus, Chriſti fideles, iuxta magni Cõcilij Lateranenſis cõſtitutionem, ſemel in anno; & ob id ſuadendum eſſe Chriſti fidelibus, vt non confiteantur tempore Quadrageſimę: anathema ſit.

Canon IX.

Sup.c 6. de iuſti. in fi. & cap.5.in prin.

SI quis dixerit, Abſolutionẽ ſacramentalem ſacerdotis non eſſe actum iudicialem, ſed nudum miniſterium pronunciandi, & declarandi remiſſa eſſe peccata confitenti; modo tantum credat, ſe eſſe abſolutum; aut ſacerdos non ſerio, ſed ioco abſoluat; aut dixerit, non requiri Confeſſionem pœnitentis, vt ſacerdos ipſum abſoluere poſſit: anathema ſit.

Canon X.

Sup.c.1. & ca. 6. de pœn.

SI quis dixerit, ſacerdotes, qui in peccato mortali ſunt, poteſtatem ligandi, & ſoluendi non habere, aut, non ſolos ſacerdotes eſſe miniſtros abſolutionis, ſed omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus eſſe dictum: Quęcunque alligaueritis ſuper terram, erunt ligata & in cælo: Et, Quæcunque ſolueritis ſuper terrã, erunt ſoluta & in cælo: Et, Quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis: Et, Quorum retinueritis, retenta ſunt. quorum verborum virtute quilibet abſoluere poſſit peccata, publica qui-

Mat.16

Ioã. 20.

quidem per correptionem dumtaxat, ſi correptus acquieuerit; ſecreta vero per ſpontaneam confeſſionem: anathema ſit.

Canon XI.

S I quis dixerit, Epiſcopos non habere ius reſeruandi ſibi caſus, niſi quoad externam politiam, atque ideo caſuum reſeruationem non prohibere, quo minus ſacerdos a reſeruatis vere abſoluat: anathema ſit. Sup.c.7.

Canon XII.

S I quis dixerit, totã pœnam ſimul cum culpa remitti ſemper a Deo, ſatisfactionemq; pœnitentium non eſſe aliam, quam fidem, qua apprehendunt Chriſtum pro eis ſatisfeciſſe: anathema ſit. Sup.c.8. de pœn.

Canon XIII.

S I quis dixerit, pro peccatis, quo ad pœnam tẽporalem, minime Deo per Chriſti merita ſatiſfieri pœnis ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel a ſacerdote iniunctis, ſed neque ſponte ſuſceptis, vt ieiunijs, orationibus, eleemoſynis, vel alijs etiam pietatis operibus; atque ideo optimam pœnitentiam eſſe tantũ nouã vitam: anathema ſit.

Canon XIIII.

S I quis dixerit, ſatisfactiones, quibus pœnitentes per Chriſtum Ieſum peccata redimunt, non eſſe cultus Dei, ſed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atque ipſum beneficium mortis Chriſti obſcurantes: anathema ſit. Sup.c.5

Canon XV.

Sup.c.1. & c.8. ꝯ pęn.i fi. Sup.ſe 6. can 30. de iuſti.

SI quis dixerit, Claues Eccleſię eſſe datas tantum ad ſoluendum, nõ etiam ad ligandũ, & propterea ſacerdotes, dum imponunt pęnas confitentibus, agere cõtra finem Clauium, & cõtra inſtitutionem Chriſti, & fictionem eſſe, quod virtute Clauium ſublata pœna æterna, pœna temporalis plerumque exoluenda remaneat: anathema ſit.

DE SACRAMENTO *Extremæ vnctionis.*

Canon I.

Sup. de hoc ſac. cap.1.in princip. Marc.6. Iac. 5.

SI quis dixerit, extremã Vnctionem non eſſe vere, & proprie Sacramentum, a Chriſto Domino noſtro inſtitutũ, & a beato Iacobo Apoſtolo promulgatum, ſed ritum tantum acceptum a Patribus; aut figmentum humanum: anathema ſit.

Canon II.

Sup.c.2.

SI quis dixerit, ſacram infirmorum Vnctionem, nõ cõferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleuiare infirmos, ſed iã ceſſaſſe, quaſi olim tantum fuerit gratia curationum: anathema ſit.

Canon III.

Sup. ca. vlt. Iac.5.& ſup. c.1.

SI quis dixerit, extremę Vnctionis ritum, & vſum quē obſeruat ſancta Romana Eccleſia, repugnare ſententiæ beati Iacobi Apoſtoli, ideoque eum mutandum, poſſeque à Chriſtianis abſque peccato contemni: anathema ſit.

Canon

Canon IIII.

SI quis dixerit, Preſbyteros eccleſię, quos beatus Iacobus adducendos eſſe ad infirmũ inungendũ hortatur, nõ eſſe ſacerdotes, ab Epiſcopo ordinatos, ſed ętate ſeniores in quauis communitate; ob idque proprium extremę Vnctionis miniſtrum non eſſe ſolum ſacerdotem: anathema ſit. d.c.vlt. & Iac. 5

DECRETVM DE Reformatione.

PROOEMIVM.

CVm proprie Epiſcoporũ munus ſit, ſubditorũ omnium vitia redarguere, hoc illis præcipue cauendum erit, ne Clerici, præſertim ad animarum curam conſtituti, criminoſi ſint; ne ve inhoneſtam vitam, ipſis conniuentibus, ducant. nam, ſi eos prauis, & corruptis moribus eſſe permittant, quo pacto laicos de ipſorum vitÿs redarguent, qui vno ab eis ſermone conuinci poſſent, quod Clericos ipſis patiantur eſſe deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt ſacerdotes, cum tacite ſibi ipſi reſpondeant, eadem ſe admiſiſſe, quæ corripiunt? Monebunt propterea Epiſcopi ſuos Clericos, in quocumque ordine fuerint, vt conſeruatione, ſermone, & ſcientia, commiſſo ſibi Dei populo præeant; memores eius, quod ſcriptum eſt: Sancti eſtote, quia & ego ſanctus ſum. Et iuxta Apoſtoli vocẽ, Nemini dent

Sup. ſeſ. 6. de ref. cap. 3.

1. Cor. 9.

Leuit. 11. 1. Pet. 1. & 20.

vllam offenſionē, vt non vituperetur miniſterium eorum; ſed in omnibus exhibeant ſe ſicut miniſtros Dei: ne illud prophetæ dictum impleatur in eis: Sacerdotes Dei contaminant ſancta, & reprobāt legem. Vt autē ipſi Epiſcopi id liberius exequi, ac quoquam prætextu deſuper impediri nequeāt; eadem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, præſidentibus in ea eiſdē Apoſtolicæ Sedis Legato, & Nuncijs, hos, qui ſequūtur, Canones ſtatuēdos & decernendos duxit.

Eze. 22. Sofon. 31. Matt. 3.

Caput I.

Cum honeſtius, ac tutius ſit ſubiecto, debitam Prępoſitis obedientiā impendēdo, in inferiori miniſterio deſeruire, quā cum Prępoſitorū ſcandalo graduū altiorū appetere dignitatem; ei, cui aſcenſus ad ſacros ordines a ſuo Prelato, ex quacūque cauſa, etiam ob occultum crimen, quomodolibet etiā extraiudicialiter fuerit interdictus; aut qui a ſuis ordinibus, ſeu gradibus, vel dignitatib. Eccleſiaſticis fuerit ſuſpenſus; nulla contra ipſius Prelati voluntatem cōceſſa licentia de ſe promoueri faciendo; aut ad priores ordines, gradus, & dignitates ſiue honores reſtitutio ſuffragetur.

Caput II.

Et, quoniam nonnulli Epiſcopi Eccleſiarum, quę in partibus infidelium conſiſtunt, clero carentes, & populo Chriſtiano, cum fere vagabundi ſint, & permanentem ſedē non habeāt, & nō quæ Ieſu Chriſti, ſed alienas oues inſcio proprio Paſto-

re

re quęrentes, dum per hanc ſanctam Synodũ ſe Pontificalia officia in alterius diœceſi, niſi de loci Ordinarij expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubiectas tantum, exercere prohibitos viden, in legis fraudem, & contemptum, quaſi Epiſcopalem cathedram in loco nullius diœceſis ſua teneritate eligunt, & quoſcunq; ad ſe venientes, etiam ſi ſuorum Epiſcoporum, ſeu prælatorum literas commendatitias non habeant, clericali charactere inſignire, & ad ſacros etiam preſbyteratus ordines promouere præſumunt: quo plerumque fit, vt minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui a ſuo Epiſcopo tamquam inhabiles, & indigni eiecti fuerunt, ordinati, nec diuina officia peragere, nec eccleſiaſtica Sacramenta recte valeant miniſtrare: Nemo Epiſcoporum, qui Titulares vocantur, etiã ſi in loco nullius diœceſis, etiã exempto, aut aliquo monaſterio cuiuſuis ordinis reſiderint, aut moram traxerint, uigore cuiuſuis priuilegij ſibi de promouendo quoſcunque ad ſe ueniẽtes pro tempore conceſſi, alterius ſubditum, etiam prætextu familiaritatis continuę commenſditatis ſuę, abſque ſui proprij prælati expreſſo cõſenſu, aut litteris dimiſſorijs, ad aliquos ſacros aut minores ordines, vel primam Tonſuram promouere, ſeu ordinare valeat. Cõtra faciẽs ab exercitio Pontificalium per annum; taliter vero promoti ab executione ordinum ſic ſuſceptorum, donec ſuo prælato viſum fuerit, ipſo iure ſint ſuſpẽſi.

Inf. c. 8. ſup. ſeſ. 6. de ref. c. 5.

Inf. ſeſſ. 23. de ref. c. 3. 8. & 10.

Caput

Caput III.

Sup. ca. pc.& iſ. ſeſſ. de ref. c.8.

Epiſcopus quoſcunque ſuos clericos præſertim in ſacris conſtitutos, abſque ſuo prædenti examine, & commendaticijs literis, quacunque auctoritate promotos, licet tanquam habiles ab eo, a quo ordinati ſunt, probatos, quos tamen ad diuina officia celebranda, ſeu Eccleſiaſtica ſacramenta miniſtranda minus idoneos, & capaces repererit, a ſuſceptorū Ordinū exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, ſuſpēdere, et illis, ne in altari, aut aliquo Ordine miniſtrent, interdicere poſſit.

Caput IIII.

Sup.c.1. & ſeſ.6. & ref.ca pit.3.

Sup.ſeſ. 6. c.4.& inf. ſeſſ. 25. de ref. c.6. & 9.

Omnes eccleſiarum Prælati, qui ad corrigendum ſubditorum exceſſus diligenter intendere debēt, & a quibus nullus Clericus per huius ſanctæ Synodi ſtatuta, cuiuſuis priuilegij prætextu tutus cenſetur, quo minus iuxta canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi poſſit, ſi in Eccleſiis ſuis reſederint, quoſcūque ſeculares Clericos, qualitercumque exemptos, qui alias ſuæ iuriſdictioni ſubeſſent, de eorum exceßibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit etiam extra viſitationem, tanquam ad hoc Apoſtolicæ Sedis delegati, corrigendi, & caſtigandi facultatem habeāt, quibuſcunque exemptionibus, declarationibus, conſuetudinibus, ſententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantum obligent auctores, ipſis clericis, ac eorum conſanguineis, capellanis, familiaribus, procuratoribus, & alijs quibuſlibet

bet

bet ipſorum exemptorum contemplatione, & intuitu minime ſuffragantibus.

Caput V.

Inſuper, cum nonnulli, qui ſub prętextu, quod ſuper bonis, & rebus, ac iuribus ſuis diuerſę eis iniurię, ac moleſtię inferantur, certos iudices per literas Conſeruatorias deputari obtinent, qui illos a moleſtijs, & iniurijs huiuſmodi tueantur, ac defendant, & in poſſeſſione, ſeu quaſi, bonorum, rerum, ac iurium ſuorum manuteneant, & conſeruent, nec ſuper illos eos moleſtari permittant, eiuſmodi literas in pleriſque contra concedentis mentem in reprobũ ſenſum detorqueant: icćirco nemini omnino, cuiuſcunq; dignitatis, & conditionis ſit, etiam ſi Capitulum fuerit, Conſeruatorię literę, cum quibuſcunque clauſulis, aut decretis quorumcũque iudicum deputatione; quocumque etiam alio prętextu, aut calore conceſſe, ſuffragentur ad hoc, vt coram ſuo Epiſcopo, ſiue alio Superiore Ordinario, in criminalibus, & mixtis cauſis accuſari, & conueniri, ac contra eum inquiri, & procedi non poſſit, aut quo minus, ſi qua iura ei exceſſione competierint, ſuper illis libere valeat apud iudicem ordinarium conueniri. In ciuilibus etiam cauſis, ſi ipſe actor extiterit, aliquem ei apud ſuos Conſeruatores iudices in iudicium trahere minime liceat. Quod ſi in his cauſis, in quibus ipſe reus fuerit, contigerit, vt electus ab eo Conſeruator ab actore ſuſpectus eſſe dica-

dicatur; aut, ſi qua inter ipſos iudices, Conſeruatorem, & Ordinarium, cõtrouerſia ſuper cõpetentia iuriſdictionis orta fuerit; nequaquam in cauſa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos, ſuper ſuſpicione, aut iuriſdictionis com̃petentia fuerit iudicatũ. Familiaribus vero eius, qui huiuſmodi litteris Conſeruatorijs tueri ſe ſolent, nihil illæ proſint, præterquam duobus dũtaxat, ſi tamẽ illi proprijs eius ſumptibus vixerint. Nemo etiam ſimilium litterarum beneficio vltra quinquennium gaudere poſſit. Non liceat quoque conſeruatoribus iudicibus vllum habere tribunal erectum. In cauſis vero mercedum, aut miſerebilium perſonarum, huius ſanctæ Synodi ſuper hoc decretum in ſuo robore permaneat. Vniuerſitates autem generales ac Collegia Doctorum, ſeu ſcholarium, & regularia loca, nec non hoſpitalia, actu hoſpitalitatem ſeruantia, ac Vniuerſitatum, Collegiorum, locorum, & hoſpitalium huiuſmodi perſonæ in præſenti Canone minime cõprehenſæ, ſed exemptæ omnino ſint, & eſſe intelligantur.

Sup. ſeſſ. 7. c. 14.

Caput VI.

Quia vero, etſi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos ueſtes proprio congruentes ordini ſemper deferre, vt per decentiam habitus extrinſeci, morum honeſtatem intrinſecam oſtendant; tanta autem hodie aliquorum inoleuit temeritas, religioniſque contẽptus, vt, propriam dignitatem, & honorẽ clericalem paruipendentes,

tes,

tes, veſtes etiam deſerant publicè laicales, pedes in diuerſis ponentes, vnum in diuinis, alterum in carnalibus: propterea omnes eccleſiaſticæ perſonæ, quantumcunque exemptæ, quæ aut in ſacris fuerint, aut dignitates, perſonatus, officia, aut beneficia qualiacumque Eccleſiaſtica obtinuerint, ſi, poſtquam ab Epiſcopo ſuo, etiam per edictum publicum moniti fuerint, honeſtum habitum clericalem illorum ordini, & dignitati congruentē, & iuxta ipſius Epiſcopi ordinationem, & mādatum non detulerint, per ſuſpenſionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, & prouentibus ipſorū beneficiorū, nec non, ſi ſemel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiā per priuationem officiorum, & beneficiorū huiuſmodi coerceri poſſint, & debeant, conſtitutionem Clemētis Quinti, in Concilio viennenſi, editam, quæ incipit, Quoniam, innouando, & ampliando. Cl. quoniam. de vit. & honeſt. cler.

Caput VII.

Cum, etiam qui per induſtriā occiderit proximum ſuum, & per inſidias, ab altari auelli debeat, qui ſua voluntate homicidium perpetrauerit, etiam ſi crimen id, nec ordine iudicario probatum, nec alia ratione publicum, ſed occultum fuerit, nullo tempore ad ſacros ordines promoueri poſſit, nec illi aliqua Eccleſiaſtica beneficia, etiam ſi curam non habeant animarum, conferri liceat, ſed omni Ordine, ac beneficio, & officio Eccleſiaſtico perpetuo careat. Si vero homicidium Exo. 21

non

non ex propoſito, ſed caſu vel vim vi repellendo; vt quis ſe a morte defenderet, fuiſſe commiſſum narretur, quam ob cauſam etiam ad ſacrorũ Ordinum, & altaris miniſterium, & beneficia quæcunque ac dignitates, iure quodammodo diſpenſatio debeatur; committatur loci Ordinario, aut ex cauſa Metropolitano, ſeu viciniori Epiſcopo; qui non niſi cauſa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, diſpenſare poſſit.

Caput VIII.

Sup. c. 2. & ſeſſ. 6. c. vlt. *Prœterea, quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri ſunt Paſtores, ac proprias oues habent, alienis etiam ouibus præeſſe quærunt, & ita alienis ſubditis quandoque intendunt, vt ſuorũ curam negligant; quicũque, etiã Epiſcopali præditus dignitate qui alienos ſubditos puniendi priuilegium habuerit, contra Clericos ſibi non ſubiectos, præſertim in ſacris conſtitutos, quorumcunque etiam atrociũ criminũ reos, niſi cũ proprij ipſorum Clericorum Epiſcopi, ſi apud eccleſiam reſederit, aut perſonæ ab ipſo Epiſcopo deputandæ interuentu, nequaquam procedere debeat: alias proceſſus & inde ſecuta quæcunque viribus omnino careant.*

Caput IX.

Inf. Seſ. 24. de ref. c. 3. & 17. *Et, quia iure optimo diſtinctæ fuerunt diœceſes, & parochiæ, ac vnicuique gregi proprij attributi Paſtores, & inferiorũ eccleſiarum Rectores, qui, ſuarum quiſque ouium, curam habeant, vt ordo Eccleſiaſticus non confundatur, aut vna & eadem*

eadem eccleſia duarum quodammodo diœceſum fiat, non ſine graui eorũ incommodo, qui illi ſubditi fuerint; beneficia vnius diœceſis, etiam ſi parochiales eccleſię, Vicariæ perpetuæ, aut ſimplicia beneficia, ſeu prę ſtimonia, aut præſtimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum diuinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacunque de cauſa, alterius diœceſis beneficio, aut monaſterio, ſeu collegio, vel loco etiam pio perpetuo non uniatur, decretum huius ſanctę Synodi ſuper huiuſmodi unionibus in hoc declarando. Sup. ſeſ. 7. c. 6. & 7. & inf. ſeſ. 24. c. 13. & 15. de refor.

Caput X.

Regularia beneficia in titulum Regularibus profeſſis prouideri conſecuta, cum per obitum, aut reſignationem, uel alias illa in titulum obtinentis uacare contigerit, religioſis tantum illius ordinis, uel ijs, qui habitum omnino ſuſcipere, & profeſſionem emittere teneantur, & non alijs, ne veſtem lino, laneque contextam induant, conferantur. Inf. ſeſſ. vlt. c. 2. de reg. & mo. Deu. 12

Caput XI.

Quia vero Regulares, de vno ad alium ordinẽ tranſlati, facile a ſuo Superiore licentiam ſtandi extra monaſterium obtinere ſolent, ex quo vagandi, & apoſtatandi occaſio tribuitur: nemo cuiuſcũque ordinis prælatus, vel Superior vigore cuiuſuis facultatis aliquem ad habitũ, & profeſſionẽ admittere poſſit, niſi vt in ordine ipſo ad quem transfertur, ſub ſui ſuperioris obedientia in clau-

ſtro perpetuo maneat, ac taliter translatus, etiam ſi canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia ſæcularia, etiam curata, omnino incapax exiſtat.

Caput XII.

Nemo etiam cuiuſuis dignitatis eccleſiaſticæ vel ſæcularis, quacunque ratione, niſi eccleſiã, beneficium, aut capellam de nouo fundauerit & con-

Inf. ſeſſ. vlt. c. 9. ſtruxerit, ſeu iam erectam, quę tamen ſine ſufficienti dote fuerit, de ſuis proprijs, & patrimonialibus bonis competenter dotauerit, ius patronatus impetrare, aut obtinere poſſit, aut debeat. In caſu autem fundationis, aut dotationis, huiuſmodi inſtitutio Epiſcopo, Et non alteri inferiori reſeruetur.

Caput XIII.

Non liceat præterea patrono cuiuſuis priuilegij prętextu aliquem ad beneficia ſui iuris patronatus, niſi Epiſcopo loci ordinario, ad quem pro-

Inf. ſeſſ. 24. c. 18. de ref. uiſio, ſeu inſtitutio ipſius beneficij, ceſſante priuilegio, iure pertineret, quoquo modo pręſentare: alias pręſentatio, ac inſtitutio, forſan ſecutę, nullę ſint, & eſſe intelligantur.

Caput XIIII.

Declarat prętereà ſancta Synodus, in futura Seſſione, quam ad xxv. diem Ian. ſubſequentis anni M. D. LII. habendam eſſe iam decreuit, vna cum ſacrificio Miſſę agendam, & tractandum etiam eſſe de Sacramento Ordinis, & proſequendam eſſe materiam Reformationis.

SES-

SESSIO XV.

QVAE EST QVINTA SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XXV. IAN. M. D. LII.

Decretum prorogationis Seſſionis.

CVm ex eo, quod proximi Seſſionibus decretũ fuit, ſancta hæc & vniuerſalis Synodus p hos dies accuratiſſime, diligentiſſimeque tractauerit ea, quæ ad ſanctiſſimũ Miſſæ ſacrificiũ, & ad Sacramentũ Ordinis ſpectãt, vt hodierna Seſſione, quẽadmodũ Spiritus ſanctus ſuggeſſiſſet, decreta de his rebus, & quatuor præterea articulos ad ſãctiſſimũ Euchariſtiæ Sacramentũ pertinẽtes, in hac tãdem Seſſionẽ dilatos publicaret, atq; interim aſfuturos eſſe putauerit ad hoc ſacroſanctũ Conciliũ eos, qui Proteſtãtes ſe vocant, quorum cauſa eorũ publicationem articulorum diſtulerat; vt libere, ac ſine cunctatione vlla huc venirent, fidẽ eis publicam, ſiue ſaluum conductum conceſſerat: tamen, cum illi nondum venerint, & eorum nomine ſup-

plicatum huic ſanctę Synodo fuerit, vt publicatio quæ hodierno die facienda fuerat, in ſequentē Seſſionē differatur, certa ſpe allata, affuturos eos eſſe omnino multo ante illam Seſſionem, ſaluo conductu amplioris formæ interim accepto; eadē ſancta Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, yſdē Legato, & Nuncijs Præſidētibus, nihil magis optans, quam ex præſtantiſſima natione Germanica omnes de religione diſſenſiones, & ſchiſmata tollere, ac eius quieti, paci, otioque cōſulere; parata, ipſos, ſi venerint, & humaniter excipere, & benigne audire, cōfidenſque eos nō fidei Catholicę pertinaciter oppugnandæ, ſed veritatis cognoſcendæ ſtudio eſſe venturos, & vt Euangelicæ veritatis ſtudioſus decet, ſanctę matris Eccleſiæ decretis, ac diſciplinæ ad extremū eſſe acquieturos, ſequentē Seſſionē ad edenda, & publicāda ea quę ſupra cōmemorata ſunt, in diem feſtum ſancti Ioſephi, qui erit die xix. menſis Martij, diſtulit, vt illi ſatis temporis & ſpatij habeant; nō ſolum ad veniendum, verum etiam ad ea, quę voluerint, antequam is dies veniat proponenda. Quibus vt omnem diutius cunctandi cauſam adimat, fidem publicā, ſiue ſaluum conductū eius, qui recitabitur, tenoris & ſentētiæ, libēter dat, & cōcedit. Interea vero de Matrimonij Sacramento, agendum, & de eo, præter ſuperiorum decretorū publicationē, definiendū eſſe, eadem Seſſione ſtatuit, & decernit; & proſequendam eſſe materiam Reformationis.

SAL-

CONDVCTVS

datus Proteſtantibus.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, Præſidentibus in eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato,& Nuncijs,inhærendo ſaluo conductui, in penultima Seſſionis dato,& illum,iuxta tenorem infraſcriptum ampliando,Vniuerſis fidem facit,quod omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus,Ducibus,Marchionibus,Comitibus,Baronibus,Nobilibus, Militaribus, popularibus, & alijs quibuſcunque viris, cuiuſcunque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ prouinciæ, & nationis,ciuitatibus,& alijs locis eiuſdem,& omnibus alijs Eccleſiaſticis,& ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis perſonis, qui, aut quæ vna cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient aut mittentur, ac profecturi ſunt,aut hucuſque venerunt, quocunque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari,tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimam veriſſimamque ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant,libere ad hāc Tridentinam ciuitatem veniendi,ibidemque manendi, ſtandi,morandi,proponendi,loquendi,vna cum ipſa Synodo de quibuſcunque negocijs tractandi,examinandi, diſcutiendi,& omnia, quæcunque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quam verbo libere offerendi, propalandi,eoſque Scripturis ſacris,& beatorum patrum verbis,ſententijs,& rationibus declarandi:aſtruendi,& perſuadendi, & ſi opus fuerit ad obiecta Concilij generalis reſpondendi,diſputādi Chriſtianæ,aut caritatiue,

tiue,abſque omni impedimẽto conferendi,opprobrijs, conuicijs, ac contumelijs penitus ſemotis. & ſignanter,quod cauſæ controuerſæ,ſecundum ſacram Scripturam,& Apoſtolorum traditiones,probata Concilia, Catholicæ Eccleſię conſenſum,& ſanctorũ patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur, illo etiam adito, vt religionis prætextu, aut delictorum circa eam commiſſorum, aut committendorum, minime puniantur,impartitur, ac omnino concedit, ſic etiã vt propter illorum præſentiam, neque in itinere, aut quocunque locorum, eundo, manendo,aut redeundo, nec ipſa in ciuitate Tridentina à diuinis officijs quouis modo ceſſetur.Et vt, his peractis vel nõ peractis,quãdocunque ipſis libuerit, aut maiorum ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reuerti optabunt, aut aliquis eorum optabit, mox abſque vlla renitentia, & occaſione,aut mora,ſaluis rebus eorum,& ſuorum pariter honore & perſonis,vice verſa,poſſint iuxta beneplacitum libere,& ſecure redire,de ſcientia tamen ab eadem Synodo deputandorum;vt tunc opportune eorum ſecuritati abſque dolo,& fraude prouideatur. Vult etiam ſancta Synodus in hac publica fide,ſaluoque conductu omnes quaſcunque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi, quæ pro plena,efficaci, & ſufficienti ſecuritate,in eundo,ſtando,& redeundo,neceſſariæ,& opportunæ fuerint. Illud etiam ad maiorem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum, exprimens, quod, ſi quiſpiam,aut illorum aliqui, ſiue in itinere,Tridentum veniendo,ſiue ibidem morando,aut redeundo aliquod enorme,quod abſit,egerint, aut commiſerint,quo poſſet huius fidei publice, & aſſecurationis beneficium, eis conceſſum, annulari,aut ceſſari, vult, & concedit,vt in huiuſmodi facinore deprehenſi,ab ipſis duntaxat,& nõ ab alijs condigna animaduerſione cum emenda ſufficienti,per partem ipſius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum aſſecurationis forma,

ma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, vt, ſi quiſquam, vel aliqui ex ipſa Synodo, ſiue in itinere, aut manendo, aut redeundo aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quod poſſet huius fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium violari, aut quoquomodo tolli, in huiuſmo di facinore deprehenſi, ab ipſa Synodo duntaxat, & nõ ab alijs condigna animaduerſione, & emenda ſufficienti, per partem Dominorum Germanorum, Auguſtanæ confeſſionis, tunc hic præſentium, merito laudanda, & approbãda, mox puniantur: præſenti aſſecurationis forma conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipſa Synodus, quod liceat ipſis Ambaſciatoribus omnibus, & ſingulis toties, quotieſcunque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam exire de ciuitate Tridentina, & reuerti ad eandem, nec non nuncium, vel nuncios ſuos ad quæcunque loca pro ſuis neceſſarijs negocijs ordinandis libere mittere, ſeu deſtinare; ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatum ſuſcipere toties, quoties eis videbitur expedire; ita quod aliqui, vel aliquis, per deputan dos Concilij ſocientur, qui eorum ſecuritati prouideãt, vel prouideant. Qui quidem ſaluus conductus, & ſecuritates ſtare, ac durare debent, a tempore, & per tempus, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit, & vſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem; & ruſſum, poſt ſufficientem audientiam habitam, ſpatio viginti dierum præmiſſo, cum ipſi petierint, aut Concilium, habita huiuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit a Tridento, vſque in quem quiſque elegerit ſibi locum tutũ, Deo fauente, reſtituet; dolo & fraude prorſus excluſis. Quę quidem omnia pro vniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus quibuſcunque, atque omnibus alijs Eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis, cuiuſcunque ſta-

tus, & conditionis exiſtant aut quocunque nomine cenſeantur inuiolabiliter obſeruanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet.

Inſuper omni fraude, & dolo excluſis, vera, & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam vel manifeſte, vel occulte occaſionem quæſituram, aut aliqua auctoritate, potentia, iure vel ſtatuto, priuilegio legum, vel Canonum, aut quorumcunque Conciliorum, præſertim Conſtantienſis, & Senenſis, quacunque forma verborũ expreſſa in aliquod huius fidei publicæ, & pleniſſime aſſecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ, præiudicium, quouis modo vſuram, aut quemquam vti permiſſuram, quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis cuiuſcunque conditionis, vel ſtatus, aut præeminentiæ exiſtens, præſcriptæ aſſecurationis, & ſalui conductus formam, & modum in quocunque puncto vel clauſula violauerit, quod tamẽ dignetur auertere Omnipotens, & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, & ipſorum arbitrio, merito approbanda, & laudanda; habeant ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut conſuetudine huiuſmodi ſaluorum conductuum violatores incurrere poſſunt abſque omni excuſatione, aut quauis in hac parte contradictione.

Concil. Conſtã. ſeſſ. 19. c. quod nõ obſt. ſaluis cõductib⁹.

SES-

SESSIO XVI. QVAE EST VI. ET VLTIMA

SVB IVLIO III. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XXVIII. APR. M.D.LII.

Decretum ſuſpenſionis Concilij.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitima congregata, Præſidentibus in ea Reuerendiſs. Dominis Sebaſtiano Archiepiſcopo Sipōtino, & Aloyſio Epiſcopo Veronenſi, Apoſtolicis Nuncijs, tā eorum proprio, quam Reuerendiſs. & Illuſtriſs. Domini Marcelli, tit. S. Marcelli, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Card. Creſcentij, Legati, ob aduerſam eius grauiſſimam ualetudinem abſentis nomine, non dubitat, Chriſtianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentum primo a Paulo fel. rec. conuocatum, & collectum fuiſſe: deinde a Sanctiſſimo Domino noſtro Iulio III. efflagitante Carolo Quinto Auguſtiſſimo Imperatore, ea præcipue de cauſa fuiſſe reſtitutum, vt religionem

ligionem in multis orbis partibus, & præſertim in Germania, in diuerſas opiniones miſerabiliter diſtractam, in ſtatum priſtinum reuocaret, abuſus & mores Chriſtianorum corruptiſſimos emendaret: cumque ad hoc agendum quāplurimi Patres, nulla laborum ſuorū, periculorumque habita ratione, e diuerſis regionibus alacriter confluxiſſet, reſque ſtrenue, magno fideliū concurſu, feliciterq; procederet, ac ſpes eſſet non leuis, illos Germanos, qui eas nouitates excitarant, in Concilium venturos, ſic animatos, vt veris Eccleſiæ rationib. vnanimiter, acquieſcerent, lux deniq; quædam rebus affulſiſſe videretur, caputque attollere inciperet profligata antea, & afflicta Reſpublica Chriſtiana, ij repente tumultus, ea bella hoſtis generis humani verſutia exarſerunt, vt Concilium velut hærere, ac ſuum curſum interrumpere ſatis incommode, cogeretur, ſpeſque omnis vlterioris progreſſus hoc in tempore tolleretur: tantumque aberat, vt ſancta Synodus Chriſtianorum malis, & incōmodis mederetur, vt multorum mentes, præter ſui animi ſententiam, irritaret potius, quam placaret. Cum igitur ipſa ſancta Synodus, omnia, & præcipue Germaniam armis ardere, & diſcordijs videret omnes fere Epiſcopos Germanos, præſertim Principes Electores, ſui conſultum eccleſiis e Concilio abijſſe, decreuit tantæ neceſſitati non reluctari & ad meliora tempora reticere, vt patres, quod eis nunc agere non licet, ſuis ouibus proſpectum

ad

ad ſuas eccleſias regredi valerẽt, ne diutius utrobique inutili otio conterantur. Atque ita quoniam ſic temporum conditio tulit, huius œcumenici Concilii Tridentini progreſſum per biennium ſuſpendendum fore decreuit, prout preſenti Decreto ſuſpendit, ea tamen lege, vt, ſi citius pacata res ſit, ac tranquillitas priſtina reuertatur, quod ſperat Dei Optimi Maximi beneficio non longo fore ſpatium futurum, ipſius Concilij progreſſus eodẽmet tempore ſuam vim, firmitatem, vigoremque habere cenſeatur. Sin autem, quod Deus auertat, peracto biennio, prædicta legitima impedimenta non fuerint ſubmota, cum primum ceſſauerit, talis ſuſpenſio, eo ipſo ſublata eße intelligatur, ac ſuus vigor, & robur Conſilio ſit reſtitutum, & eße intelligatur, ſine alia noua Concilij conuocatione, accedente ad hoc Decretum conſenſu, & auctoritate Sanctitatis ſuæ, & ſanctæ Sedis Apoſtolicæ.

Interea tamen eadem ſancta Synodus exhortatur omnes Principes Chriſtianos, & omnes Prælatos, vt obſeruent, & reſpectiue, quatenus ad eos ſpectat, obſeruare faciant in ſuis regnis, dominijs, & eccleſiis, omnia, & ſingula, quæ per hoc ſacrũ œcumenicum Concilium fuerunt hactenus ſtatuta, & decreta.

BVL-

CELEBRATIONIS CONCILII TRIDENTINI.

Sub Pio IIII. Pont. Max.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

AD Eccleſiæ regimen, licet tanto oneri impares, ſola Dei dignatione vocati ſtatim circumferentes mentis oculos per omnes Reipub. Chriſtianæ partes, cernenteſque non ſine magno horrore, quam longe, lateque peſtis hæreſum, & ſchiſmatis peruaſiſſet, & quanta Chriſtiani populi mores correctione indigerent; in eam coram, & cogitationem, pro ſuſcepti muneris officio incumbere cępimus, quemadmodum ipſas hæreſes extirpare, tantumque, & tam pernicioſum ſchiſma tollere, moreſque adeo corruptos, & deprauatos emendare poſſemus. Cùm autem intelligeremus, ad hæc ſananda mala, aptiſſimum eſſe remedium, quod ſancta hæc Sedes adhibere conſueuiſſet, ęcumenici generaliſque Concilij eius congregandi, & Deo iuuante, celebrandi conſilium cœpimus. Indictum illud quidem antea fuit fel. rec. Paulo III. & eius ſucceſſore Iulio, prædeceſſoribus noſtris; ſed varijs de cauſis ſæpius impeditum, & interpellatum perfici non potuit. ſiquidem Paulus, cum id primo in Vrbem Mantuam, deinde, Vincentiam indixiſſet, quaſdam ob cau-

ſas, in litteris eius expreſſis, id primo ſuſpendit, poſtea Tridentum tranſtulit: deinde, cum quibuſdam de cauſis ibi quoque eius celebrandi tempus dilatum fuiſſet; tandem, ſuſpenſione ſublata, in eadem ciuitate Tridentina inchoatum fuit: verum Seſſionibus aliquod habitis, & nonnullis decretis factis, ipſum ſe poſtea Concilium, aliquibus de cauſis, accedente etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate, Bononiam tranſtulit. Iulius autem, qui ei ſucceſſit, in eandem ciuitatem Tridentinam id reuocauit, quo quidem tempore facta alia quædam decreta ſunt. ſed, cum noui in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuiſſent, & bellum, in Italia, & Gallia grauiſſimum exarſiſſet; rurſus Concilium ſuſpenſum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoſte, aliaſque ex alijs difficultates, & impedimenta obijciente, vt tantum Eccleſiæ commodum, quod prorſus auferre non poterat, ſaltem quam diutiſſime retardaret. Quantopere vero interea auctę fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreſes; quantopere ſchiſma creuerit: ſine maximo animi dolore nec meminiſſe poſſumus, nec referre. Sed tãdem pius, & miſericors Dominus, qui nunquam ira iraſcitur, vt miſericordiæ obliuiſcatur: Regibus, & Principibus Chriſtianis pacem, & vnanimitatem donare dignatus eſt. Qua nos occaſione oblata, maximam in ſpem venimus, ipſius miſericordia freti, fore vt his tantis quoque Eccleſiæ malis, eadem Concilij via finis imponatur. Nos itaque, ad ſchiſma, hæreſeſque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Principes conſeruandam, celebrationem eius non eſſe duximus diutius differendam. Habita igitur cum venerabilibus fratribus noſtris, Sãctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, deliberationẽ matura, factis etiam conſilij noſtri certioribus cariſſimis in Chriſto filijs noſtris, Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & alijs Regibus, atque Principibus, quos quidem, ſicut de eorum ſumma pietate, & ſapientia nobis polli-

Sup. in prima bulla.

Sup. ſeſſ. 8.

Seſſ. 11. cum ſequenti.

licebamur, paratiſſimos ad ipſius Concilij celebrationem adiuuandam inuenimus: ad Dei omnipotentis laudem, honorem & gloriam, atque vniuerſalis Eccleſiæ vtilitatem, de eorundem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu ſacrum œcumenicum, & generale Concilium ex auctoritate eiuſdem Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, qua nos quoque in terris fungimur, freti & ſubnixi, in ciuitate Tridentina, ad ſacratiſſimam diē Reſurrectionis Dominicæ proxime futurū indicimus, & ibi celebrandum, ſublata ſuſpenſione quacunque, ſtatuimus, atque decernimus. Quo circa venerabiles fratres noſtros, omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, ceteroſque, quibus in Concilio generali ſedere, & ſententiam dicere, iure communi, vel ex priuilegio, vel ex antiqua conſuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam diſtricte præcipiendo mandamus in virtute ſanctæ obedientiæ, in vi quoque iuramēti, quod præſtiterunt, & ſub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia conuenire neglexerint, ſacris ſciunt eſſe Canonibus conſtitutas; vt ad Concilium ibi celebrandum conueniant intra eam diem; niſi forte impedimento fuerint legitimo præpediti: quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes & ſingulos, quorum intereſt, intereſſe ve poterit, vt in Concilio adeſſe ne negligant. Cariſſimos vero in Chriſto filios noſtros, Romanorum Imperatorem electum ceteroſq; Reges, & Principes, quos optandum ſane eſſet Concilio intereſſe poſſe, hortamur, & rogamus, vt, ſi ipſi Concilio intereſſe non potuerint, at Oratores ſuos prudentes graues, & pios viros, vtique mittant, qui ipſorum nomine illi interſint: cu: entque diligenter pro ſua pietate, vt ex eorum regnis, atque dominijs, Prælati ſine recuſatione, ac mora, tam neceſſario tempore, Deo, & Eccleſiæ officium ſuum præſtent: eoſdem etiam curaturos eſ ſe mi-

Concil. Cartha. 3. c. 43. inf. ſeſſ. 24. de refor. c. 2. in fi.

ſe minime dubitantes, vt per ipſorum regna,& dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus,comitibus,& alijs omnibus ad Concilium euntibus & ab illo redeuntibus pateat; benigneque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur: ſicut, quod ad nos attinet, ipſi quoque curabimus; qui nihil omnino prætermittere decreuimus,quod ad tam pium & ſalutare opus perficiendum a nobis,in hoc loco conſtitutis præſtari poſſit: nihil, vt Deus ſcit,quærentes aliud, nihil propoſitum habentes in hoc Concilio celebrando,niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ouium reductionem,ac ſalutem, & perpetuam Chriſtianæ Reipublicæ tranquillitatem,ac quietem.Vt vero hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet,notitiam perueniant; nec quiſquam ea excuſatione vti poſſit quod illa ignorauerit, præſertim cum non ad omnes, quos de his literis certiores fieri oporteret, tutus forſitan pateat aditus, volumus, & mandamus,vt in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, vt Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam clara voce a Curiæ noſtræ Curſoribus, ſeu Notarij aliquibus publicis recitentur; &, poſtquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ,& in loco ſolito Campi Floræ affigantur,ibique, quo legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquandiu relinquatur;cum autem inde amouebuntur,earum exẽpla in eiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc publicationem, & affixionem, omnes, & ſingulos,qui his litteris comprehenduntur,poſt duos menſes a die publicationis, & affixionis earum. volumus perinde aſtrictos, & obligatos,eſſe, ac ſi ipſimet illæ coram editæ, & lectæ fuiſſent. Tranſumptis quoque earum, quę manu publici alicuius Notarij ſcripta, ſubſcriptaue,& ſigillo ac ſubſcriptione alicuius perſonæ,in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, vt ſi-

ne

ne dubitatione vlla fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis, ſtatuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, M. D. L X. I I I. Kal. Decemb. Pontificatus noſtri Anno primo.

Antonius Florebellus Lauellirus.

Barengus.

SACROSANCTI OECVMENICI, ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI,

SESSIO XVII.

Quæ eſt prima ſub Pio IIII. Pont. Max.

CELEBRATA DIE XVIII. IAN. M. D. LXII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLacetne vobis, ad laudem & gloriam ſanctę & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrum œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum, in Spiritu ſancto legitime congregatũ, ab hodierno die, qui eſt xviij. menſis Ian. anni a Natiuitate Domini M. D. LXII. Cathedræ Romanę beati Petri Apoſtolorum Principis, conſecrato, ſublata quacunque ſuſpenſione, iuxta formam, & tenorem literarum ſanctiſſimi Domi- Inf. ſeſſ. 24. c. 21.

ni

ni noſtri Pÿ IIII. Pont.Max.celebrari,& in ea debito ſeruato ordine,tractari,quæ proponentibus Legatis ac præſidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates,ſedandas de religione controuerſias, coercendas linguas doloſas, deprauatorũ morum abuſus corrigendos, Eccleſiæ veram atque Chriſtianam pacem conciliandã apta, & idonea, ipſi ſanctæ Synodo videbuntur? Reſponderunt, Placet.

Indictio futuræ Seſſionis.

Placetne vobis, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta, poſt ſecundam Dominicam Quadrageſimæ, quæ erit die XXVI. menſis Februarÿ? Reſponderunt, Placet.

SESSIO XVIII.

QVÆ EST SECVNDA SVB PIO IIII. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XVI. FEBR. M. D. LXII.

Decretum de Librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſidentibus in eiſdem Apoſtolicæ ſedis legatis, non humanis quidem viribus confiſa, ſed Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui eos, & ſapientiam Eccleſiæ ſuæ daturum ſe promiſit, ope auxilio freta, illud pcipue cogitat, vt Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter ſe diſſidentiũ opinionibus, pluribus locis inquinatã, & obſcuratam, in ſuam puritatem, & ſplendorẽ aliquando reſtituat; & mores, qui a veteri inſtituto deflexerunt, ad meliorem vitæ rationem reuocet; corque patrum ad filios, & cor filiorum ad patres cõuertat. Cũ itaq; omnium primũ animaduerterit, hoc tempore ſuſpectorum, ac pernicioſorum librorum, quibus doctrina impura continetur,

Luc.21

Inf. ſeſſ. vlt. circa fin.

L tur,

tur, & longe lateque diffunditur, numerũ nimis excreuiſſe; quod quidem in cauſa fuit, vt multæ cẽſuræ in varijs prouincijs, & præſertim in alma vrbe Roma, pio quodam zelo editæ fuerint: neq; tamen huic tam magno, ac pernicioſo morbo ſalutem vllam profuiſſe medicinam, cenſuit, vt delecti ad hanc diſquiſitionem Patres de cenſuris, librisque quid facto opus eſſet, diligenter conſiderarent, atq; etiam ad eandem ſanctam Synodum ſuo tempore referrent, quo facilius ipſa poſſit varias, & peregrinas doctrinas, tamquam zizania,
Matth. 16. *a Chriſtianæ veritatis tritico ſeparare, deque his commodius deliberare, & ſtatuere; quæ ad ſcrupulum ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum cauſas, magis opportuna videbuntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcunque deducta eſſe vult, prout etiam præſenti Decreto deducit; vt, ſi quis ad ſe pertinere aliquo modo putauerit, quæ vel de hoc librorum, & cenſurarum negocio, vel de alijs, quę in hoc generali Concilio tractanda prædixit, non dubitet a ſancta Synodo ſe benigne auditum iri.*

Quoniam vero eadẽ ſancta Synodus ex corde optat, Deumq; enixe rogat, quæ ad pacẽ ſunt Ec-
Iſa. 49. *cleſiæ, vt vniuerſi communem matrem in terris agnoſcentes, quæ, quos peperit, obliuiſci nõ poteſt, vnanimes, vno ore, glorificemus Deum, & patrẽ*
Coloſſ. 3. *Domini noſtri Ieſu Chriſti, per viſcera miſericordiæ eiuſdem Dei, & Domini noſtri, omnes, qui no*

biſcum

biſcum communionem non habent, ad concordiã & reconciliationem, & vt ad ſanctam Synodum veniant, inuitat, atque hortatur, vtque charitatẽ, quod eſt vinculum perfectionis, amplectantur, pacemque Chriſti, exultantem in cordibus ſuis, præſeferant, in quam vocati ſunt, in vno corpore. Hanc ergo non humanam, ſed Spiritus ſancti vocem audientes, ne obdurent corda ſua, ſed in ſuo ſenſu non ambulantes, neque ſibi placentes, ad tam piam, & ſalutarem matris ſuæ admonitionẽ excitetur, & conuertantur. omnibus enim charitatis officijs ſancta Synodus eos, vt inuitat, ita complectetur. Ad Ro. 15.

Inſuper eadem ſancta Synodus decreuit, fidem publicam in Congregatione generali concedi poſſe, & eandem vim habituram, eiuſdemque roboris, & momenti futuram, ac ſi in publica ſeſſione data, & decreta fuiſſet.

Indictio futuræ Seſſionis.

EADEM ſacroſancta Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ ſedis Legatis, ſtatuit, & decernit proximam futuram ſeſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta, poſt ſacratiſſimum feſtum Aſcenſionis Domini, quæ erit die xiiij. menſis Maij.

SALVVS CONDVCTVS CONCESSVS GERMANICÆ NATIONI,

In Congregatione generali, die IIII. Martij, M. D. LXII.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legatis, Vniuerſis fidem facit, quod omnibus & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Militaribus, popularibus, & alijs quibuſcunque viris, cuiuſcunque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant Germanicæ prouinciæ, & nationis, ciuitatibus, & alijs locis eiſdem, & omnibus alijs Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis perſonis, qui, aut quæ vna cum ipſis ad generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi, aut huiuſque venerunt, quocunque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimum, veriſſimamque ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant, libere ad hanc Tridentinam ciuitatem veniendi, ibidemq; manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, vna cum ipſa Synodo de quibuſcunque negocijs tractandi examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcunque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quam verbo libere offerendi, propolandi, eoſque Scripturis ſacris, & beatorum patrum verbis, ſententijs, & rationibus declarandi, aſtruendi, & perſuadendi, &, ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilij generalis reſpondendi: & cum ijs, qui Concilio fuerint, diſputandi, aut caritatiue, abſque omni impedimento conferendi, opprobrijs, conuicijs, ac con-

contumelijs penitus ſemotis, & ſignanter, quod cauſæ controuerſæ, ſecundum ſacram Scripturam, & Apoſtolorum ſenſum, & ſanctorum patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur: illo etiã addito, vt religionis prætextu, aut delictorum circa eam commiſſorum, aut committendorum, minime puniantur, imperritur, ac omnino concedit; ſic etiã, vt propter illorum præſentiam, neque in itinere; aut quocunque locorum, eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa ciuitate Tridentina a diuinis officijs quouis modo ceſſetur. Et vt, his peractis, quandocunque ipſis libuerit, aut maiorem ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reuerti optabunt, aut aliquis eorum optabit, mox abſque vlla renitentia, & occaſione, aut mora, ſaluis rebus eorũ, & ſuorum pariter honore, & perſonis, vice verſa, poſſint iuxta beneplacitum libere, & ſecure redire, de ſcientia tamen ab eadem Synodo deputandorum, vt tunc opportune eorũ ſecuritati, abſque dolo, & fraude prouideatur. Vult etiam ſancta Synodus in hac publica fide ſaluoque conductu, omnes quaſcunque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi, quę pro plena, efficaci, & ſufficienti ſecuritate, in eundo, ſtando, & redeundo, neceſſariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam ad maiorem ſecuritatem, & pacis, at conciliationis bonum, exprimens, quod, ſi quiſpiam, aut illorum aliqui; ſiue in itinere, Tridentum veniendo; ſiue ibidem morãdo, aut redeundo, aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium, eis conceſſum, annullari, aut caſſari, vult, & concedit, vt in huiuſmodi facinore deprehẽſi, ab ipſis duntaxat, & non ab alijs condigna animaduerſione cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, vt, ſi quiſquam, vel aliqui ex ipſa Synodo, ſiue in itinere,

aut manendo aut redeundo, aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli, in huiuſmodi facinore deprehenſi, ab ipſa Synodo duntaxat, & non ab alijs condigna animaduerſione, & emenda ſufficienti, per partem dominorum Germanorum, Auguſtanæ confeſſionis, tunc hic præſentium, merito laudanda, & approbanda, mox puniantur: præſentis aſſecurationis forma conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipſa Synodus, quod liceat ipſis Ambaſciatoribus omnibus, & ſingulis toties, quotieſcunque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam exire de ciuitate Tridētina, & reuerti ad eandem, nec non nuncium, vel nuncios ſuos ad quæcunque loca pro ſuis neceſſarijs negotijs ordinandis libere mittere, ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatum ſuſcipere toties. quoties eis videbitur expedire, ita quod aliqui, vel aliquis, per deputandos Concilij ſocientur, qui eorum ſecuritati prouideant, vel prouideat. Qui quidem ſaluus conductus, & ſecuritates ſtare, ac durare debeant, & a tempore, & per tempus, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit, & vſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem, & rurſum, poſt ſufficientem audientiam habitam ſpatio viginti dierum præmiſſo, cum ipſi petierint, aut Concilium, habita huiuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit a Tridento, vſque in quem quiſque elegerit ſibi locum tutum, Deo fauente, reſtituet: dolo, & fraude prorſus excluſis. Quæ quidem omnia pro vniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus, pro omnibus principibus, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus quibuſcunque, atque omnibus alijs Eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis cuiuſcunque ſtatus, & conditionis exiſtant, aut quocunque nomine cenſeantur, inuiolabiliter obſeruanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet.

In-

Inſuper omni fraude,& dolo excluſis,vera, & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam, vel manifeſte vel occulte occaſionem quæſituram,aut aliqua auctoritate, potentia, iure, vel ſtatuto priuilegio legum, vel Canonum, aut quorumcunque Conciliorum, præſertim Conſtantienſis, & Senenſis,quacunque forma verborum expreſſa,in aliquod huius fidei publicæ,& pleniſſimæ aſſecurationis, ac publicæ,& liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ, prçiudicium, quouis modo vſuram, aut quemquam vti permiſſuram, quibus in hac parte pro hac vice derogat.Quod ſi ſancta Synodus,aut aliquis ex ea,vel ſuis cuiuſcunque conditionis,vel ſtatus, aut prçeminentiç exiſtens, prçſcriptç aſſecurationis, & ſalui conductus formam, & modum in quocunque puncto, vel clauſula violauerit, qđ tamen dignetur auertere omnipotens,& ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſequuta, & ipſorum arbitrio,merito approbanda, & laudanda, habeant ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas,quas iure diuino,& humano, aut conſuetudine huiuſmodi ſaluorum conductuum violatores incurrere poſſunt, abſque omni excuſatione, aut quauis in hac parte contradictione. Concil. Conſtã. ſeſſ. 19. c. quod no obſt.

Extenſio ad alias nationes.

Eadem ſacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata: Prçſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicç ſedis de latere Legatis,omnibus,& ſingulis alijs,qui nobiſcum in ijs,quç ſunt fidei,communionem non habent, ex quibuſcunque regnis,nationibus, prouincijs, ciuitatibus,ac locis, in quibus publice, & impune prçdicatur, vel docetur, ſiue creditur contrarium eius, quod ſancta Romana ſentit Eccleſia, dat fidem publicam,ſiue ſaluum conductum, ſub eadem forma & eiſdem verbis, quibus datur Germanis.

SESSIO XIX.

QVÆ EST TERTIA SVB PIO IIII. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XXIIII. MAII M. D. LXII.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, Decreta ea, quæ hodie in præſenti Seſſione ſtatuenda, ac ſancienda erant, iuſtis nonnullis, ac honeſtis cauſis, in feriam quintam, poſt proximam ſolennitatem Corporis Chriſti, quę erit pridie nonas Iunij, proroganda eſſe cenſuit, ac prorogat; dictaque die Seſſionem habendam eſſe, ac celebrandā, omnibus indicit. Interea rogandus eſt Deus, & Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, auctor pacis, vt ſanctificet corda omniū; quo adiuuantes, ſancta ſynodus & nunc, & ſemper meditari, atque peragere valeat, quæ ad eius laudē, & gloriam pertineant.

SESSIO XX.

QVÆ EST QVARTA SVB PIO IIII. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE IIII. IVN. M. D. LXII.

Decretum de prorogationis Seſsionis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ ſedis Legatis, propter varias difficultates, ex diuerſis cauſis exortas, atque etiam, vt congruentius, maiorique cum deliberatione omnia procedant, nempe vt dogmata cum ijs, quæ ad reformationem ſpectant, ſimul tractentur, & ſanciantur, ea, quæ ſtatuenda videbuntur, tam de reformatione, quam de Dogmatibus, in proxima ſeßione, quam omnibus indicit in diem ſextamdecimam ſubſequentis menſis Iulij, definienda eſſe decreuit. Hoc tamen adiecto, quod dictum terminum ipſa ſancta Synodus pro eius arbitrio, & voluntate, ſicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione, reſtringere, & prorogare libere poßit, & valeat.

SES-

SESSIO XXI.

QVÆ EST QVINTA SVB PIO IIII. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XVI. IVL. M. D. LXII.

Doctrina de Communione ſub vtraque ſpecie, & paruulorum.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ ſedis legatis, cum de tremendo, & ſanctiſſimo Euchariſtiæ ſacramento varia diuerſis in locis errorũ monſtra nequiſſimi Demonis artibus circunferantur, ob quę in nõnullis prouincijs multi a Catholica Eccleſię fide, atque obedientia videantur diſceſſiſſe; cenſuit ea, quæ ad Cõmunione ſub vtraque ſpecie, & paruulorũ pertinent, hoc loco exponenda eſſe. Quapropter cunctis Chriſti fidelibus interdicit, ne poſt hac de ijs aliter vel credere, vel docere, vel prædicare audeant, quam eſt his decretis explicatum, atque definitum.

Laicos,

Laicos, & Clericos non conficientes, non aſtringi iure diuino ad Communionem ſub vtraque ſpecie. Cap. I.

ITaque ſancta ipſa Synodus, a Spiritu ſancto, qui ſpiritus eſt ſapientiæ, & intellectus, ſpiritus conſilij, & pietatis, edocta, atque ipſius Eccleſiæ iudicij, & conſuetudinem ſecuta, declarat, ac docet, nullo diuino præcepto Laicos, & Clericos non conficientes, obligari ad Eucharistię Sacramentum ſub vtraque ſpecie ſumendum; neq; vllo pacto, ſalua fide, dubitari poſſe, quin illis alterius ſpeciei Communio ad ſalutem ſufficiat. nam, et ſi Chriſtus Dominus in vltima cęna venerabile hoc Sacramẽtum in panis, & vini ſpeciebus inſtituit, & Apoſtolis tradidit: nõ tamen illa inſtitutio, & traditio eo tendũt, vt omnes Chriſti fideles ſtatuto Domini ad vtranque ſpeciẽ accipiendã aſtringantur. Sed neque ex ſermone illo, apud Ioannem ſexto, recte colligitur, vtriuſque ſpeciei Communionem a Domino præceptã eſſe; vt cunque iuxta varias ſanctorum Patrũ, & doctorum interpretationes intelligatur. namque, qui dixit: Niſi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius ſanguinem, non habebitis vitam in vobis: dixit quoque: Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum. Et qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, habet vitam ęternam: dixit etiam: Panis, quem

Iſa. 11.
Inf. can. 2.
Matt. 26
Marc. 14
Luc. 22.
1. Cor. 11.

ego dabo, caro mea eſt pro mundi vita. Et denique qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, in me manet, & ego in illo: dixit nihilominus: Qui manducat hunc panem, viuet in ęternum.

Eccleſiæ poteſtas circa diſpenſationem Sacramenti Euchariſtiæ. Cap. II.

PRæterea declarat, hanc poteſtatem perpetuo in Eccleſia fuiſſe, vt in Sacramentorum diſpenſatione, ſalua illorum ſubſtantia, ea ſtatueret, vel mutaret, quæ ſuſcipientiũ vtilitati, ſeu ipſorũ Sacramentorũ venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate, magis expedire iu-
1. Cor. 4 dicaret: id autem Apoſtolus non obſcure viſus
2. Cor. 6 eſt innuiſſe, cum ait: Sic nos exiſtimet homo, vt miniſtros Chriſti, & diſpenſatores myſteriorum Dei, atq; ipſum quidem hac poteſtate vſum eſſe ſatis conſtat, cum in multis alijs, tum in hoc ipſo Sacramento, cum, ordinatis nonnullis circa eius
1. Cor. 11. vſum, Cætera, inquit, cũ venero, diſponam. Quare agnoſcens ſancta mater Eccleſia hanc ſuã in adminiſtratione Sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Chriſtianæ religionis non infrequens vtriuſque ſpeciei vſus fuiſſet: tamẽ progreſſu temporis, latiſſime iam mutata illa conſuetudine, grauibus, & iuſtis cauſis adducta, hanc conſuetudinem ſub altera ſpecie communicandi approbauit,

uit,& pro lege habendam decreuit: quam reprobare,aut ſine ipſius Eccleſiæ auctoritate pro libito mutare non licet.

Totum & integrum Christum, ac verum Sacramentum, ſub qualibet ſpecie ſumi. Cap. III.

Inſuper declarat, quamuis Redemptor noſter, vt antea dictũ eſt,in ſuprema illa cœna hoc Sacramentum in duab.ſpecieb.inſtituerit,& Apoſtolis tradiderit; tamẽ fatendũ eſſe,etiã ſua altera tãtũ ſpecie totũ,atq; integrũ Chriſtũ,verumq; Sacramentum ſumi;ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia, neceſſaria ad ſalutem, eos defraudari,qui vnam ſpeciem ſolam accipiunt. Mat. 26 Marc. 14 Sup. c. 1. 1. Cor. 11.

Paruulos non obligari ad communionem ſacramentalem. Cap. IIII.

Denique eadem ſancta Synodus docet, paruulos, vſu rationis carentes, nulla obligari neceſſitate ad ſacramentalem Euchariſtiæ communionem. ſiquidem,per Baptiſmi lauacrum regenerati, & Chriſto incorporati, adeptam iam filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere non poſſunt. neque ideo tamen damnanda eſt antiquitas, ſi eũ morem in quibuſdam locis aliquando ſeruauit, vt enim ſanctiſſimi illi Patres ſui facti probabilem Sup. c. 8. & 9 Int. can. 4. Auguſt.

lem cauſam pro illius temporis ratione habuerunt; ita certè, eos nulla ſalutis neceſſitate id feciſſe, ſine controuerſia credendum eſt.

DE COMMVNIONE *ſub vtraque ſpecie, & paruulorum.*

Canon I.

SI quis dixerit, ex Dei præcepto, vel neceſſitate ſalutis, omnes, & ſingulos Chriſti fideles vtranque ſpeciem ſanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti ſumere debere: anathema ſit.

Canon II.

Sup.c.1. *SI quis dixerit, ſanctam Eccleſiam Cathocam non iuſtis cauſis, & rationibus adductam fuiße, vt laicos, atque etiam Clericos non conficientes ſub panis tantummodo ſpecie communicaret, aut in eo erraſſe: anathema ſit.*

Canon III.

Sup.c.3. & ſeſ.13. ca.3. & c.3. *SI quis negauerit, totum, & integrum Chriſtum, omnium gratiarum fontem, & auctorem, ſub vna panis ſpecie ſumi, quia, vt quidam falſo aſſerunt, non ſecundum ipſius Chriſti inſtitutionem, ſub vtraque ſpecie ſumatur: anathema ſit.*

Canon IIII.

Sup. in prin.&c. 14. Inf. ſeſſ. 13. cano.9. *SI quis dixerit, paruulis, antequam ad annos diſcretionis peruenerint, neceſſariam eſſe Euchariſtiæ Communionem: anathema ſit.*

Duos vero articulos, alias propoſitos, hos non-

dum tamen excuſſos, videlicet: An rationes, quibus ſancta Catholica Eccleſia adducta fuit, vt communicaret laicos, atque etiam non celebrantes ſacerdotes, ſub vna tãtum panis ſpecie, ita ſint retinendæ, vt nulla ratione Calicis vſus, cuiquam ſit permittendus: &, An, ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui, vel nationi, vel regno Calicis vſus videatur ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit, & quænã ſint ille; Eadem ſancta Synodus, in aliud tempus, oblata ſibi quamprimum occaſione, examinandos, atque definiendos reſeruat. Inf. ſeſſ. 22. in fi.

DECRETVM DE Reformatione.

PROOEMIVM.

Eadem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, & Præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ ſedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudẽ, & ſanctæ Eccleſiæ ornamentum, ea, quæ ſequuntur, de Reformationis negotio in præſenti ſtatuenda eſſe cenſuit.

Caput I.

Quoniam ab Eccleſiaſtico ordine omnis auaritiæ ſuſpicio abeſſe debet, nihil pro collatione quorumcunque ordinum, etiam clericalis Tonſuræ, nec pro literis dimiſſorijs, aut teſtimonialibus,

nec

Clericus ſæcularis, quamuis alias ſit idoneus moribus ſcientia, & ætate, ad ſacros Ordines promoueatur, niſi prius legitime conſtet, cum beneficiũ Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſte ſufficiat, pacifice poſſidere. Id vero beneficiũ reſignare non poſſit, niſi facta mentione, quod ad illius beneficij titulũ ſit promotus. neque ea reſignatio admittatur niſi conſtito, quod aliunde viuere cõmode poſſit. & aliter facta reſignatio nulla ſit. Patrimonium vero, vel penſionem obtinentes, ordinari poſthac nõ poſsint, niſi illi, quos Epiſcopus iudicauerit aſſumendos pro neceſſitate, vel commoditate eccleſiarum ſuarum; eo quoque prius ꝓſpecto, Ca. neminem. cũ ſeq. 70.diſ.c. cuius ext. de preb. *patrimonium illud, vel pẽſionem vere ab eis obtineri, taliaque eſſe, quæ eis ad vitam ſuſtentandã ſatis ſint: atq; illa deinceps ſine licentia Epiſcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus poſſint, donec beneficiũ eccleſiaſticum ſufficiens ſint adepti; vel aliunde habeant, vnde viuere poſſint: antiquorũ Canonum pœnas ſuper his innouando.*

Caput III.

Cum beneficia ad diuinum cultum, atque eccleſiaſtica munia obeunda ſunt conſtituta, ne qua in parte minuatur diuinus cultus, ſed ei debitum õibus in reb. obſequium præſtetur, ſtatuit ſancta Synodus, in eccleſiis, tã cathedralibus, quam collegiatis, in quibus nullæ sũt diſtributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt veriſimiliter negligantur, Inf. ſeſſ. 22. ð re for. c. 3. *tertiã partẽ fructuũ, & quorumcũq; prouentuũ,*

& obuentionum,tam dignitatum,quam canonicatuum,perſonatuum,portionum,& officiorũ,ſeparari debere , & in diſtributiones quotidianas conuerti,quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros diuinis intereſſentes,proportionabiliter,iuxta diuiſionem ab Epiſcopo,etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegato,in ipſa prima fructuum deductione facienda,diuidantur;ſaluis tamẽ conſuetudinibus earũ eccleſiarũ,in quibus non reſidentes, ſeu non ſeruientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt : non obſtantibus exemptionibus , ac alijs conſuetudinibus, etiã immemorabilibus, & appellationibus quibuſcunque. Creſcenteque non ſeruientium cõtumacia,liceat contra eos procedere,iuxta iuris,ac ſacrorũ Cononum diſpoſitionem.

Inf. ſeſſ. 23. de refor. c. 1.& ſeſſ. 24.c.12.

Caput IIII.

Epiſcopi, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati,in omnibus eccleſiis parochialibus,vel baptiſmalibus,in quibus populus ita numeroſus ſit, vt vnus Rector non poſſit ſufficere Eccleſiaſticis ſacramentis miniſtrandis, & cultui diuino peragẽdo,cogant Rectores,vel alios,ad quos pertinet, ſibi tot ſacerdotes ad hoc munus adiungere, quot ſufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum diuinum celebrandum. In ijs vero,in quibus ob locorum diſtantiam, ſiue difficultatem parochiani,ſine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & diuina officia audienda accedere non poſſunt; nouas parochias, etiam inuitis Rectoribus,

bus, iuxta formam conſtitutionis Alexandri iij. quæ incipit, Ad audientiam, conſtituere poſſint. Illis autem ſacerdotibus, qui de nouo erunt eccleſiis nouiter erectis præficiendi, competens aſſignetur portio arbitrio Epiſcopi ex fructibus ad eccleſiam matricem quomodocunq; pertinentibus, & ſi neceſſe fuerit, cõpellere poſſit populũ ea ſubminiſtrare, quæ ſufficiant ad vitã dictorũ ſacerdotũ ſuſtentandam: quacunque reſeruatione generali, vel ſpeciali, uel affectione, ſup dictis eccleſiis, non obſtantibus. Neque huiuſmodi ordinationes, & erectiones poſſint tolli, nec impediri, ex quibuſcũque prouiſionibus, etiam uigore reſignationis, aut quibuſuis aliјs derogationibus, uel ſuſpẽſionibus. Ca. ad audientiam. de eccl. ędi.

Caput V.

Vt etiam eccleſiarum ſtatus, ubi ſacra Deo officia miniſtrantur, ex dignitate conſeruetur, poſſint Epiſcopi, etiã tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, iuxta formam iuris, ſine tamen præiudicio obtinentiũ, facere uniones perpetuas quarumcunque eccleſiarũ parochialiũ, & baptiſmaliũ, & aliorũ beneficiorũ curatorũ, uel non curatorum cum curatis propter earum paupertatem, & in cæteris caſibus à iure permiſſis, etiã ſi dictæ eccleſiæ, uel beneficia eſſent generaliter, uel ſpecialiter reſeruata, aut qualitercunque affecta. Quæ uniones etiã non poſſint reuocari, nec quoquomodo infringi uigore cuiuſcunque prouiſionis, etiam ex cauſa reſignationis, aut derogationis, aut ſuſpenſionis. Ca. ſicut. de exceſ. p̃lat. inf. ſeſ. 24. c. 13.

Caput VI.

Quia illiterati, & imperiti parochialium eccleſiarum Rectores ſacris minus apti ſunt officijs, & alij propter eorum vitæ turpitudinem potius deſtruunt, quã ædificãt: Epiſcopi, etiã tanquã Apoſtolicæ Sedis delegati eiſdem illiteratis, & imperitis, ſi alias honeſtæ uitæ ſint, coadiutores, aut Vicarios pro tẽpore deputare, partemq; fructuũ eiſdẽ pro ſufficiẽti uictu aſsignare, uel aliter prouidere poſſint, quacunque appellatione, & exemptione remota. Eos vero, qui turpiter, & ſcandaloſe uiuunt, poſtquã præmoniti fuerit, coerceant, ac caſtigent: &, ſi adhuc incorrigibiles in ſua nequitia perſeuerent, eos beneficijs, iuxta ſacrorum Canonũ cõſtitutiones, exemptione, & appellatione quacũque remota, priuandi facultatẽ habeãt.

Ca. inuẽtum. 16. q. 1. c. felicis. de pœnis. in 6 & cle. mul. de pœn.

Caput VII.

Cum illud quoque ualde curandum ſit, ne ea, quæ ſacris miniſterijs dedicata ſunt, temporum iniuria obſoleſcant, & ex hominum memoria excidant; Epiſcopi, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, transferre poſſint beneficia ſimplicia, ẽt iuriſpatronatus, ex eccleſiis, quæ vetuſtate, uel alias collapſæ ſint, & ob eorum inopiam nequeant inſtaurari, uocatis ijs, quorum intereſt, in matrices, aut alias eccleſias locorum eorundem, ſeu uiciniorũ, arbitrio ſuo; atque in eiſdem eccleſiis erigant altaria, vel capellas ſub eiſdem inuocationibus; uel in iam erecta altaria, uel capellas tranſ-

ferant

ferant cum omnibus emolumentis, & oneribus,
prioribus eccleſiis impoſitis. Parochiales uero ec- Inf. c.8.
cleſias, etiã ſi iuris patronatus ſint, ita collapſas & ſup.
refici, & inſtaurari procurẽt ex fructibus, & pro ſeſſ.7. c.
uentinus quibuſcunque, ad eaſdem eccleſias quo- 8.de ref.
modocunq; pertinẽtibus, qui ſi nõ fuerint ſufficiẽ
tes; oẽs patronos, et alios, qui fructus aliquos ex di
ctis eccleſiis prouenietes, ꝑcipiũt; aut in illorũ de-
fectũ, parochianos omnibus remedijs opportunis
ad prædicta cogant, quacunq; appellatione, exem
ptione, & contradictione remota. Quod ſi nimia
egeſtate omnes laborent, ad matrices, ſeu uicinio-
res eccleſias transferãtur, cũ facultate tã dictas
parochiales, q̃ alias eccleſias dirutas, in profanos
vſus nõ ſordidos, erecta tamẽ ibi cruce, cõuertẽdi.

Caput VIII.

Quæcunque in diœceſi ad Dei cultum ſpectãt,
ab Ordinario diligẽter curari, atq; ijs, vbi oportet
prouideri æquum eſt. propterea commendata mo
naſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſi-
turæ nuncupatæ, in quib. non uiget Regularis ob-
ſeruantia, nec non beneficia tam curata, quam nõ
curata, ſæcularia, & regularia, qualitercunq; cõ- Sup. ſeſſ.
mendata, etiam exempta, ab Epiſcopis, etiam tan 7. de re-
quã Apoſtolicæ Sedis delegatis, annis ſingulis ui for. c.8.
ſitentur, curentque ijdem Epiſcopi congruentibus & ĩ ſeſſ.
remedijs, etiam per ſequeſtrationem fructuum, ut 24.ca.9.
quæ renouatione indigent, aut reſtauratione, refi- & ſeſ. vj.
ciantur, & cura animarum, ſi qua illis, uel eorum de reg. c.20.

annexis immineat, aliaque debita obſequia rečte exerceantur, appellationibus quibuſcunque, priuilegijs, cõſuetudinibus, etiam immemorabili tẽpore præſcriptis, conſeruatorijs, iudicũ deputationibus, & eorum inhibitionibus non obſtantibus, &, ſi in eis uigeret obſeruantia Regularis, prouideant Epiſcopi paternis admonitionibus, ut eorũ Regularium ſuperiores, iuxta eorum Regularia inſtituta, debitam uiuendi rationem obſeruent, & obſeruari faciant, & ſibi ſubditos in officio contineãt, ac moderentur. Quod ſi, admoniti, iuxta ſex menſes eos non uiſitauerint, uel correxerint, tunc ijdẽ Epiſcopi, etiam ut delegati ſedis Apoſtolicę, eos uiſitare poßint, & corrigere, prout ipſi Superiores poſſent, iuxta eorum inſtituta, quibuſcunq; appellationibus, priuilegijs, et exemptionibus penitus remotis, & non obſtantibus.

Inf. ſeſſ. 22. đ re for. c.8.

Caput IX.

Concil. Later.c. 62. ſub Inn.III. c. cũ ex eo. đ pę. & remiſſ. cle. abuſionib. eod. titu inf. ſeſſ. vl. in decre. đ Indulg.

Cum multa a diuerſis antea Concilijs, tam Lateranenſi, ac Lugdunenſi, quam Viennenſi, aduerſus prauos eleemoſynarũ Quæſtorum abuſus remedia, tunc adhibita, poſterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, potiuſque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium ſcandolo, et querella excreſcere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla ſpes amplius relicta uideatur: ſtatuit, ut poſthac in quibuſcunque Chriſtianæ religionis locis eorum nomen, atq; uſus penitus aboleatur; nec ad officium huiuſmodi exercendum ul-

latenus

latenus admittantur, non obſtantibus priuilegijs, eccleſiis, monaſterijs, hoſpitalibus, pijs locis, & quibuſuis, cuiuſcunque gradus, ſtatus, & dignitatis perſonis, conceſſis, aut conſuetudinibus etiam immemorabilibus. Indulgentias uerò, aut alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Chriſti fideles decet priuari deinceps per Ordinarios locorũ, adhibitis duobus de capitulo, debitis temporibus populo publicandas eſſe decernit. quibus etiã eleemoſynas, atq; oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur, ut tandem, cæleſtes hos Eccleſiæ theſaurus non ad quęſtum, ſed ad pietatem exerceri, omnes uerè intelligant.

Indictio futuræ Seſſionis.

Sacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decreuit proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta, poſt octauã feſti Natiuitatis beatæ Mariæ Virginis, quæ erit xvij. menſis Septembris proxime futuri. Hoc tamen adiecto, quod dictum terminum, ac unicuiq; Seſſioni in poſterum præfigendum, ipſa ſancta ſynodus pro eius arbitrio, & uoluntate, ſicuti rebus Concilij putauerit expedire etiam in generali Congregatione, reſtringere, & prorogare libere poſſit, & ualeat.

SESSIO XXII.

QVÆ EST SEXTA SVB PIO IIII. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XVII. SEPT. M. D. LXII.

Doctrina de Sacrificio Miſſæ.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus; in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, vt vetus abſoluta, atque omni ex parte perfecta, de magno Euchariſtiæ myſterio, in ſancta Catholica Eccleſia fides, atque doctrina retineatur, & in ſua puritate; propulſatis erroribus, atque hæreſibus conſeruetur, de ea,
Ioã. 14. *quatenus verum, & ſingulare ſacrificium eſt, Spi-*
15. 16. *ritus ſancti illuſtratione edocta, hæc, quæ ſequun-*
& 20. *tur, docet, & declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.*

Caput

Caput I.

QVoniam ſub priori Teſtamento, teſte Apoſtolo Paulo, propter Leuitici ſacerdotij imbecillitatem, conſummatio non erat, oportuit, Deo, patre miſericordiarum, ita ordinante, ſacerdotem alium ſecundum ordinem Melchiſedech ſurgere, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, qui poßet omnes, quotquot ſanctificandi eßent, conſummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noſter, etſi ſemel ſe ipſum in ara Crucis, morte intercedente, Deo patri oblaturus erat, vt æternam illic redem- Heb. 7. Pſ. 109. Hebr. 5. & 7. Eph. 5.

ptionem

*ptionem operaretur, quia tamen per mortem ſa-
cerdotium eius extinguendum non erat, in cœ-
na nouiſſima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ ſpō
ſæ ſuæ Eccleſiæ uiſibile, ſicut hominum natura
exigit, relinqueret ſacrificium, quo cruētum illud
ſemel in Cruce peragēdum, repræſentaretur, eiuſ-
que memoria in finem uſque ſæculi permaneret,
atque illius ſalutaris uirtus in remiſſionem eorū,
quæ a nobis quotidie committuntur, peccatorum*
Mat.28 *applicaretur, ſacerdotem ſecundum ordinem Mel
chiſedech ſe in æternum conſtitutum declarans,
corpus, & ſanguinem ſuum ſub ſpeciebus panis,
& uini Deo Patri obtulit, ac ſub earundem rerū
ſymbolis, Apoſtolis, quos tunc noui teſtamenti ſa
cerdotes conſtituebat, ut ſumerent, tradidit, &
eiſdem, eorumque in ſacerdotio ſucceſſoribus, ut*
Luc.22. *offerrent, præcepit, per hæc uerba: Hoc facite in*
Inf.c.2. *meam commemorationem, uti ſemper Catholica
Eccleſia intellexit, & docuit, nam celebrato ue-*
Exo.13 *teri Paſcha, quod in memoriam exitus de Aegy-*
1.Cor.5 *pto multitudo filiorum Iſrael immolabat, nouum
inſtituit Paſcha, ſeipſum ab Eccleſia per ſacer-
dotes ſub ſignis uiſibilibus immolādum in memo*
Ioan.13 *riam tranſitus ſui ex hoc mūdo ad Patrem, quā-
do per ſui ſanguinis effuſionem nos redemit, eri-
puitque de poteſtate tenebrarum, & in regnū ſuū*
Colo.3. *tranſtulit. Et hæc quidem illa munda oblatio eſt,
quæ nulla indignitate, aut malitia offerentium*
Mala.1. *inquinari poteſt, quā Dominus per Malachiam*
nomi-

nomini ſuo, quod magnum futurum eſſe in gentibus, in omni loco mundum offerendam prædixit, quam non obſcure innuit Apoſtolus Paulus, Corinthijs ſcribens, cum dicit; Non poſſe eos, qui participatione menſæ Demoniorum polluti ſunt, menſæ Domini participes fieri, per menſam altare utrobique intelligens. Hæc denique illa eſt, quæ per uarias ſacrificiorũ, naturæ, & legis tempore, ſimilitudines figurabatur, utpote, quæ bona omnia, per illa ſignificata, uelut illorum omnium conſummatio, & perfectio complectitur. 1. Cor. 10.

Caput II.

Et, quoniam in diuino hoc ſacrificio, quod in Miſſa peragitur, idem ille Chriſtus continetur, & incruente immolatur, qui in ara crucis ſemel ſe ipſum cruente obtulit, docet ſancta Synodus, ſacrificium iſtud uere propitiatorium eſſe, per ipſumque fieri, ut, ſi cum uero corde, & recta fide, cũ metu, & reuerentia, contriti, ac pœnitentes ad Deũ accedamus, miſericordiam conſequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentiæ cõcedens, crimina, et peccata, etiam ingentia, dimittit: una enim eademque eſt hoſtia, idem nunc offerens ſacerdotum miniſterio, qui ſeipſum tunc in cruce obtulit, ſola offerendi ratione diuerſa. Cuius quidem oblationis, cruente, inquam, fructus per hanc incruentam Tit. 2. Iſa. 35. Heb. 9. Heb. 4.

uberrimè

vberrime percipiuntur: tantum abeſt, vt illi per
Inf. ſeſſ. 23. *hanc quouis modo derogetur. Quare non ſolum*
Inf. c. 3. *pro fidelium uiuorum peccatis, pœnis, ſatisfactionibus, & alijs neceſſitatibus, ſed & pro defunctis in Chriſto, nondum ad plenum purgatis, rite, iuxta Apoſtolorum traditionem offertur.*

Caput III.

Inf. ca. 5. & ſeſ. 25 de Inuoc. ſāc. *Et quamuis in honorem, & memoriam Sanctorum, nonnullas interdum Miſſas Eccleſia celebrare conſueuerit, non tamen illis ſacrificium offerri docet, ſed Deo ſoli, qui illos coronauit, unde nec ſacerdos dicere ſolet: Offero tibi ſacrificium Petre, uel Paule, ſed Deo de illorum victorijs gratias agens, eorum patrocinia implorat, vt ipſi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorū memoriam facimus in terris.*

Caput IIII.

Inf. ſeſſ. 24. *Et, cum ſancta ſancte adminiſtrari conueniat, ſitque hoc omnium ſanctiſſimum ſacrificium; Eccleſia catholica, vt digne reuerenterque offerretur ad perciperetur, ſacrum Canonem multis ante ſæculis inſtituit, ita ab omni errore purum, ut nihil*
Inf. ca. 6. *in eo contineatur, quod non maxime ſanctitatem,*
Matth. 26. *ac pietatem quandam redoleat, menteſq; offeren-*
Marc. 24. *tium in Deum erigat: is enim conſtat ex ipſis Domini uerbis, tum ex Apoſtolorū traditionibus, ac*
Luc. 22. *ſanctorū quoq; Pontificum pijs inſtitutionibus.*
1. Cor. 5.

Caput V.

Cumque natura hominum ea ſit, ut non facile

tile queat ſine adminiculis exteriorib. ad rerum diuinarum meditationem ſuſtolli, propterea pia mater Eccleſia ritus quoſdam, ut ſcilicet quædam ſummiſſa uoce, alia uero elatiore, in Miſſa pronunciarētur, inſtituit. Cęrimonias itē adhibuit, ut myſticas benedictiones, lumina, thymiamata, ueſtes aliaque id genus multa, ex Apoſtolica diſciplina & traditione, quò & maieſtas tanti ſacrificij commēdaretur, et mētes fideliū p hæc uiſibilia religionis, & pietatis ſigna ad rerū altiſſimarum, quę in hoc ſacrificio latent, contemplationē excitarētur. Inf. c.7.

Caput VI.

Optaret quidem ſacroſancta Synodus, ut in ſingulis Miſſis fideles adſtantes non ſolum ſpirituali affectu, ſed ſacramentali etiam Euchariſtiæ perceptione communicarent, quo ad eos ſanctiſſimi huius ſacrificij fructus uberior proueniret: nec tamen, ſi id non ſemper fiat, propterea Miſſas illas, in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, ut priuatas, & illicitas, damnat, ſed probat, atque adeò commendat. ſiquidem illæ quoq; Miſſæ uere communes cenſeri debent, partim, quod in eis populus ſpiritualiter communicet, partim uero, quod a publico Eccleſiæ miniſtro, non pro ſe tantum, ſed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Chriſti pertinent, celebrentur. Sup. ſeſ. 13. c.8. đ ſacra. Eucha. Inf. c.8.

Caput VII.

Monet deinde ſancta Synodus, præceptum eſſe ab Eccleſia ſacerdotibus, ut aquam uino in calice Inf. can 8. & 9.

lice offerendo miſcerent, tum quod Chriſtum Do-
Ioan. 9. *minum ita feciſſe credatur, tum etiam quia è latere cuius aqua ſimul cum ſanguine exierit, quod Sacramentum hac mixtione recolitur, & cum a-*
Apoc. 17. *quæ in Apocalypſi Beati Ioannis populi dicãtur ipſius populi fidelis cum capite Chriſto vnio repræſentatur.*

Caput VIII.

Etſi Miſſa magnam contineat populi fidelis eruditionem; non tamen expedire viſum eſt Patribus, vt vulgari paſſim lingua celebraretur. Quã-
Tren. 4. *obrem retento vbique cuiuſque Eccleſiæ antiquo, & a ſancta Romana Eccleſia, omnium Eccleſiarum matre, & magiſtra, probato ritu, ne oues Chriſti eſuriant, ne ue paruuli panem petant, & non ſit qui frangat eis; mandat Synodus Paſtori-*
Inf. ſeſſ. 24. de ref. c. 7. Sup. ſeſ. 5. de refor. c. 2. §. Arch. presbyteri. *bus, & ſingulis, curam animarum gerentibus, vt frequenter inter Miſſarum celebrationem, vel per ſe, vel per alios ex ijs, quæ in Miſſa leguntur, aliquid exponant, atque inter cætera ſanctiſſimi huius ſacrificij myſterium aliquod declarent, diebus præſertim Dominicis, & feſtis.*

Caput IX.

Quia vero aduerſus veterem hanc, in ſacroſancto Euangelio, Apoſtolorum traditionibus, ſanctorumque Patrum doctrina fundatam fidẽ, hoc tempore multi diſſeminati ſunt errores, multaque a multis docentur, atque diſputantur, ſacro ſancta Synodus, poſt multos, graueſque his de

rebus,

rebus, mature habituros tractatus, vnanimi Patrum omnium conſenſu, quæ huic puriſſimæ fidei, ſacræq; doctrinæ aduerſantur, damnare, & a ſancta Eccleſia limitare, per ſubiectos hos Canones, conſtituit.

DE SACRIFICIO Miſſæ.

Canon I.

Si quis dixerit, in Miſſa non offerri Deo verũ, & proprium ſacrificium, aut quod offerri non ſit aliud, quam nobis Chriſtum ad manducãdum dari: anathema ſit.

Canon II.

Si quis dixerit, illis verbis: Hoc facite in meã commemorationem, Chriſtum nõ inſtituiſſe Apoſtolos ſacerdotes, vt non ordinaſſe, vt ipſi, aliiq́ue ſacerdotes offerrent corpus, & ſanguinem ſuum: anathema ſit. 1. Cor. 11. Matt.16 Luc.22.

Canon III.

Si quis dixerit, Miſſæ ſacrificium tantum eſſe laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem ſacrificij in Cruce peracti, non autem propitiationum, vel ſoli prodeſſe ſumẽti, neq; pro viuis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, ſatisfactionibus, & aliis neceſſitatibus offerri debere: anathema ſit. Sup.c.2. inf. ſeſſ. 25.ĩ prĩ.

Canon

Canon IIII.

Si quis dixerit, blaſphemiam irrogari ſanctiſſimo Chriſti ſacrificio, in Cruce peracto, per Miſſæ ſacrificium; aut illi per hoc derogari: anathema ſit.

Canon V.

Sup.c.8. *Si quis dixerit, impoſturam eſſe, Miſſas celebrare in honorem Sanctorum, & pro illorum interceßione, apud Deum obtinenda, ſicut Eccleſia intendit: anathema ſit.*

Canon VI.

Sup.c.4. *Si quis dixerit, Canonem Mißæ errores continere: ideoque abrogandum eſſe: anathema ſit.*

Canon VII.

Sup.c.5. *Si quis dixerit, cerimonias, veſtes, & externa ſigna, quibus in Miſſarum celebratione Eccleſia Catholica vtitur, irritabula impietatis eſſe magis, quam officia pietatis: anathema ſit.*

Canon VIII.

Sup.c.6. *Si quis dixerit, Miſſas, in quibus ſolus ſacerdos, ſacramentaliter communicat, illicitas eße, ideoque abrogandas: anathema ſit.*

Canon IX.

Sup.c.5. *Si quis dixerit, Eccleſiæ Romanæ ritum, quo ſummiſſa voce pars Canonis, et verba cõſecrationis proferuntur, damnandum eſſe; aut lingua tãtum vulgari Miſſam celebrari debere, aut aquã non miſcendam eſſe vino in calice offerendo, eo quod ſit contra Chriſti inſtitutionẽ: anathema ſit.*

DE-

DECRETVM DE OBSERVANDIS, *& euitandis in celebratione Miſſæ.*

Quanta cura adhibenda ſit, vt ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium omni religionis cultu, ac veneratione celebretur, quiuis facile exiſtimare poterit, qui cogitarit, maledictum in ſacris literis eum vocari, qui facit opus Dei negligenter. Ier. 48. *Quod ſi neceſſario fatemur, nullum aliud opus adeo ſanctũ, ac diuinum a Chriſti fidelibus tractari poſſe, quã hoc ipſum tremendum myſterium, quo viuifica illa hoſtia, qua Deo Patri reconciliati ſumus, in altari per ſacerdotes quotidie immolatur, ſatis etiã apparet omnem operam, & diligentiam in eo ponendam eſſe, vt quanta maxime fieri poteſt interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori deuotionis, ac pietatis ſpecie peragatur. Cũ igitur multa iam ſiue temporum vitio, ſiue hominũ incuria, & improbitate irrepſiſſe videantur, quæ à tanti ſacrificij dignitate aliena ſunt; vt ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem reſtituatur: decernit ſancta Synodus, vt Ordinarij locorũ Epiſcopi ea omnia prohibere, atque è medio tollere ſedulo curent, ac teneantur; quæ vel auaritia, idolorum ſeruitus, vel irreuerentia, quæ ab impietate vix ſeiuncta eſſe poteſt, vel ſuperſtitio, veræ pietatis falſa imitatrix, induxit. Atque, vt multa paucis com-*

prehendatur: in primis, quod ad auaritiam pertinet, cuiuſuis generis mercedum conditiones, pacta, & quicquid pro Miſſis nouis celebrandis datur, necnon importunas, atque illiberales eleemoſynarum exactiones potius, quam poſtulationes, aliaque huiuſmodi, quæ a ſimoniaca labe, vel certe a turpi quæſtu non longe abſunt, omnino prohibeant. Deinde, vt irreuerentia uitetur, ſinguli in ſuis diœceſibus interdicant, ne cui vago, & ignoto ſacerdoti Miſſas celebrare liceat. Neminem preterea, qui publice, & notorie criminoſus ſit, aut ſancto altari miniſtrare, aut ſacris intereſſe permittant; neue patiantur priuatis in domibus, atque omnino extra eccleſiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria, ab eiſdem Ordinarijs deſignanda, & viſitanda, ſanctum hoc ſacrificium a ſæcularibus, aut Regularibus quibuſcumq; peragi: ac niſi prius qui interſint, decenter compoſito corporis habitu, declarauerint ſe mente etiam, ac deuoto cordis affectu, non ſolum corpore, adeſſe. Ab eccleſiis vero muſicas eas, vbi ſiue organo, ſiue cantu laſciuum, aut impurum aliquid miſcetur, item ſæculares omnes actiones, vana, atque adeo profana colloquia, deambulationes, ſtrepitus, clamores arceant: vt domus Dei vere
Matt. 21 *domus orationis eſſe videatur, ac dici poſſit. Po-*
Iſa. 56. *ſtremo, ne ſuperſtitionis locus aliquis detur, edi-*
Ier. 71. *cto, & pœnis propoſitis caueant, ne ſacerdotes aliis, quam debitis horis celebrent; neue ritus*

alios,

alios, aut alias cæremonias, & preces in Miſſarũ celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Eccleſia probatæ, ac frequenti, & laudabili uſu receptę fuerint. Quarundam vero Miſſarum, & candelarum certum numerum, qui magis a ſupeſtitioſo cultu, quam a vera religione, inuentus eſt, omnino ab Eccleſia remoueant; doceantque populum quis ſit, & a quo potiſſimũ proueniat ſanctiſsimi huius ſacrificij tam pretioſus, ac cæleſtis fructus. Moneant etiã eundem populum, vt frequenter ad ſuas parochias, ſaltem diebus Dominicis, & maioribus feſtis accedant. Hæc igitur omnia, quæ ſummatim enumerata ſunt, omnibus locorum Ordinarijs ita proponũtur, vt non ſolum ea ipſa, ſed quæcunque alia huc pertinere viſa fuerint, ipſi, pro data ſibi a ſacroſancta Synodo poteſtate, ac etiam, vt delegati Sedis Apoſtolicę, prohibeant, mandant, corrigant, ſtatuant, atq; ad ea inuiolate ſeruanda cenſuris eccleſiaſticis, alijſq; pœnis, quæ illorum arbitrio conſtituentur, fidelem populum cõpellant, nõ obſtãtibus priuilegij, exẽptionibus, appellationibus, ac cõſuetudinibus quibuſcunq;. Sup. ſeſ. 7. c. 13.

DECRETVM de Reformatione.

Eadem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidẽtibus in ea eiſdem Apoſtolicę Inf. ſeſſ. vlti. de ref. c. 1.

Sedis Legatis, vt Reformationis negotium proſequatur, hæc, in præſenti Seſſione, ſtatuẽda cenſuit.

Caput I.

Nihil eſt, quod alios magis ad pietatem, et Dei cultum aſſidue inſtruat, quam eorũ vita, & exemplum qui ſe diuino miniſterio dedicarunt: cum .n. a rebus ſæculi in altiorem ſublati locum conſpiciantur; in eos, tanquam ſpeculum, reliqui oculos conijciunt, ex ijſque ſumunt, quod imitentur. Quapropter ſic decet omnino Clericos, in ſortem Domini vocatos, vitam, moreſque ſuos omnes componere, vt habitu, geſtu, inceſſu, ſermone, alijſque omnibus rebus nil, niſi graue, moderatum, ac religione plenum, præſeferant; leuia etiam delicta, quæ in ipſis maxima eſſent, effugiant: vt eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur, quod maiore in eccleſia Dei, & vtilitate, & ornamento hæc ſunt, ita etiam diligentius ſint obſeruanda, ſtatuit ſancta Synodus, vt, quæ alias a ſummis Pontificibus, & a ſacris Concilijs de Clericorũ vita, honeſtate, cultu, doctrinaque retinenda, ac ſimul de luxu, commeſſationibus, choreis, aleis, luſibus, ac quibuſcunque criminibus, necnõ ſæcularib. negotijs fugiendis copioſe, ac ſalubriter ſancita fuerunt, eadem in poſterum ijſdem pœnis, uel maioribus, arbitrio Ordinarij imponendis, obſeruentur; nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem, pertinet, ſuſpendat. Si qua vero ex his in deſuetudinem abijſſe compererint:

Matt. 5. Tit. 2. Iudic. 8. Ezec. 3. Sup. ſeſſ. 14. de reſor. c. 6.

1. Ti. 2.

rint:

rint: ea quam primũ in vſum reuocari, & ab omnibus accurate cuſtodiri ſtudeant: non obſtantibus conſuetudinibus quibuſcunque: ne ſubditorũ neglectæ emendationis ipſi condignas, Deo vindice, pœnas perſoluant. Ezec. 3.

Caput II.

Quicunque poſt hac ad eccleſias Cathedrales erit aſſumendus, is non ſolum natalibus, ætate, moribus, & vita, ac alijs, quæ a ſacris Canonibus requiruntur, plene ſit prædictus, verum etiam in ſacro ordine antea, ſaltem ſex menſium ſpatio, conſtitutus. quarum rerum inſtructio, ſi eius notitia nulla aut recens in curia fuerit, a Sedis Apoſtolicæ Legatis, ſeu Nuncijs prouinciarum, aut eius Ordinario, eoque deficiente, a vicinioribus Ordinarijs ſumatur. Scientia vero præter hæc eiuſmodi polleat, vt muneris ſibi iniũgendi neceſſitati poſſit ſatisfacere, ideoque antea in Vniuerſitate Studiorum Magiſter, ſiue Doctor, aut Licentiatus in ſacra Theologia, uel iure Canonico merito ſit promotus, aut publico alicuius Academiæ teſtimonio idoneus ad alios docẽdos oſtendatur. Quod ſi Regularis fuerit, a Superioribus ſuæ religionis ſimilem fidem habeat. Prædicti autem omnes, vnde inſtructio, ſeu teſtificatio erit ſumenda, hæc fideliter, & gratis referre teneantur: alioquin eorum conſcientias grauiter oneratas eſſe ſcient: ac Deum, & Superiores ſuos habebunt vltores. Sup. ſeſ. 7. c. 1. de ref.

Caput III.

Epiſcopi, etiam tanquam delegati Apoſtolici, ex fructibus, & prouentibus quibuſcunque omnium dignitatum, perſonatuum, & officiorum in ecclesiis Cathedralibus, vel collegiatis exiſtentium, tertiam partem in diſtributiones, eorum arbitrio aſſignandas, diuidere poſſint; vt ſcilicet, qui eas obtinent, ſi perſonaliter competens ibi ſeruitium iuxta formam, ab eiſdem Epiſcopis præſcribendam, quolibet die ſtatuto non impleuerint, illius diei diſtributionem amittant, nec eius quoquomodo dominium acquirant, ſed fabricæ eccleſiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarij applicetur. Creſcēte verò contumacia, contra eos, iuxta ſacrorum Canonum conſtitutiones, procedant. Quod ſi alicui ex prædictis dignitatibus, in Eccleſiis Cathedralibus, vel collegiatis, de iure, ſeu conſuetudine, iuriſdictio, adminiſtratio, vel officium nō competat, ſed extra ciuitatem, in diœceſi cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere uoluerit, tunc pro tempore, quo in curata eccleſia reſederit, ac miniſtrauerit, tanquam præſens ſit, ac diuinis interſit, in Eccleſiis Cathedralibus, ac collegiatis habeatur. Hæc in iis tantum Eccleſiis conſtituta intelligantur, in quibus nulla eſt conſuetudo, vel ſtatutum, vt dictæ dignitates non ſeruientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & prouentuum aſcendat, non obſtan-

Sup. ſeſ. 21. de refor. c. 3.

Ca. cum ex eo. de elect. in 6. de cle. non reſid. per totum. inf. ſeſſ. 24. c. 12. de ref.

ob ſtantibus conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus, & conſtitutionibus, etiam iuramento, & quauis auctoritate firmatis.

Caput IIII.

Quicunque in cathedrali, vel collegiata, ſæculari, vel regulari Eccleſia diuinis mancipatus officijs, in Subdiaconatus Ordine ſaltem conſtitutus non ſit, vocem in huiuſmodi eccleſiis in Capitulo non habeat, etiam ſi hoc ſibi ab alijs libere fuerit conceſſum. Ii verò, qui dignitates, perſonatus, officia præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis eccleſiis obtinet, aut in poſterum obtinebunt, quibus onera varia ſunt onnexa, videlicet, vt alij Miſſas, alij Euangelium, alij Epiſtolas dicant, ſeu cantent, quocunque ij priuilegio, exemptione, prærogatiua, generis nobilitate ſint inſigniti, teneantur, iuſto impedimento ceſſante, infra annum Ordines ſuſcipere requiſitos: alioquin pœnas incurrant, iuxta conſtitutionem Concilij Viennenſi, qui incipit, Vt ij, qui; quam præſenti decreto innouat. cogantque Epiſcopi eos diebus ſtatutis, dictos Ordines per ſe ipſos exercere, ac cætera omnia officia, quæ debent, in cultu diuino præſtare, ſub eiſdem, & alijs, etiam grauiorib. pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec alijs in poſterum fiat prouiſio, niſi ijs, qui iam ætatem, & ceteras habilitates integre habere dignoſcantur: aliter irrita ſit prouiſio.

cā. vt ij, de æta. & quali. in cle.

Caput V.

Diſpenſationes quacunque auctoritate concedendæ, ſi extra Romanam curiam committendæ erunt, committantur Ordinarijs illorum, qui eas impetrauerint. eæ vero, quę gratioſe cōcedentur, ſuum non ſortiantur effectum, niſi prius ab eiſdē tanquā delegatis Apoſtolicis; ſummarie tantum, & extraiudicialiter cognoſcatur, expreſſas preces ſubreptionis, vel obreptionis vitio non ſubiacere.

Caput VI.

Inf. ſeſſ. vlt. de re for. c. 4. *In commutationibus vltimarum voluntatum, quæ non niſi ex iuſta, & neceſſaria cauſa fieri debent, Epiſcopi, tanquam delegati Sedis Apoſtolicę, ſummarię, & extraiudicialiter cognoſcant, nihil in precibus, tacita veritate, vel ſuggeſta falſitate fuiſſe narratum, priuſquam commutationes predictæ executioni demandentur.*

Caput VII.

Legati, & Nuncij Apoſtolici, Patriarchę, Primates, & Metropolitani in appellationibus ad eos interpoſitis, in quibuſuis cauſis, tam in admittendis appellationibus, quam in concedendis inhibitionibus poſt appellationem, ſeruare teneantur formam, & tenorem ſacrarum conſtitutionum, & ca. Romana de ap. in 6. *preſertim Innocentij iiij. quę incipit, Romana, quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, aut ſtylo, vel priuilegio in contrarium non obſtātibus: aliter inhibitiones, & proceſſus, & inde ſecuta quęcunque ſint ipſo iure nulla.*

Caput

Caput VIII.

Epiſcopi, etiam tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati, in caſibus a iure conceſſis, omnium piarum diſpoſitionum tam in vltima voluntate, quã inter uiuos ſint executores; habeant ius viſitandi hoſpitalia, collegia quęcunque, ac confraternitates laicorum, etiam quas ſcholas, ſiue quocunque alio nomine vocant, non tamen quę ſub regum im mediata protectione ſunt, ſine eorum licentia: eleemoſynas Montis pietatis, ſiue charitatis, & pia loca omnia, quomodocunque nuncupentur, etiam ſi prędictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis priuilegio ſint munita, ac omnia, quę ad Dei cultum, aut animarum ſalutem, ſeu pauperes ſuſtentandos instituta ſunt, ipſi ex officio ſuo, iuxta ſacrorum canonum ſtatuta, cognoſcant, & exequantur: non obſtantibus quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut ſtatuto. Sup. ſeſ. 21. c. 2. de ref. ca. tua. &c. Ioãnes. de teſta.

Caput IX.

Adminiſtratores, tam eccleſiaſtici, quam laici, fabricę cuiuſuis eccleſię etiam Cathedralis, hoſpitalis, Confraternitatis, eleemoſynę Montis pietatis, & quorumcunque piorum locorum, ſingulis annis teneantur reddere rationem adminiſtrationis Ordinario, conſuetudinibus, & priuilegijs quibuſcunque in contrarium ſublatis, niſi ſecus forte in inſtitutione, & ordinatione talis eccleſię, ſeu fabricę expreſſe cautum eſſet. Sup. ſeſ. 7. c. vlt. & infra ſeſſ. 25. ca. 8. de refor. & ſeſſ. 24. c. 16.

Quod

Quod ſi ex conſuetudine, aut priuilegio, aut ex conſtitutione aliqua loci, alijs ad id deputatis ratio reddenda eſſet; tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius, & aliter factæ liberationes dictis adminiſtratoribus minime ſuffragentur.

Caput X.

Cum ex notariorum imperitia plurima dāna, & multarum occaſio litium oriatur, poſſit Epiſcopus quaſcunque notarios, etiam ſi Apoſtolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, ēt tanquam delegatus Sedis Apoſtolicæ, examinatione adhibita, eorū ſufficientiam ſcrutari, illiſq; non idoneis repertis, aut quandocunque in officio delinquentibus, officij eius in negotijs, litibus, & cauſis eccleſiaſticis, ac ſpiritualibus exercendi vſum perpetuo, aut ad tempus prohibere. Neque eorū appellatio interdictionē Ordinarij ſuſpēdat.

Caput XI.

Si quem clericorum, vel laicorum, quacunque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix, cupiditas occupauerit, vt alicuius eccleſiæ, ſeu cuiuſuis ſæcularis, vel regularis beneficij, Montium pietatis, aliorumque piorum locorum iuriſdictiones, bona, cenſus, ac iura, etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, ſeu quaſcunque obuentiones, quæ in miniſtrorum, & pauperum neceſſitates conuerti debent; per ſe, vel alios vi, vel timore incuſſo, ſeu etiam per ſuppoſitas perſonas

Cle-

Clericorum, aut laicorum, ſeu quacunque arte, aut quacunque quæſito colore, in proprios vſus cõuertere, illoſque uſurpare præſumpſerit, ſeu impedire ne ab ijs, ad quos iure pertinent percipiantur; is anathemati tamdiu ſubiaceat, quamdiu iuriſdictione, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, uel qui ad eum quomodocunque, etiam ex donatione ſuppoſitæ perſonę, peruenerint, eccleſiæ, eiuſque adminiſtratori, ſiue beneficiato, integre reſtituerit, ac deinde à Romano Põtifice abſolutionem obtinuerit. Quod ſi eiuſdem eccleſiæ patronus fuerit, etiã iure patronatus, ultra prædictas pœnas, eo ipſo priuatus exiſtat. Clericus uero, qui nefandæ fraudis, & uſurpationis huiuſmodi fabricator, ſeu conſentiens fuerit, eiſdem pęnis ſubiaceat, nec non quibuſcunque beneficijs priuatus ſit, & ad quæcunq; alia beneficia inhabilis efficiatur, & a ſuorum Ordinum executione etiam poſt integram ſatisfactionem, & abſolutionem, ſui Ordinarij arbitrio ſuſpendatur.

DECRETVM SVPER petitione conceſsionis Calicis.

Inſuper, cum eadem ſancta Synodus, ſuperiori Seſsione, duos articulos, alias propoſitos, & tum nondum diſcuſſos, videlicet, An rationes, quibus ſancta Catholica eccleſia adducta fuit, vt communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sup. ſeſ. 13. i dec. pro rog. ſeſſ. & ſeſſ. 21. c. 4.

tes

tes ſacerdotes, ſub vna panis ſpecie, ita ſint retinendæ, vt nulla ratione Calicis vſus cuiquam ſit permittendus. &, An; ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui, vel nationi, vel regno Calicis vſus uideatur, ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit, & quænam illæ ſint, in aliud tempus oblata ſibi occaſione, examinandos, atque definiendos reſeruauerit: nunc, eorum, pro quibus petitur, ſaluti optime conſultum volens, decreuit, integrum negotium ad ſanctiſsimum Dominum noſtrum eſſe referendum, prout præſenti decreto refert, qui pro ſua ſingulari prudētia id efficiat, quod vtile Reip. Chriſtianæ, & ſalutare petentibus vſum Calicis, fore iudicauerit.

Inf.ď re for. c. 1.

Indictio futuræ Seſſionis.

Inſuper eadem ſacroſancta Tridentina Synodus, diem futuræ Seſsionis ad feriā quintam poſt octauam feſtiuitatis omnium Sanctorum, quæ erit dies xij. menſis Nouemb. indicit, & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonij, &c.

Prorogata fuit Seſsio vſque ad diem xv. Iul. M. D. LXIII.

SES-

SESSIO XXIII.

QVÆ EST SEPTIMA SVB PIO IIII. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XV. IVL. M. D. LXIII.

Doctrina de Sacramento Ordinis.

Caput I.

SAcrificium, & ſacerdotium ita Dei ordinatione coniuncta ſunt, vt vtrunque in omni lege extiterit. Cum igitur in nouo Teſtamento, ſanctum Euchariſtiæ ſacrificiũ viſibile ex Domini inſtitutione Catholica Eccleſia acceperit, fateri etiam oportet, in ea nouum eſſe viſibile, & externum ſacerdotium, in quod vetus tranſlatum eſt. Hoc autẽ ab eodẽ domino Saluatore noſtro inſtitutũ eſſe, atque Apoſtolis, eorumq; ſucceſſoribus in ſacerdotio, poteſtatem traditam conſecrandi, offerẽdi, & miniſtrãdi corpus, & ſanguinem eius nec non & peccata dimittendi, & retinendi, ſacræ literæ oſtendunt, & Catholicæ Eccleſiæ traditio ſemper docuit.

Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22. Sup. ſeſ. 22. c. 1. de cele. miſſ. 1. Cor. 11. Heb. 11

Caput

Caput II.

Inf. c 7. & c. 17. de ref.

CVm autem diuina res ſit tã ſancti ſacerdotij miniſterium cõſentaneum fuit, quo dignius, & maiori cum veneratione exerceri poſſet, vt in eccleſia ordinatiſſima diſpoſitione plures, & diuerſi eſſent miniſteriorũ Ordines, qui Sacerdotio ex officio deſeruirent, ita diſtributi, vt, qui iã clericali Tonſura inſigniti eſſent, p minores ad maiores aſcenderent. nam non ſolum de ſacerdotibus, ſed & de Diaconis ſacræ literæ apertam mentionẽ faciunt;

faciunt, & quæ maxime in illorũ ordinatione attendenda ſunt, grauiſſimis verbis docent, & ab ipſo eccleſię initio ſequentium Ordinum nomina, atque vniuſcuiuſque eorũ propria miniſteria, Subdiaconi ſcilicet, Acolythi, Exorciſtæ, Lectoris, & Oſtiarij in vſu fuiſſe cognoſcũtur, quamuis nõ pari gradu; nam Subdiaconatus ad maiores ordines a Patribus, & ſacris Concilijs refertur, in quibus & de alijs inferioribus frequentiſſimè legimus. 1. Ti. 3. Act. 21.

Caput III.

Cum, Scripturæ teſtimonio, Apoſtolica traditione, & Patrum vnanimi conſenſu, perſpicuum ſit, per ſacram ordinationẽ, quæ verbis, & ſignis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitare nemo debet, Ordinẽ eſſe vere, & proprie vnum ex ſeptem ſanctæ Eccleſiæ Sacramentis. inquit enim Apoſtolus: Admoneo te, vt reſuſcites gratiã Dei, quę eſt in te per impoſitionem manuum mearum. non enim dedit nobis Deus ſpiritum timoris, ſed uirtutis, & dilectionis, & ſobrietatis. 1. Ti. 4. 2. Ti. 1.

Caput IIII.

Quoniam vero in Sacramento Ordinis, ſicut, & in Baptiſmo, & Confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri poteſt; merito ſancta Synodus damnat eorum ſententiam, qui aſſerunt noui Teſtamenti ſacerdotes temporariã tantummodo poteſtatem habere, & ſemel rite ordinatos, iterum laicos effici poſſe, ſi verbi Dei miniſteriũ non exerceant. Quod ſi quis omnes Chri- Sup. ſeſ. 7. ca. de ſacr. & inf. c. 4.

ſtianos

ſtianos promiſcue noui Teſtamenti ſacerdotes eſſe, aut omnes pari inter ſe poteſtate ſpirituali prædicos affirmet, nihil aliud facere videtur quam ecclesiaſticam hierarchiã, quæ eſt, vt caſtrorũ acies
Inf.c.6. Can.6. ordinata, confundere; perinde ac ſi contra Beati
2. Cor. 12. Pauli doctrinam omnes Apoſtoli, omnes Prophetæ, omnes Euangeliſtæ, oẽs Paſtores, omnes ſint
Eph. 9. Doctores. Proinde ſacroſancta Synodus declarat, præter cæteros eccleſiaſticos gradus, Epiſcopus, qui in Apoſtolorum locum ſucceſſerunt, ad hunc hierarchicum Ordinem præcipue pertinere, & po
Act.26. ſitos, ſicut idem Apoſtolus ait, a Spiritu ſancto, regere eccleſiam Dei; eoſque Presbyteris ſuperiores eſſe, ac Sacramentũ Confirmationis conferre, miniſtros Eccleſiæ ordinare, atque alia pleraque peragere ipſos poſſe, quarum functionum poteſta
Sup. ſeſ. 7. de cōfir. ca.3. tem reliqui inferioris Ordinis nullam habent. Docet inſuper ſacroſancta Synodus, in ordinatione Epiſcoporum, ſacerdotũ, & cæterorum Ordinum, nec populi, nec cuiuſuis ſæcularis poteſtatis, et magiſtratus cõſenſum, ſiue vocationẽ, ſiue auctoritatem ita requiri, vt ſine ea irrita ſit ordinatio, quin potius decernit, eos, qui tantummodo a populo, aut ſæculari poteſtate, ac magiſtratu vocati, & inſtituti, ad hæc miniſteria exercenda aſcendunt, & qui ea propria temeritate ſibi ſumunt, oẽs non
Ioan.16. Eccleſię miniſtros, ſed fures, & latrones, per oſtiũ non ingreſſos, habendos eſſe. Hæc ſunt, quæ generatim ſacræ Synodo viſum eſt Chriſti fideles de

Sacra-

Sacramento Ordinis docere. His autem contraria certis, & proprijs Canonibus in hunc, qui ſequitur, modum damnare conſtituit, vt omnes, adiuuante Chriſto, fidei regula vtentes, in tot errorum tenebris catholicam veritatem facilius agnoſcere, & tenere poſſint.

DE SACRAMENTO Ordinis.

Canon I.

Si quis dixerit, non eſſe in nouo Teſtamento ſacerdotium viſibile, & externum, vel non eſſe poteſtatem aliquam conſecrandi, & offerendi uerum corpus, & ſanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi, ſed officium tantum, & nudum miniſterium prædicandi Euangelium, vel eos, qui non prædicant, prorſus non eſſe ſacerdotes: anathema ſit. Sup.c.i. Matt.16 Ioã.20.

Canon II.

Si quis dixerit, præter ſacerdotium non eſſe in Eccleſia catholica alios ordines, & maiores, & minores; per quos, velut per gradus quoſdam in ſacerdotium tendatur: anathema ſit. Sup.c.2. Sup.ſeſ. 6.de refor.c.I.

Canon III.

Si quis dixerit, Ordinem, ſiue ſacram ordinationem non eſſe vere & proprie Sacramentũ, a Chriſto Domino inſtitutũ, vel eſſe figmentum quoddam humanum, excogitatum a viris rerum Sup.c.i. Matt.16 Ioã.20.

eccleſiaſticarum imperitis, aut eſſe tantum ritum quendam eligendi miniſtros uerbi Dei, & Sacramentum: anathema ſit.

Canon IIII.

Si quis dixerit, per ſacram ordinationem non dari Spiritum ſanctum, ac proinde fruſtra Epiſcopos dicere, Accipe Spiritum ſanctũ, aut per eam non imprimi characterem, uel eũ, qui ſacerdos ſemel fuit, laicum rurſus fieri poſſe: anathema ſit.

Canon V.

Si quis dixerit, ſacrã unctionem, qua Eccleſia in ſancta ordinatione utitur, non tantum non requiri, ſed cõtemnendã & pernicioſam eſſe, ſimiliter, & alias ordinis cęremonias: anathema ſit.

Canon VI.

Si quis dixerit, in Eccleſia Catholica non eſſe hierarchiam diuina ordinatione inſtitutam, quę conſtat ex Epiſcopis, Presbyteris, & Miniſtris: anathema ſit.

Canon VII.

Si quis dixerit, Epiſcopos non eſſe Presbyteris ſuperiores, uel non habere poteſtatẽ confirmãdi, & ordinãdi, uel eam, quã habent, illis eſſe cũ Presbyteris cõmunem, uel ordines ab ipſis collatos ſine populi, uel poteſtatis ſæcularis conſenſu, aut uocatione irritos eſſe, aut eos, qui nec ab eccleſiaſtica, & canonica poteſtate rite ordinati, nec miſſi ſunt, ſed aliunde ueniunt, legitimos eſſe uerbi & Sacramentorum miniſtros: anathema ſit.

Canon

Canon VIII.

SI quis dixerit, Epiſcopos, qui auctoritate Romani Pontificis aſſumuntur, non eſſe legitimos, & veros Epiſcopos, ſed figmentum humanum: anathema ſit.

DECRETVM de Reformatione.

EAdem ſacroſancta Tridentina Synodus, Reformationis materiam proſequens, hæc, quæ ſequuntur, in præſenti decernenda eſſe ſtatuit, & decernit.

Caput I.

Cum præcepto diuino mandatum ſit omnibus, quibus animarum cura commiſſa eſt, oues ſuas agnoſcere, pro his ſacrificium offerre, uerbique diuini prędicatione, Sacramentorum adminiſtratione ac bonorum omnium operũ exemplo paſcere; pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarũ curam paternam gerere, & in cætera munia paſtoralia incumbere, quę omnia nequaquam ab ijs pręſtari, & impleri poſſunt, qui gregi ſuo non inuigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more deſerunt: ſacroſancta Synodus eos admonet, & hortatur, vt diuinorum pręceptorũ memores, factique forma gregis in iudicio, & ueritate paſcãt, & regant. Ne uero ea, quæ de reſidentia ſancte. & utiliter iam ante ſub fel. rec. Paulo III. ſancita ſuc-

1. Pet. 5.

Sup. ſeſ. 6. d re- for. c. 1.

fuerũt, in ſenſus a ſacroſanctæ Synodi mente alie nos trahantur, ac ſi uigore illius decreti quinque menſibus continuis abeſſe liceat, illis inhærendo, declarat ſacroſãcta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus eccleſiis quibuſcunque, quocunque nomine, & titulo præfectos, etiam ſi ſanctę Romanæ eccleſię Cardinales ſint, obligari ad perſonalem in ſua Eccleſia vel diœceſi reſidentiã, ubi iniũcto ſibi officio defungi teneantur, neque abeſſe poſſe, niſi ex cauſis, & modis infraſcriptis. Nam cum Chriſtiana caritas, urgens neceſſitas, debita obedientia, ac euidens Eccleſię, uel Reipub. utilitas aliquos nonnunquam abeſſe poſtulent, & exigãt, decernit eadem ſacroſancta Synodus, has legitime abſentiæ cauſas a beatiſſimo Romano Pontifice, aut a Metropolitano, vel, eo abſente, Suffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidente, qui idẽ Metropolitani abſentiam probare debebit, inſcriptis eſſe approbandas, niſi cum abſentia inciderit propter aliquod munus, & Reipub. officium, Epiſcopatibus adiunctum, cuius quoniam cauſæ ſunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem ſignificari Metropolitano neceſſe erit, ad eundem tamen cum Concilio prouinciali ſpectabit iudicare de licentijs a ſe, vel a Suffraganeo datis, & videre, ne quis eo iure abutatur, & vt pœnis canonicis errantes puniantur. Interea meminerint diſceſſuri, ita ouibus ſuis prouidendum, vt, quantum

Infr. in bulla Pij IIII. ſuper reſidentia.

fieri

fieri poterit, ex ipſorum abſentia nullum dãnum accipiant. Quoniã autem, qui aliquantiſper tantum abſunt, ex veterum Canonum ſententia non videntur abeſſe, quia ſtatim reuerſuri ſunt, ſacroſancta Synodus vult, illud abſentiæ ſpatium ſingulis annis, ſiue continuum, ſiue interruptum, extra prædictas cauſas, nullo pacto debere duos, aut ad ſummum tres menſes excedere, & haberi rationem, vt id æqua ex cauſa fiat, & abſque vllo gregis detrimento, quod an ita ſit, abſcedentium conſcientiæ reliquit, quã ſperat religioſam, & timoratam fore, cũ Deo corda pateant, cuius opus non fraudulenter agere, ſuo periculo tenentur. Eoſdem interim admonet, & in Domino hortatur ne per illius temporis ſpatium, Dominici aduentus, Quadrageſimæ, Natiuitatis, Reſurrectionis Domini, Penteceſtes item, & Corporis Chriſti diebus, quibus refici maxime, & in domino gaudere paſtoris præſentia oues debeant, ipſi ab Eccleſia ſua Cathedrali vllo pacto abſint, niſi Epiſcopalia munia in ſua diœceſi eos alios vocent.

Seſ. 24. de refor mat. ca. 11.

1. Reg. 16.

3. Reg. 8

Baruc. 3

Si quis autem, quod vtinam nunquam eueniat contra huius decreti diſpoſitionem abfuerit, ſtatuit ſacroſancta Synodus, præter alias pœnas aduerſus non reſidentes, ſub Paulo III. impoſitas, & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum pro rata temporis abſentiæ fructus ſuos non facere, nec tuta conſcientia; alia etiam declaratione non ſecuta, illos ſibi detinere poſſe,

Sup. ſeſ. 6. de refor. c. 1. inf. i bulla Pij IIII. ſuper reſidentia.

ſed teneri, aut ipſo ceſſante, per Superiorem eccleſiaſticum illos fabricæ eccleſiarum, aut pauperib. loci erogare, prohibita quacunque conuentione, vel compoſitione, quæ pro fructibus male perceptis appellatur; ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte, ei remitterentur, non obſtantibus quibuſcunque priuilegijs cuicunque Collegio; aut fabricæ conceſſis.

Sup. ſeſ. 6. de refor. c. 1. Eadem omnino, etiam quo ad culpam, amiſſionem fructuũ, & pœnas de curatis inferioribus, et alijs quibuſcunque, qui beneficium aliquod eccleſiaſticũ, curam animarum habens, obtinent, ſacroſancta Synodus declarat, & decernit, ita tamẽ, vt quandocunque eos, cauſa prius per Epiſcopum cognita, & probata, abeſſe contigerit, Vicarium idoneum, ab ipſo Ordinario approbandum, cum debita mercedis aſſignatione relinquant. Diſcedendi autem licentiam inſcriptis, gratiſq; concedẽdam vltra bimeſtre tẽpus, niſi ex graui cauſa, non obtineant. Inf. ſeſſ. 24. de ref. c. 12. Quod ſi per edictum citati etiam non perſonaliter, contumaces fuerint, liberum eſſe vult Ordinarijs, per cenſuras eccleſiaſticas, & ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, etiam vſque ad priuationem, cõpellere, nec executionem hanc, quolibet priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuſcunque beneficij, pactione, ſtatuto, etiam iuramento, vel quacunque auctoritate confirmato, conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corru-

corruptela cenſenda eſt, ſiue appellatione, aut inbibitione, etiam in Romana Curia, uel uigore Eugenianæ conſtitutionis ſuſpendi poſſe. Poſtremo, tam decretum illud ſub Paulo III. quam hoc ipſum in Concilijs prouincialibus, & Epiſcopalibus publicari, ſancta Synodus præcipit. cupit enim, quæ adeo ex paſtorum munere, animarumque ſalute ſunt, frequenter omnium auribus, mẽtibuſq; infigi, ut in poſterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut deſuetudine aboleantur. Extrau. diuina & priuil. ſupra ſeſſ. 6. de refor. c. 1.

Caput II.

Eccleſiis Cathedralibus, ſeu ſuperioribus quocunque nomine, ac titulo præfecti, etiam ſi ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſint, ſi munus conſecrationis intra tres menſes non ſuſceperint, ad fructuum perceptorum reſtitutionem teneantur. ſi intra totidem menſes poſtea id facere neglexerint, eccleſiis ipſo iure ſint priuati. Conſecratio uero, ſi extra Curiam Romanam fiat, in eccleſia, ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, ſi commode fieri poterit, celebretur. Sup. ſeſſ. 7. c. 9.

Caput III.

Epiſcopi per ſemetipſos Ordines conferant, quod ſi ægritudine fuerint impediti, ſubditos ſuos non aliter, quam iam probatos, & examinatos, ad alium Epiſcopum ordinandos dimittant. Inf. can. 8. & 10. ſup. ſeſſ. 14. de ref. c. 3.

Caput IIII.

Prima tonſura non initientur, qui Sacramen-

tum confirmationis non ſuſceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint, quique legere, & ſcribere neſciant, & de quibus probabilis coniectura non ſit, eos non ſæcularis iudicij fugiendi fraude, ſed vt Deo fidelem cultum præſtent, hoc vitæ genus elegiſſe.

Caput V.

Ad minores Ordines promouendi bonum a parocho, & a magiſtro ſcholæ, in qua educantur, teſtimonium habeant. Hi vero, qui ad ſingulos maiores erunt aſſumendi, per menſem ante ordinationem Epiſcopum adeant, qui parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, cõmittat, in nominibus ac deſiderio eorum, qui volent promoueri publice in eccleſia propoſitis, de ipſorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus, & vita a fide dignis diligẽter inquirat, & literas teſtimoniales, ipſam inquiſitionem factam continentes, ad ipſum Epiſcopum quamprimum tranſmittat.

Caput. VI.

Nullus prima tonſura initiatus, aut etiam in minoribus ordinibus conſtitutus, ante decimum
Inf.c.18 *quartum annum beneficium poſſit obtinere. Is ẽt fori priuilegio non gaudeat, niſi beneficium eccleſiaſticum habeat, aut clericalem habitum, & tonſuram deferens, alicui eccleſiæ, ex mandato Epiſcopi inſeruiat, vel in ſeminario clericorum, aut in aliqua ſchola, vel vniuerſitate, de licentia Epiſcopi, quaſi in via ad maiores Ordines ſuſci-*

piendos verſetur. In clericis vero coniugatis ſeruetur conſtitutio Bonifacij VIII. quæ incipit, clerici, qui cum vnicis. modo hi clerici, alicuius eccleſiæ ſeruitio, vel miniſterio ab Epiſcopo deputati, eidem eccleſiæ ſeruiant, vel miniſtrent, & clericali habitu, & tonſura vtantur: nemini, quo ad hoc, priuilegio, vel conſuetudine, etiam immemorabili ſuffragante. ca.clerici.d cle. coniug. in 6.

Caput VII.

Sancta Synodus, antiquorum canonum veſtigijs inhærendo; decernit, vt, quando Epiſcopus ordinationem facere diſpoſuerit, omnes qui ad ſacrum miniſterium accedere voluerint, feria quarta ante ipſam ordinationem, vel quando Epiſcopo videbitur, ad ciuitatem euocentur. Epiſcopus autem ſacerdotibus, & alijs prudentibus viris, peritis diuina legis, ac in eccleſiaſticis ſanctionibus exercitatis ſibi aſcitis, ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inueſtiget, & examinet. c.quando. 24. diſt.

Caput VIII.

Ordinationes ſacrorum Ordinum, ſtatutis a iure temporibus, ac in cathedrali Eccleſia, vocatis præſentibuſque ad id Eccleſiæ canonicis, publice celebrentur. ſi autem in alio diœceſis loco præſente clero loci, dignior, quantum fieri poterit, Eccleſia ſemper adeatur. Vnuſquiſque autem a proprio Epiſcopo ordinetur. Quod ſi quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, etiam Sup. ſeſ. 24. de refor. c. 2. & iſ. c. 10

cuiuſuis

cuiuſuis generalis, aut ſpecialis reſcripti, vel priuilegij prætextu, et ſtatutis tẽporibus, permittatur, niſi eius probitas, ac mores Ordinarij ſui teſtimonio commendentur. ſi ſecus fiat, ordinans a collatione Ordinum per annũ, & ordinatus a ſuſceptorum Ordinum executione, quãdiu proprio Ordinario videbitur expedire, ſit ſuſpenſus.

Caput IX.

Epiſcopus familiarem ſuum non ſubditum ordinare non poſſit, niſi per triennium ſecum fuerit commoratus, & beneficium, quacunque fraude ceſſante, ſtatim re ipſa illi conferat, conſuetudine quacunque, etiam immemorabili, in contrariũ non obſtante.

Caput X.

Abbates quos ordines conferre poſſint. *Abbatibus, ac alijs quibuſcunque, quantumuis exemptis, non liceat in poſterum, intra fines alicuius diœceſis conſiſtentibus, etiam ſi nullius diœceſis, vel exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui Regularis ſubditus ſibi nõ ſit, Tonſurã, vel minores Ordines cõferre, nec ipſi Abbates, & alij exẽpti, aut collegia, uel Capitula quæcunque, etiam eccleſiarum cathedralium, literas dimiſſorias aliquibus Clericis ſæcularibus, ut ab alijs ordinentur, concedant. ſed horum omnium ordinatio ſeruatis omnibus, quæ in huius ſacroſanctæ Synodi decretis continentur, ad Epiſcopos, intra quorum diœceſis fines exiſtant, pertineat: non obſtãtibus quibuſuis priuilegijs, præſcriptionibus, aut conſuetudi-*

Sup. c. 5. cũ ſeq. & inf. c. 11. cum ſeq.

ſuetudinibus, etiã immemorabilibus. Pœnam quoque impoſitam ijs, qui contra huius ſanctæ Synodi ſub Paulo III. decretum a Capitulo Epiſcopali Sede vacante literas dimiſſorias impetrant, ad illos, qui eaſdem literas non a Capitulo, ſed ab alijs quibuſuis, in iuriſdictione Epiſcopi loco Capituli Sede vacante, ſuccedentibus, obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimiſſorias contra formam decreti ab officio, & beneficio per annum ſint ipſo iure ſuſpenſi. Sup. ſeſſ. 7. de refor. c. 10.

Caput XI.

Minores Ordines ijs, qui ſaltem latinam linguam intelligant, per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis videretur, conferãtur; vt eo accuratius, quãtum ſit huius diſciplinæ pondus, poßint edoceri, ac in vnoquoque munere iuxta præſcriptum Epiſcopi, ſe exerceãt; idque in ea, cui adſcripti erunt, eccleſia, niſi forte ex cauſa ſtudiorum abſint, atque ita de gradu in gradum aſcendant, ut in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina maior accreſcat. quod & bonorum morũ exemplum, & aſſiduum in eccleſia miſterium, atque maior erga presbyteros, & ſuperiores Ordines reuerentia, & crebrior, quam antea, corporis Chriſti communio maxime comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, & ſacratiſſima myſteria ſit ingreſſus, nemo ijs initietur, quem non ſcientiæ ſpes maioribus Ordinibus dignum oſtendat. Hi vero non niſi poſt annum a ſuſceptione *Ordines maiores, quando, & quibus conferendi.* Inf. c. 17.

poſtre-

In f.c.13. & 14. *poſtremi gradus minorum Ordinum ad ſacros Ordines promoueantur, niſi neceſſitas, aut Eccleſiæ vtilitas, iudicio Epiſcopi aliud expoſcat.*

Caput XII.

Ordines minores qbus & quãdo cõferendi.

Nullus in poſterum ad Subdiaconatus Ordinẽ ante vigeſimumſecundum, ad Diaconatus ante vigeſimumtertium, ad Presbyteratus ante vigeſimumquintum ætatis ſuæ annum promoueatur. Sciant tamen Epiſcopi, non ſingulos, in ea ætate conſtitutos, debere ad hos Ordines aſſumi, ſed dignos dumtaxat, & quorum probata vita ſenectus ſit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur: priuilegijs quibuſcunque, quoad hoc, pœnitus excluſis.

Caput XIII.

Subdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum teſtimonium, & in minoribus Ordinibus iam probati, ac literis, & ijs, quæ ad Ordinem exercendum pertinent, inſtructi. Qui ſperent, Deo auctore, ſe continere poſſe; eccleſiis, quibus aſcribentur, inſeruiant; ſciantque maxime decere, ſi ſaltẽ diebus Dominicis, & ſolennibus, cum altari miniſtrauerint, ſacram Communionẽ perceperint. Promoti ad ſacrum Subdiaconatus Ordinem, ſi per annum ſaltem in eo non ſint verſati ad altiorem gradum, niſi aliud Epiſcopo videatur, aſcendere non permittantur. Duo ſacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur:

Sup. ca. 11.

rantur:

rantur: priuilegijs, ac indultis quibuſuis conceſſis non obſtantibus quibuſcunque.

Caput XIIII.

Qui pie, & fideliter in miniſterijs ante actis ſe geſſerint, & ad Presbyteratus Ordinem aſſumuntur, bonum habeant teſtimonium, & hi ſint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, niſi ob eccleſiæ vtilitatem, ac neceſſitatem aliud Epiſcopo videretur, miniſtrauerint, ſed ẽt ad populum docendum ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, ac adminiſtranda ſacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur: atque ita pietate, ac caſtis moribus conſpicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis poſſint expectari. Curet Epiſcopus, vt ij ſaltem diebus Dominicis, & feſtis ſolennibus, ſi autẽ curam habuerint animarum, tam frequenter, vt ſuo muneri ſatisfaciant, Miſſas celebrent.

Sup. ca. 11. & 13

Sup. ſeſſ. 22. ĩ decre. de obſer. in cel. miſſ. & ca. 2. de ſacri. miſſ.

Cum promotis per ſaltem, ſi nõ miniſtrauerint, Epiſcopus ex legitima cauſa poſſit diſpenſare.

Caput XV.

Quamuis presbyteri in ſua ordinatione a peccatis abſoluendi poteſtatem accipient; decernit tamen ſancta Synodus, nullum, etiam Regularẽ, poſſe confeſſiones ſæcularium, etiam ſacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, niſi aut parochiale beneficium, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut alias

idoneus

idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: priuilegijs, & conſuetudine quacunque, etiam immemorabili, non obſtantibus.

Caput XVI.

Cum nullus debeat ordinari, qui iudicio ſui Epiſcopi nõ ſit vtilis, aut neceßarius ſuis eccleſiis
Concil. Calced. ca. 6. *ſancta Synodus, veſtigijs ſexti Canonis Concilij Chalcedonẽſis inhærẽdo, ſtatuit, vt nullus in poſterũ ordinetur, qui illi eccleſiæ, aut pio loco, ꝑ cuius neceſſitate, aut vtilitate aſſumitur, nõ aſcribatur, ubi ſuis fungatur muneribus, nec incertis vagetur ſedibus. Quod ſi locũ incõſulto Epiſcopo deſeruerit, ei ſacrorũ exercitiũ interdicatur. Nullus præterea clericus peregrinus ſine cõmẽdatitijs ſui Ordinarij literis ab vllo Epiſcopo ad diuina celebrãda, & ſacramenta adminiſtrãda admittatur.*

Caput XVII.

Vt ſanctorũ Ordinũ a Diaconatu ad Oſtiariatum functiones, ab Apoſtolorum tẽporibus in Eccleſia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermiſſæ, in vſum iuxta ſacros Canones reuocentur; nec ab hæreticis, tamquam otioſæ, traducantur; illius priſtini moris reſtituendi deſiderio flagrans ſanctæ Synodus, decernit, vt in poſterũ huiuſcemodi miniſteria non niſi per conſtitutos in dictis Ordinibus exerceantur: omneſque &
Sup.c.11. *ſingulos Prelatos eccleſiarũ in Domino hortatur, & illis præcipit, vt, quantum fieri commode poterit, in eccleſiis cathedralibus, collegiatis, & parochia-*

rochialibus ſuæ diæceſis, ſi populus frequens, & eccleſiæ prouentus id ferre queãt huiuſmodi functiones curẽt reſtituendas, & ex aliqua parte redditum aliquorum ſimplicium beneficiorum, uel fabricæ eccleſiæ, ſi prouentus ſuppetant, aut utriſque illorum eas functiones exercentibus ſtipẽdia aſſignent, quibus, ſi negligẽtes fuerint, Ordinarij iudicio, aut ex parte mulctari, aut in totum priuari poſſint. Quod ſi miniſterijs quatuor minorum Ordinum exercendis Clerici cælibes preſto non erunt; ſuffici poſſint etiam coniugati, uitæ probatæ, dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonſuram, & habitum clericalem in eccleſia geſtent.

Caput XVIII.

Cum adoleſcentium ætas, niſi recte inſtituatur, prona ſit ad mundi uoluptates ſequendas, & niſi a teneris annis ad pietatẽ & religionem informentur, antequam uitiorum habitus totus homines poſſideat, nunquam perfecte, ac ſine maximo ac ſingulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in diſciplina eccleſiaſtica perſeueret: ſancta Synodus ſtatuit, vt ſingulæ cathedrales, Metropolitanæ, atque his maiores eccleſiæ, pro modo facultatum, & diæceſis amplitudine certũ puerorum ipſius ciuitatis, & diæceſis, vel eius prouinciæ, ſi ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipſas eccleſias, vel alio in loco conuenienti ab Epiſcopo eligendo, alere, ac religioſe educa- Gen. 8.

re,

re, & Eccleſiaſticis diſciplinis inſtituere teneantur. In hoc vero collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati ſint; ac legere, & ſcribere competēter nouerint; & quorum indoles, & voluntas ſpem afferat, eos eccleſiaſticis miniſterijs perpetuo inſeruituros. Pauperum autē filios præcipuè eligi vult; nec tamen ditiorum excludit, modo ſuo ſumptu alantur, & ſtudium præſeferāt Deo & Eccleſiæ inſeruiendi. Hos pueros Epiſcopus in tot claſſes, quot ei videbitur, diuiſos, iuxta eorum numerum, ætatem, ac in diſciplina eccleſiaſtica progreſſum, partim cū ei opportunum videbitur, eccleſiarum miniſterio addicet: partim in collegio erudiendos retinebit, alioſque in locorum eductorum ſufficiet: ita vt hoc collegium Dei miniſtrorum perpetuum ſeminarium ſit. Vt uero in eadem diſciplina eccleſiaſtica commodius inſtituatur; Tonſura ſtatim, atque habitum clericali ſemper utentur, grāmatices, cantus, Computi eccleſiaſtici, aliarumq; bonarum artium diſciplinā diſcent, ſacram Scripturam, libros eccleſiaſticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maximè quæ ad confeſſiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac cæremoniarum formas ediſcent. Curet Epiſcopus, vt ſingulis diebus Miſſæ ſacrificio interſit: ac ſaltem ſingulis menſibus confiteantur peccata, & iuxta confeſſoris iudiciū ſumant corpus Domini noſtri Ieſu Chriſti;

Sup.ſeſ. 5.c.1.de refor.

ſti; cathedrali, & alijs loci eccleſiis diebus feſtis inſeruiant. Quæ omnia, atq; alia ad hanc rem opportuna, & neceſſaria, Epiſcopi ſinguli cum conſilio duorũ Canonicorum ſeniorum, & grauiorum, quos ipſi elegerint, prout Spiritus ſanctus ſuggeſſerit, conſtituent, eaque vt ſemper obſeruentur, ſæpius viſitãdo operam dabunt. Diſcolos, & incorrigibiles, ac malorum morum ſeminatores, acriter punient, eos etiam, ſi opus fuerit, expellendo: omniaque impedimenta auferentes quæcunq; ad conſeruandum, & augendum tam pium, & ſanctum inſtitutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegij fabricam inſtituendam, & ad mercedem præceptoribus, & miniſtris ſoluendam, & ad alendam iuuentutem, & ad alios ſumptus certi redditus erunt neceſſarij, vltra ea, quę ad inſtituendos, vel alendos pueros ſunt in aliquibus eccleſiis, & locis deſtinata, quæ eo ipſo huic ſeminario ſub eadẽ Epiſcopi cura applicata cenſeantur: iidem Epiſcopi cum conſilio duorũ de Capitulo, quorum alter ab Epiſcopo, alter ab ipſo Capitulo eligatur: itemque duorum de Clero ciuitatis, quorum quidem alterius electio ſimiliter ad Epiſcopum, alterius verò ad Clerum pertineat, ex fructibus integris menſæ Epiſcopalis, & Capituli, & quarumcunque dignitatum, perſonatuum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, cuiuſcunque Ordinis, etiã Regularis, aut qualitatis, vel conditionis

fuerint, & hoſpitalium, quæ dantur in titulum, vel adminiſtrationem, iuxta conſtitutionem Concilij Viennenſis, quæ incipit, Quia cõtingit, & beneficiorũ quorumcunque, etiã Regularium, etiam ſi iuriſpatronatus cuiuſcunque fuerint, etiam ſi exempta, etiam ſi nullius diœceſis, vel alijs eccleſijs, monaſterijs, & hoſpitalibus, & alijs quibuſuis locis pijs, etiã exemptis, annexa, & ex fabricis eccleſiarum, & aliorũ locorum, etiã ex quibuſcunque alijs eccleſiaſticis redditibus, ſeu prouentibus, etiã aliorum collegiorum, in quibus tamen ſeminaria diſcentium, vel docentium ad commune Eccleſiæ bonum promouendũ actu non habentur: hæc enim exempta eſſe voluit, præterquã ratione reddituum, qui ſuperflui eſſent vltra conuenientẽ ipſorum ſeminariorum ſuſtentationem, ſeu corporum, vel confraternitatem, quæ in nonnullis locis ſcholæ appellantur, & omnium monaſteriorũ, nõ tamen Mendicantium, etiã ex decimis quacunque ratione ad laicos, ex quibus ſubſidia eccleſiaſtica ſolui ſolẽt, & milites cuiuſcunque militia, aut ordinis, pertinentibus, fratribus Sancti Ioannis Ieroſolymitani duntaxat exceptis, partem aliquã, vel portionẽm detrahent, & eam portionem ſic detractam, necnon beneficia aliquot ſimplicia, cuiuſcunque qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiã præſtimonia, vel præſtimoniales portiones, etiam ante vacationem nuncupatas, ſine cultus diuini, & illa obtinentium præiudicio, huic collegio applicabũt,

Cap. q̃a contingit. de religio. domin. in clem.

&

& incorporabunt: quod locum habeat, etiam ſi beneficia ſint reſeruata, vel affecta, nec per reſignationem ipſorum beneficiorum vniones, & applicationes ſuſpendi, vel vllo modo impediri poſſint, ſed omnino quacunque vacatione, etiam ſi in curia effectum ſuum ſortiantur, & quacunque cõſtitutione non obſtante. Ad hanc autem portionẽ ſoluendam, beneficiorum, dignitatum, perſonatuum, & omnium, & ſingulorum ſupra commemoratorum poſſeſſores, non modo pro ſe, ſed pro penſionibus, quas alijs forſan ex dictis fructibus ſoluerent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis penſionibus, illis erit ſoluendum, ab Epiſcopo loci per cenſuras Eccleſiaſticas, ac alia iuris remedia compellantur; etiam vocato ad hoc, ſi videbitur, auxilio brachij ſecularis, quibuſuis, quo ad omnia, & ſingula ſupradicta, priuilegijs, exemptionibus, etiam ſi ſpecialem derogationem requirerent, conſuetudine etiam immemorabili, quauis appellatione, & allegatione, quę executionem impediat; non obſtantibus. Succedente vero caſu, quo per vniones effectum ſuum ſortientes, vel aliter Seminarium ipſum in totum, vel in partem dotatum reperiatur, tunc portio ex ſingulis beneficijs, vt ſupra detracta, & incorporata ab Epiſcopo, prout res ipſa exegerit, in totum, uel pro parte remittatur. Quod ſi cathedralium, & aliarum maiorum eccleſiarum Prælati in hac Seminarij erectione, eiuſque conſeruatione

negligentes fuerint, ac ſuam portionem ſoluere detractauerint: Epiſcopum, Archiepiſcopus, Archiepiſcopum, & Superiores Synodus prouincialis acriter corripere, eoſque ad omnia ſupradicta cogere debeat, & vt quamprimum hoc ſanctum, & pium opus, vbicunque fieri poterit, promoueatur, ſtudioſe curabit. Rationes autem reddituum huius Seminary, Epiſcopus annis ſingulis accipiat, præſentibus duobus a Capitulo, & totidem a Clero ciuitatis deputatis.

Deinde, vt cũ minori impenſa huiuſmodi ſcholis inſtituendis prouideatur: ſtatuit ſancta Synodus, vt Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alij locorum Ordinarij, ſcholaſterias obtinentes, & alios quibus eſt lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipſis ſcholis inſtituendos, per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos, ab eiſdem ſcholaſticis eligendos, et ab Ordinarijs approbandos, etiam per ſubtractionẽ fructuum cogant, & compellant. Quod ſi iudicio Epiſcopi digni non fuerint, alium, qui dignus ſit, nominent, omni appellatione remota: quod ſi neglexerint: Epiſcopus ipſe deputet. Docebunt autem prædicti quæ videbuntur Epiſcopo expedire, de cætero vero officia, vel dignitates illæ, quæ ſcholaſteriæ dicuntur, non niſi Doctoribus, vel Magiſtri, aut Licentiatis in ſacra pagina, aut in iure Canonico, & alias perſonis idoneis, & qui per ſe ipſos id munus explere poſſint,

confe-

conferantur, & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida: non obſtãtibus quibuſuis priuilegijs, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si vero aliqua prouincia eccleſię tanta paupertate laborent, vt collegium in aliquibus erigi non poſſit; Synodus prouincialis, vel Metropolitanus, cum duobus aatiquioribus Suffraganeis in Eccleſia Metropolitana, vel alię prouincię eccleſia commodiori unum, aut plura collegia, prout opportunum iudicabit, ex fructibus duarum, aut plurium eccleſiarum, in quib. ſingulis collegium commode inſtitui non poteſt, erigenda curabit, ubi pueri illarum eccleſiarum educentur.

In eccleſiis autem, amplas diœceſes habentibus, poſſit Epiſcopus unum, uel plura in diœceſi, prout ſibi opportunũ uidebitur, habere Seminaria, quę tamẽ ab illo uno, quod in ciuitate erectũ, & conſtitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Poſtremo, ſi uel pro unionibus, ſeu pro portionũ taxatione, uel aſſignatione, & incorporatione, aut qualibet alia rõne difficultatẽ aliquã oriri cõtigerit, ob quã huius Seminarij inſtitutio, uel conſeruatio impediretur, aut perturbaretur; Epiſcopus cũ ſupra deputatis, uel Synodus prouincialis pro regionis more, pro eccleſiarum, & beneficiorũ qualitate, etiã ſupraſcripta, ſi opus fuerit, moderãdo, aut augendo, omnia, & ſingula, quę ad felicẽ huius Seminarij profectũ neceſſaria, et opportuna uidebuntur, decernere, ac prouidere ualeat.

Indictio futuræ Seſſionis.

Inſuper eadem ſacroſancta Tridentina Synodus, proximam futuram Seſſionem in diem decimamſextam menſis Septembris indicit, in qua agetur de Sacramento Matrimonij, & de alijs, ſi qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri poſſint, item de prouiſionibus Epiſcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, ac diuerſis Reformationis articulis.

Prorogata fuit Seßio vſque ad diem xi. Nou. M. D. LXIII.

SESSIO XXIIII.

QVÆ EST OCTAVA SVB PIO IIII. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XI. NOV. M. D. LXI.

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

Matrimonij perpetuum, indiſſolubilemq; nexũ, primus humani generis parens diuini Spiritus inſtructu, pronunciauit cum dixit: Hoc nunc os *ex oſſibus meis, & caro de carne mea. Quamobrem relinquet homo patrem ſuum, & matrem, & adhærebit vxori ſuæ, & erunt duo in carne vna.* Hoc autem *vinculo duos tantummodo copulari, & coniungi, Chriſtus Dominus apertius docuit, cum poſtrema illa verba, tanquam a Deo prolata, referens, dixit: Itaque iam non ſunt duo, ſed vna caro, ſtatimque eiuſdem nexus firmitatem, ab Adamo tanto ante pronunciatam, his verbis confirmauit: Quod ergo Deus coniunxit, homo nõ ſeparet.*

Gen. 2. 3. Eſdrę 4. Eph 5. 1.Cor.6. Matt.19 Marc.10

Gratiam vero, quę naturalem illum amorem perficeret, & indiſſolubilem vnitatem canfirmaret, coniugeſque ſanctificaret, ipſe Chriſtus venerabilium Sacramentorum inſtitutor, atque perfector, ſua nobis paſſione promeruit. quod Paulus Apoſtolus innuit, dicens: Viri diligite vxores veſtras, ſicut Chriſtus dilexit Eccleſiam, & ſeipſum tradidit pro ea: mox ſubiungens: Sacramentum hoc magnum eſt: ego autem dico in Chriſto, & in Eccleſia.

Eph. 5.

Cum igitur matrimonium in lege Euangelica veteribus connubijs per Chriſtum gratia preſtet; merito inter noue legis Sacramenta annumerandum, ſancti Patres noſtri, Concilia, & vniuerſalis Eccleſia traditio ſemper docuerunt, aduerſus quam impij homines huius ſeculi inſanientes non ſolum perperam de hoc venerabili Sacramẽto ſenſerunt, ſed de more ſuo pretextu Euangelij libertatem carnis introducentes, multa ab Eccleſię Catholicę ſenſu, & ab Apoſtolorum temporibus probata conſuetudine aliena, ſcripto, & verbo aſſeruerunt, non ſine magna Chriſti fidelium iactura. quorum temeritati ſancta, & vniuerſalis Synodus cupiens occurrere, inſigniores predictorum ſchiſmaticorum hereſes, & errores, ne plures ad ſe trahat, pernicioſa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipſos hereticos, eorumque errores decernens anathematiſmos.

Concil. Flo. ſub Euge. IIII. ca. ad abolẽdã. de hæret.

DE SACRAMENTO Matrimonij.

Canon I.

SI quis dixerit, Matrimonium non eſſe vere, & proprie vnum ex ſeptem legis Euangelicæ Sacramentis, à Chriſto Domino inſtitutum, ſed ab hominibus in Eccleſia inuentum, neque gratiam conferre: anathema ſit. Mat. 15. Marc. 10 Eph. 5.

Canon II.

SI quis dixerit, licere Chriſtianis plures

ſimul

ſimul habere vxores, & hoc nulla lege diuina eſſe prohibitum: anathema ſit.

Canon III.

Si quis dixerit, eos tantum conſanguinitatis, & affinitatis gradus, qui Leuitico exprimuntur, poſſe impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum, nec poſſe Eccleſiam in nonnullis illorum diſpenſare, aut conſtituere, vt plures impediant, & dirimant: anathema ſit.

Canon IIII.

Inf. c. 1. & 5. de ref. matrim. *Si quis dixerit, Eccleſiam non potuiſſe conſtituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in hijs conſtituendis erraſſe: anathema ſit.*

Canon V.

Si quis dixerit, propter hæreſim, aut moleſtam cohabitationem, aut affectatam abſentiam a coniuge, diſſolui poſſe matrimonij vinculum: anathema ſit.

Canon VI.

Si quis dixerit, matrimonium ratum, non conſummatum, per ſolemnem religionis profeſſionem alterius coniugum non dirimi: anathema ſit.

Canon VII.

Matt. 19 Luc. 16. 1. Cor. 7. *Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum docuit, & docet, iuxta Euangelicam, & Apoſtolicam doctrinam, propter adulterium alterius coniugum matrimonij vinculum non poſſe diſſolui, & vtrunque, vel etiam innocentem, qui cauſam*

adulte-

adulterio non dedit, non poſſe, altero coniuge viuente, aliud matrimonium contrahere: mœcharique eum, qui, dimiſſa adultera, aliam duxerit, & eam, quæ dimiſſo adultero, alij nupſerit: anathema ſit. Sup.c.5

Canon VIII.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum ob multas cauſas ſeparationem inter coniuges, quo ad thorum, ſeu quo ad cohabitationem, ad certum, incertumve tempus fieri poſſe decernit: anathema ſit.

Canon IX.

Si quis dixerit, Clericos in ſacris Ordinibus conſtitutos, vel Regulares, caſtitatem ſolemniter profeſſos, poſſe matrimonium contrahere, contractumque validum eſſe, non obſtante lege Eccleſiaſtica, vel voto; & oppoſitum nil aliud eſſe, quam damnare matrimonium, poſſeque omnes contrahere matrimonium, qui non ſentiunt ſe caſtitatis, etiam ſi eam vouerint, habere donum: anathema ſit; cum Deus id recte petentibus non deneget, nec patiatur nos ſupra id, quod poſſumus tentari. Iac. 4. 1. Cor. 10.

Canon X.

Si quis dixerit, ſtatum coniugalem anteponendum eſſe ſtatui virginitatis, vel cœlibatus, & non eſſe melius, ac beatius manere in virginitate, aut cœlibatu, quam iungi matrimonio: anathema ſit. Matth. 19 1.Co.7.

Canon

Canon XI.

Si quis dixerit, prohibitionem ſolemnitatis nuptiarum, certis anni temporibus, ſuperſtitionem eſſe tyrannicam, ab ethnicorum ſuperſtitione profectam; aut benedictiones, & alias cæremonias, quibus Eccleſia in illis vtitur, damnauerit: anathema ſit.

In f. c. 10

Canon XII.

Si quis dixerit, cauſas matrimoniales, non ſpectare ad iudices Eccleſiaſticos: anathema ſit.

DECRETVM DE REFORMATIONE Matrimonij. Cap. I.

Matrimonium libero conſenſu fiat.

Tametſi dubitandum non eſt, clandeſtina matrimonia, libero contrahentium conſenſu facta, rata, & vera eſſe matrimonia, quamdiu Eccleſia ea irrita non fecit, & proinde iure damnandi ſint illi vt eos ſancta Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata eſſe negant; quique falſo affirmant, matrimonia, a filijs familias ſine conſenſu parentum contracta, irrita eſſe, & parentes ea rata, vel irrita facere poſſe, nihilominus ſancta Dei Eccleſia ex iuſtiſſimis cauſis illa ſemper deteſtata eſt, atque prohibuit. verum, cum ſancta Synodus animaduertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiã iam non prodeſſe, & grauia peccata perpendat, quæ ex eiſdem clandeſtinis coniugijs ortum habent; preſertim vero

Conſenſus parẽtum non reqritur.

corum,

eorum, qui in ſtatu damnationis permanent, dũ, priore uxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio uiuunt. Cui malo cum ab Eccleſia, quæ de occultis non iudicat, ſuccurri non poſſit, niſi efficacius aliquod remedium adhibeatur; Idcirco ſacri Lateranenſis Concilij, ſub Innocentio III. celebrati, ueſtigijs inhærendo præcipit, ut in poſterum, antequam matrimonium contrahatur, ter a proprio contrahentium Parocho, tribus continuis diebus feſtiuis in eccleſia inter Miſſarum ſolemnia, publice denuncietur, inter quos matrimonium ſit contrahendum: quibus denunciationibus factis, ſi nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Eccleſiæ procedatur, vbi Parochus, viro & mulier interrogatis, & eorum mutuo conſenſu intellecto, vel dicat: Ego vos in matrimonium coniungo, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti. vel alijs vtatur verbis, iuxta receptum uniuſcuiuſque prouinciæ ritum. Quod ſi aliquando probabilis fuerit ſuſpicio, matrimonium malitioſe impediri poſſe, ſi tot præceſſerint denunciationes, tunc vel vna tantum denunciatio fiat, vel ſaltem Parocho, & duobus, vel tribus teſtib. præſentibus matrimonium celebretur. Deinde ante illius conſummationem, denunciationes in eccleſia fiant, vt ſi aliqua ſubſunt impedimenta, facilius detegantur, niſi Ordinarius ipſe expedi-

Concil. Lat. ſub Innoc. III. ca. 51. c. cũ inhibitio. de clãd. deſponſ.

Denunciationes triduanæ fiant.

pedi-

pedire iudicauerit, vt prædictæ denunciationes remittantur: quod illius prudentiæ, & iudicio ſancta Synodus relinquit.

Matrimoniū præſente Parocho cō trahēdū, & teſtibus.

Qui aliter, quam præſente Parocho, vel alio ſacerdote, de ipſius Parochi, ſeu Ordinarij licentia, & duobus, vel tribus teſtibus matrimonium contrahere attētabunt, eos ſancta Synodus ad ſic contrahendum omnino inhabiles reddit, & huiuſmodi contractus irritos, & nullos eſſe decernit, prout eos præſenti decreto irritos facit, & annullat.

Inſuper Parochum, vel alium ſacerdotem, qui cum minore teſtium numero, & teſtes, qui ſine Parocho, vel ſacerdote huiuſmodi contractui interfuerint, necnon ipſos contrahentes grauiter arbitrio Ordinario puniri præcipit.

Coniuges a Parocho benedictionē accipiāt.

Præterea eadem ſancta Synodus, hortatur, vt coniuges ante benedictionem ſacerdotalem, in tēplo ſuſcipiendam, in eadem domo non cohabitent: ſtatuitq; benedictionem à proprio Parocho fieri; neque a quoquam, niſi ab ipſo Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionē faciendam alij ſacerdoti concedi poſſe, quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda eſt, vel priuilegio, non obſtante. Quod ſi quis Parochus, vel alius ſacerdos, ſiue Regularis, ſiue ſæcularis ſit, etiam ſi id ſibi ex priuilegio, vel innumerabili conſuetudine licere contendat, alterius parochiæ ſponſus ſine illorum parochiæ licentia matrimonio coniungere, aut bene-

benedicere auſus fuerit, ipſo iure tamdiu ſuſpenſus maneat, quamdiu ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio intereſſe debeat, ſeu a quo benedictio ſuſcipienda erat, abſoluatur.

Habeat Parochus librum, in quo coniugum, & teſtium nomina, diemque, & locum contracti matrimonij deſcribat, quem diligenter apud ſe cuſtodiat. In lib. matrimonia deſcribantur

Poſtremo ſancta Synodus coniuges hortatur, vt, antequam contrahant, vel ſaltem triduo ante matrimonij conſummationem; ſua peccata diligenter confiteantur, & ad ſanctiſſimum Euchariſtiæ ſacramentum pie accedant. Si quæ prouinciæ alijs, vltra prædictas, laudabilibus conſuetudinibus, & cærimonijs hac in re vtuntur, eas omnino retineri ſancta Synodus vehementer optat. Coniuges ante conſummatione̅ matrimonij confiteantur & Eucha. recipiãt.

Ne vero hæc tam ſalubria præcepta quemquã lateant, Ordinarijs omnibus præcipit, vt cum primum poterunt, curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in ſingulis ſuarum diœceſum parochialibus eccleſijs, idque in primo anno, quã ſæpiſſime fiat; deinde vero quoties expedire viderint. Decernitur inſuper, vt huiuſmodi decretum in vnaquaque parochia ſuum robur poſt triginta dies habere incipiat, a die primæ publicationis, in eadem parochia factæ, numerandos.

Caput II.

Docet experientia, propter multitudinem prohibitionum, multoties in caſibus prohibitis ignoran-

Cognatio ſpiritualis, quæ, & quomodo in baptiſmo contrahatur.

Cap. nō plures. de conſec. diſt. 4. c. quãuis de cogn. ſpiri. in 6.

ignoranter contrahi matrimonia, in quibus, uel ſine magno peccato perſeueratur, vel ea non ſine magno ſcandalo dirimuntur. Volens itaque ſancta Synodus huic incommodo prouidere, & a cognationis ſpiritualis impedimento incipiens, ſtatuit, vt vnus tantum ſiue vir, ſiue mulier, iuxta ſacrorũ Canonum inſtituta, vel ad ſummũ vnus, & vna baptizatum de Baptiſmo ſuſcipiant, interquos, ac baptizatum ipſum, & illius patrem, & matrem, necnon inter baptizantem, & baptizatum baptizatique patrem, ac matrem tantum ſpiritualis cognatio contrahatur.

Parochus, antequam ad baptiſmum conferendum accedat, diligenter ab ijs, ad quos ſpectabit, ſciſcitetur, quem, vel quos elegerint, vt baptizatũ de ſacro fonte ſuſcipiant, & eum, vel eos tantum ad illum ſuſcipiendũ aamittat, & in libro eorum nomina deſcribat, doceatq; eos, quam cognationẽ contraxerint, ne ignorantia vlla excuſari valeãt. Quod ſi alij, vltra deſignatos, baptizatum tetigerint, cognationem ſpiritualem nullo pacto contrahant, conſtitutionibus, in contrarium facientibus, nõ obſtantibus. Si parochi culpa, vel negligentia ſecus factum fuerit, arbitrio ordinario puniatur.

Cognatio, quæ contrahatur in cõfirmatione.

Ea quoque cognatio, quæ ex Cõfirmatione contrahitur, cõfirmantem, & confirmatum, illiuſque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur, omnibus inter alias perſonas huius ſpiritualis cognationis impedimentis omnino ſublatis.

Caput

Caput III.

Iuſtitiæ publicę honeſtatis impedimentum, vbi ſponſalia quacunque ratione valida non e-runt, ſancta synodus prorſus tollit; vbi autem valida fuerint, primum gradum non excedant: quoniam in vlterioribus gradibus iam non poteſt huiuſmodi prohibitio abſque diſpendio obſeruari.

Inf. i bulla Pij V. ſup declaratione hui⁹ Decre.

Caput IIII.

Prȩterea ſancta Synodus, eiſdem, & alijs grauiſsimis de cauſis adducta, impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium poſtea factũ dirimit, ad eos tantum, qui primo, & ſecundo gradu coniunguntur, reſtringit. In vlterioribus vero gradibus ſtatuit, huiuſmodi affinitatem matrimonium poſtea contractum non dirimere.

Cognatio, quæ proueniat ex fornicatione.

Caput V.

Si quis intra gradus prohibitos ſcienter matrimonium contrahere præſumpſerit, ſeparetur, & ſpe diſpenſationis conſequendȩ careat, idque in eo multo magis locum habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, ſed etiam conſummare auſus fuerit. Quod ſi ignoranter id fecerit, ſiquidem ſolemnitates requiſitas in contrahendo matrimonio neglexerint, eiſdem ſubijciatur pȩnis. nõ enim dignus eſt, qui Eccleſiȩ benignitatem facile experiatur, cuius ſalubria prȩcepta temere cõtempſit. Si vero, ſolemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod poſtea ſubeſſe cognoſcatur, cuius ille

Matrimoniũ quãdo, & quomodo reponetur.

probabilem ignorantiã habuit, tunc facilius cum eo, & gratis diſpenſari poterit.

In matrimonio q̃do diſpenſandum.

In contrahendis matrimonijs, vel nulla omnino detur diſpenſatio, vel raro, idque ex cauſa, & gratis concedatur. In ſecundo gradu nunquam diſpenſetur, niſi inter magnos Principes, & ob publicam cauſam.

Caput VI.

Matrimonium inter raptorẽ & raptam nullũ & eorũ pœnæ.

Decernit ſancta Synodus, inter raptorem, & raptam, quamdiu ipſa in poteſtate raptoris manſerit, nullũ poſſe conſiſtere matrimonium. Quod ſi rapta a raptore ſeparata, & in loco tuto, & libero conſtituta, illum in virum habere conſenſerit; eam raptor in vxorem habeat, & nihilominus raptor ipſe, ac omnes illi conſilium, auxilium, & fauorem præbentes, ſint ipſo iure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces, &, ſi clerici fuerint, & de proprio gradu decidant. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, ſiue eam vxorem duxerit, ſiue non duxerit, decenter arbitrio iudicis dotare.

Caput VII.

Vaghi ad matrimonium nõ recipiendi.

Multi ſunt, qui vagantur, & incertas habent ſedes; &, vt improbi ſunt ingenij, prima vxore relicta, aliam, & plerunque plures, illa viuente, diuerſis in locis ducunt. cui morbo cupiens ſancta Synodus occurrere, omnes, ad quos ſpectat, paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiant: magiſtratus

giſtratus etiam ſæculares hortatur, vt eos ſeuere coerceant. Parochis autem præcipit, ne illorum matrimonijs interſint, niſi prius diligentem inquiſitionem fecerint, & , re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Caput VIII.

Graue peccatum eſt, homines ſolutos concubinas habere, grauiſſimum vero, & in huius magni Sacramenti ſingularem contemptum admiſſum, vxoratos quoque in hoc damnationis ſtatu viuere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum vxoribus alere, & retinere, quare, vt huic tanto malo ſancta Synodus opportunis remedijs prouideat, ſtatuit huiuſmodi concubinarios, tã ſolutos, quã vxoratos, cuiuſcunque ſtatus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi, poſtquam ab Ordinario, etiã ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non eiecerint, ſeque ab earum conſuetudine non ſeiunxerint, excõmunicatione feriendos eſſe; a qua non abſoluantur, donec re ipſa admonitioni factæ paruerint. Quod ſi in concubinatu per annum, cenſuris neglectis, permanſerint, contra eos ab Ordinario ſeuere pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, ſiue coniugatæ, ſiue ſolutę, quæ cum adulteris, ſeu concubinarijs publice viuunt, ſi ter admonitæ non paruerint, ab Ordinarijs locorum, nullo etiam requirente, ex officio grauiter pro modo culpæ puniãtur, & extra opidum, vel diœceſim, ſi id eiſdem Ordinarijs videbitur,

Concubinariorũ pœnæ. Inf. ſeſſ. 25. de ref. c. 14

tur, inuocato, ſi opus fuerit, brachio ſæculari, eijciantur: alijs pœnis, contra adulteros, & concubinarios inflictis, in ſuo robore permanentibus.

Caput IX.

Matrimonij libertas nõ impedienda.

Ita plerunque temporalium Dominorum, ac Magiſtratuum mentis oculos terreni effectus, atque cupiditates excæcant, vt viros, & mulieres ſub eorum iuriſdictione degẽtes, maxime diuites, vel ſpem magnæ hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum ijs matrimonium inuitos contrahere, quos ipſi Domini, vel Magiſtratus illis præſcripſerint. Quare, cum maxime nefarium ſit, matrimonij libertatem violare, & ab eis iniurias naſci, a quibus iura expectantur; præcipit ſancta Synodus omnibus, cuiuſcunq; gradus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſub anathematis pœna, quam ipſo facto incurrãt, ne quouis mòdo directe, vel indirecte ſubditos ſuos, vel quoſcunq; alios cogant, quo minus libere matrimonia contrahant.

Caput X.

Tempora nuptiarum.

Ab aduentu Domini noſtri Ieſu Chriſti, vſq; in diem Epiphaniæ, & a feria quarta Cinerum, vſque in octauam Paſchatis incluſiue, antiquas ſolemnium nuptiarum prohibitiones diligẽter ab omnibus obſeruari ſancta Synodus precipit: in alijs vero temporibus nuptias ſolemniter celebrari permittit: quas Epiſcopi, vt ea, qua decet, modeſtia, & honeſtate fiant, curabunt. ſancta enim res eſt matrimonium, & ſancte tractandum.

DE-

DECRETVM
de Reformatione.

Eadem ſacroſancta Synodus, Reformationis materiam perſequens, hæc in præſenti Seßione ſtatuenda decernit.

Caput I.

Si in quibuslibet Eccleſiæ gradibus prouidenter, ſcienterque curandum eſt, vt in Domini domo nihil ſit inordinatum, nihilque præpoſterum; multo magis elaborandum eſt, ut in electione eius, qui ſupra omnes gradus conſtituitur, non erretur. nam totius familiæ Domini ſtatus, & ordo mutabit, ſi quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite. unde, etſi alias ſancta Synodus de promouendis ad cathedrales, & ſuperiores eccleſias nonnulla utiliter decreuit: hoc tamen munus huiuſmodi eſſe cenſet, ut, ſi pro rei magnitudine expendatur, nunquam ſatis cautum de eo uideri poſſit. Itaque ſtatuit, ut, cum primum eccleſia uacauerit, ſupplicationes, ac preces publice, priuatimque habeantur, atque a Capitulo per ciuitatem, & diœceſim indicantur, quibus Clerus, populuſque bonum a Deo paſtorem valeat impetrare. Omnes uero, & ſingulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcunque ius, quacunque ratione, a Sede Apoſtolica habent, aut alioquin operam ſuam præſtant, nihil in ijs pro præſenti temporum ratione

Sup. ſeſſ. 6. de refor. c. 1. ſeſſ. 7. c. 1. & 3. ſeſſ. 22. c. 2.

ne innouando, hortatur, & monet, vt in primis meminerint, nihil ſe ad Dei gloriam, & populorum ſalutem vtilius poſſe facere, quam ſi bonos Paſtores, & Eccleſiæ gubernandæ idoneos promoueri ſtudeant; eoſque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, niſi, quos digniores, & eccleſiæ magis vtiles ipſi iudicauerint, non quidem precibus, uel humano affectu, aut ambiẽtium ſuggeſtionibus, ſed eorum exigentibus meritis præfici diligenter curauerint, & quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque alijs omnibus qualitatibus præditos ſciant, quæ iuxta ſacros Canones, & Tridentinæ huius Synodi decreta requiruntur. Quoniam uero in ſumendo de prædictis omnibus qualitatibus graui, idoneoque bonorum, & doctorum uirorum teſtimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum, ac morum uarietate poteſt adhiberi; mandat ſancta Synodus, ut in Prouinciali Synodo, per Metropolitanum habenda, præſcribatur quibuſque locis, & prouincijs propria examinis, ſeu inquiſitionis, aut inſtructionis faciendæ forma, Sanctiſſimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eiſdem locis utilis, atque opportuna eſſe uidebitur: ita tamen, ut, cum deinde hoc examen, ſeu inquiſitio de perſona promouenda perfecta fuerit, ea in inſtrumentum publicum redacta, cum toto teſtimonio, ac profeſſione fidei ab eo facta, quam-

Sup. ſeſ. 22.c.2.

Infr. in bulla Pij IIII.

primum

primum ad Sanctiſſimum Romanum Pontifi- Sup for
cem omnino tranſmittatur, ut ipſe ſummus Pon- ma iura
tifex, plena totius negotij, ac perſonarum notitia mēti ꝓ-
habita, pro gregis Dominici commode de illis, ſi feſſionis
idonei per examen, ſeu per inquiſitionem factam fidei.
reperti fuerint, Eccleſijs poſſit utilius prouidere. Omnes uero inquiſitiones, informationes, teſtimonia, ac probationes, quæcunque de promouendi qualitatibus, & Eccleſiæ ſtatu a quibuſcunque, etiam in Romana curia, habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Conſiſtorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur; ac relatio ipſa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium ſubſcriptione roboretur, in qua ipſi ſinguli quatuor Cardinales affirment, ſe, adhibita accurata diligentia, inueniſſe promouendos qualitatibus à iure, & ab hac ſancta Synodo requiſitis, prędiτos; ac certo exiſtimare ſub periculo ſalutis æternæ, idoneos eſſe, qui Eccleſiis pręfiant; ita vt, relatione in uno Conſiſtorio facta, quo maturius interea de ipſa inquiſitione cognoſci poſſit, in aliud Conſiſtorium iudicium differatur: niſi aliud Beatiſſimo Pontifici uidebitur expedire. Ea uero omnia, & ſingula, quæ de Epiſcoporum pręficiendorum uita, ætate, doctrina, & cęteris qualitatibus alias in eadem Synodo conſtituta ſunt, decernit eadem, etiam in creatione ſanctę Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, etiam ſi Diaconi ſint, exigenda; quos Sanctiſſimus

Sup. ſeſſ. 6. & 7. de ref. c. 2. & ſeſſ. 22. ca 2 & ſeſſ. 23 c 4. de ſacra. ord.

Inf.c.13. & 14. poſtremi gradus minorum Ordinum ad ſacros Ordines promoueantur, niſi neceſſitas, aut Eccleſiæ vtilitas, iudicio Epiſcopi aliud expoſcat.

Caput XII.

Ordines minores qbus & quãdo cõferendi. Nullus in poſterum ad Subdiaconatus Ordinẽ ante vigeſimumſecundum, ad Diaconatus ante vigeſimumtertium, ad Presbyteratus ante vigeſimumquintum ætatis ſuæ annum promoueatur. Sciant tamen Epiſcopi, non ſingulos, in ea ætate conſtitutos, debere ad hos Ordines aſſumi, ſed dignos dumtaxat, & quorum probata vita ſenectus ſit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur: priuilegijs quibuſcunque, quo ad hoc, pœnitus excluſis.

Caput XIII.

Subdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum teſtimonium, & in minoribus Ordinibus iam probati, ac literis, & ijs, quæ ad Ordinem exercendum pertinent, inſtructi. Qui ſperent, Deo auctore, ſe continere poſſe; eccleſiis, quibus aſcribentur, inſeruiant; ſciantque maxime decere, ſi ſaltẽ diebus Dominicis, & ſolennibus, cum
Sup. ca. 11. altari miniſtrauerint, ſacram Communionẽ perceperint. Promoti ad ſacrum Subdiaconatus Ordinem, ſi per annum ſaltem in eo non ſint verſati ad altiorem gradum, niſi aliud Epiſcopo videatur, aſcendere non permittantur. Duo ſacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur:

rantur: priuilegijs, ac indultis quibuſuis conceſſis non obſtantibus quibuſcunque.

Caput XIIII.

Qui pie, & fideliter in miniſterijs ante actis ſe geſſerint, & ad Presbyteratus Ordinem aſſumuntur, bonum habeant teſtimonium, & hi ſint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, niſi ob eccleſiæ vtilitatem, ac neceſſitatem aliud Epiſcopo videretur, miniſtrauerint, ſed ẽt ad populum docendum ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, ac adminiſtranda ſacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur: atque ita pietate, ac caſtis moribus conſpicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis poſſint expectari. Curet Epiſcopus, vt ij ſaltem diebus Dominicis, & feſtis ſolennibus, ſi autẽ curam habuerint animarum, tam frequenter, vt ſuo muneri ſatisfaciant, Miſſas celebrent. Sup. ca. 11. & 13

Sup. ſeſſ. 22. in decre. de obſer. in cel. miſſ. & ca. 2. de ſacri. miſſ.

Cum promotis per ſaltem, ſi nõ miniſtrauerint, Epiſcopus ex legitima cauſa poſſit diſpenſare.

Caput XV.

Quamuis presbyteri in ſua ordinatione a peccatis abſoluendi poteſtatem accipient; decernit tamen ſancta Synodus, nullum, etiam Regularẽ, poſſe confeſſiones ſæcularium, etiam ſacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, niſi aut parochiale beneficium, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut alias

idoneus

idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: priuilegijs, & conſuetudine quacunque, etiam immemorabili, non obſtantibus.

Caput XVI.

Cum nullus debeat ordinari, qui iudicio ſui Epiſcopi nõ ſit vtilis, aut neceſſarius ſuis eccleſiis ſancta Synodus, veſtigijs ſexti Canonis Concilij Chalcedonẽſis inhærẽdo, ſtatuit, vt nullus in poſterũ ordinetur, qui illi eccleſiæ, aut pio loco, ꝑ cuius neceſſitate, aut vtilitate aſſumitur, nõ aſcribatur, ubi ſuis fungatur muneribus, nec incertis vagetur ſedibus. Quod ſi locũ incõſulto Epiſcopo deſeruerit, ei ſacrorũ exercitiũ interdicatur. Nullus præterea clericus peregrinus ſine cõmẽdatitijs ſui Ordinarij literis ab vllo Epiſcopo ad diuina celebrãda, & ſacramenta adminiſtrãda admittatur.

Concil. Calced. ca. 6.

Caput XVII.

Vt ſanctorũ Ordinũ a Diaconatu ad Oſtiariatum functiones, ab Apoſtolorum tẽporibus in Eccleſia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermiſſæ, in vſum iuxta ſacros Canones reuocentur; nec ab hæreticis, tamquam otioſæ, traducantur; illius priſtini moris reſtituendi deſiderio flagrans ſanctæ Synodus, decernit, vt in poſterũ huiuſcemodi miniſteria non niſi per conſtitutos in dictis Ordinibus exerceantur: omneſque & ſingulos Prælatos eccleſiarũ in Domino hortatur, & illis præcipit, vt, quantum fieri commode poterit, in eccleſiis cathedralibus, collegiatis, & parochia-

Sup. c. 11.

rochia-

rochialibus ſuæ diœceſis, ſi populus frequens, & eccleſiæ prouentus id ferre queāt huiuſmodi functiones curēt reſtituendas, & ex aliqua parte red ditum aliquorum ſimplicium beneficiorum, uel fabricæ eccleſiæ, ſi prouentus ſuppetant, aut utriſque illorum eas functiones exercentibus ſtipēdia aſſignent, quibus, ſi negligētes fuerint, Ordinarij iudicio, aut ex parte mulctari, aut in totum priuari poſſint. Quod ſi miniſterijs quatuor minorum Ordinum exercendis Clerici cælibes preſto non erunt; ſuffici poſſint etiam coniugati, uitæ probatæ, dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonſuram, & habitum clericalem in eccleſia geſtent.

Caput XVIII.

Cum adoleſcentium ætas, niſi recte inſtituatur, prona ſit ad mundi uoluptates ſequendas, & niſi a teneris annis ad pietatē & religionem informentur, antequam uitiorum habitus totus homines poſſideat, nunquam perfecte, ac ſine maximo ac ſingulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in diſciplina eccleſiaſtica perſeueret: ſancta Synodus ſtatuit, vt ſingulæ cathedrales, Metropolitanæ, atque his maiores eccleſiæ, pro modo facultatum, & diœceſis amplitudine certū puerorum ipſius ciuitatis, & diœceſis, vel eius prouinciæ, ſi ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipſas eccleſias, vel alio in loco conuenienti ab Epiſcopo eligendo, alere, ac religioſe educa- Gen. 8.

re,

re, & Eccleſiaſticis diſciplinis inſtituere teneantur. In hoc vero collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati ſint; ac legere, & ſcribere competẽter nouerint; & quorum indoles, & voluntas ſpem afferat, eos eccleſiaſticis miniſterijs perpetuo inſeruituros. Pauperum autẽ filios præcipuè eligi vult; nec tamen ditiorum excludit, modo ſuo ſumptu alantur, & ſtudium præſeferãt Deo & Eccleſiæ inſeruiendi. Hos pueros Epiſcopus in tot claſſes, quot ei videbitur, diuiſos, iuxta eorum numerum, ætatem, ac in diſciplina eccleſiaſtica progreßum, partim cũ ei opportunum videbitur, eccleſiarum miniſterio addicet: partim in collegio erudiendos retinebit, aliosque in locorum eductorum ſufficiet: ita vt hoc collegium Dei miniſtrorum perpetuum ſeminarium ſit. Vt uero in eadem diſciplina eccleſiaſtica commodius inſtituatur; Tonſura ſtatim, atque habitum clericali ſemper utentur, grãmatices, cantus, Computi eccleſiaſtici, aliarumq; bonarum artium diſciplinã diſcent, ſacram Scripturam, libros eccleſiaſticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maximè quæ ad confeßiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac cæremoniarum formas ediſcent. Curet Epiſcopus, vt ſingulis diebus Miſſæ ſacrificio interſit: ac ſaltem ſingulis menſibus confiteantur peccata, & iuxta confeſſoris iudiciũ ſumant corpus Domini noſtri Ieſu Chriſti;

Sup. ſeſ. 5. c. 1. de refor.

ſti; cathedrali, & alijs loci eccleſiis diebus feſtis
inſtruiant. Quæ omnia, atq; alia ad hanc rem op-
portuna, & neceſſaria, Epiſcopi ſinguli cum conſi
lio duorũ Canonicorum ſeniorum, & grauiorum,
quos ipſi elegerint, prout Spiritus ſanctus ſuggeſ-
ſerit, conſtituent, eaque vt ſemper obſeruentur, ſæ
pius viſitãdo operam dabunt. Diſcolos, & incor-
rigibiles, ac malorum morum ſeminatores, acriter
punient, eos etiam, ſi opus fuerit, expellendo: om-
niaque impedimenta auferentes quæcunq; ad con
ſeruandum, & augendum tam pium, & ſanctum
inſtitutum pertinere videbuntur, diligenter cura-
bunt. Et quia ad collegij fabricam inſtituendam,
& ad mercedem præceptoribus, & miniſtris ſol-
uendam, & ad alendam iuuentutem, & ad alios
ſumptus certi redditus erunt neceſſarij, vltra ea,
quę ad inſtituendos, vel alendos pueros ſunt in ali
quibus eccleſiis, & locis deſtinata, quæ eo ipſo
huic ſeminario ſub eadẽ Epiſcopi cura applicata
cenſeantur: ijdem Epiſcopi cum conſilio duorũ de
Capitulo, quorum alter ab Epiſcopo, alter ab ipſo
Capitulo eligatur: itemque duorum de Clero ci-
uitatis, quorum quidem alterius electio ſimiliter
ad Epiſcopum, alterius verò ad Clerum perti-
neat, ex fructibus integris menſæ Epiſcopalis, &
Capituli, & quarumcunque dignitatum, perſona-
tuum, officiorum, præbendarum, portionum,
Abbatiarum, & Prioratuum, cuiuſcunque Ordi-
nis, etiã Regularis, aut qualitatis, vel conditionis

P fue-

fuerint, & hoſpitalium, quæ dantur in titulum, vel adminiſtrationem, iuxta conſtitutionem Concilij Viennenſis, quæ incipit, Quia cōtingit, & beneficiorū quorumcunque, etiā Regularium, etiam ſi iuriſpatronatus cuiuſcunque fuerint, etiam ſi exempta, etiam ſi nullius diœceſis, vel alijs eccleſijs, monaſterijs, & hoſpitalibus, & alijs quibuſuis locis pijs, etiā exemptis, annexa, & ex fabricis eccleſiarum, & aliorū locorum, etiā ex quibuſcunque alijs eccleſiaſticis redditibus, ſeu prouentibus, etiā aliorum collegiorum, in quibus tamen ſeminaria diſcentium, vel docentium ad commune Eccleſiæ bonum promouendū actu non habentur: hæc enim exempta eſſe voluit, præterquā ratione redditauum, qui ſuperflui eſſent vltra conuenientē ipſorum ſeminariorum ſuſtentationem, ſeu corporum, vel confraternitatem, quæ in nonnullis locis ſcholæ appellantur, & omnium monaſteriorū, nō tamen Mendicantium, etiā ex decimis quacunque ratione ad laicos, ex quibus ſubſidia eccleſiaſtica ſolui ſolēt, & milites cuiuſcunque militia, aut ordinis, pertinentibus, fratribus Sancti Ioannis Ieroſolymitani duntaxat exceptis, partem aliquā, vel portionem detrahent, & eam portionem ſic detractam necnon beneficia aliquot ſimplicia, cuiuſcunque qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiā præſtimonia, vel præſtimoniales portiones, etiam ante vacationem nuncupatas, ſine cultus diuini, & illa obtinentium præiudicio, huic collegio applicabūt,

Cap. qa contingit. de religio. domin. in clem.

&

& incorporabunt: quod locum habeat, etiam ſi beneficia ſint reſeruata, vel affecta, nec per reſignationem ipſorum beneficiorum vniones, & applicationes ſuſpendi, vel vllo modo impediri poſſint, ſed omnino quacunque vacatione, etiam ſi in curia effectum ſuum ſortiantur, & quacunque cõſtitutione non obſtante. Ad hanc autem portionẽ ſoluendam, beneficiorum, dignitatum, perſonatuum, & omnium, & ſingulorum ſupra commemoratorum poſſeſſores, non modo pro ſe, ſed pro penſionibus, quas alijs forſan ex dictis fructibus ſoluerent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis penſionibus, illis erit ſoluendum, ab Epiſcopo loci per cenſuras Eccleſiaſticas, ac alia iuris remedia compellantur; etiam vocato ad hoc, ſi videbitur, auxilio brachij ſecularis, quibuſuis, quo ad omnia, & ſingula ſupradicta, priuilegijs, exemptionibus, etiam ſi ſpecialem derogationem requirerent, conſuetudine etiam immemorabili, quauis appellatione, & allegatione, quę executionem impediat, non obſtantibus. Succedente vero caſu, quo per vniones effectum ſuum ſortientes, vel aliter Seminarium ipſum in totum, vel in partem dotatum reperiatur, tunc portio ex ſingulis beneficijs, vt ſupra detracta, & incorporata ab Epiſcopo, prout res ipſa exegerit, in totum, uel pro parte remittatur. Quod ſi cathedralium, & aliarum maiorum eccleſiarum Prælati in hac Seminarij erectione, eiuſque conſeruatione

negligentes fuerint, ac ſuam portionem ſoluere detractauerint: Epiſcopum, Archiepiſcopus, Archiepiſcopum, & Superiores Synodus prouincialis acriter corripere, eoſque ad omnia ſupradicta cogere debeat, & vt quamprimum hoc ſanctum, & pium opus, vbicunque fieri poterit, promoueatur, ſtudioſe curabit. Rationes autem redditum huius Seminarij, Epiſcopus annis ſingulis accipiat, præſentibus duobus a Capitulo, & totidem a Clero ciuitatis deputatis.

Deinde, vt cũ minori impenſa huiuſmodi ſcholis inſtituendis prouideatur: ſtatuit ſancta Synodus, vt Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alij locorum Ordinarij, ſcholaſterias obtinentes, & alios quibus eſt lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipſis ſcholis inſtituendos, per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos, ab eiſdem ſcholaſticis eligendos, et ab Ordinarijs approbandos, etiam per ſubtractionẽ fructuum cogant, & compellant. Quod ſi iudicio Epiſcopi digni non fuerint, alium, qui dignus ſit, nominent, omni appellatione remota: quod ſi neglexerint: Epiſcopus ipſe deputet. Docebunt autem prædicti quæ videbuntur Epiſcopo expedire, de cætero vero officia, vel dignitates illæ, quæ ſcholaſteriæ dicuntur, non niſi Doctoribus, vel Magiſtri, aut Licentiatis in ſacra pagina, aut in iure Canonico, & alias perſonis idoneis, & qui per ſe ipſos id munus explere poſſint, confe-

conferantur, & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida: non obſtatibus quibuſuis priuilegijs, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si vero aliqua prouincia eccleſię tanta paupertate laborent, vt collegium in aliquibus erigi non poßit; Synodus prouincialis, vel Metropolitanus, cum duobus aatiquioribus Suffraganeis in Eccleſia Metropolitana, vel alię prouincię eccleſia commodiori unum, aut plura collegia, prout opportunum iudicabit, ex fructibus duarum, aut plurium eccleſiarum, in quib. ſingulis collegium commode inſtitui non poteſt, erigenda curabit, ubi pueri illarum eccleſiarum educentur.

In eccleſiis autem, amplas diœceſes habentibus, poßit Epiſcopus unum, uel plura in diœceſi, prout ſibi opportunū uidebitur, habere Seminaria, quę tamē ab illo uno, quod in ciuitate erectū, & conſtitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Poſtremo, ſi uel pro unionibus, ſeu pro portionū taxatione, uel aſſignatione, & incorporatione, aut qualibet alia rōne difficultatē aliquā oriri cōtigerit, ob quā huius Seminarij inſtitutio, uel conſeruatio impediretur, aut perturbaretur; Epiſcopus cū ſupra deputatis, uel Synodus prouincialis pro regionis more, pro eccleſiarum, & beneficiorū qualitate, etiā ſupraſcripta, ſi opus fuerit, moderādo, aut augendo, omnia, & ſingula, quę ad felicē huius Seminarij profectū neceſſaria, et opportuna uidebuntur, decernere, ac prouidere ualeat.

Indictio futuræ Seſſionis.

Inſuper eadem ſacroſancta Tridentina Synodus, proximam futuram Seſſionem in diem decimamſextam menſis Septembris indicit, in qua agetur de Sacramento Matrimonij, & de alijs, ſi qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri poſſint, item de prouiſionibus Epiſcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, ac diuerſis Reformationis articulis.

Prorogata fuit Seßio vſque ad diem xi. Nou. M. D. LXIII.

SESSIO XXIIII.

QVÆ EST OCTAVA SVB PIO IIII. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XI. NOV. M. D LXI.

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

MAtrimonij perpetuum, indiſſolubilemq; nexũ, primus humani generis parens diuini Spiritus instructu, pronunciauit cum dixit: Hoc nunc os ex oſſibus meis, & caro de carne mea. Quam- Gen. 2.
obrem relinquet homo patrem ſuum, & matrem, 3. Eſdrę 4.
& adhærebit vxori ſuæ, & erunt duo in carne Eph 5.
vna. Hoc autem vinculo duos tantummodo copu- 1.Cor.6.
lari, & coniugi, Chriſtus Dominus apertius docuit, cum poſtrema illa verba, tanquam a Deo prolata, referens, dixit: Itaque iam non ſunt duo, ſed Matt.19
vna caro, ſtatimque eiuſdem nexus firmitatem, ab Adamo tanto ante pronunciatam, his verbis confirmauit: Quod ergo Deus coniunxit, homo nõ Marc.10
ſeparet.

Gratiam vero, quę naturalem illum amorem perficeret, & indiſſolubilem vnitatem confirmaret, coniugeſque ſanctificaret, ipſe Chriſtus venerabilium Sacramentorum inſtitutor, atque perfector, ſua nobis paſſione promeruit. quod Paulus
Eph. 5. *Apoſtolus innuit, dicens: Viri diligite vxores veſtras, ſicut Chriſtus dilexit Eccleſiam, & ſeipſum tradidit pro ea: mox ſubiungens: Sacramentum hoc magnum eſt: ego autem dico in Chriſto, & in Eccleſia.*

Cum igitur matrimonium in lege Euangelica veteribus connubijs per Chriſtum gratia præſtet; merito inter nouę legis Sacramenta annumerandum, ſancti Patres noſtri, Concilia, & vniuerſalis Eccleſia traditio ſemper docuerunt, aduerſus quam impij homines huius ſeculi inſanientes non ſolum perperam de hoc venerabili Sacramento ſenſerunt, ſed de more ſuo prętextu Euangelij libertatem carnis introducentes, multa ab Eccleſię Catholicę ſenſu, & ab Apoſtolorum temporibus probata conſuetudine aliena, ſcripto, & verbo aſſeruerunt, non ſine magna Chriſti fidelium iactura. quorum temeritati ſancta, & vniuerſalis Synodus cupiens occurrere, inſigniores prędictorum ſchiſmaticorum hęreſes, & errores, ne plures ad ſe trahat, pernicioſa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipſos hereticos, eorumque errores decernens anathematiſmos.

Concil. Flo. ſub Euge. IIII. ca. ad abolēdā. de hæret.

DE SACRAMENTO Matrimonij.

Canon I.

SI quis dixerit, Matrimonium non eſſe vere, & proprie vnum ex ſeptem legis Euangelicæ Sacramentis, à Chriſto Domino inſtitutum, ſed ab hominibus in Eccleſia inuentum, neque gratiam conferre: anathema ſit. Mat. 19. Marc. 10 Eph. 5.

Canon II.

SI quis dixerit, licere Chriſtianis plures ſimul

ſimul habere vxores, & hoc nulla lege diuina eſſe prohibitum: anathema ſit.

Canon III.

Si quis dixerit, eos tantum conſanguinitatis, & affinitatis gradus, qui Leuitico exprimuntur, poſſe impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum, nec poſſe Eccleſiam in nonnullis illorum diſpenſare, aut conſtituere, vt plures impediant, & dirimant: anathema ſit.

Canon IIII.

Inf.c.1. & 5. de ref. matrim. *Si quis dixerit, Eccleſiam non potuiſſe conſtituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in hijs conſtituendis erraſſe: anathema ſit.*

Canon V.

Si quis dixerit, propter hæreſim, aut moleſtam cohabitationem, aut affectatam abſentiam a coniuge, diſſolui poſſe matrimonij vinculum: anathema ſit.

Canon VI.

Si quis dixerit, matrimonium ratum, non conſummatum, per ſolemnem religionis profeſſionem alterius coniugum non dirimi: anathema ſit.

Canon VII.

Matt.19 Luc.16. 1. Cor. 7. *Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum docuit, & docet, iuxta Euangelicam, & Apoſtolicam doctrinam, propter adulterium alterius coniugum matrimonij vinculum non poſſe diſſolui, & vtrunque, vel etiam innocentem, qui cauſam adulte-*

adulterio non dedit, non poſſe, altero coniuge viuente, aliud matrimonium contrahere: mœcharique eum, qui, dimiſſa adultera, aliam duxerit, & eam, quæ dimiſſo adultero, alij nupſerit: anathema ſit. Sup.c.5

Canon VIII.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum ob multas cauſas ſeparationem inter coniuges, quo ad thorum, ſeu quo ad cohabitationem, ad certum, incertumve tempus fieri poſſe decernit: anathema ſit.

Canon IX.

Si quis dixerit, Clericos in ſacris Ordinibus conſtitutos, vel Regulares, caſtitatem ſolemniter profeſſos, poſſe matrimonium contrahere, contractumque validum eſſe, non obſtante lege Eccleſiaſtica, vel voto; & oppoſitum nil aliud eſſe, quam damnare matrimonium, poſſeque omnes contrahere matrimonium, qui non ſentiunt ſe caſtitatis, etiam ſi eam vouerint, habere donum: anathema ſit; cum Deus id recte petentibus non deneget, nec patiatur nos ſupra id, quod poſſumus tentari. Iac. 4. 1. Cor. 10.

Canon X.

Si quis dixerit, ſtatum coniugalem antepo-nendum eſſe ſtatui virginitatis, vel cœlibatus, & non eſſe melius, ac beatius manere in virginitate, aut cœlibatu, quam iungi matrimonio: anathema ſit. Matth. 19 1.Co.7.

Canon

Canon XI.

Si quis dixerit, prohibitionem ſolemnitatis nuptiarum, certis anni temporibus, ſuperſtitionem eſſe tyrannicam, ab ethnicorum ſuperſtitione profectam; aut benedictiones, & alias cæremonias, quibus Eccleſia in illis vtitur, damnauerit: anathema ſit.

Inf.c.10

Canon XII.

Si quis dixerit, cauſas matrimoniales, non ſpectare ad iudices Eccleſiaſticos: anathema ſit.

DECRETVM DE REFORMATIONE Matrimonij. Cap. I.

Matrimonium libero conſenſu fiat.

Tametſi dubitandum non eſt, clandeſtina matrimonia, libero contrahentium conſenſu facta, rata, & vera eſſe matrimonia, quamdiu Eccleſia ea irrita non fecit, & proinde iure damnandi ſint illi vt eos ſancta Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata eſſe negant; quique falſo affirmant, matrimonia, a filijs familias ſine conſenſu parentum contracta, irrita eſſe, & parentes ea rata, vel irrita facere poſſe, nihilominus ſancta Dei Eccleſia ex iuſtiſſimis cauſis illa ſemper deteſtata eſt, atque prohibuit. verum, cum ſancta Synodus animaduertat; prohibitiones illas propter hominum inobedientiã iam non prodeſſe, & grauia peccata perpendat, quæ ex eiſdem clandeſtinis coniugijs ortum habent; preſertim vero

Conſenſus parẽtum non reqritur.

corum,

eorum, qui in ſtatu damnationis permanent, dū, priore uxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio uiuunt. Cui malo cum ab Eccleſia, quæ de occultis non iudicat, ſuccurrī non poſſit, niſi efficacius aliquod remedium adhibeatur; Idcirco ſacri Lateranenſis Concilij, ſub Innocentio III. celebrati, ueſtigijs inhærendo præcipit, ut in poſterum, antequam matrimonium contrahatur, ter a proprio contrahentium Parocho, tribus continuis diebus feſtiuis in eccleſia inter Miſſarum ſolemnia, publice denuncietur, inter quos matrimonium ſit contrahendum: quibus denunciationibus factis, ſi nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Eccleſiæ procedatur, vbi Parochus, viro & mulier interrogatis, & eorum mutuo conſenſu intellecto, vel dicat: Ego vos in matrimonium coniungo, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti. vel alijs vtatur verbis, iuxta receptum uniuſcuiuſque prouinciæ ritum. Quod ſi aliquando probabilis fuerit ſuſpicio, matrimonium malitioſe impediri poſſe, ſi tot præceſſerint denunciationes, tunc vel vna tantum denunciatio fiat, vel ſaltem Parocho, & duobus, vel tribus teſtib. præſentibus matrimonium celebretur. Deinde ante illius conſummationem, denunciationes in eccleſia fiant, vt ſi aliqua ſubſunt impedimenta, facilius detegantur, niſi Ordinarius ipſe expedi-

Concil. Lat. ſub Innoc. III. ca. 51. c. cū inhibitia. de clād. deſponſ.

Denunciationes triduanæ fiant.

pedire iudicauerit, vt prædictæ denunciationes re mittantur: quod illius prudentiæ, & iudicio ſancta Synodus relinquit.

Matrimonium præſente Parocho cõtrahẽdũ, & teſtibus.

Qui aliter, quam præſente Parocho, vel alio ſacerdote, de ipſius Parochi, ſeu Ordinarij licentia, & duobus, vel tribus teſtibus matrimonium contrahere attẽtabunt, eos ſancta Synodus ad ſic contrahendum omnino inhabiles reddit, & huiuſmodi contractus irritos, & nullos eſſe decernit, prout eos præſenti decreto irritos facit, & annullat.

Inſuper Parochum, vel alium ſacerdotem, qui cum minore teſtium numero, & teſtes, qui ſine Parocho, vel ſacerdote huiuſmodi contractui interfuerint, necnon ipſos contrahentes grauiter arbitrio Ordinario puniri præcipit.

Præterea eadem ſancta Synodus, hortatur, vt coniuges ante benedictionem ſacerdotalem, in tẽplo ſuſcipiendam, in eadem domo non cohabitent: Statuitq; benedictionem à proprio Parocho fieri; neque a quoquam, niſi ab ipſo Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionẽ faciendam alij ſacerdoti concedi poſſe, quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda eſt, vel priuilegio, non obſtante. Quod ſi quis Parochus, vel alius ſacerdos, ſiue Regularis, ſiue ſæcularis ſit, etiam ſi id ſibi ex priuilegio, vel innumerabili conſuetudine licere contendat, alterius parochiæ ſponſus ſine illorum parochiæ licentia matrimonio coniungere, aut

Coniuges a Parocho benedictionẽ accipiãt.

bene-

benedicere auſus fuerit, ipſo iure tamdiu ſuſpenſus maneat, quamdiu ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio intereſſe debeat, ſeu a quo benedictio ſuſcipienda erat, abſoluatur.

Habeat Parochus librum, in quo coniugum, & teſtium nomina, diemque, & locum contracti matrimonij deſcribat, quem diligenter apud ſe cuſtodiat. *In lib. matrimonia deſcribantur*

Poſtremo ſancta Synodus coniuges hortatur, vt, antequam contrahant, vel ſaltem triduo ante matrimonij conſummationem, ſua peccata diligenter confiteantur, & ad ſanctiſſimum Euchariſtiæ ſacramentum pie accedant. Si quæ prouinciæ alijs, vltra prædictas, laudabilibus conſuetudinibus, & cærimonijs hac in re vtuntur, eas omnino retineri ſancta Synodus vehementer optat. *Coniuges ante conſummatiõe matrimonij confiteantur & Eucha. recipiãt.*

Ne vero hæc tam ſalubria præcepta quemquã lateant, Ordinarijs omnibus præcipit, vt cum primum poterunt, curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in ſingulis ſuarum diœceſum parochialibus eccleſijs, idque in primo anno, quã ſæpiſſime fiat, deinde vero quoties expedire viderint. Decernitur inſuper, vt huiuſmodi decretum in vnaquaque parochia ſuum robur poſt triginta dies habere incipiat, a die primæ publicationis, in eadem parochia factæ, numerandos.

Caput II.

Docet experientia, propter multitudinem prohibitionum, multoties in caſibus prohibitis

ignoran-

Cognatio ſpiritualis, quæ, & quomodo in baptiſmo contrahatur.

Cap. nō plures. de conſec. diſt. 4. c. quã uis de cogn. ſpiri. in 6.

ignoranter contrahi matrimonia, in quibus, uel ſine magno peccato perſeueratur, vel ea non ſine magno ſcandalo dirimuntur. Volens itaque ſancta Synodus huic incommodo prouidere, & a cognationis ſpiritualis impedimento incipiens, ſtatuit, vt vnus tantum ſiue vir, ſiue mulier, iuxta ſacrorũ Canonum inſtituta, vel ad ſummũ vnus, & vna baptizatum de Baptiſmo ſuſcipiant, inter quos, ac baptizatum ipſum, & illius patrem, & matrem, necnon inter baptizantem, & baptizatum baptizatique patrem, ac matrem tantum ſpiritualis cognatio contrahatur.

Parochus, antequam ad baptiſmum conferendum accedat, diligenter ab ijs, ad quos ſpectabit, ſciſcitetur, quem, vel quos elegerint, vt baptizatũ de ſacro fonte ſuſcipiant, & eum, vel eos tantum ad illum ſuſcipiendũ admittat, & in libro eorum nomina deſcribat, doceatq; eos, quam cognationẽ contraxerint, ne ignorantia vlla excuſari valeãt. Quod ſi alij, vltra deſignatos, baptizatum tetigerint, cognationem ſpiritualem nullo pacto contrahant, conſtitutionibus, in contrarium facientibus, nõ obſtantibus. Si parochi culpa, vel negligentia ſecus factum fuerit, arbitrio ordinario puniatur.

Cognatio, quæ contrahatur in cõfirmatione.

Ea quoque cognatio, quæ ex Cõfirmatione contrahitur, cõfirmantem, & confirmatum, illiuſque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur, omnibus inter alias perſonas huius ſpiritualis cognationis impedimentis omnino ſublatis.

Caput

Caput III.

Iuſtitiæ publicę honeſtatis impedimentum, vbi ſponſalia quacunque ratione valida non erunt, ſancta ſynodus prorſus tollit; vbi autem valida fuerint, primum gradum non excedant: quoniam in vlterioribus gradibus iam non poteſt huiuſmodi prohibitio abſque diſpendio obſeruari.

Inf. ī bulla Pij V. ſup declaratione hui⁹ Decre.

Caput IIII.

Pręterea ſancta Synodus, eiſdem, & alijs grauiſsimis de cauſis adducta, impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium poſtea factū dirimit, ad eos tantum, qui primo, & ſecundo gradu coniunguntur, reſtringit. In vlterioribus vero gradibus ſtatuit, huiuſmodi affinitatem matrimonium poſtea contractum non dirimere.

Cognatio, quæ proueniat ex fornicatione.

Caput V.

Si quis intra gradus prohibitos ſcienter matrimonium contrahere præſumpſerit, ſeparetur, & ſpe diſpenſationis conſequendę careat, idque in eo multo magis locum habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, ſed etiam conſummare auſus fuerit. Quod ſi ignoranter id fecerit, ſiquidem ſolemnitates requiſitas in contrahendo matrimonio neglexerint, eiſdem ſubijciatur pęnis. nō enim pignus eſt, qui Eccleſię benignitatem facile experiatur, cuius ſalubria pręcepta temere cōtempſit. Si vero, ſolemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod poſtea ſubeſſe cognoſcatur, cuius ille

Matrimoniū quādo, & quomodo reponetur.

probabilem ignorantiã habuit, tunc facilius cum eo, & gratis diſpenſari poterit.

In matrimonio q̃-do diſpenſandum. *In contrahendis matrimonijs, vel nulla omnino detur diſpenſatio, vel raro, idque ex cauſa, & gratis concedatur. In ſecundo gradu nunquam diſpenſetur, niſi inter magnos Principes, & ob publicam cauſam.*

Caput VI.

Matrimonium inter raptorẽ & raptam nullũ & eorũ pęnæ. *Decernit ſancta Synodus, inter raptorem, & raptam, quamdiu ipſa in poteſtate raptoris manſerit, nullũ poſſe conſiſtere matrimonium. Quod ſi rapta a raptore ſeparata, & in loco tuto, & libero conſtituta, illum in virum habere conſenſerit; eam raptor in vxorem habeat, & nihilominus raptor ipſe, ac omnes illi conſilium, auxilium, & fauorem præbentes, ſint ipſo iure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces, &, ſi clerici fuerint, & de proprio gradu decidant. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, ſiue eam vxorem duxerit, ſiue non duxerit, decenter arbitrio iudicis dotare.*

Caput VII.

Vaghi ad matrimonium nõ recipiendi. *Multi ſunt, qui vagantur, & incertas habent ſedes; &, vt improbi ſunt ingenij, prima vxore relicta, aliam, & plerunque plures, illa viuente, diuerſis in locis ducunt. cui morbo cupiens ſancta Synodus occurrere, omnes, ad quos ſpectat, paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiant: magiſtratus*

giſtratus etiam ſæculares hortatur, vt eos ſeuere coerceant. Parochis autem præcipit, ne illorum matrimonijs interſint, niſi prius diligentem inquiſitionem fecerint, & , re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Caput VIII.

Graue peccatum eſt, homines ſolutos concubinas habere, grauiſſimum vero, & in huius magni Sacramenti ſingularem contemptum admiſſum, vxoratos quoque in hoc damnationis ſtatu viuere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum vxoribus alere, & retinere, quare, vt huic tanto malo ſancta Synodus opportunis remedijs prouideat, ſtatuit huiuſmodi concubinarios, tã ſolutos, quã vxoratos, cuiuſcunque ſtatus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi, poſtquam ab Ordinario, etiã ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non eiecerint, ſeque ab earum conſuetudine non ſeiunxerint, excõmunicatione feriendos eſſe; a qua non abſoluantur, donec re ipſa admonitioni factæ paruerint. Quod ſi in concubinatu per annum, cenſuris neglectis, permanſerint, contra eos ab Ordinario ſeuere pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, ſiue coniugatæ, ſiue ſolutę, quæ cum adulteris, ſeu concubinarijs publice viuunt, ſi ter admonitæ non paruerint, ab Ordinarijs locorum, nullo etiam requirente, ex officio grauiter pro modo culpæ puniãtur, & extra opidum, vel diœceſim, ſi id eiſdem Ordinarijs videbitur,

Concubinariorũ pœnæ. Inf. ſeſſ. 25. de ref. c. 14

tur, inuocato, ſi opus fuerit, brachio ſæculari, eijciantur: alijs pœnis, contra adulteros, & concubinarios inflictis, in ſuo robore permanentibus.

Caput IX.

Matrimonij libertas nō impedienda.

Ita plerunque temporalium Dominorum, ac Magiſtratuum mentis oculos terreni effectus, atque cupiditates excæcant, vt viros, & mulieres ſub eorum iuriſdictione degētes, maxime diuites, vel ſpem magnæ hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum ijs matrimonium inuitos contrahere, quos ipſi Domini, vel Magiſtratus illis præſcripſerint. Quare, cum maxime nefarium ſit, matrimonij libertatem violare, & ab eis iniurias naſci, a quibus iura expectantur; præcipit ſancta Synodus omnibus, cuiuſcunq; gradus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſub anathematis pœna, quam ipſo facto incurrãt, ne quouis modo directe, vel indirecte ſubditos ſuos, vel quoſcunq; alios cogant, quo minus libere matrimonia contrahant.

Caput X.

Tempora nuptiarum.

Ab aduentu Domini noſtri Ieſu Chriſti, vſq; in diem Epiphaniæ, & a feria quarta Cinerum, vſque in octauam Paſchatis incluſiue, antiquas ſolemnium nuptiarum prohibitiones diligēter ab omnibus obſeruari ſancta Synodus pręcipit: in alijs vero temporibus nuptias ſolemniter celebrari permittit: quas Epiſcopi, vt ea, qua decet, modeſtia, & honeſtate fiant, curabunt. ſancta enim res eſt matrimonium, & ſancte tractandum.

DE-

DECRETVM
de Reformatione.

Eadem ſacroſancta Synodus, Reformationis materiam perſequens, hæc in præſenti Seßione ſtatuenda decernit.

Caput I.

Si in quibuslibet Eccleſiæ gradibus prouidenter, ſcienterque curandum eſt, vt in Domini domo nihil ſit inordinatum, nihilque præpoſterum; multo magis elaborandum eſt, ut in electione eius, qui ſupra omnes gradus conſtituitur, non erretur. nam totius familiæ Domini ſtatus, & ordo mutabit, ſi quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite. unde, etſi alias ſancta Synodus de promouendis ad cathedrales, & ſuperiores eccleſias nonnulla utiliter decreuit: hoc tamen munus huiuſmodi eſſe cenſet, ut, ſi pro rei magnitudine expendatur, nunquam ſatis cautum de eo uideri poſſit. Itaque ſtatuit, ut, cum primum eccleſia uacauerit, ſupplicationes, ac preces publice, priuatimque habeantur, atque a Capitulo per ciuitatem, & diœceſim indicantur, quibus Clerus, populuſque bonum a Deo paſtorem valeat impetrare. Omnes uero, & ſingulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcunque ius, quacunque ratione, a Sede Apoſtolica habent, aut alioquin operam ſuam præſtant, nihil in iis pro præſenti temporum ratio-

Sup.ſeſſ. 6. de refor. c. 1. ſeſſ. 7. c. 1. & 3. ſeſſ. 23. c. 2.

primum ad Sanctiſſimum Romanum Pontificem omnino tranſmittatur, ut ipſe ſummus Pontifex, plena totius negotij, ac perſonarum notitia habita, pro gregis Dominici commode de illis, ſi idonei per examen, ſeu per inquiſitionem factam reperti fuerint, Eccleſijs poſſit utilius prouidere. Omnes uero inquiſitiones, informationes, teſtimonia, ac probationes, quæcunque de promouendi qualitatibus, & Eccleſiæ ſtatu a quibuſcunque, etiam in Romana curia, habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Conſiſtorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur; ac relatio ipſa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium ſubſcriptione roboretur, in qua ipſi ſinguli quatuor Cardinales affirment, ſe, adhibita accurata diligentia, inueniſſe promouendos qualitatibus à iure, & ab hac ſancta Synodo requiſitis, prẹditos; ac certo exiſtimare ſub periculo ſalutis æternæ, idoneos eſſe, qui Eccleſiis prẹficiantur; ita vt, relatione in uno Conſiſtorio facta, quo maturius interea de ipſa inquiſitione cognoſci poſſit, in aliud Conſiſtorium iudicium differatur: niſi aliud Beatiſſimo Pontifici uidebitur expedire. Ea uero omnia, & ſingula, quæ de Epiſcoporum prẹficiendorum uita, ætate, doctrina, & cẹteris qualitatibus alias in eadem Synodo conſtituta ſunt, decernit eadem, etiam in creatione ſanctẹ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, etiamſi Diaconi ſint, exigenda; quos Sanctiſſimus

Sup forma iuramẽti pfeſſionis fidei.

Sup. ſeſ. 6. & 7. ſ. ref. c. 2. & ſeſſ. 22. ca 2 & ſeſ. 23 c 4. de ſacra. ord.

Romanus Pontifex ex omnibus Chriſtianitatis nationibus quantum commode fieri poterit, prout idoneos repererit, aſſumet. Poſtremo eadem ſancta Synodus, tot grauiſſimis eccleſiæ incommodis commota, non poteſt non commemorare, nihil magis Eccleſiæ Dei eſſe neceſſarium, quam vt Beatiſſimus Romanus Pontifex, quam ſolicitudinem vniuerſæ Eccleſiæ ex muneris ſui officio debet, eam hic potiſſimum impendat, vt lectiſſimos tantum ſibi Cardinales aſciſcat; & bonos maxime, atque idoneos paſtores ſingulis Eccleſiis præficiat; idque eo magis, quod ouium Chriſti ſanguinem, quæ ex malo negligentium, & ſui officij immemorum paſtorum regimine peribunt, Dominus noſter Ieſus Chriſtus de manibus eius ſit requiſiturus.

Act.20.

Caput II.

Cōcilia prouincialia renouanda, & quomodo.

Prouincialia Concilia, ſicubi omiſſa ſunt, pro moderandis moribus, corrigendis exceſſibus, controuerſiis componendis, alijſque ex ſacris Canonibus permiſſis renouentur. Quare Metropolitani, per ſeipſos, ſeu, illis legitime impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus a fine præſentis Concilij, & deinde quolibet ſaltem triennio poſt octauam Paſchæ reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſeu alio commodiori tempore, pro more prouinciæ, non prætermittat Synodum in prouincia ſua cogere, quo Epiſcopi omnes, & alij, qui de iure, uel conſuetudine intereſſe debent,

bent, exceptis, quibus cum imminenti periculo transfretandum eſſe, conuenire omnino teneãtur. Nec Epiſcopi comprouinciales prætextu cuiuslibet conſuetudinis ad Metropolitanam eccleſiam in poſterum accedere inuiti compellantur. Itidem Epiſcopi, qui nulli Archiepiſcopo ſubijciuntur, aliquẽ vicinũ Metropolitanum ſemel eligãt, in cuius Synodo prouinciali cum alijs intereſſe debeãt, & , quæ ibi ordinata fuerint, obſeruent, ac obſeruari faciant. In reliquis omnibus eorum exemptio, & priuilegia ſalua, atque integra maneant. Synodi quoque diœceſanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui alias ceſſante exemptione, intereſſe deberent, nec Capitulis generalibus ſubduntur, accedere teneantur; ratione tamen parochialium, aut aliarum ſæcularum eccleſiarum etiam, annexarum, debeant ij, qui illarum curam gerunt, quicunque illi ſint, ſynodo intereſſe. Quod ſi in his tam Metropolitani, quam Epiſcopi, & alij ſupraſcripti negligentes fuerint, pœnas, ſacris Canonibus ſancitas, incurrant. Inf. ſeſſ. 25. ca 2. de ref.

Caput III.

Patriarchæ, Primates, Metropolitani, & Epiſcopi propriam diœceſim per ſeipſos, aut, ſi legitime impediti fuerint, per ſuum generalem Vicarium, aut viſitatorem, ſi quotannis totam, propter eius latitudinem, viſitare non poterunt, ſaltem maiorem eius partem, ita tamen, vt toto biennio per ſe, vel Viſitatores ſuos compleatur, *Viſitationes quomodo fieri deãnt, quando, & a quibus.*

bent, exceptis, quibus cum imminenti periculo tranſfretandum eſſe, conuenire omnino teneãtur. Nec Epiſcopi comprouinciales prætextu cuiuſlibet conſuetudinis ad Metropolitanam eccleſiam in poſterum accedere inuiti compellantur. Itidem Epiſcopi, qui nulli Archiepiſcopo ſubijciuntur, aliquẽ vicinũ Metropolitanum ſemel eligãt, in cuius Synodo prouinciali cum alijs intereſſe debeãt, &, quæ ibi ordinata fuerint, obſeruent, ac obſeruari faciant. In reliquis omnibus eorum exemptio, & priuilegia ſalua, atque integra maneant. Synodi quoque diœceſanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui alias ceſſante exemptione, intereſſe deberent, nec Capitulis genẽralibus ſubduntur, accedere teneantur; ratione tamen parochialium, aut aliarum ſæcularum eccleſiarum etiam, annexarum, debeant ij, qui illarum curam gerunt, quicunque illi ſint, ſynodo intereſſe. Quod ſi in his tam Metropolitani, quam Epiſcopi, & alij ſupraſcripti negligentes fuerint, pœnas, ſacris Canonibus ſancitas, incurrant.

Inf. ſeſſ. 25. ca 2. de ref.

Caput III.

Patriarchæ, Primates, Metropolitani, & Epiſcopi propriam diœceſim per ſeipſos, aut, ſi legitime impediti fuerint, per ſuum generalem Vicarium, aut viſitatorem, ſi quotannis totam, propter eius latitudinem, viſitare non potuerunt, ſaltem maiorem eius partem, ita tamen, vt toto biennio per ſe, vel Viſitatores ſuos compleatur,

Viſitationes quomodo fieri deãnt, quando, & a quibus.

tur,

tur, uiſitare non prætermittant. A Metropolitanis uero etiam poſt plene uiſitatã propriam diœceſim, non uiſitentur cathedrales eccleſiæ, neque diœceſes ſuorum comprouincialium, niſi cauſa cognita, & probata in Concilio prouinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alij inferiores in ijs eccleſijs, ubi hactenus uiſitationem exercere legitime conſueuerunt, debeant quidem, aßumpto notario de conſenſu Epiſcopi, deinceps per ſeipſos tantum ibidem uiſitare. Viſitatores etiam, a Capitulo dubitandi, ubi Capitulum ius uiſitandi habet, prius ab Epiſcopo approbentur, ſed non ideo Epiſcopus, uel, eo impedito, eius Viſitator eaſdem eccleſias ſeorſum ab his uiſitare probibeatur; cui ipſi Archidiaconi, uel alij inferiores, uiſitationis factæ infra menſem rationem reddere, & depoſitiones teſtium, ac integra acta ei exhibere teneãtur: non obſtantibus quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & priuilegijs quibuſcunque. Viſitationum autem omnium iſtarum præcipuus ſit ſcopus, ſanam, orthodoxamq; doctrinam, expulſis hæreſibus, inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamq; accendere; cętera, prout locus, tempus, & occaſio feret, ex uiſitantiũ prudentia ad fidelium fructuum conſtituere. Quæ ut facilius, feliciuſque ſuccedant; monentur prædicti omnes, & ſinguli, ad quos uiſitatio ſpe-

ctat,

ſtat, ut paterna caritate, chriſtianoque zelo omnes amplectantur; ideoque modeſto contenti equitatu, famulatuque ſtudeant quam celeberrime, debita tamen cum diligentia, uiſitationem ipſam abſoluere. Interimque caueant, ne inutilibus ſumptibus cuiquam graues, oneroſi ve ſint, neve ipſi, aut quiſquam ſuorum quidquam procurationis cauſa pro viſitatione, etiam teſtamentorũ ad pios vſus, præter id, quod ex relictis pijs iure debetur aut alio quouis nomine, nec pecuniã, nec munus, quodcunque ſit, etiam qualitercunque offeratur, accipiant: non obſtante quacunque conſuetudine, etiã immemorabili: exceptis tamen victualibus, quæ ſibi, ac ſuis frugaliter, moderateque pro temporis tantum neceſſitate, & non vltra, erunt miniſtranda. Sit tamen in optione eorum, qui viſitantur, ſi malint ſoluere, id quod erat ab ipſis antea ſolui, certa pecunia taxata, conſuetum, an vero prædicta victualia ſubminiſtrare, ſaluo item iure conuentionum antiquarum cum monaſterijs, alijſve pijs locis, aut eccleſiis nõ parochialibus inito, quod illæſum permaneat. In ijs vero locis, ſeu prouincijs, vbi cõſuetudo eſt, vt nec uictualia, nec pecunia, nec quidquam aliud a viſitatoribus accipiatur; ſed omnia gratis fiant, ibi id obſeruetur. Quod ſi quiſquam, quod abſit, aliquid amplius in ſupradictis omnibus caſibus accipere præſumpſerit, is, præter dupli reſtitutionem, intra menſem faciendam, alijs etiã pœnis iuxta conſtitutionem

Concilij

Ca. exigit de cenſ. 16. Concilij generalis Lugdunenſis, quæ incipit, Exigit; necnon et alijs pęnis in ſynodo prouinciali arbitrio ſynodi, abſque vlla ſpe veniæ, mulctetur. Patroni vero in ijs, quæ ad ſacramentorū adminiſtrationem ſpectant, nullatenus ſe præſumant ingerere, neque viſitationi ornamentorum eccleſiæ, aut bonorum ſtabilium, ſeu fabricarum prouentibus immiſceant, niſi quatenus id eis ex inſtitutione, ac fundatione competat; ſed Epiſcopi ipſi hæc faciant, & fabricarum redditus in uſus eccleſiæ neceſſarios, & vtiles, prout ſibi expedire magis viſum fuerit, expendi curent. Sup. ſeſ. 22. de refor.

Caput IIII

Prædicationis munus proprium Epiſcoporum. Prædicationis munus, quod Epiſcoporum præcipuum eſt, cupiens ſancta Synodus, quo frequentius poßit ad fidelium ſalutem exerceri, Canones alias ſuper hoc editos, ſub fel. record. Paulo III. aptius præſentium temporum vſui accommodando, mandat, ut in Eccleſia ſua ipſi per ſe, aut, ſi legitime impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus aſſument: in alijs autem eccleſiis per parochos, ſiue, ijs impeditis, per alios ab Epiſcopo impenſis eorum, qui eas preſtare, vel tenentur, vel ſolent, deputandos in ciuitate, aut in quacunque parte diœceſis, cenſebunt expedire, ſaltem omnibus Dominicis, & ſolemnibus diebus feſtis; tempore autem ieiunorum, Quadrageſimæ, & Aduentus Domini quotidie, vel ſaltē tribus in hebdomada diebus, ſi ita oportere duxerint, Sup. ſeſ. 5. de refor. c. 2.

rint, ſacras ſcripturas, diuinamque lege annunciẽt, & alias quotieſcunque id opportune fieri poſſe iudicauerint. Moneatque Epiſcopus populum diligenter, teneri vnumquemq; parochiæ ſuę intereſſe, vbi cõmode id fieri poteſt, ad audiẽdum verbum Dei. Nullus autem ſæcularis, ſiue Regularis, etiam in eccleſiis ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo, prædicare præſumat. Iidem etiã ſaltem Dominicis, & alijs feſtiuis diebus pueros in ſingulis parochijs, fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab ijs ad quos ſpectabit, doceri curabũt; &, ſi opus ſit, etiã per cenſuras eccleſiaſticas compellent: non obſtãtibus priuilegijs, & conſuetudinibus. In reliquis ea, quæ de prædicationis munere ſub eodem Paulo III. decreta fuerunt, ſuum robur obtineant. Sup. eſ. ſeſ. 5. c. 2

Caput V.

Cauſæ criminales grauiores contra Epiſcopos, etiam hæreſis, quod abſit, quæ depoſitione, aut priuatione dignę ſunt, ab ipſo tantum ſummo Romano Pontifice cognoſcantur, & terminentur. Quod ſi eiuſmodi ſit cauſa, quæ neceſſario extra Romanam Curiam ſit committenda, nemini prorſus ea committatur, niſi Metropolitanis, aut Epiſcopis, a Beatiſſimo Papa eligendis. Hæc vero cõmiſſio, & ſpecialis ſit, & manu ipſius Sanctiſſimi Pontificis ſignata, nec vnquam plus his tribuat, quam, vt ſolam facti inſtructionem ſumãt, proceſſumq; conficiant, quem ſtatim ad Romanum Pontifi-

ſingulis Parochis pie, prudenterque etiam lingua vernacula, ſi opus ſit, & commode fieri poterit, ſeruari ſtudeant, iuxta formam a ſancta Synodo in Cathecheſi ſingulis ſacramentis præſcribendã, quã Epiſcopi in uulgarẽ linguam fideliter vertí, atque a Parochis omnibus populo exponi curabunt: nec non, vt inter Miſſarum ſolennia, aut diuinorũ celebrationẽ ſacra eloquia, & ſalutis monita eadem vernacula lingua ſingulis diebus feſtis, vel ſolemnib. explanent, eademque in omniũ cordibus, poſtpoſitis inutilibus quæſtionibus, inſerere, atque eos in lege Domini erudire ſtudeant. Inf. ſeſſ. vlti. in prin. ſu. ſeſſ. 22. de ſacrif. miſ. c. 8.

Caput VIII.

Apoſtolus monet publice peccantes palam eſſe corripiendos. Quando igitur ab aliquo publice, & in multorum conſpectu crimen commiſſum fuerit, vnde alios ſcandalo offenſos, commotoſque fuiſſe, non ſit dubitandum, huic condignam pro modo culpę pęnitentiam publice iniungi oportet; vt, quos exẽplo ſuo ad malos mores prouocauit, ſuæ emẽdationis teſtimonio ad rectam reuocet vitam. Epiſcopus tamen publicæ hoc pęnitentiæ genus in aliud ſecretum poterit commutare, quando ita magis iudicauerit expedire. In omnibus cathedralibus eccleſiis, vbi id cõmode fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum vnione præbendæ, proxime vacaturæ, ab Epiſcopo inſtituatur, qui Magiſter ſit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, & annorũ quadraginta, 1. Ti. 5.

ſeu

ſeu alias, qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confeſſiones in eccleſia audiet, interim præſens in choro cenſeatur.

Caput IX.

Sup. ſeſ. 6. de refor. ca. 4. ſeſ. 7. de ref. c. 8. ſeſ. 25. de ref. c. 8.

Quæ alias ſub fel. rec. Paulo iij. & nuper ſub Beatiſſimo Domino noſtro Pio iiij. in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinarijs diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum, viſitatione cõſtituta ſunt, eadem etiam in ijs eccleſijs ſæcularibus obſeruentur, quæ in nullius diœceſi eſſe dicuntur; vt ab Epiſcopo, cuius cathedralis eccleſia eſt proximior, ſi id conſtet, alioquin ab eo, qui ſemel in Concilio prouinciali à prelato loci illius electus fuerit, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato, uiſitentur: non obſtantibus priuilegijs, & conſuetudinibus quibuſcunque, etiam immemorabilibus.

Caput X.

Sup. ſeſ. 22. de refor. c. 1. & ſeſ. 13. de ref. c. 1.

Epiſcopi, vt aptius, quem regunt populum, poſſint in officio, atque obedientia continere, in omnibus ijs, quæ ad viſitationem, ac morum correctionem ſubditorum ſuorum ſpectant, ius, & poteſtatem habeant, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderãdi, puniendi, & exequendi, iuxta Canonum ſanctiones, quæ illius ex prudentia ſua pro ſubditorum emendatione, ac diœceſis ſuæ vtilitate neceſſaria uidebuntur. Nec in his, vbi de viſitatione, aut morum correctione agitur, exemptio aut vlla inhibitio, appellatio, ſeu querela, etiam ad Sedem Apoſtolicam, inter-

interpoſita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut iudicata fuerint, quoquomodo impediat, aut ſuſpendat.

Caput XI.

Quoniam priuilegia, & exemptiones, quæ varijs titulis pleriſque conceduntur, hodie perturbationem in Epiſcoporum iuriſdictione excitare, & exemptis occaſionem laxioris vitæ præbere dignoſcuntur decernit ſancta Synodus, vt, ſi quando iuſtis, grauibus, & fere neceſſarijs ſuadentib. cauſis, aliquos honorarijs titulis Protonotariatus, Acolytatus, Comitis Palatini, Capellani Regij, aut alijs huiuſmodi in Romana curia, vel extra, inſignibus decorandos eſſe placuerit; necnon alios cuicunque monaſterio oblatos, vel quomodocunque addictos, aut ſub nomine ſeruientium militijs, ſeu monaſterijs, hoſpitalibus, collegijs, aut quocunq; titulo aſſumi, nihil ex ijs priuilegijs detractũ eſſe Ordinarijs intelligatur, quo minus ij, quibus ea iam conceſſa ſunt, vel in poſterum concedi cõtigerit, ipſis Ordinarijs, tanquam Apoſtolicæ Sedis delegatis, plene in omnibus, & quo ad Capellanos Regios, iuxta Conſtitutionem Innocẽtij III. quæ incipit: Cum capella ſubiecti exiſtant: exceptis tamen ijs, qui prędictis locis, aut militijs actũ ſeruiunt, & intra eorum ſepta, ac domos reſidẽt, ſubq; eorum obediẽtia viuunt, ſiue ijs, qui legitime, & ſecundum regula earundem militiarum profeſſionem fecerint, de qua Or-

Sup.ſeſ. 6.c.3.

Ca.cum capella. ext. de priuil.

dinario conſtare debeat: non obſtantibus priuilegijs quibuſcunque, etiam religionis Sancti Ioãnis Hieroſolymitani, & aliarum militiarum. Quæ veró priuilegia reſidentibus in curia Romana vigore Eugenianæ Conſtitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere ſolent; ea in ijs, qui beneficia eccleſiaſtica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minime intelligãtur; ſed Ordinarij iuriſdictioni ſubiecti permaneant; non obſtantibus quibuſcunque inhibitionibus.

Ca. diuina de priu. in extrau.

Caput XII.

Cum dignitates, in eccleſiis, præſertim cathedralibus, ad cõſeruandam augendamq; eccleſiaſticam diſciplinam fuerint inſtitutę, vt qui eos obtinerent pietate prę cellerent, alijſque exemplo eſſent, atque Epiſcopos opera, & officio iuuarent, merito qui ad eas vocantur, tales eſſe debent, qui ſuo muneri reſpondere poſſint. Nemo igitur deinceps ad dignitates quaſcunque, quibus animarũ cura ſubeſt, promoueatur, niſi q ſaltem xxv. ſuæ ætatis annum attigerit, & in Clericali Ordine verſatus, doctrina ad ſuum munus exequendum neceſſaria, ac morum integritate commendetur, iuſta Conſtitutionem Alexandri III. in Concilio Lateranenſi promulgatam, quæ incipit: Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui oculi dicuntur Epiſcopi, ſint, in omnibus eccleſiis, vbi fieri poterit, Magiſtri in Theologia, ſeu Doctores, aut Licentiati in iure Canonico. Ad cæteras autem

Sup. ſeſ. 6. c. 1. de ref.

Ca. cum in cunctis. de elect.

digni-

dignitates, vel perſonatus quibus animarum cura nulla ſubeſt, Clerici alioquin idonei, & xxii. annis non minores, aſciſcantur. Prouiſi etiã de beneficijs quibuſcunq; curam animarũ habentibus, teneantur à die adeptæ poſſeſſionis, ad minus inter duos menſes, in manibus ipſius Epiſcopi, vel, eo impedito, coram generali eius Vicario, ſeu officiali, Orthodoxę ſuę fidei publicã facere profeſſionẽ, & in Romanæ Eccleſię obedientia ſe permanſuros ſpondeant, ac iurent. Prouiſi autem de canonicatibus, & dignitatibus, in Eccleſiis Cathedralibus non ſolum coram Epiſcopo, ſeu eius officiali, ſed etiam in Capitulo idem facere teneantur; alioquin prædicti omnes prouiſi, vt ſupra, fructus nõ faciant ſuos, nec illis poſſeſſio ſuffragetur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, niſi qui eo Ordine ſacro, aut ſit initiatus, quẽ illa dignitas, præbenda, aut portio requirit, aut in tali ætate, vt infra tempus a iure, & ab hac ſancta Synodo ſtatutum, initiari valeat. In omnibus vero Eccleſiis cathedralibus, omnes Canonicatus, ac portiones, habeant annexum Ordinem Presbiterij, Diaconatus, vel Subdiaconatus. Epiſcopus autem cum conſilio Capituli deſignet, ac diſtribuat, prout viderit expedire, quibus quiſque Ordo ex ſacris annexus in poſterum eſſe debeat, ita tamen, vt dimidia ſaltem pars presbyteri ſint; cæteri vero Diaconi, aut Subdiaconi. Vbi vero conſuetudo laudabilior

Infr. in bulla Pij IIII. ſuper forma iuramẽti profeſſionis fidei.

Cap. licet. Ca. & ca. cũ ex eo. de elec. i 6. Sup. ſeſ. 7. de refor. c. 12

habet, ut plures, uel omnes ſint Presbyteri, omnino obſeruetur. Hortatur etiam ſancta Synodus, ut in prouincijs, ubi id commode fieri poteſt, dignitates omnes, et ſaltem dimidia pars canonicatuum in Cathedralibus eccleſiis, & collegiatis inſignibus conferantur tantum Magiſtris, uel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, uel iure Canonico. Præterea obtinentibus in eiſdem Cathedralibus, aut collegiatis dignitates, canonicatus, præbendas, aut portiones non liceat uigore cuiuslibet ſtatuti, aut cõſuetudinis, ultra tres menſes, ab eiſdem Eccleſiis quolibet anno abeſſe, ſaluis nihilominus earum eccleſiarum conſtitutionibus, quæ longius ſeruitij tempus requirunt: alioquin primo anno priuetur unuſquiſque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac reſidentiæ fecit ſuos. quod ſi iterum eadem fuerit uſus negligentia, priuetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit, creſcente uero contumacia, contra eos, iuxta ſacrorum Canonum conſtitutiones, procedatur. Diſtributiones uero, qui ſtatis horis interfuerint, recipiant; reliqui, quauis colluſione, aut remiſſione excluſa, his careant, iuxta Bonifacij VIII. decretum, quod incipit: Conſuetudinem, quod ſancta Synodus in vſum reuocat, non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, & conſuetudinibus. Omnes uero diuina per ſe, & non per ſubſtitutos, compellantur obire officia, & Epiſcopo celebranti, aut alia Pontifi-

Sup. ſeſ. 6. c. 1. de ref.

Ca. 1. de cler. nõ reſid. in 6.

tificalia exercenti, adſiſtere, & inſeruire, atque in choro, ad pſallendo inſtituto, hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter, diſtincte, deuoteq; laudare. Veſtitu inſuper decenti tam in Eccleſia, quam extra; aſſiduè vtantur, ab illicitiſque uenationibus, aucupijs, choreis, tabernis, luſibuſq; abſtineant, atque ea morum integritate polleant, vt merito Eccleſiæ Senatus dici poſſit. Cætera, quæ ad debitum in diuinis officijs regimen ſpectant, deque congrua in his canendi, ſeu modulandi ratione, de certa lege in choro conueniendi, & permanendi, ſimulque de omnibus eccleſię miniſtris, quæ neceſſaria erunt, & ſi qua huiuſmodi, ſynodus prouincialis pro cuiuſque prouinciæ vtilitate, & moribus certam cuique formulam præſcribet. Interea vero Epiſcopus non minus, quam cũ duobus Canonicis, quorum vnus ab Epiſcopo, alter a Capitulo eligatur, in ijs, quæ expedire videbuntur, poterit prouidere.

Caput XIII.

Quoniam pleræque Cathedrales Eccleſiæ tam tenuis redditus ſunt, & anguſtæ, vt Epiſcopali dignitati nullo modo reſpondeant; neque Eccleſiarum neceſſitati ſufficiant; examinet Concilium Prouinciale, vocatis ijs, quorum intereſt, & diligenter expendat, quas propter anguſtias, tenuitatemque inuicem vnire, vel nouis prouentibus augere expediat; confectaque de præmiſſis inſtrumenta ad ſummum Romanum Pontificem mit-

tat, quibus inſtructus ſummus Pontifex ex prudentia ſua, prout expedire iudicauerit, aut tenues inuicem vniat, aut aliqua acceſſione ex fructibus augeat. Interim vero, donec prædicta effectum ſortiantur, huiuſmodi Epiſcopis, qui fructuum ſubuentione pro diœceſis ſuæ tenuitate indigent, poterit de beneficijs aliquibus, dum tamen curata non ſint, nec dignitates, ſeu canonicatus, & præbendæ, nec monaſteria in quibus viget Regularis obſeruantia, vel quæ Capitulis generalibus, & certis Viſitatoribus ſubduntur, a ſummo Romano Pontifice prouideri. In Parochialibus etiam eccleſiis, quarum fructus æque adeo exigui ſunt, vt debitis nequeant oneribus ſatisfacere; curabit Epiſcopus, ſi per beneficiorum vnionem, non tamen Regularium, id fieri non poſſit, ut primitiarum, uel decimarum aßignatione, aut per Parochianorum ſymbola, aut collectas, aut qua commodiori ei uidebitur, ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut Parochiæ neceſſitate decenter ſufficiat. In vnionibus vero quibuslibet, ſeu ex ſupradictis, ſeu alijs cauſis faciendis; eccleſiæ Parochiales monaſterijs quibuſcunque; aut Abbatijs, ſeu dignitatibus, ſiue præbendis Eccleſiæ Cathedralis, uel collegiatæ, ſiue alijs beneficijs ſimplicibus, aut hoſpitalibus, militijſve non uniantur, & quæ vnitæ ſunt, reuideantur ab Ordinarijs, iuxta alias decretum in eadem Synodo, ſub fel. rec. Paulo III. quod

Sup. ſeſ. 7. de refor. c. 6.

etiam

etiam in unitis ab eo tempore citra æque obſeruetur: non obſtantibus in iјs, quibuſcunque uerborum formis, quæ hic pro ſufficienter expreſſis habeantur. Ad hæc in poſterum, omnes hæ cathedrales Eccleſiæ, quarũ redditus ſummam ducatorum mille, & Parochiales, quæ ſummam ducatorum centum, ſecundùm uerum annuum ualorem non excedunt, nullis penſionibus, aut reſeruationibus fructuum grauentur. In iјs quoque ciuitatibus, ac locis, ubi Parochiales Eccleſiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant, ſed promiſcue petentibus Sacramenta adminiſtrant; mandat ſancta Synodus Epiſcopis pro tutiori animarum eis commiſſarum ſalute, ut diſtincto populo in certas, propriaſque Parochias, unicuique ſuũ perpetuũ, peculiaremq; Parochum aſsignent, qui eas cognoſcere ualeat, et a quo ſolo licite Sacramenta ſuſcipiant; aut alio utiliori modo, prout loci qualitas exigerit, prouideant. Idẽque in iјs ciuitatibus, ac locis, ubi nullę ſunt Parochiales, quamprimum fieri curent, non obſtantibus quibuſcunque priuilegiјs, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput XIIII.

In pluribus eccleſiis, tam cathedralibus, quam collegiatis, & parochialibus, ex eorum conſtitutionibus, aut ex praua conſuetudine, obſeruari intelligitur, ut in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione,

vel alia prouiſione, ſiue admiſſione ad poſſeſsion & alicuius cathedralis eccleſiæ, vel beneficij, canonicatuum, aut præbendarum, vel partem prouentuum, ſeu diſtributiones quotidianas certæ conditiones, ſeu deductiones ex fructibus, ſolutiones, promiſsiones, compenſationeſve illicitæ, aut etiã, quæ in aliquibus eccleſiis dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hæc cum ſancta Synodus deteſtetur, mandat Epiſcopis, vt quæcunque huiuſmodi in vſus pios non conuertuntur, atque ingreſſus eos, qui ſimoniacæ labis, aut ſordidæ auaritiæ ſuſpicionem habent, fieri non permittant, ipſique diligenter de eorum conſtitutionibus, ſiue conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcant, & illis tantum, quas, vt laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, ut prauas, ac ſcandaloſas reijciant, & aboleant. Eos uero, qui aduerſus hæc, in præſenti decreta comprehenſa, quauis ratione commiſerint, pœnis, contra ſimoniacos editis, ſacris Canonibus, & uarijs ſummorum Pontificum conſtitutionibus, quas omnes innouat, teneri decernit: non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apoſtolica auctoritate confirmatis: de quarum ſubreptione, obreptione, & intentionis defectu, Epiſcopus, tanquam Apoſtolicæ Sedis delegatus cognoſcere poſſit.

1. q. 1. p totũ. de confeſſ. & de ſimõ. ext. per totum.

Caput XV.

In Eccleſiis Cathedralibus, & collegiatis inſigni-

ſignibus, vbi frequētes, adeoq; tenues ſunt prębēdæ ſimul cum diſtributionibus quotidianis, vt ſuſtinendo decēti Canonicorum gradui pro loci, & perſonarum qualitate non ſufficiant, liceat Epiſcopis cum conſenſu Capituli, vel aliquot ſimplicia beneficia, non tamen regularia, ijs vnire; uel, ſi hac ratione prouideri non poſſit, aliquibus ex ijs ſuppreſſis, cum patronorū conſenſu, ſi de iure patronatus laicorū ſint, quarum fructus, & prouentus reliquarum præbendarū diſtributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere; ita tamen, ut tot ſuperſint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati Eccleſiæ commode valeant reſpondere: non obſtantibus quibuſcunque conſtitutionibus, & priuilegijs, aut quacunque reſeruatione generali, vel ſpeciali, aut affectione; neque prædictæ uniones, aut ſuppreſſiones tolli, ſeu impediri poſſint ex quibuſcunque prouiſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

Caput XVI.

Capitulum, Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomū unū, vel plures, fideles, ac diligentes decernat, qui rerum Eccleſiaſticarum, & prouentuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, ſint reddituri. Item Officialē, ſeu Vicarium infra octo die poſt mortē Epiſcopi conſtituere, vel exiſtentem confirmare omnino teneatur; qui ſaltem

in

in iure canonico ſit Doctor, uel licentiatus, uel alias quantum fieri poterit, idoneus: ſi ſecus factũ fuerit, ad Metropolitanum deputatio huiuſmodi deuoluatur. Et, ſi Eccleſia ipſa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumq; vt præfertur, negligens fuerit; tunc antiquior Epiſcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Epiſcopus in exẽpta Oeconomum, & Vicarium idoneos poßit conſtituere. Epiſcopus uero ad eandem Eccleſiam uacantem promotus ex ijs, quæ ad eũ ſpectant, ab eiſdẽ Oeconomo, Vicario, et alijs quibuſcunq; Officialibus, & adminiſtratoribus, qui, Sede uacante, fuerunt a Capitulo, uel ab alijs in eius locum conſtituti, etiam ſi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iuriſdictionis, adminiſtrationis, aut cuiuſcunque eorum muneris; poſſitque eos punire, qui in eorum officio, ſeu adminiſtratione deliquerint; etiam ſi prędicti officiales, redditis rationibus, a Capitulo, uel a deputatis ab eodem, abſolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Epiſcopo teneatur Capitulum de ſcripturis ad Eccleſiam pertinentibus, ſi quæ ad Capitulum peruenerũt, rationem reddere.

Caput XVII.

c. ad hęc c. cũ nõ ignores. de pręb. Cum Eccleſiaſticus ordo peruertatur, quando unus pluriũ officia occupat Clericorum; ſancte ſacris Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus eccleſiis conſcribi. uerum quoniam multi,

multi, improbæ cupiditatis affectu, ſeipſos, non Deum, decipientes, ea, quæ bene conſtituta ſunt, varijs artibus eludere, & plura ſimul beneficia obtinere non erubeſcunt, ſancta Synodus, debitã regendis Eccleſiis diſciplinam reſtituere cupiens, præſenti decreto, quod in quibuſcunque perſonis, quocunque titulo, etiam ſi Cardinalatus honore fulgeant, mãdat obſeruari; ſtatuit, ut in poſterum unum tantum beneficium eccleſiaſticum ſingulis conferatur. quod quidem ſi ad uitam eius, cui cõfertur, honeſte ſuſtentandam non ſufficiat, liceat nihilominus aliud ſimplex ſufficiens, dummodo utrunq; perſonalem reſidẽtiam non requirat, eidẽ conferri. Hæcque non modo ad Cathedrales eccleſias, ſed etiam ad alia omnia beneficia, tam ſæcularia, quam Regularia quæcunque, etiã commendata, pertineant, cuiuſcunque tituli, ac qualitatis exiſtant. Illi vero, qui in præſenti plures Parochiales eccleſias, aut vnã cathedralem, & aliã Parochialem obtinent: cogantur omnino, quibuſcunque diſpenſationibus, ac unionibus ad uitam non obſtantibus, una tantum Parochiali, uel ſola cathedrali retenta, alias parochiales, infra ſpatium ſex menſium, dimittere: alioquin tam Parochiales, quam beneficia omnia, quæ obtinent, ipſo iure uacare cenſeantur, ac tanquam uacantia libere alijs idoneis conferantur: nec ipſi antea illa obtinentes, tuta conſcientia, fructus poſt dictum tempus retineant. Optat autem ſan-

Sup. ſeſſ. 7. de refor. c. 7.

cta Synodus, ut reſignantium neceſſitatibus commoda aliqua ratione, prout ſummo Pontifici uidebitur, prouideatur.

Caput XVIII.

Expedit maxime animarum ſaluti, a dignis, atq; idoneis Parochis gubernari. id ut diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit ſancta ſynodus vt, parochialis eccleſiæ uacatio, etiã ſi cura Eccleſiæ, uel Epiſcopo incumbere dicatur, & per vnũ, uel plures adminiſtretur, etiam in eccleſiis patrimonialibus, ſeu receptiuis nuncupatis, in quibus conſueuit Epiſcopus uni, uel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infraſcriptum examen teneri mandat, per obitum, uel reſignationẽ, etiã in curia, ſeu aliter quomodocunque contigerit, etiam ſi ipſa Parochialis Eccleſia reſeruata, vel affecta fuerit generaliter, vel ſpecialiter, etiã vigore indulti, ſeu priuilegij in fauorem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ſeu Abbatũ, vel Capitulorum: debeat Epiſcopus ſtatim, habita notitia vacationis Eccleſiæ, ſi opus fuerit, idoneum in ea Vicarium, cum congrua, eius arbitrio, fructuum portionis aſſignatione, conſtituere, qui onera ipſius Eccleſia ſuſtineat, donec ei de Rectore prouideatur. Porrò Epiſcopus, & qui ius patronatus habet, intra decẽ dies, vel aliud tempus, ab Epiſcopo præſcribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Eccleſiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum ſit tamen

Sup. ſeſ. 7.c.13.

etiam

*etiam alijs, qui aliquos ad id aptos nouerint, eo-
rum nomina deferre, vt poſſit poſtea de cuiuſli-
bet ætate, moribus, & ſufficientia fieri diligens
inquiſitio. Et, ſi Epiſcopo, aut Synodo Prouin-
ciali pro regionis more videbitur magis expedi-
re, per edictum etiam publicum vocentur, qui uo-
lent examinari. Tranſacto conſtituto tempore,
omnes, qui deſcripti fuerint, examinentur ab Epi* Inf. ſeſſ.
ſcopo, ſiue, eo impedito ab eius Vicario generali, vlt. đ re
atque ab alijs examinatoribus, non paucioribus, for. c.6.
*quam tribus; quorum votis, ſi pares, aut ſingu-
lares fuerint, accedere poſſit Epiſcopus, vel Vi-
carius quibus magis uidebitur. Examinatores
autem ſingulis annis in diœceſana Synodo ab Epi
ſcopo, vel eius Vicario ad minus ſex proponan-
tur, qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probentur.
Aduenienteq; vacatione cuiuſlibet eccleſiæ, tres
ex illis eligat Epiſcopus, qui cum eo examen per-
ficiant; indeq; ſuccedente alia uacatione, aut eoſ-
dem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis
illis ſex eligat. Sin uero examinatores, Magi-
ſtri, ſeu Doctores, aut Licentiati in Theologia,
aut iure Canonico, uel alij Clerici, ſeu Regulares,
etiam ex ordine Mendicantium, aut etiam ſæcula
res, qui ad id uidebuntur magis idonei, iurentque
omnes ad ſancta Dei Euangelia ſe, quacunque
humana affectione poſtpoſita, fideliter munus* Sup. ſeſſ.
executores. Caueantque ne quidquam prorſus 21. đ re-
occaſione huius examinis, nec ante, nec poſt for. c.1.
acci-

teri quam vni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, iuxta ſupradictã regulam, de eccleſia prouideatur; nec prædictorum examinatorum relationem, quo minus exequutionem habeat, vlla deuolutio, aut appellatio ad Sedem Apoſtolicam, ſiue in eiuſdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, ſeu Epiſcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interpoſita, impediat, aut ſuſpendat: alioquin Vicarius, quem Eccleſiæ vacanti antea Epiſcopus arbitrio ſuo ad tempus deputauit, vel forſan poſtea deputabit; ab eius eccleſiæ cuſtodia, & adminiſtratione non amoueatur, donec, aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, vt ſupra, ſit prouiſum: alias prouiſiones omnes, ſeu inſtitutiones, præter ſupradictam formã factę, ſubreptitiæ eſſe cenſeantur; non obſtãtibus huic decreto exemptionibus, indultis, priuilegijs, præuentionibus, affectionibus, nouis prouiſionibus, indultis, conceſſis quibuſcunque Vniuerſitatibus, etiam ad certam ſummam, & alijs impedimentis quibuſcunque. Si tamen adeo exigui redditus dictæ Parochialis fuerint, vt totius huius examinationis operam non ferant, aut nemo ſit, qui ſe examini quærat ſubijcere; aut ob apertas factiones, ſeu diſſidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facile grauiores rixæ, ac tumultus poſſint excitari; poterit Ordinarius, ſi pro ſua conſcientia cum deputatorum conſilio

ita

ita expedire arbitrabitur, hac forma omiſſa, priuatum aliud examen, cæteris tamen, ut ſupra ſeruatis adhibere. Licebit etiã Synodo Prouinciali, ſi qua in ſupradictis circa examinationis formam addenda, remittendave eſſe cenſuerit, prouidere.

Caput XIX.

Expectatiuæ tolluntur.

Decernit ſancta Synodus, Mandata de prouidendo, & gratias, quæ Expectatiuæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegijs, Vniuerſitatibus, Senatibus, & alijs ſingularibus perſonis, etiam ſub nomine indulti, aut ad certam ſummam, uel alio quouis colore, concedi; nec hactenus conceſſis cuiquam uti licere. Sed nec reſeruationes mentales, nec aliæ quæcunque gratiæ ad uacatura, nec indulta ad alienas eccleſias, uel monaſteria alicui, etiam ex ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, concedantur; & hactenus conceſſa, abrogata eſſe cenſeantur.

Cauſæ oẽs eccleſiaſticæ ĩ prima inſtantia corã ordinario tractandæ. Infra biẽnium finiendæ. Inf. ſeſſ. vlt. de refor. c. 10. in fi.

Caput XX.

Cauſæ omnes ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, etiam ſi beneficiales ſint, in prima inſtantia coram Ordinarijs locorum duntaxat cognoſcantur, atque omnino, ſaltem infra biennium a die motæ litis, terminentur: alioquin poſt id ſpatium liberum ſit partibus, vel alteri illarum, iudices ſuperiores, alias tamen competentes, adire, qui cauſam in eo ſtatu, quo fuerit, aſſumant, & quamprimum terminari curent; nec antea alijs committantur, nec auocentur, neque appella-

pellationes, ab eiſdem interpoſitæ, per Superiores quoſcunque recipiantur: eorumve commiſſio, aut inhibitio fiat niſi a definitiua, vel a definitiuę uim habente, & cuius grauamẽ per appellationẽ a definitiua reparari nequeat. Ab his excipiãtur cauſæ, quæ iuxta canonicas ſanctiones apud Sedem Apoſtolicã ſunt tractãdæ, vel quas ex vrgẽti, rationabilique cauſa iudicauerit ſummus Romanus Pontifex per ſpeciale reſcriptũ Signaturæ Sanctitatis ſuæ, manu propria ſubſcribendũ, cõmittere, aut auocare. Ad hæc, cauſæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorũ iudicio, etiã viſitando, ſed Epiſcopo tantũ examini, et iuriſdictioni relinquantur; etiam ſi in præſenti inter Epiſcopũ, & Decanũ, ſeu Archidiaconũ, aut alias inferiores ſuper cauſarũ iſtarũ cognitione lis aliqua in quacũque inſtãtia pẽdeat corã quo, ſi pars vere paupertate probauerit, non cogatur extra prouinciam, nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia in eadẽ cauſa matrimoniali litigare, niſi pars altera, & alimenta, & expenſas litis velit ſubminiſtrare. Legati quoque etiã de latere, Nũcij, Gubernatores eccleſiaſtici, aut alij quarũcũque facultatũ vigore, nõ ſolũ Epiſcopos in prædictis cauſis impedire, aut aliquo modo eorũ iuriſdictionẽ ijs prçripere, aut turbare non præſumãt: ſed nec etiã contra Clericos, aliaſve perſonas Eccleſiaſticas, niſi Epiſcopo prius requiſito, eoq; negligente, procedant: alias eorum proceſſus, ordi-

Cauſæ criminales, & matrimoniales, ab Epiſcopis tantum tractandæ.

Appellãs quid agere debeat. natione ſve nullius momenti ſint, atque ad damnẽ ſatisfactionem, partibus illati, teneãtur. Præterea ſi quis in caſibus a iure p̃miſſis appellauerit; aut de aliquo grauamine conqueſtus fuerit, ſeu alias ob lapſum biennij, de quo ſupra, ad alium iudicẽ recurrerit, teneatur acta omnia, coram Epiſcopo geſta, ad iudicẽ appellationis expenſis ſuis tranſferre, eodem tamẽ Epiſcopo prius admonito, vt, ſi quid ei pro cauſæ inſtructione videbitur poſſit iudici appellationis ſig[illegible]re. Quod ſi appellatus cõparcat, cogatur [illegible] quoque actorũ, quæ trãſlata ſunt, expenſas, [illegible]tione ſua, ſi illis uti voluerit, ſubire: niſi aliter ex loci cõſuetudine ſeruetur, vt ſcilicet ad appellantẽ integrũ hoc onus pertineat. Porrò ipsã actorũ copiã teneatur notari⁹, cõgrua mercede accepta, appellãti quãto citius, et ad minus intra mẽſẽ exhibere. Qui notarius ſi in differẽda exhibitione fraudẽ fecerit, ab officij adminiſtratione arbitrio Ordinarij ſuſpẽdatur, et ad dupli pœnã, quãti ea lis fuerit, inter appellãtẽ, & pauperes loci diſtribuẽdã, cõpellatur. Iudex vero et ipſe impedimẽti hui⁹ cõſci⁹, particepſve fuerit, aliterve obſtiterit, ne appellãti integre acta intra tp̃s traderẽtur, ad eãdẽ dupli pœnã, ꝓut ſupra, teneãt; nõ obſtãtib⁹; quo ad oĩa ſupraſcripta, priuilegijs, et indultis, cõcordijs, quæ ſuos tantũ teneãt auctores, & alijs quibuſcunque cõſuetudinibus.

Caput XXI.

Seſſ. 17. Cupiens ſancta Synodus, vt ex decretis ab ea

editis,

editis nulla unquam futuris tẽporibus dubitandi occaſio oriatur, uerba illa, poſita in decreto, publicato Seßione prima, ſub Beatißimo domino noſtro Pio IIII. videlicet; Quę proponentib. Legatis, ac Pręſidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, ſedandas de religione controuerſias, coercendas linguas doloſas, deprauatorum morũ abuſus corrigendos, Eccleſię verã, & Chriſtianã pacẽ cõciliandã apta, & idonea ipſi ſanctę Synodo uidebuntur: explicãdo declarat, mẽtis ſuę nõ fuiſſe, ut ex prędictis uerbis ſolita ratio tractãdi negotia in generalib. Cõcilijs ulla ex parte immutaretur, neque noui quidquã, pręter id, quod a ſacris Canonib. uel generaliũ Synodorum forma hactenus ſtatutũ eſt, cuiquã adderet, uel detraherẽt.

Indictio futurę Seſſionis.

Inſuper, eadem ſacroſancta Synodus proximã futuram Seſſionem, feria quinta poſt Conceptionẽ B. Marię Virginis, quę erit dies nona menſis Decemb. proxime venturi, habendam eſſe ſtatuit, & decernit cum poteſtate etiam abbreuiandi in qua Seßione tractabitur de ſexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis Reformationis capitib. iam exhibitis deque alijs ad eam pertinentibus. Si uero opportunũ uidebitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout ſuo tempore in congregationibus proponetur.

Abbreuiata eſt die Seßionis.

SESSIO XXV.

QVÆ EST IX. ET VLTIMA, SVB PIO IIII. PONT. MAX.

COEPTA DIE TERTIA ABSOLVTA DIE QVARTA DECEMB. M. D. LXIII.

Decretum de Purgatorio.

Ioan.14 15.16. Sup.ſeſ. 22. đ ſa cr. miſſ. in prin. Ca.2.& 3.ſeſ.22 Mac.12. Hebr.1. Luc.3.

CVM Catholica eccleſia, Spiritu ſancto edocta, ex ſacris literis, & antiqua Patrum traditione, in ſacris Concilijs, & nouiſſime in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatorium eſſe, animaſq; ibi detẽtas fidelium ſuffragijs, potiſſimum vero acceptabili altaris ſacrificio, iuuari præcipit ſancta Synodus Epiſcopis, vt ſanam de Purgatorio doctrinã, a ſanctis Patribus, & ſacris Cõcilijs traditam, a Chriſti fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari, diligenter ſtudeãt. Apud rudem vero plebem difficiliores, ac ſubtiliores quæſtiones quæq; ad ædificationem non faciũt, & ex quib. plerunque nulla fit pietatis acceſſio, a popularibus concionibus ſecludantur. Incerta item, vel quæ ſpecie falſi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea vero, quæ ad curioſitatem quan-

quandam, aut ſuperſtitionem ſpectant, uel turpe lucrum ſapiunt, tanquam ſcandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autẽ Epiſcopi, vt fidelium viuorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicet, ſacrificia, orationes, eleemoſynę, aliaq; pietatis opera, quæ a fidelib. pro alijs fidelib. defunctis fieri conſueuerunt, ſecundum eccleſiæ inſtituta pie, & deuote fiant, & quæ pro illis ex teſtatatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perſunctorie, ſed a ſacerdotibus, & eccleſiæ miniſtris, & alijs, qui hoc præſtare tenentur, diligenter, & accurate perſoluantur.

De inuocatione, & veneratione, & Reliquijs Sanctorum, & ſacris imaginibus.

Mandat ſancta Synodus omnib. Epiſcopis, & ceteris docendi munus, curamq; ſuſtinentibus, vt iuxta Catholicæ, & Apoſtolicæ eccleſię vſum, a primęuis Chriſtianæ religionis temporib. receptũ, ſanctorumque patrum conſenſionem, & ſacrorũ Conciliorum decreta in primis de Sanctorum interceſſione, inuocatione, Reliquiarum honore, et legitimo imaginũ vſu, fideles diligenter inſtruant, docentes eos, ſanctos, una cum Chriſto regnantes, orationes ſuas pro hominib. Deo offerre: bonum, atque vtile eſſe ſuppliciter eos inuocare, & ob beneficia impetrãda a Deo per filiũ eius Ieſũ Chriſtũ Dominũ noſtrũ, qui ſolus noſter Redemptor, & Saluator eſt, ad eorũ orationes opem, auxiliũque cõfugere: illos vero, qui negãt ſanctos, æterna

Concil. Conſt. Act. 1.

S 3 feli-

ſęlicitatė in cælo fruentes, inuocandos eſſe, aut qui aſſerunt, uel illos pro hominibus non orare, uel eorum, ut pro nobis etiam ſingulis orent, inuocationem eſſe idolatriam, uel pugnare cum uerbo Dei, aduerſarique honori vnius mediatoris Dei, & hominum Ieſu Chriſti, vel ſtultum eſſe in cęlo regnantibus voce, vel mente ſupplicare; impię ſentire.

Sup.ſeſ. 5. d̄ pec ca. orig.

Sanctorum quoque Martyrum, & aliarum cum Chriſto viuentium ſancta corpora, quę viua membra fuerunt Chriſti, & templū Spiritus ſancti ab ipſo ad æternam vitam ſuſcitanda, & glorificanda, a fidelibus ueneranda eſſe, per quę multa beneficia a Deo hominibus præſtantur, ita, ut affirmantes, ſanctorum Reliquijs uenerationem, atque honorem non deberi, uel eas, aliaque ſacra monumenta a fidelibus inutiliter honorari, atque eorum opis impetrandæ cauſa Sanctorum memorias fruſtra frequentari; omnino damnandos eſſe, prout iam pridem eos damnauit, & nunc etiam damnat Eccleſia. Imagines porrò Chriſti, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum, in templis pręſertim habendas, & retinendas, eiſque debitum honorem, & uenerationem impertiendam, non quod credatur ineſſe aliqua in ijs diuinitas, uel uirtus, propter quam ſint colendæ, uel quod ab eis ſit aliquid petendum, uel quod fiducia in imaginibus ſit figenda; uelūti olim fiebat a gentibus, quæ in idolis ſpem ſuā collocabant, ſed quoniam

Sup.ſeſ. 22. c. 3. de ſac. miſſ.

2. Cor. 6.

niam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quę illę repręſentăt: ita, vt per imagines, quas oſculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Chriſtum adoremus, & Sanctos, quorum illæ ſimilitudinem gerunt, veneremur. id quod Conciliorum, pręſertim vero ſecundæ Nicenæ Synodi decretis contra imaginum oppugnatores eſt ſancitum. Concil. 2. Act. 2.4 5.6

Illud vero diligenter doceant Epiſcopi, per hiſtorias myſteriorũ noſtræ redemptionis, picturis, vel alijs ſimilitudinibus expreſſas, erudiri, & cõfirmari populũ in articulis fidei commemorădis, & aſſidue recolĕdis, tum vero ex omnibus ſacris

imaginibus magnum fructum percipi, non ſolum quia admonetur populus beneficiorum, & mune rũ; quæ a Chriſto ſibi collata ſunt, ſed etiam, quia Dei per ſanctos miracula, & ſalutaria exempla oculis fidelium ſubyciuntur; ut pro ijs Deo gratias agant, ad Sanctorumq; imitationem vitam, moreſq; ſuos componant; excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem co lendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut ſenſerit; anathema ſit.

In has autem ſanctas, & ſalutares obſeruationes, ſi quis abuſus irrepſerint, eos prorſus aboleri, ſancta Synodus vehementer cupit; ita, ut nullæ falſi Dogmatis imagines, & rudibus periculoſi erroris occaſionem prębentes, ſtatuantur. Quod ſi aliquando hiſtorias, & narrationes ſacræ Scripturæ, cum id indoctę plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit, doceatur populus, non proptérea diuinitatem figurari, quaſi corporeis oculis conſpici, uel coloribus, aut figuris exprimi poſſit. Infr. in dec. de indulg. ſup. ſeſ. 21. c. 9. de ref. *Omnis porrò ſuperſtitio in Sanctorum inuocatione, Reliquiarum ueneratione, & imaginum ſacro uſu tollatur; omnis turpis quæſtus eliminetur, omnis denique laſciuia uitetur, ita, ut procaci uenuſtate imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum uiſitatione homines ad commeſſationes, atq; ebrietates non abutantur; quaſi feſti dies in honorem Sanctorum per luxum, ac laſciuiam agantur. Poſtremo,*

mo, tanta circa hæc diligentia, & cura ab Epiſcopis adhibeatur, vt nihil inordinatum, aut præpoſtere, & tumultuarie accõmodatũ, nihil profanũ, nihilq; inhoneſtum appareat; cum domũ Dei deceat ſanctitudo. Pſal. 62. *Hæc, vt fidelius obſeruentur, ſtatuit ſancta Synodus, nemini licere vllo in loco, vel eccleſia, etiam quomodolibet exempta, vllam inſolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, niſi ab Epiſcopo approbata fuerit; nulla etiã admittẽda eſſe noua miracula, nec nouas Reliquias recipiendas, niſi eodem recognoſcere, & approbante Epiſcopo, qui ſimul, atque de ijs aliquid cõpertum habuerit, adhibitis in cõſilium Theologis & alijs pijs viris, ea faciat, quæ veritati, et pietati cõſentanea iudicauerit. Quod ſi aliquis dubius, aut difficilis abuſus ſit extirpandus; vel omnino aliqua de ijs rebus grauior quæſtio incidat; Epiſcopus, antequam controuerſiam dirimat, Metropolitani, & comprouincialium Epiſcoporum in Concilio prouinciali ſententiam expectet; ita tamen, vt nihil, inconſulto Sanctiſſimo Romano Pontifice, nouum, aut in eccleſia hactenus inuſitatum decernatur.*

DE REGVLARIBVS, *& Monialibus.*

Eadem ſacroſancta Synodus, Reformationem proſequens, ea, quæ ſequuntur, ſtatuenda cenſuit.

Caput

Caput I.

Quoniam non ignorat ſancta Synodus, quantum ex monaſterijs, pie inſtitutis; & recte adminiſtratis, in eccleſia Dei ſplendoris, atque vtilitatis oriatur, neceſſarium eſſe cenſuit, quo facilius, ac maturius, vbi collapſa eſt vetus, & regularis diſciplina inſtauretur, & conſtantius, vbi conſeruata eſt, perſeueret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, vt omnes Regulares, tam viri, quam mulieres, ad Regulæ, quam profeſſi ſunt, præſcriptũ vitam inſtituant, & componant, atq; in primis, quę ad ſuæ profeſſionis perfectionem, vt obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis, ac ſi quę alia ſunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum reſpectiue eſſentiam, necnon ad communem uitam, uictum, & veſtitum obſeruanda pertinentia, fideliter obſeruent. Omniſq; cura, & diligentia a ſuperioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus, et prouincialibus, quam in eorum viſitationibus, quæ ſuis temporibus facere non prætermittant, vt ab illis non recedatur: cum compertum ſit ab eis non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari. ſi enim illa, quæ baſes ſunt, & fundamenta totius Regularis diſciplinæ, exacte non fuerint conſeruata; totum corruat ædificium, neceſſe eſt.

Regulares, qua ratione vitam inſtituere debeant.

Caput II.

Regulares bona poſſidere non poſſunt.

Nemini igitur Regularium, tã virorum, quã mulierum, liceat bona immobilia, uel mobilia,

lia, cuiuſcunque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquiſita, tamquam propria, aut etiã nomine conuentus poſſidere, uel tenere, ſed ſtatim ea Superiori tradantur, conuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regularis cõcedere, etiã ad uſum fructum, uel uſum, adminiſtrationem, aut commendam: Adminiſtratio autem bonorum, monaſteriorum, ſeu conuentuum ad ſolos Officiales eorundem, & nutum Superiorũ amouibiles, pertineat. Mobilium uerò uſum ita Superiores permittant, ut eorum ſuppellex ſtatui paupertatis, quam pro feßi ſunt, conueniat, nihilque ſuperflui in ea ſit, nihil etiam, quod ſit neceßarium, eis denegetur. Quod ſi quis aliter quidquam tenere deprehenſus, aut conuictus fuerit, is biennio actiua, & paſſiua uoce priuatus ſit, atque etiam iuxtà ſuę Regulę, & Ordinis conſtitutiones, puniatur.

Caput III.

Quibus regularibus bona immobilia poſſidere liceat.

Concedit ſancta Synodus omnibus monaſterijs, & domibus tam uirorum, quam mulierum, & mendicantium, exceptis domibus Fratrum ſancti Franciſi Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de obſeruantia uocãtur, etiam quibus, aut ex conſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apoſtolico non erat conceſſum, ut deinceps bona immobilia eis poſſidere liceat. Quod ſi aliqua loca ex prędictis, quibus auctoritate Apoſtolica ſimilia bona poßidere permiſſum

erat,

cta Synodus, ut reſignantium neceſſitatibus commoda aliqua ratione, prout ſummo Pontifici uidebitur, prouideatur.

Caput XVIII.

Expedit maxime animarum ſaluti, a dignis, atq; idoneis Parochis gubernari. id ut diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit ſancta ſynodus vt, parochialis eccleſiæ uacatio, etiã ſi cura Eccleſiæ, uel Epiſcopo incumbere dicatur, & per vnũ, uel plures adminiſtretur, etiam in eccleſiis patrimonialibus, ſeu receptiuis nuncupatis, in quibus conſueuit Epiſcopus uni, uel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infraſcriptum examen teneri mandat, per obitum, uel reſignationẽ, etiã in curia, ſeu aliter quomodocunque contigerit, etiam ſi ipſa Parochialis Eccleſia reſeruata, vel affecta fuerit generaliter, vel ſpecialiter, etiã vigore indulti, ſeu priuilegij in fauorem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ſeu Abbatũ, vel Capitulorum: debeat Epiſcopus ſtatim, habita notitia vacationis Eccleſiæ, ſi opus fuerit, idoneum in ea Vicarium, cum congrua, eius arbitrio, fructuum portionis aſſignatione, conſtituere, qui onera ipſius Eccleſia ſuſtineat, donec ei de Rectore prouideatur. Porrò Epiſcopus, & qui ius patronatus habet, intra decẽ dies, vel aliud tempus, ab Epiſcopo præſcribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Eccleſiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum ſit tamen

Sup. ſeſ. 7. c. 13.

etiam

etiam alijs, qui aliquos ad id aptos nouerint, eorum nomina deferre, vt poſſit poſtea de cuiuſlibet ætate, moribus, & ſufficientia fieri diligens inquiſitio. Et, ſi Epiſcopo, aut Synodo Prouinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui uolent examinari. Tranſacto conſtituto tempore, omnes, qui deſcripti fuerint, examinentur ab Epiſcopo, ſiue, eo impedito ab eius Vicario generali, atque ab alijs examinatoribus, non paucioribus, quam tribus; quorum votis, ſi pares, aut ſingulares fuerint, accedere poſſit Epiſcopus, vel Vicarius quibus magis uidebitur. Examinatores autem ſingulis annis in diœceſana Synodo ab Epiſcopo, vel eius Vicario ad minus ſex proponantur, qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probentur. Aduenienteq; vacatione cuiuſlibet eccleſiæ, tres ex illis eligat Epiſcopus, qui cum eo examen perficiant; indeq; ſuccedente alia uacatione, aut eoſdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis ſex eligat. Sin uero examinatores, Magiſtri, ſeu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut iure Canonico, uel alij Clerici, ſeu Regulares, etiam ex ordine Mendicantium, aut etiam ſæculares, qui ad id uidebuntur magis idonei, iurentque omnes ad ſancta Dei Euangelia ſe, quacunque humana affectione poſtpoſita, fideliter munus executores. Caueantque ne quidquam prorſus occaſione huius examinis, nec ante, nec poſt

Inf. ſeſſ. vlt. de refor. c. 6.

Sup. ſeſ. 21. de refor. c. 1.

acci-

teri quam vni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, iuxta ſupradictã regulam, de eccleſia prouideatur; nec prædictorum examinatorum relationem, quo minus exequutionem habeat, vlla deuolutio, aut appellatio ad Sedem Apoſtolicam, ſiue in eiuſdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, ſeu Epiſcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interpoſita, impediat, aut ſuſpendat: alioquin Vicarius, quem Eccleſiæ vacanti antea Epiſcopus arbitrio ſuo ad tempus deputauit, vel forſan poſtea deputabit; ab eius eccleſiæ cuſtodia, & adminiſtratione non amoueatur, donec, aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, vt ſupra, ſit prouiſum: alias prouiſiones omnes, ſeu inſtitutiones, præter ſupradictam formã factę, ſubreptitiæ eſſe cenſeantur; non obſtãtibus huic decreto exemptionibus, indultis, priuilegijs, præuentionibus, affectionibus, nouis prouiſionibus, indultis, conceſſis quibuſcunque Vniuerſitatibus, etiam ad certam ſummam, & alijs impedimentis quibuſcunque. Si tamen adeo exigui redditus dictæ Parochialis fuerint, vt totius huius examinationis operam non ferant, aut nemo ſit, qui ſe examini quærat ſubijcere; aut ob apertas factiones, ſeu diſſidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facile grauiores rixæ, ac tumultus poſſint excitari; poterit Ordinarius, ſi pro ſua conſcientia cum deputatorum conſilio

ita

ita expedire arbitrabitur, hac forma omiſſa, priuatum aliud examen, cæteris tamen, ut ſupra ſeruatis adhibere. Licebit etiã Synodo Prouinciali, ſi qua in ſupradictis circa examinationis formam addenda, remittenda ve eſſe cenſuerit, prouidere.

Caput XIX.

Expectatiuæ tolluntur.

Decernit ſancta Synodus, Mandata de prouidendo, & gratias, quæ Expectatiuæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegijs, Vniuerſitatibus, Senatibus, & alijs ſingularibus perſonis, etiam ſub nomine indulti, aut ad certam ſummam, uel alio quouis colore, concedi; nec hactenus conceſſis cuiquam uti licere. Sed nec reſeruationes mentales, nec aliæ quæcunque gratiæ ad uacatura, nec indulta ad alienas eccleſias, uel monaſteria alicui, etiam ex ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, concedantur; & hactenus conceſſa, abrogata eſſe cenſeantur.

Cauſæ oẽs eccleſiaſticæ ĩ prima inſtantia corã ordinario tractandæ. Infra bieñium finiendæ. Inf. ſeſſ. vlt. đ refor. c. 10. in fi.

Caput XX.

Cauſæ omnes ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, etiam ſi beneficiales ſint, in prima inſtantia coram Ordinarijs locorum duntaxat cognoſcantur, atque omnino, ſaltem infra biennium a die motę litis, terminentur: alioquin poſt id ſpatium liberum ſit partibus, vel alteri illarum, iudices ſuperiores, alias tamen competentes, adire, qui cauſam in eo ſtatu, quo fuerit, aſſumant, & quamprimum terminari curent; nec antea alijs committantur, nec auocentur, neque ap-

pella-

pellationes, ab eiſdem interpoſitæ, per Superiores quoſcunque recipiantur: eorumve commiſſio, aut inhibitio fiat niſi a definitiua, vel a definitiuę uim habente, & cuius grauamẽ per appellationẽ a definitiua reparari nequeat. Ab his excipiãtur cauſæ, quæ iuxta canonicas ſanctiones apud Sedem Apoſtolicã ſunt tractãdæ, vel quas ex vrgẽti, rationabilique cauſa iudicauerit ſummus Romanus Pontifex per ſpeciale reſcriptũ Signaturæ Sanctitatis ſuæ, manu propria ſubſcribendũ, cõmittere, aut auocare. Ad hæc, cauſæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorũ iudicio, etiã viſitando, ſed Epiſcopo tantũ examini, et iuriſdictioni relinquantur; etiam ſi in præſenti inter Epiſcopũ, & Decanũ, ſeu Archidiaconũ, aut alias inferiores ſuper cauſarũ iſtarũ cognitione lis aliqua in quacũque inſtãtia pẽdeat corã quo, ſi pars vere paupertate probauerit, non cogatur extra prouinciam, nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia in eadẽ cauſa matrimoniali litigare, niſi pars altera, & alimenta, & expenſas litis velit ſubminiſtrare. Legati quoque etiã de latere, Nũcij, Gubernatores eccleſiaſtici, aut alij quarũcũque facultatũ vigore, nõ ſolũ Epiſcopos in prædictis cauſis impedire, aut aliquo modo eorũ iuriſdictionẽ ijs prɇripere, aut turbare non præſumãt: ſed nec etiã contra Clericos, aliaſve perſonas Eccleſiaſticas, niſi Epiſcopo prius requiſito, eoq; negligente, procedant: alias eorum proceſſus, ordi-

Cauſæ criminales, & matrimoniales, ab Epiſcopis tantum tractandæ.

Appel-lās quid agere debeat.

nationeſve nullius momenti ſint, atque ad damni ſatisfactionem, partibus illati, teneātur. Præterea ſi quis in caſibus a iure ꝑmiſſis appellauerit; aut de aliquo grauamine conqueſtus fuerit, ſeu alias ob lapſum biennij, de quo ſupra, ad alium iudicē recurrerit, teneatur acta omnia, coram Epiſcopo geſta, ad iudicē appellationis expenſis ſuis tranſferre, eodem tamē Epiſcopo prius admonito, vt, ſi quid ei pro cauſæ inſtructione videbitur poſſit iudici appellationis ſigr[illegible]are. Quod ſi appellatus cōpareat, cogatur [illegible] quoque actorū, quæ trāſlata ſunt, expenſas, [illegible]tione ſua, ſi illi[illegible]uti voluerit, ſubire: niſi aliter ex [illegible]oci cōſuetudi[illegible] ſeruetur, vt ſcilicet ad appellantē integrū hoc onus pertineat. Porrò ipsā actorū copiā teneatur notarius, cōgrua mercede accepta, appellāti quāto citius, et ad minus intra mēſē exhibere. Qui notarius ſi in differēda exhibitione fraudē fecerit, ab officij adminiſtratione arbitrio Ordinarij ſuſpēdatur, et ad dupli pœnā, quāti ea lis fuerit, inter appellātē, & pauperes loci diſtribuēdā, cōpellatur. Iudex vero et ipſe impedimēti huius cōſcius, particepſve fuerit, aliterve obſtiterit, ne appellāti integre acta intra tēpus traderētur, ad eādē dupli pœnā, ut ſupra, teneatur; nō obſtātibus, quo ad oīa ſupraſcripta, priuilegijs, et indultis, cōcordijs, quæ ſuos tantū teneāt auctores, & alijs quibuſcunque conſuetudinibus.

Caput XXI.

Seſſ.17. Cupiens ſancta Synodus, vt ex decretis ab ea editis,

editis nulla unquam futuris tẽporibus dubitandi occaſio oriatur, uerba illa, poſita in decreto, publicato Seſsione prima, ſub Beatiſsimo domino noſtro Pio I I I I. videlicet; Quę proponentib. Legatis, ac Pręſidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, ſedandas de religione controuerſias, coercendas linguas doloſas, deprauatorum morũ abuſus corrigendos, Eccleſię verã, & Chriſtianã pacẽ cõciliandã apta, & idonea ipſi ſanctę Synodo uidebuntur: explicãdo declarat, mẽtis ſuę nõ fuiſſe, ut ex prędictis uerbis ſolita ratio tractãdi negotia in generalib. Cõcilijs ulla ex parte immutaretur, neque noui quidquã, pręter id, quod a ſacris Canonib. uel generaliũ Synodorum forma hactenus ſtatutũ eſt, cuiquã adderet, uel detraheret.

Indictio futurę Seſsionis.

Inſuper, eadem ſacroſancta Synodus proximã futuram Seſsionem, feria quinta poſt Conceptionẽ B. Marię Virginis, quę erit dies nona menſis Decemb. proxime venturi, habendam eſſe ſtatuit, & decernit cum poteſtate etiam abbreuiandi in qua Seſsione tractabitur de ſexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis Reformationis capitib. iam exhibitis deque alijs ad eam pertinentibus. Si uero opportunũ uidebitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout ſuo tempore in congregationibus proponetur.

Abbreuiata eſt die Seſsionis.

SESSIO XXV.

QVÆ EST IX. ET VLTIMA, SVB PIO IIII. PONT. MAX.

COEPTA DIE TERTIA ABSOLVTA DIE QVARTA DECEMB. M. D. LXIII.

Decretum de Purgatorio.

Ioan.14 15.16. Sup.ſeſ. 22. ď ſacr. miſſ. in prin. Ca.2.& 3.ſeſ.22 Mac.12. Hebr.1. Luc.3.

CVM Catholica eccleſia, Spiritu ſancto edocta, ex ſacris literis, & antiqua Patrum traditione, in ſacris Concilijs, & nouiſſime in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatorium eſſe, animaſq; ibi detẽtas fidelium ſuffragijs, potiſſimum vero acceptabili altaris ſacrificio, iuuari præcipit ſancta Synodus Epiſcopis, vt ſanam de Purgatorio doctrinã, a ſanctis Patribus, & ſacris Cõcilijs traditam, a Chriſti fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari, diligenter ſtudeãt. Apud rudem vero plebem difficiliores, ac ſubtiliores quæſtiones quæq; ad ędificationem non faciũt, & ex quib. plerunque nulla fit pietatis acceſſio, a popularibus concionibus ſecludantur. Incerta item, vel quæ ſpecie falſi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea vero, quæ ad curioſitatem

quandam, aut ſuperſtitionem ſpectant, uel turpe lucrum ſapiunt, tanquam ſcandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autẽ Epiſcopi, vt fidelium viuorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicet, ſacrificia, orationes, eleemoſynę, aliaq; pietatis opera, quæ a fidelib. pro alijs fidelib. defunctis fieri conſueuerunt, ſecundum eccleſiæ inſtituta pie, & deuote fiant, & quæ pro illis ex teſtatatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctorie, ſed a ſacerdotibus, & eccleſiæ miniſtris, & alijs, qui hoc præſtare tenentur, diligenter, & accurate perſoluantur.

De inuocatione, & veneratione, & Reliquijs Sanctorum, & ſacris imaginibus.

Mandat ſancta Synodus omnib. Epiſcopis, & ceteris docendi munus, curamq; ſuſtinentibus, vt iuxta Catholicæ, & Apoſtolicæ eccleſię vſum, a primęuis Chriſtianæ religionis temporib. receptũ, ſanctorumque patrum conſenſionem, & ſacrorũ Conciliorum decreta in primis de Sanctorum interceſſione, inuocatione, Reliquiarum honore, et legitimo imaginũ vſu, fideles diligenter inſtruant, docentes eos, ſanctos, una cum Chriſto regnantes, orationes ſuas pro hominib. Deo offerre: bonum, atque vtile eſſe ſuppliciter eos inuocare, & ob beneficia impetrãda a Deo per filiũ eius Ieſũ Chriſtũ Dominũ noſtrũ, qui ſolus noſter Redemptor, & Saluator eſt, ad eorũ orationes opem, auxiliũque cõfugere: illos vero, qui negãt ſanctos, æterna

Concil. Conſt. Act. 1.

fęlicitate in cœlo fruentes, inuocandos eſſe, aut qui aſſerunt, uel illos pro hominibus non orare, uel eorum, ut pro nobis etiam ſingulis orent, inuocationem eſſe idolatriam, uel pugnare cum uerbo Dei, aduerſarique honori vnius mediatoris Dei, & hominum Ieſu Chriſti, vel ſtultum eſſe, in cęlo regnantibus voce, vel mente ſupplicare; impie ſentire.

Sup.ſeſ. 5. d pec ca. orig.

Sanctorum quoque Martyrum, & aliarum cum Chriſto viuentium ſancta corpora, quę viua membra fuerunt Chriſti, & templũ Spiritus ſancti ab ipſo ad æternam vitam ſuſcitanda, & glorificanda, a fidelibus ueneranda eſſe, per quę multa beneficia a Deo hominibus præſtantur, ita, ut affirmantes, ſanctorum Reliquijs uenerationem, atque honorem non deberi, uel eas, aliaque ſacra monumenta a fidelibus inutiliter honorari, atque eorum opis impetrandæ cauſa Sanctorum memorias fruſtra frequentari; omnino damnandos eſſe, prout iam pridem eos damnauit, & nunc etiam damnat Eccleſia. Imagines porrò Chriſti, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum, in templis pręſertim habendas, & retinendas, eiſque debitum honorem, & uenerationem impertiendam, non quod credatur ineſſe aliqua in ijs diuinitas, uel uirtus, propter quam ſint colendæ, uel quod ab eis ſit aliquid petendum, uel quod fiducia in imaginibus ſit figenda; uelùti olim fiebat a gentibus, quæ in idolis ſpem ſuã collocabant, ſed quoniam

Sup.ſeſ. 22. c. 3. de ſac. miſſ. 2. Cor. 6.

niam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quę illę repręſentãt: ita, vt per imagines, quas oſculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Chriſtum adoremus, & Sanctos, quorum illæ ſimilitudinem gerunt, veneremur. id quod Conciliorum, pręſertim vero ſecundæ Nicenæ Synodi decretis contra imaginum oppugnatores eſt ſancitum. Concil. 2. Act. 2.4 5.6

Illud vero diligenter doceant Epiſcopi, per hiſtorias myſteriorũ noſtræ redemptionis, picturis, vel alijs ſimilitudinibus expreſſas, erudiri, & cõfirmari populũ in articulis fidei commemorãdis, & aſſidue recolẽdis, tum vero ex omnibus ſacris ima-

imaginibus magnum fructum percipi, non ſolum quia admonetur populus beneficiorum, & munerũ; quæ a Chriſto ſibi collata ſunt, ſed etiam, quia Dei per ſanctos miracula, & ſalutaria exempla oculis fidelium ſubyciuntur; ut pro ijs Deo gratias agant, ad Sanctorumq; imitationem vitam, moreſq; ſuos componant; excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut ſenſerit; anathema ſit.

In has autem ſanctas, & ſalutares obſeruationes, ſi quis abuſus irrepſerint, eos prorſus aboleri, ſancta Synodus vehementer cupit; ita, ut nullæ falſi Dogmatis imagines, & rudibus periculoſi erroris occaſionem prębentes, ſtatuantur. Quod ſi aliquando hiſtorias, & narrationes ſacræ Scripturæ, cum id indoctę plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit, doceatur populus, non propterea diuinitatem figurari, quaſi corporeis oculis conſpici, uel coloribus, aut figuris exprimi poſſit. Omnis porrò ſuperſtitio in Sanctorum inuocatione, Reliquiarum ueneratione, & imaginum ſacro uſu tollatur; omnis turpis quæſtus eliminetur, omnis denique laſciuia uitetur, ita, ut procaci uenuſtate imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum uiſitatione homines ad commeſſationes, atq; ebrietates non abutantur; quaſi feſti dies in honorem Sanctorum per luxum, ac laſciuiam agantur. Poſtremo,

Infr. in dec. de indulg. ſup. ſeſ. 21. c. 9. de ref.

mo, tanta circa hæc diligentia, & cura ab Epiſcopis adhibeatur, vt nihil inordinatum, aut præpoſtere, & tumultuarie accõmodatũ, nihil profanũ, nihilq; inhoneſtum appareat; cum domũ Dei deceat ſanctitudo. Hæc, vt fidelius obſeruentur, ſtatuit ſancta Synodus, nemini licere vllo in loco, vel eccleſia, etiam quomodolibet exempta, vllam inſolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, niſi ab Epiſcopo approbata fuerit; nulla etiã admittẽda eſſe noua miracula, nec nouas Reliquias recipiendas, niſi eodem recognoſcere, & approbante Epiſcopo, qui ſimul, atque de iјs aliquid cõpertum habuerit, adhibitis in cõſilium Theologis & aliјs piјs viris, ea faciat, quæ veritati, et pietati cõſentanea iudicauerit. Quod ſi aliquis dubius, aut difficilis abuſus ſit extirpandus; vel omnino aliqua de iјs rebus grauior quæſtio incidat; Epiſcopus, antequam controuerſiam dirimat, Metropolitani, & comprouincialium Epiſcoporum in Concilio prouinciali ſententiam expectet; ita tamen, vt nihil, inconſulto Sanctiſſimo Romano Pontifice, nouum, aut in eccleſia hactenus inuſitatum decernatur. Pſal. 62.

DE REGVLARIBVS, *& Monialibus.*

Eadem ſacroſancta Synodus, Reformationem proſequens, ea, quæ ſequuntur, ſtatuenda cenſuit.

Caput

lia, cuiuſcunque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquiſita, tamquam propria, aut etiã nomine conuentus poſſidere, uel tenere, ſed ſtatim ea Superiori tradantur, conuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regularis cõcedere, etiã ad uſum fructum, uel uſum, adminiſtrationem, aut commendam: Adminiſtratio autem bonorum, monaſteriorum, ſeu conuentuum ad ſolos Officiales eorundem, & nutum Superiorũ amouibiles, pertineat. Mobilium uerò uſum ita Superiores permittant, ut eorum ſuppellex ſtatui paupertatis, quam profeſſi ſunt, conueniat, nihilque ſuperflui in ea ſit, nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur. Quod ſi quis aliter quidquam tenere deprehenſus, aut conuictus fuerit, is biennio actiua, & paſſiua uoce priuatus ſit, atque etiam iuxta ſuę Regula, & Ordinis conſtitutiones, puniatur.

Caput III.

Concedit ſancta Synodus omnibus monaſterijs, & domibus tam uirorum, quam mulierum, & mendicantium, exceptis domibus Fratrum ſancti Franciſi Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de obſeruantia uocãtur, etiam quibus, aut ex conſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apoſtolico non erat conceſſum, ut deinceps bona immobilia eis poſſidere liceat. Quod ſi aliqua loca ex prędictis, quibus auctoritate Apoſtolica ſimilia bona poſſidere permiſſum *Quibus regularibus bona immobilia poſſidere liceat.*

erat,

erat, eis ſpoliata ſint eadem omnia illis reſtituenda eſſe decernit. In prædictis autem monaſterijs, & domibus tam virorum, quam mulierum, bona immobilia poſſidentibus, vel nõ poßidentibus, is tantum numerus conſtituatur, ac in poſterum cõſeruetur, qui vel ex redditibus proprijs monaſteriorum, vel ex conſuetis eleemoſynis commode poßit ſuſtentari: nec de cætero ſimilia loca erigantur ſine Epiſcopi, in cuius diœceſi erigenda ſunt, licentia prius obtent.

Caput IIII.

Regulares alicuius obſequio ſe ſubijcere non poſſunt, ſine ſuperiorũ licentia

Probibet ſancta Synodus, ne quis Regularis, ſine ſui ſuperioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cuiuſuis pijs operis prętextu, ſubijciat ſe obſequio alicuius Prælati, Principis, vel Vniuerſitatis, vel Communitatis, aut alterius cuiuſcunque perſonæ, ſeu loci, neque ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab alijs ſuper ijs obtenta, ſuffragetur. Quod ſi contrafecerit, tanquam inobediens, arbitrio ſuperioris puniatur.

Nec à conuentibus recedere.

Nec liceat Regularibus a ſuis conuentibus recedere, etiam prætextu ad ſuperiores ſuos accedendi, niſi ab eidem miſſi, aut vocati fuerint. Qui vero ſine prædicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinarijs locorum, tanquam deſertor ſui inſtituti puniatur. Illi autem, qui ſtudiorum cauſa ad Vniuerſitates mittuntur, in conuentibus tantum habitent: alioquin ab Ordinarijs cõtra eos procedatur.

Caput V.

Bonifacij VIII. conſtitutionem, quæ incipit: Periculoſo, renouans ſancta Synodus, vniuerſis Epiſcopis ſub obteſtatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis ęternę, pręcipit, vt in omnibus monaſterijs, ſibi ſubiectis, ordinaria, in alijs vero Sedis Apoſtolicæ auctoritate clauſuram Sanctimonialium, ubi uiolata fuerit, diligenter reſtitui, &, vbi inuiolata eſt, conſeruari maxime procurent, inobedientes, atque contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacunque appellatione poſtpoſita, compeſcentes, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſęcularis. Quod auxilium, ut prębeatur, omnes Chriſtianos Principes hortatur ſācta ſynodus, et ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda, omnibus magiſtratibus ſęcularibus iniungit.

Ca. periculoſo. de ſtatu mon. in 6.

Nemini autem Sanctimonialiū liceat poſt profeſſionem exire a monaſterio, etiam ad breue tempus, quocunque prętextu, niſi ex aliqua legitima cauſa, ab Epiſcopo approbāda, indultis quibuſcūque, & priuilegijs non obſtantibus. Ingredi autē intra ſepta monaſterij nemini liceat, cuiuſcunque generis, aut conditionis, ſexus, uel ętatis fuerint, ſine Epiſcopi, uel Superioris licētia, in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pęna, ipſo facto incurrenda. Dare autem tantū Epiſcopus, uel Superior licentiam debet in caſibus neceſſarijs, neque alius ullo modo poſſit, etiam uigore cuiuſcunque facul-

Monialibus poſt profeſſionē a monaſterio exire nō liceat

Ingreſſus monaſteriorum omnibus prohibitus.

facul-

facultatis, vel indulti hactenus conceſſi, vel in poſterum concedendi. Et, quia monaſteria Sanctimonialium, extra mœnia vrbis, vel opidi conſtituta, malorũ hominum prædę, & alijs facinoribus ſine vlla ſępe cuſtodia ſunt expoſita; curent Epiſcopi, & alij Superiores, ſi ita videbitur expedire, vt Sanctimoniales ex eis ad noua, uel antiqua monaſteria intra vrbes, uel opida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, brachij ſęcularis. Impedientes vero, vel non obedientes, per cenſuras eccleſiaſticas parere compellant.

Caput VI.

Electio ſuperiorum, regulariũ, & monialium, quomodo facienda.

In electione quorumcunq; Superiorum, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atque aliarum Prępoſitarum, quo omnia recte, & ſine ulla fraude fiant, in primis ſancta Synodus diſtricte pręcipit, omnes ſupradictos eligi debere per vota ſecreta, ita, vt ſingulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in poſterum liceat, Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoſcunq; Titurales ad effectum electionis faciendę conſtituere, aut uoces, & ſuffragia abſentium ſupplere. Si uero contra huius decreti conſtitutionem aliquis electus fuerit; electio irrita ſit, & is, qui ad hunc effectum ſe in Prouincialem, Abbatem, aut Priorem creari promiſerit, deinceps ad omnia Officia, in religione obtinenda, inhabilis exiſtat; facultateſque ſuper his conceſſę, eo ipſo abrogatæ cen-

cenſeantur; & ſi in poſterum aliæ concedantur, tanquam ſubreptitiæ habeantur.

Caput VII.

Abbatiſſa, & alia ſuperiores, quo, & qua ætate eligendæ.

Abbatiſſa, & Prioriſſa, & quocunque alio nomine Præfecta, vel Præpoſita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter vixerit. Quod ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem monaſterio; ex alio eiuſdem Ordinis eligi poſſit. Si hoc etiam incommodum ſuperiori, qui electioni præeſt, videatur; ex iis, quæ in eodem monaſterio annum trigeſimum exceſſerint, & quinque ſaltem annis poſt profeſſionem recte vixerint, Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente, eligatur. Duobus vero monaſteriis nulla præficiatur. Et, ſi qua duo, vel plura quocunque modo obtinet; cogatur, vno excepto, intra ſex menſes cætera reſignare. Poſt id uero tempus niſi reſignauerit, omnia ipſo iure vacent. Is vero, qui electioni præeſt, Epiſcopus, ſiue alius Superior, clauſtra monaſterii non ingrediatur, ſed ante cancellorum feneſtellam vota ſingularium audiat, vel accipiat. In reliquis ſeruentur ſingulorum Ordinum, vel monaſteriorum conſtitutiones.

Caput VIII.

Monaſteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Epiſcopis non ſubſunt, nec ſuos habent ordinarios regulares Viſitatores, ſed ſub immediata Sedis Apoſtolicæ protectione, ac dire-

ctione

ctione regi conſueuerunt; teneantur infra annum a fine præſentis Concilij, & deinde quolibet trien nio ſeſe in congregationes redigere, iuxta formam
Ca. i ſin gulis. d ſtat. mó. *Conſtitutionis Innocentij III. in Concilio generali, quę incipit: In ſingulis: ibique certas regulares perſonas deputare, quæ de modo, & ordine de prædictis congregationibus erigendis, ac ſtatutis in eis exequendis deliberent, & ſtatuant. Quod ſi in his negligentes fuerint, liceat Metropolitano, in cuius prouincia prædicta monaſteria ſunt, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato, eos pro prædictis cauſis conuocare. Quod ſi infra limites vnius prouincię non ſit ſufficiens talium monaſteriorum numerus ad erigendam congregationem, poßint duarum, vel triũ prouinciarum monaſteria vnã facere congregationem. Ipſis autem congregationibus conſtitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præſides, vel viſitatores eandẽ habeant auctoritatem in ſuæ congregationis monaſteria, ac regulares in eis commorantes, quam alij Præſides, ac Viſitatores in cæteris habẽt Ordinibus, teneanturque ſuæ congregationis monaſteria frequenter viſitare, & illorum reformatione incumbere, & ea obſeruare, quæ in ſacris Canonibus, & in hoc ſacro Concilio ſunt decreta.*
Tot. tit. de ſtat. reg. i 6. clemen. exiui. d ver. ſig. *Quod ſi etiam, Metropolitano inſtante, prædicta exequi non curauerint; Epiſcopis, in quorum diœceſibus loca prædicta ſita ſunt, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatis, ſubdantur.*

Caput

Caput IX.

Monaſteria Sanctimonialium, ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiecta, etiam ſub nomine Capitulorum Sancti Petri, uel Sancti Ioannis, vel alias quomodocunque nuncupentur, ab Epiſcopis, tamquam dictæ Sedis delegati, gubernentur, non obſtantibus quibuſcunque. Quæ vero à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab alijs regularibus reguntur, ſub eorum cura, & cuſtodia relinquantur. *Monaſteria monialium, quæ ab Epiſcopis gubernari debeant.*

Caput X.

Attendant diligenter Epiſcopi, & cęteri Superiores monaſteriorum Sanctimonialium, vt in conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, vt ſaltem ſemel ſingulis menſibus confeſſionem peccatorum faciant, & ſacroſanctam Eucharistiam ſuſcipiant, vt eo ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes dæmonis fortiter ſuperandas. Præter ordinarium autem confeſſorem, alius extraordinarius ab Epiſcopo, & alijs Superioribus, bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat. Quod vero ſanctiſſimum Chriſti corpus intra chorum, vel ſepta monaſterij, & non in publica eccleſia conſeruetur, probibet ſancta Synodus, non obſtante quocunque indulto, aut priuilegio. *Moniales ſæpius confiteantur.*

Caput XI.

In monaſterijs, ſeu domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſona-

rum ſæculariũ,præter eas,quæ ſunt de illorũ monaſteriorum,ſeu locorum familia perſonæ, tam regulares,quam ſęculares,huiuſmodi curã exercentes,ſubſint immediate in ijs,quę ad dictam curã, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cuius diœceſi ſunt ſita. Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amouibiles,deputentur, niſi eiuſdem conſenſu,ac prędio examine,per eum,aut eius Vicarium faciendo, excepto monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus,& exceptis etiam ijs monaſterijs,ſeu locis, in quibus Abbates, Generales, aut capita ordinum ſedem ordinariam principalem habent,atq; alijs monaſterijs,ſeu domibus,in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores iuriſdictionem Epiſcopalem,& temporalem in Parochos, & Parochianos exercent: ſaluo tamen eorum Epiſcoporum iure, qui maiorem in prędicta loca,vel perſonas iuriſdictionem exercent.

Caput XII.

Cenſurę,& interdicta,nedum a Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab ordinarijs promulgata, mandante Epiſcopo, a Regularibus in eorum eccleſiis publicentur,atque ſeruentur. Dies etiam feſti, quos in diœceſi ſua ſeruandos idem Epiſcopus præceperit,ab exemptis omnibus, etiam regularibus,ſeruentur.

Caput XIII.

Contro-uerſiæ d

Controuerſias omnes de præcedentia,quæ per-

ſępe

ſępe maximo cum ſcandalo oriuntur inter Eccleſiaſticas perſonas, tam ſęculares, quam regulares, cum in proceſſionibus publicis, tum in ijs, quę fiunt in tumultuandis defunctorũ corporibus, & in deferenda umbella, & alijs ſimilibus, Epiſcopus, amota omni appellatione, & nõ obſtantibus quibuſcunque, componat. Exempti autem omnes, tam Clerici ſęculares, quam regulares, quicunque, etiam monachi, ad publicas proceſſiones uocati accedere compellantur; ijs tantum exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuo uiuunt. *precedẽtia quomodo terminãdæ, & à quibus.*

Caput XIIII.

Regularis, nõ ſubditus Epiſcopo, q intra clauſtra monaſterij degit, & extra ea ita notorie deliquerit, ut populo ſcandalo ſit; Epiſcopo inſtante, a ſuo ſuperiore intra tempus, ab Epiſcopo pręfigendum, ſeuere puniatur; ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat: ſin minus, a ſuo ſuperiore officio priuetur, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit. *Regulares delinquentes, q̃uo, & à quibus punianť.*

Caput XV.

In quacunque religione, tam uirorũ, quam mulierũ, profeſſio nõ fiat ante decimũſextum annũ expletũ, nec qui minore tempore, quam per annũ poſt ſuſceptũ habitum in probatione ſteterit, ad profeſſionem admittatur. Profeſſio autem, antea facta, ſit nulla; nullamq; inducat obligationẽ ad alicuius Regulę, uel religionis, uel ordinis obſeruationem, aut ad alios quoſcunque effectus. *Profeſſio qua ætate fieri debeat.*

Caput XVI.

Nulla quoque renunciatio, aut obligatio, antea facta, etiã cum iuramento, vel in fauorem cuiuſcunque cauſæ piæ, valeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij, fiat intra duos menſes proximos ante profeſſionem, ac non alias intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſſione: aliter vero facta, etiam ſi cum huius fauoris expreſſa renunciatione, etiam iurata, ſit irrita, & nullius effectus. Finito tempore nouitiatus, Superiores, nouitios, quos habiles inuenerit, ad profitendum admittant, aut è monaſterio eos eijciant: per hæc tamen ſancta Synodus non intendit aliquid innouare, aut prohibere, quin religio Clericorum Societatis Ieſu, iuxta pium eorum inſtitutum, a ſancta Sede Apoſtolica approbatum, Domino, & eius Eccleſię inſeruire poßint: ſed neque ante profeſſionẽ, excepto victu, et veſtitu, nouitij, vel nouitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocunq; prætextu, a parentibus, vel propinquis aut curatoribus eius monaſterio aliquid ex bonis eiuſdem tribuatur: ne hac occaſione diſcedere nequeat, quod totam, vel maiorem partem ſubſtantiæ ſuæ monaſterium poſſideat; nec facile, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit: quin potius præcipit ſancta Synodus ſub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat, & vt abeuntibus ante profeßionem omnia reſtituantur, quæ ſua erunt. quod vt recte fiat, Epiſcopus, etiam per

cen-

cenſuras eccleſiaſticas, ſi opus fuerit compellat.

Caput XVII.

Libertati profeſſionis virginum Deo dicandarum proſpiciens ſancta Synodus, ſtatuit, atque decernit, vt, ſi puella, quæ habitum regularem ſuſcipere voluerit, maior duodecim annis ſit, non ante, eum ſuſcipiat, nec poſtea, vel alia profeſſionem emittat, quam explorauerit Epiſcopus, uel, eo abſente, uel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum ſumptibus ab eis deputatus, Virginis uoluntatem diligenter, an coacta, an ſeducta ſit, an ſciat, quid agat, & ſi uoluntas eius pia, ac libera cognita fuerit, habueritque conditiones requiſitas, iuxta monaſterij illius, & ordinis regulam, necnon monaſterium fuerit idoneum, libere ei profiteri liceat. cuius profeſſionis tempuſne Epiſcopus ignoret, teneatur Præfecta monaſterio eum ante menſem certiorem facere: quod ſi Præfecta certiorem Epiſcopum non fecerit; quamdiu Epiſcopo uidebitur, ab officio ſuſpenſa ſit.

Virgines ante xij. annū habitū non ſuſcipiāt

Caput XVIII.

Anathemati ſancta Synodus ſubijcit oēs, & ſingulas perſonas, cuiuſcunque qualitatis, uel conditionis fuerint, tam Clericos, quam laicos, ſæculares, uel regulares, atque etiam qualibet dignitate fulgentes, ſi quomodocunque coegerint aliquam uirginem, uel uiduam, aut aliam quamcunq; mulierem inuitam, præterquam in caſibus in iure expreſſis, ad ingrediendum monaſterium, uel ad

Cogentes virgines, vel viduas ingredi mona. anathemati ſubijciuntur.

c. de lapſis. & c. epi. 16. q. 6.

ſuſcipiendum habitum cuiuſcunq; religionis, vel ad emittendā profeſſionē; quique conſilium, auxilium, vel fauore dederint; quique ſcientes eā non ſponte ingredi monaſterium, aut habitum ſuſcipere, aut profeſſionē emittere, quoquo modo eidem actui, vel pręſentiam, vel cōſenſum, vel auctoritatē interpoſuerint: Simili quoque anathemati ſubijcit eos, qui ſanctam virginū, vel aliarum mulierum volūtatem vel accipiēdi, vel voti emittēdi, quoquo modo ſine iuxta cauſa impedierint. Eaq; omnia, & ſingula, quæ ante profeſſionem, vel in ipſa profeſſione fieri oportet, ſeruentur non ſolum in monaſterijs ſubiectis Epiſcopo, ſed & in alijs quibuſcunque. Ab his tamē excipiuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Conuertitæ appellantur: in quibus conſtitutiones earum ſeruentur.

Caput XIX.

Regularis qualiter poſſit dimittere habitum.

Quicunque Regularis prætendat, ſe per uim, & metum ingreſſum eſſe religionem, aut etiā dicat, ante ætatem debitam profeſſum fuiſſe; aut quid ſimile, uelitq; habitum dimittere quacunq; de cauſa, aut etiam cum habitu diſcedere ſine licentia Superiorum, non audiatur, niſi intra quinquennium tantum a die profeſſionis, & tunc non aliter, niſi cauſas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore ſuo, & Ordinario. Quod ſi antea habitum ſponte dimiſerit, nullatenus ad allegandum quacunque cauſam admittantur, ſed ad monaſterium redire cogatur, & tanquam apoſtata pu-

puniatur interim vero nullo priuilegio ſuæ religionis iuuetur. Nemo etiam Regularis cuiuſcunque facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem; nec detur licentia cuiquam Regulari occulte ferendi habitum ſuæ religionis.

Caput XX.

Abbatis officiũ in viſitãdo.

Abbates, qui ſunt Ordinum Capita, ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores, Epiſcopis non ſubiecti, quibus eſt in alia inferiora monaſteria, Prioratuſve legitima iuriſdictio, eadem illa ſibi ſubdita monaſteria, & Prioratus, ſuo quiſque loco, atque ordine, ex officio viſitent, etiã ſi commẽdata exiſtant. Quæ cum Ordinum ſuorum Capitibus ſubſint, declarat ſancta Synodus, in iis, quæ alias de viſitatione monaſteriorum commendatorum definita ſunt, non eſſe comprehenſa; teneanturque quicunq; prædictorũ Ordinũ monaſteriis præſunt, prædictos Viſitatores recipere, & illorũ ordinationes exequi. Ipſa quoque monaſteria, quę ſunt Ordinũ Capita, iuxta ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, & cuiuſque Ordinis cõſtitutiones viſitentur. Et quamdiu durabunt huiuſmodi cõmendæ, Priores clauſtrales, aut in Prioratibus conuentum habentibus, Superiores, qui correctiones, & ſpirituale regimen exercent, a Capitulis generalibus, vel ipſorum Ordinum Viſitatoribus inſtituantur. In cęteris omnibus prefatorum Ordinum priuilegia, & facultates, quæ ipſorum perſonas, loca, & iura concernunt, firma ſint, & illæſa.

Sup. ſeſ. 21. de refor. c. 8.

Caput XXI.

Cum pleraque monaſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ ex mala corũ, quibus commiſſa fuerint adminiſtratione, nõ leuia paſſa fuerint, tam in ſpiritualibus, quam in temporalib. detrimenta, cupit ſancta Synodus ea ad congruã monaſticæ vitæ diſciplinam omnino reuocare. verum adeo dura, difficileſq; eſt præſentium temporum conditio, vt nec ſtatim omnibus, nec commune vbique, quod optaret, remediũ poſſit adhiberi: vt tamen nihil prætermittat, vnde prędictis ſalubriter aliquando prouideri poſſit; primum quidẽ confidit, Sanctiſſimum Romanum Pontificẽ pro ſua pietate, & prudentia curaturum, quantũ hęc tempora ferre poſſe viderit, vt ijs, quæ non commendata reperiuntur, & quæ ſuos conuentus habent, regulares perſonę, eiuſdem ordinis expreſſe profeſſæ, & quę gregi præire, & præeſſe poſſint, præficiãtur. Quæ vero in poſterum vacabunt, nõ niſi Regularibus ſpectatæ virtutis, & ſanctitatis conferantur. Quo ad ea vero monaſteria, quæ capita ſunt, ac primates ordinum, ſiue Abbatiæ, ſiue Prioratus, filiæ illorum capitum nuncupãtur; teneantur illi, qui præſenti ea in commendam obtinent, niſi ſit eis de regulari ſucceſſore prouiſum, infra ſex menſes religionem illorum ordinũ propriam ſolemniter profiteri, aut ijs cedere: alias commendę prædictæ ipſo iure vacare cenſeantur. Ne autẽ in prædictis omnibus, & ſingulis fraus aliqua

Seſſ. 14. de ref. c. 10.

aliqua

aliqua adhiberi poſſit, mãdat ſancta Synodus, vt in prouiſionibus dictorum monaſteriorum, qualitas ſingulorũ nominatim exprimatur, aliterque facta prouiſio ſubreptitia eſſe cenſeatur: nullaque ſubſequenti poſſeſſione, etiã triennali, adiuuetur.

Caput XXII.

Hæc omnia, & ſingula in ſuperioribus decretis contenta, obſeruari ſancta Synodus pręcipit in omnibus cęnobijs, ac monaſterijs, collegijs, ac domibus quorumcunque monachorum, ac regulariũ, necnon, quarumcunq; ſanctimonialium virginum, ac viduarũ, etiã ſi illę ſub gubernio militiarum, etiam Hieroſolymitanę, viuant, & quocunque nomine appellentur, ſub quacunque regula, vel cõſtitutionibus, & ſub cuſtodia, vel gubernatione, vel quauis ſubiectione, aut annexione, vel dependentia cuiuſcunque ordinis, mendicantium, vel non mendicantium, vel aliorum regularium monachorum, aut Cononicorum quorumcunque non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum priuilegijs, ſub quibuſcunque formulis verborum conceptis, ac mare magnum, appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon conſtitutionibus, & regulis etiam iuratis, atque etiã conſuetudinibus, vel præſcriptionibus, tiam immemorabilibus. Si qui vero Regulares tam viri, quam mulieres ſunt, qui ſub arctiori regula, vel ſtatutis viuunt, excepta facultate habendi bona ſtabilia in communi, eos ab eorum inſtituto, & obſeruan-

tia

tia ſancta Synodus amouere non intendit. Et quia ſancta Synodus deſiderat, vt omnia, & ſingula ſupradicta quamprimũ executioni demãdentur; præcipit omnibus Epiſcopis, in monaſterijs ſibi ſubiectis, & in omnibus alijs ipſis in ſuperiorib. decretis ſpecialiter commiſſis, atque omnibus Abbatibus, ac Generalibus, & alijs ſuperioribus Ordinum ſupradictorum, vt ſtatim prędicta exequãtur. Et, ſi quid executioni mandatum non ſit, Epiſcoporum negligẽtiam Concilia prouincialia ſuppleant, & coerceant. Regularium vero Capitula prouincialia, & generalia, et in defectum Capitulorũ generaliũ Concilia prouincialia, per deputationem aliquorum eiuſdẽ Ordinis prouideãt. Hortatur etiam ſancta Synodus omnes Reges, Principes, Reſp. & Magiſtratus, & in virtute sãctę obedietię pręcipit, vt velint prędictis Epiſcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cæteris Præfectis in ſuperius contẽtæ reformatione executione ſuum auxiliũ, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requiſiti; vt ſine vllo impedimento præmiſſa recte exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

DECRETVM DE Reformatione.

Caput I.

Optandum eſt, vt ij, qui Epiſcopale miniſterium ſuſcipiũt, quæ ſuæ ſint partes, agnoſcant; ac

ſe

ſe non ad propria commoda, non ad diuitias, aut luxũ, ſed ad labores, & ſollicitudines pro Dei gloria uocatos eſſe intelligant. nec enim dubitandum eſt, et fideles reliquos ad religionem, innocentiãq; facilius inflãmandos, ſi Præpoſitos ſuos uiderint nõ ea, quæ mundi ſunt, ſed animarum ſalutem, ac cœleſtẽ patriã cogitantes. Hæc cum ad reſtituendam Eccleſiaſticã diſciplinam præcipue eſſe ſancta Synodus animaduertat, admonet Epiſcopos omnes, ut, ſecũ ea ſæpe meditantes, factis etiam ipſis, ac uitæ actionibus, quod eſt ueluti perpetuum quoddam prædicandi genus ſe muneri ſuo conformes oſtendant, in primis uero ita mores ſuos omnes componant, ut reliqui ab eis frugalitatis, modeſtiæ, continentię, ac, quæ nos tantopere commendat Deo, ſanctæ humilitatis exempla petere poſſint. Quapropter, exemplo Patrum noſtrorum in Concilio Carthaginenſi, non ſolũ iubet, ut Epiſcopi modeſtia ſupellectili, & menſa, ac frugali uictu contenti ſint, uerumetiam in reliquo uitæ genere, ac tota eius domo caueãt, ne quid appareat, quod a ſancto hoc inſtituto ſit alienum, quodque non ſimplicitatem, Dei zelum, ac uanitatum contemptũ prę ſe ferat. Omnino uero eis interdicit, ne ex redditibus Eccleſiæ cõſanguineos, familiareſve ſuos augere ſtudeant, cum & Apoſtolorũ canones prohibeant, ne res eccleſiaſticas, quæ Dei ſunt, conſanguineis donent; ſed, ſi pauperes ſint, ijs, ut pauperibus, diſtribuant; eas autem

Sup. ſeſ. 22. de refor. c. 1.

Concil. Carta. 4. c. 15.

Ca. quiſ. c. ſiue manifeſtæ. ca. eps, &c. res eccl. cũ ſeq. 12. q. 2.

non

non diſtrahant, nec diſſipent, illorũ cauſa, immo quam maxime poteſt, eos ſancta Synodus monet, vt omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquoſque carnis affectũ, vnde multorũ malorum in eccleſia ſeminarium extat, penitus deponant. Quæ vero de Epiſcopis dicta ſunt, eadem non ſolum quibuſcunque beneficia Eccleſiaſtica, tam ſ ecularia, quam Regularia obtinentibus, pro gradus ſui conditione obſeruari, ſed ad ſanctæ Romanę eccleſię Cardinales pertinere decernit, quorum conſilio apud Sanctiſſimum Romanum Pontificem, cũ vniuerſalis eccleſiæ adminiſtratio nitatur, nefas videri poteſt, non ijs etiam virtutum inſignibus, ac uiuendi diſciplina eos fulgere, quę merito omnium in ſe oculos conuertant.

Caput II.

Cogit temporum calamitas; & inualeſcentiũ hæreſum malitia, vt nihil ſit prætermittendum, quod ad populorum ędificationem, & Catholicæ fidei præſidium videatur poſſe pertinere. Præcipit igitur ſancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & omnibus alijs, qui de iure, vel conſuetudine in Concilio prouinciali intereſſe debent, vt in ipſa prima Synodo prouinciali, poſt finem pręſentis Concilij habenda, ea omnia, et ſingula, quę ab hac ſancta Synodo definita, & ſtatuta ſunt, palam recipiant, necnon veram obedientiam ſummo Romano Pontifici ſpondeant, & profiteantur, ſimulque hæreſes omnes, a

Sup. ſeſ. 24. d re for. c. 2.

ſacris

ſacris Canonibus, & generalibus Concilijs, præſertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publice deteſtentur, & anathematizent. Idemque in poſterum quicunque in Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopoſque promouendi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipſi interfuerint, omnino obſeruent. Quod ſi quis ex ſupradictis omnibus, quod abſit, renuerit, Epiſcopi comprouinciales ſtatim ſummum Romanum Pontificem admonere ſum pœna diuinæ indignationis teneãtur, interimque ab eiuſdem communione abſtineant. Cæteri vero omnes ſiue in præſenti, ſiue in futurum beneficia eccleſiaſtica habituri, & qui in Synodo diœceſana conuenire debent, idem, vt ſupra, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & obſeruent: alias ſecundum formam ſacrorum Canonum puniãtur. Ad hæc, omnes ij, ad quos Vniuerſitatum, & Studiorum generalium cura, viſitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, vt ab eiſdem Vniuerſitatibus, Canones, & decreta huius ſanctæ Synodi integre recipiantur, ad eorũque normam Magiſtri, Doctores, & alij in eiſdem Vniuerſitatibus ea, quæ Catholicę fidei ſunt, doceant, & interpretẽtur; ſeque ad hoc inſtitutũ initio cuiuſlibet anni ſolemni iuramento obſtringant, ſed & ſi aliqua alia in prædictis Vniuerſitatibus correctione, & Reformatione digna fuerint, ab eiſdẽ, ad quos ſpectat, pro religionis, & diſciplinæ Eccleſiaſticæ augmento

C. ſi vt. c. excõmunicamus, el 2. de hæ re. ca. 2. in fi. de ſum. Tri nit.

to emendentur,& ſtatuantur. Quę uero uniuerſitates immediate ſummi Romani Pontificis protectioni,& uiſitationi ſunt ſubiectę; has ſuas Beatitudo per eius delegatos eadē, qua ſupra ratione, & prout ei utilius uiſum fuerit, ſalubriter uiſitari,& reformari curabit.

Caput III.

Excommunicatio quando exercenda, et quando concedenda.

Quamuis excommunicationis gladius neruus ſit eccleſiaſticę diſciplinę, & ad continendos in officio populos ualde ſalutaris: ſobrié tamen, magnaque circumſpectione exercendus eſt, cum experientia doceat, ſi temere, aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari, & perniciem potius parere, quā ſalutē. Quapropter excommunicationes illæ, quę monitionibus premiſſis, ad finem reuelationis, ut aiunt, aut pro deperditis, ſeu ſubtractis rebus ferri ſolent, a nemine prorſus, pretcrquam ab Epiſcopo, decernātur, & tunc non alias, quam ex re non vulgari, cauſaque diligenter, ac magna maturitate per Epiſcopum examinata, quę eius animum moueat, nec ad eas concedendas cuiuſuis ſecularis, etiam Magiſtratus, auctoritate adducatur, ſed totum hoc in eius arbitrio, & conſcientia ſit poſitum, quando ipſe pro re, loco, perſona, aut tempore eas decernendas eſſe iudicauerit. In cauſis uero iudicialibus mandatur omnibus iudicibus eccleſiaſticis, cuiuſcunque dignitatis exiſtant, ut, quandocunque executio realis, uel perſonalis in quali-

bet

bet parte iudicij propria auctoritate ab ipſis fie-
ri poterit, abſtineant ſe tam in procedendo,
quam definiendo, a cenſuris eccleſiaſticis, ſeu
interdicto: ſed liceat eis, ſi expedire uidebitur,
in cauſis ciuilibus, ad forum eccleſiaſticum quo-
modolibet pertinentibus, contra quoſcunque
etiam laicos, per mulctas pecuniarias, quæ locis
pijs, ibi exiſtentibus, eo ipſo, quod exactæ fue-
rint, aſſignentur; ſeu per captionem pignorum,
perſonarumque diſtrictionem, per ſuos proprios,
aut alienos executores faciendam; ſiue etiam per
priuationem beneficiorum, aliaque iuris remedia
procedere, & cauſas definire. Quod ſi executio
realis, uel perſonalis aduerſus reos hac ratione fie-
ri non poterit, ſitque erga iudicem contumacia,
tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio
ſuo, præter alias pœnas ferire poterit. In cauſis
quoque criminalibus, ubi executio realis, uel per-
ſonalis, ut ſupra, fieri poterit, erit a cenſuris ab-
ſtinendum: ſed, ſi dictæ executioni facile locus eſ-
ſe non poſſit; licebit iudici hoc ſpirituali gladio
in delinquentes uti: ſi tamen delicti qualitas, præ-
cedente bina ſaltem monitione, etiã per edictum,
id poſtulet. Nefas autẽ ſit ſeculari cuilibet magi-
ſtratui prohibere Eccleſiaſtico iudici, ne quem ex
communicet; aut mandare, ut latam excommuni-
cationem reuocet, ſub prætextu, quod contenta
in præſenti decreto non ſint obſeruata; cum non
ad ſeculares, ſed ad Eccleſiaſticos hæc cognitio

perti-

pertineat. Excommunicatus vero quicunque, ſi poſt legitimas monitiones non reſpuerit, non ſolum ad ſacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur: ſed, ſi obdurato animo, cenſuris annexus, in illis per annum inſorduerit; etiam contra eum, tanquam de hæreſi ſuſpectum, procedi poßit.

Caput IIII.

Contingit ſępe in quibuſdam eccleſiis, vel tam magnum Miſſarum celebrandarum numerum ex varijs defunctorũ relictis impoſitum eſſe, vt illis pro ſingulis diebus, a teſtatoribus præſcriptis, nequeat ſatisfieri, vt eleemoſynã huiuſmodi pro illis celebrandis adeo tenuẽ eſſe, vt non facile inueniatur, qui velit huic ſe muneri ſubijcere; vnde depereunt pię teſtantium voluntates, & eorum conſcientias, ad quos prędicta ſpectant, onerandi occaſio datur. Sancta Synodus cupiens hæc, ad pios vſus relicta, quo plenius, & vtilius poteſt impleri, facultatem dat Epiſcopis, vt in Synodo diœceſana, itemque Abbatibus, & Generalib. ordinum, vt in ſuis Capitulis generalibus, re diligẽter perſpecta, poſſint pro ſua conſcientia in prędictis eccleſiis, quas hac prouiſione indigere cognouerint, ſtatuere circa hęc, quicquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque eccleſiarum vtilitatẽ viderint expedire: ita tamen, ut eorum ſemper defunctorum commemoratio fiat, qui pro ſuarũ animarum ſalute legata ea ad pios uſus reliquerunt.

Sup. ſeſ. 22. de refor. c. 6.

Ca-

Caput V.

Ratio poſtulat, vt illis, quæ bene conſtituta ſunt, contrarijs ordinationibus non detrahatur, quãdo igitur ex beneficiorum quorumcunque erectione, ſeu fundatione, aut alijs conſtitutionibus qualitates aliquæ requiruntur, ſeu certa illis onera ſunt iniuncta; in beneficiorum collatione, ſeu in quacunque alia diſpoſitione eis non derogetur. Idem in prębendis Theologalibus, Magiſtralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, aut Cubdiaconalibus, quandocunque ita cõſtituta fuerint, obſeruetur, vt eorum qualitatibus vel Ordinibus nihil in vlla prouiſione detrahatur, & aliter facta prouiſio ſubreptitia cenſeatur.

Caput VI.

Statuit ſancta Synodus, vt in omnibus Eccleſijs Cathedralibus, & Collegiatis decretum ſub fel. recor. Paulo III. quod incipit, Capitula Cathedraliũ, obſeruetur non ſolum; quando Epiſcopus viſitauerit, ſed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicuius, contra aliquem ex contentis in dicto decreto, procedat: ita tamen, vt, cum extra viſitationem proceſſerit, infraſcripta omnia locum habeant: videlicet, vt Capitulum initio cuiuſlibet anni eligat ex Capitulo duos: de quorum conſilio, & aſſenſu Epiſcopus, vel eius Vicarius, tam in formando proceſſum, quam in cæteris omnibus actibus, vſque ad finem cauſę incluſiue, coram Notario tamen ipſius Epiſcopi, & in eius do

Sup. ſeſſ. 7. de refor. c. 4.

mo, aut conſueto tribunali procedere teneatur. Vnũ autem tantũ ſit vtriuſque votũ; poſſitq; alter Epiſcopo accedere. Quod ſi ambo ab Epiſcopo diſcordes in aliquo actu, ſeu interlocutoria, vel definitiua ſententia fuerint; tunc infra ſex dierũ ſpatium cum Epiſcopo tertium eligant: & , ſi in electione tertij etiam diſcordẽt; ad viciniorẽ Epiſcopum electio deuoluatur, & iuxta eam partem, cum qua tertius conueniet, articulus, in quo erat diſcordia, terminatur: alias proceſſus, & inde ſecuta, nulla ſint, nulloſque producant iuris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia prouenientibus, de qua in decreto de concubinarijs, & in atrocioribus delictis, depoſitionem, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur, ne iudicium eludatur, & ideo opus ſit perſonali detentione, poſſit initio ſolus Epiſcopus ad ſummariam informationem, & neceſſariam detentionem procedere; ſeruato tamen in reliquis ordine præmiſſo. In omnibus autem caſibus ea ratio habeatur, vt iuxta qualitatem delicti, ac perſonarum, delinquentes ipſi in loco decenti cuſtodiantur. Epiſcopis præterea vbique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par eſt, eiſque in Choro, & in Capitulo, in Proceſſionibus, & alijs actibus publicis ſit prima ſedes, & locus, quem ipſi elegerint, & præcipua omnium rerum agẽdarum auctoritas. Qui ſi aliquid Canonicis ad deliberandum proponant; nec de re ad ſuum, vel ſuorum

Inf. c. 14 & ſup. ſeſ. 24. d. mat. c. 8.

rum

rum commodum ſpectante agatur: Epiſcopi ipſi Capitulum conuocent; vota exquirãt, & iuxa ea concludant. Abſente vero Epiſcopo omnino hoc ab ijs de Capitulo, ad quos de iure, vel conſuetudine ſpectat, perficiatur: nec ad id Vicarius Epiſcopi admittantur. Cæteris autem in rebus Capituli iuriſdictio, & poteſtas, ſi qua eis competit, & bonorum adminiſtratio ſalua, & intacta omnino relinquatur. Qui vero non obtinent dignitates, nec ſunt de Capitulo; hi omnes in cauſis eccleſiaſticis Epiſcopo ſubijciantur: non obſtantibus, quo ad ſupradicta, priuilegijs, etiam ex fundatione competentibus, necnon conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, ſententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantum ſuos obligent auctores, ſaluis tamen in omnibus, priuilegijs, quæ Vniuerſitatibus Studiorum generalium, ſeu earum perſonis ſunt conceſſa. Hæc autem omnia, & ſingula in eis eccleſiis locum nõ habeant, in quibus Epiſcopi, aut eorum Vicarij ex cõſtitutionibus, vel priuilegijs, aut conſuetudinibus, ſiue concordijs, ſeu quocunque alio iure maiorem habent poteſtatem, auctoritatem, ac iuriſdictionem, quam præſenti decreto ſit comprehenſum, quibus ſancta Synodus derogare non intendit.

Caput VII.

Acceſſus, & regreſsus tollendi.

Cum in beneficijs eccleſiaſticis ea, quæ hæreditariæ ſucceſſionis imaginem referunt, ſacris conſtitutionibus ſint odioſa, & Patrum decretis con-

traria; nemini in poſterum acceſſus, aut regreſſus, etiam de conſenſu, ad beneficium eccleſiaſticum cuiuſcunque qualitatis concedatur, nec hactenus conceſſi ſuſpendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuſcunque beneficijs eccleſiaſticis, ac etiam Cathedralibus eccleſiis, ac in quibuſcunque perſonis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus locum habeat. In coadiutorijs quoque cum futura ſucceſſione idem poſthac obſeruetur; vt nemini in quibuſcunq; beneficijs Eccleſiaſticis permittantur. Quod ſi quando Eccleſiæ Cathedralis, aut monaſterij vrgens neceſſitas, aut euidens vtilitas poſtulet Prælato dari Coadiutorem; is non alias cum futura ſucceſſione detur, quam hæc cauſa prius diligenter a Săctiſſimo Romano Pontifice ſit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum ſit, quæ a iure, & decretis huius ſanctæ Synodi in Epiſcopis, & Prælatis requiruntur, alias conceſſiones ſuper his factæ ſubreptitiæ eſſe cenſeantur.

Sup. ſeſ. 21. de refor. c. 6.

Sup. ſeſ. 22. de refor. c. 2. & ſeſ. 7. c. 1. & 3. eo. ti.

Caput VIII.

Admonet ſancta Synodus quoſcunque eccleſiaſtica beneficia, ſæcularia, ſeu regularia obtinentes, vt hoſpitalitatis officium, a ſanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum prouentus licebit, prompte, benique exercere aſſueſcant; memores, eos, qui hoſpitalitatem amant, Chriſtum in hoſpitibus recipere. Illis vero, qui hoſpitalia vulgo nuncupata, ſeu alia pia loca, ad

peregrinorum, infirmorum, ſenum, pauperum ve vſum præcipue inſtituta, in commendam, admi-niſtrationem, aut quemcunque titulum, aut etiã Eccleſiis ſuis vnita, obtinent; vel ſi Eccleſiæ Parochiales, hoſpitalibus forte vnitæ, aut in hoſpitalia erectæ, earumque patronis in adminiſtrationẽ conceſſæ ſint; præcipit omnino, vt impoſitum illis onus, officium ve adminiſtrent, atque hoſpitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, iuxta Conſtitutionem Concilij Viennenſis, alias in hac eadem Synodo ſub fel. re cord. Paulo I I I. innouatam, quæ incipit: *Quia contingit*. Quod ſi hoſpitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum perſonarũ genus ſuſcipiendum fuerint inſtituta; nec in loco, vbi ſunt dicta hoſpitalia ſimiles perſonę, aut perpaucæ reperiantur; mandat adhuc, vt fructus illorum in alium pium vſum, qui eorum inſtitutioni proximior ſit, ac pro loco, & tempore vtilior, conuertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum vſu peritiores ſint, per ipſum diligendis, magis expedire viſum fuerit: niſi aliter forte, etiam in hunc euentum, in eorum fundatione, aut inſtitutione fuerit expreſſum, quo caſu, quod ordinatum fuit, obſeruari curet Epiſcopus: aut, ſi id non poſſit, ipſe, prout ſupra, vtiliter prouideat. Itaque ſi prædicti omnes, & ſinguli, cuiuſcunque Ordinis, & religionis, & dignitatis, etiam ſi laici fuerint, qui ad

Cle. quia contingit. de relig. domi.

Sup. ſeſ. 7. c. vlt.

miniſtrationem hoſpitalium habent, non tamē regularibus ſubiecti, vbi viget regularis obſeruantia, ab Ordinario moniti hoſpitalitatis munus, adhibitis omnibus, ad quæ tenentur, neceſſarijs, re ipſa obire ceſſauerint; non ſolum per eccleſiaſticas cenſuras, & alia iuris remedia ad id compelli poſſint, ſed etiam hoſpitalis ipſius adminiſtratione, curave perpetuo priuari poſſint, alijque eorum loco ab ijs, ad quos ſpectabit, ſubſtituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum reſtitutionem, quos contra ipſorum hoſpitalium inſtitutionem perceperunt, quæ nulla eis remiſſione, aut compoſitione indulgeantur, in foro conſcientiæ teneantur, nec adminiſtratio, ſeu gubernatio huiuſmodi locorum vni, & idem perſonæ vltra triennium deinceps committatur; niſi aliter in fundatione cautum reperiatur: non obſtante, quo ad omnia ſupradicta, quacunque vnione, & exēptione, & conſuetudine in contrarium etiā immemorabili, ſeu priuilegijs, aut indultis quibuſcunque.

Caput IX.

Sicuti legitima patronatuum iura tollere, piaſque fidelium voluntates in eorum inſtitutione violare æquum non eſt, ſic etiam, vt hoc colore beneficia eccleſiaſtica in ſeruitutem, quod a multis impudenter fit, redigantur, non eſt permittendum. Vt igitur debita in omnibus ratio obſer-

Sup. ſeſ. 14. d re for. c. 11

obſeruetur; decernit ſancta Synodus, ut titulus iuriſpatronatus ſit ex fundatione, uel dotatione; qui ex authentico documento, & alijs iure requiſitis oſtendatur; ſiue etiam ex multiplicatis præſentationibus per antiquiſſimum temporis curſum, qui hominum memoriam excedat, aliaſve ſecundum iuris diſpoſitionem. In ijs vero perſonis, ſeu Communitatibus, vel Vniuerſitatibus, in quibus id ius plerunque ex vſurpatione potius quæſitum præſumi ſolet, plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur. nec immemorabilis temporis probatio aliter eis ſuffragetur, quam ſi, præter reliqua ad eam neceſſaria, præſentationes, etiam continuatæ, non minori ſaltem, quam quinquaginta annorum ſpatio, quę omnes effectum ſortitę ſint; authenticis ſcripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficijs, tam ſæcularibus, quam regularibus, ſeu parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuſcunq; alijs beneficijs, in Cathedrali, vel collegiata Eccleſia, ſeu facultates, & priuilegia conceſſa, tam in vim patronatus, quam alio quocunque iure nominandi, eligendi, pręſentandi ad ea, cum vacāt, exceptis patronatibus, ſuper Cathedralibus eccleſiis competentibus, & exceptis alijs, quæ ad Imperatorē, et Reges, ſeu Regnā poſſidentes, alioſq; ſublimes, ac ſupremos Principes, iura Imperij in dominijs ſuis habentes, pertinent; & quæ in fauorem Studiorum generallum conceſſa ſunt, in

totum prorſus abrogata, & irrita cum quaſi poſſeſſione inde ſecuta intelligantur. Beneficiaque huiuſmodi, tãquam libera, a ſuis collatoribus conferantur: ac prouiſiones huiuſmodi plenum effectum conſequantur. Ad hęc liceat Epiſcopo, præſentatos a patronis, ſi idonei nõ fuerint, repellere. Quod ſi ad inferiores inſtitutio pertineat, ab Epiſcopo tamen, iuxta alias ſtatuta ab hac ſancta Synodo, examinentur: alioquin inſtitutio, ab inferioribus facta, irrita ſit, & inanis. Patroni autem beneficiorum, cuiuſcunque Ordinis, & dignitatis, etiam ſi Communitates, Vniuerſitates, Collegia quæcunque Clericorum, vel aliorum exiſtant, in perceptione fructuum, prouentuum, obuentionũ quorumcunque beneficiorum, etiam ſi vere de iure patronatus ipſorum ex fundatione, & dotatione eſſet, nullatenus, nulla ve cauſa, vel occaſione ſe ingerant; ſed illos libere Rectori, ſeu Beneficiato, non obſtante etiã quacunq; cõſuetudine, diſtribuendos dimittant. Nec dictum iuſpatronatus venditionis, aut alio quocunque titulo in alios contra canonicas ſanctiones transferre præſumant: ſi ſecus fecerint, excommunicationis, & interdicti pœnis ſubyciantur, & dicto iurepatronatus, ipſo iure, priuati exiſtant. Inſuper acceßiones, per viam vnionis factæ de beneficijs liberis, ad eccleſias iuriſpatronatui, etiam laicorũ, ſubiectas, tam parochiales, quam ad alia quæcunque beneficia, etiam ſimplicia, ſeu dignitates, vel hoſpitalia,

Sup. ſeſ. 24. đ refor. c. 18. & ſeſſ. 14. eo. ti. c. 3.

ita

ita vt prædicta beneficia libera eiuſdem naturæ cum ijs, quibuſcum vniuntur, efficiantur, atque ſub iurepatronatus conſtituantur. Hæ ſi nondum plenarium ſortitæ ſunt effectum, vel deinceps ad cuiuſuis inſtantiam fient, quacunque auctoritate, etiam Apoſtolica, conceſſæ fuerint, ſimul cum vnionibus ipſis per ſubreptionem obtentæ intelligantur: non obſtante quacunque in ijs verborum forma, ſeu derogatione, quæ habeatur pro expreſſa: nec executioni amplius demandentur, ſed beneficia ipſa vnita, cum vacauerint, libere, vt antea conferantur. Quæ vero a quadraginta annis citra factæ, effectum, & plenam incorporationem ſunt conſecutæ; hæ nihilominus ab Ordinarijs, tanquam a Sede Apoſtolica delegatis, reuideantur, & examinentur, ac quæ per ſubreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, ſimul cum vnionibus irritæ declarentur, ac beneficia ipſa ſeparentur, & alijs conferantur. Similiter quoque patronatus quicunque in Eccleſiis, & quibuſcunque alijs beneficijs, etiam dignitatibus antea liberis acquiſiti a quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, ſeu ex augumento dotis, ſeu ex noua conſtructione, vel alia ſimili cauſa, etiam auctoritate Sedis Apoſtolicæ, ab ijſdem Ordinarijs, vel delegatis, vt ſupra, qui nullius in his facultatibus, aut priuilegijs impediantur, diligenter cognoſcantur: & quos non repererint ob maxime euidentem eccle-

Sup. ſeſ. 7. de refor. c. 6.

ſiæ,

ſiæ, vel beneficij, ſeu dignitatis neceſſitatem legitime conſtitutos eſſe, in totum reuocent, atque beneficia huiuſmodi ſine damno illa poßidentium, & reſtituto patronis eo, quod ab eis iccirco datum eſt, in priſtinum libertatis ſtatum reducant: non obſtantibus priuilegijs, conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput X.

Iudices delegati in ſingulis Concilijs prouincialibus deputandi.

Quoniam ob malitioſam petentium ſuggeſtionem, & quandoque ob locorum longinquitatem perſonarum notitia, quibus cauſæ mandantur, vſque adeo haberi non poteſt, hincque interdum iudicibus, non undequaque idoneis, cauſę in partib. delegātur: ſtatuit ſancta Synodus, in ſingulis Cōcilijs prouincialibus, aut diœceſanis, aliquot perſonas, quæ qualitates habeant, iuxta Conſtitutionem Bonifacij viij. quæ incipit, Statutum, & alioquin ad id aptas deſignari, vt præter Ordinarios locorum ijs etiam poſthac cauſæ eccleſiaſticę, ac ſpirituales, & ad forum eccleſiaſticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur, Et, ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit: ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio Capituli alium in eius locum uſque ad futuram prouincialem, aut diœceſanam Synodum: ita ut habeat quęque diœceſis quatuor ſaltem, aut etiam plures probatas perſonas, ac ut ſupra qualificatas: quibus huiuſmodi cauſæ a quolibet legato; uel Nuncio, atque etiam a Sede Apoſtolica cōmittātur:

Ca. ſtatutū de reſcrip. in 6.

tur: alioquin poſt deſignationem factam, quam ſtatim Epiſcopi ad ſummum Romanum Pontificem tranſmittant, delegationes quæcunque aliorum iudicum alijs, quam his, factę, ſubreptitiæ cenſeantur. Admonet dehinc ſancta Synodus, tam Ordinarios, quam alios quoſcunque iudices, vt terminandis cauſis, quanta fieri poterit breuitate, ſtudeant, ac litigatorum artibus, ſeu in litis conteſtatione, ſeu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

Caput XI.

Anticipatæ ſolutiones, in locationibus eccleſiaſticis tollendæ.

Magnam Eccleſiis perniciem afferre ſolet, cum earum bona, repræſentata pecunia, in ſucceſſorum prȩiudicium alijs locantur. omnes igitur hæ locationes, ſi anticipatis ſolutionibus fient, nullatenus in præiudicium ſucceſſorum validę intelligantur: quocunq; indulto, aut priuilegio nõ obſtante: nec huiuſmodi locationes in Romana Curia, vel extra eã confirmentur. Non liceat etiam, iuriſdictiones eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus locare, nec conductoribus per ſe, aut alios ea exercere, aliterque conceſſiones, etiam a Sede Apoſtolica factæ, ſubreptitiæ cenſeantur. Locationes vero rerum eccleſiaſticarum, etiam auctoritate Apoſtolica confirmatas, ſancta Synodus irritas decernit, quas a triginta annis citra, ad longum tẽpus, ſeu, vt in nonnullis partibus, ad viginti nouem,

ſeu

ſeu bis viginti nouem annos, vocant factas, Synodus prouincialis, vel deputandis ab ea, in damnũ Eccleſiæ, & contra Canonicas ſanctiones contractas fuiſſe iudicabunt.

Caput XII.

Decimæ eccleſiis ſoluẽdæ.

Non ſunt ferendi, qui varijs artibus decimas Eccleſiis obuenientes, ſubtrahere moliuntur, aut qui ab alijs ſoluendas temere occupant, & in rem ſuam vertunt, cum decimarum ſolutio debita ſit
Ex. 22. 23. Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt res alienas inuadunt. Præcipit igitur ſan-
Leu. 27 Nũ. 18. cta Synodus omnibus, cuiuſcunque gradus, & cõ
Tob. 1. ditionis ſint, ad quos decimarum ſolutio ſpectat,
Mala. 3. vt eas, ad quos de iure tenentur, in poſterum Cathedrali, aut quibuſcunque alijs Eccleſiis, vel perſonis, quibus legitime debẽtur, integre perſoluãt. Qui vero eas, aut ſubtrahũnt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, niſi plena reſtitutione ſecuta, abſoluantur. Hortatur dehinc omnes, & ſingulos; pro Chriſtiana charitate, debitoque erga Paſtores ſuo munere, vt de bonis ſibi à Deo collatis, Epiſcopis, & Parochis, qui tenuioribus preſunt Eccleſiis, large ſubuenire, ad Dei laudem, atq; Paſtorum ſuorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

Caput VIII.

De quarta funeralium.

Decernit ſancta Synodus, vt quibuſcunque in locis, iam ante annos quadraginta, Quarta, quæ funeraliũ dicitur, Cathedrali, aut Parochiali

li Eccleſiæ ſolita eßet perſolui, ac poſtea, fuerint ex quocunque priuilegio, alijs monaſterijs, hoſpitalibus, aut quibuſcunque locis pijs conceſſa, eadem poſthac integro, & eadem portione, quæ antea ſolebat, cathedrali, ſeu parochiali Eccleſiæ perſoluatur: non obſtantibus conceſſionibus, gratijs, priuilegijs, etiam mari magno, nuncupatis, aut alijs quibuſcunque.

Caput XIIII.

Quam turpe, ac Clericorum nomine, qui ſe diuino cultui addixerunt, ſit indignum, in impudicitiæ ſordibus, immundoque concubinatu verſari, ſatis res ipſa, communi fidelium omnium offenſione, ſummoque Clericalis militiæ dedecore, teſtatur. Vt igitur ad eã, quam decet, continentiam, ac vitę integritatem miniſtri Eccleſię reuocentur, populuſque hinc eos magis diſcat revereri, quo illos vita honeſtiores cognouerit: prohibet: ſancta Synodus quibuſcunq; Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus poßit haberi ſuſpicio, in domo, vel extra detinere, aut cum ijs vllam conſuetudinem habere audeant: alioquin pœnis a ſacris Canonibus, vel ſtatutis Eccleſiarum impoſitis, puniantur. Quod ſi, a Superioribus moniti, ab ijs ſe non abſtinuerint; tertia parte fructuum, obuentionum, ac prouentuum beneficiorum ſuorum quorumcunque, & penſionum, ipſo facto ſint priuati; quæ fabricæ Eccleſiæ, aut alteri pio loco arbitrio Epiſcopi applicetur. Sin vero in delicto eodem

Mulieres cũ clericis cohabitare prohibentur, & concubinariorũ pœna.

dem

dem cum eadem, vel alia fœmina perſeuerātes, ſecundæ monitioni adhuc non paruerint; non tantū fructus omnes, ac prouentus ſuorum beneficiorū, & penſiones eo ipſo amittant, qui prædictis locis applicentur, ſed etiam a beneficiorum ipſorum administratione, quoad Ordinarius, etiam vti Sedis Apoſtolicæ delegatus, arbitrabitur, ſuſpendātur: &, ſi ita ſuſpenſi, nihilominus eas non expellant, aut cum ijs etiam verſentur, tunc beneficijs, portionibus, ac officijs, & penſionibus quibuſcunque eccleſiaſticis perpetuo priuentur, atq; inhabiles, ac indigni quibuſcunq; honoribus, dignitatibus, beneficijs, ac officijs in poſterū reddantur, donec poſt manifeſtam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cum ijs ex cauſa viſum fuerit diſpenſandum. Sed ſi, poſtquam eas ſemel dimiſerint, intermiſſum conſortium repetere, aut alias huiuſmodi ſcandaloſas mulieres ſibi adiungere auſi fuerint, præter prędictas pœnas, excommunicationis gladio plectantur. Nec quæuis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut ſuſpendat: ſupradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, ſed ad Epiſcopos ipſos pertineat, qui ſine ſtrepitu, & figura iudicij, & ſola facti ueritate inſpecta, procedere poſſint. Clerici vero beneficia eccleſiaſtica, aut penſiones non habentes, iuxta delicti, & contumacię perſeuerantiam, & qualitatem ab ipſo Epiſcopo carceris pœna, ſuſpen-

ſpenſione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinẽda, alÿſve modis, iuxta ſacros Canones puniantur. Epiſcopi quoque, quod abſit, ſi ab huiuſmodi crimine non abſtinuerint, & a Synodo prouinciali admoniti, ſe non emendauerint, ipſo facto ſint ſuſpenſi; &, ſi perſeuerent, etiam ad ſanctiſſimum Romanũ Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpę, etiam per priuationem, ſi opus erit, in eos animaduertat. Ca. qualiter. el 2. de accu. & c. tuæ. de pę.

Caput XV.

Vt paternæ incontinentiæ memoria a locis Deo conſecratis, quos maxime puritas ſanctitaſque decet, longiſſime arceatur, non liceat filÿs Clericorum, qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio, in eccleſiis, vbi eorum patres beneficium aliquod eccleſiaſticum habent, aut habuerũt, quodcunque, etiam diſſimile, beneficium obtinere, nec in dictis eccleſiis quoquo modo miniſtrare, nec pẽſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere. Quod ſi in præſenti pater, & filius in eadem eccleſia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius ſuum beneficium reſignare, aut cum alio permutare extra eccleſiam, intra trium menſium ſpatium: alias ipſo iure eo priuatus exiſtat, & ſuper ÿs quęcunque diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur. Ad hæc, reciprocæ reſignationes, ſi quæ poſt hæc a parentibus Clericis in fauorem filiorum fient, vt alter alterius beneficium conſequatur; in Filÿ clericorum in eccleſiis vbi eorũ patres habent beneficia, vel ante habuerunt beneficium obtinere non poſſint.

fraudem

fraudem huius decreti, & canonicarum ſanctionum facta omnino cenſeantur, nec collationes ſecutæ, vigore huiuſmodi reſignationum, ſeu aliarum quarumcunque, quæ in fraudē factæ fuerint; ipſis Clericorum filijs ſuffragentur.

Caput XVI.

Beneficia curata ī ſimplicia conuerti non poſſint.

Statuit ſancta Synodus, vt Eccleſiaſtica beneficia ſæcularia, quocunque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæua eorum inſtitutione, aut aliter quomodocunque retinent, illa deinceps in ſimplex beneficium, etiam aſſignata Vicario perpetuo congrua portione, non conuertantur, non obſtantibus quibuſcunque gratijs, quæ ſuum plenarium effectum non ſunt conſecutæ. In ijs vero, in quibus cōtra earum inſtitutionem, ſeu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum tranſlata eſt, etiam ſi in hoc ſtatu ab immemorabili tempore reperiantur, ſi congrua portio fructuum Vicario Eccleſiæ, quocunque nomine is appelletur, non fuerit aſſignata, ei quamprimum, & ad minus intra annum a fine præſentis Concilij, arbitrio Ordinarij, iuxta formam decreti ſub fel. recor. Paulo III. aſſignetur. Quod ſi id commode fieri non poßit, aut intra dictum terminum factū non erit, cum primum per ceſſum, vel deceſſum Vicarij, ſeu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacauerit, beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen ceßet, & in antiquum ſtatum reſtituatur.

Sup. ſeſ. 7. de refor. c. 7.

Ca-

Caput XVII.

Non poteſt ſancta Synodus non grauiter dolere, audiens Epiſcopos aliquos, ſui ſtatus oblitos, Pontificiam dignitatem non leuiter dehoneſtare, qui cum Regum miniſtris, Regulis, & Baronibus in Eccleſia, & extra, indecenti quadam demiſſione ſe gerunt, & veluti inferiores miniſtri altaris, nimis indigne non ſolum loco cedunt, ſed etiam perſonaliter illis inſeruiunt. Quare hæc, & ſimilia deteſtans ſancta Synodus, ſacros Canones omnes, Conciliaque generalia, atque alias Apoſtolicas ſanctiones ad dignitatis Epiſcopalis decorum, & grauitatem pertinentes renouando, præcipit, & ab huiuſmodi in poſterum Epiſcopi ſe abſtineant; mandans eiſdem, vt tam in Eccleſia, quam foris ſuum gradum, & ordinem prę oculis habentes, vbique ſe Patres, & Paſtores eſſe meminerint, reliquis vero tam Principibus, quam cęteris omnibus, vt eos paterno honore, ac debita reuerentia proſequantur.

Epiſcopi dignitatē ſuam cōſeruent.

Sup. c. 6. c. Valentinian'. 63. diſt. c. epiſcopus. 95. diſt. c. qs dubitet. ca. duo ſunt. cū ſeq. 96. diſ. & c. ſolitæ. de maio. & obed.

Caput XVIII.

Sicuti publice expedit, legis vinculum quandoque relaxare, ut plenius, euenientibus caſibus, & neceſſitatibus, pro communi utilitate ſatisfiat, ſic frequentius legem ſoluere, exemploque potius, quam certo perſonarum, rerumque delectu, petentibus indulgere, nil aliud eſt, quam vnicuique ad leges tranſgrediendas aditum aperire. Quapropter ſciant uniuerſi, ſacratiſſimos Canones

Sacri Canones exacte obſeruãdi, nec niſi vrgẽti cã diſpẽſan dum.

exacte ab omnibus, & quoad eius fieri poterit, indiſtincte obſeruandos. Quod ſi vrgens, iuſta que ratio, & maior quandoque vtilitas poſtulauerit cum aliquibus diſpenſandum eſſe, id, cauſa cognita, ac ſumma maturitate, atque gratis, a quibuſcunque, ad quos diſpenſatio pertinebit, erit præſtandum: aliterque facta diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur.

Caput XIX.

Duellorũ vſus tollẽdus, et pugnãtium, ac permittẽtium, & ſpectantium pœnæ.

Deteſtabilis duellorum vſus, fabricante diabolo, introductus, vt cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex Chriſtiano orbe penitus exterminetur: Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocunque alio nomine, Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris ſuis inter Chriſtianos conceſſerint, eo ipſo ſint excommunicati, ac iuriſdictione, & dominio ciuitatis, caſtri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiſerint, quod ab Eccleſia obtinent, priuati intelligatur; &, ſi feudalia ſint, directis Dominis ſtatim acquirantur. Qui vero pugnam commiſerint; & qui eorum Patrini vocantur; excommunicationis, ac omnium bonorum ſuorum proſcriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant, & vt homicidæ, iuxta ſacros Canones, puniri debeant. &, ſi in ipſo conflictu deceſſerint, perpetuo careant eccleſiaſtica ſe-

Cap. 1. de cler.

pul-

pultura. Illi etiam, qui conſilium in cauſa duelli, tam in iure, quam facto dederint, aut alia quacunque ratione ad id quemquam ſuaſerint, necnon ſpectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur, non obſtante quocunque priuilegio, ſeu praua conſuetudine, etiam immemorabili. Pug. in duel. de rō bei. mē. per torū. & tō ō tit. & homi.

Caput XX.

Cupiens ſancta Synodus eccleſiaſticam diſciplinam in Chriſtiano populo non ſolum reſtitui, ſed etiam perpetuo ſartam tectam a quibuſcunque impedimentis conſeruari; præterea, quę de eccleſiaſticis perſonis conſtituit, ſeculares quoque Principes officij ſuos admonendos eſſe cenſuit; confidens eos, vt Catholicos, quos Deus ſanctę fidei, eccleſięque protectores eſſe voluit, ius ſuum eccleſię reſtitui, non tantum eſſe conceſſuros, ſed etiam ſubditos ſuos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & Superiores ordines reuerentiam reuocaturos; nec permiſſuros, vt officiales, aut inferiores magiſtratus Eccleſię, & perſonarum eccleſiaſticarum immunitatem, Dei ordinatione, & canonicis ſanctionibus conſtitutam, aliquo cupiditatis ſtudio, ſeu inconſideratione aliqua violent, ſed vna cum ipſis Principibus debitam ſacris ſummorum Pontificum, & conciliorum conſtitutionibus obſeruantiam, pręſtent. Decernit itaque, & præcipit, ſacros Canones, & Concilia generalia,

Eccleſiaſtica libertas et immunitas obſeruanda.

Ca. peruenit. 86. diſ.

ca. ſi qs ſuadente. 17 q. 4. toto ti. de im mu. ecclе. c. q quã. de ceſ. in 6.

omnia, nècnon alias Apoſtolicas ſanctiones, in fauorem Eccleſiaſticarum perſonarum, libertatis eccleſiaſticæ, & contra eius violatores editas, quæ omnia præſenti etiam decreto innouat, exacte ab omnibus obſeruari debere, propterea quæ admonet Imperatorem, Reges, Reſpub. Principes, & omnes, & ſingulos, cuiuſcunque ſtatus, & dignitatis extiterint, vt, quo largius bonis temporalibus, atque in alios poteſtate ſunt ornati, eo ſanctius, quæ eccleſiaſtici iuris ſunt, tanquam Dei præcipua, eiuſque patrocinio tecta, venerentur: nec ab vllis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliiſve Dominis temporalibus, ſeu magiſtratibus, maximeque miniſtris ipſorum Principum lædi patiantur; ſed ſeuere in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque iuriſdictionem impediunt, animaduertant: quibus etiam ipſimet exemplo ad pietatem, religionem, eccleſiarumque protectionem exiſtant; imitantes anteriores optimos, religioſiſſimoſque Principes, qui res Eccleſiæ in primi auctoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum iniuria vindicarunt. Adeoque ea in re quiſque officium ſuum ſedulo præſtet, quo cultus diuinus deuote exerceri, & Prælati, cæterique Clerici in reſidentiis, & officiis ſuis, quieti, & ſine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

Caput

Caput XXI.

Poſtremo ſancta Synodus, omnia, & ſingula, ſub quibuſcunq; clauſulis, & verbis, quæ de morum Reformatione, atque Eccleſiaſtica diſciplina, tam ſub fel. record. Paulo III. ac Iulio III. quam ſub Beatiſſimo Pio Quarto, Pontificibus Maximis, in hoc ſacro Concilio ſtatuta ſunt, declarat, ita decreta fuiſſe, vt in his ſalua ſemper auctoritas Sedis Apoſtolicę, & ſit, & eſſe intelligatur. Sup. ſeſ. 7. de refor. in prin.

Decretum de continuanda Seſſione in diem ſequentem.

Cum ea omnia, quæ in præſenti Seſsione tractanda erant, quia hora tarda eſt, commode expediri non poſſint, propterea iuxta id, quod in generali Congregatione a Patribus ſtatutum fuit, ea, quæ ſuperſunt, in diem craſtinam, hanc eandem Seſſionem continuando, differentur.

CONTINVATIO SESSIONIS.

DIE IIII. DECEMB.

Decretum de Indulgentijs.

Mat.16
Ioã.20.

CVM poteſtas conferendi indulgentias à Chriſto Eccleſiæ conceſſa ſit, atque huiuſmodi poteſtate, diuinitus ſibi tradita, antiquiſſimis etiam temporibus illa vſa fuerit; ſacroſancta ſynodus indulgentiarum vſum, Chriſtiano populo maxime ſalutarem, & ſacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in eccleſia retinendum eſſe docet, & præcipit; eosque anathemate damnat, qui aut inutiles eſſe aſſerunt, vel eas concedendi in Eccleſia poteſtatem eſſe negant. In his tamen concedendis moderationem, iuxta veterem, & probatam in Eccleſia conſuetudinem, adhibere cupit; ne nimia facilitate Eccleſiaſtica diſciplina eneruetur. Abuſus vero, qui in his irrepſerunt, & quorum occaſione inſigne hoc Indulgentiarum nomẽ ab hæreticis blaſphematur, emendatos, & correctos cupiens, præſenti decreto generaliter ſtatuit, prauos quæſtus omnes pro his conſequendis, vnde plurima in Chriſto populo abuſuum cauſa fluxit,

om-

om[illegible]ino abolendos eſſe. Cæteros vero, qui ex ſuperſtitione, ignorantia, irreuerentia, aut aliunde quomodocunque prouenerunt; cum ob multiplices locorum, & prouinciarum, apud quas hi committuntur, corruptelas commode nequeant ſpecialiter prohiberi, mandat omnibus Epiſcopis, vt diligenter quiſque huiuſmodi abuſus Eccleſiæ ſuæ colligat, eosque in prima Synodo prouinciali referat: vt aliorum quoque Epiſcoporum ſententia cogniti, ſtatim ad ſummum Romanum Pontificem deferantur: cuius auctoritate, & prudentia, quod vniuerſali eccleſiæ expedict, ſtatuatur; vt ita ſanctarum indulgentiarum pie, ſancte, & incorrupte omnibus fidelibus diſpenſetur. Sup. ſeſ. 21. de ref. c. 9.

De delectu ciborum, ieiunijs, & diebus feſtis.

Inſuper hortatur ſancta Synodus, & per ſanctiſſimum Domini noſtri, atque Saluatoris aduentum, Paſtores omnes obteſtatur, vt tanquam boni milites, illa omnia, quæ ſancta Romana Eccleſia, omnium eccleſiarum mater, & magiſtra, ſtatuit, necnon ea, quæ tam in hoc Concilio, quam in alijs œcumenicis ſtatuta ſunt, quibuſcunque fidelibus ſedulo commendent, omnique diligentia vtantur, vt illis omnibus, & ijs præcipue ſint obſequentes, quę ad mortificandam carnem conducunt, vt ciborum delectus, & ie- Ca. non decet. 12 diſ. ſup. ſeſſ. 22. ca. 8. de cel. miſſ.

iunia, vel etiam, quæ faciunt ad pietatem augendam, vt dierum feſtorum deuota, & religioſa celebratio; admonentes populos crebro, obedire præ-
Luc.10. *poſitis ſuis: quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient; qui vero contemnunt, Deum ipſum vltorem ſentient.*

De Indice Librorum, Cathechiſmo Breuiario, & Miſſali.

Sup. ſeſ. 18. i pri. *Sacroſancta Synodus in ſecunda Seſſione, ſub Sāctiſſimo Domino noſtro Pio Quarto celebrata, delectis quibuſdam patribus commiſit, vt de varijs cēſuris, ac libris, vel ſuſpectis, vel pernicioſis, quid facto opus eſſet, conſiderarent: atque ad ipſam ſanctam Synodum referrent; audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impoſitam eſſe, nec tamen, ob librorum varietatem, & multitudinem, diſtincte, & commode poſſit a ſancta Synodo dijudicari, pręcipit, vt, quidquid ab illis pręſtitum eſt, Sanctiſſ. Romano Pontifici exhibeatur, vt eius iudicio, atque auctoritate terminetur, & euulgetur. Idemque de Cathechiſmo a Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & de Miſſali, & Breuiario fieri mandat.*

De loco Oratorum.

Declarat ſancta Synodus, ex loco aſſignato Orato-

ratribus, tam eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, in ſedendo, in cedendo, aut quibuſcunque alijs actibus, nullum cuiquam eorum factum fuiſſe præiudicium, ſed omnia illorum, & Imperatorum, Regum, Rempublicarum, ac Principum ſuorum iura, & prærogatiuas illæſas, & ſaluas eſſe, in eodemque ſtatu permanere, prout ante præſens Concilium reperiebantur.

De recipiendis, & obſeruandis Decretis Concilij.

Tanta fuit horum temporum calamitas, & hæreticorum inueterata malitia, vt nihil tam clarum in fide noſtra aſſerenda vnquam fuerit, aut tam certo ſtatutum, quod non humani generis hoſte ſuadente, illi errore aliquo contaminauerint, ea propter ſancta Synodus id potiſſimum curauit, vt præcipuos hæreticorum noſtri temporis errores damnaret, & anathematizaret, veramque, & Catholicam doctrinam traderet, & doceret, prout damnauit, anathematizauit, & definiuit. Cumque tamdiu tot Epiſcopi ex varijs Chriſtiani orbis prouincijs euocati, ſine magna gregis ſibi commiſſi iactura, & vniuerſali periculo ab Eccleſiis abeſſe non poſſint, nec vlla ſpes reſtet, hæreticos, toties, fide etiam publica, quam deſiderarunt, inuitatos, & tamdiu expectatos, huc amplius aduen-

1. Pet. 5. Eph. 6.

aduenturos; ideoque tandem huic ſacro Concilio finem imponere neceſſe ſit: ſupereſt nunc, vt principes omnes, quod facit, in Domino moneat, ad operam ſuam ita præſtandam, vt, quæ ab ea decreta ſunt, ab hæreticis deprauari, aut violari non permittant; ſed ab his, & omnibus deuote recipiantur, & fideliter obſeruentur. Quod ſi in his recipiendis aliqua difficultas oriatur; aut aliqua inciderint, quæ declarationem, quod non credit, aut definitionem poſtulent; præter alia remedia, in hoc Concilio inſtituta, confidet ſancta Synodus, Beatiſſimum Romanum Pontificem curaturum, vt, vel euocatis ex illis præſertim prouinciijs, vnde difficultas orta fuerit, ijs, quos eidẽ negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilij generalis celebratione, ſi neceſſarium iudicauerit, vel commodiore quacunque ratione ei viſum fuerit, prouinciarum neceſſitatibus, pro Dei gloria, & Eccleſiæ tranquillitate, conſulatur.

De recitandis Decretis Concilij ſub Paulo III. & Iulio III. in Seſsione.

Sup. ſeſ. 5. 6. 7. 13. & 14 *Quoniam diuerſis temporibus, tam ſub felic. record. Paulo III. quam Iulio III. multa in hoc ſacro Concilio, quo ad dogmata, ac morum Reformationem, ſtatuta, & definita ſunt, vult ſancta Synodus, vt illa nunc recitentur, & legantur. Recitata ſunt.*

De

De fine Concilij, & Confirmatione petenda a Sanctiſſimo Domino noſtro.

Illuſtriſſimi Domini, Reuerendißimique Patres: Placetne vobis, vt ad laudem Dei omnipotentis, huic ſacræ œcumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium, & ſingulorum, quæ tam ſub fel. rec. Paulo III. & Iulio III quam ſub ſanctiſſimo D. noſtro Pio IIII. Romanis Pontificibus, in ea decreta, & definita ſunt, confirmatio nomine ſanctæ huius Synodi, per Apoſtolicæ Sedis Legatos, & Præſidentes, a Beatiſſimo Romano Pont. petatur. Reſponderunt. Placet.

Poſtmodum Illuſtriſſimus, & Reuerendißimus Cardinalis Moronus, primus Legatus, & Præſidens, benedicens ſanctæ Synodo, dixit.

Poſt gratias Deo actas, Reuerendiſſimi Patres, ite in pace. Qui reſponderunt, Amen.

ACCLAMATIONES PATRVM IN FINE CONCILII.

Cardinalis a Lotharingia. Beatiſſimo Pio Papæ, & Domino noſtro, ſanctæ vniuerſalis Eccleſię Pontifici, multi anni, & æterna memoria.

Reſponſio Patrum. Domine Deus, Sanctiſsimum Patrem diutiſſime Eccleſiæ tuæ conſerua multos annos.

Card. Beatiſſimorum ſummorum Pontificum animabus Pauli III. & Iulij III. quorum auctoritate hoc ſacrum generale Concilium inchoatum eſt, pax a Domino, & æterna gloria, atque fœlicitas in luce Sanctorum.

Reſp. Memoria in benedictione ſit.

Card. Caroli V. Imperatoris, & Sereniſſimorum Regum, qui hoc vniuerſale Concilium promouerunt, & protexerunt, memoria in benedictione ſit.

Reſp. Amen, Amen.

Card. Sereniſſimo Imperatori Ferdinando, ſemper Auguſto, Orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regibus, Reſpub. & Principibus noſtris multi anni.

Reſp. Pium, & Chriſtianum Imperatorem Domine conſerua; Imperator cœleſtis, terrenos Reges, rectę fidei conſeruatores cuſtodi.

Card.

Card. Apoſtolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac Synodo Præſidentibus, cum multis annis magnæ gratiæ.

Reſp. Magnæ gratiæ, Dominus retribuat.

Card. Reuerendiſs. Card. et Illuſtrib. Oratorib.

Reſp. Magnas gratias multos annos.

Card. Sanctiſs. Epiſcopis uita, & fœlix ad Eccleſias ſuas reditus.

Reſp. Præconibus ueritatis perpetua memoria, Orthodoxo Senatui multos annos.

Card. Sacroſancta Oecumenica Triden. Synodus, eius fidem confiteamur, eius decreta ſemper ſeruemus.

Reſp. Semper confiteamur, ſemper ſeruemus.

Card. Omnes ita credimus, omnes id ipſum ſentimus, omnes conſentientes, & amplectentes ſubſcribimus. Hæc eſt fides Beati Petri, & Apoſtolorum, hæc eſt fides Patrum, hæc eſt fides Orthodoxorum.

Reſp. Ita credimus, ita ſentimus, ita ſubſcribimus.

Card. His decretis inhærentes, digni reddamur miſericordijs, & gratia primi, & magni ſupremi Sacerdotis, Ieſu Chriſti Dei, intercedente ſimul inuiolata Domina noſtra ſancta Deipara, & omnibus ſanctis.

Reſp. Fiat, Fiat. Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis hæreticis.

Reſp. Anathema, Anathema.

Poſt hęc mandatum fuit a Legatis, & Prę-ſidentibus, ſub pœna excommunicationis omnibus patribus, vt antequam diſcederent e ciuitate Tridentina, ſubſcriberent manu propria Decretis Concilij, aut ea per publicum inſtrumentum approbarent, qui omnes deinde ſubſcripſerunt, & fuerunt numero CCLV. videlicet Legati quatuor, Card. duo, Patriarchę tres, Archiepiſcopi xxv. Epiſcopi clxviij. Abbates vij. Procuratores abſentium cum legitimo mandato xxxix. Generales Ordinum vij.

LAVS DEO.

Concordat cum originali, in cuius fidem ſubſcripſimus.

Ego Angelus Maſſarellus, Epiſcopus Theleſinus, ſacri Concilij Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus, Comenſis, eiuſdem Concilij Notarius.

Ego Cynthius Pamphilus, clericus Camerinenſis diœceſis, eiuſdem Concilij Notarius.

CON-

CONFIRMATIO CONCILII.

NOS Alexander, S. Laurentij in Damaſo Diaconus Cardinalis, de Farneſio, S. R. E. Vicecancellarius, fidē facimus, & atteſtamur, qualiter hodie, die Mercurij, xxvi. Ian. M.D.LXIIII. Pontificatus ſanctiſſimi D. noſtri D. Pij, diuina prouidentia Papæ Quarti, anno V. in Conſiſtorio ſecreto, apud Sanctum Petrum, Reuerendiſſimi DD. mei, Cardinalis Moronus, et Simoneta, nuper reuerſi a ſacro Concilio Tridentino, cui vti Sedis Apoſtolicæ Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctiſſimo Domino noſtro, vt infra.

Beatiſſime Pater, in Decreto ſuper fine Concilij Oecumenici Trident. pridie nonas Decemb. præteriti publicato, ſtatutum fuit, vt per ſanctitatis Veſtræ, & ſanctæ Sedis Apoſt. Legatos, & Præſidentes, peteretur nomine dicti Concilij a Sanctitate Veſtra, confirmatio omnium, & ſingulorum, quæ tam ſub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quam ſub Sanctitate Veſtra, in eo decreta, & definita ſunt. Quapropter nos Ioannes Card. Moronus, & Ludouicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Legati, & Præſidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto Decreto ſtabilitum fuit, humili-

militer petimus, nomine dicti Concilij Oecumenici Tridentini, ut Sanctitas ueſtra, dignetur confirmare omnia, & ſingula, quę tam ſub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quam ſub Sanctitate ueſtra, in eo decreta, & definita ſunt.

Quibus auditis, Sanctitas ſua, uiſo, & lecto tenore dicti Decreti, & habitis uotis Reuerendiſs. DD. meorum Cardinalium, reſpondit per hæc uerba.

Petitioni, nomine Concilij Oecumenici Trid. ſuper eius confirmatione per dictos Legatos nobis factę, annuentes omnia, & ſingula, quę in dicto Concilio, tam ſub fel. rec. Paulo III. & Iul. III. prædeceſſoribus noſtris, quam Pontificatus noſtri tempore decreta, & definita ſunt, auctoritate Apoſtolica etiam de uenerabilium fratrum noſtrorum Cardinalium conſilio, et aſſenſu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Chriſti fidelibus recipi, & inuiolabiliter obſeruari mandamus, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti. Amen.

Ita eſt. A. Cardinalis Farneſius, Vicecancell.

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVARTI,

SVPER CONFIRMATIONE Oecumenici Generalis Concilij Tridentini.

Pius Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

BENEDICTVS Deus, pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis: qui, reſpicere dignatus Eccleſiam ſuam ſanctam, tot procellis, & tempeſtatibus agitatam, atque vexatam, & grauius in dies laborantem, apto tandem ei ſubuenit optatoque remedio. Ad plurimas, & pernicioſiſſimas hæreſes extirpandas, ad corrigendos mores, & reſtituendam eccleſiaſticam diſciplinam, ad pacem, & concordiam Chriſtiani populi procurandam, indictum iam pridem in ciuitate Tridentina œcumenicum, & Generale Concilium a piæ memoriæ Paulo III. prædeceſſore noſtro, & Seſſionibus aliquot habitis cœptum fuerat; ab eius autem ſucceſſore Iulio in eandem vrbem reuocatum, poſt alias Seſſiones celebratas, varijs impedimentis, & difficultatibus obiectis, ne tunc quidem peragi potuerat. Itaque

diutius intermiſſum fuerat, non ſine maximo mœrore piorum omnium, cum quotidie magis Eccleſia eiuſmodi remedium imploraret. Nos autem poſt ſuſceptum Sedis Apoſtolicæ regimen, tam neceſſarium, ac ſalutare opus, ſicut paſtoralis ſolicitudo monebat, diuinæ miſericordiæ fiducia perficere aggreſſi, adiuti pio ſtudio cariſſimi in Chriſto filij noſtri Ferdinandi Roman. Imperatoris electi, aliorumque Chriſtianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tamdem conſecuti ſumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare deſtitimus, quodque a patre luminum aſſidue precati ſumus. Cum enim eam in vrbem vndique ex Chriſtiani nominis nationibus conueniſſet, noſtris conuocata literis, & ſua etiam ipſorum pietate excitata, Epiſcoporum, & aliorum inſignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & ſacrarum literarum ſcientia, diuinique, & humani Iuris cognitione præſtantes viros, Præſidentibus ipſis Synodo Sedis Apoſtolicæ Legatis nobis adeo Concilij libertati fauentibus, vt etiam de rebus Sedi Apoſtolicæ proprie reſeruatis liberum ipſi Concilio arbitrium per literas ad Legatos noſtros ſcriptas vltro permiſerimus, quæ de Sacramentis, & alijs rebus, quæ quidem neceſſariæ viſæ ſint, tractanda, diffinienda, & ſtatuenda reſtabant, ad confutandas hæreſes, ad tollendos abuſus, & emendandos mores, a ſacroſancta Synodo ſumma libertate diligentiaque tractata, & accurate, ac mature admodum diffinita, explicata, ſtatuta ſunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium, qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, vt conſenſum cum plane a Domino effectum fuiſſe conſtiterit, idque in noſtris atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam ſingulari Dei munere ſupplicationes ſtatim in Alma hac Vrbe indiximus, quę magna Cleri, & populi pietate fuerunt, laudeſq;, & gratias diuinæ maie-

ſtati merito perſoluendas curauimus; cum eiuſmodi Concilij exitus ſpem magnam, & prope certam attulerit fore, vt maiores in dies fructus ad Eccleſiam ex ipſius decretis, conſtitutionibuſque perueniant. Cum autem ipſa ſancta Synodus, pro ſua erga Sedem Apoſtolicam reuerentia, antiquorum etiam Conciliorum veſtigijs inhærens, decretorum ſuorum omnium, quę noſtro, & prædeceſſorum noſtrorum tempore facta ſunt, confirmationem a nobis petierint, decreto de ea re in publica Seſſione facto: Nos ex Legatorum literis prius, deinde poſt reditum eorum ex ijs, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, poſtulatione ipſius Synodi cognita, habita ſuper hac re, cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, ſanctiq́ue Spiritus in primis auxilio inuocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Chriſtiana vtilia ac ſalutaria eſſe cognouiſſemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorundem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu, in Conſiſtorio noſtro ſecreto illa omnia, & ſingula, auctoritate Apoſtolica, hodie confirmauimus, & ab omnibus Chriſti fidelibus ſuſcipienda, ac ſeruanda eſſe decreuimus, ſicut quoque literarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & ſuſcipi, obſeruarique decernimus. Mandamus autem in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pęnis a ſacris Canonibus conſtitutis, alijſquę grauioribus, etiam priuationis, arbitrio noſtro infligendis, vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs quibuſuis eccleſiarum Prælatis, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & dignitatis ſint, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, vt eadem decreta, & ſtatuta in eccleſijs ſuis, Ciuitatibus, & Diœceſibus, in iudicio, & extra iudicium diligenter obſeruent, & a ſubditis quiſque ſuis, ad quos quomodolibet pertinent inuiolabiliter faciant obſeruari: contradictores quoſli-

bet, & contumaces, per ſententias, cenſuras, & pœnas ecclefiaſticas, etiam in ipſis decretis contentas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo: inuocato etiam, ſi opus fuerit, brachij ſæcularis auxilio. Ipſum vero cariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, cæteroſque Reges, Reſpublicas, ac Principes Chriſtianos monemus, & per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti obteſtamur, vt, qua pietate Concilio per Oratores ſuos affuerunt, eadem pietate, ac pari ſtudio, diuini honoris, & populorum ſuorum ſalutis cauſa, pro Sedis quoque Apoſtolicæ, & Sacræ Synodi reuerentia ad eiuſdem Concilij exequenda, & obſeruanda decreta Prælatis, cum opus fuerit auxilio, & fauore ſuo, adſint, neque aduerſantes ſanę, ac ſalutari Concilij doctrinę opiniones a populis ditionis ſuæ recipi permittant, ſed eas penitus interdicant. Ad vitandum prætcrea peruerſionem, & cõfuſionem, q̃ oriri poſſet, ſi vnicuiq; liceret, prout ei liberet, in decreta Concilij commentarios, & interpretationes ſuas edere; Apoſtolica auctoritate inhibemus omnibus, tam eccleſiaſticis perſonis, cuiuſcunque ſint ordinis, conditionis, & gradus, quam laicis, quocunque honore, ac poteſtate præditis: Prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, alijs vero, quicunque fuerint, ſub excommunicationis latę ſententiæ pœnis, ne quis ſine auctoritate noſtra audeat vllos commentarios, gloſſas, annotationes, ſcholia, vllum ve omnino interpretationis genus ſuper ipſius Concilij decretis quocunque modo edere, aut quidquam quocunque nomine, etiam ſub prętextu maioris decretorum corroborationis aut executionis, aliove quęſito colore ſtatuere. Si cui vero in eis aliquid obſcurius dictum, & ſtatutum fuiſſe, eamque ob cauſam interpretatione, aut deciſione aliqua egere viſum fuerit; aſcendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apoſtolicam, omnium fidelium magiſtram, cuius auctoritatem etiam ipſa ſancta Synodus

dus tam reuerenter agnouit. Nos enim difficultates, & controuerſias, ſi quę ex eis decretis ortę fuerint, nobis declaranda, & decidendas, quemadmodum ipſa quoque ſancta Synodus decreuit, reſeruamus; parati, ſicut ea de nobis merito confiſa eſt, omnium prouinciarum neceſſitatibus ea ratione quæ commodior nobis viſa fuerit, prouidere. Decernentes nihilominus irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, neve quis excuſatione ignorationis vti poſſit: volumus, & mandamus, vt hæ literæ per aliquos curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi, tunc cum in eis populus, vt Miſſarum ſolennibus interſit congregari ſolet palam, & clara voce recitentur; &, poſtquam recitatæ fuerint, ad valuas earum eccleſiarum; itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur; ibique, vt legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amouebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in Alma Vrbe ad impreſſionem tradantur, quo commodius per Chriſtiani nominis Prouincias, & Regna diuulgari poſſint. Tranſumptis quoque earum, quæ per manum alicuius publici Notarij ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ, in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, munita fuerint, fidem ſine vlla dubitatione haberi, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſeruationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimotertio. Septimo Kal. Februarij. Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Oſtien. Decan.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Portuen.
Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Tuſculan.
Ego A. Card. Farneſius Vicecan. Epiſc. Sab.

. . . .

. . . .

Ego R. Card. S. Angeli Maior pœniten.

. . . .

. . . .

. . . .

Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
Ego Io. Michael Card. Saracenus.

. . . .

Ego Io. B. Cicada Card. S. Clem.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Cardinalis Reomanus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aracœli.
Ego Ia. Card. Sabellus.

. . . .

. . . .

Ego B. Cardinalis Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Lud. Card. Simoneta.

. . . .

. . . .

Ego F. Card. Paciecus, y de To.
Ego M. A. Card. Amulius.
Ego Io. Franc. Card. de Gambara.

Ego

Ego Carolus Card. Borromeus.
Ego M.S. Card. Conſt.
Ego Alph, Card. Geſualdus.
Ego Hip. Card. Ferrar.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.

. . . .

Ego Gui. Aſc. Diac. Card. Cam.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

Antonius Florebellus Lauellinus.

H. Cumyn.

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVARTI,

SVPER DECLARATIONE Temporis, ad obſeruanda Decreta Sacri Oecumenici, & Generalis Concilij Tridentini.

Pius Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SICVT ad ſacrorum Conciliorum decreta ac Canones auctoritas atque confirmatio Apoſtolicę Sedis, & debet, & ſolet accedere: ita, ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio, eiuſdem Sedis iudicio, & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtras peruenit multos eſſe, qui dubitent, ex quo tempore cœperint decreta ſacri generalis Concilij Tridentini ad Reformationem, & ius poſitiuum duntaxat ſpectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa pręſertim, quę tempora certa pręſtituunt ad prouinciales diœceſanaſque Synodos celebrandas, ad ſacros ordines ſuſcipiendos, ad religionem profitendam, ad Parochiales

Eccleſias, aliaque beneficia eccleſiaſtica, quę eiuſdem Concilij decretis retineri prohibitum ſit, reſignanda, & complures huiuſmodi exequendas, ac alias omnes id, prædictam Reformationem, iuſque poſitiuum tantum ſpectantes, quæ obſeruari, aut euitari debeant. Nos itaque, vt omnis controuerſia dubitatioque tollatur: Motu proprio eam rem, prout rationi, iuri, & æquitati conuenire cenſuimus, duximus declarandam: nam, & ſi ipſius Concilij decreta etiam de venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu in Conſiſtorio noſtro ſecreto confirmata a nobis fuerunt ſub finem Menſis Ianuarij, & ab eo etiam tempore apud hanc ſanctam Sedem obſeruari cœperunt: quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendateque imprimendis neceſſario conſumptum fuit, & iure etiam communi ſancitum eſt, vt Conſtitutiones nouæ vim non niſi poſt certum tempus obtineant; æquum nobis, & iuſte viſum eſt, prędicta decreta omnia ad dictam Reformationem iuſque poſitiuum duntaxat ſpectantia, a Kalen. Maij proxime præteriti omnes obligare cępiſſe, neque poſt eam diem excuſationem cuiuſquam, quod ea ignorauerit, admittendam: atque ita Apoſtolica auctoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus. Decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam quacunque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, alijſque in contrarium facientibus quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Datum

Datum Romę, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimoquarto: quintodecimo Kalen. Auguſt. Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Fęd. Card. Cęſius.

Cæ. Glorierius.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVARTI,

PER QVEM DEPVTANTVR octo Reuerendiſſ. Card. qui faciant obſeruari reformationes ab ipſo editas, nec non decreta ſacri œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS PAPA IIII.

MOTV proprio, &c. Alias nos nonnullas conſtitutiones, & ordinationes, reformationem maioris Pœnitentiariæ noſtræ, ac Vicarij noſtri, ac eius officij, necnon Camerarij, & Cameræ Apoſtolicæ, ac illius cauſarum Auditoris, necnon palatij Apoſtolici cauſarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ curiarum, & Contradictarum, aliorumque almæ Vrbis noſtræ, ac Romanæ Curiæ tribunalium, & officiorum concernentes: quæ tamen (vt diximus) ab eorundem officiorum, & tribunalium præfectis, ac officialibus minus diligenter obſeruantur. Cum autem mentis noſtræ voluntatis ſit, vt illa, & pariter decreta ſacri Concilij Tridentini, in his, quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem omnino obſeruentur: Nos propterea conſiderantes, parum eſſe, iura concedere, niſi ſint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmiſſis, prout ex debito

bito paſtoralis officij nobis (meritis licet imparibus) iniuncti obligamur, ſalubriter, & vtiliter prouidere, pręfataſque conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilij, quas, & quæ hic haberi volumus pro expreſſis, inuiolabiliter obſeruari volentes, Venerabili fratri noſtro Ioanni Epiſcopo Tuſcu. Morono, Io. Michaeli Sanctæ Anaſtaſiæ Saraceno, ac Ioan. Baptiſtæ Sancti Clementis Cicadæ, necnon Michaeli Sanctæ Sabinæ Alexandrino, Clementi Sanctæ Mariæ in Aracœli, & Ludouico Sancti Ciriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo Sancti Martini in Montibus Borromeo presbyteris, necnon Vitellotio Sanctæ Mariæ in Porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, diacono, Cardinalibus, committimus, & mandamus: quatenus ipſi, ſeu eorum maior pars, coniunctum, vel diuiſim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum literarum, conſtitutionum, & decretorum prædictorum, conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta præfata, iuxta tenores eorum, ac literarum deſuper confectarum, per quoſcunque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotę curiarum, ac tribunalium prædictoum iudices, ac officiales, ſub excommunicationis latę ſententiæ, ac priuationis officiorum, & alijs eiſdem Cardinalibus bene viſis, etiam pecuniarum, eo ipſo incurrendis pœnis, firmiter obſeruari faciant, & cum effectu: niſi, tam in executione dictorum decretorum Concilij, quam dictarum literarum noſtrarum, aliqua dubietas, aut difficultas emerſerit: quo caſu ad nos referant, inuocato etiã ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis, ac eos, qui literis, & decretis prædictis, & eorundem Cardinalium mandatis non paruerint, ex tunc, prout ex eadem die, & econtra illorum officijs priuatos, necnon ad illa, & alia Romanæ curiæ officia in poſterum obtinenda inhabiles, ac ipſis ab eiſdem officijs ſic priuatis, illa tãquã per priuationẽ vacantia a Datario noſtro vendi, & a quibuſuis perſonis idoneis pro pretio conuenienti emi, libere, &

licite

licite poſſe auctoritate noſtra curent, nuncient, decernant, ac declarent prout nos harum ſerie nunciamus, decernimus,& declaramus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis, ac Pœnitentiariæ, & curiarum, necnon tribunalium prædictorum ſtatutis,&c.etiam iuramento &c.roboratis,priuilegijs quoque indultis,& literis apoſtolicis illis,ac dictis officialibus, & Tribunalibus ſub quibuſcunque tenoribus,& formis,ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis,etiam motu ſimili &c.& alias quomodocunque conceſſis,&c. Quibus omnibus &c. illorum tenores &c. & hac vice latiſſime derogamus, eaque aduerſis præmiſſa nullatenus ſuffragati volumus: ceteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet Motu proprio.I.

Datum Romæ,apud Sanctum Marcum,quarto Nonas Auguſti,Anno Quinto.

BVL-

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVARTI,

Contra quoſcunque Eccleſias, & beneficia Eccleſiaſtica quæcunque in confidentiam retinens, ſiue recipientes.

Pius Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROMANVM Pontificem, in excelſa militantis Eccleſiæ ſpecula conſtitutum vigiles mentis oculos, non ſolum in abſentium extendere, ſed potiſſimum in pręſentium domeſticorumque, fratrum, & filiorum ſuorum mores diligentes perſcrutandos, aliquando reflectere, ac eos, præſertim quos in Apoſtolicæ ſolicitudinis partem euocauit altiſſimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eius omnimoda ſuſpicione, vacuos, & immunes conſeruare decet, vt qui cæteros illuſtris officij ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca

etiam illa morum integritate præſtare dignoſcantur?
Sane licet dudum, cum certam ſimoniacæ prauitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, in Romana Curia, atque adeo in ſacrum venerabilium fratrum noſtrorum ſanctę Romanę Eccleſiæ Cardinalium, collegium, quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus, nimia quadam facilitate, ſeu potius importunis amicorum familiarumque precibus adductos, beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam huiuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere, intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ viam, a tanto ſaltem Collegio prorſus eliminare cupientes, eoſdem fratres in conſiſtorio noſtro ſecreto, non ſemel admonuerimus, huic aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, neve illa hoc pacto reciperent, vtque ſic recepta dimitterent. Nihilominus nuper ad aures noſtras peruenit, eorum aliquos, monitionis noſtræ, imo potius ſuimet oblitos, ea, quæ cuſtodienda receperant, beneficia nondum tamen dimiſiſſe. Et inſuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam Cameræ Apoſtolicæ Clericos, Eccleſias, monaſteria, dignitates, & alia beneficia huiuſmodi, in ſui fauorem reſignata, ceſſa vel alias dimiſſa, acceptaſſe, aut de illis, per obitum vel alias vacantibus, a nobis, & prædeceſſoribus noſtris ſeu etiam ab ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præſentationem, ad alterius commodum ſibi prouidere obtinuiſſe, illaque, ac etiam alia aliter vacantia, ſibi in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias dicta auctoritate conceſſa, quandoque in reſignantium, vel cedentium, ſeu etiam aliorum fauorem ceſsiſſe, vel alias dimiſiſſe, Ac ſibi propterea penſiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus eccleſiarum, monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi, in toto, vel in parte, etiam aliquando cum faculta-

te

te illas,& illos transferendi, ac etiam collationem,prouiſionem, præſentationem, & aliam diſpoſitionem beneficiorum eccleſiaſticorum ad earundem eccleſiarum, monaſteriorum, & dignitatum prælatos pro tempore exiſtentes, ac alios huiuſmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regreſſus, ſiue acceſſus,& ingreſſus ad Eccleſias, etiam cathedrales, monaſteria, ac alia diuerſa beneficia eccleſiaſtica, ſibi reſeruari procuraſſe,& obtinuiſſe,ad hoc videlicet,vt confidentes ſic decimarum Apoſtolicarum, vel communis dicti Collegij, & annatæ,aliorumque iurium dictæ Cameræ debitorum, ſolutionem eludant, integriſque beneficiorum, etiam in menſibus Apoſtolicis vacantium, aut alias diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ generaliter reſeruatorum, collationibus, ac interdum vt beneficia ipſa tempore procedente in aliquorum, tunc forſan de iure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum, fauorem cedantur, ſeu reſignentur, vel vt perſonæ inhabiles, & incapaces huiuſmodi, etiam laici, penſionibus, ac fructibus,redditibus,& prouentibus eccleſiaſticis fruantur, & gaudeant, ſeu potius illis,& facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum ſuarum periculum,& pernicioſum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorundem, in monitionibus noſtris parendo,in curiam,& tam illorum,quam cęterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcunque indignam fallaciam conniuentibus oculis diutius minime diſſimulandam, ſed huic errori,ne radices altius agat, occurendum tandem eſſe cenſentes. Et quoniam hanc ipſorum, qui monitioni noſtræ non parentes beneficia huiuſmodi in confidentiam,vt præfertur, retinuerunt, & fructus ex eis indebite, vel percipiendo, vel per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias,ac donationes,& remiſſiones percipi ſinendo grauiter exceſſerunt Cardinalium metam,potius ex

immode-

immoderata erga ſuos indulgentia, quam aliquo præceptorum noſtrorum ſpretu proceſſiſſe facile reputamus; iccirco omnes, & ſingulas Eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias cathedrales, ac monaſteria, etiam conſiſtorialia, prioratus, præpoſituras, prępoſitatus, dignitates, etiam maiores, & principales, etiam conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, cęteraque beneficia eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis Ordinum regularia, etiam de iure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illuſtrium, etiam ex fundatione, & dotatione exiſtentia, per eiuſdem Romanę Eccleſię, etiam Epiſcopos Cardinales, & quoſcũque alios, etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam eiuſdem Camerę Clericos, in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias, in huiuſmodi confidentiam iure prohibitam, cuiuſuis perſonę, vt pręfertur, contemplatione vel intuitu, quouis modo recepta, illorum liberam collationem, & diſpoſitionem nobis, & Sedi Apoſtolicę harum ſerie reſeruantes, ipſo iure a die receptionis, eorũdem, vacauiſſe, & vacare. Ac fructuum, & penſionum reſeruationes ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum conceſſiones, eis, vt pręmittitur, factas, ac regreſſus, ſiue acceſſus, & ingreſſus conceſſos huiuſmodi ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe. Et eoſdem Cardinales ſeu quoſuis alios, a prima die receptionis beneficiorum huiuſmodi citra, fructus, redditus, & prouentus, earundem Eccleſiarum monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac penſiones pręfactas, indebite percipere, ſuoſque facere non potuiſſe, neque debuiſſe, ſed illos omnes, & ſingulos ad Cameram eandem deuolutos, fuiſſe, & eſſe illique deberi, ac ipſos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum hęredes, ad integram illorum reſtitutionem, in vtroque foro teneri, & ad id opportunis iuris remedijs

dijs

dijs compelli debere, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus,& declaramus. Et inſuper vniuerſis & ſingulis, tam eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus etiam Epiſcopis, quam Prælatis, & Clericis, & alijs prædictis, præſentibus, & futuris; ne deinceps vllo vnquam tempore, aliquas Eccleſias, monaſteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam, de dicto iure patronatus, vti pręfertur, exiſtentia, aut fructus, vel penſiones, aut regreſſus, ſeu acceſſus, in confidentiam prędictam, aut ad effectum reſeruationum huiuſmodi, ſibi poſtmodum cedentibus procurandarum, recipere præſumant, Cardinalibus vero, & alijs prælatis huiuſmodi in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, reliquis vero ſub maioris excommunicationis latæ ſententię pœna, per contrafacientes eo ipſo incurrenda, a qua, niſi a nobis, aut Roman. Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui nequeant, diſtrictius inhibemus. Ac quaſcunque collationes, prouiſiones, præfectiones, commendas, reſeruationes, facultates etiam transferendi, ac regrediendi, ſiue accedendi, & ingrediendi, ac alias diſpoſitiones, de Eccleſijs, monaſterijs, dignitatibus,& alijs beneficijs, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus per nos, & alios Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros etiam Motu proprio, ſeu Conſiſtorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, & ad patronorum eorundem præſentationem, & alias quomodolibet cum interuentu confidentiæ huiuſmodi, expreſſæ, ſiue occultæ, ac de iure præſumptę, & alias contra pręmiſſa pro tempore factas, nullas, & inualidas, nulliuſque roboris vel momenti fore, neque cuiquam ſuffragari. Sed Eccleſias, monaſteria, dignitates, ac alia beneficia huiuſmodi, ipſo iure vacare ac noſtrę, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſeruata, fructuſque, & penſiones Camerę Apoſtolicę applicatos, vt pręfertur, eſſe, & cenſeri.

Sicque

Sicque in prȩmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam ipſius Eccleſię Romanę Cardinales, ſublata eis quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate etiam per prȩſumptiones, & coniecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum alias confidentias huiuſmodi, in lucem erui, & probari non poſſe conſtet) procedendo, iudicari, & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane ſimiliter decernimus. Non obſtantibus fel. record. Bonifacij Papę octaui prȩdeceſſoris noſtri, de vna, & concilij generalis de duabus dietis, ac alijs cōſtitutionibus Apoſtolicis, necnon Collegij prȩfati, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus contrarijs quibuſcunque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem. Et ne quiſpiam vllo vnquam tempore præſentium ignorantiam prætendere poſſit; volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſæ præſentes literæ ad Baſilicæ Principis, Apoſtolorum de Vrbe valuas, per aliquem ex Curſoribus noſtris, illarum copia ibi affixa, & dimiſſa, & etiam in Cancellaria Apoſtolica, de more publicentur, Ac in in eiuſdem Cancellariæ quinterno, ad maiorem partium, illas in iudicio producere volentium commoditatem, deſcribantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reſeruationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, M. D. L X I I I I. Decimoſeptimo Kalen. Nouemb. Pontificatus noſtri anno quinto.

Viſa de Curia M. de Enciſo.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

BVL-

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVARTI,

SVPER FORMA IVRAMENTI profeſſionis Fidei.

Pius Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INIVNCTVM nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officium requirit, vt ea, quæ Dominus omnipotens, ad prouidentiam Eccleſiæ ſuę directionem, ſanctis Patribus, in nomine ſuo congregatis, diuinitus inſpirare dignatus eſt, ad eius laudẽ, & gloriam incunctãter exequi properemus. Cum itaq; iuxta Concilij Tridentini diſpoſitionẽ, omnes, quos deinceps Cathedralibus, & ſuperioribus Eccleſijs pręfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & alijs quibuſcunque beneficijs eccleſiaſticis, curam animarum habentibus, prouideri continget, publicam orthodoxæ fidei profeſſionem facere, ſeque in Romanæ Eccleſiæ obedientia permanſuros ſpondere, & iurare teneantur: Nos volentes, etiam per quoſcunque, quibus de monaſterijs, conuentibus, domibus, & alijs quibuſcunque locis, Regularium quorumcunque Ordinum, etiam Militiarum, quocunque

nomine vel titulo prouidebitur, idem ſeruari; & ad hoc, vt vnius eiuſdem fidei profeſſio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaque, & certa illius forma cunctis innoteſcat, noſtræ ſolicitudinis partes, in hoc alicui minime deſiderari formam ipſam præſentibus annotatam, publicari, & vndique gentium per eos, ad quos ex decretis ipſius Concilij, & alios prædictos ſpectat, recipi, & obſeruari, ac ſub pœnis per Concilium ipſum in contrauenientes latis, iuxta hanc, & non aliam formam, profeſſionem prædictam ſolenniter fieri auctoritate Apoſtolica tenore præſentium diſtricte præcipiendo mandamus, huiuſmodi ſub tenore.

Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo ſancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum patrem omnipotentem, factorem cœli, & terræ viſibilium omnium, & inuiſibilium: Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum, Filium Dei vnigenitum, & ex patre natum ante omnia ſæcula: Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum, de Deo vero; genitum, non factum, conſubſtantialem patri, per quem omnia facta ſunt: Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem, deſcendit de cœlis, & incarnatus eſt de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt: Crucifixus etiam pro nobis, ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt: Et reſurrexit tertia die, ſecundum Scripturas: Et aſcendit in cœlum, ſedet ad dexteram Patris: Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos, & mortuos; cuius regni non erit finis: Et in Spiritum ſanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur; qui locutus eſt per Prophetas: Et vnam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam: Confiteor vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum: Et expecto reſurre-

ſurrectionem mortuorum ; Et vitam venturi ſæculi. Amen.

Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes, & conſtitutiones firmiſſim: admitto, & amplector.

Item Sacram Scripturam iuxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum, admitto, nec eam vnquam, niſi iuxta vnanimem conſenſum patrum, accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque ſeptem eſſe vere, & proprie ſacramenta nouæ legis a Ieſu Chriſto, Domino noſtro inſtituta, atq; ad ſalutem humani generis, licet nō omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmū Cōfirmationem, & Ordinem, ſine ſacrilegio reiterari non poſſe, Receptos quoque, & approbatos Eccleſię Catholicæ ritus, in ſupradictorum omnium ſacramentorum ſolenni adminiſtratione recipio, & admitto ; omnia & ſingula, quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium, pro viuis, & defunctis, atque in ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe, vere, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem, vna cum anima, & diuinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ, panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia Tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie, totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi: Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, Animaſque ibi detentas fidelium

ſuffragij iuuari, Similiter & Sanctos vna cum Chriſto regnantes, venerandos atque inuocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas. Firmiſſime aſſero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas,& retinendas eſſe,atque,eis debitum honorem ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem, a Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe, affirmo: Sanctam Catholicam,& Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum matrem,& magiſtram agnoſco: Romanoque Pontifici,beati Petri, Apoſtolorum principis, ſucceſſori,ac Ieſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo, ac iuro: Cætera item omnia a ſacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipue a Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita,& declarata, indubitanter recipio atque profiteor, ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcunque ab Eccleſia damnatas,& reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno,reijcio,& anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt,quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo,eandẽ integram, & inuiolatam, vſque ad extremum vitæ ſpiritum,conſtantiſſime (Deo adiuuante) retinere,& confiteri, atque a meis ſubditis vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit,teneri,doceri, & prædicari, quantum in me erit,curaturum.Ego idem N.ſpondeo,voueo,ac iuro.Sic me Deus adiuuet,& hæc Sancta Dei Euangelia.

Volumus autem quod præſentes literæ, in Cancellaria noſtra Apoſtolica, de more legantur: Et vt omnibus facilius pateant, in eius Quinterno deſcribantur, ac etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præ-

ſum-

ſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, M. D. LXIIII. Idibus Nouemb. Pontificatus noſtri anno quinto.

Fæd. Card. Cæſius.

Cæ. Glorierius.

DECLARATIO

quod gratiæ de non reſſidendo,

ET PERCIPIENDO FRVCTVS ratione ſtudij, non valeant ſine conſenſu Ordinarij.

SANCTISSIMVS in Chriſto pater,& Dominus noſter, Dominus Pius diuina prouidentia Papa iiij. ad cuius aures nuper peruenit nonnullos curata, vel alios ſacros ordines,aut perſonalem reſidentiam requirentia beneficia obtinentes , ſub prætextu quod literis operam dare cupiebant,poſt cõfirmationem Concilij Tridentini , per Sanctitatem ſuã factam,& publicatam ſecum, vt literarum Studio in loco,vbi illud vigeat generale, actu inſiſtendo ratione beneficiorum , per eos obtentorum huiuſmodi vſque ad quinquennium,vel aliud tempus,tũc expreſſum.dummodo infra primum illius annum ſubdiaconi fierent , ad reliquos ordines promoueri minime teneantur & tam ijdem interim,quam alij,etiam ad eoſdem ordines vel eorum aliquem ſeu aliquos promoti,quod ſimiliter ſtudentes beneficijs per eos obtinentis , per Vicarios idoneos per locorum Ordinarios , etiam congrua fructuum beneficiorum huiuſmodi portione illis aſſignata,vel alias deputandos in diuinis deſeruiendo,animarum curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera ſupportando,vſque ad ſimile tempus perſonaliter in eiuſdem beneficijs reſidere non tenerentur, & nihilominus interea omnes eorundem beneficiorum fructus percipere poſſent , per ordinariam Sanctitatis ſuæ Signaturam,ſeu Pęnitentiarię ſuæ officium diſpen

ſari, ſibique pariter indulgeri obtinuerunt, nullum in his vel fraudi, vel circumuentioni locum, prȩſertim quo abſentes à Romana curia,de quorum qualitatibus facile notitia haberi non poteſt, quantum humana ratione prouideri poteſt,relinquere volens, Concili etiã Tridentini decretis inhærendo; huiuſmodi diſpenſationes, & indulta hactenus conceſſa, ac tam ipſius Pœnitentiariæ, quam Apoſtolicas, & alias deſuper confectas, & conficiendas literas,proceſſuſque habitos,& habendos per eaſdem dictis abſentibus, nullatenus ſuffragari niſi ſingulorum Ordinariorum locorum, in quibus ſingula beneficia huiuſmodi conſiſtunt, conſenſus gratis præſtandus ad id accedat, Apoſtolica auctoritate declarauit,decernens irritum,&c.

Placet,publicetur & deſcribatur.I.

BVLLA S. D. N. D. PII
DIVINA PROVIDENTIA
PAPÆ QVARTI,

SVPER RESIDENTIA Prælatorum, Parochialium, & aliorum curam animarum habentium, & reſidere debentium.

Pius Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN SVPREMA militantis Eccleſiæ ſpecula, meritis licèt inſufficientibus, diuina diſpoſitione conſtituti, cunctos non ſolum vigilantiæ noſtræ commiſſos Dominicos greges, ſed etiam ſingulorum paſtorum ſuorum actus intenſa noſtræ mentis acie colluſtrantes ſtudium efficax, operamque ſedulam ad hoc omnino ſtatuimus adhibere, vt quem admodum operoſum ſacri Concilij Tridentini progreſſum, felicemque exitum, Domino cooperante, præſtitimus: Ita ſanctiſſima illius decreta, ipſorum præſertim, qui in Apoſtolicæ ſolicitudinis partem vocati ſunt, Paſtorum officium concernentia non tepide,

neque

neq; diſſimulanter exequamus. Sane licet in Concilio prefato ſaluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & ſinguli venerabiles fratres noſtri, Patriarchę, Primates, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, & alij beneficiati, apud Eccleſias ſponſas ſuas reſidere teneantur; nonnulli tamen, quod non ſine animi noſtri mœrore referimus, adeo ſui, gregiumque, quos olim deperditos, Saluator noſter proprio ſanguine redimere dignatus eſt, ſibi creditorum obliti ſunt, vt etiam nũc in alma Vrbe, vel alibi commorantes, & ſacroſancta ſpiritualis matrimonij inter eos ſuaſque Eccleſias ſolenniter contracti, iura confundentes, ſponſas ſuas in lõga, quaſi viduitate relictas, ac prædictas Eccleſias quomodocunque ſibi cõceſſas inuiſere, & apud illas, vt probos, & prouidos patresfamilias decet, reſidere non curent, in perditionem animarum ſuarum, & ſubditorum ſuorum, ac pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum. Nos hanc illorum contumaciam alicuius, etiam temporalis pęnæ metu frangendam, ſeu conuincendam eſſe cenſentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnibus, & ſingulis, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis præfatis, ac alijs quibuſcunque, etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia præfulgentibus, prædictas Eccleſias in commendam, vel adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentibus, & alijs quibuſcũque beneficiatis curam animarum habentibus, qui iuxta decreti ſuper reſidentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, perſonalem in ſuis Eccleſijs reſidentiam facere tenentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, & vltra pęnas in dicto decreto Concilij contentas, etiam ſub priuationis eorũ a regimine, & adminiſtratione eccleſiarum ſuarum, ac alijs noſtro, & pro tempore exiſtẽtis Romani Pontificis, ſucceſſoris noſtri, arbitrio imponẽdis pęnis, diſtrictę pręcipiendo, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus omni mora ceſſante in eiſdem

dem ſuis Eccleſijs, iuxta formam, & tenorem dicti Concilij, perſonaliter reſideant. Et nihilominus, ſi quos mandato noſtro huiuſmodi, quod abſit, non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte conditionis, quam cęteri in ſuis eccleſijs reſidentes exiſtant, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & ſingula mobilia, immobilia, etiam in Vrbe, vel eius diſtrictu exiſtentia, & ſe mouentia, res, & bona, iura, & actiones cuiuſcunque qualitatis, & quantitatis, & valoris, ac vbicunque locorum conſiſtant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcunque, etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum, vel Commendam, ſiue adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentes, & alios quoſcunque beneficiatos curam animarum habentes, qui extra prædictas Eccleſias, & diœceſes, etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & iuxta decretum, & formam Concilij huiuſmodi non reſidentes deceſſerint, pertinentia, & per illos ſuarum Eccleſiarum, ac quorumcunque monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & regularium, quæ illi quomodolibet obtinuerint, ac fructuum, reddituum, & prouentuum eccleſiaſticorum. Necnon penſionum annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus reſeruatarum, & aſſignatarum occaſione quæſita, etiam ſi facultatem ſpecialem de illis, aut eorum parte teſtandi, & alias libere diſponendi a nobis, & quibuſuis alijs Romanis Pontificibus prædeceſſoribus, & ſucceſſoribus noſtris etiam cum clauſulis, quod facultates huiuſmodi reuocari nequeant, alijſque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum literarum deſuper confectarum de rebus, & bonis huiuſmodi

iam diſpoſuerint, tanquam ſpolia, ad Cameram Apoſtolicam legitime pertineant, liceatque dilectis filijs moderno, & pro tempore exiſtenti Commiſſario noſtro generali, & ſuis, dictæque Cameræ deputatis, in euentum deceſſus huiuſmodi, ſolitum inuentarium ſuper rebus, & bonis præfatis conficere, illaque prout de reliquis clericorum ſpolijs, fieri ſolet, ad dilecti filij noſtri moderni, & pro tempore exiſtentis generalis Theſaurarij manus redigere, dictæque Cameræ applicare, cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita. Ac facultates, & deſuper confectas literas prædictas, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, etiam in recompenſam laborum, & obſequiorum: etiam nobis, & Eccleſiæ Romanæ, dictæque Sedi impenſorum, quomodolibet conceſſas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, in euentum obitus huiuſmodi, etiam ſi in Vrbe, aut eius diſtrictu, vel alibi extra ſuas eccleſias, vt præfertur, contigerit, ex nunc prout ex tunc, & econtra in dictæ contumaciæ pœnam eiuſdem poteſtatis plenitudine, & tenore reuocamus, caſſamus, & annullamus. Ac tam eas, quam earum præ textu quomodolibet pro tempore condita factaque teſtamenta, codicillos, legata, donationes, & alias diſpoſitiones quaſlibet, etiam ad pias cauſas, vel in remunerationem ſeruitiorum, nulla & inualida, nulliuſque roboris vel momenti fore; neque quicquam contra præſentium tenorem ſuffragari. Et ſic per quoſcunque Iudices, & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in quauis inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iuditandi, & interpretandi facultate iudicari, & definiri debere. Ac quicquid ſecus a quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Per hoc autem noſtris, & Romanorum Pontificum præde-

prædeceſſorum noſtrorum, ordinationibus, reſeruationibus, & decretis, quo ad prælatorum, & aliorum beficiatorum, etiam in ſuis eccleſijs aut diœceſ. reſidentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampliamus, & extendimus ad habentes eccleſias in Vrbis diſtrictu, ibiq; reſidentes, & decedentes ſpolia Cameræ Apoſtolicæ applicata, hactenus emanatis, nullatenus præiudicare, neque quicquam in eis alterare intendimus; ſed ea in ſuo robore, vt antea manere volumus, præterquam, quo ad eos, qui in ſuis eccleſijs iuxta formam prædicti Concilij reſederint, & ſpecialem licentiam teſtandi habuerint, hanc enim tantum ſaluam eis eſſe volumus. Ita vt generalis licentia teſtandi eis, quanquam reſidentibus, minime ſuffiagetur, ſed ſola ſpeciali, ſi quam habuerint, tueri ſe poſſint. Cæterum, vt præceptum, mandatum, ſtatutum, ordinatio, reuocatio, ceſſatio, decretum, & alia præmiſſa, præſenteſque literæ, ad eorum, quorum intereſt, noticiam deducantur, nulluſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuo firma, & illibata permaneant, volumus, & mandamus quod eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ noſtræ valuis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, ab ea die omnes perinde arctēt ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Non obſtantibus præmiſſis, ac in fauorem curialium per fel. rec. Sixtum IIII. Leonem X. Iulium III. & quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos editis, & approbatis: necnon alijs literis, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnium hominum liceat hanc paginam noſtri præcepti, mandatis, ſtatuti, ordinationibus, reuocationis, caſſationis, annullationis, decreti, ampliationis, extenſionis, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

traire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, M. D. L X I I I I. Septimo Kal. Decemb. Pontificatus noſtri anno quinto.

Viſa de Curia M. de Enciſo.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

MOTVS

PROPRIVS

S. D. N. D. PII

PAPAE IIII.

SVPER EXECVTIONE Concilij, & literarum eiuſdem Sanct. contra Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, & alias perſonas Eccleſiaſticas non reſidentes in eorum Eccleſiis.

PIVS PAPA IIII.

MOTV proprio, &c. Cum tam per ſacroſanctum ęcumenicum Concilium Tridentinum quam etiam per noſtras literas ſiue bullas etiam deſuper emanatas, & inter alias ſub datum Romæ, apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ M. D. LXIIII. Septimo Kalendas Decembris, Pōtificatus noſtri anno

quinto. Mandatum ſit omnibus Epiſcopis, Archiepiſco pis, & alijs, quibus animarum cura commiſſa eſt, oues ſuas agnoſcere, pro eis ſacrificium offerre, verbique diuini prædicatione, ſacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium exemplo paſcere, pauperum aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & ſignanter munera paſtoralia, & eis diligenter incumbere, & aſſiſtere, aliaque facere, quæ in dicto ſacro Concilio, & in dictis noſtris literis ſiue bullis continentur. Quæ omnia nequaquam ab eis præſtari, & adimpleri poſſunt, cum gregibus ſuis non inuigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more oues ſuas deſerunt, & propterea debuiſſent, & deberent omnes, & ſinguli Epiſcopi, Archiepiſcopi, & alij in dignitatibus eccleſiaſticis conſtituti, & præfecti, & quibus animarum cura exiſtit, iuxta diuina præcepta, & prędicti ęcumenici Concilij, ac prędictarum noſtrarum literarum, ſeu bullarum vim, formam; continentiam, & tenorem, ad eorum reſpectiue eccleſias, diœceſes, ac alia beneficia, quibus perſonalia reſidentia requiritur, ad effectum in eis perſonalem reſidentiam faciendi, ſeſe contuliſſe, ac omnia, & ſingula in eiſdem pręceptis, Concilio, & literis ſiue bullis reſpectiue cōtenta adimpleuiſſe, & obſeruaſſe. Attamen, ſicut accepimus, multi & multi præfatorum præceptorum, & mandatorum contemptores, animarumque ſuarum proprie ſalutis immemores, in dictis dignitatibus eccleſiaſticis, quibus cura animarum imminet, ac Epiſcopalibus, & Archiepiſcopalibus reſpectiue cōſtituti præmiſſa, facere, & adimplere hactenus minime curarunt, ſed diſtulerunt, & differunt in graue animarum ſuarum, gregiumque ſibi commiſſorum periculum, & ouium ſuarum pernicioſum exemplum, & ſcandalum: ſententias, cenſ. & pœnas propterea ſibi inflictas temere, & damnabiliter incurrendo. Quæ omnia cum non ſint continentibus oculis, aut impune prætermittenda, ſed grauiter, vt cæteris tranſeant in exem-

 plum,

plum,cum iam per tot menſes inobedientes fuerint,cen ſuras præfatas ſuſtinen. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque poteſtatis noſtræ plenitudine, Dilecto filio noſtro Alexandro Riario, Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, cui alias etiam, ſeu prædeceſſori ſuo viuæ vocis oraculo commiſimus, vt dictos Archiepiſcopos,Epiſcopos, & alias perſonas Eccleſiaſticas animarum curam habentes, non reſidentes,pęnas præfatas in dicto Concilio, & literis ſiue bullis noſtris contentas incurriſſe declararet,& ad illarum effectualem executionem, aliaque grauiora procederet, viuæ vocis oraculo commiſimus, tamen quia nonnulla monitoria contra certos Epiſcopos,& alias perſonas præfatas in vim commiſſionis noſtræ huiuſmodi ſibi factæ tunc decreuerat, & relaxauerat,ne in poſterum de illius iuriſdictione dubitari cōtingat,denuo eidem Auditori noſtro nunc officiū Auditoratus exercente auctoritate noſtra committimus, & mandamus,quatenus ſtatim tam contra Epiſcopos,Archiepiſcopos, & alios quoſcunque Prælatos, tam in Vrbe quam alibi, & vbique locorum exiſten.& in proprijs diœceſibus non reſiden. conſtito ſibi quantum ſufficere videbitur ſummarie,ſimpliciter,& de plano,ſola veritate inſpecta, & manu regia de inobedientia propria vſque ad ſententiam excluſiue procedat, & deinde nobis referat, vt nos in conſiſtorio noſtro ſecreto,de fratrum noſtrorum conſilio, vt moris eſt, ad ſententiam priuationis,& depoſitionis Prælatorum inobedientium huiuſmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus; quo vero ad alios curam animarum haben.vſque ad ſententiam incluſiue procedat, & exequatur,iuxta formam & tenorem dicti Concilij, & literarum noſtrarum prædictarum, cum eiuſdem facultatibus,vt ſupra,ac alia faciat, & exequatur,prout in dictis literis, ſiue bullis continetur,cum poteſtate citandi,inhibendi,excommunicandi,ſuſpendendi a diuinis,declarandi interdicendi,aggrauandi,reaggrauandi,carcerandi,

di,& brachium ſæculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi neceſſaria quomodolibet, & opportuna, contrarijs quibuſcunque non obſtantibus. Et quod præſentis noſtri motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, ac vbiq; fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria, & alijs quibuſcunque, quibus omnibus expreſſe derogamus, non obſtantibus.

Placet Motu proprio. I.

Præſentetur. B. Ameria. Regens.

S. D. N. D. PII PAPAE QVARTI,

REVOCATORIA PRIVILEgiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſſionalium, Maris magni, & aliarum quarumcunque ſimilium gratiarum, quibuſcunque locis, & perſonis conceſſarum in his, in quibus ſtatutis, & decretis ſacri Concilij Tridentini contrariantur.

Pius Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apoſtolorum Sede, meritis imparibus, diuina diſpoſitione conſtituti, nihil neque vniuerſali Eccleſiæ, curæ, & ſolicitudini noſtræ commiſſæ, ſalubrius, neque iniuncto nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officio, decentius præſtare poſſumus, quam quod prouidentiæ noſtræ miniſterio œcumenicum Concilium Tridentinum, ſicut noſtris potiſſimum auſpicijs, ſummaque ſanctorum patrum concordia per Dei miſericordiam feliciter abſolutum fuit: Ita per vniuerſos, qui Chriſtiana pietate cenſentur, vbique ſuſcipiantur, & remotis quibuslibet obſtaculis

ab omnibus æqualiter obſeruetur. Cum itaque in eodem Concilio quamplurima ſalubria, & ad vniuerſalem morum reformationem valde vtilia decreta, atque ſtatuta, maturo præſentium ipſorum examine præcedente, ſint edita, quibus multa, atque diuerſa priuilegia, exemptiones, immunitates, diſpenſationes, facultates, conſeruatoriæ, indulta, &, vt vocant, confeſſionalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ quæ varijs tam cathedralibus, etiam Metropolitanis, quam collegiatis eccleſijs, monaſterijs, conuentibus, & alijs religioſis, etiam fratrum mendicantium, domibus, & ordinibus, necnon ſancti Spiritus in Saxia, Sancti Ioannis Lateranenſis, ac Incurabilium de Vrbe, Sancti Antonij Vienen. & Sancti Bernardi Iuren. alijſque Hoſpitalibus, Militijs, eorumque Capitulis, & conuentibus, ac vniuerſitatibus, etiam ſtudiorum collegijs, tam ſæcularibus, quam Eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apoſtolorum de Vrbe, quam alijs fabricis, ſanctæ Cruciatæ, alijſque pijs locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, & alijs eccleſiaſticis, tam ſecularibus, quam diuerſorum ordinum, & militiarum regularibus, ac etiam laicis cuiuſcunque dignitatis, & ſtatus, ac gradus, & excellentiæ, ac etiam Ducali Regia Imperiali dignitati fulgentibus, vtriuſque ſexus perſonis, Necnon aliquibus Notarijs, & etiam de latere Legatis, atque Nuncijs, tam perpetuo quam ad tempus per plures Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, eiuſque Legatos hactenus etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, etiam de fratrum conſilio diuerſimode, varijſque temporibus in genere, vel ſpecie, ex quauis etiam honeſta cauſa conceſſa, & etiam pluries confirmata, & innouata fuerunt, in pleriſque contra-

 riantur.

riantur. Nos quibus in primis cordi eſt, tam ſancta, & eccleſię Dei ſaluberrima decreta ſuos, vt par eſt, effectus vbique conſequi, & ab omnibus obedienter obſeruari, priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, Conſeruatoriarum, Indultorum, Cōfeſſionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcunque Apoſtolicarum, & aliarum literarum deſuper confectarum, proceſſuumque, decretorum, & aliorum inde ſecutorum tenores, ac ſi verbo ad verbum inſerentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & plene inſertis habentes: Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod eadem omnia, & ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, facultates, diſpenſationes, Conſeruatoriæ, indulta, Confeſſionalia, Mare magnum, & alię gratię in his omnibus, & ſingulis, in quibus illa ſtatutis, & decretis Concilij huiuſmodi contrariantur, ipſo iure reuocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius Concilij terminos, atque limites reducta ſint, & eſſe cenſeantur, nec quicquam aduerſus ipſa decreta, & ſtatuta, quominus vbique, & apud omnes obſeruentur in aliquo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi, & reputari debere, ac ſi nunquam emanaſſet, Apoſtolica auctoritate, tenore pręſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia, & ſingula, quæ vigore priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum, Conſeruatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium, & aliarum quarumcunque gratiarum huiuſmodi poſt id tempus, quo Concilium obligare cœpit, & facta, & geſta quomodolibet fuerunt, & in poſterum fient, in his, in quibus dicti Concilij decretis aduerſantur, nulla, inualida, & irrita eſſe, & cenſeri, ac nemini, etiam quantumlibet, vt præfertur, qualificato, tam in foro (quod aiunt) fori, quam conſcientię ſuffragari poſſe, & debere. Et ita per quoſcunque locorum Ordinarios, alioſque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes,

etiam Sãctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales,ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi facultate, in vtroque foro iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus,a quoquam,quauis auctoritate,ſcienter,vel igno ranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſſis,ac conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum, Petri,& Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ,apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, M. D. L X V. tertiodecimo Kal. Martij.Pontificatus noſtri anno ſexto.

Cæ.Glorierius.

P.Epiſcopus Narnien.

H.Cumyn.

M O

PROPRIVS S.D.N.D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVINTI,

DE VERITATE EXPRIMENda &c. in diſpenſationibus matrimonialibus, & alijs gratijs ſub pœna falſi.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio,&c. Cum ſicut accepimus nonnulli ſuæ conſcientiæ prodigi, ac propriæ ſalutis immemores, vt facilius a nobis,& Sede Apoſtolica diſpenſationes matrimoniales, & alias gratias, & conceſſiones obtineant, gradus conſanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis ſpiritualis, ac ſcientiam illorum aliter quam eis, a principio ab ipſis partibus ſignificatum vel narratum fuerit exponunt, & ſi matrimonia huiuſmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrant,ac alia diuerſimode veram facti ſpeciem tam in ipſis diſpenſationibus matrimonialibus, quam pro alijs quibuſcunque gratijs, & conceſſionibus obtinendis immutent; ac propterea cum non ſolum in impetrationibus huiuſmodi falſitas narretur, verum etiam in partibus plerunque pro verificatione gratiarum huiuſmodi veritas immutetur,& falſitas committatur: Nos igitur huiuſmodi abuſibus, & erroribus obuiare cupientes,Motu proprio,&c.omnes, & ſingulos procuratores tam officij ſacræ pœnitentiariæ,ſeu contradictoriarum, quam

quam alios quoſcunque ſolicitatores, & ſcriptores, quos copiſtas vocant, qui veritatem facti, à narratione, quam ab ipſis partibus habuerunt, quo ad ſubſtantialia, & qualitates neceſſario exprimendas diuerſam faciunt, ſeu quoquomodo inuertunt, aut immutant, deprauant, & per ſubreptionem, & obreptionem gratias a nobis extorquent, pœnam falſi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus, & declaramus. Mandantes propterea Almæ Vrbis Gubernatori, Cameræ Apoſtolicæ Auditori, & Vicario, quatenus in præmiſſis reos, & culpabiles repertos pęna falſi, vt præmittitur, puniant; cum poteſtate citandi etiam per edictum; conſtito ſummariæ de non tuto acceſſu, aliaque dicendi, & faciendi in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna. Non obſtantibus præmiſſis, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs nequaquam obſtantibus: irritum quoque, & inane, &c. dicique &c. iudicari, & definiri debere, & ſublata, &c. decernentes. Et quod præſentis motus proprij, & abſque data, & regiſtratura, ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra: regula contraria non obſtante, eiuſque tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quę pręſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Quodque Cameræ, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac audientiæ cauſarum Palatij Apoſtolici valuis, & in acie Campi Floræ dimiſſis inibi copijs affixis omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Placet Motu proprio. M.

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVINTI,

SVPER DECLARATIONE

Decreti Concilij Tridentini, de cognatione ſpirituali in maritum, vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcunque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quàm baptizantis, & baptizati.

Pius Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

CVM illius vicem, licet minime ſuffragantibus meritis, geramus in terris, de cuius vultu prodit iudicium, & vident oculi æquitatem, officij noſtri debitam proſequimur actionem ſi obſcuros ſacrorum Canonum ſenſus ita aperire ſtudemus, vt pijs Chriſti fidelium mentibus nulla dubitandi occaſio relinquatur. Sane licet ex eo, quod in Concilio Tridentino decretum fuerit, cognationem ſpiritualem inter eos tantum contrahi, qui ſuſcipiunt baptizatum de Baptiſmo, ac baptizatum ipſum, & illius patrem, & matrem, necnon baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem,

&

& matrem, in reliquis perſonis, quæ per antiquos Canones occaſione cognationis huiuſmodi contrahere prohibeatur, omne impedimentum ſublatum eſſe videatur: adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis huiuſmodi inter maritum vel vxorem ſuſcipientis, & baptizantis, necnon inter maritum vel vxorem ſuſcipientis, & patrē ac matrem baptizati vigeat; propterea quod prohibitum de vno coniuge, de altero etiam prohibitum eſſe videatur. Nos piarum mentium quieti, & Matrimoniorum fauori (quantum ex alto nobis permittitur) conſulere volentes, a præciſis verbis Concilij minime diſcedendum, in præmiſſis eſſe cenſuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis huiuſmodi ſubeſſe decernimus, & declaramus, quod minus inter dictos maritum vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatique patrem, matrem, & quaſcunque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quam baptizantis, & baptizati, in dicto Concilio nominatim non expreſſas, Matrimonium libere, & licite contrahi poſſit; & ita ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus: decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam quacunque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, alijſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, in acie campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhibere, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

ire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ M. D. L X V I. Quarto Kal. Decemb. Pontificatus noſtri anno Primo.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Viſa de Curia. Io. Barengus.

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVARTI,

SVPER DECLARATIONE Concilij Tridentini, de impedimento affinitatis ex fornicatione prouenientis.

Pius Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pontificem ſpectat Canonicas ſanctiones quæ expreſſiorem ſenſum poſtulare videntur, re diligenter perſpecta, ita declarare, & alias prouidere, vt omnis dubietas de pijs Chriſti fidelium mentibus euellatur. Sane poſtquam ex eo quod Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proueniens, per quod non ſolum Matrimonium contrahi prohibetur, ſed etiam poſtea factum dirimitur, ad eos tantum reſtrinxit, qui primo, & ſecundo gradu coniunguntur, in vlterioribus vero gradibus ſtatuit Matrimonium poſtea factum non dirimi, a pluribus Chriſti fidelibus, vt accepimus, eſt dubitatum, an, licet in vlterioribus gradibus huiuſmodi Matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen iuxta antiquos Canones contrahi prohibeatur. Et propterea nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquilitati, ac Matrimonij libertati quantum

cum Deo poſſumus conſulere volentes, Declaramus, & Apoſtolica auctoritate decernimus nullum hodie impedimentum remanere, quo minus in vlterioribus gradibus huiuſmodi libere, & licite Matrimonium contrahi poſſit, & ita ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus, decernentes irritum, & inane ſi quid ſecus a quoquam quacunque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari. Non obſtantibus, Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, alijſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in Acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quę pręſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtēſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ M. D. L X V I. Decimoſeptimo Kalen. Nouemb. Pontificatus noſtri anno Primo.

Cæ. Glorierius.

Viſa de Curia Io. Barengus.

DE-

DECLARATIO CONCILII TRIDENTINI,

DE COMPATERNITATE, & affinitate ex fornicatione, ac matrimonijs deſuper contractis, & contrahendis.

SANCTISSIMVS in Chriſto pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa V. ad cuius notitiam peruenit, quod, cum in decretis Sacri Concilij Tridentini certæ tantum perſonæ enumerentur, inter quas duntaxat cognatio ſpiritualis deinceps contrahatur, ab aliquibus reuocatur in dubium, an, qui vltra perſonas in dictis decretis enumeratas quoquomodo cognatione ſpirituali ante confirmationem dicti Concilij coniuncti erant abſque diſpenſatione Apoſtolica, Matrimonium poſt dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie, & de cætero contrahere poſſint, cum ante prædictam confirmationem id facere de iure minime liceret: Et inſuper cum in eiſdem decretis ſtatuatur, affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis ſolum modo attendi debere, qui primo vel ſecundo affinitatis gradu coniunguntur, ab aliquibus pariter dubitetur, An matrimonia inter perſonas, quæ ante confirmationem dicti Concilij tertio vel vlteriori huiuſmodi affinitatis gradu coniunctæ erant, poſt confirmationem eiuſdem Concilij abſque diſpenſatione Apoſtolica contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant, Sanctitas ſua ad tollendum omne dubium, eos, qui ante confirmationem prædicti Concilij cognationem ſpiritualem con-

traxerunt, dummodo non ſint ex perſonis in dictis decretis enumeratis,& inter quas tantum Concilium voluit deinceps contrahi, hanc cognationem ſpiritualem matrimonij vinculo inter ſe abſque diſpenſatione aliqua libere,& licite copulari poſſe,ac matrimonia etiam poſt confirmationem huiuſmodi, abſque diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ inter eas iam contracta valere, plenamque roboris firmitatem obtinere. Et ſimiliter matrimonia poſt confirmationem Concilij abſque diſpenſatione Apoſtolica ſecuta,& quæ de cætero ſequuntur, inter perſonas, quæ ante dictam confirmationem affinitatem (infra tamen ſecundum gradum) ex fornicatione prouenientem) contraxerant, propter huiuſmodi affinitatem dirimi non debere,ſed valida, & efficacia exiſtere declarauit. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis quauis aliter iudicandi,& interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, & ſcienter vel ignoranter attentari contigerit,irritum & inane decreuit.

Placet, publicetur, & deſcribatur. M.

DE-

DECLARATIO REGVLAE PII V.

SVPER EXPRESSIONE gradus propinquioris in diſpenſationibus Matrimonialibus.

SANCTISSIMVS in Chriſto pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa V. Attendens per quandam conſtitutionem dudum per fel. rec. Pium Papam IIII. ſanctitatis ſuæ prædeceſſorem editam, qua cauetur quod in diſpenſationibus matrimonialibus, pro diuerſis conſanguinitatis ſeu affinitatis ex eodem ſtipite prouenientibus gradibus coniunctis non remotioris ſolum, prout olim fieri ſolebat, ſed etiam propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat, alioquin diſpenſationes ac deſuper confectæ literæ nullius ſint roboris, vel momenti, prout in dicta conſtitutione plenius continetur, a diſpoſitione iuris communis, & laudabili, ac antiquo Rom. Cur. ſtilo, nimium recedi, ac fauorem matrimonij debitum reſtringi. Volenſque propterea iuri, & ſtilo prædictis, nec non piæ memoriæ Gregorij XI. & Clemens VI. Romanorum Pontific. etiam Sanctitatis ſuæ prędeceſſorum veſtigijs inhærendo, Sacramento, & libertati matrimonij quantum cum Deo poteſt fauere; ſtatuit ordinauit, quod de cætero in quibuſcunque diſpenſationibus, quas pro matrimonijs contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres inuicem diuerſis prohibitis conſanguinitatis, ſeu affinitatis, aut mixtis ex communi, ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus, quicunque illi ſint, dummodo primum, quoquomodo non attingant, cum in eo Sanctitas ſua nun-

quam diſpenſare intendat, gradibus coniunctos, ab eadem Sanctitate ſua & pro tempore exiſtente Romano Pontifice, aut Sede Apoſtolica impetrari, vel alias concedi contigerit, ac in literis commiſſionibuſque deſuper etiam locorum ordinarijs faciendis gradus remotior attendatur, trahatque ſecum propinquiorem, ac ob id ſufficiat remotiorem tantum gradum exprimere obtentis tamen poſteà ſuper propinquiore literis declaratorijs, iuxta Gregor. & Clement. prçd. huiuſmodi cõſtitutiones, quas quo ad hoc innouauit, & inuiolabiliter obſeruari mandauit, diſpenſationiſque, ſeu diſpenſandi commiſſiones ac deſuper confectas literas, & proceſſus habitos per eaſdem diſpenſatis, ſeu his cum quibus diſpenſari mandatur propter proximioris gradus huiuſmodi non expreſſionem de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu non poſſe, ſed in omnibus, & per omnia ſuffragari, perinde, ac ſi in literis ſeu commiſſionibus huiuſmodi de proximiore, ſeu vtroque gradu, ſpecialis, & expreſſa mentio facta fuiſſet. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam Sanctę Romanę Eccleſię Cardinales, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere: ac quicquid ſecus ſuper his a quocunque, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decreuit: conſtitutione Pij prędeceſſoris huiuſmodi, cæteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque.

Placet, publicetur, & deſcribatur. M.

BVL-

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVINTI,

PER QVAM DECLARATVR Decretum Sacri Concilij Tridentini, ſuper impedimento publicæ honeſtatis editum.

Pius Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum ſpectat Pontificem ſua ſolicitudine diligenter prouidere, vt ſacrorum Conciliorum decreta, ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla deſuper dubitandi occaſio cuiquam relinquatur. Sane ad aures noſtras peruenit multos eſſe, qui dubitent, an decretum œcumenici Concilij Tridentini Seſſione vigeſimaquarta de reformatione Matrimo-

trimonij tertio, quo cauetur impedimentum publicæ honeſtatis, vbi ſponſalia valida non fuerint, prorſus tolli, vbi vero valida fuerint, non excedere primum gradum, cum in vlterioribus gradibus non poſſit huiuſmodi prohibitio ſeruari, de ſponſalibus per verba (vt aiunt) de futuro tantum conceptis intelligatur, vel etiam Matrimonia per verba de præſenti contracta non tamen conſummata, quæ interdum ſpõſalia appellantur, comprehendat: ita vt etiam eo caſu impedimentum inde proueniens ſublatum fuerit. Nos itaque, vt omnis difficultas, dubitatioque tollatur; attendentes, quod ſponſaliorum appellatione, qua dictum Concilium vtitur, non niſi impropriè Matrimonium verbis de præſenti conceptis contractum continetur. Quodque agitur de correctione Iuris veteris, quo caſu ſecundum propietatem verborum duntaxat procedendum eſt, præſertim cum longe maiorem rationem prohibitionis in Matrimonia per verba de præſenti contracto, quam in Sponſalibus de futuro vigere a nemine dubitetur. Idcirco, Motu proprio, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium declaramus, & diffinimus decretum Concilij huiuſmodi omnino intelligẽdum eſſe, & procedere in ſponſalibus de futuro duntaxat, non autem in matrimonio ſic (vt præfertur) contracto; ſed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis caſibus, & gradibus, quibus de iure veteri ante prædictum decretum Concilij introductum erat, & ita ab omnibus iudicari debere, mandamus atque ſtatuimus. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, alijſque contractis quibuſcunque. volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac

ſigillo

ſigillo alicuius prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hāc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, M. D. LXVIII. Kalen. Iulij. Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæ. Glorierius

H. Cumyn.

S. D. N. D. PII PAPAE QVINTI, CONSTITVTIO,

DE TRIVM VOTORVM profeſſione ab ijs emittenda, qui in congregationibus ſub obedientia voluntaria viuunt, quorum habitus à ſæcularibus presbyteris eſt diſtinctus.

Pius Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

LVBRICVM Vitæ genus eorum veriti, qui per irregularium formam pręſeferentes, nec proprijs renunciant, nec vllam profitentur ex regulis approbatis, quando horum plerique proprio inſtinctui obſequentes; alij odio incenſi; alij, dum quod ambiunt minus conſequuntur; alij vel dilapidatis, vel interuerſis rebus, & ad ſeſe, vel propinquos tranſlatis, vt ratiocinia effugiant; quidam etiam in ſuos ipſorum mores inquiſitum iri præſentientes, quaſi impunitatem adepturi, e ſodalitio ſuo, vt lubet, exiliunt; eiectiſque illius inſignibus veſtem recipiunt ſæcnlarem. Hinc graues, & periculoſæ quotidie offenſiones in populo concitantur, dum quos diſciplinæ regulari perpetuo mancipatos credunt, rurſus eos,

etiam vbi conſenuerint, contempto poſt tot annos, & relicto, indignis ſæpe modis, eius, cui ſeſe dediderant, vitę inſtituto, liberos vident, & ſolutos in ſæculum euagari. Cum igitur conueniat, ut cuius arma induit, eam miles militiam perſequatur, hanc de prædictis rationem capere inſtituimus: vt vel permanendi, vel abſcedendi facultate ſemel ſingulis propoſita, certus deinceps, & immobilis diſciplinę regularis cultus debeat in ipſis ſodalitatibus perpetuo obſeruari. Itaque de nobis attributæ poteſtatis plenitudine, ſtatuimus, vt omnes, & ſinguli Priores, Præpoſiti, & alij Pręſidentes, Generales, Prouinciales, & Conuentuales, necnon Canonici, & fratres ſancti Giorgij in Alga Venetiarum, ac Eremitarum ſancti Hieronymi, alias beati Petri Piſarum, & omnium ac quarumcunque aliarum congregationum, necnon eccleſiarum, domorum, & conuentuum in communi, & ſub obedientia voluntaria, & extra votum ſolenne religionis viuentes, quorum habitus a ſęcularibus presbyteris eſt diſtinctus, qui religionem amplecti, & profeſſionem regularem ſolennem emittere voluerint, id in ſuis quiſque Conuentibus, & domibus, intra xxiiij. horarum ſpatium, poſtquam delegatus noſter præſentes literas eis ſignificauerit, palã, & ſponte deliberent, & declarent: inde conuocato quamprimum per ſingulas huiuſmodi congregationes generali vel alio ſupremo iuxta morem cuiuſque congregationis, capitulo, ibique electa vna ſub qua degant ex regulis approbatis, in quam maior pars vocum ipſius capituli conſenſerit, trium votorum ſubſtantialium profeſſionem regularem intra menſem ſolenniter emittant, & in ea tam ipſi, quam illam deinceps ingreſſuri, atque profeſſuri, perpetuum ferant altiſſimo famulatum; ſicque profeſſi vel in ſuis quiſque prioratibus, præpoſituris, præſidentijs, adminiſtrationibus, & officijs confirmentur, vel ad alia transferantur, prout cuique congregationi, & ſuperioribus ſuis videbitur vtilius

expedire. Qui vero excurſo iam anni ſpatio in ipſa con gregatione morati, refugerint intra tempus prędictum profiteri, detracto religionis habitu, ac redditis etiam in vinculis, ſi opus ſit, receptorum, & adminiſtratorum omnium rationibus, eijciantur, nec deinceps patiantur in vllis eiuſdem congregationis domibus, ſeu conuentibus amplius conuerſari. Quo circa mandamus vniuerſis, & ſingulis Prioribus, Prępoſitis, Generalibus, Prouincialibus, & Conuentualibus, ac alijs cuiuſcunque dignitatis, & nominis Miniſtris, nec non conuentibus, canonicis, fratribus, & perſonis congregationum huiuſmodi, vt ſtatutum noſtrum prædictum, non expectata alia iuſſione aut mentis noſtrę declaratione, humiliter recipiant, & ſtudioſe obſeruare procurent. Quod ſi forte aliqui in eo, quo nunc ſunt, ſtatu (quem omnino tollimus, & abolemus) contra noſtrum hoc ſtatutum perſiſtere contenderit, ſingulos omni dignitate, officio, adminiſtratione, & beneficio priuamus, & ad futura perpetua indignos decernimus, excommunicationi quoque ſententia innodamus eo ipſo. Non obſtantibus fundationibus, & inſtitutionibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus congregationum, domorum, & conuentuum prædictorum, iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, exemptionibus, & indultis Apoſtolicis, illis eorumque ſuperioribus, & perſonis, ac eorum ſingulis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus, & formis; ac cum quibuſuis clauſulis, & Decretis in genere, & in ſpecie conceſſis, & confirmatis, ac etiam alijs reformationibus, quotieſcun que, ac quocunque tempore factis, & promulgatis, & quibuslibet alijs indulgentijs, & literis Apoſtolicis, ſpecialibus, & generalibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ pręſentibus non expreſſa, vel totaliter

non

non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quę omnia tanquam abrogata, contra earundem præſentium tenorem volumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Cæterum mandamus præſentes ad valuas Baſilicę principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellarię Apoſtolicę, ac in acie campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari. Ac etiam volumus, quod ipſarum pręſentium exempla, etiam impreſſa, & prçlati Eccleſiaſtici, vel eius curiæ ſigillo, & Notarij publici manu obſignata, eandem illam fidem vbique locorum, in iudicio, & extra illud faciant, quam ipſę præſentes facerent, ſi ibi oſtenderentur, aut exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę ſublationis, abolitionis, priuationis, ſtatuti, mandati, innodationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romę, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę M. D. LXVIII. quintodecimo Kal. Decemb. Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

S. D. N. D. PII PAPAE QVINTI, EXTENSIO

DECRETVM CONCILII

Tridentini Seſſione xxi. Cap. 11. Quod incipit, Cum non deceat, loquentis de Clericis ſæcularibus, ac Clericos regulares non profeſſos: quod non promoueantur ad ſacros Ordines, niſi ſeruata forma dicti Decreti.

Pius Epiſcopus, Seruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROMANVS Pontifex ſacrorum Conciliorum auctor, & interpres, illa, quæ in huiuſmodi Concilijs a prudentibus patribus in ſpiritu ſancto legitime congregatis ſalubriter ſancita ſunt, pro ſui paſtoralis officij debito, dum æquitas, honeſtas, & decus ſuadet, ſicuti declarare, & moderari; ita etiam ad alios caſus extendere conſueuit. Sane cum non deceat diuino miniſterio aſcriptos cum ordinis dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere, a ſacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps clericus ſæcularis, quamuis alias moribus, ſcientia, & ætate eſſet idoneus, ad ſacros ordines promoueretur, niſi prius legitime conſtaret

eum

eum beneficium eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſte ſufficeret, pacifice poſſidere, vel alias ordinari non poſſe, niſi iuxta Decreti ab ipſo Concilio deſuper editi formam, & tenorem. Cum autem nulla in huiuſmodi Decreto religioſorum clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (vti moleſte accepimus) cæterorum ordinum religioſi, ſeu canonici, vel clerici intra clauſtra monaſteriorum, ſeu domorum more regularium in communi viuentes, qui nunquam, ſeu non niſi ad certum tempus profeſſionem emittunt, ex clauſtro exire, vel dimitti, & ad ſæculum redire libere & licite poſſunt, religionis prætextu abſque titulo ſufficientis beneficij, nec iuxta dicti Decreti tenorem, ad ſacros ordines ſe promoueri prætendunt, & a nonnullis Epiſcopis paſſim promoueantur; atque inde plerunque illud inconueniens eueniat, vt ſic promoti, & clauſtro exeuntes, & per ſæculum vacantes, vel mendicare, vel ſordidum quæſtum exercere, non ſine ipſorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & quam plurimorum Chriſti fidelium ſcandalo cogantur. Nos igitur, qui ſingulorum Dei Miniſtrorum honorem, & decus (quantum in nobis eſt) ſinceris exoptamus affectibus, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac perpetuo valitura ſanctione decretum prædictum de clericis ſęcularibus loquens ad omnes, & ſingulos, etiam cuiuſcunque ordinis clericos religioſos, ſiue ſæculares, more religioſorum viuentes in communi, non profeſſos, harum ſerie extendimus, & ampliamus. Ac religioſis, & alijs prædictis non profeſſis, vt ad ſacros ordines promoueri, necnon omnibus, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis gratiam, & communionem Sedis Apoſtolicæ habentibus, vt ordines ipſos huiuſmodi religioſis perſonis impendere, niſi obſeruata forma dicti decreti non valeant; in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna interdicimus, & prohibemus,

mus, ac contrafacientes per annum a præſtatione taliũ ordinum ipſo iure ſuſpendimus. Statuentes, & decernẽtes promotiones quarumlibet religioſarum perſonarũ prædictarum ad ordines huiuſmodi contra ipſius decreti Concilij Tridentini formam, etiam cuiuſuis licentiæ illis ab Apoſtolica Sede, vel illarum ſuperioribus cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore p̄fulgeant, conceſſæ, prætextu factas, executione prædictorum ordinum oĩo carere, nullaſq; prorſus, & irritas exiſtere, ſicque promotas perſonas in altaris miniſtrare nõ poſſe. Quinimmo miniſtrantes, priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, & alijs gratijs clericis conceſſis omnino priuari, & irregularitatis, aliaſque in dicto Decreto contentas pœnas eo ipſo incurrere, a quibus niſi a Romano Pontifice, vel in mortis articulo minime abſolui poſſint. non obſtantibus quibuſuis Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quorumuis Monaſteriorum, & ordinum etiam iuramẽto, & confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis, illis, illorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, efficaciſſimis, & reſtitutiuis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis in genere, vel in ſpecie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi alias pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quauis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret illorum tenores, formas, datas, & decreta in illis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſuf-

ficien-

ſcienter expreſſis,& inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus,cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et vt præſentes literæ ad omnium notitiam perueniant;neve quis illàrum ignorantia excuſari poſſit,volumus, & Apoſtolica auctoritate decernimus pręſentes literas ad valuas principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi, & imprimi, illarumque exemplis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici,& ſigillo prælati eccleſiaſtici, vel eius curiæ obſignatis,eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis,ampliationis,interdicti,prohibitionis,ſuppoſitionis,ſtatuti,decreti,derogationis,& voluntatis,infringere,vel ei auſu temerario contraire.Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum,Anno Incarnationis Dominicæ, M. D. L X V I I I. Pridie Idus Octobris.Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæ.Glorierius,

H.Cumyn.

F I N I S.

INDEX
MATERIERVM
AC RERVM
TOTO OPERE
MEMORABILIVM.

A

Abbates quomodo eligendi. fol. 286
Abbates Tonſuram, nec minores ordines ijs conferant, qui ſibi ſubiecti non ſunt. 218
Abbates, vſum Mitræ, & Baculi habentes, qua in cauſa Epiſcoporum loco adhibentur. 103
Abbates, viſitandi ius habent. 295
Abbates, quæ de regularibus decreta ſunt, exequantur. 298
Abbatum negligentia qua in cauſa ab Epiſcopi corrigi poſſit. 22
Abbatum monaſteria, in quibus ipſi domicilium habent, à iuriſdictione Epiſcoporũ ſunt libera. 290
Abbatum priuilegia in eccleſiis parochialibus vacantibus, quando locũ nõ habent. 268
Abbatiſſæ qua ætate, & quomodo creari debent. 287
Abeſſe ab eccleſia ſua Epõ non licet vltra tres menſes. 213
Abeſſe quo anni tempore ei non licet. ibid.
Abſentes Epiſcopi qua pœna mulctentur. ibid.
Abſentes inferiores curati mortaliter peccant. 214
Abſentiæ Epiſcopi cauſæ legitimæ. 212. *à quibus probandæ.* ibid.
Abſentiæ licentia inferioribus curatis non vltra tres menſes danda, & à quo probanda. 213
Abſolutio ſacerdotalis quæſt. 119 *actus iudicialis.* 132
Abſolutio peccatorum grauium à quibus. 121
Abſolutio quando nullius momenti. ibid.
Abſolutio peccatorum non abſque

que

que contritione pœnitentis, & miniſterio ſacerdotis. 120
Abſolutioni commoda. 118
Abſolutionis miniſtri. 132
Abſolutionis de publico crimine impetratæ cauſa quando cognoſcitur ab Epiſcopo. 105
Abſolutio a ſummo Pontifice impetrata, vſurpantibus bona & iura Eccleſiaſtica, non aliter prodeſt, niſi quæ detinent, reſtituant. 203
Abuſus, qui irrepſerunt in vſum Indulgentiarum, quomodo tollendi. 326
Abuſus ex ingnorantia, & ſuperſtitione tollendi. 327
Abuſus alij tollendi. 152.176. 182.193.281.
Accademiæ teſtimonium de eius doctrina, qui creandus eſt Epiſcopus. 197
Acceſſus cui regreſſus ad beneficium eccleſiaſticum non concedantur, conceſſi, non ſuſpendantur. 308
Acclamationes Patrum. 332
Acolythi. 207
Adæ peccatum in omnes non imitatione, ſed propagatione transfuſum. 17
Adæ præuaricatio, ſibi, & eius propagini nocuit. ibid.
Adæ ſemine propagati, iniuſti naſcuntur. 29
Adæ verba de indiſſolubili matrimonij nexu. 231
Adminiſtratores a capitulo, ſede vacante, electi futuro Epiſcopo rationem reddant. 265
Adminiſtratores cuiuſuis loci pij, ſingulis annis Epiſcopo rationem reddant. 201
Adorationes imaginum quomodo, vide, Imagines.
Adulterij pœna. 243
Adulterio matrimonium non dirimitur. 234
Aetas, ſingulis ordinibus præſcripta. 220
Aetas in obtinendo beneficio definita. 216
Aetas, ad canonicatum obtinendum legitima. 259
Aetas puerorum, qui in Seminarium cooptandi ſunt. 224
Affinitas ex fornicatione contracta in primo, & ſecundo gradu neque vlteriora matrimonium dirimit. 241
Aleas fugere clerici debent. vide, clerici.
Alexandri Tertij conſtitutio. 65.66.179.258
Annexa beneficia ſingulis annis viſitare, cura eſt Epiſcopi. 68

Anathe-

Anathemata in eos, qui de iuſtificatione malè ſentiunt. 44 *vſque ad* 51.
Anathemata contra male opinantes de Sacramento Matrimonij. 233. *vſque ad* 236.
Anathemata in illos, qui ſeptem Eccleſiæ Sacramenta negant, & male interpretantur. 57 *vſque ad* 60.
Anathemata contra hæreticorum errores in Sacramentis Baptiſmi, & confirmationis. 60. *vſque ad* 65. *in Sacramento Euchariſtiæ.* 96 *vſque ad* 99. *in Sacramentis Pœnitentię, & Extremæ Vnctionis.* 129 *vſque ad* 135. *in Sacramento Ordinis.* 209. 210. 211 *in ſacrificio Miſſæ.* 191 192. *in Communione ſub vtraque ſpecie.* 174
Annus ad ſuſcipiendos Ordines datus quos impetratum beneficium poſtulat. 199
Antiquior Epiſcopus, Metropolitano impedito, habendæ Synodi prouincialis ius habet. 248
Antiquiori Epiſcopo in Metropolitana Eccleſia Oeconomum eligere quando licet. 266
Appellatio, aut inhibitio non impedit, quo minus ea perficiatur quæ Epiſcopus in viſitatione, & morum correctione ſtatuit. 256
Apellatio concubinarij non impedit executionem. 328
Appellatio in cauſis matrimonialibus. 73
Appellationes, aut inhibitiones in prima inſtantia non admittuntur, niſi ab eo, qui habet vim diffinitiuæ. ibid.
Appellatione facta coram Ordinario, præſcribitur forma & tempus transferendi acta. ibid.
Appellationibus admittendis quæ forma ſeruanda. 200
Apoſtatæ 264. *in fi.*
Apoſtatandi occaſio quando Regularibus datur. 243
Apoſtoli in cœna a Chriſto ſacerdotes inſtituti. 286
Apoſtoli conſecrandi poteſtas a Chriſto tributa. 207
Apoſtolis eorumque ſucceſſoribus remittendis, & retinendi peccata poteſtas communicata. 110
Aquæ cum vino mixtio in calice, non eſt contra inſtitutionem Chriſti. 182
Aqua cum vino miſcenda in calice, eiusque rei cauſa. 190
Aqua naturalis de neceſſitate

Baptiſmi. vide, Baptiſmus
Aquarum ſignificatio. 190
Arbiter de ſuſpicione, & iuriſdictione cognoſcenda inter Ordinarium, & conſeruatorem iudicem. 140
Archidiaconi cauſas matrimonij & criminum non iudicant. 273. neque ad eorum iudicium concubinatus cauſæ pertinent. 318
Archidiaconi, oculi Epiſcoporum 258
Archidiaconi quales eſſe debent ibid.
Archidiaconi qui viſitandi ius habent, quomodo viſitent. 250
Archiepiſcopi, Epiſcopos negligentes in inſtitutione ſeminarij compellant. 228
Archiepiſcopi, negligentes in Synodo prouinciali habenda, qua pœna mulctentur. 240
Archiepiſcopi per Suffraganeos eccleſias quando viſitare debent. 250
Archiepiſcoporum officium, vt Rectores Abbatibus ſubiecti prædicent. 23
Archiepiſcopos ad Seminarij collegium inſtituendum Synodus prouincialis cogat. 228
Archipresbyteri, quibus animarum cura commiſſa eſt, quibus diebus prędicare debeant. 23. in fin.
Articulis fidei aſſidue recolendis populum confirmari. 279. in fi.
Aſſumendus ad cathedrales eccleſias qualis eſſe debet. 197
Attritio. 114
Auaritiæ ſuſpicio, ab eccleſiaſticis tollenda. 175
Auaritia, idolorum ſeruitus. 193
Aucupia clerici vitare debent. vide, Clerici.
Auctoritas Sedis Apoſtolicæ in omnibus decretis Concilij reſeruatur. 65. 121. 153. 325

B

Baptiſmus Sacramentum fidei. 33
Baptiſmus Ioannis. 60
Baptiſmus ad ſalutem neceſſarius. 61
Baptiſmus hæreticorum quomodo verus. ibid.
Baptiſmus paruulorum. 63
Baptiſmus rite collatus, non iteratur. 62
Baptiſmi doctrina in vera Eccleſia Romana. 61
Baptiſmi, & Pœnitentia differentia.

ferentia. 111

Baptiſmi ſola recordatio non tollit, neque minuit peccata. 62

Baptiſmi Sacramento neceſſaria aqua naturalis. 61

Baptiſmi gratia, & fructus. 112

Baptiſmi character indelebilis. 207

Baptiſmi lauacro regeneratos, Chriſto incorporari. 111

Baptiſmi canones. 60. 61. 62. 63

Baptiſmi ſuſceptio, vota poſt facta, non irrita ſunt, vt promiſſionis in illo factæ. 62

Baptizari licet in omni ætate, & tempore. ibid.

Baptizantur paruuli in fide Eccleſiæ. 63

Baptizatus peccando gratiam amittit. 61

Baptizati vniuerſæ chriſtianæ legis debitores. 62

Benedictio ſacerdotalis, antequam coniuges ſimul habitent, in templo ſuſcipienda. 238 non ab alio ſacerdote, ſed a ſuo Parocho ſumenda. ibid. eius licentiæ a quo danda. ibid.

Beneficia eccleſiaſtica obtinentium habitus. 140

Beneficia non conferantur, niſi ijs, qui tales ſunt, quales eſſe ſacrorum canonum lege cautum eſt, alias collatio, ſeu prouiſio nulla. 199

Beneficia habentes, quamuis familiares ſint Cardinalium, ab Ordinarij iuriſdictione ſoluti non ſunt, ratione dictorum beneficiorum. 257

Beneficia quibus ex primæua inſtitutione cura animarum iniuncta eſt, in ſimplex beneficium non conuertantur. 320

Beneficia plura obtinere volentium cupiditati occurritur. 266

Beneficia plura incompatibilia nemini recipere; & obtinere licet. 66

Beneficia regularia Regularibus conferantur, cum vacauerint. 141

Beneficia ſæcularia impetrare ijs non licet qui, ad alium ordinem tranſlati ſunt. 144

Beneficijs obtinendis ætas obtinere volentium definita. vide, Aetas.

Beneficiorum exemptorum viſitatio cui competat. 256

Beneficiorum hæreditariæ ſucceſſiones Patrum decretis odioſæ. 307

Beneficiorum qualitatibus, & oneribus, quæ ex fundatione,

ne, aut dotatione ſunt, non derogandum. 305
Beneficiorum ſimplicium fructus quibus tribuendi. 223
Beneficiorum eccleſiaſticorum, quæ curam animarum habent, collatio. 66. quæ cathedrali Eccleſiæ annexa ſunt, viſitatio. 68
Beneficiorum quorumcunque viſitatio ibi.
Beneficium Eccleſiaſticum habere debet, qui prima Tonſura initiatus eſt, vt fori priuilegio gaudeat. 216
Beneficium vnum vbi conferendum. 267
Biblia Latina vulgata editionis probata. 13
Biennij ſpatium, litibus finiendis, in prima inſtantia, ſtatutum. 272
Bigami ad minorum Ordinum munera obeunda idonei non probantur. 223
Bona Eccleſiaſtica occupantium quæ pœna. 202
Bona mobilia, & immobilia quomodo Regularibus conceſſa. vide Regulares.
Bonifacij octaui conſtitutiones. 217. 260. 285.
Bononiæ Seſſiones habitæ nona, & decima. 77. 79
Brachium ſæculare implorari poteſt, pro reuocandis Monialibus intra vrbem. 186
Bulla indictionis Concilij Pauli Tertij. in princ.
Bulla facultatis transferendi Concilij ſub Paulo III. 72
Bulla reſumptionis Concilij ſub Iulio Tertio. 81
Bulla celebrationis Concilij ſub Pio IIII. Pont. 154

C

Calicis vſus, an aliquibus nationibus concedendus ad Patrum conuentum refertur. 175. hæc cauſa ad ſummum Pontificem reijcitur. 204
Candelarum certus numerus, in Miſſarum celebratione ſuperſtitioſus. 195
Canones Miſſæ ex quibus conſtet. 183
Canones omnes antiqui, de vita, & moribus clericorum, renouati. 196
Canones de Iuſtificatione. 44. vſque ad 51.
Canones de Sacramentis in genere. 57 vſque ad 60
Canones de Baptiſmo. vide, Baptiſmi canones.
Canones de confirmatione. 64. 65.
Canones de Euchariſtia. 95 97. 98.

97.98.96

Canones de Pœnitentia. 129. vſque ad 134

Canones de extrema Vnctione. 134.135

Canones de communione ſub vtraque ſpecie, & paruulorum. 174

Canones de Miſſæ ſacrificio. 191.192

Canones de Ordine ſacro 209. 210.211

Canones de Matrimonio. 233. vſque ad 236

Canones omnes ſacri indiſtincte ab omnibus obſeruandi. 321

Canonicatus quibus conferendi. 259

Canonicatus, aut portio non confertur, qui eo ordine initiatus non eſt, quem illa dignitas, aut portio requirit ibid.

Canonici libri. 11

Canonici Regulares tranſlati ad alium ordinem, ſæcularia beneficia obtinere non poſſunt. 143

Canonici, præſentes ſacræ ordinationi. 217

Canonici profeſſionem fidei coram Epiſcopo facere teneantur. 259

Canonici quales. ibid.

Canonici diuina officia per ſe, non per alium, obire debent. 260

Canonici vocem in Capitulo non habent, niſi ſunt Subdiaconi. 199

Canonicis non amplius tribus menſibus abeſſe licet, 160.

Canonicorum abſentium contumacia pœna ibid.

Canonicorum reſidentia. ibid.

Canonicorum veſtitus, & temperantia. 261

Canonicorum officium in choro. ibid.

Canonicorum deputatorum electio de ineunda ſimul cum Epiſcopo Eccleſiarum gubernandarum ratione. ibid.

Canonici officium, celebrante Epiſcopo. ibid.

cantus in choro qualis. ibid.

cantus laſciuus in celebratione Miſſæ vitatur. 194

capellani Regij quando Ordinarijs ſubiecti. 257

capita Oordinum. 290.295. 296

capitula cathedralium a ſuis Epiſcopis, & Sedis Apoſtolicæ auctoritate, viſitari, & corrigi poſſunt. 305

capituli officium ſede Epiſcopali vacante. 245

capituli ius Oeconomum diligendi, vacante Sede Epiſcopali. 265

Capituli negligentiæ, in eligendo Vicario, remedium. ibidem.
Capitulo quando Sede vacante, literas dimiſſorias concedere licet, & quando non. 69
Capitulorum in viſitatione Epiſcopi exemptio nulla. 55
Capitulum ſi ius viſitandi habet viros ab eo delectos prius Epiſcopus probet. 250
Capitulum de quibus ſcripturis futuro Epiſcopo rationē reddere tenetur. 266
Capitulum de qua re ab Epiſcopo in conſilium adhiberi debet. 305
Capitulum ſub tit. S. Petri & S. Ioannis. 289
Capitulorum generalium, ſeu prouincialium negligentia in conſtituenda Regularium diſciplina Concilio prouinciali, quando ſupplenda. 298
Capitulorum generalium, aut prouincialium officium in magiſtris ſacræ Scripturæ melioribus decernendis. 22
Capuccinis, & minoris obſeruantiæ fratribus ſolis, bona immobilia poſſidere non licet. 283
Cardinales ex omnibus Chriſtianæ Reipubl. nationibus aſſumendi, & quales, etiam ſi ſint Diaconi. 247. *in fine.*
Cardinales tres deligendi, qui, cognito genere, moribus, vita, doctrina eius, qui creandus eſt Epiſcopus, ſancte teſtentur illum eo dignitatis gradu dignum. ibidem.
Cardinales, qui eccleſiis cathedralibus præſunt, conſecrationis munus trium menſium ſpatio ſuſpiciant. 215
Cardinalibus item beneficiorum multitudo negatur. 267
Cardinalium reſidentia. 212
Cardinalium regreſſus non conceduntur. 308
Cardinalium conſilio vniuerſalis eccleſiæ adminiſtratio nititur. 300
Cardinalium familiares. vide, Familiares Cardinalium.
Cardinalium vita, mores, doctrina, cæteraque eiuſmodi, quæ de Epiſcopis deſignandis canonum decretis ſtatuta ſunt. 247
Cardinalium priuilegia in eccleſiis parochialibus, vacantibus, quando non valent. 268
Carnis deſideria 3. ieiuniis reſtrin-

ſtringuntur. 328
Carthaginenſe Concilium. 299
Caſtitatis donum. 235
Cathecheſis, vulgari lingua à Parocho explicanda, curante Epiſcopo. 255
Cathecheſis ſingulis ſacramentis præſcribenda. ibid.
Caſus occulti reſeruati Sedi Apoſtolicæ. 254
Caſuum reſeruatio. 120.233
Caſuum reſeruatio nulla in articulo mortis. 121
Caſuum reſeruationis ius. ibid.
Cathecumeni. 34
Cathedralibus eccleſiis qui præficiendi. 65.269
Cathedralium eccleſiarum pluralitas prohibetur. 65
Cathedralibus eccleſiis quibus penſiones imponenda. 262
Cathedralibus eccleſiis, quæ ſunt exigui fructus, quomodo prouidendum. ibid.
Cathedralium eccleſiarum pœnitentiarius doctor. vide, Pœnitentiarius.
Cathedralem eccleſiam ſimul, & parochialem nemo retineant. 267
Cauſæ omnes fori eccleſiaſtici in prima inſtantia ab Ordinariis cognoſcantur. 272
Cauſæ ciuiles. vide, ciuiles cauſæ.
Cauſæ exceptæ. 273
Cauſarum matrimonialium, & criminaliū iudicium ad Epiſcopum ſpectat. ibid.
Cauſis finiendis biennium præſcriptum. 272
Cauſis biennio non finitis, quod remedium. ibid.
Cauſæ matrimoniales quando extra prouinciam cognoſcuntur. 273
Cauſæ criminum grauiores contra Epiſcopos, à ſummo ſolum Pontif. cognoſcendæ. 253
Celebratio Miſſarum. vide, Miſſa.
Cenſuræ Eccleſiaſticæ à iudicibus eccleſiaſticis, quando ferendæ. 303
Cenſuræ, & interdicta Eccleſiaſtica, ſiue ab Apoſtolica Sede, ſiue ab Epiſcopo ſint, à Regularibus item publicentur, & obſeruentur. 290
Cerimoniæ, in Sacramentis miniſtrandis, non contemnendæ. 60
Cerimoniæ, & ritus in oblatione ſacrificii, quare inſtituti. 189 non ſunt impietatis irritabula. 192
Cerimoniæ in ordine ſacro non contemnendæ. 210. in nuptiis non damnandæ, 236. niſi quæ ab Eccleſia receptæ ſunt, & pro frequentique vſu ſtabilitæ, in Miſ-

Miſſarum celebratione ab Epiſcopo non permittantur. 195
Character quid 59. *imprimitur in Baptiſmo, confirmatione, & ordine.* 207. *non poteſt deleri.* ibid.
Choreę clericis prohibētur. 196
Chriſma ſacrum. 65
Chalcedonenſe Concilium. 222
Chriſtus, ſol iuſtitiæ, fidei noſtræ auctor, & conſumator. 27. *in fi.*
Chriſtus ante legem, & in lege Patribus promiſſus. 29
Chriſtus, ſecundus Adam. 30
Chriſtus omnium Sacramentorum auctor, & perfector. 272
Chriſtus cauſa ſalutis æternæ omnibus obtemperantibus ſibi. 17
Chriſtus, & tanquam caput in membra, & vitis in palmites. 42
Chriſtus, datus non tantum vt redemptor, ſed vt legiſlator. 48
Chriſtus meruit nobis iuſtificationem per ſuam paſſionem, & ſatisfecit noſtris peccatis. 33
Chriſtus, pro omnibus mortuus, ſed omnes non ſaluantur. 29
Chriſtus totus ſumitur ſub qualibet ſpecie Euchariſtiæ. 273
Chriſtus ſedet ad dexteram Patris, & tamen nobiſcum eſt in Euchariſtia. 88
Chriſti amor erga nos. 95
Chriſti reſurrectionis vis. 35
Chriſti aduentus myſterium. 29
Chriſtiani. 50
ciborum delectus ſeruandus. 317
circumſtantiæ peccati, vide, Peccati circumſtantiæ.
citari Epiſcopus perſonaliter non poteſt, niſi ex cauſa, ob quam priuandus eſſet, 104
ciuilibus in cauſis definiendis modus, iudicibus eccleſiaſticis præſcriptus. 303
ciuilibus, & criminalibus in cauſis quando appellationi locus eſt. 101
clandeſtinorum matrimoniorum correctio. 236
clandeſtinis in matrimonijs Parochi officium. vide, Parochus.
claues datæ ad ſoluendum, & ligandum. 124
clauium poteſtas. 116. 134
clauſtralium monachorum ſacra ſcripturæ interpretes non examinantur ab Epiſcopo. 23

Clemens Quintus. 141
Clerici concubinarij. vide, concubinarij.
Clerici coniugati quomodo prima Tonſura gaudeant. 217
clerici peregrini ſine commendatitijs Epiſcopi ſui litteris ad ſacra facienda non recipiantur. 221
clerici, bona, & iura eccleſiaſtica vſurpantes, qua pœna puniantur. 203
clerici qui debitum eccleſiæ officium non præſtant, qua pœna mulctentur. 199
clerici ordinandi certo loco, & eccleſiæ adſcribantur, vbi ſuis fungantur muneribus. 266
clericorum veſtitus, & habitus. 140
clericis aleæ commeſſationes, & luſus prohibentur. 199
clericorum vita. 135
clericorum mendicitati prouideatur. 176
clericorum vitia punienda, appellatione remota. 196
clericos corrigendi facultas eccleſiarum prælatis ample tributa. 138
clericus homicida. vide, Homicidium.
clericus ſæcularis niſi beneficium habet, quod ei ad victum ſatis ſit non promoueatur. 178
cluniacenſis monaſterij priuilegium. 290
coadiutores in eccleſijs parochialibus quando dandi. 180
coadiutoriæ cum futura ſucceſſione tolluntur, & quomodo permittuntur. 308
cognatio ſpiritualis, quæ contrahitur ex Baptiſmo, & Confirmatione, quos attingat. 240
collatio quorumcunque Ordinum gratuita. Vide Ordo.
collegij puerorum inſtituendi via & ratio. vide, Seminarium.
collegia literas dimiſſorias concedendi ius non habent, vt quis ordinetur ab alijs. 218
collegia, & confraternitates, etiam laicorum, viſitandi ius eſt Epiſcoporum. vide, Epiſcopus.
collegiorum perſonæ quomodo ſint exemptæ. 257
collegiorum priuilegijs, quomodo ordinarijs non detrahitur. ibid.
collegiatæ eccleſiæ nobilis alicuius oppidi quæ ratione curent ſtipendium interpreti ſacræ Scripturæ. 21
colloquia, & confabulationes ne ha-

ne habeantur, quo tempore ſacra fiunt. 14.194
Comites Palatini in beneficijs nõ liberi ab Ordinariorum iuriſdictione. 257
Commendæ, ſeu commendata monaſteria: vide, Monaſteria.
commeſſationes clericis prohibentur. vide, clerici.
commiſſio grauiorum cauſarum criminalium contra Epiſcopos, ſpecialis ſit, & manu ſummi Pontificis ſignata, neque cuicunque deferatur. 253
commiſſiones cauſarum in prouincijs, præter Ordinarios, quibus faciendæ. 314
communionis ſub vtraque ſpecie, & paruulorum doctrina. 170. ad communionem ſub vtraque ſpecie qui non adſtringantur. 171. in communione ſub qualibet ſpecie totus & integer Chriſtus ſumitur. 173
compatres in Baptiſmo qui. 240
conceptio Mariæ Virginis. 20
concilia prouincialia renouentur. 248. quibus de cauſis, & quo tempore habenda, ibidem. eorum inquiſitio qualis de ijs, qui Epiſcopi creandi ſunt. ibidem.
vide, Prouinciale concilium.
concilij Tridentini inchoatio, 1. tranſlatio, 75. reſumptio, 81. ſuſpenſio, 151. celebratio ſub Pio IIII. Pont. 154. eius cura præcipua qualis, 3. in eo viuendi modus. ibid.
concubinatus graue peccatum. 243
concubinarij ſeuere puniuntur. ibidem.
concubinarij clerici pœna. 317
concubinarij Epiſcopi, à Synodo prouinciali moniti, niſi ſe emendauerint ad Romanum Pontificem deferantur. 319
confeſſio lapſis poſt Baptiſmum neceſſaria iure diuino inſtituta. 116
confeſſio non eſt carnificina, neque impoſſibilis. 117
confeſſio eſt iure diuino neceſſaria 119
confeſſio ſecreta. 118
confeſſionis miniſter. 116
confitendi in Quadrageſima laudabilis mos. 119.132
confiteri neceſſe eſt occulta etiã peccata. 116. 131
confiteri peccati circunſtantias. 117
confeſſiones audire quibus Presbyteris liceat. 221

Con-

Confeſſionum libros præcipue diſcant pueri, in ſeminarij collegium cooptati. 224
Confeſſio Monialium vide, Moniales.
Confirmatio Sacramentum. 64
confirmationes miniſter Epiſcopus. 65
confirmationis Sacramētum habeat, qui prima Tonſura eſt initiandus 216
confirmatio inter quos ſpiritualem cognationem contrahat. 240
confraternitates. 201
conſanguinei, & familiares Cardinalium, & Epiſcoporum ne fructibus eccleſiaſticis locupletes fiant. 299
conſecratio quo loco facienda. 215
conſecrationis tempus, Epiſcopis, & Cardinalibus, qui cathedralibus præſunt præſcriptum. ibid.
conſeruatores Iudices tribunal erectum non habeant. 140
conſeruatoriæ literæ, quibus, quando, & quibus in cauſis nihil proſint. ibid.
conſiſtorio vno proponitur Eccleſia, & in alio fertur iudiciū. 247
conſuetudo Eccleſiæ in dandis Indulgenijs. 326. *in ſeruanda Eucharistia pro infirmis.* 93
conſuetudo Eccleſiaſtica. 94. 98. 128. 131. 190 232
conſuetudo immemorabilis morum corruptela eſt. 215. 238
contritio quid. 113. *omni tempore neceſſaria, ibid. ceſſatio a peccato, vitæ nouæ propoſitum & in veteris deteſtatio, &c. ibid. imperfecta, Attritio dicitur.* 114. *non facit hypocritam, nec magis peccatorum. ibidem. &* 131. *libera, & voluntaria.* 115
conſtantienſe Concilium. 150. 167
conuentus monachorum ſacræ Scripturæ interpretem habeant. ſi in ijs ſtudia vigere poſſunt. 22
conuertitæ ſeu Pœnitentes mulieres. 294
cooperari. 33. 46
criminales cauſæ cognoſcuntur ab epiſcopo, neq; in ijs quidquam valent literæ conſeruatoriæ. 139
criminales cauſæ non Decanorum, neque Archidiaconorum, aut inferiorum iudicio relinquantur. 273
crimina Epiſcoporum leuiora a quo iudicanda grauiora uē. 253

Criminoſi publice, & notorie clerici, ſancto altari non miniſtrent, aut ſacris interſint. 194
curati reſidere ab Epiſcopis compellantur. 53
curati oues ſuas cognoſcere; & paſcere, præcepto diuino iubentur: 211
curatorum inferiorum non reſidentium pœna. 213
curati quales eſſe debent. 258
curati Rectores, Abbatibus ſubiecti, a Metropolitanis ad prædicationem compellantur. 153
curati inferiores per ſe, vel per idoneos Dominicis ſaltem diebus, & feſtis ſolemnibus, prædicent: in hoc munere illorum negligentiam varijs modis Epiſcopo corrigere licet. ibid.
curatis Synodo diæceſanæ interſint. 248
curatæ beneficia plura in commendam data ſimul cum vnionibus ad vitam reuocantur. 66
curata beneficia vnita, aut annexa viſitare ſingulis annis Epiſcopi debent. 68
curata plura detinentium pœna 66
curata beneficia in ſimplex beneficium non conuertantur. 320
curatis beneficijs quæ monaſterijs ſubiecta ſunt; nemo præficiatur ſine examine, & conſenſu Epiſcopi. 29. in fin.
curioſa popularibus concionibus ſecludantur. 276

D

DEambulationes, & actiones ſæculares omnes ab Eccleſia tollere, curent Epiſcopi. 194
Decalogi præcepta ad Chriſtianos pertinere. 48
Decalogi duo vltima præcepta ſi violantur, nonnunquam grauius animum ſauciant; & contra illa duo ſi quæ admittuntur, periculoſiora. 116
Decanorum viſitatio, qualis 250. *quas cauſas non iudicant.* 273. 318
Decimarum ſolutio 316. *eas qui impediunt, excommunicantur.* ibid. *earum aſſignatione occurritur tenuitati parochialis eccleſiæ.* 262
Decreta concilij Tridentini Synodis prouincialibus, & diæceſanis recipiantur. 300
Decreta de Eccleſiaſtica diſciplina, quomodo intelligenda.

gendæ. 325
Decretum de inchoando Concilio. 1
Decretum de modo viuendi, & alijs in concilio ſeruandis. 3
Decretum de ſymbolo fidei. 7
Decretum de canonicis ſcripturis. 11
Decretum de editione, impreſſione, & vſu ſacrorum librorum. 13
Decretum de peccato originali. 16
Decretum de Iuſtificatione. 27
Decretum de Sacramentis. 56
Decretum de tranſlatione concilij. 75
Decretum de reſumendo concilio. 84
Decretum de Euchariſtiæ Sacramento. 87
Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Euchariſtiæ. 105
Decretum prorogationis Seſſ. 77. 79. 85. 145. 168. 169
Decretum ſuſpenſionis concilij. 151
Decretum de celebrando Concilio. 159
Decretum de delectu librorum, &c. 161
Decretum de obſeruandis, & euitandis in celebratione Miſſæ. 193
Decretum ſuper petitione conceſſionis calicis. 203
Decretum de reformatione matrimonij. 236
Decretum de reſidentia. 52. 211.
Decretum de reformatione. 5. 8. 65. 135. 175. 195. 211. 236. 245. 298.
Decretum de Purgatorio. 275
Decretum de inuocatione Sanctorum. 277
Decretum de Regularibus, & Monialibus. 281
Decretum de Indulgentijs. 326
Decretum de delectu ciborum, ieiunijs, & diebus feſtis. 327
Decretum de fine Concilij, & confirmatione petenda a S. D. Noſtro. 331
Depoſitionis cauſæ a quibus cognoſcantur. 192
Derogationes quæ non faciendæ. 304
Deus vnus, & idem auctor noui, & veteris Teſtamenti 11. eius magna clementia 125. eius iudicium ſicut miſericordia ante oculos habenda 43. eius iudicio vita noſtra examinabitur 44. eius bonitas 43. eius gratia ſemel iuſtificatos non deſerit.

deſerit, niſi deſerat ab illis 37. is reddit vnicuique iuxta opera ſua 44 non iubet impoſſibile 36. bonum opus inchoatum perficiet. ibid.
Diaboli imperium 17. tentationibus quomodo facile reſiſtitur. 127
Diaconatus. 222.259
Diaconi, 206 quomodo ordinandi 220. eorum ætas, ibidem continentia. 221
Dignitates eccleſiaſticæ quare inſtituta 258 quibus conferendæ, ibidem in ijs collocari qui reſideant ibid per quot menſes abeſſe poſſint, ibidem ſacris initiati, ibidem debent ſuſcipere requiſitos ordines ibid.
Diligentes Chriſtum eius mandata ſeruant. 37
Dimiſſoriæ literæ. vide, Literæ dimiſſoriæ.
Diœceſes quare diſtinctæ. 142
Diœceſana Synodus ſingulis annis habendæ. 249
Diœceſanæ Synodi ius diligendi quatuor indices ad delegatas cauſas. 314
Diœceſanæ Synodo qui intereſſe debent.
Diœceſana in Synodo iuſiurandum praſtandum, de ſeruandis Tridentini Concilij decretis. 300
Diſceptationes contentioſæ ſunt vitandæ. 6
Diſciplinæ Eccleſiaſticæ reſtitutio 51. quomodo conſeruatur. 100. 258. in ea quomodo adoleſcentes perſeuerare poſſunt. 23
Diſciplinæ monaſticæ reſtituendæ quæ neceſſariæ 296, eius neruus. 282
Diſpenſationes extra curiam Romanam Ordinarijs committantur. 200
Diſpenſatio de promouendo a quocunque non valet, niſi cum commendaticijs Epiſcopi literis. 218
Diſpenſatio ad contrahendum matrimonium nunquam detur, aut raro idque ex cauſa & gratis 242
Diſpenſatio in ſecundo quibus datur, & ob quam cauſam. ibid.
Diſpenſationes de transferendo ſe ad alium ordinem quomodo dentur. 143
Diſpenſationes de non reſidendo in perpetuũ non ſuffragantur, temporales vero quando valeant. 54
Diſpenſationes, de non promouẽdo ad annum ſuffragentur. 70
Diſpenſatio de homicidio voluntario non datur, de caſuali quando. 141

Diſpen-

Diſpenſare in canonum Decretis, ob quas cauſas liceat. 322
Diſpoſitio ad gratiam. 30 46
Diſtributiones quotidianæ ſi nullæ, aut tenues, quid agendum 177. 265. ex fructibus dignitatum quomodo ab Epiſcopo diuidendæ, 198. a quibus recipiendæ. 260
Diuinis intereſſe, aut Miſſas celebrare, qui publice criminoſi ſunt prohibentur. 194
Diuinorum officiorum ratio, tam de cantu, quam de certa lege in choro permanendi a Synodo prouinciali præſcribenda. 261
Diuortium quoad thorum fit ad tempus. 235
Doctores ſint Archidiaconi, 248. ijs conferantur dignitates. ibid.
Doctores, Magiſtri, & Licentiati in Theologia, vel aliqua Academia approbati, cathedralibus præficiendi. 197
Doctores Vniuerſitatum, initio cuiuſque anni, iurent ſe ſeruaturos decreta Tridentini Concilij. 201
Doctrina de Pœnitentia & extrema Vnctione. 108
Doctrina de communione ſub vtraque ſpecie. 170
Doctrina de Miſſæ ſacrificio. 184
Doctrina de ſacramento Ordinis. 205
Doctrina de Sacramento Matrimonij 231
Dogmata, & Canones huius Synodi, 27. 56. 87. 108. 170. 184. 187. 255. 276
Dominicis diebus, & feſtis ſolemnibus paſcendus a Parocho populus ſalutaribus verbis. 24. ad parochiam ſuam populus accedat. 195
Domini temporales monentur, vt decreta Tridentinæ Synodi obſeruent, & obſeruanda curent. 229. ne cogant ſubditos ad matrimonium contrahendum. 234
Domus Dei nihil præpoſterum, inhoneſtum, tumultuarium, aut profanum habere debet. 245
Duellorum vſus diaboli inuentum, 22. qui ea committunt & eorum patrini, & ſpectatores, & qui dant conſilium qua pœna puniantur. ibid.

E

Eccleſia, columna veritatis 85. pia mater. 105. edocta a Chriſto, & ab Apoſtolis. 88. communis mater inuitat hæreticos

ricos ad Concilium. 162. ſperat hæreticorum conuerſionem. 106 in quos exercet iudicium. 31 non errat 234 iuſtis de cauſis communicauit laicos ſub vna ſpecie. 175
Eccleſiæ iudicium de vero ſenſu ſcripturæ. 13 eius mandatorum obſeruantia 36. eius præcepta ſeruare baptizati tenentur. 62 eius vſus in Sanctorum inuocatione. 97. eius poteſtas in diſpenſatione Euchariſtiæ & aliorum Sacramentorum. 173. eius facultas in gradibus affinitatis. 234
Eccleſia primitiua 128
Eccleſia Romana 50. 61. 123. 129. 184 190 192. mater & magiſtra omnium Eccleſiarum 61 129. 190
Eccleſia cathedrali vacante, preces habendæ ad Deum. 245
Eccleſiæ digniſſimis conferantur. 51 earum ſtatus ex dignitate conſeruandus. 79
Eccleſiæ quarum exigui ſunt fructus, habeant ſaltem magiſtrum grammaticæ. 21
Eccleſiarum cathedralium pluralitas. vide, Cathedralium.
Eccleſiæ omnes etiã collegiatæ, & parochiales, habeant miniſtros, qui minorum Ordinum munera obire poſſint. 222
Eccleſiæ dirutæ in profanos vſus non conuertantur. 180
Eccleſiæ cathedrales, & parochiales, quibus penſionum onus non imponendum. 2
Eccleſiæ receptiuæ. 268
Eccleſiæ patrimoniales ibid.
Editio vulgata ſacrorum Bibliorum retinenda. 13
Electi Dei non poſſunt ſciri, niſi ex ſpeciali reuelatione. 39
Electio Abbatum, Generalium, Abbatiſſarum, & omnium Prælatorum quo modo habenda 286
Electioni Monialium qui præſunt, clauſtra ingredi non licet. 2[illegible]8
Eleemoſynarum quæſtores. vide Quæſtors.
Eleemoſynarum, & piorum locorum adminiſtratores rationem Epiſcopo reddant. 201
Epiſcopi quales, 4 eorum munus in Concilio. ibid.
Epiſcopi quibus in cauſis ſedis Apoſtolicæ Sedis delegati. 22. 25. 26. 54. 67. 101. 138. 198. 179. 180. 181. 198.

198.201.202.256.257.264 288.289.318

Epiſcopi in locum Apoſtolorum ſucceſſerunt, 208. *Presbyteris ſuperiores*, *ibidem.* & 210. *creati à Romano Pontifice ſunt legitimi Epiſcopi*, 211. *miniſtri ſacramenti confirmationis*. 65. 208

Epiſcopos à Spiritu ſancto poſitos, regere eccleſiam Dei. 208

Epiſcopi in vltimarum voluntatum commutationibus cognitores, 200. *piarum diſpoſitionum executores*. 201

Epiſcopis datur poteſtas tollendorum abuſuum qui in Miſſa exorti ſunt, 193. *non licet in aliena diœceſi Pontificalia exercere*. 55

Epiſcoporum munus, vitia coarguere, 135. *docere ſubditos ſuis Præpoſitis obedire, ſacrorum conciliorum decreta commendare populum docere*. *quæ pietatem augent*. *ibid. eorum offi ium in Imaginum locatione in probatione nouorum miraculorum*. 281

Epiſcoporum legitimus in atrotiori clericorum crimine numerus aliquando non requiſitus. 102

Epiſcopus prædicet. 23

Epiſcopus examinat de moribus, & ſcientia omnes ſacræ ſcripturæ interpretes, præter clauſtrales. ibid.

Epiſcopus quibus caſibus citari poſſit, vel non poſſit. 104

Epiſcopus de abſolutione malè impetrata cognoſcit. 103

Epiſcopus curet, vt Decretum de clandeſtinis matrimonijs, in ſingulis parochijs publicetur. 236

Epiſcopus inuitis Rectoribus, nouas parochias quando erigere poteſt. 178. *in fi.*

Epiſcopus non reſidens, qua pœna puniatur. 53

Epiſcopo honor debitus à principibus deferatur. 321

Epiſcoporum modeſta ſuppellex menſa, frugalis victus. 4. 299

Epiſcoporum cauſę. *vide, Cauſæ*.

Epiſcopi Titulares. *vide, Titulares*.

Euchariſtiæ ſanctiſsimi Sacramenti inſtitutio, 89 *excellentia ibid. cultus*, & *veneratio*, 92. *vſus*, 94 *eius aſſeruandæ*, & *ad infirmos deferendæ conſuetudo*, 93. *in ea realis præſentia Ieſu Chriſti*, 88. *de ea canones*, 96. *cum ſeq.*

Eucharistia eſt ſymbolum vnitatis, 88. pignus futuræ gloriæ, 90. eius adoratores non ſunt idolatræ, 98. ne intra ſepta, aut chorum monialiũ ſeruetur. 289

Eugeniana conſtitutio curatis non ſuffragatur contra Epiſcopos, 215. neque curialibus, & familiaribus cardinalium. 258

Examinatores futurorum Parochorum in diœceſana Synodo conſtituendi. 269

Excommunicatio, gladius eccleſiaſticæ diſciplinæ 202

Excommunicationes & cenſuræ Eccleſiaſticæ quando ferendæ. 303

Excommunicantur virginum raptores, eorum fautores, 242. clericis concubinarij, ibidem. & 317. qui bona eccleſiaſtica occupant, 203. qui virginem, vel viduam, aut mulierem aliquam inuitam compulerint monaſterium ingredi, 293. domini, qui ſeruos inuitos matrimonium contrahere cogunt, 244. duellorum ſpectatores, patrini, fautores. 322

Excommunicatus non reſipiſcens, qua pœna puniatur. 364

Exemplarum eccleſiarum, locorum quorumcunque piorum, etiam Montis pietatis, & exemptorum monaſteriorum viſitatio eſt Ordinarij. 68. 181. 201. 287.

Exempti omnes ſubiecti ſunt Ordinarij, & quando non. 257

Exorciſtæ. 207

Expectatiua non dentur, datæ abrogentur. 272

Extrema vnctio cur inſtituta, 126. eſt verum ſacramentum. 134

F

Fabricæ eccleſiæ attribuendi fructus Epiſcoporum abſentium male percepti, 214. tertia item pars fructuum beneficiorum concubinarij, 317. allius adminiſtratores viſitantur ab Epiſcopo. 201

Facultates de promouendo a quocunque, & de non promouendo. vide, Diſpenſatio

Familiares Cardinalium quæ in re a iuriſdictione Ordinarij non ſunt liberi. 258

Familiares Epiſcopi quales, 5 quando ab illis ordinandi, 218 & qui ex illis conſeruatoriarum literarum priuilegio gaudent. 140

Feſti die Sanctorum quo modo celebrandi. 280 in fin.
Feſtum corporis Chriſti 92
Feudalia directis dominis qua cauſa acquirantur. 322
Fides noſtræ ſalutis initium & radix iuſtificationis, 34. non amittitur per peccatum mortale; 41. ſine operibus mortua eſt, 33. cooperatur bonis operibus 36. ſine ea impoſſibile eſt placere Deo, 39. in Chriſto nihil valet, niſi ea quæ per dilectionem operatur, 33. & alia quæ decreto de Iuſtificatione continentur. 27
Fidei rudimenta in ſingulis parochijs pueri doceantur. 253
Fidei profeſſio. vide, Profeſſio.
Fiduciæ hæreticorum inanis. 35
Filij clericorum illegitimi penſiones non habeant in eccleſia, in qua pater habet, vel habuit beneficium ſi vero habent, huic rei prouiſum eſt. 319
Filij Dei Chriſtum diligunt, 37. licet in hac vita quantumuis ſancti in venialia peccata cadant, non propterea deſinunt eſſe iuſti. ibid.
Fori eccleſiaſtici cauſa in prima inſtantia ab Ordinarijs cognoſcuntur. 272
Fori priuilegio Tonſurati quando gaudent. 316
Fratres minoris obſeruantiæ. vide, Capuccini.
Fructus in abſentia quibus dantur 55. a curatis in abſentia percipi non poſſunt, ibi male percepti nullo modo retinentur, 214 tuta conſcientia a quibus non recipiuntur. 266. in fi.
Frugalitatis exemplum dare debent Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & Epiſcopi. 4 in fi 299
Funeralium Quarta. vide, Quarta.

G

Gehennæ metus, facit, vt a peccatis abſtineamus. 46 114
Generales ordinum quo modo eligendi, 286. decreta Synodi de regularibus ſtatim exequantur. 298
Gradus affinitatis, & conſanguinitatis. 234. 241
Grammaticæ magiſter in Eccleſiis tenuium redditum. 21
Gratia Dei præueniens, adiuuans, 30. eam conſecutum ſe eſſe nemo ſcit certitudine fidei, cui non poſſit ſubeſſe

eſſe falſum, 35. & alia quę ibidem continentur.
Gratis fiant diſpenſationes. 242. 322
Gregorius Decimus. 66
Gubernatores eccleſiaſtici quomodo poſſunt contra clericos procedere. 273
Gymnaſia publica ſacræ ſcripturæ lectorem habeant, qui & moribus & ſcientia ab Epiſcopo probetur. 22

H

Habitus clericalis a quibus deferendus. 149. 216. 223
Habitus religionis nullo priuilegio occulte ferendus, 294. poſt quinquennium non deponendus. ibid.
Hæreſis ſuſpectus qui. 304
Hæreſis crimen in foro conſcientiæ, quis abſoluit. 254
Hæreſim prædicantium pœna. 25
Hæretici ſub prætextu Euangelij, libertatem carnis introducunt. 232. omnes anathematizantur. 333
Hæreticorum inanis fiducia, 35. callida ingenia, 41. Nouatores. 124
Hæreditariæ ſucceſſiones beneficiorum canonibus odioſa. 307. in fi.
Hyſtoria myſteriorum noſtræ redemptionis. 179
Homicidij de induſtria facti pœna, eiuſque caſu facti diſpenſatio. 141
Hoſpitalia viſitanda, 201. fideliter adminiſtranda curante Epiſcopo, 71. ea obtinentes debitum munus exerceant, 308. alia de Hoſpitalibus decreta. 201. 226. 262.

I

Illiteratis eccleſiarum parochialium rectoribus coadiutores dantur. 180
Imagines Chriſti, Deiparæ, Sanctorum, in templis habendæ earum cultus qualis. 278. 279
Immunitas eccleſiaſtica reſtituenda, de ea canones ſeruandi. 323
Impedimenta propter affinitatem ex fornicatione contractam. 241
Impreſſoribus modus imponitur. 14
Indulgentiarum vſus maximæ ſalutaris, qui earum poteſtatem negant, anathematæ dãnantur. 326
Indulgentiæ ad pietatem, non ad quæſtum, exercendæ, 103. & a quibus proponen-

nendæ. ibid.
In ſulta ad alienas eccleſias nemini concedantur, conceſſa abrogentur. 272
Infames qui. 242.322.in fin.
Infidelitate amittitur fides & gratia. 41
Innocentius III. 66. 237. 254.257
Innocentius IIII. 200
Inquiſitio de moribus, & vita eius, qui cathedrali eccleſiæ præficiendus eſt, eadem in Cardinali ſeruetur, quæ in Epiſcopo 245.246. 247
Inſtantiæ primæ cauſarum quo loco cognoſcendæ. 272
Irregulares quomodo & quando ab Epiſcopo diſpenſari poſſunt. 257
Irreuerentia, ab impietate vix ſeiuncta. 193.in fi.
Iudices breui cauſas finiant, 315. eccleſiaſticis quando cenſuris eccleſiaſticis vti poſſunt 303
Iudices quatuor in ſingulis diœceſibus diligendi. 314
Iudicium Dei ante oculos quiſque habere debet. 43
Ius patronatus. 144. 265. 268
Ius patronatus ex fundatione, 310. & cætera, quæ de eo a Tridentina Synodo decreta ſunt, eo capite leguntur. 311 312.318
Iuſti per Dei iuſtitiam, vere iuſti ſunt. 33
Iuſtificationis cauſæ ibid. iuſtificationis acceptæ incrementum 36. ad ea modus præparationis, 31 ad eam naturæ & legis imbecillitas. 28. neceſſitas præparationis in adultis, 30 iuſtificati per Chriſtum 29
Iuſtitia publicæ honeſtatis. 241

L

Lapſi poſt Baptiſmum quomodo amiſſam gratiam recuperant, 42. eorum reparatio ibid.
Lateranenſe Concilium magnū. 63.182.253
Lateranenſe vltimum. 14
Latinam linguam ſciant, qui minoribus ordinibus initiantur. 213
Latriæ cultus, qui debetur Deo etiam exhibendus eſt Chriſto in Euchariſtia. 92. 98
Lectio ſacræ Scripturæ quibus locis inſtituenda, lectores quales quo priuilegio gaudent, ſtipendium ut qua ratione decernendum. 20.21. 22.23

Lectores. 207
Legati de latere, & Nuncij, quæ impedire non poſſunt. 273
Legiſlator Chriſtus, 48. eius lex. 62
Legis Moiſis impotentia ad iuſtificationem 28
Libertas eccleſiaſtica non violanda. 323
Liberum arbitrium. 28.45
Libri canonici veteris, & noui Teſtamenti. 11.12
Librorum approbatio ab ordinarijs quomodo facienda. 14
Librorum delectus. 161
Librorum indici corrigendo præfecti Patres. 162
Licentiati cathedralibus præficiendi. 198
Litigatorum artibus quomodo occurrendum. 315
Literæ conſeruatoriæ 139. commendatitiæ 38. 221 dimiſſoriæ 69.218
Locationes bonorum Eccleſiaſticorum emendatæ. 315
Lugdunenſe Concilium 66.70 182.152
Luſus & luxus clericis prohibetur. 196

M.

Magiſtri in Theologia, vide, Aſſumendus.

Maiores ordines, & minores quomodo, & quibus conferendi. 216 217
Mandata de prouidendo. vide, Expectatiuæ.
Mandatorum Dei obſeruantia, & eorum poſſibilitas. 36
Mare magnum, & quod vocatur, non obſtat decreto Concilij de regularibus. 297. 317. neque Quartæ funeralium ibid.
Mariæ Virginis Conceptio. 20
Maria Virgo immaculata fuit ex priuilegio ſine peccato veniali. 49
Martyrum reliquiæ 278
Matrimonia clandeſtina eccleſia ſemper deteſtata eſt 236
Matrimonia rite, & ſolemniter contrahendi modus 237. 238
Matrimonij libertatem impedientium pœna, 244. atque alia, quæ ad Matrimonij rationem pertinet, in decreto de reformatione Matrimonij continentur. 236
Matrimonium, Sacramentum magnum, veteribus connubijs gratia præſtat, 232. a Chriſto inſtitutum, & gratiam confert, 233. propter hæreſim non ſoluitur, 234. ratum, non conſummatum poteſt dirimi per ſolemnem religionis ingreſſum, ibid. eius

eius cærimoniæ non damnādæ, 236. eius prohibitio certis anni temporibus ibid.
Menſæ Epiſcopalis ſobrietas, ac frugalitas. 5.209
Menſa apud Apoſtolum alia re ſignificat. 187
Mercenarij, a cura animarum arcendi. 211
Merita paſſionis Chriſti. 33
Meritoria opera quæ ſunt. 42. *in fin.*
Meritum bonorum operum. 36
Metropolitani. 212. 248. 249. 253. 281
Metropolitano quando licet Synodum prouincialem habere, 250. *cathedrales viſitare ibid. Sede Epiſcopali vacante, Vicarium conſtituere,* 265. *eiuſdem officium in erectione congregationis monaſteriorum.* 288
Milites S. Ioannis Ieroſolymitani immunes a portione Seminario tribuenda 226
Miniſtri Sacramentorum 59
Miracula noua nulla admittantur ſine Epiſcopi approbatione. 281
Miſſa, non vulgari ſermone celebranda, 19?. *continet magnam populi fidelis eruditionem.* ibid.
Miſſæ verum ſacrificium, 191. *vere propitiatorium,* 87. *prodeſt non ſolum ſumenti, ſed alijs,* 191. *in eius celebratione quæ vitanda.* 193
Miſſæ in memoriam Sanctorū 198. *horis debitis celebrentur,* 694 *non in ædibus priuatorum, ibid. ritibus conſuetis celebrentur in eccleſia, ibid. qui celebrare prohibentur.* ibid.
Miſſæ priuatæ commendantur. 189
Miſſæ mortuorum quomodo diſpenſendæ. 30
Miſſæ nouæ. 194
Miſſarum celebratio a curatis frequentanda. 221
Monachi ad publicas proceſſiones accedere compellantur 291. *decreta Tridentinæ Synodi ſeruent.* 297
Monaſteria viſitentur, 290. *commendata,* 181. 265. *Sedi Apoſtolicæ ſubiecta, quomodo viſitentur,* 288. *in ijs erigantur congregationes ibidem quæ ſunt capita Ordinum, quomodo viſitanda,* 295 *curam animarum habentia, quomodo diſponuntur, vide, Curata beneficia.*
Monaſticæ vitæ diſciplina reſtituenda. 296
Moniales ſæpe confiteantur, & Euchariſtiam ſumant, 289. *ter in anno confiteantur*

tur confeſſori qui ab Epiſcopo conſtitutus ſit, ibid. neque vi, neque metu ad ingreſſum religionis compellantur, 293. bona mobilia, & immobilia, vt propria non habeant. 282. in fi.
Montes pietatis. 201

N

NAturæ impotentia ad iuſtificationem. 28
Negotia ſæcularia non clericorum. 196
Nicænum concilium, 93. ſecundum. 279
Niniuitarum pœnitentia. 114 in fi.
Nouatiani exploſi. 111
Nouatores. 124
Nouicij & nouiciæ ad profeſſionem quando admittendæ. 291
Nullius diœceſis loca ſub iuriſdictione Epiſcopi. 218. 256
Nuncij Apoſtolici quæ impedire non poſſunt. 273
Nuptiæ prohibentur certis anni temporibus. 244

O

OBicem ponere gratia Dei. 58
Oblatio munda apud Malachiã quæ. 186. in fin.
Obligatio Regulæ quando valet. 291
Oeconomi inſtitutio, ſede Epiſcopali vacante, ad capitulum pertinet. 265
Offerri Chriſtum in Miſſa non eſt idem, quod manducari. 191
Opera non grata ſine Chriſti virtute, 42. abſque Dei gratia non poſſunt iuſtificari, ibidem. non ſunt tantum ſigna & fructus, ſed cauſa augendæ iam adeptæ iuſtificationis. 49
Operantibus bene vſque in finem promittitur vita æterna. 42
Oratoria ab Epiſcopis viſitantur. 194 deputata ad Miſſarum celebrationem. ibid.
Ordinatio ab ipſo Epiſcopo facienda. 215. quibus præſentibus habenda. 217 indigniori eccleſia, adhibitaque diligenti Epiſcopi inquiſitione. ibid.
Ordines maiores, 216. minores, ibid. 137. 223
Ordines ſacri duo eodem die non conferuntur. 220. in fin. quibus & quando conferendi 215 ætas ſingulis præſcripta. 220. eorum functiones

ctiones reſtituendæ, eorum nomina. 208
Ordinis ſacris doctrina, 205. *canones.* 209
Oſtiariatus. 207.222
Ouium munus erga paſtores. 316

P

Poenitentia, Sacramentum, 108. *eius inſtitutionis neceſſitate*, 109. *differentia cum Baptiſmo*, 181. *partes, & fructus.* 112
Pœnitentiarius in cathedrali. 255
Parochiæ nouæ, 178 *in fin. collapſe reſtituendæ*: 180. *quando transferantur*: *ibidem. quando vacabunt, quomodo prouidendum*, 268 *ſi tenues ſunt, remedium. ibid.*
Parochi officium in benedicendis nuptijs 238. *in catecheſi exponenda* 255. *in ſacris eloquijs explanandis ibidem ſi pauper, a quibus alendus.* 316
Paruuli ad Euchariſtiæ perceptionem non obligantur: 173
Paruulorum Baptiſmus, 62. *communio* 173
Paſtores non relinquant ſuum gregem, vt alijs præſint: 142
Paſtoris munus 52.100.142. 246.248
Patrini quid polliceantur: 63
Peccantes publice, ſunt palam corripiendi 255
Peccatum mortale, 41. 43. 116 *originale*, 16. *veniale.* 37.45
Penſiones pro ſeminario 227. *quando impenendæ cathedralibus, aut parochialibus.* 263
Perſeuerantiæ donum 39 47
Petrus, princeps Apoſtolorum. 38 159
Picturæ quid erudiant. 278
Pluralitas beneficiorum. 267
Plures cathedrales, & plura curata qui obtinent, qua pœna puniuntur. 66
Pœna temporalis non ſemper tota dimittitur: 41. 122. 133
Pontificalia. 55.137
Pontificis eſt prouidere Eccleſiis de paſtoribus, cum non reſident. 53
Pontificis Max. ſumma auctoritas. 65.121.325
Pontifex cauſas Epiſcoporum graues terminat, & cognoſcit. 104 253
Pont. Max. ſuprema auctoritas in Eccleſia, qui grauiora

niora crimina ſibi reſeruat. 121
Pontifex Concilium ſuſpenſum reuocat. 154
Pontifex abſoluit eos, qui, ob bona Eccleſiaſtica occupata, excommunicantur. 2?2
Pontifex prouidet de Calicis cō ceſſione 204
Pontificis auctoritate aſſumpti Epiſcopi legitimi ſunt. 211
Pontifex legitimas cauſas ab ſententiæ Epiſcoporum in ſcriptis approbat. 2?2
Pontifex de promouendis Epiſcopis habet approbationem Synodi prouincialis. 247
Pontifex prouidet Eccleſiæ in creatione Cardinalium ibid.
Pontificis munus eſt ſolicitudo vniuerſæ Eccleſiæ. 248
Pontifex cauſas extra curiam quibus committat 2?? *cui reſeruatur ſententia diffinitiua.* ibid.
Pontifex quomodo prouidebit eccleſiis tenuium redditvum. 262
Pontifex prouidet reſignantibus plura beneficia. 268
Pontifex quas cauſas iudicat auocare, &c. 275
Pontifice inconſulto, nihil nouum, aut hactenus in eccleſia inuſitatum decernatur. 281
Pontifex commendatis eccleſiis præficiet Regulares. 296
Pontifex vtitur conſilio Cardinalium in ad miniſtratione Vniuerſalis Eccleſiæ. 300
Pontifici obedientia præſtanda eſt ibid.
Pontifex curat, quando Patriarchæ, & cæteri nolunt venire ad Synodum prouincialem. 301
Pontifex curat Vniuerſitates, quæ viſitandæ ſunt. ibid.
Pontifex curat de coadiutoriis diſponendis. 308
Pontifex cognoſcet perſonas deſignatas ad cauſas in partibus. 315
Pontifici deferenda eſt cauſa Epiſcopi concubinarij. 319
Pontifex ſua auctoritate ſtatuet de abuſibus circa vſum indulgentiam oriis. 327
Pontific. D. N. Pius hoc ſacrum Concilium confirmauit. 236
Præbendas obtinentium reſidentia. 260
Præcedentiæ controuerſia in regularibus dirimatur. 391
Prædeſtinatio is diuinæ arcanum myſterium. 38

Pre-

Prædicationis munus præcipuum Epiſcopi, 252. qui item per ſe, ſeu per alios, hoc munus præſtare tenentur, 23. quomodo, & quando præſtandum. 252
Prælatorum eccleſiæ officiũ. 54
Presbyter, quid ſignificet apud B Iacobum. 128.135
Presbyterorum ætas, 220. quales ordinandi. ibid.
Priorum, & prioriſſarum electio. 286.287
Priuilegia ſunt cauſæ multarum turbationum. 257
Profeſſionem fidei qui facere teneantur. 259
Promouendi ad cathedrales, 197. ad minores Ordines 216.219
Proponentibus legatis, &c. quomodo intelligantur hæc verba. 275
Protonotarij 257
Prouinciale Concilium. 248
Purgatorium. 50. de eo doctrina. 276

Q

QVadrageſimæ tempus. 119
Quæſtiones difficiles ſecludantur a popularibus concionibus, 276 ſimiliter inutiles. 255
Quæſtores eleemoſinarij prædicare prohibentur, 26. tolluntur. 182
Quarta funeralium. 316. *in fi.*

R

RAptores, & rapta. 242
Rebaptizari non licet. 63
Rectores. 262.263.268.324
Regreſſus tolluntur. 307. *in fi.*
Regulares quomodo ordinandi. 220. non prædicent, contradicente Epiſcopo. 253. qua ratione vitam inſtituere debeant. 282
Regularium beneficiorum collatio emendata. 143
Reliquiæ Martyrum, & aliorum Sanctorum. 277
Reſeruationibus fructuum quãdo non grauandæ eccleſiæ. 261
Reſeruationes mentales nemini conceduntur. ibid.
Reſidentia. 52.53.211
Reſidentia lege ſuperius Abeſſe & curati.
Reſidere negligentes, ſalutis propriæ immemores ſunt. 52
Reſidere rogantur curati inferiores, cum obtinent beneficia, quæ requirunt perſonalem reſidentiam. 54

Reſidere,

Reſidere, & per ſe ipſos curam exercere valentibus perſonis conferatur beneficia inferiora, præſertim curata. 66
Reſidentia cum intermittitur, quid faciendum. 102
Reſidere negligentes, præter reatum peccati mortalis pro rata temporis abſentiæ, fructus ſuos non faciunt, 213
Reſidentiæ decretum tam ſub Paulo Tertio, quam ſub Pio Quarto, in Concilijs prouincialibus publicandum eſt, ne aboleatur. 215
Reſignatio beneficiorum. 268. 287.319

S

Sacramenta ſeptem, 58. neceſſaria ad ſalutem, ibidem. a Chriſto inſtituta, 57 eorum vis non amittitur, miniſtrorum peccato mortali, in ijs conficiendis miniſtrorum intentio, 59. non omnibus illa adminiſtrare licet ea ſunt cauſæ inſtrumentales iuſtificationis, 33. eorum efficacia. ibid.
Sanctimoniales. 289
Sanctorum inuocatio. 277
Satisfactio peccatorum neceſſaria, 40. eius fructus. 122. opera. 124
Scholaſteriæ quibus conferendæ. 228
Sedis apoſt. in omnibus ſalua auctoritas. 65.325
Seminarium clericorum. 228
Senenſe Concilium 150. 167.
Symoniaca labes prohibetur. 176.194.264.
Societatis Ieſu clericorum religio. 292
Subdiaconi, 207. qui ordinandi, 220. eorum ætas. ibid.
Suffragia fidelium pro animabus defunctorum. 276
Superſtitio quid ſit, 193. in fi. tollenda eſt in cultu ſanctorum, 278. & in alijs. 277
Symbolum fidei. 9
Synodus diæceſana 249.269. 301
Synodus prouincialis quotannis celebranda. 248

T

Tabernas Clerici vitent. 261
Tempora quibus nuptiæ prohibentur. 244
Teſtes contra Epiſcopum quales. 104
Teſtium numerus in Matrimonio. 137
Timore ſalus comparanda. 36

Titularium Epiſcoporum licentia correcta 137
Tuletanum Concilium. 5
Tonſura 175.206.223. *prima quibus non confertur.* 26
Traditiones Apoſtolorum. 18. 28. 34. 127. 165. 188. 189. 207
Translatio ſimplicium beneficiorum. 182
Tranſubſtantiatio. 91
Turnorum lucra. 264

V

VAgantes non facile ad matrimonium admittantur. 242
Velum moniale. 294
Veſtitus clericorum. 261
Venationes clerici fugiant, ibidem.
Vicariæ. 320
Vicarij quando in beneficijs curatis conſtitui debeant. 54. 67. 180
Viſitandi ius quæcunque pia loca, eſt Epiſcopi. 201
Viſitatio 249.250 251.256.
Viſitationum qui finis. 250
Viſitatio Reliquiarum. 280
Vnctio Extrema cur inſtituta, 126 *eſt verum Sacramentum.* 134
Vniones. 67. 261
Vniuerſitatibus indulta conceſſa. 272
Vocem in Capitulo habere. 199
Vota Regularium, 282. *Monialium.* 287
Vxores plures habere, Chriſtianos non licet. 234

X

XXſti IIII. *decretum de Conceptione Beatæ Virginis.* 20

FINIS.

8.47.B.30 2

INDEX LIBRORVM PROHIBITORVM

CVM REGVLIS CONFECTIS
per Patres à Tridentina Synodo
delectos.

AVCTORITATE PII IIII.
PRIMVM EDITVS.

Poſtea verò à Sixto V. auctus.

ET NVNC DEMVM S. D. N.
CLEMENTIS PAPÆ VIII.
iuſſu recognitus, & publicatus.

INSTRVCTIONE ADIECTA

De exequenda prohibitionis, deque ſincerè emendandi,
& imprimendi libros ratione.

VENETIIS, MDC.

Apud Lucium Spinedam.

INDEX
LIBRORVM
PROHIBITORVM
CVM REGVLIS CONFECTIS
per Patres à Tridentina Synodo
delectos.

AVCTORITATE PII IIII.
PRIMVM EDITVS.

Poſtea vero à Sixto V. auctus.

ET NVNC DEMVM S. D. N.
CLEMENTIS PAPAE VIII.
iuſſu recognitus, & publicatus.

INSTRVCTIONE ADIECTA

De exequendæ prohibitionis, deque ſincerè emendandi,
& imprimendi libros, ratione.

[illegible] M. D. C.

Apud [illegible]

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

SACROSANCTVM Catholicæ fidei depoſitũ, ſine qua Deo placere, aut æternã ſalutem conſequi nemini licet, vt ſaluum in Eccleſia Dei perpetuò conſeruaretur, poſteriſque inuiolatum traderetur, paſtoralis Romanorum Pontificũ vigilantia, ſummo ſemper ſtudio, & cõtentione laborauit. Ipſi enim à Chriſto Domino, huius tã pretioſi depoſiti auctore, & illud fideliter cuſtodiendi, & bonum ſemẽ patrisfamilias, ab inimici hominis zizanijs diſcernẽdi, & Eccleſiam ſalutari doctrina ędificandi, præcipuam curam, ſummamque poteſtatem, in Beatiſſimo Petro Apoſtolorum principe acceperunt. Quocirca ſanctæ mem. Gelaſius I. & Greg. IX. alijq; complures Romani Pontifices, prædeceſſores noſtri, zelo zelati ꝓ domo Domini exercituum, vt hãc fidei Catholicæ, doctrinæq; integritatem ſaluam, incorruptamq; in Eccleſia Dei retinerẽt, Apoſtolici animi magnitudine, ꝓ muro domus Iſrael aduerſus eiuſdẽ fidei hoſtes, ſeipſos opponẽtes, ne illorum dolis, & inſidijs imprudentes, & ſimpliciores homines caperẽtur, lucẽ à tenebris, praua à rectis ſeiunxerunt, quæ ſequẽda, quæ cauẽda eſſent, Chriſti fidelibus declararunt, ꝓbatos, laudabiles, orthodoxos libros, ab adulterinis, pernicioſis, & apocryphis, ſingulari diligẽtia diſtinxerũt; poſtremo, hæreticorum impiorum dogmata, & noxia, ac venenata ſcripta, Cõciliorum decretis, Pontificijs conſtitutionibus, aut alio opportuno cẽſuræ genere condemnarũt. Sed cum noſtris hiſce calamitoſis, & nouiſſimis tẽporib⁹, antiquus humani generis hoſtis, à ſua malitia nunquam recedẽs, ad eandem Catholicam doctrinam, & veritatem labefactãdam peſtiferas hæ-

reſes, & deteſtabiles errores, aut nouos cōflaſſet, aut veteres ex inferis excitaſſet, ſacra Tridentina Synodus, peſtilētem noxiorum librorum copiam, quæ plus nimio excreuerat, coercere, atque auferre cupiens, primum quidem, doctiſſimos aliquot viros delegit, qui de tota ea re cognoſcerēt, & deliberarēt, deinde verò cū ij in negotio nō parū progreſſi eſſent, iuſtis de cauſis, eadē Synodus permota, ad ipsā Apoſtolicam Sedē, integrā rē deferendā ſtatuit. Itaque fel. rec. Pius Papa IIII. prædeceſſor noſter, qui tunc ad Eccleſiæ gubernacula ſedebat: Prælatis quibuſdā doctrina, & prudentia præſtantibus, adhibitis, Indicem librorū prohibitorū, & Regulas quaſdam, per ſuas literas in forma Breuis, promulgauit, & eiuſmodi noxiorum librorū detrimentis depellendis, opportunè prouidit. Cæterū licet illa pro temporis ratione prudenter fuerint tunc conſtituta, tamen cum Sathanæ aſtutia, in huiuſmodi librorū editione noua in dies mala creſcerent (nā poſt illud tempus alij etiā libri pernicioſi partim conſcripti, atque editi, partim qui ſcripti erant, & antea delituerant, in mediū prodiere, quorū lectione ſimpliciores, & incauti homines, ī errores induci facilè poterāt.) Propterea piæ mem. Sixtus Papa Quintus prædeceſſor noſter, multis illuſtratis, atque ad regulas adiectis neceſſarijs rebus mādauit, vt nōnulli alij eiuſdem generis libri, eidem Indici adderentur.

Verùm cū idem Sixtus, re minima abſoluta, ab humanis exceſſerit: Nos animarum ſaluti quantū cum Domino poſſumus conſulentes, quod iampridem vtiliter cœptum, & à multis diu deſideratum erat, hoc tempore omnino perficiendum, atque in lucē edendum duximus. Venerabili igitur fratri noſtro Marco Antonio Epiſcopo Præneſtino de colūna, & dilectis filijs noſtris Auguſtino Sancti Marci de Verona, Simeoni Sanctę Anaſtaſiæ de Terranoua, Hieronymo Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam Aſculano, Federico Sanctæ Mariæ Angelorū in Thermis Borromæo, Franciſco Sāctæ Mariæ Tranſpontinæ Toleto, titulorū presbyteris, necnon Aſcanio Sanctæ Mariæ in Coſmedin de Colūna diacono, Cardinalibus, ſuper huiuſmodi Indice ꝑ nos deputatis, alijſq; pijs, & eruditis viris in conſiliū adhibitis, ea omnia, ac ſingula, quæ à Sixto Quintō, vt ſupra diximus, inſtituta erant, diligenter examinanda, commiſimus, quæ cum

magno

magno ſtudio viſa, ac Deo fauente, demum abſoluta fuerint. Noſtram eandem Pij prædeceſſoris Conſtitutionem, & indicẽ, ac Regulas, quorum omnium tenores haberi volumus pro expreſſis, quam hæc ipſa illis addita, prout inferius deſcripta ſunt omnia, & ſingula, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentiũ approbamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, atque ab omnibus, tam Vniuerſitatibus, quàm ſingularibus perſonis vbique locorum exiſtentibus, ſub eiſdem pœnis, in dicta Pij conſtitutione contentis, obſeruari præcipimus, & mandamus. Quo autem facilius negotium, cum prohibitionis, cum expurgationis, & impreſſionis librorũ peragatur, eas omnes facultates, priuilegia, & indulta, quæ rec. mem. Pius Quintus, Magiſtro ſacri Palatij primũ, deinde Gregorius XIII. & Sixtus V. Cardinalibus Congregationis prędictę conceſſerunt, quorũ tenores hic volumus haberi ꝓ expreſſis, confirmamus, & quatenus opus eſt innouamus, in his omnibus, quæ additis in hoc Indice, nõ aduerſantur, volumuſque propterea, ac decernimus, vt ſi quæ in poſterũm dubitationes, aut cõtrouerſiæ circa ipsũ Indicem, illiusque Regulas, aliaque illis addita emerſerint, ad Congregationem ſupradictorũ Cardinalium, ſeu aliorum, qui pro tempore ſuper Indice huiuſmodi deputati fuerint, referantur, & ex ſentẽtia eorundẽ Cardinaliũ nobis, aut ſucceſſoribus noſtris, ſi rei grauitas id poſtulauerit, cõſultis, declarẽtur, & decidantur quorum auctoritatem, cum permittendis, cum prohibendis, expurgandis, imprimendis libris, aliiſque ad eam rem pertinẽtibus explicandis, volumus eſſe præcipuam, atq; ita mãdamus ab omnibus venerabilib. fratrib. noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, alijſq; locorum Ordinarijs, & dilectis filijs Inquiſitoribus, Vniuerſitatib. magiſtris, doctoribus, bibliopolis, impreſſoribus, mercatoribus, gabellarijs, cæteriſq; omnibus cuiuſcunq; gradus, ordinis, aut dignitatis, tam Eccleſiaſticis ſæcularibus, vel regularibus, quam laicis, quocunq; honore vel dignitate præditis, inuiolabiliter obſeruari. Nõ obſtantibus Apoſtolicis, ac ĩ vniuerſalibus, Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs, editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionib. & ordinationibus, ac quibuſuis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiã iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia

roboratis priuilegijs quoq; indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis in contrarium præmiſſorũ conceſſis confirmatis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus,& ſingulis etiã ſi pro illorũ ſufficienti derogatione de illis,eorumque totis tenoribus,ſpecialis ſpecifica, & ad verbum inſerta mentio habenda eſſet,tenores huiuſmodi præſentib. ꝓ expreſſis habẽtes,hac vice duntaxat,ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque. Decernentes earundem præſentium exemplis,etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis,& ſigillo Prælati alicuius Eccleſiaſtici obſignatis,eandem haberi fidem,quæ haberetur ipſis præſentibus,ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat.Tuſculi,ſub Annulo Piſcatoris, die xvij. Octobris M. D. X C V. Pontificatus noſtri, anno quarto.

M. Veſtrius Barbianus.

PIVS PAPA IIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

DOminici gregis cuſtodiæ, Domino diſponente, præpoſiti vigilijs moræ paſtoris, non deſiſtimus, ipſi gregi ab imminentibus periculis, quanta maxima poſſumus cura, & diligentia præcauere,ne propter negligentiam noſtram pereant, quæ pretioſiſſimo Domini noſtri Ieſu Chriſti ſanguine, ſunt redemptæ. Etſi autem, quæ ad fidei veritatem patefaciendam, & ad horum temporum hæreſes confutandas pertinebant in œcumenico, & generali Concilio Tridentino, Sancti Spiritus aſſiſtere gratia, nuper adeò enucleata,ac definita fuerunt, vt facilè iam ſit vnicuique ſanam Catholicamque doctrinam à falſa adulterinaque internoſcere, tamen cum librorum ab hæreticis editorum lectio, non modò ſimpliciores homines corrumpere ſoleat; verùm ſæpe etiam doctos, eruditoſque in varios errores, & à veritate fidei Catho-

licæ

liceat alienas opiniones inducere; huic quoque rei eſſe duximus, prouidendum. Cum autem aptiſſimum ei malo remediũ eſſe ſciremus, ſi componeretur, atque ederetur Index, ſiue Catalogus librorum, qui vel hæretici ſint, vel de hæretica prauitate ſuſpecti, vel certè moribus, & pietati noceant: id negotium ad ſacram Tridentinam Synodum reieceramus. Eos verò ex tanta Epiſcoporum, & aliorum doctiſſimorum virorum copia delegit, ad eum conficiendum Indicem, multos cum doctrina, tum iudicio inſignes Prælatos, ex omnibus ferè nationibus, qui quidem non ſine maximo labore, plurimiſque vigilijs eum Indicem tandem Deo iuuante, perfecerunt, adhibitis etiam in conſilium lectiſſimis quibuſdam Theologis. Peracto autem Cócilio, cum ex ipſius Synodi decreto, is Index nobis oblatus fuiſſet, vt ne ante ederetur, quã a nobis approbatus fuiſſet, nos doctiſſimis quibuſdã, probatiſſimiſq; Prælatis eũ accuratiſſimè legendum examinandumque tradidimus, & ipſi etiã legimus. Cum igitur magno ſtudio, acri iudicio, diuturna cura confectum, & præterea cómodiſſimè digeſtum eſſe cognouerimus: Nos ſaluti animarum conſulere, eamque ob cauſam prouidère cupientes, ne libri, & ſcripta cuiuſcunque generis, quæ in eo improbantur, ſiue vt hæretica, ſiue vt de hæretica prauitate ſuſpecta, ſiue vt pietati, ac morum honeſtati inutilia, aut aliqua correctione ſaltem indigentia, poſthac à Chriſti fidelibus legantur: ipſum Indicem, vna cum Regulis ei præpoſitis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, imprimique, ac diuulgari, & ab omnibus Vniuerſitatibus Catholicis, ac quibuſcunque alijs, vbique ſuſcipi, eaſque Regulas obſeruari mandamus, atque decernimus; Inhibentes omnibus, & ſingulis, tam Eccleſiaſticis perſonis, Sęcularibus, & Regularibus, cuiuſcunque gradus, ordinis, & dignitatis ſint, quàm laicis, quocunque honore, ac dignitate præditis, ne quis contra earum Regularum præſcriptum, aut ipſius prohibitionem Indicis, libros vllos legere habereve audeat. Si quis autem aduerſus eas Regulas, prohibitionemque fecerit, is quidem qui hæreticorum libros, vel cuiuſuis auctoris ſcripta propter hæreſim vel falſi dogmatis ſuſpicionem damnata, atque prohibita legerit, habueritve, ipſo iure in excómunicationis pœnam incidat,

eamque ob cauſam in eum, tanquam de hęreſi ſuſpectum inquiri,& procedi liceat:præter alias pęnas ſuper hoc,ab Apoſtolica Sede, ſacriſque canonibus conſtitutas. Qui autem libros alia de cauſa prohibitos legerit, habueritve, præter peccati mortalis reatum, Epiſcoporum arbitrio ſeuere ſe nouerit puniendum: Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrarijs quibuſcunque, aut ſi quibus communiter, vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, ne excommunicari poſſint, per literas Apoſtolicas, non facientes plenã, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, neve qui excuſatione ignorationis vti poſſit,volumus, & mandamus, vt hæ literæ per aliquos curiæ noſtræ curſores in Baſilica Vaticana,Principis Apoſtolorum,& in Eccleſia Lateranenſi, tunc, eum in eis populus,vt Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet,palam, & clara voce recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ,& in loco ſolito Campi Florę affigantur; ibique, vt legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur.Cum autem inde amouebuntur,earum exempla in ijſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem, & affixionem, omnes, & ſingulos, qui his literis comprehenduntur poſt tres menſes, à die publicationis,& affixionis earum,numerandos,volumus perinde aſtrictos,& obligatos eſſe,acſi ipſimet illæ editæ,lectæque fuiſſent. Tranſumptis quoque earum, quæ manu alicuius publici Notarij ſcripta,ſubſcriptave,& ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutę, munita fuerint,fidẽ ſine vlla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die xxiiij. Martij. M. D. LXIIII. Pontificatus noſtri anno quinto.

Antonius Florebellus Lauellinus.

PRAEFATIO IN INDICEM
Librorum Prohibitorum.

Confectum à deputatione Tridentina Synodi R. P. F. Franciſci Forerij, Ordin. Fratrum Præd. Sacr. Theolog. Profeſſoris, & eiuſdem Deputationis Secretarij.

CVM Sancta Oecumenica Tridētina Synodus, ijs rationibus adducta, quæ in ſecūdæ Seſſionis decreto ſub Beatiſſimo Pio IIII. Pont. Max. explicata ſunt, cenſuiſſet, vt patres aliquot, ex omnibus ferè nationibus delecti de librorum cenſuris quid ſtatuendū eſſe diligenter cogitarent in eam tandem ſententiam, poſt diuturnam deliberationem venerunt, vt iudicarent nihil vtilius fieri poſſe, quàm ſi Romanus ille prohibitorum librorum Index, ab inquiſitoribus Romæ poſtremò confectus paucis tantum demptis, atque etiam additis, retineretur, quippe qui cum magna maturitate à multis viris doctis compoſitus plurimos comprehendat auctores, atque ordinem ſatis commodum digeſtus eſſe videatur.

Quoniam verò intelligebant propterea in aliquib. in Prouincijs, ac locis hactenus eum Indicem receptum non eſſe, quod in eo quidam libri prohiberentur, quorum lectione viri docti priuati magno incommodo afficerentur; atque animaduertētes etiā in eo eſſe nonnulla parum explicatè poſita, quæ interpretatione indigerent, re, multum diuq; deliberationibus agitata, ac viris etiā ex omni natione Theologicæ facultatis ſcientiſſimis in conſilium adhibitis, ſubiectas Regulas componendas iudicarunt, vt quo ad eius fieri poſſet, doctorum hominum cōmodis, & ſtudijs ſalua veritate, ac religione, proſpiceretur.

Illud igitur in primis obſeruare oportet, vnamquamque penè alphabeti literām, tres habere claſſes.

In primo, non tam libri, quam librorum ſcriptores continētur, qui aut hæretici, aut nota hæreſis ſuſpecti fuerunt, horum enim Catalogum fieri oportuit, vt omnes intelligāt, eorū ſcripta

pra, non edita ſolum, ſed edenda etiam, prohibita eſſe.

Sed illud etiam animaduertendum eſt, qđ licet multi præterea ſint, qui iuſtiſſimis de cauſis in hanc claſſem referri poterāt; Patribus tamen non is fuit animus, aut ad eorum pertinebat inſtitutum, vt eos ad vnum perquirerent, ſed ijs penè contenti fuere, qui in Romano Catalogo deſcripti ſunt: de alijs verò eiuſdem auctoribus, idem ab Ordinarijs, & Inquiſitoribus ſtatuendum eſſe exiſtimarunt.

In ſecundam Claſſem non auctores, ſed libri ſunt relati, qui propter doctrinam, quam continent, non ſanam, aut ſuſpectā, aut quæ offenſionem etiam in moribus tātum fidelibus afferre poteſt, reijciuntur, etiam ſi auctores, à quibus prodiere, ab Eccleſia nunquam deſciuerunt.

Tertia verò, & vltima claſſis eos libros complectitur, qui ſine ſcriptoris nomine exierunt in vulgus, & eam doctrinam cōtinent, quam Romana Eccleſia tanquam Catholicæ fidei, aut morum integritati contrariam, refutandam, ac repellendam eſſe decernit.

Non enim omnes libros, qui nomen auctoris non præferūt, damnandos putarunt: quandoquidem ſæpe viros doctos, ac Sāctos nouimus, vt Chriſtiana quidem Reſp. ex eorum vigilijs fructum caperet, ipſi vero inanem gloriā euitarent, libros optimos ſine nomine ediđiſſe, ſed eos tantum, qui aut liquido prauam, aut dubiam fidei doctrinam, ſiue moribus pernicioſam continent.

At verò qui ſint huiuſmodi, aut tales cenſeri debeant preter eos, q in hoc Catalogo deſcripti ſunt, Epiſcopi, & Inquiſitores vnà cum Theologorum Catholicorum conſilio diu iudicabūt.

Sed propter noſtrorum temporum malitiam, ne in poſterū libri ſine nomine auctoris edantur decreto quartæ Seſſionis Tridentini Concilij ſub fel. rec. Paulo I I I. quod incipit; Sed & impreſſoribus, &c. prouiſum eſt.

R E G V L A I.

LIBRI omnes, quos ante annum M. D. X V. aut ſummi Pontifices, aut Concilia Oecumenica damnarūt, & in hoc Indice non ſunt, eodem modo damnati eſſe cenſeantur, ſicut olim damnati fuerunt.

RE-

Hæreſiarcharum libri, tam eorum, qui poſt prædictum annum, hæreſes inuenerunt, vel ſuſcitarunt, quàm qui hæreticorum Capita, aut Duces ſunt, vel fuerũt, quales ſunt, Lutherus, Zvvinglius, Caluinus, Balthaſar Pacimõtanus, Schvvencfeldius, & his ſimiles, cuiuſcunque nominis, tituli, aut argumenti exiſtant omnino prohibentur.

Aliorum autem hæreticorum libri, qui de religione quidem ex profeſſo tractant, omnino damnantur.

Qui vero de religione non tractant, à Theologis Catholicis, iuſſu Epiſcoporum, & Inquiſitorum examinati, & approbati permittuntur.

Libri etiã catholicæ conſcripti, tã ab illis qui poſtea in hæreſim lapſi ſunt, quàm ab illis, qui poſt lapsũ ad Eccleſię gremiũ rediere, approbati à facultate Theologica alicuius Vniuerſitatis catholicæ, vel ab Inquiſitione generali, permitti poterunt.

REGVLA III.

Verſiones ſcriptorum, etiam Eccleſiaſticorum, quę hactenus editæ ſunt a damnatis, auctoribus, modo nihil contra ſanam doctrinam contineant, permittuntur.

Librorum autem veteris teſtamẽti verſiones, viris tantũ doctis, & pijs, iudicio Epiſcopi cõcedi poterunt; modo huiuſmodi verſionibus tanquã elucidationibus vulgatæ editionis, ad intelligendam ſacrã ſcripturam, non aũt tanquã ſacro textu, vtãtur.

Verſiones verò noui teſtamenti, ab auctoribus primæ claſſis huius Indicis factæ, nemini concedantur, quia vtilitatis parum periculi verò plurimũ lectorib. ex earũ lectione manare ſolet.

Si q̃ verò annotationes cũ huiuſmodi, q̃ permittũtur verſionib. vel cũ vulgata editione circũferuntur ex punctis locis ſuſpectis à facultate Theologica alicuiꝰ Vniuerſitatis Catholicę, aut Inquiſitione generali, pmitti eiſdẽ poterũt, qbꝰ & verſione.

Quibus conditionibus totum volumen Bibliorum, quod vulgo Biblia Vatabli dicitur, aut partes eius, concedi viris pijs, & doctis poterunt.

Ex Biblijs verò Iſidori Clarij Brixiani prologus, & prolegomena præcidantur; eius verò textum, nemo tex. vulgatæ editionis eſſe exiſtimet.

R E G V L A I I I I.

Cum experiméto manifeſtum ſit, ſi ſacra Biblia vulgari lingua, paſſim ſine diſcrimine permittãtur, plus inde, ob hominũ temeritatem, detriméti quam vtilitatis oriri, hac in parte iudicio Epiſcopi, aut Inquiſitoris ſtetur, vt cũ conſilio Parochi vel confeſſarij, Bibliorũ, à Catholicis auctoribus verſorũ, lectioné in vulgari lingua eis concedere poſſint, quos intellexerint, ex huiuſmodi lectione nô damnum, ſed fidei, atque pietatis argumentum capere poſſe, quam facultatem inſcriptis habeant.

Qui autem, abſque tali facultate ea legere, ſeu habere, præſumpſerit, niſi prius Biblijs Ordinario redditis, peccatorũ abſolutionem percipere non poſſit.

Bibliopolæ verò qui prædictam facultatem non habenti, Biblia idiomate vulgari conſcripta vendiderit, vel alio quouis modo conceſſerint, librorum precium, in vſus pios ab Epiſcopo conuertendum, amittant; alijſque pœnis pro delicti qualitate eiuſdem Epiſcopi arbitrio ſubiaceant.

Regulares verò, non niſi facultate à Prælatis ſuis habita; ea legere, aut emere poſſint.

R E G V L A V.

Libri illi, qui hæreticorum auctorũ opera interdum ꝓdeũt, in quibus nulla, aut pauca de ſuo apponunt, ſed aliorũ dicta colligũt, cuiuſmodi sũt Lexica, Concordãtiæ, Apophtegmata, Similitudines, Indices, & huiuſmodi, ſi quæ habeant admixta q̃ expurgatione indigeant, illis Epiſcopi, & Inquiſitori, vnà cum Theologorum catholicorum conſilio ſublatis, aut emendatis permittantur.

R E G V L A V I.

Libri vulgari idiomate de controuerſijs inter Catholicos, & hæreticos noſtri temporis, differentes, non paſſim permittantur, ſed idem de ijs ſeruetur, quod de Biblijs vulgari lingua ſcriptis ſtatutum eſt.

Qui verò de ratione bene viuendi, contéplandi, confitendi, ac ſimilibus argumentis vulgari ſermone conſcripti ſunt, ſi ſanam doctrinam contineant, non eſt cur prohibeantur, ſicut nec ſermones populares, vulgari lingua habiti.

Quod ſi hactenus, in aliqua regno, vel prouincia aliqui libri

bri

bri ſunt prohibiti,quod nonnulla continerent quæ ſine delecti ab omnibus legi non expediat, ſi eorum auctores Catholici ſunt poſtquam emendati fuerint, permitti ab Epiſcopo, & inquiſitore poterunt.

R E G V L A VII.

Libri qui res laſciuas,ſeu obſcenas,ex profeſsò tractant,narrant,aut docent, cum non ſolum fide, ſed & morum, qui huiuſmodi librorum lectione facile corrumpi ſolent,ratio habenda ſit,omnino prohibentur:& qui eos habuerit,ſeuerè ab Epiſcopis puniantur.

Antiqui verò, ab ethnicis conſcripti, propter ſermonis elegantiam, & proprietatem, permittuntur, nulla tamen ratione pueris prælegendi erunt.

R E G V L A VIII.

Libri quorum principale argumentum bonorum eſt, in quibus tamen obiter aliqua inſerta ſunt, quæ ad hæreſim, ſeu impietatem,diuinationem, ſeu ſuperſtitionem ſpectant, à catholicis Theologis Inquiſitionis Generalis auctoritate expurgati, concedi poſſunt.

Idem iudicium ſit de prologis, ſummarijs, ſeu annotationibus, quę à damnatis auctoribus libris non damnatis, appoſitæ ſunt; Sed poſthac non niſi emendati excudantur.

R E G V L A IX.

Libri omnes,& ſcripta,Geomātiæ, Hydromantiæ,Acromātiæ, Piromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, ſiue in quibus continentur ſortilegia , veneficia, auguria, auſpicia,incantationes artis magicæ,prorſus reijciuntur.

Epiſcopi verò,diligēter prouideant, ne Aſtrologiæ iudiciariæ libri tractatus,indices legantur,vel habeantur, qui de futuris contingentibus,ſucceſſibus,fortuitiſve caſibus,aut ijs actionibus quæ ab humana voluntate pendent, certo aliquid euenturum affirmare audent.

Permittuntur autem iudicia, & naturales obſeruationes, quæ nauigationis,agriculturæ,ſiue Medicæ artis iuuandæ gratia,conſcripta ſunt.

R E G V L A X.

In librorum aliarumve ſcripturarum,impreſſione ſeruetur, quod

quòd in Concilio Lateranenſi ſub Leone X. Seſſione decima ſtatutum eſt.

Quare ſi in alma vrbe Roma, liber aliquis ſit imprimendus, per Vicarium Summi Pont. & ſacri Palatij Magiſtrum, vel perſonas à Sanctiſſimo Domino Noſtro deputandas, prius examinetur.

In alijs vero locis ad Epiſcopum, vel alium habentem ſcientiam libri, vel ſcripturæ imprimendæ, ab eodem Epiſcopo deputandum, ac Inquiſitorem hereticæ prauitatis, eius Ciuitatis, vel Dioceſis in qua impreſſio fiet, eius approbatio, & examen pertineat, & per eorum manum propria ſubſcriptione gratis, & ſine dilatione imponendam, ſub pœnis, & cenſuris in eodem decreto contentis, approbetur, hac lege, & conditione addita; vt exemplum libri imprimendi authenticum, & manu auctoris ſubſcriptum, apud Examinatorem remaneat.

Eos verò, q libellos manuſcriptos vulgant, niſi ante examinati, probatique fuerint, iiſdem pęnis ſubijci debere iudicarunt Patres deputati, quibus impreſſores. Et qui eos habuerint, & legerint, niſi auctores prodiderint, pro auctoribus habeantur.

Ipſa verò huiuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, & in fronte libri, vel ſcripti, vel impreſſi authenticè appareat; probatioque & examen, ac cætera gratis fiant.

Præterea in ſingulis ciuitatibus, ac diœceſibus, domus, vel loci, vbi ars impreſſoria exerceretur, & bibliothecæ librorum venialium ſæpius viſitentur, à perſonis ad id deputandis ab Epiſcopo, ſiue eius Vicario, atque etiam ab Inquiſitore hæreticæ prauitatis, vt nihil eorum quæ prohibentur, aut imprimatur, aut vendatur, aut habeatur.

Omnes vero librarij, & quicunque librorum venditores habeant in ſuis bibliothecis, Indicem librorum venalium, quos habent, cum ſubſcriptione dictarum perſonarum, nec alios libros habeant, aut vendant, aut quacunque ratione tradant, ſine licentia eorundem deputandorum, ſub pęna amiſſionis librorum, & alijs arbitrio Epiſcoporum, vel Inquiſitorum imponendis: emptores verò lectores, vel impreſſores, eorundem arbitrio puniantur.

Quod ſi aliqui libros quoſcunq; in aliquam ciuitatem intro

ducant,

ducant, teneantur ijdem perſonis deputandis renunciare, vel ſi locus publicus mercibus eiuſmodi conſtitutus ſit, miniſtri publici eius loci, prædictis perſonis ſignificent, libros eſſe adductos.

Nemo verò audeat, librum, quem ipſe, vel alius in ciuitatem introduxit, alicui legendum tradere, vel aliqua ratione alienare, aut commodare, niſi oſtenſo prius libro, & habita licentia à perſonis deputandis, aut niſi notorie conſtet, librum iam eſſe omnibus permiſſum.

Idē quoq; ſeruetur, ab hæredibus, & exequutoribus vltimarum voluntatum, vt libros à defuncto relictos, ſiue eorum indicē, illis perſonis deputandis offerant, & ab ijs licentiā obtineāt, priuſquā eis vtantur, aut in alias pſonas, quacunq; ratione eos transferant. In his autem omnibus, & ſingulis, pœna ſtatuatur, vel amiſſionis librorum, vel alia, arbitrio eorundem Epiſcoporum, vel Inquiſitorum, pro qualitate contumaciæ, vel delicti.

Circa verò libros, quos Patres deputati, aut examinarunt, aut expurgarunt, aut expurgandos tradiderunt, aut certis conditionibus, vt rurſus excuderentur, concelſerunt, quidquid illos ſtatuiſſe conſtiterit, tam bibliopolæ, quam cæteri obſeruēt.

Liberum tamē ſit Epiſcopis, aut Inquiſitoribus generalibus, ſecundum facultatem quam habent, eos etiam libros, qui his Regulis permitti videntur, prohibere, ſi in hoc ſuis regnis, aut prouincijs, vel diœceſibus expedire iudicauerint.

Cæterū nomina, cū librorū, qui à Patribus deputatis purgati ſunt, tum eorū quibus illi hanc prouinciā dederunt, eorundē deputatorū Secretarius, Notario ſacræ vniuerſalis Inquiſitionis Romanæ deſcripta, Sanctiſſimi Dñi noſtri iuſſu tradidit.

Ad extremum verò omnibus fidelibus præcipitur, ne quis audeat contra harum Regularum præſcriptum, aut huius Indicis prohibitionem, libros aliquos legere, aut habere.

Quòd ſi quis libros hæreticorum, vel cuiuſuis auctoris ſcripta ab hæreſim, vel ob falſi dogmatis ſuſpicionem damnata, atque prohibita, legerit, ſiue habuerit, ſtatim in excommunicationi ſententiam incurrat.

Qui verò libros, alio nomine interdictos legerit, aut habuerit, propter peccati mortalis reatum quò afficitur, iudicio Epiſcoporum ſeuerè puniatur.

OB-

OBSERVATIO CIRCA
Quartam Regulam.

ANimaduertendum eſt circa ſupra ſcriptã quartã Regulã Indicis fel.rec.Pij Papæ IIII.nullã per hãc impreſſionẽ, & editionẽ de nouo tribui facultates Epĩs, vel Inquiſitoribus, aut Regulariũ ſuperioribus, concedendi licentiã emẽdi,legẽdi,aut retinendi Biblia vulgari lingua edita, cũ hactenus,mandato,& vſu Sãctæ Romanæ,vniuerſalis Inquiſitionis ſublata eis fuerit facultas cõcedẽdi huiuſmodi licẽtias legẽdi,vel retinendi Biblia vulgaria,aut alias ſacræ Scripturæ,tam noui,quam veteris teſtamenti partes quauis vulgari lingua editas,ac inſuper ſummaria,& compendia etiam hiſtorica eorundem Bibliorum,ſeu librorum ſacræ ſcripturæ quocunque vulgari idiomate conſcripta:quod quidem inuiolatè ſeruandũ eſt.

Circa nonam Regulam.

Circa Regulã ix. eiſdẽ Indicis,ab Epiſcopis, & Inquiſitoribus Chriſti fideles ſedulò admonẽdi ſunt,quod in legẽtes, aut retinentes contra regulã hanc,libros huiuſmodi Aſtrologiæ iudiciariæ diuinationũ,& ſortilegiorum,rerumque aliarum in eadem Regula expreſſarũ,procedi poteſt nõ modo per ipſos Epiſcopos,& Ordinarios,ſed etiã per Inquiſitores locorum ex cõſtitutione fel.rec.Sixti Papæ Quinti,cõtra exercentes Aſtrologiæ iudiciariæ artem,& alia quæcunque diuinationũ genera,libroſque de eis legentes,ac tenentes,promulgata,ſub Datũ Romæ apud Sanctum Petrum , anno Incarnationis Dominicæ M. D. LXXXV. Nonis Ianuarij, Põtificatus ſui,anno primo.

De Thalmud, & alijs libris Hebræorum.

Quãuis in tertia claſſe Indicis prædicti Pij Papę iiij.ſub littera T. Thalmud Hebręorũ, eiuſque gloſſæ,annotationes,interpretationes,& expoſitiones omnes prohibeantur,ſed ꝙ ſi abſque nomine Thalmud,& ſine iniurijs,& calumnijs in Religionem Chriſtianam aliquando prodijſſent,tolerarentur.quia tamen Sanctiſſimus Dominus Noſter, Dominus Clemens Papa viij.per ſuã conſtitutionẽ cõtra impia ſcripta,& libros Hebræorum,ſub Datum Romæ apud Sanctum Petrum,Anno Incarnationis

tionis Dominicæ M. D. X C I I. pridie Kal. Martij Pontific. ſui, anno ſecundo, illos prohibuit atque damnauit: mens ipſius non eſt, eos propterea vllatenus etiam ſub illos conditionibus permittendi, aut tolerandi ſed ſpecialiter & expreſſe ſtatuit, & vult vt huiuſmodi impij Thalmudici, Cabaliſtici, alijque nefarij Hebræorum, libri omnino damnati & prohibiti maneant & cenſeantur, atque ſuper eis, & alijs libris huiuſmodi, prædicta conſtitutio perpetuò, & inuiolabiliter obſeruetur.

De libro Magazor.

Ad hæc ſciant Epiſcopi, Ordinarij, & Inquiſitores locorũ, librum Magazor Hebræorum, qui continet partem officiorũ, & cærimoniarum ipſorum, & Synagogę, Luſitanica, Hiſpanica, Gallica, Germanica, Italica, aut quauis alia vulgari lingua, pręterquam Hebræa, editum, iamdiu ex ſpeciali decreto rationabiliter prohibitum eſſe. Id circo prouideant illum nullatenus permitti, aut tolerari debere, niſi Hebr. lingua prædicta.

De libris Ioannis Bodini.

Cum in Appendice ſecundæ claſſis ſub litera I. dicatur [Ioãnis Bodini Andegauenſis Dæmonomania omnino prohibetur, liber verò de Republica, & Methodus ad facilem hiſtoriarũ cognitionem tandiu prohibita ſint, quouſque ab auctore expurgata, cum approbatione Magiſtri ſacri Palatij prodierint.] Id quidem per errorem fortaſſe librarij factum creditur; nã liber de Republica eiuſdem Ioannis Bodini, primum die xv. Menſis Octobris. M. D. X C I I. deinde liber Dæmonomaniæ die primo menſis Septembris, M. D. X C I I I. ab eodem S. D. N. Papa ſimpliciter damnatis ſunt: ac proinde vterque damnatus, & prohibitus cenſendus eſt.

INSTRVCTIO EORVM, QVI LIBRIS cum prohibendis, tum expurgandis, tum etiam imprimendis, diligentem, ac fidelem (vt par ſit) operam ſunt daturi.

AD Fidei Catholicæ conſeruationẽ, non ſatis eſt, quinam ex iam editis libris damnatæ lectionis ſunt cognoſcere (quod Indice, & Regulis confectis per Patres a generali Tridentina Synodo delectos, precipuè ſancitũ eſt) niſi illud etiam caueatur, ne vel ijdem denuo pullulent libri vel ſimiles

alij emergant,& propagētur,q̄ incautas fideliū mentes occulto veneno inficientes,iuſta ac merita dānatione digni iudicentur.

Vt igitur,quicunque poſthac,ſeu veteres, ſeu noui libri edētur,quam maximè puri,& tam in ijs,quæ ad fidem,quam quæ ad mores pertinent incontaminati exiſtant; quid circa malorū librorum interdictionem ad eos penitus abolendos,tā ab Epiſcopis,& Inquiſitoribus,quā à cæteris,quorum ad id in Eccleſia Dei ſtudiū valere;& auctoritas poteſt;(præter ea,q̄ Tridentinorū Patrū Regulis ſupradictis decreta ſunt) publica vtilitas exigat capitibus infra poſitis diligentius ſancitur, ijſdemq; ſtatuitur,quæ omnino in poſterum tum ab ijſdē Epiſcopis,& Inquiſitoribus,alijſque,vt præfertur in malorū Librorum interdictione,& abolitione,tum à Correctoribus in librorū,ac cæterorum quorumcunque ſcriptorum correctione,atq; emendatione,tum à Typographis,in ipſorū librorum impreſſione,(pęna pro arbitrio Epiſcopi, & Inquiſitoris aduerſus eoſdem Typographos conſtituta)inuiolate ſunt obſeruanda.

DE PROHIBITIONE LIBRORVM.

§. j.

CVrent Epi,& Inq̄ſitores, vt ſtatim atq; hic Index fuerit publicatus,eorū iuriſdictioni ſubiecti, ad ipſos deſcripta ſingillatim deferant nomina librorū oīum,& ſingulorū, quos apud ſe in eodem Indice prohibitos,quiſque reperiet.

Ad huiuſmodi vero libros ſic ſignificandos,infra certū tempus ab Epiſcopo,vel Inquiſitore præſcribendū,omnes cuiuſcūque gradus, & conditionis extiterint, ſub graui pęna , eorum arbitratu infligenda,teneantur.

Romæ verò hæc omnia certo à ſe,propoſitis edictis,pręſcribendo tempore,præſtari curabit Sacri Palatij Magiſter.

§. ij.

Si qui erūt, qui librū vnū, aut plures ex prohibitis,q̄ ad p̄ſcriptū Regularū permitti poſſunt,certa aliqua ex cā poteſtatē ſibi retinendi,aut legendi fieri, ante expurgationem deſiderēt: concedendæ facultatis extra Vrbem , ius erit penes Epiſcopū, aut Inquiſitorem, Romæ, penes Magiſtrum Sacri Palatij.

Qui quidem,gratis eam, & ſcripto manu ſua ſubſignato tribuent,de triennio in triennium renouandam; ea in primis adhibita

hibita conſideratione,vt non niſi viris dignis,ac pietate,& doctrina conſpicuis, cum delectu eiuſmodi licentiam largiantur, ijs autem in primis,quorum ſtudia,vtilitati publicæ, & ſanctæ Catholicæ Eccleſiæ vſui eſſe,compertum habuerint.

Qui inter legendum, quæcunque repererint animaduerſione digna, notatis capitibus, & folijs, ſignificare Epiſcopo, vel Inquiſitori teneantur.

§. iij.

Illud etiam Catholicæ fidei conſeruandæ neceſſitas extra Italiam,maximè cū ab Epiſcopis, & Inquiſitoribus, tum à publicis Vniuerſitatibus, & omni doctrinę laude florentibus poſtulat,ut eorum librorum Indicem confici,& publicari curent: qui per eorum regna, atque prouincias, hęretica labe infecti, ac bonis moribus contrarijs, vagantur ſiue illi propria nationis,ſiue aliena lingua,conſcripti fuerint.

Vtque ab eorum lectione,ſeu retentione,certis pęnis, ab eiſdem Epiſcopis,& Inquiſitoribus,propoſitis, eorundem regnorum,ac prouinciarum homines,arceant.

Ad quod exequendum,Apoſtolicę ſedis Nuncij, & Legati extra Italiam, eoſdem Epiſcopos, Inquiſitores, & Vniuerſitates ſedulo excitare debebunt.

§. iiij.

Ijdem Apoſtolici extra Italiam Nuncij,ſiue Legati,necnon in Italia,Epiſcopi,& Inquiſitores,eam curam ſuſcipient,vt ſingulis annis Catalogum diligenter collectum librorum in ſuis partibus impreſſorum, qui aut prohibiti ſint, aut expurgatione indigeant : ad ſanctam ſedem Apoſtolicam, vel congregationem indicis,ab illa deputatam,tranſmittant.

§. v.

Epiſcopi,& Inquiſitores,ſeu ab ijſdem ſubdelegati,& deputati, tam in Italia, quàm extra, penes ſe habeant ſingularum nationum indices, vt librorum,qui apud illas damnati,ac prohibiti ſunt,cognitionem habentes,facilius proſpicere poſſint, an etiam, à ſuæ iuriſdictionis terris,eoſdem recognitos, arcere,vel retinere debeant.

§. vj.

In vniuerſum āt de malis,& pernicioſ. libris id declaratur,

atque ſtatuitur,vt qui certa aliqua lingua initio editi, ac deinde prohibiti,ac damnati à Sede Apoſtolica ſunt,eoſdem quoque , in quacunque poſtea vertantur linguam, cenſeri, ab eadem Sede , vbique gentium , ſub eiſdem pœnis interdictos, & damnatos.

DE CORRECTIONE LIBRORVM:

§. j.

HAbeant Epiſcopi,& Inquiſitores coniunctim facultatem, quoſcunque libros iuxta præſcriptum huius indicis,expurgandi etiam in locis exemptis,& nullius,vbi verò nulli ſunt Inquiſitores,Epiſcopi ſoli.

Librorum verò expurgatio,non niſi viſis eruditione,& pietate inſignibus committatur, iiſque ſint tres, niſi forte conſiderato genere libri, aut eruditione eorum, qui ad id diligenter, plures,vel pauciores,iudicentur expedire.

Vbi emendatio cōfecta erit,notatis capitibus, paragraphis, & folijs, manu illius, vel illorū qui expurgauerint,ſubſcripta, reddatur,eiſdem Epiſcopis,& Inquiſitoribus,vt præfertur,qui ſi emendationem approbauerint,tunc liber permittatur.

§. ij.

Qui negotiū ſuſceperit corrigendi, atque expurgandi,circūſpicere oĩa, & attentè notare debet,non ſolū , quę in curſu operis,manifeſtè ſe offerūt,ſed, ſi quę in ſcholijs,in ſummarijs, in marginibus,in Indicibus librorum,in præfationibus, aut epiſtolis dedicatorijs,tanquam in inſidijs,deliteſcunt.

Quę autem correctione,atque expurgatione indigent, ferè hęc ſunt,quę ſequuntur.

Propoſitiones hęreticę, erroneę hęreſim ſapientes, ſcandaloſę, piarum aurium offenſiuę,temerarię, & ſchiſmaticę,ſeditioſæ blaſphemæ.

Quæ contra ſacramentorum ritus, & cęremonias,contraq; receptum vſum,conſuetudinem Sanctæ Romanę Eccleſiæ,nouitatem aliquam inducunt.

Prophanę etiā nouitates vocum ab hęreticis excogitatæ, & ad fallendum introductæ.

Verba dubia , & ambigua, quę legentium animos , à recto, catholicoque ſenſu, ad nefarias opiniones , adducere poſſunt.

Verba

Verba ſacrę ſcripturę,non fideliter prolata,vel è prauis hæreticorũ verſionib.dep:ōpta,niſi fortè afferrētur,ad eoſdem hęreticos impugnādos,& ꝓprijs telis iugulandos,& cōuincēdos.

Expungi etiam oportet verba ſcripturę ſacrę,quęcunq; ad prophanum vſum impiè accommodantur; tum quę ad ſenſum detorquentur abhorrentem à catholicorum patrum,atque doctorum vnanimi ſententia.

Itemque epitheta honorifica,& omnia in laudem hęreticorum, deleantur.

Ad hęc reijciuntur omnia,quę ſuperſtitiones, ſortilegia, ac diuinationes ſapiunt.

Item, quęcunque fato,aut fallacibus ſignis,aut ethnicę fortunę,humani arbitrij libertatem ſubijciunt,obliterentur.

Ea quoque aboleantur,quæ paganiſmum redolent.

Item quæ famæ proximorum, & præſertim eccleſiaſticorũ, & Principum detrahunt,boniſque moribus, & Chriſtianæ diſciplinæ,ſunt contraria,expurgantur.

Expurgandæ ſunt etiam propoſitiones, quæ ſunt contra libertatem,immunitatem,& iuriſdictionem eccleſiaſticam.

Item,quæ ex gentilium placitis,moribus,exemplis tyrannicam politiā fouent,& q̃ falſo vocant rationem ſtatus,ab Euangelica , & Chriſtiana lege abhorrentem inducunt, deleantur.

Explodantur exempla, quæ Eccleſiaſticos ritus, religioſorũ ordines,ſtatum, dignitatem,ac perſonas lædunt,& violant.

Facetiæ etiam, aut dicteria, in perniciem, aut prędiudicium famę, & exiſtimationis aliorum iactata,repudientur.

Denique laſciua,quæ bonos mores corrumpere poſſunt,deleantur.

Et ſi quę obſcenæ imagines , prędictis libris expurgandis impreſſę, aut depictæ extent, etiam in literis grandiuſculis, quas initio librorum, vel capitum imprimi moris eſt:huius generis omnia penitus obliterentur.

§. iij.

In libris autē Catholicorũ recentiorũ , qui poſt annũ Chriſtianę ſalutis M. D. X V. conſcripti ſunt,ſi id, ꝙ corrigendum occurrit paucis demptis,aut additis, emendari poſſe videatur, id Correctores faciendum curent,ſin minus,omnino deleatur.

§. iiij.

In libris autem Catholicorum veterũ nihil mutare fas, ſit, niſi, vbi aut fraude hæreticorum, aut Typographi incuria, manifeſtus error irrepſerit.

Si quid autem maioris momenti, & animaduerſione dignũ occurrerit, liceat in nouis editionibus, vel ad margines, vel in ſcholijs adnotare: ea in primis adhibita diligentia, an ex doctrina, locisque collatis, eiuſdem auctoris ſententia difficilior illuſtrari, ac mens eius planius explicari poſſit.

§. v.

Poſtquam codex expurgatorius confectus erit, ac mandato Epiſcopi, & Inquiſitoris impreſſus, qui libros expurgandos habebunt, poterint de eorundem licentia iuxta formam in codice traditam eos corrigere, ac perpurgare.

DE IMPRESSIONE LIBRORVM.

§. j.

NVllus liber in poſterum excudatur, qui non in fronte nomen, cognomen, & patriam præferat auctoris.

Quod ſi de auctore non conſtent, aut iuſtam aliquam ob cauſam, tacito eius nomine, Epiſcopo, & Inquiſitori liber edi poſſe videatur, nomen illius omnino deſcribatur, qui librum examinauerit, atque approbauerit.

In his verò generibus librorum, qui ex variorum ſcriptorũ dictis, aut exemplis, aut vocibus compilari ſolent, is, qui laborem colligendi, & compilandi ſuſceperit, pro auctore hēatur.

§. ij.

Regulares, præter Epiſcopi, & Inquiſitoris licentiam (de qua regula decima dictum eſt) meminerint, teneri ſe ſacri Cõcilij Tridentini decreto, operis in lucem edendi facultatem à prælato cui ſubiacent, obtinere.

Vtramque autem conceſſionem, quæ appareat, ad principium operis, imprimi faciant.

§. iij.

Curent Epiſcopi, & Inquiſitores pœnis etiam propoſitis, nè impreſſoriam artem exercentes, obſcenas imagines, turpeſvè, etiam in grandiuſculis literis imprimi conſuetas, in librorum deinceps impreſſione apponant.

Ad libros verò, qui de rebus eccleſiaſticis, aut ſpiritualib. cõſcripti ſunt, nè characterib. grandiorib. vtãtur, in quib. expreſsè appareat alicuius rei prophanæ, nedũ turpis obſcenevè ſpẽs.

Qui etiam inuigilabunt ſummopere, vt in ſingulorũ impreſſione librorũ: nomen impreſſoris, locus impreſſionis, & annus, quo liber impreſſus eſt, in principio eius, atq; ĩ fine annotetur.

§. iiij.

Qui operis alicuius editionem parat, integrum eius exemplar exhibeat Epiſcopo, vel Inquiſitori, id vbi recognouerint, probauerintq; penes ſe retineant, quod Romę quidem in Archiuo Magiſtri ſacri Palatij, extra Vrbẽ verò, in loco idoneo, quem Epiſcopus, aut Inquiſitor elegerit, reſeruetur.

Poſtquam autem liber impreſſus erit, non liceat cuiquam venalem in vulgus, proponere, aut quoquomodo publicare, antequàm is, ad quem hæc cura pertinet illum cum manuſcripto apud ſe retento, diligenter contulerit, licentiamq; vt vendi, publicatique poſſit, conceſſerit.

Idque tum demum faciẽdum, cum exploratum habebitur, Typographum fideliter, ſe in ſuo munere geſſiſſe, neque ab exemplari manuſcripto, vel minimum diſceſſiſſe.

Qui contrafacere auſus fuerit, grauiter & ſeuerè puniatur.

§. v.

Curent Epiſcopi, & Inquiſitores, quorum muneris erit facultatem libros imprimendi, & concedere, vt eis examinandis, ſpectatæ pietatis, & doctrinæ viros adhibeant, de quorum fide, & integritate, ſibi polliceri queãt; nihil eos gratiæ daturos, nihil odio, ſed omni humano affectu poſt habito, Dei duntaxat gloriam ſpectaturos, & fidelis populi vtilitatem.

Talium autem virorum approbatio, vna cum licentia Epiſcopi, & Inquiſitoris, ante initium operis, imprimatur.

§. vj.

Typographi, & Bibliopolæ coram Epiſcopo, aut Inquiſitore, & Romæ, coram Magiſtro Sacri Palatij, iureiurando ſpondeant, ſe munus ſuum, Catholicè, ſincerè, ac fideliter exequuturos, huiuſque indicis, decretis, ac regulis, Epiſcoporumque, & Inquiſitorum edictis, quatenus eorum artes attingunt, obtemperaturos, neque ad ſuæ artis miniſterium quemquam ſcienter

ter admiſſuros,qui hæretica labe ſit inquinatus.

Quod ſi inter illos, inſignes, ac eruditi nonnulli reperiantur, fidem etiam Catholicam, iuxta formam à Pio iiij. fel.rec. præſcriptam, eorundem Superiorum arbitrio, profiteri teneantur.

§. vij.

Liber auctoris damnati, qui ad præſcriptum Regularum expurgari permittitur,poſtquam accuratè recognitus, & purgatus legitimeque permiſſus fuerit, ſi denuo ſit imprimendus præferat titulo inſcriptum nomen auctoris,cum nota damnationis,vt quauis, quod aliqua liber recipi, auctor tamen repudiari intelligatur.

In eiuſdem quoque libri principio, tum veteris prohibitionis, tum recentis emendationis, ac permiſſionis mentio fiat; exempli gratia Bibliotheca à Conrado Geſnero Tigurino, damnato auctore,olim edita,ac prohibita,nunc iuſſus Superiorum expurgata,& permiſſa.

INDEX AVCTORVM,

ET LIBRORVM PROHIBIT.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

A

ABydenus Corallus, alias Huldricus Huttenus.
Achillus Pyrminius Gaſſarus.
Adolphus Clarembach.
Albertus Brandeburgenſis.
Albertus Draco.
Alexander Alexius Scotus.
Alexius Brenicerus.
Alphonſus Æmilius Chemnicenſis.
Ambroſius Interbocenſis.
Ambroſius Moibanus Vratiſlauienſis.
Andreas Altameri.
Andreas Bodenſtien,Caraloſtadius.
Andreas Cratander.
Andreas Dietherus.
Andreas Fabricius, Themnicenſis.
Andreas Fricius, Modreuius.
Andreas Hyperius.
Andreas Knopen.
Andreas Muſculus.
Andreas Oſiander.
Andreas Poach.

Angelus Od.nus.
Antonius Alieus, vel Halieus.
Antonius Anglus, auctor Libri de origine Miſſæ.
Antonius Brucciolus.
Antonius Coruinus.
Antonius Otho.
Aretius Felinus, qui & Martinus Bucerus.
Arnoldus Montanij.
Arſatius Schoffer.
Arturus Brittannus.
Auguſtinus Mainardus Pedemontanus.

APPENDIX.

Abdias Liberinus, vel Liberinus Abdias.
Abdias Prętorius.
Abrahamus à Munsholt, Antuerpienſis.
Abrahamus Muſculus.
Achatius Brandemburgenſis.
Adamus Hoppius.
Adamus Paſtoris.
Adamus Schmidt, vel Schuberts.
Adamus Siberus.
Æmilius Portus, Franciſi filius.
Albertus Hardembergius.
Albertus Lyttichius.
Alceus Antonius.
Alexander Nouellus.
Alexander Seton, Scotus.
Apoſtata qui ſcripſit anno 1548.
Alexius Alexander Lipſenſis.
Alphonſus Corradius, vel Conradus.
Ambroſius Lobyuuaſſer.
Ambroſius Reudenius.
Ambroſius Vvolfius, vel Vvolfius.
Andreas Celichius.
Andreas Coruinus.
Andreas Critius, Polonus.
Andreas Ellingerus.
Andreas Freyhub.
Andreas Fulda.
Andreas de Gorlitz, Profeſſor Lipſenſis.
Andreas Gorrutius.
Andreas Hondorffius.
Andreas Iacobi Gopingenſis
Andreas Kreuch.
Andreas Lang.
Andreas Muncerus.
Andreas Otho, Hertzbergenſis.
Andreas Pancratius.
Andreas Petrius.
Andreas Pouchemnis.
Andreas Scoffius, vel Scoppius.
Andreas Volanus.
Andreas a SKeuue.
Antonius Ceuallerius.
Antonius CooKe.
Antonius Corranus.
Antonius Fayus.
Antonius Ghelbius, Lincenienſis.
Antonius Herfortus.
Antonius Mocherus.

Antonius

Antonius Paquius.
Antonius Probus.
Antonius Sadel.
Antonius Schotus, Anglus.
Antonius Palearius.
Auguſtinus Marloratus.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

In actis Æneæ Syluij prohibentur ea, quæ ipſe in Bulla retractationis damnauit.

Alcuini, ſeu potius Caluini commentarij in libros de Trinitate.

Antonij Franciſci Doni literæ.

Antonij de Roſellis Aretini tractatus de poteſtate Imperatoris, & Papæ, & de Concilijs.

Auguſtini de Roma Nazareni Epiſcopi, tractatus de ſacramento Diuinitatis Ieſu Chriſti, & Eccleſiæ. *Donec expurgentur.*

Item tractatus de Chriſto capite, & eius inclinato principatu.

Item tractatus de charitate Chriſti, circa electos, & de eius infinito amore.

APPENDIX.

Adriani Barlandi; liber ſelectas quaſdam Epiſtolas Eraſmi Roterodami continens.

Alberti Argentinenſis, Chronicon, editio Baſileenſis. *Niſi corrigantur.*

Alberti Krantij Hamburgenſis, hiſtoriæ, ſeu chronicæ editæ Francofurti.

Alphonſi Enriquez, defenſio pro Eraſmo, contra Eduardum Læum, & contra Vniuerſitatem Pariſienſem.

Amati Luſitani Centuriæ, donec expurgentur.

Ambroſij Catharini Politi, quæſtiones duæ, de verbis, quibus Chriſtus ſanctiſſimum Euchariſtiæ ſacramentum confecit.

Andreæ Corui, liber de Chyromantia.

Andreę Maſij, Cōmentaria, ſup Ioſue vſquequo emendentur.

Annales gentis Sileſiæ, Ioachimo Cureo auctore.

Annotationes ſuper Inſtit. Ioannis Scheuekdevuini, niſi emendentur.

Antichi Tiberti, liber de Chyromantia.

Antonij Bonfini, Commentaria de pudicitia.

Antonij Poli Veneti, Lucidarium prātis Papalis. *Donec expurgentur.*
Antonij Reuclini Exegeſis dictionum in Pſalmos.
Antonij de Rampilogis, Figuræ Bibliorum.
Apologia fratris Michaelis Medinæ Belarcenſis, aduerſus F. Dominicum Soto Segobienſem, pro fratre Ioanne Fero.
Apologia Vvilhielmi, Principis Auriaci, Comitis Naſaniæ, cō tra Principem Parmenſem.
Apologia Zaſij, contra Ioannem Eckium.
Arnaldi di Villanoua opera, niſi expurgentur.
Auguſtini Eugubini, Coſmopeia, niſi fuerit ex emendatis, & impreſſis Venetijs 1591.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

Acta Norimbergæ, videlicet, Oſiandriſmus.
Acta Synodi Bernenſis.
Actiones duæ Secretarij Pontificij.
Admonitio Miniſtrorum verbi Argentinenſium.
Aequitatis diſcuſſio, ſuper conſilio delectorum Cardinalium.
Alchimia Purgatorij.
Alchoranus Franciſcanorum.
Alchoranus Mahometis, Baſileæ impreſſus, & ſimiles cū Scholijs, & impijs Annotationibus, & Præfationibus. Itē in vulgari lingua, non niſi ex conceſſione Inquiſitorū hēri poſſit.
Alphabetum Chriſtianum.
Amica, & humilis, & deuota admonitio.
Anatomia excuſſa Marpurgi, per Eucharium Ceruicorum.
Anathomia della Meſſa.
Annotationes in acta Concilij Tridentini.
Annotationes in cronica Abbatis Vrſpergenſis.
Anonymi cuiuſdā, Liber de Repugnātia doctrinæ Chriſtianæ.
Apologiæ Confeſſionis Auguſtanæ.
Apologia de doctrina Vualdenſium.
Apologia contra Henricum Ducem.
Apologia Græcorum, de igne Purgatorij, &c.
Argyrophilacis, ſeu Theſaurarij Epiſtola.
Articuli Anabaptiſtarum Moraniæ.
Articuli Anabaptiſtarum Saxoniæ.
Articuli, à facultate Theologica Pariſienſi determinati ſuper

miteri; Fidei noſtræ hodie controuerſis, cum Antidoto, Auctore, vt creditur, Caluino.

Articuli nouorum Vuormatiæ Euangeliſtarum.

Articuli Quadraginta ſeptem, plebis Francfordienſis.

Auguſtanæ confeſſionis Eccleſiarum cauſæ, quare amplexæ ſint, & retinendum ducant ſuam doctrinam.

APPENDIX.

Academiarum Lipſenſis, & Vuitembergenſis, repetitio Orthodoxæ Confeſſionis.

Acta, & Scripta Theologorum Vuitembergenſium, & Patriarchæ Conſtantinopolitani, D. Hieremiæ, &c. quæ de Auguſtana cōfeſſione inter ſe miſerūt, Græcè, & Latinè ab eiſdem Theologis edita.

Actiones, & monumenta Martyrum eorum, qui a Vuicleffo, & Huſſ ad noſtram hanc ætate in Germania, Gallia, Britannia ipſa, demum Hiſpania, veritatem Euāngelicam ſanguine ſuo conſtanter obſignauerunt.

Agenda, ſeu formulæ Precum, aut Officia Hæreticorum, quacunque Lingua conſcripta.

Analyſis reſolutio Dialectica, quatuor librorum Inſtitutionū Imperialium.

Annatę Taxationes Eccleſiarum, & Monaſteriorum, per vniuerſum Orbem, ab Hæreticis deprauatę.

Ἀνάμνησις, iuris, quod in approbandis Pontificibus Imperatores habent.

Apologia Anglicana, ſeu eccleſiæ Anglicanę, ſiue Apologia Anglorum.

Apologia Catholica, aduerſus libellos, declarationes, & conſultationes, factas, Scriptas, & editas à federatis perturbatoribus Pacis, in Regno Franciæ, qui inſurrexerunt, ex quo tempore Dominus Frater Vnicus Regis, vita functus eſt, per E.D.L.I.C. Pariſijs apud Iacobum Pethichou. 1586.

Apologia contra ſtatus Burgundiæ.

Artis Diuinatricis encomia; & patrocinia diuerſorum Auctorum, inter quos eſt vnus Philippus Melanchthon.

A V-

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

B

Balthaſar Hiebmaier.
Balthaſar Pacimontanus.
Baptiſta Laſdeſmius.
Bartholomęus Bernardi.
Bartholomęus Conformi.
Bartholomæus Roſinus.
Bartholomæus Vveſthemer⁹.
Baſilius Groeningenſis, aliàs Vueſſellus.
Baſilius Ioannes Herolel Acropolita.
Benedictus Morgenſtern.
Berengarius Diaconus Andegauenſis.
Bernardinus Ochinus, vel Onichinus, Senenſis.
Bernardus Rotmanus.
Bernardus Zieglerus.
Bartholdus Hallerus.
Bilibaldus PirKaymerus.
Bilicanus Theobaldus.
Blaurerus Ambroſius.
Bocerus Martinus.
Bollingerus Henricus.
Burgenhagius Pomeranus, ſeu Ioannes Bugenhagius Pomeranus.

APPENDIX.

Balthaſar Bidembachius.
Balthaſar Ralde.
Balthaſar Sartorius.
Bartholomæ⁹ Bernardus Cimbergenſis.
Bartholomæus Fontius.
Bartholomę⁹ Tremelius Gothenus.
Bartholomæus Genhard.
Bartholomæus Hofmann.
Bartholomæus Traherou.
Baſilius Faber Soranus.
Benedictus Aretius Bernenſis.
Benedictus Thalmanus.
Bertanus Anglus.
Bernardus Kniperdollingus.
Bertholdus Sprocouius.
Bertandus Loquæus.
Boquinus Petrus.
Brentius, vel Prontius.
Bruno Quinos.
Bullingamus Anglus.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Baptiſtæ Bremenſis opera omnia, Quamdiu emendata, non prodierint.
Bartholomæi Ianoes, de Aduentu Antichriſti.
Beati Rhenani ſcholia in Tertullianum.
Benonis Liber de Vitâ Hildebrandi.
Bertrami Liber, q inſcribitur de Corpore, & Sãguine Chriſti.
Boccacij Decades, ſiue Nouellæ centum. Quamdiu expurgatæ non prodierint.
Brunonis Heidelij Quetſurdenſis, Poëmatum Libri ſeptem.

APPENDIX.

Bartholomæi Cauſæ, opera omnia.

Bartholomæi Caranzæ, Mirandenſis, Cathechiſmus.

Bartholomæi Coclitis Anaſtaſis, Chiromantiæ, & Phyſionomiæ.

Bartholomæi Ferrarienſis, de Chriſto Ieſu abſcondito, libri ſex quouſque expurgentur.

Beati Rhenani Epiſtola, de Primati Petri vbicunque reperiatur, ſiue ſeorſum, ſiue Libro decimo Operis ad Fridericum Nauſeam.

Beniamin Cantabri, Itinerarium.

Berhardi Lotij Hadamarij, ſeu Gerardi Lorichij Adamarij, Collectio trium Librorum Racemationum brunonis Seilij de Miſſa publica proroganda.

Bernardini Teleſij, de Natura rerum.

Item de ſomno.

Item quod animal Vniuerſum ab vnica animæ ſubſtantia gubernatur. *Donec expurgentur.*

Bernardini Tomitani, expoſitio in Matthęum.

Bononia, ſiue de libris ſacris conuertendis, in Vernaculam linguam, Libri duo, Auctores Friderico Furio Cæriolano Valentino.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Belial, ſiue de Conſolatione Peccatorum.

Beneficium Chriſti.

Bernenſis Diſputatio.

Bernenſis Reformatio contra Miſſam.

Breuis, & compendioſa Inſtructio, de Religione Chriſtiana.

Breuis Tractatus ad omnes in Chriſtianā libertatē maleuolos.

Breuis Paſtorum Iſagoge.

APPENDIX.

Baſilienſium Miniſtrorum reſponſio, contra Miſſam.

Biblia Hęreticorum opera impreſſa, vel cum eorundem annotationibus argumentis.

Summarijs, ſcholijs, & indicibus referta, omnino prohibentur.

Bibliotheca Conſtantinopolitana. *Donec expurgentur.*

Biblio-

Bibliotheca Sanctorum Patrum, Pariſijs edita, & per Margarinum de la Bigne in vnum collecta.

Bibliotheca Studij Theologici, ex operibus SS. Hieronymi, Auguſtini, & reliquorum confecta, vel ſub alio Titulo.

Bibliotheca Studij Theologici, ex pleriſque Doctorum priſci ſæculi monumentis collecta, apud Ioannem Criſpinum, ſeu alibi impreſſa.

Brutum Fulmen Papæ Xiſti Quinti, aduerſus Henricum, Regem Nauarræ, & Henricum Borbonium, Principem Condenſem, vna cum proteſtationes multiplicis nullitatis.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

C

Cælius Horatius Curio.
Cęlius Secundus Curio.
Caluinus.
Capito Vuolphangus Fabritius.
Caroloſtadius.
Carolus Molinæus.
Caſparus Cruciger.
Caſpar Peucerus, Budiſſinus.
Caſpar Tauberus.
Caſſander Brugenſis.
Carieus Cogelius.
Chriſtianus Beyer.
Chriſtian⁹ Lotichius Heſſus.
Chriſtophorus Clarius.
Chriſtophorus Cornerus ex Fagis.
Chriſtophorus Froſcouerus.
Chriſtophorus Hegendorphinus.
Chriſtophorus Hoffmann.
Chriſtophorus Melhonerus.
Chriſtophorus Rheiter.
Chriſtophorus Traſibulus.
Claudius Senarclænus.
Claudius Taurinenſis, qui ſcripſit de Imaginibus.
Clemens Marot.
Conradus Clauſerus.
Conradus Cordatus.
Conradus Daſypodius.
Conradus Geſnerus.
Cōradus Gibelus, vel Grebellius Tigurinus.
Conradus Lagus.
Conradus Lycoſthenes.
Conradus Pellicanus.
Conradus Perea.
Conradus Scherck.
Conradus Somius.
Conradus Treuue de Friedeſieuer.
Cornelius Agrippa.
Crato Milius.
Cyprianus Leouitius.

APPENDIX.

Carolus Chriſtophorus Beierus.
Carolus Ionuileus.
Carolus VVrenhouius.
Caſſiodorus Reinius.

Chri-

Chriſtianus Granundi.
Chriſtianus Heſſiander.
Chriſtophorus Fiſcher, vel Fi-cherus.
Chriſtophorus Godmanus.
Chriſtophorus Imlerus.
Chriſtophorus Ireyus Paſſa-uienſis.
Chriſtophorus Laſius.
Chriſtophorus Marſtaller.
Chriſtophorus Molhuſenſis.
Chriſtophorus Obenhemus.
Chriſtophorus Ohenhin, O-thingenſis.
Chriſtophorus Pezelius.
Chriſtophorus Ricardus.
Chriſtophorus Spãgẽbergius.
Chriſtophorus Srolberg.
Chriſtophorus Stymmelius.
Churrerus Conradus.
Clemens Schuberus.
Clementius Gulhielmus.
Conradus Badius.
Conradus Churrerus.
Conradus Breherus.
Conradus Hersbachius.
Conradus Lautenbach, vel Lutenbach.
Corradus MercKalinus.
Cõradus Neander Bergenſis.
Conradus Porta.
Conradus Vvlnerus.
Corradus VVolff. Piatz.
Conſtantinus dela Fuente, Hiſpanus.
Copius Balthaſar.
Coranus Antonius.
Cyriacus Spamgenbergius.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Capricci del Bottaio, Ioanni Baptiſtæ Gelli, Quandiu emendatus non prodierit.
Chumani Elimſpachij, de Tabernis Montanis, Chronologia ex Sacris literis.
Cyri Theodori Prodromi, Epigrammata.

APPENDIX.

Cardani, Opera de Sapientia.
De Varietate.
De ſubtilitate.
De conſolatione.
Commentaria in Quadripartitũ Ptolomæi, de Geniturïs & reliqua omnia, quæ de Medicina nõ tractãt.
Niſi corrigãtur.
Caſſiani Conſtantinopolitani, de Libero arbitrio Collatio illa, quæ Aganoæ impreſſa eſt, per Ioannem Sicerum. 1528.
Chriſtophori a Capite Fontium, Libri de neceſſaria correctione Theologiæ Scolaſticæ.
De Miſſæ Chriſti ordine, & ritu. Epitome nouæ illuſtra-
Omnino prohibentur.

luſtrationis Chriſtianæ fidei.

Reliqua verò ipſius opera itē prohibētur donec expurgentur.

Chronica Turcica collecta à Philippo Lonicero, cui eſt adiectum opus quoddam Ioannis Auentini Hæretici, in quo declarantur cauſæ miſeriarum, &c.

Continuatio temporum Germani cuiuſdam, ab Anno Salutis 1513. vſque ad Annum 1549. Quæ ſolet addi Chronico Euſebij, ab eo loco vni incipit, Noua Temporum continuatio &c. *Niſi emendentur.*

Chronologia Gerardi Mercatoris, quæ à Sleidano, & damnatis Auctoribus ſumpta eſt.

Claudij Baduellis, Liber de ratione Vitæ ſtudioſæ, & Litteræ in Matrimonio collocandæ.

Claudij Eſpencæi, Commentaria de continentia, & in Epiſtolam ad Titum. *Niſi corrigantur.*

Clementis Scuberti, Liber de Scrupulis Chronologorum.

Commentaria Rabbi Salomonis, & Chimi, & Rabbini Hieroſolymitani, & ſimilium ſuper Vetus Teſtamentum, tā ſcripta Hebraicè, quàm Latinè tranſlata, per Conradum, & Paulum Fagium Hæreticos.

Conſilium Abbatis Panormitani, pro Concilio Baſileenſi.

Conciones F. Thomæ De Senis falſo adſcriptæ, & quæ reuera ſunt Bernardini Ochijni Hæretici.

Conradi Clingij, Opera omnia, donec expurgentur.

Coropædia, ſiue de Moribus, & Vita Virginum Sacrarum, Gaſpare Styblino Auctore.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

Capita Fidei Chriſtianæ, contra Papam, & Portas Inferorum.

Capo Finto.

Carontis, & Mercurij Dialogi.

Catalogus Papę, & Moyſis.

Catalogus teſtium veritatis, ex Sancti Patribus.

Cathecheſis Puerorum in Fide, Literis, & Moribus.

Catechiſmus Eccleſiæ Argentoratenſis.

Cathiſmus, Pro Eccleſia VVitembergenſi.

Cathechiſmus, cui Titulus eſt, Catechiſmus Maior, & Minor.

Cathechiſmus,cui Titulus, Qual maniera,&c.
Cathechiſmo,cioè Formulario,p iſtruire,& ammaeſtrare,i Fāciulli nella Religione Chriſtiana, fatto a modo di Dialogo.
Cathechiſmus,ſiue explicatio Symboli Apoſtolici.
Cathechiſmus paruus,pro Pueris in Scholis, nuper auctus.
Cathechiſmus ſuper Euangelium Marci,
Cathechiſmus,ſiue Symbolo expoſitio.
Cathechiſmus Tubicenſis.
Cauſæ, quare Synodum indictam à Romano Pont. Paulo iij. recuſarint Principes, Status, & Ciuitates Imperij,profitētes puram,& Catholicam doctrinam.
Centum grauamina,&c.
Centum,& quatuordecim Sententiæ Patrum,de Officio verorum Rectorum Eccleſiæ.
Chriſtiano inſtitutio.
Chriſtianæ iuuentutis crepundia.
Chriſtiana Reſponſio miniſtrorum Euangelij Baſileæ,cur Miſſam,&c.
Chriſtianæ ſcolæ, Epigrammatum Libri duo ex varijs Poetis, excerpti.
Ciuitatis Magdemburgenſis publicatio literarum ad omnes Chriſti fideles,anno 1550.
Clauicula Salamonis.
Collatio Diuinorum,& Papalium canonum.
Collectanea demonſtrationum, ex Prophetis, Apoſtolis, & Doctoribus Eccleſiæ, quod Spiritus Sanctus à ſolo Patre procedit.
Colloquium Cochlei,& Lutheri.
Colloquium Marpurgenſe.
Colloquium Vvormatiæ inſtitutum anno 1540.
Comediæ ſuper queſtione, Quæ eſt maior conſolatio morientis,&c.
Comediæ, & Tragediæ aliquot ex Veteri Teſtamento, collectore Ioanne Oporino.
Commentarius de Angelo Melanchtonis.
Commentaria Germanica,in Cornelium Tacitum.
Commentarius in priorem Timotæi epiſtolam, à viro ſumme

pietatis

pietatis conſcriptus.
Concilium Piſanum, quòd verius, Cóciliabulum dicendũ eſt.
Conciliabulum Theologicorum, aduerſus bonarum literarũ ſtudioſos, &c.
Concionum de decem præceptis dominicis.
Concordantiæ Principum nationis Germanicæ, de aſtutijs Chriſtianorum, vel Curtiſanorum.
Confeſſio Eccleſiæ Tigurinæ.
Confeſſio fidei Auguſtanæ.
Confeſſio fidei Baronum, & Nobilium, Bohemiæ.
Confeſſio Saxonica.
Confutatio determinationis Doctorum Pariſienſium, contra Martinum Lutherum.
Confutatio vnius, & viginti Propoſitionum, de differentia Legis, & Euangelij.
Congregatio, ſiue collectio inſignum cócordantiarum Biblię.
Conſiglio d'alcuni Veſcoui, congregati in Bologna.
Contra Regulã Minoritarum, & vniuerſas perditionis ſectas.
Contra Sanctos Zeylleyſten.
Conuentus Auguſtenſis.
Copia d'vna lettera ſcritta alli 4. di Gennaro. M. D. L.
Coptis Chriſtianus.
Cordigere nauis conflagratio, Dialogus.
Cymbalum Mundi.

APPENDIX.

Caluinianus Candor.
Cantica ſelecta veteris, & noui teſtamenti, cum hymnis & collectis ſeu orationibus purioribus, quæ in orthodoxa, atque Catholica Eccleſia cantari ſolent, addita diſpoſitione, & familiari expoſitione Chriſtophori Corneri.
Carmina, & epiſtolæ de coniugio ad Dauidem Chytræum hęreticum.
Carmina amicorum in honorem nuptiarum. R. & virtute, doctrinaque præſtantis viri Stephani Iſaci, verbi diuini, apud Heylbergenſes miniſtri.
Cathechefis doctrinæ Chriſtianæ, in vsũ ſcholarũ Pomeraniæ.
Cathechefis religionis Chriſtianæ, quæ traditur in Eccleſijs, &

ſcholis Palatinatus.
Cathechiſmus, pro Eccleſia Antuerpienſi, qua confeſſionem Auguſtanam profitetur.
Cathechiſmus Genuenſis.
Cathechiſmus Latino Germanicus.
Centuria prima Monaſteriorũ Germaniæ, ſiue Chronologia,
Chyromantiæ libri omnes, & præſertim Patritij Tricaſij Mantuani, & expoſitio eiuſdem Tricaſij ſuper Coclitem.
Chronicon prodigiorum,& oſtentorum.
Chronographia Eccleſiæ Chriſtianæ, impreſſa Baſileæ apud Nicolaum Gryllingerum. 1551.& vbicunq; impreſſa fuerit.
Chronologia,ex ſacris Literis.
Chronologicarum rerum,libri duo.
Circulus charitatis diuinæ,ſiue ſub alio titulo,circulus diuinitatis. *Niſi expurgentur.*
Collectio figurarum omnium ſacræ ſcripturæ.
Colloquium Altemburgenſe.
Colloquium Badenſe.
Colloquium Bernenſe.
Colloquium Clerici,& Militis.
Colloquium Herphordienſe.
Colloquium Ieſuiticum.
Colloquium Lypſenſe.
Colloquium Marpurgenſe.
Colloquium Pariſienſe.
Colloquium Poſſiacum.
Colloquium Schmaldicum.
Colloquium Vvitembergenſe.
Comedia Tragica Suſannæ, quæ quandoq; cũ nomine,quandoque ẽt ſine nomine Auctoris prodijt,vtraq; prohibetur.
Comediæ,& Tragediæ,ex nouo & veteri Teſtamento,impreſſæ Baſileæ 1540.per Nicolaum Bryllingerum.
Comitia Spiræ,& Vvormatię.
Commentarium Bibliorum.
Commentarius captę Vrbis ductore Porbonio exquiſitũ modum confectus.
Compendium, ſiue Breuiarium textus, & gloſſę, maton in omnes

omnes veteris inſtrumenti libros.

Compendium orationum, impreſſum Venetijs per Iuntam,& alios,donec expurgatum fuerit.

Concordia pia, & vnanimi conſenſu, repetita confeſſione fidei, & doctrinę electorum Principum, & ordinum Imperij,atque eorundem Theologorum,qui Auguſtanam confeſſionem complectuntur.

Confeſſio Anglicana.

Confeſſio Antuerpienſis.

Confeſſio Argentinenſis.

Confeſſio doctrinæ Saxonicarum Eccleſiarum, Synodo Trid. oblata,anno Domini 1551.

Confeſſio fidei,de Euchariſtiæ Sacramento,per Miniſtros Eccleſię Saxoniæ.

Confeſſio fidei Miniſtrorum Vvitembergenſium.

Confeſſio Miniſtrorum Ieſu Chriſti.

Confeſſio pię doctrinę, quę nomine Chriſtophorus Ducis Vvitẽbergenſis,& Tecẽſis Comitis &c.fuit propoſita,per legatos eius die 24.Menſis Ianuarij,anno 1552. cõgregationi Conc.Trid.

Cõfeſſio religionis, ſeu fidei Chriſtianę ſacratiſſimo Imperatori Carolo Quinto, Cęſari Auguſto, in Comitijs, Auguſtę,Anno Domini 1530. per legatos ciuitatum Argentorati. Conſtantię Menningę,& Lindanię exhibita.

Confeſſio Vvaldenſium.

Conſilium Pauli Tertij,datum Imperatori,in Belgis,cum Euſebij Pamphili,pia explicatione.

Conuentus Geneuenſis, ſiue conſilium miniſtrorum Geneuenſium in diuerſorio quodam iuxta Geneuenſium, anno Dom. 1565.

Conuiuia,ſeu Colloquia tironum.

Cathecheſis,ſiue prima iſtitutio,aut rudimẽta religionis Chriſtianę,Hebraicę,Gręcè,Latinè explicata, Lugduni Batauorũ,ex officina Plantiniana, apud Franciſcum Rachengium.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

D

DAuid Georgi⁹ ex Delphis.

Dauid Peiferus Lipſius vel Pfeffinger.

Dauid ſcheffer.
Didymus Fauentinus, qui eſt Melanchthon.
Diethelmus Cellarius.
Dionyſius Melander.
Dominicus Caramanius.
Dominicus Melguitius.

APPENDIX.

Daniel Bodenbergius.
Daniel Hofmanus.

Daniel Toſſanus.
Dauid Chytræus.
Dauid Paræus.
Dauid Stangius.
Dauid Thoner.
Dauid Vvetterus.
Dauid Vvithedus.
Dauid Vvoitus.
Donatus Gotuiſus.
Durandus de BaldacK.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Dantis Monarchia.

Dauidis Chytræi, liber de auctoritate, & certitudine Chriſtianæ doctrinæ, ac ratione diſcendi Theologiam.

Deſiderij Eraſmi Roterodami Colloquiorū liber, Moria, Lingua, Chriſtiani Matrimonij inſtitutio, de interdicto eſucarnium, eiuſdem Paraphraſis, in Matthæum, quæ à Bernardino Tomitano in Italicam linguam conuerſa eſt.

Cætera verò Opera ipſius, in quibus de Religione tractat, tandiu prohibita ſint, quandiu à facultate Theologica Pariſienſi, vel Louanienſi expurgata non fuerint.

Adagia verò ex editione, q̃ molit̃ Paulus Manutius pmittẽtur.

Interim vero, quæ iam edita ſunt, ex punctis locis ſuſpectis, iudicio alicuius facultatis Theologicæ Vniuerſitatis Catholicę vel Inquiſitionis alicuius Generalis permittantur.

APPENDIX.

Dauid de Pomis Hebræi, de Medico Hebræo enarratio Apologetica, quamdiu emendata non prodierit.

Deſiderij Eraſmi Roterodami Adagia iampridem edita à Paulo Manutio, permittuntur.

Dialogus Petri Mochij, de cruciatu, exilioque cupidinis.

Dialogus Pontani Charon.

Didaci Stellæ Commentaria in Euangelium Lucæ, niſi fuerint ex impreſſis ab Anno 1581.

Durani liber de S. Eccleſiæ miniſterijs, permittitur, ſi tamen correctus fuerit.

Libellus verò eidem adiunctus, ab eo Latinus factus, cui titulus

lus eſt, Pro libertate Eccleſiæ Gallicanæ, aduerſus Romanã aulam defenſio Pariſienſis Curiæ, Ludouico XI. Gallorum Regi quondam oblata omnino prohibetur.

Auctorum incerti nominis libri prohibiti.

Declaratoria Iubilei.

Decretum Norimbergenſe, editum anno 1534.

Defenſio pro Zuinglio.

Defenſio aduerſus axioma Catholicum, ideſt criminationem Roberti Epiſcopi Abrincenſis.

Dialogi aduerſus Ioannem EcKiums.

Dialogi, de Mercurio, & Charonte.

Dialogus de doctrina Chriſtiana.

Dialogus Karſtans, & Regellians.

Dialogus de morte Iulij ij. ſecundi Papæ ſiue Iulius.

Dialogus Murnarus Leuiathan.

Dialogus obſcurorum virorum, in quo tres colloquuntur Theologi.

Dialogus Orat. Pontificis Romani, & illius, qui eſt Pontifici à confeſſionibus.

Dialogus paradoxus, quo Romani Pontificis Orator, vna cum eo qui eſt, &c.

Diſcorſi ſopra li Fioretti di S. Franceſco.

Diſputatio Badenſis.

Diſputatio Bernenſis.

Diſputatio Cronicen. cum duabus epiſtolis.

Diſputatio inter clericum, & militem, ſuper poteſtate Prælatis Eccleſiæ atque Principibus terrarum commiſſa, alias ſomnium Viridarij.

Diſputatio Lypſica inter Martinum, & Hieronymũ Emſerum.

Diſordine della Chieſa.

Diurnale Romanum, impreſſum Lugduni, in ædibus Filiberti Rolleti, & Bartholomæi Freni.

Doctrina veriſſima ſumpta a ca. 4 epi. ad Romanos, vt conſolentur afflictæ conſcientiæ.

Doctrina vetus & noua.

Dragale locorum communium.

Duæ diſput. Herffordianæ Langi, & Nauclerij.

Due lettere d'vn cortigiano, nelle quali ſi dimoſtra, che la fede,&c.

APPENDIX.

De auctoritate, officio, & poteſtate Paſtorum Eccleſiaſticorum.

Declaratio nominum Caldęorum, niſi corrigatur.

De diſciplinis puerorum, recteque formandi eorum ſtudijs, & moribus ac ſimul, tam parentum, quam pręceptorum in eoſdem officio, doctorum virorum libelli verè aurei.

De ſcripturę ſanctę præſtantia, dignitate, auctoritate, &c.

De Chriſtianiſſimi Regis periculum, & nota quædã, ad Sfundrate Pontificis Romani, literas monitoriales Francofurti, apud Martinum Lechlerum. 1591.

Dialectica Legalis, etiam cum nomine auctoris.

Dialogi ſacri, ſine nomine auctoris, qui tamen ſunt Sebaſtiani Caſtalion's hæretici.

Diſputatio de feſto Corporis Chriſti.

Diſputatio de peccato originis.

Diſputatio de pœnis.

Diſputatio de miniſterio verbi.

Doctrinæ Ieſuitarum præcipua capita à doctis quibuſdã Theologis, retexta ſolidis rationibus, teſtimonijſque ſacrarum ſcripturarum, & doctorum veteris Eccleſiæ confutata, tomi tres.

Altera editio priore emendatior eo duplo maior, & ſub eiſdẽ, vel parum diuerſis titulis, doctrinæ Ieſuiticæ,&c. Tomus primus, tomus ſecundus, tertius, quartus, & quintus.

Dominicæ precationis explicatio, impreſſa Lugduni, per Griphium, & alios.

Duellorum libri literæ, libelli, ſcripta,&c. Quibus eadem duella ex profeſſo defenduntur, ſuadentur, docenturque prorſus vetantur ſicut, & eorum deteſtabilis vſus à ſacro Concilio Tridentino omnino prohibitus eſt.

Si qui verò ex huiuſmodi libris, ad controuerſias ſedandas, paceſque componendas proficere poſſuut, expurgati, & approbati permittuntur.

Duo volumina orationum obſcurorum virorum.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

E

Eobanus Heſſus.
Eraſmus Bſidiſtus Sileſis.
Eraſmus Ebnerus.
Eraſmus Fabricus.
Eraſmus Oſualdus, Screktenfucſius.
Eraſmus Rotembucher.
Eraſmus Roterodamus, vide ſupra in litera D.
Eraſmus Sarcerius.
Eraſmus Snepſius.
Euricius Cordus.
Eurychius Mion, qui, & Muſculus.

APPENDIX.

Eadmundus Halen, Hordeuolgius.
Vel Nordouolegius.
Edmundus Geſt, Anglus.
Edmundus Grindalus, Anglus.
Edmundus Bunnius.
Ægidius Hunnius.
Elchanon Pragenſis.
Elias Palingenius.
Enochus Saracenus, Geneuenſis.
Eraſmus Alberus.
Eraſtus Tomas.
Erhardus Schneſius.
Erneſtus Vogelin.
Eſaias Heinduhich.
Euſebius Cleberus.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

APPENDIX.

Elementa magica Petri de Abano.
Enchiridion doctrinæ Chriſtianæ Concilij Colonienſis.
Enchiridion militiæ Chriſtianę, auctore Ioanne Iuſto Lanſpergio, ſeu ſine nomine auctoris, impreſſum Compluti.

Donec expurgentur.

Epitome omnium operum D. Aurelij Auguſtini, per Ioãnem Piſcatorē, illæ quę impreſſæ ſunt per Ioanuem Criſpinum.
Euſebij Candidi, clauſus lectificæ mortis.
Examen Ordinandorum, Ioannis Feri, niſi ſit ex impreſſis ab anno 1587.

Auctorum incerti nominis libri prohibiti.

Elementa Chriſtiana, ad inſtituendos pueros.
Enarrationes Epiſtolarum, & Euangeliorum.
Enchiridion Chriſtianiſmi.
Enchiridion piarum præcationum.
Epigrammatum Chriſtianæ ſectæ, libri duo, ex varijs Chriſtianis poetis decerpti.

Epiſtola Apologetica ad ſinceriores Chriſtianiſſimi ſectatores per Phryſiam Orientalem,&c.
Epiſtola Chriſtiana,de Cœna Domini.
Epiſtola directa ad pauperem, & mendicam eccleſiam Lutheranam.
Epiſtola de non Apoſtolicis,quorundam moribus,qui in Apoſtolorum ſe,&c.
Epiſtolam de Magiſtris Louanienſibus.
Epiſtola Miniſtri cuiuſdam Verbi Dei,de eccleſiæ clauibus,Sacramentis,veraque miniſtrorum Spiritus electione.
Epiſtolæ piæ,& Chriſtianæ.
Epiſtola,& Præfatio in Decalogum.
Epiſtola Sancto Vlrico adſcripta.
In epiſtolam ad Timothæum Commentaria.
Epitome Belli Papiſtarum contra Germaniam,atque Patriam ipſam,Cæſare Carolo Quinto Duce.
Epitome decem Præceptorum, prout quemque Chriſtianum cognoſcere decet.
Epitome eccleſiæ renouatæ.
Epitome Reſponſionis ad Martinum Lutherum.
Eſdræ lamentationes Petri.
Eſpoſitione dell'Oratione del Signore in volgare; compoſta per vn Padre non nominato.
Euangelicæ Conciones.
Euangelium æternum.
Euangelium Paſalli.
Examen Dei opus.
Expoſitio Symboli Apoſtolorum,Orationis Dominicæ,& Pręceptorum.

APPENDIX.

Elegiæ aliquot,de morte Coniugis,& librorum, quæ ſunt Ioānis Piſtorij hæretici.
Enchiridion Manuale, Romæ excuſsū apud Thomā Membrunium(vt quidē apparet in frontiſpicio) vt verò in calce legitur, Trecis, vbi eum librū excudebat Frācifcus Trumeſui.
Enchiridion parui Cathechiſmi,Ioannis Brentij,in Colloquia redactum.

Enchiri-

Enchiridion aliud, piarum precationum, cum Kalendario, & Paſſionali (vt vocatur) Vvitẽbergæ, apud Ioã. Luſt. an. 1429
Enchiridion principis, & magiſtratus Chriſtiani, quod refertur ad Petrum Ægidium, & Cornelium Scribonium.
Epigrammatum Flores, niſi corrigantur.
Epiſtola cõſolatoria ad Reuerẽdos, & grauiſſimos Theologos.
Epiſtola Luciferi, ad malos Principes Chriſtianos.
Epiſtolæ conſolatoriæ, collectæ per Cyriacũ Spangembergiũ.
Epiſtolæ Obſcurorum virorum.
Epiſtolæ Chronicorum, & hiſtoriarum mundi, velut Index primæ, & ſecundæ impreſſionis, in quo ſunt impreſſæ, atque figuræ Imperatorum, & imagines.
Epitome Figurarum Sacræ Scripturæ.
Epitomatæ hiſtoriæ, & de bello Religionis.
Epitome hiſtoriarum Sacrarum, & locorum communium.
Ethicæ Chriſtianæ libri tres, in quibus.
Euangelium Lætum Regni Nuncium
Excerpta quædam capita, ex Scripturis, omnibus fidelibus neceſſaria.
Exempla Virtutum, & Vitiorum
Exemplarium Sanctæ Fidei Catholicæ, quocunque idiomate, impreſſum.
Exemplorum variorum liber de Apoſtolis, & Martyribus, ſiue ſeorſum, ſiue coniunctus, Cathalago S. Hieronymi, de eccleſiaſticis ſcriptoribus.
Exercitatio vitæ Spiritualis.
Explicatio ſymboli per Dialogos.
Explicatio primi, quarti, & quinti cap. act. Apoſt.
Expoſitio ſecundæ epiſtolæ D. Petri, & Iudæ.
Expoſitio nominis Ieſus, iuxta mẽtem Hebræorum, Cabaliſtarum, Græcorum, Chaldæorum, Perſarum, & Latinorum.
Expoſitio ſuper Cantica Canticorum Salomonis.

Sine nomine auctorum, & quocunque idiomate impreſſa.

Expoſitio in epiſtolas, Pauli ad Romanos, & ad Galatas, cuius præfatio in epiſtola ad Romanos, incipit; Varias narrationes, &c. Et in expoſitione primi cap. ad Romanos, cuius initium

initium eſt: Quum Beatus Apoſtolus Romanus ſcribere inſtituiſſe,&c.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

F

FAbricius Capito Vvolphã gus.
Fabricius Montanus.
Fel cianus de Ciuitella.
Fel x Malleolus Tigurinus.
Felix Manxius.
Firminian⁹ Clorus,q & viret⁹
Franciſcus Betrus.
Franciſcus Gotta Lẽburgius.
Franciſcus Enzinas.
Franciſcus Kolbius.
Franciſcus Lambertus.
Franciſcus Lamperti.
Franciſcus Liſmaninus.
Franciſcus Niger, Beſſanenſis.
Franciſcus portus,Græcus.
Franciſcus Stancarus.
Fridericus à Dinheim.
Fridericus Iacob.
Fridericus Myconius.
Fridericus à Thun.
Fridolinus Brombach.

APPENDIX.

Fauſtus Sozzinus.
Filis Paſtor in Auſtria.
Filis Paſtor Halberſtadienſis vel Halberſtatenſis.
Fortunatus Grellius
Franciſcus Bigor.
Franciſcus Burgouius.
Franciſcus Dauid.
Franciſcus Hottomanus.
Franciſcus Iunius.
Franciſcus Perren.
Franciſcus Puccius,Filidinus, falsò vſurpant cognomen Pucciorum.
Franciſcus Rabletius.
Fridericus Beurhuſius.
Fridericus DedeKindus.
Fridericus Petri.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Fabulę Laurentij Abſtemij,& Gilberti Cognati.

Franciſci Baduini I.C.Conſtantinus Magnus, ſiue de Cõſtantini Imperatoris Legibus eccleſiaſtici,atque ciuilibus,Com mentaria.

Franciſci Franchini,liber Poematum.

Franciſci Frachelæi Statij Propedeumata Oratoria.

Franciſci Zabarellæ, liber de Schiſmate, atque eiuſdem liber Præfationes,Argentinæ impreſſæ,donec expurgentur.

Friderici Fregoſij, tractatus de Oratione,de Iuſtificatione, de Fide, & Operibus, & pręfatio in epiſtolam Sancti Pauli ad Romanos,qui tamen falſo illi creditur adſcriptus.

Friderici Furij Ceriolani Valentini Bononia,ſiue de libris ſacris,

cris,in vernaculam linguam conuertendis.

APPENDIX.

Fabritij, liber octauus epiſtolarum ad Fridericum Nauſeam, qui eſt Roberti à Moshaim.

Farrago Poematum Leodegaris à Quercu.

Flores hiſtoriarum, per Matthæum Vveſtmonaſterienſem editi anno 1573.Londini.

Niſi emendentur.

Fratris Franciſci de Eua,Preparatio Mortis.

Franciſci Georgij Veneti, Harmonia mundi, & Problemata Sacræ Scripturæ.

Donec expurgentur.

Franciſci Guicciardini, hiſtoria Latinè reddita per Cęlium ſecundum Curionem. fuit expurgata

Franciſci Irenici,Ettelingiacenſis Germaniæ, Exegeſeos; volumina duodecim.

Franciſci Polingrani, aſſertiones quorundam eccleſiæ dogmatum.

Donec expurgentur.

Franciſci Patritij Noua de Vniuerſis Philoſophia, niſi fuerit ab Auctore correcta, & Romæ cum approbatione R.Magiſtri Sacri Palatij impreſſa.

Auctorum incerti nominis libri prohibiti.

Farrago Concordantiarum inſignium totius Bibliæ.

Faſciculus rerum expetendarum,& fugiendarum.

Forma delle Orationi Eccleſiaſtiche & il modo di amminiſtrare i Sacramenti,& di celebrare il ſancto Matrimonio;auctor creditur eſſe Caluinus.

Franciſci Nocturna apparitio.

Fundamentum malorum,& bonorum operum.

APPENDIX.

Faſciculus Mirrhæ,Geneuę impreſſus.

Fidei Chriſtianę,contra Papiſtas.

Fidelis ſerui ſubdito infidelis reſponſio, vnà cum errorum, & calumniarum quarundam examine, quæ continentur in ſeptem libris de viſibilis eccleſię Monarchia, à Nicolao Sandero conſcripta.

Flores

Flores Epigrammatum.
Flores Romani.
Flores Sanctorum.
Flores virtutum.
Fons Vitæ.
Formula Miſſæ Vvimtembergenſis.
Formulæ Precum, ſeu agenda, aut Officia Hæreticorum omnia quacunque lingua conſcripta.

Vbicunque, & quacunque lingua impreſſi, donec corrigantur.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

G

Galaſius Zuuinglij, defenſor, vel Nicolaus Galaſius, Caluini defenſor.
Gaſpar Bruſchius Egranus.
Gaſpar Churrerus.
Gaſpar Cruciger.
Gaſpar Gretterus.
Gaſpar Hedio.
Gaſpar Heldelinus.
Gaſpar Hubertinus.
Gaſpar Megander Tiburinus.
Gaſpar Rodulphius.
Gaſpar Svuencfeldius.
Georgius Æmilius Mãsfeldẽ.
Georgius Battenheimer.
Georgius Cœleſtinus.
Georg.⁹ Fabritius, Chemnicẽ.
Georgius Ioachimus Rheticus.
Georgius Maior.
Georgius Neccarus.
Georgius Perſlerer.
Georgius Reich.
Georgius Rorarius.
Georgius Sabinus.
Georgius Spalatinus.
Georgius Volger.
Gerardus Geldenhaurius, Nouiomagus.
Gerardus Liſtrius.
Gerardus Lorichius Adamarius.
Gerardus Segarelli Pergamẽ.
Gilbertus Cognatus, Nozerenus.
Gorcinianus.
Georgius Bruck.
Georgius Caſelius.
Gregorius Giraldus. Non ille Ferrarienſis, qui dicitur Lilius.
Grinæus Simon.
Gualterius Tigurinus.
Gulielmus Aurifex.
Gulielmus Farelus.
Gulielmus Guaphçus Hagiẽ.
Gulielmus Poſtellus, Barentonius.
Gulielmus Sartoris.
Gulielmus Taylous, Anglus.
Gulielmus Tindalis.

APPENDIX.

Gaſpar Adeler.
Gaſpar Brummiller.
Gaſpar Elogius.

Gaſpar

Gaſpar Erimaches, vel Eurimachæra.
Gaſpar Faber.
Gaſpar Gondeman.
Gaſpar Gantz.
Gaſpar Gumbergius.
Gaſpar Macer, vel Macrus.
Gaſpar Meliſander.
Gaſpar Mottæus SemalKaldenſis.
Gaſpar Oleuianus.
Gaſpar Peucerus Budiſſinus.
Gaſpar Stolhagius.
Gaſpar Tauberus.
Georgius Autumnus.
Georgius Blandrata, vel Blandatra.
Georgius Brinderus.
Georgius Buchananus Scotꝰ.
Georgius Caſſander Brugenſis, ſiue Veranius Modeſtus Pacimontanus.
Georgius Codonius.
Geogius Cōſtantinus Angius.
Georgius Dauid.
Georgius Dieterichus.
Georgius Ebouff.
Georgius Eckart.
Georgius Edelmann.
Georgius Fladorius.
Georgius Grynæus Bodicenꝰ.
Georgius Hanfeldt.
Georgius Henninges.
Georgius Toye Bedfordiēſis.
Georgius Hupelich.
Georgius Lyſtenius.
Georgius Meckart.
Georgius Mylius.
Georgius Nigrinus.
Georgius Niger.
Georgiꝰ Princeps Anhaltin.
Georgius Raudt.
Georgius Schmaltzing.
Georgius Scholtz.
Georgius Schon.
Georgius Silberſchlag.
Georgius Sobnius.
Georgius Spintlerus.
Georgius Tilenus.
Georgius Vvaltherus.
Gerardus Neomagꝰ, ſiue Nouimagus.
Germanus Beyer.
Gothardus, qui & Conradus.
Gregorius Pauli.
Gregorius Perliciꝰ Lubecēſis.
Gregorius Vverſer.
Gulielmus Barlouue.
Gulielmus Bidembachius.
Gulielmus Charcus.
Gulielmus Colus.
Gulielmus Feuguereius, vel Fuquercius.
Gulielmus Fulcus.
Gulielmus Hieron.
Gulielmus Rodingus Heſſus.
Gulielmus Sarcerius.
Gulielmus Turacrus.
Gulielmus Turnerus.
Gulielmus Vdalus.
Gulielmus Vvitakerus.
Gulielmus Vvidephus.
Gulielmus Vvitte.
Gulielmus Guittingamus.
Gulielmus Xilander.

Certo-

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Gaufride de Monte electo, Tractatus ſuper materia Concilij Baſilæenſis.

Georgij Caſſandri, Himni Ecclaſiaſtici.

Gratia Dei de Monte Sancto, Epiſtolæ piæ, & Chriſtianæ.

Gryphij precationes Dominicæ.

Gulielmi Occhami opus nonaginta dierum.

Item Dialogi, & ſcripta omnia, contra Ioannem Vigeſimum ſecundum.

APPENDIX.

Gaſparis Caballini Tractatus commerciorum, & vſurarum, reddituumque pecunia conſtitutorum, & monetarum.

Eiuſdem tractatus de eo quod intereſt. & de diuiduo, & indiuiduoque, qui omnes ſunt Caroli Molinæi mutato cantum auctoris nomine.

Niſi emendentur.

Gaſparis Sriblini Coropædia.

Gaudentij Merulæ, Memorabilium liber, niſi emendetur.

Georgius Nigrini Conciones,

Georgij Victorij Poemata.

Gulielmi Grattarolæ opera, quãdiu emendata non prodierint.

Auctorum incerti nominis libri prohibiti

Geographia Vniuerſalis.

Germanicę Nationis Lamentationes.

Giuditio ſopra le Lettere di tredici huomini, ſtampate l'anno M. D. L V. qual ſi conoſce eſſer del Vergerio.

APPENDIX.

Geneſis cum Catholica expoſitione Eccleſiaſtica.

Geomantię omnes libri.

Geſta Romanorum.

Gloſſa ordinaria Geneuenſis.

Gloſſę ordinariæ ſpecimen.

Gratianus Antijeſuita, ideſt canonũ ex ſcriptis Auctorũ Theologorũ, à Gratiano in illud volumen (quod Decretũ appellatur) collectorũ, & doctrinæ Ieſuiticæ ex varijs iuſtus nupere ſectæ Meteologorũ ſcriptis excerptę, collatio, à quodã veritatis ſtudioſo inſtituta, & nunc primum in lucem edita.

H

Hadrianus Iunius.
Hartmannus Beyer.
Hartmannus Palatinus. I.C.
Heberus.
Hedio Gaſpar.
Helias, vel Helius Fobanus Heſſus.
Helias Pandochæus, qui & Poſtellus.
Heliodorus Alexiacus.
Henricus VIII. Anglus.
Henricus Bomius.
Henricus Bullingerus.
Henricus Cornelius Agrippa.
Henricus ab Emſidel vel Einſidel.
Henricus ab Eppendorff.
Henricus Lupulus.
Henricus Pantaleon.
Henricus Scotus.
Henricus Stollius.
Henricus Surphanus.
Henricus Vvelphius Lingen.
Henricus Vtingerus.
Hermannus Bodius.
Hermannus Bonnus.
Hermãnus Buſchius, Paſiphilus.
Hermannus Heſſus.
Hermannus Italus.
Hermannus RiſſvvicK.
Hermannus Luſcus.
Herzerus.
Hieronymus Baſſanus.
Hieronymus Cato Pitaurien.
Hieronymus Galathæus.
Hieronymus Kauſcher.
Hieronymus Marius, vel Hieronymus Maſſarius.
Hieronymus de Praga.
Hieronymus Sabir de Sancto Gallo.
Hieronymus Sauonen.
Hieronymus Schurpff.
Hieronymus Vicellerius Friburgen.
Hieronymus Vuolphius.
Hiob. Gaſt.
Hippinus.
Hortenſius Tranquillus, aliàs Hieremias, aliàs Landus.
Hugo Latimerus.
Huldricus Enchauſtius.
Huldricus Huttenus, ſiue de Hutten.
Huldric⁹ Mutius, Hugnald⁹.
Huldricus Zvvinglius, Toggius.

APPENDIX.

Hallerus Bartholdus.
Hamelus Godoffredus.
Hartmannus Scopperus, Nouoforenſis Noricus.
Helias Huttenus.
Helias Palingenius.
Helias Scadæus.
Hemingius Nicolaus.
Henricus Boetius.
Henricus Brinkocolus, qui edidit libros ſub nomine Roderici Morſij.

Hericus Efforheé, vel Effordé.
Henricus Erzberg.
Henricus Hortopæus.
Henrius Huſanus.
Henricus Mylius.
Henricus Modec.
Henricus Mollerus.
Henricus Nicolaus, ſiue libri omne H.M ſignati.
Henricus Petræus.
Henricus Rhedus, vel Roth*.
Henricus Senenſis.
Henricus Sthenius Müderus.
Henricus Stephanus.
Henricus Thylo.
Henricus Tholoſanus.
Henricus Vuolphius.
Hermanus Figulus.
Hermanus Hamelmannus.
Hermanus Pacificus.
Hieremias Baſtingius.
Hieronymus Hambolpus, vel hauboldus Retibonenſis.
Hieronymus Henninges.
Hieronymus Maucel us.
Hieronymus Panchus.
Hieronymus Periſterius.
Hieronymus PumieKehius.
Hieronymus Valler.
Hieronymus Vehus.
Hieronymus Vualerus.
Hieronymus Auildembergius Autimontanus.
Hieronymus Zanchius, vel Pancus.
Himanuel Tremelius.
Houardus.
Hugo Hugualdus.
Hugo Sureatus cognomine Roſiere.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Henrici Bebelij Iuſtingenſis, Facetiæ, inſtitutio puerorum, triũphus Veneris.
Hieronymi Gebuileri, liber de ſacrilegio.
Item exhortatio ad ſacram communionem.
Hieronymi Meſſi, Diſcurſus, Prouerbia, & Pronoſtica.
Hieronymi Sauonarolæ Ferrarienſis Sermones, q; olim in Romano Indice prohibiti fuere, nõ legãtur, donec iuxta cenſuras Patrum Deputatorum emendati prodeant, & ſunt hi.
In Exodum ſermo primus incipiens, Domine quid multiplicati, &c.
Item Sermo ſecundus, incipiens, Eſſendo noi, &c.
Item Sermo tertius, ſuper In exitu Iſrael, &c.
Item Sermo vj. id illud, Quanto magis opprimebat eos, &c.
Item Sermo x. in illud, Clamor ergo filiorum Iſrael, &c.
Item Sermo xij. in illud, Reſpondens Moyſes ait, &c.
Item Sermo xx. in illud, Pſal. Palpebræ eius interrogant filios

lios hominum,&c.

Item exhortatio habita ad Populum, incipiens, Hauendoſi à fare,&c.

Item in concionibus totum annum, Concio vij. ſuper Ruht: cuius initium eſt, Il lume naturale della ragione,&c.

Item in concionibus ſuper hamos, & Zachariam, Concio xij. In illud, Audite verbum hoc vaccæ pingues,&c.

Item in Iob, Concio xiiij. incipiens: Beatus vir qui corripitur à Domino,&c.

Item in Ezechielem Sermo xxj. in illud, Dixit Dominus, audite me tranſire per mediam Ciuitatem,&c.

Item Sermo xxxij. in illud, Et poſt omnes abominationes tuas,&c.

Item ſermo xlj. in illud, Et factus eſt ſermo Dñi ad me,&c.

Item Concio tertia in octaua Epiphaniæ, incipiens, Ecce gladius Domini,&c.

Item liber inſcriptus Dialogo della Verità.

Hippophyli Melangei Theologiæ compendium.

Item expoſitio in Euangelium Sancti Matthæi.

Hirenæi Tripolitani Aphoriſmi, ex Ambroſio, Auguſtino, & Lactantio.

Hugonis Hugualdi Epiſtolæ.

APPENDIX.

Hadriani Barlandi inſtitutio hominis Chriſtianis.

Hadriani Damman Gandauenſis liber inſcriptus Imperij ac Sacerdotij ornatus.

Diuerſarum item gentium peculiaris veſtitus cum Commentariolo Cæſarum, Pontificum, ac Sacerdotum.

Henrici Decimatoris Hiſthornenſis ſilua, vocabulorum, & phraſium, cum ſolutæ, tum ligatæ orationis,&c. *Niſi corrigatur.*

Henrici viij. Angli liber de Sacramentis, quem conſcripſit aduerſus Lutherum, permittitur.

Henrici Harphij Theologia miſtica, niſi repurgata fuerit ad exemplar illius, quæ fuit impreſſa Romæ anno Domini M. D. LXXXV.

Hieronymi Serræ Lutheranorũ Serræ in ſeruum arbitrium

liber, niſi prius corrigatur.

Hiſtoria Magdeburgicæ ab Illyrico, & cõplicibus coaceruatæ.

Hiſtoria de Schiſmate Theodorici Nemienſis.

Huldarico Epiſcopo Auguſtano epiſtola adſcripta aduerſus Nicolaum Papam.

Hypotypoſeon Martini Martinez Cantapetrenſis liber, niſi fuerit ex impreſſis ab anno 1582.

Auctorum incerti nominis, libri prohibiti.

Henrici Quarti Cæſaris vita.

Hiſtoria de Germanorum origine.

Hiſtoria de ijs quæ Ioannis Huſſ, in Conſtantienſi Concilio euenerunt.

Hiſtoria de morte Ioannis Diazi Hiſpani, quem frater eius germanus interfecit.

APPENDIX.

Hebrea, Chaldea, & Latina interpretatio Bibliorum, cum Indice Roberti Stephani.

Heluetiæ gratulatio ad Galliam, de Henrico huius nominis Quarto Galliarum, & Nauarræ Rege.

Heidelbergenſis Theologia, de Cœna Domini.

Hiſtoriarum, & Chronicorum Epitome, velut Index vſque ad annum 34.

Hiſtoriarum, & Chronicorum totius mundi, Epitome, impreſſ. Baſileæ.

Hiſtoria Belgica.

Hiſtoria Germaniæ, Francofurti edita 1584. *Donec*

Hiſtoria Græciæ, nuper edita. *expur-*

Hiſtoria Scotorum, nuper edita. *gentur.*

Hiſtoria Huſſitarum.

Hiſtoria vera, de rebus Martini Buceri, Pauli Fagij & Catherinæ Vermiliæ, Petri Martiris Vxoris, vel ſub alio titulo.

Hiſtoria de vita, obitu, & ſepultura, &c. Martini Buceri, & Pauli Fagij, quæ intra annos duodecim in Angliæ Regno accidit.

Hortulus animæ, niſi corrigatur.

Hortulus Paſſionis in ara Altaris Floridus.

Hydromantiæ artis, Opera omnia.

AV-

I

Iacobus Bredotus, Pludentinus.
Iacobus à Burgundia, ille qui ſcripſit Apologiam ad Carolum Cæſarem.
Iacobus Hallis.
Iacobus Imelius.
Iacobus Kaurius.
Iacobus Kungius.
Iacobus Micyllus.
Iacobus Miſnenſis, aliàs Iacobellus.
Iacobus Mylichiſis.
Iacobus Otherus.
Iacobus Præpoſitus, qui ſcripſit Hiſtoriam vtriuſque captiuitatis propter Verbum Dei.
Iacobus Schegkius.
Iacobus SchencK.
Iacobus Strauſz.
Iacobus Zieglerus.
Ianus Cornarius.
Iaſparus Bigel.
Ioachimus Camerarius.
Ioachimus Lesberus.
Ioachimus Magdeburgius.
Ioachimus Morhnus.
Ioachimus Vadianus.
Ioachimus Vveſtphalus.
Ioannes Apinus.
Ioannes Agricola, Iſtebius.
Ioannes Alarco.
Ioannes Aloyſius, Paſchalis.
Ioannes Apellus, Norimbergen.
Ioannes Aſtoc, Anglus.
Ioannes Aſvvarbij.
Ioãnes Athanaſius Veluanus.
Ioãnes Auene, Rubeaquẽſis.
Ioannes Auentinus.
Ioannes Baliſtarius.
Ioannes Baptiſta Vergerius.
Ioannes Blaſius.
Ioannes Brentius.
Ioannes Briſmannus.
Ioannes Bugenhagius, Pomeranus.
Ioannes Caluinus.
Ioannes Campanus, qui ſcripſit contra Trinitatem.
Ioannes Cannerius.
Ioannes Carion.
Ioannes Caſtellanus.
Ioannes Comander.
Ioannes Coſinius.
Ioannes CzaphKo.
Ioannes Decanus Patauien.
Ioannes Denchius, aliàs DecKius.
Ioannes Diazius, Ille cuius mortis hiſtoriã ſcripſit Cenarcleuſus.
Ioannes Dolcſchius, VeltKyrchenſis.
Ioannes Draco, ſiue Draconites.
Ioannes Entomius.
Ioannes Fabricius.
Ioannes Foxus.
Ioannes Franciſcus Cotta, Lem-

Lemburgius.
Ioannes Frederus.
ioannes Fridericus, Cęleſtin*.
ioannes Friſius, Tigurinus.
ioannes Frith, Lundin.
ioannes Functius, Norimbergen.
ioannes Fuſterus.
ioannes Caſtius, Briſacenſis.
ioannes Cerardus.
ioannes Gigas, Northuſianus.
ioannes Gocchius.
ioannes Grellus.
ioannes Hallerus, Tigurinus.
ioannes Hannerus.
ioannes Herold, Acropolita.
ioannes Heruagius.
ioannes Heſſus.
ioannes Homburgius.
ioannes Hoperus, Anglus.
ioannes Hoſpinianus, Steinanus.
ioannes Hoſt.
ioannes Huſchius.
ioannes Huſs.
ioannes Huſſerus.
ioannes Hutrichius.
ioannes de Indagine, non ille Carthuſianus.
ioannes Kleinavvs.
ioannes Knoblouchus.
ioannes Larman.
ioannes a Lasko, Polonus.
ioannes Leonardus Sartorius.
ioannes a Leydis.
ioannes Licauſa.
ioannes Lonicerus.
ioannes de LucaunecK.
ioannes Mantelius.
ioannes Marbachius, vel Morbachius.
ioannes Marcellus, Regiomontanus.
ioannes Mardeley.
ioannes Matter.
ioannes Mayre.
ioannes Meyer.
ioannes Muchkius.
ioannes Muslerius.
ioannes Oecolampadius.
ioannes Oldencaſtel, Anglus.
ioannes Oldendorpius.
ioannes Oporinus.
ioannes Pfeffinger.
ioannes Philonus Rugo, vel Dugo.
ioannes Philologus.
ioannes, vel Io. Baptiſta Piſcatorius.
ioannes Piſtorius à Vvorden.
ioannes Polycarius Cygneus.
ioannes Pollius Vveſtphalus.
ioannes Pomeranus.
oannes Poſtellus.
ioannes Pyzibram.
ioãnes Pupperus, Gochianus.
ioannes Purpurei.
ioannes Puruey Anglus.
ioannes Rhellicanus, Tigurinus.
ioannes Rhodophanta.
ioannes Ribitus.

Ioan-

Ioannes Rihelius.
ioannes Ruius, Arthendorienſis.
ioannes Rochefort.
ioannes de Rochefana.
ioannes Rogors, vel Rochus Anglus.
ioannes Ruthenus.
ioannes Sagittarius, Burdegalen.
ioannes ſapidus.
ioannes Sartoris.
ioannes ſchelcling.
ioãnes ſchouerus Catoloſtad.
ioannes ſchoper.
ioannes ſecerius.
ioannes Sleidanus.
ioannes Schneppius, vel Sneppius.
ioannes ſpangenbergius.
ioannes ſpinus.
ioannes ſplendianus.
ioannes ſtappitius, vel ſtaupitius.
ioannes ſtigelius, vel ſtiphelius.
ioannes ſtolſius.
ioannes ſtuchK.
ioannes ſtumpff.
ioannes ſturmins.
ioannes TzapKo.
ioannes Valdeſius.
ioannes Vannius.
ioannes VeltKirchius. Velcurio.
ioannes de Vveſalia.
ioannes Vveſtuhaldus.
ioannes Vviclephus.
ioannes Vingandus, vel Vvigandus.
ioannes VijcK.
ioannes Vvillebrochius Dantiſcanus.
ioannes Vitglingius, qui & Brentius.
ioãnes Vvolphius, Tigurinus.
ioannes de Vvrden.
ioannes ZuicKius.
iob Gaſt.
iodochus Coch, ſiue Cocus qui & iuſtus Ionas.
iodochus Villichius.
ionas, qui eſt, Iodocus Cocus.
ionas Philologus.
ioſeph GrumpecK.
ioſephus Klup.
ioſias Similerus, vel ſimilerus.
iſlebius.
iulius Cęſar, P. Caluini interpres.
iulius Dominicus, Garamanus.
iulius Mediolanenſis, Apoſtata.
iuſtus Ionas, ſeu Iodocus Coch, vel Cocus.
iuſtus Menius, Iſentanen.

APPENDIX.

Iacobus Acontius.
iacobus Anetius, vel Aenetius.
iacobus Andreæ.
iacobus Andreas ſhmidellinus, vel Iacobus ſhmidelli-

dellinus.
Iacobus Arriſon.
iacobus Brucardus.
iacobus Brunicenſis.
iacobus Cornerus.
iacobus Eiſemberg.
iacobus Frindangus.
iacobus Grinæus.
iacobus Heerbrandus.
iacobus Iuſti.
iacobus Kimendocius.
iacobus Kolch.
iacobus Linctor.
iacobus Lach Kerin.
iacobus Palleologus.
iacobus Pellegrinus.
iacobus Rungius.
iacobus ſcopperus.
iacobus ſobius.
ieremias Piſtorius.
ieremias Hombergerius.
ieremias ſchvuemglinus.
illiricus Flaccus.
imlerus Chriſtoforus.
immanuel Tremellius.
innocentius Gentilettus, I.C. Delphinenſis.
ioachimus Bonus.
ioachimus Curæus.
ioachimus Giſtheil, vel Giptail.
ioachimus Meiſterus.
ioachimus ſtaubius.
ioachimus ſtigius.
ioachimus Vomburg.
ioannes Amplia, Polonus.
ioannes Atrocianus.
ioannes Auenarius, vel Habermann.
ioannes Auicinius.
ioannes Balæus.
ioannes Beltzius.
ioannes Bocerus, Lubecenſis.
ioannes Bortſtyus.
ioannes Bradfordus.
ioannes Branmullerus.
ioannes Brentius Filius.
ioannes Buſlebius.
ioannes Calfildus.
ioannes Caius.
ioannes Candidus.
ioannes Cheyſerpergenſis.
ioannes Choreander.
ioãnes Chriſtophorus Fuchs.
ioãnes Claius, Hertzbergẽſis.
ioannes Cogelerus.
ioannes Conradus, Vlmerus.
ioannes Criſpinus.
ioannes Cornerus, vel Crumetus.
ioannes Cuno.
ioannes Darrius.
ioannes Dauſus, vel Douſa.
ioannes Felde.
ioannes Ferinarius.
ioannes Filpotus.
ioannes Gallus.
ioannes Garcæus.
ioannes Garnierus.
ioannes Georgius Godelmanus.
ioannes Griffin.
ioãnes Gulielmus StucKius, Tigurinus.

Ioannes Hartungus.
ioannes Hedericus.
ioannes Helderus.
ioannes Heidenreich.
ioannes Herzberg.
ioannes Hugo.
ioannes Iacobus Grynæus.
ioãnes Iezlerus, Scapnuſian⁹.
ioannes Irenæus.
ioannes Iudex.
ioannes Iuellus, Anglus.
ioannes Keuerus.
ioannes Kneuſtobtus.
ioannes Knoxus, Scotus.
ioannes Langus, Sileſius.
ioannes Lãbert, aliàs Nycols.
ioannes Lapæus.
ioannes Leonis Nardi.
ioannes Leumclarius, vel Leuclaius.
ioannes Lobart⁹, Borruſſius.
ioãnes Lorichius, Adamarius.
ioannes Loyſelerius.
ioannes Mackbray.
ioannes Magerius.
ioannes Maior Poeta.
ioannes Manlius, vel Milius.
ioannes Moſellanus.
ioannes Matthæus, Smalcaldenſis.
ioannes Mercerius.
ioannes Monhemius.
ioannes Niſæus.
ioannes Odembach.
ioannes Oldus.
ioãnes Olearius, Vveſſaliẽſis.
ioannes Ornæus.
ioannes Palmerius.
ioannes Pandochæus.
ioannes Pappus.
ioannes Parckhurſtus.
ioannes Pfeil.
ioannes Plough, Notingamiẽſis.
ioannes Poinettus.
ioannes Pontiſella.
ioannes Poſſelius.
ioannes Pullanus.
ioannes Rainaldus.
ioannes Rhodius.
ioannes Richardus, Oſanæus.
ioannes Roſa.
ioannes Ruſſel.
ioannes Ryches.
ioannes Salmuth.
ioannes Schechſius.
ioannes Schorus.
ioannes Schumaierus.
ioannes Ser anus.
ioannes Soterus.
ioannes Steurlin.
ioannes Strauſs.
ioannes Taffin.
ioannes Totaſius, Aquilonicanus, vel Toſarius, qui inuerſo nomine, eſt Io. Sartori⁹.
ioannes Vrſus.
ioannes Vveſſembeccius.
ioannes Vvibabus, Moi tenſis.
ioannes Vvillingius.
ioannes Vvirgiſtus.
ioannes Vvtenhouius.
ioannes Zangerus.
iodochus Harchius, Montẽſis.

iodocus HocKerius.
ionas Francus.
ionas Graſſerus.
ioſephus Grabbius, Auerbacenſis.
ioſias Loner, vel Ioſua Loner.
ioſua Lagus.
ioſue Opitius.
iſac L. FeguenKinus.
iuſtus Rupertus.
iuſtus Velſius Hagenſis.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Iacobi Baphart de ſtudio literarum, & iuuentute erudienda libellus.
Iacobi Brunſuicenſis, Cathechefis puerilis.
Iacobi Fabri, Commentaria in Euangelia.
item in epiſtolas Sancti Pauli.
item in Epiſtolas Canonicas.
item de tribus Magdalenis.
item in Pſalmos, tamdiu prohibita ſint, quamdiu ab alicuius Vniuerſitatis Catholicæ facultate Theologica, vel iuſſu Inquiſitionis generalis emendata, in lucem prodierint.
Iacobi Otthetí Sermones.
item ſpeculum fatuorum.
Iacobi Scopperi, vel Scæpheti Tremoniani, Monomachia Dauidis, & Goliath.
Ioannis Cuſpiniani liber, inſcriptus, Imperatorum, & Cæſarũ vitæ, cum imaginibus ad viuam effigiem expreſſis, donec corrigatur.
Ioannis Fabritij Montani, Poematum liber.
Ioannis Gertophij, Recriminatio aduerſus Eduardum Læum, Anglum.
Ioannis Lubecenſis, de Antichriſti aduentu, & de Meſſia Iudæorum.
Ioãnis Pici Carthuſieſis, paraphraſes, & Annotationes in Pſal.
Ioannis Reuchlini, ſpeculum oculare, & de verbo mirifico, ars Cabaliſtica.
Ioãnis Soteris liber, ſiue epigrãmata, ex varijs auctorib. collecta.
Ioannis Sutel, de teribili excidio Hieroſolimitarum.
Ioannis Vvnſchelburgenſis, de ſignis & miraculis falſis, & de ſuperſtitionibus.
Iuliani Colē. de certitudine gratiæ Dei, & ſalutis nr̃æ tractat⁹.

IAcobi à Burgundia, Apologia ad Carolum Cæſarem.
Iacobi ſebecij liber de vna perſona, & duabus naturis in Chriſto.
Iannoccius de Mannettis Florentinus, de dignitate, & excellentia hominis, donec emendetur.
Ioachimus ſuper titulum ff. de iureiurand.
Ioannis Baptiſtæ Folengij Commentaria ſuper Epiſtol. s Canonicas Sancti Petri, & Sancti Iacobi, ſuper primam Epiſtolam Sancti Ioannis.
Ioannis Bodini Andegauenſis, Demonomania omnino prohibetur: Liber verò de Republica, & Methodus ad facilem hiſtoriarum cognitionem, tandiu prohibita ſint, quouſque ab Auctorem expurgata, cum approbatione Magiſtri Sacri Palatij prodierint.
Ioannis Caſi ſphæra Ciuitatis, hoc eſt Reip. rectè, ac piè ſecundum leges adminiſtrandæ ratio. *Donec*
Ioãnis Coraſij, liber de vniuerſa ſacerdotum materia. *emendetur.*
Ioannis Druſij opera.
Ioannes Feri opera omnia.
Excipiuntur tamen eiuſdem Feri Annotationes, & Commentaria in S. Matthæi, & S. Ioannis, Euangelia, ac in eiuſdem S. Ioannis Epiſtolam primam, Romæ recognita, & impreſſa.
Ioannis Fiſcherio liber falſò adſcriptus, de fiducia, & miſericordia Dei.
Ioannis Forſterij, Dictionarium Hebraicum.
Ioannis Lalamantij medici, exterarum ferè omnium, & præcipuarum gentium, anni ratio, & cum Romano collatio. *Niſi corrigatur.*
ioannis Mahuſij Aldernadeñ. Epitome annotationum Eraſmi, in nouum teſtamentum.
ioannis Matthæi Toſcani, Pſalmi Dauidis.
ioãnis Neuizzani Aſtenſis. I. C. ſilua nuptialis, donec emendet.
ioannis Pauli Donati libellus de reſeruatione caſuum.
ioannis Peregrini Petroſelani, liber conuiuialium ſermonem.
ioannis de Ana, d'Auila, Apologia de iuribus principalibus, defendendis, & moderandis iuſtè.

Ioannis Rutheni, tabulę locorum communium vtriſque teſtamenti. *Niſi corrigatur.*
Ioannis ſcapulæ, Lexicon Græcolatinum.
Commentaria, ſeu annotationes.
Ioannis ſchneduini ſuper Inſtit.
Ioannis Vvieri Medici, libri quinque de præſtigijs dæmonum, incantationibus, & veneficijs.
Iulij Cæſaris ſcaligeri, Cõmentarij Theophraſtum, & Poemata. *Donnec emendetur.*
Ioſeph ſcaligeri, liber de emendatione temporum.
Iuliani Taboetij, de quadruplici Monarchia.
Iulij Velſij *Κρίσις* verę, Chriſtianæque Philoſophiæ comprobatoris, atque æmuli, quique Antichriſti doctrinam ſequitur, per contentionem, comparationemque deſcriptio.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

IMperatorum, & Cæſarum vitæ.
Inſtructio viſitationis Saxonicæ.
Interpretatio nominum Chaldæorum.
Introductio puerorum.
Iulius Dialogis, aliàs Aula.

APPENDIX.

IMagines Mortis, cum Medicina animæ.
Index Bibliorum, impreſſus Coloniæ, in ædibus Quentelianis.
Index rerum omnium, quæ in nouo, ac veteri teſtamento habentur locupletiſſimus, vnà cum Hebræorum, Chaldæorũ, ac Latinorum nominum interpretatione, &c. Venetijs ad ſignum ſpei. 1544.
Index vtriuſque teſtamenti, penè ſimilis Indicis Bibliorum Roberti Stephani.
Inſtitutiones Grammaticę, & aliarum artium niſi repurgentur.
Inſtitutio Principis.
Inſtitutio religionis Chriſtianæ, impreſſa Vvitembergæ, anno 1536.
Inſtructio, qua vitam æternam obtinebimus.
Introductio admirabilium antiqua, & moderna, ſeu Apologia ficta pro Herodoto, anno 1567.

Iudi-

Iudiciũ,& cenſura eccleſiarũ piarũ,de dogmate,in quibuſdam Prouincijs Septentrionalibus, contra adorandã Trinitatem.

Iuſtitia Brittannica.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

K Autius,
Knipſtro Pomeranus.
Knopper Delingius.
Kolbeius.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

APPENDIX.

Kalzij liber,de ſanitate tuenda.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

APPENDIX.

Kalendaria omnia ab hæreticis confecta,in quibus nomina hæreticorum ponuntur.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

L

LActantius Ragnonus.
Lambertus de Nigromonte.
Laurentius Czoch.
Laurentius Humphredus, Anglus.
Laurentius Tubius, Pomeranus.
Leo Iudas.
Leonardus Culman.
Leonardus Fuchſius.
Leonardus Iacobus,Nothuſianus.
Leonardus Strubin.
Leopoldus DicKius.
Lollardus.
Lucas Loſſius.
Lucas Schroteck, ſeu Schroteyſen,Rubeaquenſis.
Lucius Hacteræus, vel Hacterus.
Lucius Piſeus.
Ludouicus,ab Erbeſtain.
Ludouicus Heſtzer.
Lutherus.
Lyſinaninus.

APPENDIX.

Lambertus Danæus.
Laonicus Antiſturmius,à Saturmeneck.
Laurentius Codmann.
Laurentius Ludouicus, Leoburgenſis.
Laurentius Mathæſius.
Laurentius Ritter.
Laurentius Rhodomanus.
Laurentius Streicherus.
Lelius Sozzinus.
Leo Achrydanus.
Leonardus Coxus.
Leonardus Krentzheim.

Leo-

Leonardus Pellicanus, Rubeaquenſis.
Leonardus Schveiglinus.
Leonardus Stockelius.
Leonardus Vvarmundus.
Leonardus Vvener.
Lucas Backmeiſtierus, Luneburgenſis.
Lucas Mainus.
Lucas Oſiander.
Luca Sternberger, Morauus.
Ludouicus Berquinus.
Ludouicus Euans.
Ludouicus Helmboldus.
Ludouicus Lenatherus, vel Lauaterius.
Ludouicus Rabus.
Ludouicus Villebois.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Laurentij Vallæ de falſa donatione Conſtantini.
Item de libero arbitrio.
Item de voluptate.
Lelij Capiluppi, Cẽto ex Virgilio, nõ niſi expurgatus legatur.
Lucæ Bettini liber inſcriptus, Oraculo della riuelatione della Chieſa.
Luciani Mantuani, annotationes in Commentum D. Ioannis Chryſoſtomi in epiſtolam ad Romanos.
Luciani Samoſatenſis, Dialogi, videlicet, mors Peregrini, & Philopatris.
Ludouici, ſeu Zoanici Chalcondyle Atheniẽ. de origine, & rebus geſtis Turcarum, libri decem, Conrado Clauſerio interprete, cum annotationibus.
Ludouici Pultij, Poemata, nempe, Ode, Sonetti, Canzoni.

APPENDIX.

Laurentij Vallæ, annotationes in nouum teſtamentum, & liber de perſona, contra Boethium, niſi corrigantur.
Laus Matrimonij, & congeſtio bonarum mulierum, ex diuerſis hiſtorijs, M. Petri Leſuandert.
Lelij Capilupi Centones ex Virgilio, Romæ anno Domini 1590. impreſſæ permittuntur.
Leuini Lemnij Medici zirizei, occulta naturæ miracula. *Donec expurgentur.*
Lexicon ſimonis ſchardij.
Ludouici Borbonij, Principis Condæi literæ.
Ludouici Caruaiali, Dulcoratio amarulentiarum, Eraſmicæ reſponſionis, ad Apologiam eiuſdem *Niſi prius repurgent.*

Ludo-

Ludouici Caruaialſ.

Ludouici Caſteluetrij.opera omnia.

Ludouici Imperatoris nomine liber fictus, contra ſacras imagines.

Ludouici Viues Valentini,annotationes in S.Auguſtinum,niſi expurgentur.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

Lamentationes Petri,auctore Eſdra.

Lamentatio,& quærimonia Miſſæ.

Liber inſcriptus, de auctoritate, officio, & poteſtate Paſtorum Eccleſiaſticorum.

Liber inſcriptus,Auguſtini,& Hieronymi Theologia.

Liber inſcript᷒,alcuni importãti luoghi,tradotti fuori dell'Epiſtole latine di M. Franceſco Petrarca, &c. con tre Sonetti ſuoi,& xviij. ſtanze del Bernia, & auanti il xx.canto.&c.

Libellus aureus quod idola,&c.

Liber inſcriptus,Baſilæenſis Eccleſiæ cur Miſſam,&c.

Liber inſcriptus,Bulla diaboli,&c.

Liber inſcriptus,capo finto.

Liber inſcriptus,de cęna Dominica.

Liber inſcriptus,& conſilium de emendanda Eccleſia.

Liber inſcriptus, conſilium Pauli iij. datum Imperatori in Belgis cum Euſebij Pamphili pia explicatione.

Liber inſcriptus delle commiſſioni, e facultà che Papa Giulio iij. ha dato à M.Paulo Odeſchalcho.

Liber inſcriptus, de diſciplina puerorum, recteque formandis eorum ſtudijs,& moribus.

Liber inſcriptus,Doctrina veriſſima tolta dal capitolo quatto, à Romani,per conſolare l'afflitte conſcientie.

Liber inſcriptus, Cur Eccleſia quatuor Euangelia acceptauit.

Liber inſcript᷒,de emẽdatione,& correctione ſtatus Chriſtiani.

Liber inſcriptus, de genuino Euchariſtiæ negotij intellectu, & vſu,ex vetuſtiſſimis orthodoxorum Patrum libris,&c.

Liber inſcriptus,de falſa religione.

Liber inſcriptus de fatis Monarchiæ Romanæ, ſomnium,vaticinium Eſdræ,&c.

Liber inſcriptus, la forma delle preghiere Eccleſiaſtiche,con la maniera

maniera d'amminiſtrare i ſacramenti, & celebrare il matrimonio.
Liber inſcriptus, de gratia, & libero eius, velocique curſu.
Libri Hermetis Magi ad Ariſtotilem.
Liber inſcriptus. Illuſtriſſimi, & potentiſſimi Senatus populique Angliæ ſententia, de eo conſilio, quod Paulus Epiſcopus Romanus, &c.
Liber inſcriptus Militantis, &c.
Liber inſcriptus Nicodemus, de Paſſione Chriſti.
Liber inſcriptus, opus Illuſtriſſimi & Excellētiſſimi, ſeu ſpectabilis viri Caroli Magni, &c. contra ſynodum, quæ in partibus Græciç pro adorandis imaginibus ſtolidè, ſiue arroganter geſta eſt.
Liber inſcriptus, in orationem Dominicam, &c.
Liber inſcriptus, in orationes Dominicas ſaluberrimæ, & ſanctiſſimæ meditationes, ex lib. Catholicorum Patrum, &c.
Liber inſcriptus, lettera de N. ad vno Ambaſciatore di Papa Giulio iij.
Liber inſcriptus, Pauli iiij. Papæ Romani Epiſtola conſolatoria, & hortatoria, ad ſuos dilectos filios.
Liber inſcriptus, Pontificij oratoris legatio in conuentu Norimbergenſi.
Liber inſcriptus, De prouidentia Dei.
Liber inſcriptus, de ſacerdotio, legibus, & ſacrificij Papæ, &c.
Liber inſcriptus, delle ſtatue, & imagini, &c.
Liber inſcriptus, An ſtatui, & dignitati Eccleſiaſticorū, magis conducat, admittere ſynodum Nationalem, piam, & liberā, quam decernere bello, &c.
Liber inſcriptus de vera differentia regiæ poteſtatis, & eccleſiaſticæ.
Liber inſcriptus, de vita iuuentutis inſtituenda, moribus, & ſtudijs corrigendis.
Liber inſcriptus, de vnitate eccleſiaſtica.
Litaniæ Germanorum.
Loci communes, de bonis operibus, & de poteſtate eccleſiaſtica.
Loca inſignia.
Loci inſigniores.

Loci omnium ferè capitum Euangeliorum.
Loci vtriuſque teſtamenti.
Lucta Chriſtiana.
Ludus Pyramidum.

APPENDIX.

Lexicon Græcum nouum, Geneuæ impreſſum.
Libellus A.B.C. tractans rudimenta Religionis.
Liber qui inſcribitur, acta Concilij Tridentini, anno 1547. celebrati, vna cum annotationibus pijs, & lectu digniſſimis.
Liber Anonymi cuiuſdam, de repugnantia doctrinæ Chriſtianę.
Liber inſcriptus, Annatæ, taxationes eccleſiarum, & monaſteriorum per vniuerſum orbem, ab hæreticis, aduerſus Annatas conſcriptus.
Liber continens articulos reprobatos a facultate Parienſi, contra doctrinam S. Thomæ.
Libri duo, de falſa, & vera, vnius Dei Patris, & Filij, & Spiritus ſancti cognitione, auctoribus miniſtris Eccleſiarum conſentientium in Sarmatia, & Tranſiluania.
Libellus de Concordia Eccleſiæ.
Liber de conuentu Haganoen.
Liber inſcriptus Crux Chriſtiani, cum quibuſdam annotationibus in ſanctum Hilarium.
Libri decem annulorum, quatuor ſpeculorum, imaginum Thobiæ, imaginum Ptolomæi virginalis clauicula Salomonis.
Liber inſcriptus, Dialogi ſacri.
Libri inſcripti contra dietam Imperialem Ratisbonen.
Libellus inſcriptus, de digna pręparatione ad ſacramentum Euchariſtiæ.
Liber inſcriptus de diuinis, & Apoſtolicis traditionibus.
Liber inſcriptus, Geneſis cum Catholica expoſitione Eccleſiaſtica, ideſt, ex Vniuerſis probatis Theologis, quos dominus ſuis Eccleſijs dedit, excerpta, a quodam verbi Dei miniſtro, diu, multumque in Theologia verſato, ſiue Bibliotheca expoſitionum Geneſeos, ideſt expoſitio, ex probatis Theologis, quotquot in Geneſim aliquid ſcripſerunt, collecta, & in vnum corpus ſingulari artificio conflata, &c.

Libellus intitulatus de Ieſu Chriſto Pontifice Maximo,& Rege fidelium ſummo,regente in Eccleſia ſanctorum.
Liber qui inſcribitur, Illuſtriſſimi Principis, ac DD. Ioannis Friderici ſecundi Ducis Saxoniæ,&c.ſuo,ac Fratrum D.Ioā. Vvilhelmi,& D.Ioan.Friderici natu iunioris, nomine, ſolida confutatio, & condemnatio pręcipuarum corruptelarū, ſectarum,& errorum,hoc tempore ad inſtaurationem,&c.
Liber qui inſcribitur,Interim anno 1548.editus.
Liber qui inſcribitur, Libellus Apoſtolorum nationis Gallicanæ cum conſtitutione ſacri Concilij Baſilæenſis.
Liber continens doctrinam, adminiſtrationem Sacramentorū ritus Eccleſiaſticos, formam ordinationis Conſiſtorij, viſitationis ſcholarum, in ditione Principum, & Dominorum D.Ioannis Alberti, & D. Hulderici Fratrum, Ducum, &c. Francfurti per Petrum Barbachium 1562.
Liber egregius de vnitate Eccleſiæ auctor perijt in Concilio Conſtantienſi.
Liber de mediatoris Ieſu Chriſti hominis diuinitate,& æqualitate,item de reſtauratione Eccleſiæ Cellarij,&c.
Liber inſcriptus de re Metrica.
Liber inſcriptus,Mirabilis liber.
Libellus de non timenda morte, ſine nomine auctoris, aut impreſſoris,aut loci,aut temporis.
Liber inſcriptus, de laudibus Iulij iij. Hymnus, & ſequentia Miſſæ,quæ dicitur in die Corporis Chriſti.
Liber inſcriptus,Ordo baptizandi iuxta ritum ſanctæ Romanę Eccleſiæ, Venetijs apud Ioannem Variſcum, & ſocios, anni 1575.niſi corrigatur.
Liber inſcriptus, de officio pij, & publicæ tranquillitatis verè amantis viri, in hoc religionis diſſidio, ſine auctoris nomine; & alius ab eo,quem ſub eadem inſcriptione compoſuit, Ioannes Heſſelz Doctor Louanienſis.
Liber inſcriptus,de perſecutione Barbarorum.
Liber inſcriptus,pro libertate Eccleſię Gallicanæ,aduerſus Romanā aulam defenſio Pariſienſis curiæ,Ludouico xj.Gallorum Regi quondam oblata, qui circumfertur cum tractatu Duareni de S.Eccleſiæ miniſterijs,ab eo latinus factus.

Liber

Liber inſcriptus de protrahenda vita vltra vigintiquinque annos.

Liber Pſalmorum Dauidis, cũ Catholica expoſitione Eccleſiaſtica, impreſſus per Henricum Stephanum, anno 1562.

Liber inſcriptus, quæ regia poteſtas, quo debent auctores ſolemnes Eccleſiæ Conuentus indici, cogique, &c.

Liber inſcriptus, de Regno, Ciuitate, & domo Dei, ac Domini noſtri Ieſu Chriſti.

Liber inſcriptus, de Regno Chriſti, liber primus de Regno Chriſti, liber ſecundus.

Liber contra regimen fœminarum.

Liber reſponſionum ad decem rationes.

Liber inſcriptus, Sermo diuinæ maieſtatis voce pronunciatus, in monte Syna.

Liber Similitudinum, & diſſimilitudinum.

Liber inſcriptus, veterum quorundam breuium Theologorum Elenchus.

Ludi Theutonici rythmicè compoſiti, & Gandaui exhibiti, ſuper hac quæſtione, quod ſit homini morienti maximum ſolatium.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

M

Marcellus Palingenius, Stellatus.

Marcus Antonius Caluinus.

Marcus Antonius Coruinus.

Marcus Cordelius, Torgẽſis.

Marcus Epheſinus.

Marcus Tilemannus, Heshuſius.

Marſilius de Padua.

MartinusKo, vel Martini-Ko.

Martinus Borrhæus, Stutgardian.

Martinus Bucerus.

Martinus Frecthus.

Martinus Lutherus.

Martinus Neglin.

Martinus Oſtermincherus.

Martinus Vvolphius.

Matthæus Alberus, vel Albertus.

Matthæus Iudex.

Matthæus Phylargyrus.

Matthæus, qui & Aſſarius Scoffer.

Matthæus Zelius, Keiſerſpergenſis, vel Kiſeſpergen.

Matthæus Zeler.

Matthias Flaccus Illyricus, vel Flauius.

Maturinus Corderius.
Maximianus Maurus.
Melanchthon.
Melchior Ambachius.
Melchior Clinch, vel Klinch.
Melchior Hoſmannus.
Memnon Symon.
Menardus Moltherus.
Michael Cellarius.
Michael de Cæſena.
Michael Rothingius.
Michael Schultheis.
Michael Sellarius.
Michael Seruetus.
Michael Toxita.
Milo Conuerdale, Eboracenſis.
Morlinus.
Muncerus.
Murnerus.
Munſterus.
Muſculus.
Myconius Oſualdus.

APPENDIX.

Magdalena Aymairus.
Manſon Anglus.
Marcus Andreas Falkhenbergerus.
Marcus Blaumlerus, Tigurinus.
M. Marcus Mennigus.
Martinus Agricola.
Martinus Cruſius.
Martinus Faber.
Martinus Hellingus.
Martinus Hofmann.
Martinus Kemnicius, vel Chēnitius.
Martinus Lochandrus Gonicenſis, Sileſius.
Martinus Mollerus.
Martinus Norlin.
Martinus Salbach.
Martinus Schalingius, Fare'.
Matthæus Beroaldus.
Matthæus Chemnicius.
Matthæus Colſeburgius.
Matthæus ſeu Matthias, Breſſerus.
Matthæus Hutthenus.
Matthæus Lud Kte.
Matthęus Veghel.
Matthęus Vveſſenbeccius.
Matthias Bergius, Brunſuicenſis.
Matthias Eberhart.
Matthias Erbi', aut Erbenus, vel Horbenus.
Matthias Ludecus.
Matthias Ritter.
Matthias Schneider.
Matthias Tinctorius.
Matthias Vehus.
Melchior Biſcoff.
Melchior Neofarius.
Melchior Specker.
Melchior Vvildiuſ.
M. Mento.
Metterus Mentrius aduerſus Balearium Epiſcopum.
Meredith Hanmerus.
Michael Aichlerus, vel Eychlerus.
Michael Cælius.

Michael Dilerus.
Michael Dinellus.
Michael Hagerus.
Michael Hampelus.
M. Michael Hennig. Dreſdenſis.
Michael Hermannus.
Michael Himmel.
Michael Meſtlinus.
Michael Neander, Soraueinſis.
Michael Rennerus.
Michael Rénigerus, Anglus.
Michael Scriuius, Dantiſcanus.
Michael Vranius.
Minus Celſus.
Moyſes Pelacherus.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

MArci Pagani Carminum liber, cuius titulus eſt Trionfo Angelico.
Et altre qui dicitur, Sonetti diuerſi di Marco Pagano.
Maſſucij Salernitani, Nouellæ.
Merlini Angli liber obſcurarum prædictionum.

A P P E N D I X.

MAcaronicorum opus, Merlini Coccai, Poetæ Mantuani, niſi repurgatum fuerit.
Machometis Saracenorum Principis eiuſque ſucceſſorum vitæ.
Item Alchorani, cum præfatione Martini Lutheri.
Martini Eiſengremij Tractatus Apologeticus, de certitudine, gratiæ pro canone xij. ſeſſ. 6. Concilij Tridentini.
Martini Martinez, Cantapetrenſis, Hypotypoſeon, liber, niſi fuerit impreſſis, ab anno 1582.
Melchior Klingius, in præcipuos ſecundi libri Decretalium Titt. & in Inſtitutiones Iuris Ciuilis.
Michaelis Carranzæ, annotatio marginalis ad D. Ildefonſum.

Auctorum incerti nominis, libri prohibiti.

MAniera di tenere ad inſegnare i figliuoli Chriſtiani.
Margarita Theologica.
Matrimonio delli Preti, & delle Monache.
Medicina animæ.
Meditationes in Orationem Dominicam.
Meditationes, & precationes piæ admodũ vtiles, & neceſſariæ, pro formandis cum conſcientijs, tum moribus electorum.
Metaphraſes Epiſtolarum Sancti Pauli ad communem Eccle-

ſiarum concordiam.
Methodi ſacræ ſcripturæ, Thomi duo
Methodus, in præcipuos ſcripturæ diuinę locos.
Microſynodus Norimbergenſis.
Miniſtrorum Verbi Argentinenſium admonitio, ad miniſtros Heluericos.
Modo di tenere nell'inſegnare, & nel predicare al principio della Riligione Chriſtiana.
Modo, e via breue di conſolare quelli che ſtanno in pericolo di morte.
Modus ſolemnis, & authenticus ad inquirendum, &c.

APPENDIX.

Margarita Paſtorum.
Medicina animæ, pro ſanis ſimul, & ægrotis inſtante morte.
Medicina animæ, adiuncta imaginibus mortis.
Medicina animę, tam his qui firma, quam qui aduerſa corporis valetudine præditi ſunt, in mortis agone, & extremis his periculoſiſſimis temporibus, maximè neceſſaria.
Meditationes Sanctorum Patrum, quibus Dominicæ paſſionis miſterium explicatur.
Methodica Iuris vtriuſque traditio.
Mirabilis liber.
Miſſa Euangelica.
Miſſa Latina, quæ olim ante Romanam circiter annum 700. erat.
Modus confitendi, & modus orandi, prout impreſſit Doletus.
Modus orandi, & confitendi.
Monumenta ſanctorum Patrum, orthodoxographa, hoc eſt Theologiæ ſacroſanctæ, ac ſincerioris fidei doctores, numero circiter octogintaquinque Eccleſiæ lumina, auctores partim Græci, partim Latini, Baſileæ 1569. niſi emendentur.
Multi integri loci ſacrę, doctrinæ, veteris, & noui teſtamenti, ex Hebræa, & Græca lingua, in Latinum, & Germanum ſermonem tranſlati.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

N

Nicolaus Amſdorſius.
Nicolaus Ballingius.
Nicolaus Borbonius, Vandoperanus.
Nicolaus Bryling.
Nicolaus de Calabria.
Nicolaus Galecus.
Nicolaus Gallis.
Nicolaus Gerbellius.
Micolaus Herforde, Anglus.
Nicolaus Krompach.
Nicolaus Macchiauellus.
Nicolaus de Pelhrzimovv.
Nicolaus Quodus.
Nicolaus Rhadiuil, Pblatinus Vilnenſis.
Nicolaus Ridlæus.
Nicolaus Seubelius.
Nicolaus Seluecerus, vel Selneckerus.
Nicolaus Storckhius.
Nicolaus Vdall. Anglus.

APPENDIX.

Natalis Tornettus.
Nathan Chythæus.
Nathanel Neſelkius, ideſt Theodorus Beza.
Nicolaus Bloccius Ludimagiſter, Leydenſis.
Nicolaus Cucerus, Brugenſis.
Nicolaus Cancerinus.
Nicolaus Coeltanius.
Nicolaus Collado,
Nicolaus Ebernius.
Nicolaus Florus.
Nicolaus. Grimoaldus.
Nicolaus Hemmingius, vel Keningius.
Nicolaus Lagenteuffel.
Nicolaus Leſſerus.
Nicolaus. Opton.
Nicolaus Rudingerus.
Nicolaus Schmidius.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

Nicolai. Clemengis, opera illa tantummodo permitti poterunt, quæ iuxta cenſuras Patrum deputatorum emendata excudentur.
Nicolai Franci Carmina, contra Petrum Aretinum.
Nicolai Rodingi exhortatio ad Germaniam.
Item Prædicationes carmine conſcriptæ.
Nicolai Vvinmanni Colymbeſes, ſiue de arte Natandi Dialogus.

APPENDIX.

Natalis Bedæ liber confeſſionis.
Niblus Theſſalonicenſis, contra PP. aliàs Illirico ſuppoſitus.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

Nomenclator inſignium ſcriptorum.

Notariæ artis opera omnia.
Notæ veræ Eccleſiæ.

APPENDIX.

Narratio eorũ, quæ contingerũt in Patria inferiori, anno 1566.
Necromantiæ opera, & ſcripta omnia.
Nouæ gloſſæ ordinariæ, donec meliora Dominus, &c. ſiue in Euangelium, ſecundum Matthęum, Marcum, & Lucam, Commentarij, vbicunque impreſſi fuerint.
Nouæ pręcationes, ex optimis quibuſque ſcriptis, præcipuorum noſtri ſæculi Theologorum.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

O

Oecolampadius Ioannes.
Ortholphus Marolt, Francus.
Oſiander Andreas.
Oſualdus Myconius.
Otho Brunsfelius.
Otho Cerberus Bambergen.
Otho Henricus.
Otho Vuinerius.
Otho Vverdmillerus.
Othonellus Vida.

APPENDIX.

Oſiander Lucas.
Oſualdus Betus.
Otho Gryphius, Goarinus Cattus.
Otho Vviſſenburgius, ſiue Lamburgenſis.
Otho Zander.
Ouenus Guntherus.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Ogerij Dani Fabulæ.
In Ouidij Metamorphoſeos libros commentaria, ſiue enarrationes allegoricæ, vel tropologicæ.

APPENDIX.

Olimpiæ Fuluiæ Moratæ, Dialogi, Epiſtolæ, & Carmina.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

Oeconomia Chriſtiana.

Onus

Onus Eccleſiæ.
Opera diuina della Chriſtiana vita.
Orandi modus.
Orationes Dominicales Gryphij.
Oratio pro Iulio ij. Ligure, a quodam benè docto, & Chriſtiano perſcripta, liber ſic inſcriptus.

APPENDIX.

Optima ratio componendæ religionis quæ ſit.
Opus magni lapidis, per Lucidarium.
Oratio Dominica, cum alijs quibuſdam precatiunculis Græcè cum latina verſione, è regione poſita, quibus adiunctum eſt Alphabetum Græcum.
Oratio Eccleſiarum Germaniæ, ac Belgiæ ſub, &c. 1566.
Orationes funebres, & Epicedia, per tomos diſtinctum opus.
Orationes funebres de hæreticis habitæ, certiſ tomis impreſſę.
Ordo Eccleſiaſticus, circa doctrinam, ſacramenta, & Ceremonias, in Ducatu Illuſtriſſimi Ducis Bauariæ Friderici, obſeruandus.
Orthodoxographa Theologię ſacroſanctæ, & ſincerioris Fidei Doctores, &c. donec expurgentur.
Oſiandriſmus, ſiue acta Norimbergæ.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

P

Pacimontanus Balthaſar.
Paulus Commodus Britannus.
Paulus Conſtãtinus Phrygio.
Paulus Daſypodius.
Paulus Eberus.
Paulus ab Eitzen.
Paulus Fagius.
Paulus Ritius, Iſraelita.
Paulus ſcaliKius.
Pellicanus Conradus.
Petrus Abailardus.
Petrus Artopæus.
Petrus Brubachius.
Petrus Cholinus.
Petrus Dreſdenſis.
Petrus Ferrarien.
Petrus Ioannes de Villa ferciatum.
Petrus Martyr, Vermilius.
Petrus Martyr, Verunghus.
Petrus Miſnen.
Petrus Molinæus.
Petrus Olerius.
Petrus Paulus Vergerius.
Petrus Payne, Anglus.
Petrus Sebiuilla.
Petrus Similerus.
Petrus Trimoſchim.

Petrus Vvaldus.
petrus Viretus.
philippus Melanchthon.
philoletges.
philoræus, Ireneus, Eupolitanus Pomeranus.

APPENDIX.
palatinus Kednadod.
parcherus Pſeudo archi epiſcopus Cantuarienſis.
patritius Coeburnus.
paulus Crellius.
paulus Dolſcius.
paulus Florenius.
paulus Ioannes, Alciatus.
paulus Kemerius.
petrus Berexaſius.
petrus Boſſinus.
petrus Boquinus.
petrus Caſſiodorus.
petrus ClarKe.
petrus Dathenus.
petrus Dillerus.
petrus Dogninus.
petrus Gedultig, ſeu Patiens.
petrus Glaſſer.
petrus Hafritius.
petrus Lansbergius, vel Lindemburgius.
petrus Palladius.
petrus Pateshul.
petrus Paulus Nochteſterus.
petrus Ramus.
petrus Rinavvs.
petrus ſtatorius.
petrus Trevver.
petrus Vvaremborg, ab Altẽ-Kirchen.
petrus Vvartes, vel Vattes.
petrus Vvirth.
philippus Delbtunerus.
philippus Dirixſon, qui ſuos Anabaptiſmi fatus ſcribit literis P. D.
philippus Felſinius.
philippus Gerrarde.
philippus Neibrunnerus.
philippus Keifer.
philippus Lonicerus.
philippus Marbachius.
philippus de Marnix, Dominus de S. Haldegonda.
philippus Merzilius.
philippus Mornæus, Pleſſeus.
philippus Nycol.
philippus Ruſticus.
philippus Vvagnerus.
pilkntonius pſeudoepiſcopus, Dumilmenſis.
primus Tuberus Carniolan⁹.
procopius Lupacius.

Certorum Auctorum libri prohibiti.
pauli Dolſcij Pſalterium, Græco carmine verſum, cum præfatione Philippi Melanchthonis.
petri Aretini, opera omnia.
petri Lignæi, Parabolæ.

Petri

Petri Moſſellani, Protegenſis, Pedalogia in puerorum vſum conſcripta.
petri de Virea, Peregrinatio Hieruſalem.
philippi Catti, liber aduerſus Henricum Brunſyucenſem.
pogij Florentini, Facetiæ.
polydori Virgilij, de inuentoribus rerum liber, qui ab hæreticis auctus, & deprauatus eſt.
pompæi Barbæ, liber de Secretis Naturæ.

APPENDIX.

panoplia omnium illiberalium, Mechanicarum, aut Sedentarium artium, cum imaginibus, auctore Hartaman Scoppero, Nouoforenſi, Norico Francfurti ad Menum 1568. donec expurgetur.
Papyrij Maſſonij, libri ſex, de vitis Epiſcoporũ, Vrbis Romæ, niſi fuerit ex correctis, ab auctore, cum approbatione magiſtri Sacri Palatij.
paraphraſis Cornelij Chaldaica, in ſacra Biblia.
pauli Diaconi hiſtoria, impreſſa Baſileæ 1569. niſi deleatur epiſtola, quæ habetur in eius principio, quæ eſt, non probati auctoris.
petri de Abano, opera Geomantiæ, & eiuſdem de omni genere, diuinationis opera.
petri Fernandez de Villegas, Archidiaconi Burgenſis, Floſculus Sanctorum.
petri Guntheri, Rhetorica, niſi expurgentur.
petrus Pomponatius, de Incantationibus.
petri Romani, Circulus diuinitatis.
petri de Vineis, Quærimonia Friderici ſecundi Imperatoris.
polydori Virgilij, de inuentoribus rerum liber Romæ iuſſu Greg. xiij. 1576. expurgatus, permittitur.
poſtillæ Draconitis, per annum.
practica Muſica, Hermanni Finchij.
præfatio Iacobi Hartelij, in quinquaginta Comicorum ſententias Græcolatinas.
pſalmi aliquot Dauidici, per Henricum Stephanum, & quoſdam alios, Græco carmine traducti.
pſalterium Hebraicum, Græcum, Latinum, cum annotationibus

bus, impreſſum per Sebaſtianum Munſterum.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

paralipomena rerum memorabilium.
paſquillus Fagius.
paſquillus Germanicus.
paſquilli omnes, ex verbis ſacræ ſcripturæ confecti.
paſquilli omnes, omneſq; conſcriptiones, quibus Deo, aut ſanctis, aut ſacramentis, aut Catholicæ eccleſiæ, & eius cultui, aut Apoſtolicæ Sedi, quomodocunque detrahatur.
paſquillus proſcriptus, à Tridentino Concilio.
paſquillus Semipoeta.
paſquillorum, Tomi duo.
paſquini, & Marphorij Hymnus in Paulum iij.
paſſio Martini Lutheri, ſecundum Marcellum.
phalariſmus.
phraſes ſacræ ſcripturæ, quamdiu expurgatæ non fuerint, atq; ab Inquiſitoribus Generalibus recognitæ.
piæ, & Chriſtianæ Epiſtolæ, cuiuſdam ſerui Ieſu Chriſti, de fide, operibus, & charitate.
præcationum aliquot, & piarum Meditationum Enchiridion.
præcationes Biblicæ.
præcationes Chriſtianæ, ad imitationem Pſalmorum.
præcationes Dominicæ Griphij.
præcationes Pſalmorum, per Ioannem Homburgium latinitate donatæ.
precedenze all'Apologia della Confeſſione, Vvitembergenſe.
proceſſus Conſiſtorialis Martirij Ioannis Huſſ.
pſalterium tranſlationis veteris, cum noua Præfatione Martini Lutheri.

APPENDIX.

paralipomenon, omnium rerum memorabilium, à Friderico Secundo, vſque ad Carolum Quintum Hiſtoriæ Abbatis Vſpergenſis, per quendam ſtudioſum, annexum.
paſquilli extatici ſeu nupere cœlo reuerſi, de rebus partim ſuperis; partim inter homines in Chriſtiana Religione paſſim hodie controuerſis, cum Marphorio colloquium.
paſquilli manuſcripti, in quibus Deo, aut Sanctis, aut Sacramentis,

mentis,aut Catholica Eccleſiæ & eius cultui,aut Apoſtolicæ ſedi, quomodocunque detrahatur.
philoſophia Amoris.
phraſes Hebraicæ, quæ in veteri teſtamento habentur.
pium conſilium ſuper Papæ Sfondrate, dicti Greg.xiiij. Monitorialibus vt vocent Bullis,&c. a Tuſſano Berchero Lingonienſis è Gallico ſermone, in Latinum conuerſum.
poemata varia Doctorum, niſi corrigantur.
poſtilles Maiores.
praxis & Taxa officinæ pœnitentiariæ Papæ, ab hæreticis deprauata.
priapæia, quæ vnà cum Virgilio circunferri ſolet.
protocollum,hoc eſt acta colloquij inter Palatinos, & Vvittebergicos Theologos.
pſalmi Dauidis, carmine, impreſſi Louanij.
pſalterium Dauidis,ex Hebraico in Germanicum, & Latinum ſermonem, fideliter tranſlatum.
piromantiæ libri,& ſcripta omnia.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

Q

APPENDIX.

Quirinus Beuterus Monsbacenſis.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

APPENDIX.

Quærimonia Friderici ſecundi Imperatori, auctore Petro de Vincis,Cancellarios eiuſdem Friderici.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

APPENDIX.

Quærela de Pontificis inſidijs, per Germaniam. Quinque librorum Moyſis, breuis ac perſpicua explicatio.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

R

Raphael Muſæus.
Rapſodus.
Raydenus.
Raymundus Neophytus.
Rabeleſius.
Regius Vrbanus.
Reinhardus Lorichius,Hadamarius.
Rhellicanus Tigurinus.
Ricardus Morſon, Anglus.
Ricardus Sanſon.

Ricar-

Ricardus Tauemer.
Ricardus Thrachius, de Todygnton.
Ricardus Vvick.
Robertus Angius.
Robertus Bannes.
Robertus Raus.
Robertus à Moshaim.
Robertus Stephanus.
Rod Naial.
Rodulphus Gualterus, Tigurinus.

APPENDIX.

Reinerius Reinecius, ſteinchemus.
Reinholdus Marcanus, Vveſtphalus.
Ricardus Coxus.
Ricardus Feurus.
Ricardus Vvyſe.
Robenſonus Bangarenſis,
Robertus Crouuſeyus.
Robertus Hornus.
Robertus Recordus,
Robertus Vuakefelde.
Robertus Vvarſonus.
Rodulphus Hoſpinianus,
Rodulphus Lemannus.
Rodulphus Ladolif.
Rodulphus Snellius.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Raymundi de ſabunde, prologus in Theologiam naturalem.

APPENDIX.

Ricardi Dimothie, de rebus, & factis memorabilibus, loci communes Hiſtorici. *Donec corrigantur.*
Et eiuſdem aduerſaria.
Roffenſi falſo adſcriptus, liber de fiducia, & miſericordia Dei.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

Ratio breuis, ſacrarum tractandarum Concionum.
Rationum, cur, qui cōfeſſionem Auguſtanam profitentur, &c.
Ratio, & Methodus conſolandi periculosè decumbentes, &c.
Receptatio omnium figurarum ſacræ ſcripturæ,
Reformatio Eccleſiæ Colonienſis,
Regis, & Senatus Anglici ſententia, de Concilio, quod Paulus Epiſcopus Romanus, Mantuæ futurum ſimulauit.
Reſtitutionem doctrinæ, & vitæ Chriſtianæ liber, per Monaſterienſes Anabaptiſtas editus.

APPENDIX.

Ratio, & forma publicè orandi Deum, atque adminiſtrandi ſacramenta, in Anglorum Eccleſia, quæ Geneuæ colligitur.
Recantatio de inferno.
Rerum in Gallia ob religionem geſtarum, libri tres.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

S

Sapidus Poeta.
Scalperus.
Schneppius, vel ScheKius.
Sebaldus Haurentius.
Sebaldus Heyden.
Sebaſtianus Caſtalion.
Sebaſtianus Francus.
Sebaſtianus Froſchelius.
Sebaſtianus Lepuſculus.
Sebaſtianus Meyer.
Sebaſtianus Munſterus.
Seruetus Hiſpanus.
Simon Gryneus.
Simon Heſſus.
Simon Muſæus.
Simon Saltzerus.
Stephanus Doletus.
Svuen Kfeldius.

APPENDIX.

Sadaellus Antonius.
Samuel Fiſcer.
Samuel Hebelus.
Samuel Neuvheuſer.
Samuel Radtſpinner.
Sandes Vvigornienſis, Pſeudoepiſcopus.
Scamblerus Petroburgenſis.
Pſeudoepiſcopus.
Sebaſtianus Figulus.
Sebaſtianus Henricpetri.
Sebaſtianus Lupulus.
Sebaſtianus Speruer.
Sebaſtianus Spradler.
Siegfridus Saccus.
Sigiſmundus Sueuus.
Simon Grædicæuus.
Simon Meyer.
Simon Pauli, vel Paulus Suerinenſis.
Simon ſiderus.
Simon ſimonius.
Simon ſinyderus.
Staniſlaus ſarnicius.
Stephanus Gerlachius.
Stephanus de Maleſcot.
Stephanus Reich.
Stephanus ſzegedinus.
Stephanus VvacKer.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Sigiberti liber, contra Papam Gregorium, & contra Epiſtolam Paſchalis Papæ.
Seraphini Firmani Apologia, pro Baptiſta de Crema.
Stephani Vinctonienſis Epiſcopi liber de vera obedientia.

APPENDIX.

Silua Nuptialis, Ioannis Neuizani Aſtenſis, donec repurgata fuerit.

Stepha-

Stephani Lindij Epiſtola de Magiſtratu,& Miſſa.

Suidæ Hiſtoria, nuper Baſilææ impreſſa, quamdiu annotationes marginales, & indices emendentur.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

Scholia in epiſtolam Pauli III. Pont.Max.

Scripta quædam Papę,& Monarcharum,de Concilio Tridentino, &c.

Sententiæ pueriles.

Sermones Conuiuales.

Sermones de prouidentia Dei.

Similitudinum,& Diſſimilitudinum liber.

Simplex,& ſuccinctus orandi modus.

Simpliciſſima,& breuiſſima Catechiſmi expoſitio.

Simulacri,Hiſtoriæ,& Figure della Morte

Somnium,& Vaticinium Eſdræ,de ſatis Monarchiæ Romanę.

Speculum cæcorum,ad cognitionem Euangelicæ Veritatis.

Suvermenica Doctrina.

Summa Totius ſcripturæ.

Summarium ſcripturæ.

Summa in ſmaragdum, ſuper Euangelia, & Epiſtolas totius anni,tam ſeparatim,quam vna, cum ipſo Auctore impreſſa.

Supplicatio quorundam, apud Helueticos Euangeliſtarum, ad Epiſcopum Conſtantienſem.

Supplice eshortatione, de nouo mandata all'Inuittiſſimo Ceſare,Carlo Quinto.

Supputatio annorum mundi.

Syncrama Clariſſimorum virorum,qui Halę conuenerunt,ſuper verbis in Cœna Domini.

Synodus Marpurgenſis.

APPENDIX.

Sanctæ Inquiſitionis Hiſpanicæ,artes.

Sanctorum patrum,meditationes, quibus Dominicæ paſſionis myſterium explicatus, atque Hiſtoria de paſſione Chriſti expenditur.

Scholæ Chriſtianæ,libri duo.

Scripta eruditorum Virorum,de cœna Domini.

Scriptorum publicè propoſitorum, à Profeſſoribus in Academia